

Lagrådsremiss

En ny konsumentkreditlag

Regeringen överlämnar denna remiss till Lagrådet.

Stockholm den 18 december 2025

Gunnar Strömmer

Felix Rådberg
(Justitiedepartementet)

Lagrådsremissens huvudsakliga innehåll

Regeringen föreslår åtgärder för att stärka konsumentskyddet när det gäller konsumentkrediter.

Det ska ställas höga krav på skydd för konsumenter i förhållande till näringsidkare när det gäller krediter. Konsumenter ska ges goda förutsättningar att förstå kreditavtalet och sina rättigheter. Det är också viktigt att konsumentskyddande regler gäller brett och att det ställs höga krav på kreditprövning. På så sätt kan riskfylld kreditgivning och överskuldssättning motverkas.

Regeringen föreslår en ny konsumentkreditlag som syftar till att stärka konsumentskyddet och anpassa det efter de senaste årens utveckling. Den nya lagen ska reglera många olika aspekter av kreditgivning till konsumenter. Det rör sig bland annat om information, ångerrätt, marknadsföring och ränte- och kostnadstak. För att motverka överskuldssättning föreslår regeringen också skärpta regler för kreditprövning. Ett nytt tillståndskrav införs som innebär att fler näringsidkare som lämnar eller förmedlar krediter bland annat ska stå under tillsyn och efterleva krav på tillräcklig kunskap och kompetens.

Förslagen i lagrådsremissen genomför ett EU-direktiv om konsumentkrediter.

Den nya konsumentkreditlagen och lagändringarna föreslås träda i kraft den 20 november 2026.

Innehållsförteckning

1	Beslut	5
2	Lagtext	6
2.1	Förslag till konsumentkreditlag	6
2.2	Förslag till lag om ändring i utsökningsbalken	36
2.3	Förslag till lag om ändring i kreditupplysningslagen (1973:1173)	37
2.4	Förslag till lag om ändring i lagen (1978:599) om avbetalningsköp mellan näringsidkare m.fl.	39
2.5	Förslag till lag om ändring i lagen (1989:567) om ändrade betalningsvillkor för vissa statliga bostadslån m.m.	40
2.6	Förslag till lag om ändring i lagen (1992:160) om utländska filialer m.m.	41
2.7	Förslag till lag om ändring i lagen (1996:1179) om ändrade förutsättningar för vissa statligt reglerade bostadslån m.m.	42
2.8	Förslag till lag om ändring i lagen (2005:59) om distansavtal och avtal utanför affärslokaler	43
2.9	Förslag till lag om ändring i offentlighets- och sekretesslagen (2009:400)	44
2.10	Förslag till lag om ändring i lagen (2011:914) om konsumentskydd vid avtal om tidsdelat boende eller långfristig semesterprodukt	45
2.11	Förslag till lag om ändring i lagen (2016:1024) om verksamhet med bostadskrediter	46
2.12	Förslag till lag om ändring i lagen (2017:630) om åtgärder mot penningtvätt och finansiering av terrorism	65
2.13	Förslag till lag om ändring i lagen (2022:482) om elektronisk kommunikation	67
2.14	Förslag till lag om ändring i mervärdesskattelagen (2023:200)	70
2.15	Förslag till lag om ändring i lagen (2023:254) om vissa produkters och tjänsters tillgänglighet	71
2.16	Förslag till lag om ändring i lagen (2023:714) om förvärv och förvaltning av nödlidande kreditavtal	74
2.17	Förslag till lag om ändring i lagen (2026:000) om begränsning av bostadskrediter	76
3	Ärendet och dess beredning	77
4	Det nya konsumentkreditdirektivet – en redogörelse	77
4.1	Direktivets syfte och karaktär	77
4.2	Direktivets innehåll	78
5	Genomförandet av 2023 års konsumentkreditdirektiv	80
5.1	Det nya direktivet	80
5.2	Allmänt om genomförande av direktivet	81
5.3	Hur direktivet bör genomföras	82

6	En ny konsumentkreditlag.....	84
6.1	Den nya konsumentkreditlagens tillämpningsområde	84
6.2	Definitioner	89
6.3	Grundläggande bestämmelser.....	94
6.4	Allmän information	96
6.5	Marknadsföring	98
6.6	Förhandsinformation	106
6.7	Information vid rådgivning.....	111
6.8	Påföljder om information inte ges	114
6.9	Förbud mot kopplingsförbehåll	115
6.10	Kreditprövningskravet.....	117
6.11	Kreditgivarens informationsskyldighet vid kreditprövning	124
6.12	Regler om kreditavtalet	127
6.13	Åtgärder för att begränsa räntor och kostnader	130
6.14	Dokumentation, underrättelser och ändringar av avtalsvillkor m.m.....	133
6.15	Konsumentens ångerrätt	136
6.16	Betalning av krediten i förtid och vissa frågor om uppsägning och kontokrediter	140
6.17	Betalningsdröjsmål och anståndsåtgärder.....	144
6.18	Återtaganderätt vid kreditköp av vara	147
6.19	Skuldrådgivning	148
6.20	Lagval.....	151
7	Kreditupplysningsverksamhet.....	152
8	En ny näringsrättslig reglering för konsumentkrediter.....	157
8.1	Tillämpningsområde och vissa följdändringar	157
8.2	Tillståndsplikt.....	159
8.3	Förutsättningarna för att få tillstånd	165
8.4	Ett övergripande hederlighetskrav	167
8.5	Kunskap och kompetens.....	168
8.6	Om ersättningssystem.....	170
8.7	Rådgivning	172
8.8	Dokumentation av kreditärendets hantering	175
9	Tillsyn.....	176
9.1	Tillsynsmyndigheternas ansvarsområden	176
9.2	Myndigheternas verktyg för tillsyn och ingripande.....	179
9.3	Sekretess i myndigheternas tillsynsverksamhet.....	182
10	Övriga frågor.....	184
10.1	Twistlösning utanför domstol.....	184
10.2	Finansiell utbildning av konsumenter.....	185
10.3	Förbud mot diskriminering.....	186
10.4	Ändringar i andra lagar.....	187
11	Ikraftträdande- och övergångsbestämmelser.....	188
12	Konsekvenser	190
13	Författningskommentar	195
13.1	Förslaget till konsumentkreditlag	195

13.2	Förslaget till lag om ändring i kreditupplysningslagen (1973:1173)	255
13.3	Förslaget till lag om ändring i lagen (2016:1024) om verksamhet med bostadskrediter	256
13.4	Övriga lagförslag	279
Bilaga 1	EU-direktivet	280
Bilaga 2	Sammanfattning av delbetänkandet Ett nytt konsumentkreditdirektiv (SOU 2024:69)	347
Bilaga 3	Delbetänkandets lagförslag	354
Bilaga 4	Förteckning över remissinstanserna	428
Bilaga 5	Jämförelsetabell: Direktivet och svensk lag	429
Bilaga 6	Jämförelsetabell: Den nuvarande och den nya konsumentkreditlagen	435

1 Beslut

Regeringen har beslutat att inhämta Lagrådets yttrande över förslag till

1. konsumentkreditlag,
2. lag om ändring i utsökningsbalken,
3. lag om ändring i kreditupplysningslagen (1973:1173),
4. lag om ändring i lagen (1978:599) om avbetalningsköp mellan näringsidkare m.fl.,
5. lag om ändring i lagen (1989:567) om ändrade betalningsvillkor för vissa statliga bostadslån m.m.,
6. lag om ändring i lagen (1992:160) om utländska filialer m.m.,
7. lag om ändring i lagen (1996:1179) om ändrade förutsättningar för vissa statligt reglerade bostadslån m.m.,
8. lag om ändring i lagen (2005:59) om distansavtal och avtal utanför affärslokaler,
9. lag om ändring i offentlighets- och sekretesslagen (2009:400),
10. lag om ändring i lagen (2011:914) om konsumentskydd vid avtal om tidsdelat boende eller långfristig semesterprodukt,
11. lag om ändring i lagen (2016:1024) om verksamhet med bostadskrediter,
12. lag om ändring i lagen (2017:630) om åtgärder mot penningtvätt och finansiering av terrorism,
13. lag om ändring i lagen (2022:482) om elektronisk kommunikation,
14. lag om ändring i mervärdesskattelagen (2023:200),
15. lag om ändring i lagen (2023:254) om vissa produkters och tjänsters tillgänglighet,
16. lag om ändring i lagen (2023:714) om förvärv och förvaltning av nödlidande kreditavtal,
17. lag om ändring i lagen (2026:000) om begränsning av bostadskrediter.

2 Lagtext

Regeringen har följande förslag till lagtext.

2.1 Förslag till konsumentkreditlag

Härigenom föreskrivs¹ följande.

1 kap. Grundläggande bestämmelser

Lagens innehåll

1 § Denna lag innehåller bestämmelser om skydd för konsumenter i förhållande till näringsidkare när det gäller krediter.

2 § Lagen är indelad i följande kapitel.

- Grundläggande bestämmelser (1 kap.)
- Allmän information och marknadsföring (2 kap.)
- Näringsidkarens skyldigheter innan ett avtal ingås (3 kap.)
- Kreditavtalet (4 kap.)
- Konsumentens ångerrätt (5 kap.)
- Betalning av krediten och uppsägning (6 kap.)
- Återtaganderätt vid kreditköp av vara (7 kap.)
- Bostadskrediter (8 kap.)
- Tillsyn och överklagande (9 kap.)

Uttryck i lagen

3 § I lagen avses med

bostadskredit:

– en kredit som är förenad med panträtt i fast egendom, tomträtt eller bostadsrätt eller liknande rätt eller som är förenad med motsvarande rätt i byggnad som inte hör till fastighet, eller

– en kredit som tas i syfte att förvärva eller behålla äganderätt till sådan egendom, om det inte är fråga om en tillfällig finansieringslösning under övergången till ett annat finansiellt arrangemang och krediten har en obestämd löptid eller ska återbetalas inom 12 månader,

bostadskredit i utländsk valuta: en bostadskredit i en annan valuta än

- valutan i det land inom EES där konsumenten är bosatt,
- valutan som konsumenten får sin inkomst i, eller
- valutan som konsumenten har de tillgångar i som ska användas som betalning av krediten,

¹ Jfr Europaparlamentets och rådets direktiv (EU) 2023/2225 av den 18 oktober 2023 om konsumentkreditavtal och om upphävande av direktiv 2008/48/EG, i den ursprungliga lydelsen.

effektiv ränta: kreditkostnaden angiven som en årlig ränta beräknad på kreditbeloppet, i förekommande fall med hänsyn tagen till att delbetalningar ska göras under den löpande kredittiden,

förbehåll om återtaganderätt: ett avtalsvillkor som ger kreditgivaren möjlighet att återta en vara, om köparen inte fullgör sin del av kreditköpsavtalet,

konsument: en fysisk person som handlar huvudsakligen för ändamål som faller utanför näringsverksamhet,

kontantpris: det pris till vilket en vara eller tjänst vanligen erbjuds konsumenter mot kontant betalning,

kontokredit: ett kreditavtal som innebär en fortlöpande rätt att utnyttja ett kreditutrymme,

kreditavtal: ett avtal om lån, kontokredit, betalningsanstånd eller liknande,

kreditfordran: summan av kreditbeloppet och kreditkostnaden,

kreditförmedlare: en näringsidkare som, utan att vara kreditgivare och mot ersättning, erbjuder ett kreditavtal, bistår en konsument innan ett kreditavtal ingås eller ingår ett kreditavtal som ombud för kreditgivaren,

kreditgivare: den som lämnar krediten eller övertar den ursprungliga kreditgivarens fordran,

kreditkostnad: det sammanlagda beloppet av räntor, avgifter och andra kostnader som konsumenten ska betala med anledning av krediten, inklusive nödvändiga kostnader för värdering, dock med undantag för notariatsavgifter,

kreditköp: ett köp av en vara eller tjänst som finansieras genom en kredit som lämnas av

– säljaren, eller

– annan kreditgivare, om det görs på grund av en överenskommelse mellan denne och säljaren eller om varan eller tjänsten anges i kreditavtalet,

kreditränta: räntekostnaden per år för den vid varje tid obetalda delen av krediten angiven som en ränta,

mindre företag: ett företag som sysselsätter färre än 250 personer och vars årsomsättning inte överstiger 50 miljoner euro, eller vars balansomslutning inte överstiger 43 miljoner euro per år,

näringsidkare: en fysisk eller juridisk person som handlar för ändamål som har samband med den egna näringsverksamheten,

referensvärde: det värde som anges i artikel 3.1.3 i Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2016/1011 av den 8 juni 2016 om index som används som referensvärden för finansiella instrument och finansiella avtal eller för att mäta investeringsfonders resultat, och om ändring av direktiven 2008/48/EG och 2014/17/EU och förordning (EU) nr 596/2014,

rådgivning: personliga rekommendationer till en konsument om kreditavtal,

särskild fakturakredit: ett kreditköp som finansieras genom en kredit som lämnas av säljaren, inte medför några kreditkostnader och ska betalas tillbaka inom 50 dagar från den dag då varan eller tjänsten levererades; om avtalet är ett distansavtal som ingås online och säljaren inte är ett mindre företag ska dock krediten betalas tillbaka inom 14 dagar och fordran inte säljas under kreditens löptid,

värdepapperskredit: en kredit som lämnas av ett kreditinstitut eller värdepappersbolag för finansiering av ett köp av finansiella instrument från institutet eller bolaget.

Lagens tillämpningsområde

4 § Denna lag gäller för krediter som en näringsidkare lämnar eller erbjuder en konsument. Lagen gäller också för krediter som någon annan än en näringsidkare lämnar eller erbjuder en konsument, om en kreditförmedlare agerar som ombud för kreditgivaren.

5 § Vad som i denna lag sägs om kreditavtal ska också gälla för hyres- och leasingavtal, om konsumenten enligt avtalet har en möjlighet eller skyldighet att förvärva objektet.

6 § Lagen gäller inte författningsreglerade lån som lämnas av offentliga medel och inte heller lån som lämnas i pantbanksverksamhet enligt pantbankslagen (1995:1000).

7 § Bestämmelserna i 2–7 kap. gäller för bostadskrediter i den utsträckning det framgår av 8 kap.

Lagens bestämmelser gäller inte för särskilda fakturakrediter eller värdepapperskrediter när det är särskilt angivet.

Avtalsvillkor som avviker från lagen

8 § Ett avtalsvillkor som i jämförelse med bestämmelserna i denna lag är till nackdel för konsumenten är utan verkan mot denne, om inte något annat anges i lagen.

God kreditgivningssed

9 § Näringsidkaren ska i sitt förhållande till konsumenten agera på ett sätt som stämmer överens med god kreditgivningssed. Näringsidkaren ska då ta till vara konsumentens intressen med tillbörlig omsorg.

Kostnadsfri information

10 § Den information, den dokumentation och de förklaringar som näringsidkaren ska lämna enligt denna lag ska vara kostnadsfri för konsumenten.

2 kap. Allmän information och marknadsföring

Allmän information

1 § Näringsidkaren ska tillhandahålla allmän information om krediter som näringsidkaren erbjuder konsumenterna.

Informationen ska innehålla uppgifter om

1. näringsidkarens namn, organisationsnummer, adress, telefonnummer och e-postadress,
2. de ändamål som krediten får användas för,
3. kreditavtalets löptid,
4. vilket slags kreditränta som kan erbjudas, inklusive huruvida räntan är rörlig eller bunden och vilka räntebindningstider som erbjuds, och en kort beskrivning av vad som kännetecknar olika räntor och vad de innebär för konsumenten,
5. vilket referensvärde som kreditavtalet i förekommande fall hänvisar till och vem som kontrollerar tillhandahållandet av referensvärdet samt en beskrivning av vad det innebär för konsumenten att referensvärdet används,
6. kreditbeloppet, kreditkostnaden, kreditfordran och den effektiva räntan genom att använda representativa exempel,
7. eventuella andra kostnader som ska betalas i samband med ett kreditavtal,
8. olika alternativ för återbetalning av krediten med angivande av amorteringarnas antal, regelbundenhet och belopp,
9. villkoren för återbetalning i förtid,
10. en beskrivning av ångerrätten enligt 5 kap,
11. konsekvenserna av att kreditavtalet inte följs,
12. huruvida det krävs att konsumenten öppnar ett konto som möjliggör betalning av amorteringar och kostnader, och
13. huruvida konsumenten förutsätts köpa andra tjänster för att kunna få krediten på de marknadsförda villkoren och, i så fall, om dessa även kan köpas av någon annan.

Hur allmän information ska tillhandahållas

2 § Informationen i 1 § ska tillhandahållas på ett klart och begripligt sätt i en handling eller i någon annan läsbar och varaktig form som är tillgänglig för konsumenten och som konsumenten får välja.

Om informationen tillhandahålls i näringsidkarens lokaler ska den finnas tillgänglig i en handling.

Måttfull marknadsföring

3 § Vid marknadsföring av krediter ska måttfullhet iakttas.

4 § Marknadsföring av krediter får inte innehålla formuleringar som

1. hos en konsument kan skapa oriktiga förväntningar på krediters tillgänglighet, kostnader eller det sammanlagda belopp som ska betalas av konsumenten,

2. anger att skulder och betalningsförsummelser har liten eller ingen betydelse för kreditprövningen, eller

3. antyder att krediter ersätter besparingar, leder till förbättrade ekonomiska förutsättningar eller ökad levnadsstandard.

Otillbörlig marknadsföring

5 § Marknadsföring som strider mot 3 eller 4 § ska vid tillämpningen av 5, 23 och 26 §§ marknadsföringslagen (2008:486) anses som otillbörlig mot konsumenterna.

Information vid marknadsföring

6 § Näringsidkaren ska vid marknadsföring av kreditavtal lämna information om den effektiva räntan för krediten med angivande av ett representativt exempel.

Om någon annan räntesats eller sifferuppgift utöver den effektiva räntan anges i marknadsföringen, ska näringsidkaren dessutom, med angivande av ett representativt exempel, lämna information om

1. krediträntan, med angivande av om den är bunden eller rörlig,
2. avgifter och andra kostnader som utgör en del av kreditkostnaden,
3. kreditbeloppet,
4. kreditavtalets löptid,
5. det sammanlagda belopp som ska betalas av konsumenten och antalet avbetalningar och storleken på dessa, och
6. kontantpriset och den kontantinsats som krävs vid kreditköp.

Om konsumenten är skyldig att ingå ett avtal om en kompletterande tjänst till kreditavtalet, ska skyldigheten anges i marknadsföringen i anslutning till informationen om den effektiva räntan.

Hur information vid marknadsföring ska lämnas

7 § Informationen enligt 6 § ska lämnas på ett klart, kortfattat och framträdande sätt. Den effektiva räntan ska anges i marknadsföringen på ett minst lika framträdande sätt som andra förekommande räntesatser.

Informationen ska i tillämpliga fall lämnas på ett sätt som är anpassat till det medel för distanskommunikation som används. Om informationen lämnas i elektronisk form ska information enligt 6 § andra stycket 1–4 vara omedelbart synlig för konsumenten. Om informationen inte kan lämnas i läsbar form får informationen enligt 6 § andra stycket 5 och 6 utelämnas.

Särskild upplysning vid marknadsföring

8 § Näringsidkaren ska vid marknadsföring av kreditavtal även lämna en särskild upplysning med information om att en kredit medför kostnader för konsumenten. Upplysningen ska också innehålla information om riskerna med skuldsättning och om vart konsumenten kan vända sig för att få stöd i budget- och skuldfrågor.

Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer får meddela föreskrifter om innehållet i upplysningen och om hur den ska lämnas i marknadsföringen.

9 § Om ett personligt anpassat erbjudande om en kredit helt grundar sig på en automatiserad behandling av personuppgifter ska konsumenten på ett klart och begripligt sätt upplysas om detta.

Särskild information vid marknadsföring av kreditförmedling

10 § En kreditförmedlare ska vid marknadsföring lämna information om huruvida förmedlingen sker i samarbete med någon viss kreditgivare eller är oberoende.

Påföljd vid utebliven information

11 § Om näringsidkaren inte lämnar information i enlighet med 1, 2 och 6–10 §§ ska marknadsföringslagen (2008:486) tillämpas. Sådan information ska anses vara väsentlig vid tillämpning av 10 § tredje stycket marknadsföringslagen.

Undantag från bestämmelserna om information och marknadsföring

12 § För en särskild fakturakredit gäller inte kraven på information och marknadsföring i 1, 2 och 6–10 §§.

För en värdepapperskredit gäller inte kraven på information i 1 och 2 §§ och kravet på särskild upplysning i 9 §.

3 kap. Näringsidkarens skyldigheter innan ett avtal ingås

Information innan ett kreditavtal ingås

1 § Innan ett kreditavtal ingås ska näringsidkaren lämna information till konsumenten om

1. kreditgivarens och kreditförmedlarens namn, organisationsnummer, adress, telefonnummer och e-postadress,
2. kreditbeloppet,
3. kreditavtalets löptid,
4. krediträntan,
5. den effektiva räntan och det sammanlagda belopp som ska betalas av konsumenten,
6. varan eller tjänsten och dess kontantpris vid kreditköp,
7. dröjsmålsräntan och villkoren för ändring av den samt avgifter som ska betalas när avtalsförpliktelser inte fullgörs,
8. avbetalningarnas storlek, antal och förfallotidpunkter samt den ordning enligt vilken betalningarna ska fördelas på krediter med olika krediträntor; om en betalning inte avräknas utan sparas eller investeras för konsumentens räkning, ska det anges,
9. påföljder vid dröjsmål med betalning,
10. förekomst eller avsaknad av ångerrätt och ångerfristens längd,
11. konsumentens rätt till förtidsbetalning samt kreditgivarens rätt till ränteskillnadsersättning,

12. vilket slags kredit det rör sig om,
13. villkoren för utnyttjandet av krediten,
14. villkoren för krediträntan med angivande av referensindex eller referensräntor samt tidpunkter, förfaranden och andra villkor för ändring av krediträntan,
15. ett representativt exempel som visar den effektiva räntan och det sammanlagda belopp som ska betalas av konsumenten,
16. avgifter med anledning av kreditavtalet och villkoren för ändring av avgifterna,
17. notariatsavgifter,
18. skyldighet att ingå ett avtal om en kompletterande tjänst till kreditavtalet,
19. begärda säkerheter,
20. hur ränteskillnadsersättningen ska beräknas,
21. konsumentens rätt att få information om att en kredit inte beviljats,
22. konsumentens rätt att få ett utkast till ett kreditavtal enligt 9 §,
23. personanpassning av priset på grund av automatiserad behandling av uppgifter,
24. den tid under vilken erbjudandet gäller,
25. vilka möjligheter som finns att få en tvist med näringsidkaren prövad utanför domstol och hur konsumenten i så fall ska gå till väga,
26. påföljder vid konsumentens avtalsbrott samt en förklaring till dessa, och
27. en betalningsplan som visar när kapital, ränta och avgifter under kreditavtalets löptid ska betalas; om olika krediträntor tillämpas under olika omständigheter ska betalningar och återbetalningar baseras på rimliga höjningar av krediträntan.

Om kreditavtalet hänvisar till ett referensvärde, ska näringsidkaren även ge konsumenten information om vilket referensvärde som används och vem som kontrollerar tillhandahållandet av referensvärdet samt en beskrivning av vad det innebär för konsumenten att referensvärdet används.

2 § Informationen enligt 1 § ska lämnas i rimlig tid innan ett kreditavtal ingås.

Om informationen lämnas senare än en dag innan kreditavtalet ingås, ska näringsidkaren inom sju dagar efter avtalets ingående på nytt ge en konsument som har ångerrätt information enligt 1 § första stycket 10 och om hur ångerrätten utövas. Informationen ska lämnas i en handling eller i den form som konsumenten har valt enligt 4 kap. 3 §.

Hur information ska lämnas innan ett kreditavtal ingås

3 § Informationen enligt 1 § första stycket ska lämnas i enlighet med formuläret ”Standardiserad europeisk konsumentkreditinformation”. Informationen i formuläret ska begränsas till det som anges i 1 § första stycket. All information ska vara lika framträdande.

Informationen ska lämnas klart och begripligt och i tillämpliga fall på ett sätt som är anpassat till det medel för distanskommunikation som används.

4 § Informationen enligt 1 § ska lämnas i en handling eller i någon annan läsbar och varaktig form som är tillgänglig för konsumenten och som konsumenten får välja.

Information vid telefonförsäljning

5 § Vid sådan telefonförsäljning av en kredit som avses i 3 kap. 11 § första stycket lagen (2005:59) om distansavtal och avtal utanför affärslokaler tillämpas det stycket och 3 kap. 9 § samma lag i stället för 1 § första stycket. Den beskrivning av den finansiella tjänstens huvudsakliga egenskaper som ska ges enligt den lagen ska innehålla information i enlighet med 1 § första stycket 1–11.

Snarast efter det att avtalet har ingåtts ska näringsidkaren ge konsumenten all den information som avses i 1 § första stycket enligt 3 § i en handling eller i någon annan läsbar och varaktig form som är tillgänglig för konsumenten.

Information och dokumentation vid rådgivning

6 § Konsumenten ska upplysas om huruvida näringsidkaren erbjuder rådgivning om krediter. En sådan upplysning ska lämnas senast när näringsidkaren inhämtat upplysningar om konsumentens ekonomiska och personliga förhållanden samt konsumentens önskemål och särskilda krav.

7 § Om näringsidkaren erbjuder en konsument rådgivning om krediter, ska konsumenten få information om

1. vilket produktsortiment som rådgivningen utgår från,
2. hur stor avgift konsumenten ska betala för rådgivningen, eller, om beloppet inte kan fastställas, metoden för att beräkna avgiften, och
3. huruvida rådgivningen är oberoende.

Informationen ska ges i rimlig tid innan ett avtal om rådgivning ingås eller, om ett sådant avtal inte ska ingås, innan några råd lämnas. Informationen ska lämnas i en handling eller i någon annan läsbar och varaktig form som är tillgänglig för konsumenten och som konsumenten får välja.

Näringsidkaren ska varna konsumenten om en kredit kan medföra en särskild risk med hänsyn till dennes ekonomiska situation.

8 § Näringsidkaren ska dokumentera vilka råd om krediter som har getts till konsumenten och vad som i övrigt förekommit vid rådgivningstillfället. Dokumentationen ska lämnas till konsumenten i en handling eller i någon annan läsbar och varaktig form som är tillgänglig för konsumenten och som konsumenten får välja.

Konsumentens rätt till ett utkast till kreditavtalet

9 § Om konsumenten begär det ska näringsidkaren ge honom eller henne ett utkast till kreditavtal. Utkastet ska ges i en handling eller i någon annan läsbar och varaktig form som är tillgänglig för konsumenten.

Vissa skyldigheter för kreditförmedlare

10 § En kreditförmedlare ska informera konsumenten om avgifter som konsumenten ska betala till kreditförmedlaren för dennes tjänster. Sådana avgifter får tas ut endast om informationen har lämnats samt kreditförmedlaren och konsumenten innan kreditavtalet ingås har avtalat om det i en handling eller i någon annan läsbar och varaktig form som är tillgänglig för konsumenten. Kreditförmedlaren ska också informera kreditgivaren om avgifterna.

11 § En kreditförmedlare ska till kreditgivaren vidarebefordra de uppgifter som konsumenten har lämnat om förhållanden som är av betydelse för kreditprövningen.

Påföljd vid utebliven information

12 § Om näringsidkaren inte lämnar information i enlighet med 1–11 §§ ska marknadsföringslagen (2008:486) tillämpas. Sådan information ska anses vara väsentlig vid tillämpning av 10 § tredje stycket marknadsföringslagen.

Näringsidkarens förklaringskyldighet

13 § Näringsidkaren ska på konsumentens begäran ge de förklaringar som konsumenten behöver för att avgöra om avtalet och kompletterande tjänster som erbjuds är anpassade till hans eller hennes behov och ekonomiska situation.

Förklaringarna ska omfatta avtalets viktigaste egenskaper, de verkningar som avtalet kan medföra och information enligt 1, 5 och 10 §§, 19 § andra stycket och 2 kap. 10 §.

14 § Om näringsidkaren handlar i strid med 13 § ska marknadsföringslagen (2008:486) tillämpas. Sådant handlande ska vid tillämpningen av 5, 23 och 26 §§ marknadsföringslagen anses som otillbörligt mot konsumenter.

Kreditprövning

15 § Näringsidkaren ska pröva om konsumenten har ekonomiska förutsättningar att fullgöra vad han eller hon åtar sig enligt kreditavtalet. Kreditprövningen ska vara grundlig och göras i konsumentens intresse. Krediten får beviljas endast om konsumenten har ekonomiska förutsättningar att fullgöra sitt åtagande.

Om kreditavtalet innebär ett gemensamt åtagande för flera konsumenter ska kreditprövningen göras utifrån konsumenternas gemensamma förutsättningar.

Vid en väsentlig ökning av krediten ska en ny kreditprövning göras.

16 § Kreditprövningen ska grundas på uppgifter om konsumentens ekonomiska förhållanden.

Uppgifterna ska avse

1. konsumentens inkomster, utgifter och skulder, och

2. de andra ekonomiska förhållanden som är nödvändiga och proportionerliga med hänsyn till vilket slags kredit det rör sig om, kreditavtalets löptid och belopp samt riskerna för konsumenten.

Näringsidkaren ska på ett lämpligt sätt kontrollera uppgifterna.

17 § Om kreditprövningen innefattar automatiserad behandling av personuppgifter ska näringsidkaren på konsumentens begäran och genom mänsklig medverkan

1. granska kreditprövningen,

2. ge en förklaring av kreditprövningen och vilken betydelse den automatiserade behandlingen av personuppgifter haft för beslutet, och

3. informera om riskerna med den automatiserade behandlingen.

Näringsidkaren ska i samband med kreditprövningen informera konsumenten om möjligheterna enligt första stycket.

18 § Beviljas inte krediten, ska näringsidkaren snarast underrätta konsumenten om orsaken till det. Beror det på uppgifter som härrör från en extern databas, ska konsumenten underrättas om uppgifterna och vilken databas som använts. Näringsidkaren ska om det finns anledning lämna information om vart konsumenten kan vända sig för att få stöd i budget- och skuldfrågor.

Förbud mot villkor om kompletterande tjänster

19 § En näringsidkare får inte ställa upp som villkor för att bevilja en kredit att konsumenten också köper andra finansiella produkter eller tjänster. Näringsidkaren får dock ställa upp som villkor att konsumenten öppnar ett konto.

En näringsidkare som tillsammans med en kredit erbjuder andra finansiella produkter eller tjänster än ett konto eller en annan tjänst som möjliggör betalningar av krediten, utan att det utgör ett villkor för att bevilja krediten, ska förklara för konsumenten vilken ränta som tillämpas om bara ett kreditavtal ingås. Näringsidkaren ska också förklara vilka avgifter och andra kostnader som var och en av de andra produkterna eller tjänsterna medför samt om avtal om dessa kan ingås separat. Förklaringarna ska ges till konsumenten innan ett kreditavtal ingås.

20 § Att en konsument har haft cancer får inte beaktas vid en kreditgivares erbjudande av försäkring för en kredit, om det har gått 15 år sedan den medicinska behandlingen avslutades.

Undantag från näringsidkarens skyldigheter innan avtal ingås

21 § För en särskild fakturakredit gäller inte kraven på information enligt 1–9 §§, reglerna om kreditprövning i 15–18 §§ eller kraven på en kreditgivares erbjudande om försäkring i 20 §.

För en värdepapperskredit gäller inte kraven på information i 1–9 §§ eller reglerna om förbud mot villkor om kompletterande tjänster i 19 och 20 §§.

För en kredit som förmedlas av en säljare av varor eller en tjänsteleverantör vid sidan om den huvudsakliga verksamheten gäller inte kraven på förhandsinformation i 1 §.

4 kap. Kreditavtalet

Uttryckligt samtycke

1 § En konsument är bunden av ett kreditavtal eller ett avtal om en kompletterande tjänst till kreditavtalet, endast om konsumenten uttryckligen samtyckt till att ingå avtalet.

Dokumentation av kreditavtalet

2 § Näringsidkaren ska dokumentera kreditavtalet genom att nedteckna avtalet i en handling eller i någon annan läsbar och varaktig form som är tillgänglig för konsumenten. Detsamma gäller ändringar av kreditavtalet.

Dokumentationen av kreditavtalet ska, förutom avtalsvillkoren, innehålla de uppgifter som anges i 3 kap. 1 § första stycket 1–14, 16, 17, 19, 20 och 25. Dokumentationen ska därutöver innehålla uppgifter om

1. konsumentens namn, personnummer, adress, telefonnummer och e-postadress,
2. den effektiva räntan med de antaganden som ligger till grund för beräkningen av räntan samt det sammanlagda belopp som ska betalas av konsumenten,
3. konsumentens rätt att få en betalningsplan,
4. avseende en kontokredit, förekomsten av en möjlighet för konsumenten att enligt avtalet överskrida en kreditgräns,
5. begärda försäkringar,
6. villkor för utövande av ångerrätten, inbegripet den form som konsumenten enligt 3 § valt att lämna ett meddelande om frånträde i, skyldigheten att betala kapital och ränta, samt räntebeloppet per dag,
7. konsumentens rätt att framställa invändningar enligt 19 § vid kreditköp,
8. hur kreditavtalet sägs upp,
9. tillsynsmyndigheten med angivande av adress,
10. den form som konsumenten enligt 3 § valt att ta emot information i, och
11. vart konsumenten kan vända sig för att få stöd i budget- och skuldfrågor samt en rekommendation till konsumenten att vid dröjsmål med betalning vända sig dit.

Uppgifterna ska dokumenteras på ett klart och begripligt sätt.

Konsumenten ska få en kopia av dokumentationen som i tillämpliga fall ska ges på ett sätt som är anpassat till det medel för distanskommunikation som används.

3 § Konsumenten ska ges möjlighet att välja i vilken läsbar och varaktig form han eller hon vill ta emot information enligt 5 § första stycket, 8 och 15 §§, 3 kap. 2 § andra stycket och 6 kap. 10 §, om informationen inte lämnas i en

handling. Detsamma gäller ett meddelande som konsumenten ska lämna enligt 5 kap. 3 §.

Betalningsplan

4 § Konsumenten har rätt att få en betalningsplan som visar när kapital, ränta och avgifter ska betalas. Om räntan inte är bunden eller om avgifter kan ändras, ska betalningsplanen innehålla en upplysning om att den gäller till dess att räntan eller avgifterna ändras.

Information vid ändringar i kreditavtalet

5 § Kreditgivaren ska informera konsumenten om en ändring i kreditavtalet i rimlig tid innan den börjar gälla. Informationen ska lämnas i en handling eller i den form som konsumenten har valt enligt 3 §. Informationen ska innehålla uppgifter om

1. ändringen och att konsumentens samtycke till ändringen krävs,
2. när ändringen börjar gälla eller föreslås börja gälla, och
3. möjligheterna att lämna klagomål till tillsynsmyndigheten.

Särskilda bestämmelser om ändring av ränta och avgifter finns i 6–8 §§ och om kontokrediter i 6 kap. 5 §.

Ränta och avgifter

6 § Räntesatsen får ändras endast om det har avtalats.

Räntesatsen får ändras till konsumentens nackdel endast i den utsträckning som det motiveras av kreditpolitiska beslut, ökade upplåningskostnader för kreditgivaren eller andra kostnadsökningar som kreditgivaren inte skäligen kunde förutse när avtalet ingicks.

Trots andra stycket får räntesatsen ändras på visst sätt i anslutning till ändringar i en referensränta som kreditgivaren inte har något betydande inflytande över. En sådan referensränta ska vara tydlig och tillgänglig för konsumenten. Ett avtalsvillkor om detta får förenas med ett undantag om att räntesatsen under särskilda förutsättningar ska ändras mer eller mindre än vad som följer av anknytningen till referensräntan. Undantaget ska bestämmas så att det inte blir mindre förmånligt för konsumenten än för kreditgivaren. Det ska uppfylla kraven i andra stycket.

Kreditgivaren är skyldig att tillämpa ett avtalsvillkor om ränteändringar på samma sätt till konsumentens förmån som till hans eller hennes nackdel.

7 § Konsumenten är skyldig att, utöver eller i stället för ränta, betala andra kreditkostnader endast om det har avtalats och om sådan ersättning avser kostnader som kreditgivaren har för krediten. Om kostnaderna kan särskiljas, får avgift tas ut särskilt för varje sådan kostnad.

Avgifter för krediten får ändras till konsumentens nackdel endast om det har avtalats och i den utsträckning som det motiveras av ökning av de kostnader som ska täckas av avgifterna.

8 § Kreditgivaren ska underrätta konsumenten om en ränteändring i rimlig tid innan den börjar gälla. Underrättelsen ska innehålla en upplysning om hur konsumentens betalningar med anledning av krediten påverkas av ränteändringen. Underrättelsen ska lämnas i en handling eller i den form som konsumenten har valt enligt 3 §.

Beror en ränteändring enbart på en ändring i en referensränta som kreditgivaren inte har något bestämmande inflytande över, får konsumenten i stället informeras periodvis, under förutsättning att parterna har avtalat om det och den nya referensräntan har offentliggjorts och är tillgänglig hos kreditgivaren.

Räntetak och kostnadstak

9 § Krediträntan eller dröjsmålsräntan per år får inte överstiga den vid varje tid gällande referensräntan enligt 9 § räntelagen (1975:635) med ett tillägg av 20 procentenheter.

En konsument som är i dröjsmål med betalning av en kredit är inte skyldig att betala någon annan form av ersättning med anledning av dröjsmålet än dröjsmålsränta.

10 § Kostnaderna för en kredit får inte överstiga ett belopp som motsvarar kreditbeloppet eller, i fråga om en kontokredit, varje enskilt utnyttjande av kreditbeloppet som konsumenten har gjort.

Med kostnader i första stycket avses

1. kreditkostnader,
2. dröjsmålsränta, och
3. kostnader enligt lagen (1981:739) om ersättning för inkassokostnader m.m.

Om kreditgivaren, eller någon annan som kreditgivaren har nära förbindelser med i den mening som avses i 1 kap. 6 § lagen (2004:297) om bank- och finansieringsrörelse, lämnar konsumenten en ny kredit som helt eller delvis finansierar återbetalning av den befintliga krediten, avses med kostnader i första stycket för den nya krediten även sådana kostnader som är hänförliga till den befintliga krediten.

Första–tredje styckena gäller inte för en kontokredit som huvudsakligen avser kreditköp eller för en kredit som avser kreditköp där kreditbeloppet inte överstiger två procent av det prisbasbelopp enligt 2 kap. 6 och 7 §§ socialförsäkringsbalken som gällde när kreditavtalet ingicks.

11 § Kreditkostnaden får i den del som avser avgift för uppläggning av en kredit inte överstiga en procent av det prisbasbelopp enligt 2 kap. 6 och 7 §§ socialförsäkringsbalken som gällde när kreditavtalet ingicks.

Förlängning av löptiden

12 § Löptiden för en kredit får inte förlängas mer än en gång.

Trots första stycket får löptiden förlängas, om

1. förlängningen inte medför en kostnad för konsumenten, eller

2. konsumenten beviljas en skälig avbetalningsplan för att kunna betala sin skuld.

Om kreditgivaren, eller någon annan som kreditgivaren har nära förbindelser med i den mening som avses i 1 kap. 6 § lagen (2004:297) om bank- och finansieringsrörelse, lämnar konsumenten en ny kredit som helt eller delvis finansierar återbetalning av den befintliga krediten, ska den nya krediten vid tillämpning av första stycket anses vara en förlängning av löptiden för den befintliga krediten.

Kontoutdrag och underrättelse vid kontokrediter

13 § För kontokrediter ska kreditgivaren regelbundet, åtminstone en gång i månaden, tillhandahålla konsumenten kontoutdrag. Ett kontoutdrag ska innehålla uppgift om

1. vilken period det avser,
2. föregående kontoutdrags utgående datum och saldo,
3. uttag och datum för uttagen,
4. betalningar och datum för betalningarna,
5. det nya saldot,
6. den kreditränta och de avgifter som tillämpats för perioden, och
7. det belopp som konsumenten är skyldig att betala.

14 § För kontokrediter ska kreditgivaren underrätta konsumenten om en avgiftshöjning i rimlig tid innan den börjar gälla.

Om det enligt avtalet är möjligt för konsumenten att överskrida en kreditgräns, ska kreditgivaren regelbundet underrätta konsumenten om krediträntan och villkoren för krediträntan med angivande av referensindex eller referensräntor samt avgifter och villkoren för ändring av avgifterna. Har överskridandet varat i en månad, ska kreditgivaren snarast underrätta konsumenten om den överskjutande skulden och krediträntan på den skulden, om avgift eller dröjsmålsränta på grund av överskridandet, samt om skuldens förfallodag.

Om det enligt avtalet är möjligt för konsumenten att överskrida en kreditgräns och konsumenten regelbundet överskrider kreditgränsen ska kreditgivaren informera konsumenten om vart denne kan vända sig för att få stöd i budget- och skuldfrågor samt, i de fall rådgivning tillhandahålls av kreditgivaren, erbjuda konsumenten det.

15 § Ett kontoutdrag enligt 13 § och en underrättelse enligt 14 § första och tredje styckena ska lämnas i en handling eller i den form som konsumenten har valt enligt 3 §.

Kontantinsats vid kreditköp

16 § Vid kreditköp av en vara ska säljaren ta ut en kontantinsats av köparen i enlighet med god kreditgivningssed. Kontantinsatsen ska motsvara minst 20 procent av varans kontantpris, om inte särskilda förhållanden ger anledning till något annat.

Som kontantinsats anses inte betalning med medel som köparen får låna av säljaren eller av någon annan kreditgivare på grund av en överenskommelse mellan denne och säljaren.

17 § Om en näringsidkare för sin egen eller någon annans räkning säljer en vara utan att följa 16 §, ska det anses utgöra en åtgärd i strid med 5 § marknadsföringslagen (2008:486).

Konsumentens rättigheter vid överlåtelse av fordran

18 § Om kreditgivaren har överlåtit sina rättigheter enligt kreditavtalet, får konsumenten mot den nye kreditgivaren göra samma invändningar som han eller hon vid överlåtelsen kunde göra mot överlåtaren. Detsamma gäller när kreditgivaren har pantsatt sina rättigheter enligt kreditavtalet.

Överlåtaren ska informera konsumenten om överlåtelsen.

Konsumentens rätt att framställa invändningar vid kreditköp

19 § Vid kreditköp får konsumenten mot kreditgivarens krav på betalning framställa samma invändningar på grund av köpet som han eller hon kan göra mot säljaren. Konsumenten får också invända att han eller hon har betalat till säljaren eller har en överenskommelse med denne. Detta gäller dock inte om konsumenten visste att säljaren saknade rätt att ta emot betalningen eller ingå överenskommelsen och inte heller om konsumenten uppsåtligen eller av grov oaktsamhet underlät att skaffa sig kunskap om detta.

Om konsumenten på grund av köpet har anspråk på återbetalning, skadestånd eller annan penningprestation, svarar kreditgivaren lika med säljaren för att anspråket fullgörs. Kreditgivaren är dock inte skyldig att betala mer än vad konsumenten har tagit emot med anledning av krediten.

Förbud mot löpande fordringshandling vid kreditköp

20 § Vid kreditköp får kreditgivaren inte ta emot en av konsumenten ingången växelförbindelse som avser en fordran på grund av kreditköpet. Kreditgivaren får inte heller till bevis för sin fordran ta emot ett av konsumenten utfärdat löpande skuldebrev eller någon annan av denne ingången skuldförbindelse som är av ett sådant slag att konsumentens rätt att framställa invändningar på grund av köpet inskränks om skuldförbindelsen överläts eller pantsätts till en borgenär som är i god tro.

Första stycket första meningen gäller inte egna växlar som är utställda av banker.

Den som uppsåtligen bryter mot förbud enligt denna paragraf döms till böter.

Förbud mot avräkning

21 § Ett belopp som konsumenten betalat för avräkning på en viss fordran på grund av krediten får kreditgivaren inte först räkna av på någon annan fordran.

Undantag från bestämmelserna om avtalet

22 § För en särskild fakturakredit gäller inte kraven på dokumentation i 2 §. För en värdepapperskredit gäller inte kraven på dokumentation i 2 § andra- fjärde styckena.

5 kap. Konsumentens ångerrätt

Ångerrätt och ångerfrist

1 § Konsumenten har rätt att frånträda kreditavtalet (ångerrätt) genom att till kreditgivaren lämna eller sända ett meddelande om detta inom 14 dagar från den dag som anges i 2 § (ångerfrist).

Om det vid kreditköp av en vara har avtalats om öppet köp och den tidsfrist som gäller enligt köpeavtalet är längre än tiden i första stycket, ska ångerfristen för kreditavtalet motsvara tidsfristen för köpet.

2 § Ångerfristen börjar löpa den dag då kreditavtalet ingås. Ångerfristen börjar dock löpa tidigast den dag då information och avtalsvillkor i enlighet med 4 kap. 2 § kommer konsumenten till handa.

Om information enligt 4 kap. 2 § andra stycket 6 har lämnats börjar ångerfristen trots första stycket aldrig löpa senare än den dag som infaller ett år efter kreditavtalets ingående.

3 § Om konsumenten i rätt tid och i en handling eller i den form som konsumenten har valt enligt 4 kap. 3 § har lämnat eller sänt ett meddelande om att han eller hon frånträder kreditavtalet, får meddelandet återropas även om det försenas, förvanskas eller inte kommer fram.

Verkan av att konsumenten utövar sin ångerrätt

4 § Om konsumenten utövar sin ångerrätt, ska konsumenten snarast och senast inom 30 dagar betala tillbaka vad kreditgivaren betalat till konsumenten. Tiden ska räknas från den dag då konsumenten lämnade eller sände sitt meddelande om att avtalet frånträds.

Konsumenten ska även betala ränta på det belopp som ska återbetalas enligt första stycket från och med den dag då konsumenten fick tillgång till krediten till och med den dag då den återbetalas.

Om kreditgivaren med anledning av kreditavtalet har betalat en avgift till det allmänna som inte återbetalas, är konsumenten skyldig att ersätta kreditgivaren för denna.

5 § Om konsumenten utövar sin ångerrätt, ska kreditgivaren snarast och senast inom 30 dagar betala tillbaka de avgifter som konsumenten har betalat med anledning av krediten. Tiden ska räknas från den dag då kreditgivaren tog emot konsumentens meddelande om att kreditavtalet frånträds.

Anknytande avtal

6 § Om konsumenten utövar sin ångerrätt och det med anledning av kreditavtalet har ingåtts ett anknytande avtal om tjänster som tillhandahålls av kreditgivaren eller av någon annan på grund av en överenskommelse mellan denne och kreditgivaren, ska det anknytande avtalet upphöra att gälla utan att konsumenten får åläggas någon påföljd för detta.

Undantag från bestämmelserna om ångerrätt

7 § För en särskild fakturakredit gäller inte bestämmelserna om ångerrätt i detta kapitel.

6 kap. Betalning av krediten och uppsägning

Konsumentens rätt att betala krediten i förtid

1 § Konsumenten har rätt att betala krediten till kreditgivaren före den avtalade förfallotiden. Om krediten betalas i förtid, har kreditgivaren rätt till ersättning i den omfattning som anges i 7–9 §§.

Kreditgivaren ska på begäran snarast ge konsumenten information om vad en betalning av krediten i förtid innebär. Om en sådan betalning medför kostnader för konsumenten, ska informationen innehålla en uppskattning av kostnaderna och en förklaring av de antaganden som uppskattningen bygger på. Informationen ska lämnas i en handling eller i någon annan läsbar och varaktig form som är tillgänglig för konsumenten.

Kreditgivarens rätt att få betalning i förtid

2 § Kreditgivaren har rätt att få betalning i förtid endast om det har gjorts förbehåll om detta i avtalet och

1. konsumenten sedan mer än en månad är i dröjsmål med betalning av ett belopp som överstiger tio procent av kreditfordran,

2. konsumenten sedan mer än en månad är i dröjsmål med betalning av ett belopp som överstiger fem procent av kreditfordran och dröjsmålet avser två eller flera poster som förfallit vid olika tidpunkter,

3. konsumenten på något annat sätt är i väsentligt dröjsmål med betalning,

4. säkerhet som ställts för krediten har avsevärt försämrats, eller

5. det står klart att konsumenten genom att avvika, skaffa undan egendom eller förfara på något annat sätt undandrar sig att betala sin skuld.

Om säkerhet som ställts för krediten utgörs av förbehåll om återtaganderätt, har kreditgivaren rätt till betalning i förtid på grund av försämrad säkerhet endast om konsumenten uppsåtligt eller genom grov vårdslöshet har orsakat att säkerheten avsevärt försämrats.

3 § Om det i annan lag finns bestämmelser om kreditgivarens rätt till betalning i förtid på grund av att en säkerhet som ställts för krediten har försämrats, får kreditgivaren åberopa dem i stället för 2 § första stycket 4.

4 § Om kreditgivaren vill få betalt i förtid enligt 2 § första stycket 1–3, gäller en uppsägningstid av minst 30 dagar räknat från den tidpunkt då kreditgivaren sänder ett meddelande om uppsägningen i rekommenderat brev till konsumenten under dennes vanliga adress eller uppsägningen utan en sådan åtgärd kommer konsumenten till handa.

Om kreditgivaren har krävt betalning i förtid enligt 2 § första stycket 1–3, är konsumenten ändå inte skyldig att betala i förtid, om han eller hon före utgången av uppsägningstiden betalar det belopp som förfallit jämte dröjsmålsränta. Detsamma gäller om konsumenten vid uppsägning enligt 2 § första stycket 4 eller 5 eller enligt andra stycket i samma paragraf genast efter uppsägningen eller inom medgiven uppsägningstid ställer godtagbar säkerhet för fordran.

Om konsumenten tidigare med stöd av andra stycket har befriats från skyldigheten att betala krediten i förtid, gäller inte det stycket.

5 § Om kreditgivaren vill säga upp en kontokredit eller ändra avtalsvillkoren för en sådan kredit på så sätt att kreditutrymmet minskar ska konsumenten informeras på ett överenskommet sätt minst 30 dagar innan uppsägningen eller ändringen av avtalsvillkoren får verkan.

Första stycket gäller inte om kreditgivaren med stöd av 10 § andra stycket säger upp en kontokredit att upphöra omedelbart.

6 § Om kreditgivaren säger upp en kontokredit eller ändrar avtalsvillkoren för en sådan kredit på så sätt att kreditutrymmet minskar ska kreditgivaren erbjuda konsumenten en möjlighet att återbetala den överskjutande skulden genom tolv lika stora månadsbetalningar jämte kreditränta. Erbjudandet ska lämnas innan verkställighetsåtgärder vidtas.

Hur fordran ska beräknas vid betalning av skulden i förtid

7 § Vid förtidsbetalning enligt 1–4 §§ ska konsumenten betala ränta för krediten för tiden fram till förtidsbetalningen men inte för tiden därefter. De avgifter och andra kostnader som konsumenten ska betala med anledning av krediten ska sättas ned i förhållande till avtalets återstående löptid. När fordran beräknas ska de grunder som överensstämmer med god kreditgivningssed tillämpas.

8 § Kreditgivaren får inte tillgodoräkna sig någon ersättning för att krediten betalas i förtid. Om krediträntan är bunden när förtidsbetalningen görs, har kreditgivaren dock rätt att ta ut ränteskillnadsersättning av konsumenten enligt 9 § för den tid som återstår, om förbehåll har gjorts om detta och i den utsträckning som det överensstämmer med god kreditgivningssed.

9 § Ränteskillnadsersättningen får högst motsvara en procent av det förtidsbetalade beloppet eller, om det vid tidpunkten för förtidsbetalningen är kortare tid än ett år kvar av kreditavtalets löptid, en halv procent av det

förtidsbetalade beloppet. Ersättningen får dock inte vara större än det belopp som konsumenten skulle ha betalat i ränta under den återstående löptiden enligt kreditavtalet.

Ränteskillnadsersättning får inte tas ut för den del av räntan som motsvaras av en kreditgarantiavgift, när statlig kreditgaranti har lämnats och avgift tas ut för garantin. Ersättning får inte heller tas ut vid en betalning av en kontokredit eller vid en betalning från en försäkring som garanterar återbetalning av krediten.

Om kreditgivaren utnyttjar en rätt att återta varan enligt 7 kap. 1 §, tillämpas 7 kap. 3 och 4 §§ vid den uppgörelse som då ska ske mellan parterna.

Uppsägning av kreditavtal med obestämd löptid

10 § Konsumenten får när som helst säga upp ett kreditavtal med obestämd löptid. Om någon uppsägningstid inte har avtalats, upphör avtalet att gälla omedelbart. Om en uppsägningstid har avtalats, upphör avtalet att gälla den dag då uppsägningstiden löper ut. Uppsägningstiden får inte vara längre än en månad.

Kreditgivaren får säga upp ett kreditavtal med obestämd löptid endast om det har avtalats. Uppsägningstiden ska vara minst två månader. Har konsumenten inte utnyttjat krediten, får kreditgivaren säga upp kreditavtalet att upphöra omedelbart, om det har avtalats och är skäligt. Konsumenten ska innan han eller hon förlorar rätten till krediten informeras om uppsägningen och om skälen för den. Om det finns särskilda skäl, får information i stället lämnas omedelbart därefter.

En uppsägning eller en underrättelse enligt andra stycket ska lämnas i en handling eller i den form som konsumenten har valt enligt 4 kap. 3 §.

Kreditgivarens skyldigheter vid betalningssvårigheter hos konsumenten

11 § En kreditgivare ska ha rutiner och riktlinjer för att tidigt upptäcka om konsumenten har ekonomiska svårigheter.

Om kreditgivaren upptäcker att konsumenten har ekonomiska svårigheter ska kreditgivaren informera konsumenten om vart han eller hon kan vända sig för att få stöd i budget- och skuldfrågor.

12 § Om konsumenten är i dröjsmål med en betalning enligt kreditavtalet ska kreditgivaren, när det är lämpligt, erbjuda konsumenten alternativ till verkställighetsåtgärder som innefattar en ändring av kreditavtalet. Vid bedömningen av om det är lämpligt med ett erbjudande ska kreditgivaren beakta konsumentens personliga omständigheter och återbetalningsförmåga.

Undantag från bestämmelserna om betalning av krediten och uppsägning

13 § För en särskild fakturakredit gäller inte bestämmelserna om uppsägning av kreditavtal med obestämd löptid enligt 10 §.

För en värdepapperskredit gäller inte bestämmelserna om uppsägning av kreditavtal med obestämd löptid enligt 10 § eller kreditgivarens skyldigheter vid betalningssvårigheter hos konsumenten enligt 11 och 12 §§.

7 kap. Återtaganderätt vid kreditköp av vara

Förutsättningar för återtaganderätt

1 § Ett förbehåll om återtaganderätt får göras gällande endast om

1. säljaren har gjort förbehållet i samband med köpet för att trygga sin rätt till betalning, och

2. den tidpunkt har inträtt då konsumenten enligt 6 kap. 2 och 3 §§ ska fullgöra sin skyldighet att betala i förtid.

Om köparen, innan varan återtas, betalar vad som har förfallit till betalning jämte dröjsmålsränta och kostnader enligt de grunder som anges i 3 § tredje–femte styckena, får kreditgivaren inte återta varan på grund av dröjsmål med betalningen. Grundas återtaganderätten på att säkerhet för krediten har försämrats eller att köparen undandrar sig att betala sin skuld, får kreditgivaren inte återta varan om köparen innan varan återtas ställer godtagbar säkerhet för fordran.

2 § Om näringsidkaren använder ett förbehåll om återtagande vid försäljning av en vara som med hänsyn till sin beskaffenhet eller sitt värde eller på grund av förhållandena på marknaden inte är lämpad som creditsäkerhet, kan näringsidkaren förbjudas att i framtiden i liknande fall använda sådana förbehåll. I fråga om förbud gäller i övrigt lagen (1994:1512) om avtalsvillkor i konsumentförhållanden.

Uppgörelse när en vara återtas

3 § Om kreditgivaren vill utnyttja en rätt att återta varan, ska avräkning göras mellan kreditgivaren och köparen.

Vid avräkningen ska köparen tillgodoräknas varans värde vid återtagandet. Värdet beräknas efter vad kreditgivaren kan antas få ut genom att på lämpligt sätt sälja varan.

Kreditgivaren får tillgodoräkna sig den obetalda delen av kreditfordran efter avräkning enligt 6 kap. 7–9 §§ samt i förekommande fall dröjsmålsränta, dock inte enligt högre räntesats än som anges i 6 § räntelagen (1975:635).

Kreditgivaren får dessutom tillgodoräkna sig ersättning för utsköningsavgift, skälig kostnad för transport av varan samt utgift för inställelse vid förrättning för återtagande, om kreditgivaren har behövt inställa sig för att tillvarata sin rätt. När ersättning bestäms för utgift för inställelse tillämpas bestämmelserna om beräkning av ersättning av allmänna medel till vittne.

I mål om handräckning för återtagande får kreditgivaren tillgodoräkna sig även skälig ersättning för eget arbete med anledning av målet samt arvode till ombud eller biträde.

4 § Om köparen vid avräkningen tillgodoräknas ett större belopp än kreditgivaren, får varan återtas endast om kreditgivaren betalar mellanskillnaden till köparen eller, när varan värderats av Kronofogdemyndigheten, nedsätter mellanskillnaden hos myndigheten.

Om kreditgivaren för att kunna återta varan har varit tvungen att betala en skuld som köparen har, får kreditgivaren när första stycket tillämpas räkna av sådan betalning mot mellanskillnad till köparens förmån. Detsamma gäller om kreditgivaren för att varan efter återtagande ska kunna användas på avsett sätt har varit tvungen att betala en sådan skuld.

Tillgodoräknas kreditgivaren ett större belopp än köparen, får kreditgivaren inte kräva ut mellanskillnaden (restskulden) i annat fall än då varan har minskat väsentligt i värde genom att köparen vanvårdat varan.

Återlösande av en vara som återtagits

5 § Köparen får inom 14 dagar återlösa en vara som har återtagits. Om köparen vill återlösa varan, ska han eller hon betala kreditgivaren varans värde vid återtagandet samt den restskuld som kan finnas enligt avräkningen.

Handräckning av en vara som återtagits

6 § Kreditgivaren får hos Kronofogdemyndigheten ansöka om handräckning för att återta varan under förutsättning att det för kreditköpet i en handling eller i någon annan läsbar och varaktig form som är tillgänglig för köparen har dokumenterats uppgifter om förbehållet om återtaganderätt, kontantpriset, kreditbeloppet, kreditavtalets löptid, kreditfordran och tidpunkterna för betalning. Dokumentet ska ha undertecknats av köparen eller skrivits under av denne med en sådan avancerad elektronisk underskrift som avses i artikel 3 i Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 910/2014 av den 23 juli 2014 om elektronisk identifiering och betrodda tjänster för elektroniska transaktioner på den inre marknaden och om upphävande av direktiv 1999/93/EG, i den ursprungliga lydelsen.

En ansökan om handräckning ska göras skriftligen. Det ska anges i ansökan hur stor del av kreditfordran som är obetald. Om kreditgivaren gör anspråk på dröjsmålsränta, ska det också uppges i ansökan vad kreditgivaren fordrar i den delen. En styrkt kopia av det dokument som anges i första stycket ska bifogas ansökan.

7 § Handräckning får beviljas endast om det är uppenbart att de förutsättningar för återtagande som anges i 1 § föreligger.

Om ett förbehåll om återtaganderätt har använts i strid med förbud enligt 2 §, får handräckning inte beviljas.

Handräckning eller verkställighet av dom, varigenom köparen har förpliktats att lämna tillbaka en vara som har sålts med förbehåll om återtaganderätt, får inte beviljas i fråga om sådana varor som enligt 5 kap. 1–3 §§ utsökningsbalken ska undantas från utmätning.

8 § I fråga om handräckning och verkställighet av dom, som anges i 7 § tredje stycket, tillämpas i övrigt 12 § andra och tredje styckena samt 15–18 §§ lagen (1978:599) om avbetalningsköp mellan näringsidkare m.fl. varvid hänvisningen i 16 § tredje stycket till 10 § första stycket ska avse 4 § första stycket denna lag.

Förbud mot utmätning

9 § En vara som har sålts med förbehåll om återtaganderätt får inte utmätas för en fordran som grundar sig på kreditköpet.

8 kap. Bostadskrediter

Allmän information

1 § Näringsidkaren ska tillhandahålla allmän information om bostadskrediter som näringsidkaren erbjuder konsumenterna. Informationen ska innehålla de uppgifter som avses i 2 kap. 1 § andra stycket, samt uppgifter om

1. säkerheter som kan komma att krävas för ingående av kreditavtalet,
2. vilken valuta som bostadskrediten kan erbjudas i och, i förekommande fall, en förklaring av vad det innebär för konsumenten att ta en bostadskredit i utländsk valuta,
3. att iakttagande av kreditvillkoren i förekommande fall inte garanterar att hela kreditbeloppet är återbetalt vid kredittidens slut,
4. vilka krav på värdering av en säkerhet som ställs, vem som är ansvarig för att värderingen utförs och huruvida kostnader för värderingen kommer att uppstå för konsumenten, och
5. huruvida det krävs att konsumenten, i stället för att öppna ett konto, ansluter sig till en tjänst som möjliggör betalning av amorteringar och kostnader.

Informationen enligt första stycket behöver inte tillhandahållas av en kreditförmedlare som inte uppträder som ombud för en kreditgivare.

Hur allmän information ska tillhandahållas

2 § Informationen enligt 1 § ska tillhandahållas på ett klart och begripligt sätt i en handling eller i någon annan läsbar och varaktig form som är tillgänglig för konsumenten eller i någon annan elektronisk form.

Marknadsföring

3 § För marknadsföring av bostadskrediter gäller 2 kap. 3–5 §§ om måttfull och otillbörlig marknadsföring.

4 § Näringsidkaren ska vid marknadsföring av avtal om bostadskrediter lämna information enligt 2 kap. 6 § och 7 § första stycket. I de fall som avses i 2 kap. 6 § andra stycket ska näringsidkaren även lämna information om

1. näringsidkarens namn, organisationsnummer och adress,

2. huruvida kreditavtalet förutsätter att krediten ska vara förenad med panträtt i fast egendom, tomträtt eller bostadsrätt eller liknande rätt eller vara förenad med motsvarande rätt i byggnad som inte hör till fastighet, och

3. huruvida valutakursförändringar kan komma att påverka de belopp som ska betalas av konsumenten.

5 § En kreditförmedlare ska vid marknadsföring av bostadskrediter lämna information om huruvida förmedlingen sker i samarbete med någon viss kreditgivare eller är oberoende.

Information innan avtal om en bostadskredit ingås

6 § Innan ett avtal om en bostadskredit ingås ska näringsidkaren lämna information till konsumenten i enlighet med det standardiserade EU-faktabladet, som ska lämnas i en handling eller i någon annan läsbar och varaktig form som är tillgänglig för konsumenten.

Faktabladet ska lämnas i rimlig tid innan ett kreditavtal ingås och utan onödigt dröjsmål efter det att konsumenten lämnat uppgifter om sina önskemål och behov samt de uppgifter som behövs för en kreditprövning.

Om faktabladet har lämnats före ett bindande erbjudande enligt 18 § och villkoren i erbjudandet skiljer sig från uppgifterna i faktabladet, ska ett nytt faktablad lämnas tillsammans med erbjudandet.

7 § Vid sådan telefonförsäljning av en bostadskredit som avses i 3 kap. 11 § första stycket lagen (2005:59) om distansavtal och avtal utanför affärslokaler tillämpas det stycket och 3 kap. 9 § samma lag i stället för 6 §. Den beskrivning av den finansiella tjänstens huvudsakliga egenskaper som ska ges enligt den lagen ska åtminstone innehålla de uppgifter som avses i det i 6 § angivna standardiserade EU-faktabladets del A, avsnitten 3–6.

8 § För en bostadskredit där kreditfordran ska betalas tillbaka först i samband med att den egendom som utgör säkerhet överläts med anledning av att låntagaren uppnår en viss ålder eller på grund av låntagarens sviktande hälsa eller död gäller 3 kap. 1 eller 5 § i stället för 6 eller 7 §.

Information och dokumentation vid rådgivning

9 § För rådgivning om bostadskrediter gäller kraven på information och dokumentation i 3 kap. 6–8 §§.

Informationen och dokumentationen ska i stället för vad som anges i 3 kap. 7 och 8 §§ lämnas i en handling eller i någon annan läsbar och varaktig form som är tillgänglig för konsumenten.

Vissa skyldigheter för kreditförmedlare

10 § En kreditförmedlare av bostadskrediter ska i rimlig tid innan kreditförmedling inleds, i en handling eller i någon annan läsbar och varaktig form som är tillgänglig för konsumenten, informera konsumenten om

1. kreditförmedlarens namn, organisationsnummer och adress,
2. det register där kreditförmedlaren är upptagen som kreditförmedlare och hur detta kan kontrolleras,
3. i tillämpliga fall, att kreditförmedlaren förmedlar kreditavtal uteslutande från en eller vissa kreditgivare och vilka dessa är,
4. huruvida kreditförmedlaren kan erbjuda rådgivning,
5. möjligheterna att framställa klagomål mot kreditförmedlaren eller få en tvist prövad utanför domstol,
6. de avgifter som konsumenten ska betala till kreditförmedlaren för dennes tjänster eller, om avgifterna inte kan fastställas i förväg, metoden för att beräkna avgifterna, och
7. den ersättning som kreditförmedlaren får för förmedlingen från någon annan än konsumenten.

Om ersättningen enligt första stycket 7 inte går att fastställa till beloppet när informationen lämnas, ska kreditförmedlaren informera konsumenten om att ersättningsbeloppet kommer att anges i det standardiserade EU-faktabladet. Om ersättningen skiljer sig åt beroende på vilken kreditgivare som konsumenten ingår ett kreditavtal med, ska kreditförmedlaren dessutom informera konsumenten om detta och, om konsumenten begär det, på vilket sätt ersättningen skiljer sig åt. Om kreditförmedlaren får ersättning från konsumenten för samma förmedling, ska kreditförmedlaren även informera konsumenten om huruvida den ersättning som någon annan än konsumenten betalar kommer att räknas av mot den ersättning som konsumenten betalar.

11 § En kreditförmedlare av bostadskrediter får ta ut avgifter för sina tjänster endast om information om avgifterna har lämnats samt kreditförmedlaren och konsumenten innan kreditavtalet ingås har avtalat om det i en handling eller i någon annan läsbar och varaktig form som är tillgänglig för konsumenten. Kreditförmedlaren ska också informera kreditgivaren om avgifterna.

Påföljd vid utebliven information

12 § Om näringsidkaren inte lämnar information i enlighet med 1, 2 och 4–11 §§ ska marknadsföringslagen (2008:486) tillämpas. Sådan information ska anses vara väsentlig vid tillämpning av 10 § tredje stycket marknadsföringslagen.

Näringsidkarens förklaringskyldighet

13 § Näringsidkaren ska ge konsumenten förklaringar i anledning av bostadskrediter enligt 3 kap. 13 § första stycket. Förklaringarna ska omfatta avtalets viktigaste egenskaper, de verkningar som avtalet kan medföra och information enligt 6 och 7 §§. För en kreditförmedlare av bostadskrediter ska förklaringarna även omfatta information enligt 10 §.

14 § Om näringsidkaren handlar i strid med 13 § ska marknadsföringslagen (2008:486) tillämpas. Vid tillämpningen av 5, 23 och 26 §§ marknadsföringslagen ska handlandet anses som otillbörligt mot konsumenterna.

Kreditprövning

15 § Näringsidkaren ska enligt 3 kap. 15 och 16 §§ pröva om konsumenten har ekonomiska förutsättningar att fullgöra vad han eller hon åtar sig enligt ett avtal om en bostadskredit. Näringsidkaren ska vid sin kreditprövning av en bostadskredit även tillämpa 3 kap. 17 och 18 §§.

En kreditförmedlare av bostadskrediter ska till kreditgivaren vidarebefordra de uppgifter som konsumenten har lämnat om förhållanden som är av betydelse för kreditprövningen.

16 § För en kreditprövning som avser en bostadskredit ska näringsidkaren även på ett klart och begripligt sätt informera konsumenten om vilka handlingar och uppgifter i övrigt som konsumenten behöver lämna för kreditprövningen och om att brister i detta avseende kan leda till att bostadskrediten inte beviljas.

Om kreditprövningen innebär att uppgifter kommer att inhämtas från en extern databas, ska konsumenten upplysas om detta.

Kreditprövningen får inte till övervägande del grunda sig på att den avsedda säkerhetens värde överstiger kreditbeloppet eller att säkerheten antas komma att stiga i värde. Detta gäller inte för en bostadskredit där kreditfordran ska betalas först i samband med att den egendom som utgör säkerhet överläts med anledning av att låntagaren uppnår en viss ålder eller på grund av låntagarens sviktande hälsa eller död.

Förbud mot villkor om kompletterande tjänster

17 § En näringsidkare får inte ställa upp som villkor för att bevilja en bostadskredit att konsumenten också köper andra finansiella produkter eller tjänster. Näringsidkaren får dock ställa upp som villkor att konsumenten öppnar ett konto eller ansluter sig till en annan tjänst som möjliggör betalningar av krediten.

En näringsidkare som tillsammans med en bostadskredit erbjuder andra finansiella produkter eller tjänster än ett konto eller en annan tjänst som möjliggör betalningar av krediten, utan att det utgör ett villkor för att bevilja krediten, ska förklara för konsumenten vilken ränta som tillämpas om bara ett avtal om en bostadskredit ingås. Näringsidkaren ska också förklara vilka avgifter och andra kostnader som var och en av de andra produkterna eller tjänsterna medför samt om avtal om dessa kan ingås separat. Förklaringarna ska ges till konsumenten tillsammans med och i samma form som ett erbjudande enligt 18 §.

Om konsumenten begär att få förklaringar under kreditavtalets löptid, ska kreditgivaren snarast ge konsumenten sådana.

Erbjudande om bostadskrediter

18 § En näringsidkare som vill ingå ett avtal om en bostadskredit med en konsument ska lämna konsumenten ett bindande erbjudande i en handling eller i någon annan läsbar och varaktig form som är tillgänglig för konsumenten. Erbjudandet ska innehålla samtliga kreditvillkor.

Näringsidkaren får inte i erbjudandet ge konsumenten en kortare betänketid än sju dagar för att överväga erbjudandet.

19 § I fråga om en bostadskredit som är förenad med panträtt i fast egendom, tomträtt eller bostadsrätt eller liknande rätt eller som är förenad med motsvarande rätt i byggnad som inte hör till fastighet ska näringsidkaren förklara vilka faktorer som har påverkat den erbjudna räntan. Förklaringen ska ges till konsumenten tillsammans med och i samma form som ett erbjudande enligt 18 §.

Förklaringen ska innehålla information om

1. den genomsnittliga räntan för motsvarande bostadskrediter som allmänheten erbjuds och som kreditgivaren avtalat om under de närmast föregående tolv månaderna med samma räntebindingstid som den konsumenten erbjuds, redovisad per månad,

2. kreditgivarens finansieringskostnad för motsvarande bostadskrediter med samma räntebindingstid som den som konsumenten erbjuds, och

3. vilka faktorer hänförliga till konsumenten, krediten och säkerheten som näringsidkaren har tagit hänsyn till vid bestämmandet av räntan.

Om konsumenten begär att få en förklaring under avtalets löptid, ska kreditgivaren snarast ge konsumenten en sådan.

20 § Näringsidkaren ska senast när ett erbjudande enligt 18 § lämnas föra en diskussion med konsumenten om amortering och lägga fram ett förslag till en individuellt anpassad amorteringsplan som ligger i konsumentens långsiktiga intresse. Amorteringsplanen ska tillhandahållas i en handling eller i någon annan läsbar och varaktig form som är tillgänglig för konsumenten.

Konsumenten har under kreditavtalets löptid rätt till ett nytt förslag till amorteringsplan, om hans eller hennes förhållanden har ändrats på ett sätt som har betydelse för amorteringsvillkoren eller om det annars finns skäl för det.

Kreditavtalet

21 § För en bostadskredit gäller kraven på uttryckligt samtycke i 4 kap. 1 §, dokumentation av kreditavtalet i 4 kap. 2 § och information vid ändringar i kreditavtalet i 4 kap. 5 §.

I stället för vad som anges i 4 kap. 5 § ska informationen lämnas i en handling eller i någon annan läsbar och varaktig form som är tillgänglig för konsumenten.

Ränta och avgifter

22 § För en bostadskredit gäller 4 kap. 6–8 §§ om ränta och avgifter.

För en bostadskredit med en ränta som är bunden under viss del av avtalstiden, minst tre månader, har kreditgivaren, utöver vad som anges i 4 kap. 6 § andra stycket, rätt att vid utgången av en sådan del av avtalstiden ändra räntan så att den motsvarar den ränta som kreditgivaren vid den tidpunkten allmänt tillämpar för nya krediter av motsvarande slag. Det gäller dock endast

om det finns förbehåll om det i avtalet och det gäller en bostadskredit med en sammanlagd löptid om minst tio år.

För en bostadskredit ska en underrättelse enligt 4 kap. 8 § första stycket, i stället för vad som anges i det stycket, lämnas i en handling eller i någon annan läsbar och varaktig form som är tillgänglig för konsumenten. Kreditgivaren får underrätta konsumenten om en ränteändring även genom annonsering i dagspress. Sker underrättelsen genom annonsering, ska konsumenten underrättas personligen senast i samband med nästa avisering eller kontoutdrag.

I fråga om en bostadskredit ska konsumenten, utöver vad som framgår i 4 kap. 8 § andra stycket, också underrättas personligen om den nya referensräntan senast i samband med nästa avisering eller kontoutdrag.

Kontokrediter

23 § Om en bostadskredit ges i form av en kontokredit gäller 4 kap. 13–15 §§ och 6 kap. 5 och 6 §§. I stället för vad som anges i 4 kap. 15 § ska kontoutdraget och underrättelsen lämnas i en handling eller i någon annan läsbar och varaktig form som är tillgänglig för konsumenten.

Bostadskrediter i utländsk valuta

24 § En kreditgivare som beviljar en bostadskredit i utländsk valuta ska, om det finns risk för att valutakursförändringar försämrar konsumentens förmåga att betala kreditfordran, tillhandahålla konsumenten ett arrangemang som begränsar risken.

25 § Kreditgivaren ska varna en konsument som har beviljats en bostadskredit i utländsk valuta när beloppet som den återstående krediten eller de regelbundna amorteringarna uppgår till, på grund av valutakursförändringar tar 20 procent mer i anspråk av konsumentens betalningsutrymme än vad beloppet hade gjort när kreditavtalet ingicks.

Varningar ska lämnas regelbundet under den tid de angivna förhållandena består. Varningarna ska tillhandahållas i en handling eller i någon annan läsbar och varaktig form som är tillgänglig för konsumenten och ska, i förekommande fall, upplysa konsumenten om arrangemanget enligt 24 §.

26 § Dokumentation av ett kreditavtal avseende en bostadskredit i utländsk valuta ska innehålla uppgifter om hur konsumenten skyddas mot valutakursförändringar som har inverkan på konsumentens betalningsförmåga.

Konsumentens rättigheter vid överlåtelse av fordran

27 § Om kreditgivaren har överlåtit sina rättigheter enligt ett avtal om bostadskrediter gäller 4 kap. 18 §.

Förbud mot avräkning

28 § För en bostadskredit gäller 4 kap. 21 § om förbud mot viss avräkning.

Konsumentens rätt att betala krediten i förtid

29 § Konsumenten har rätt att betala en bostadskredit till kreditgivaren före den avtalade förfallotiden. Om krediten betalas i förtid, har kreditgivaren rätt till ersättning i den omfattning som anges i 31–33 §§.

Kreditgivaren ska på begäran snarast ge konsumenten information enligt 6 kap. 1 § andra stycket.

Kreditgivarens rätt att få betalning i förtid

30 § Kreditgivaren har rätt att få betalning i förtid för en bostadskredit under de förutsättningar som anges i 6 kap. 2–4 §§.

Kreditgivaren har rätt till betalning i förtid på grund av försämrad säkerhet endast om säkerheten har avsevärt försämrats till följd av någon annan orsak än en allmän prisnedgång på den relevanta marknaden.

I fråga om en bostadskredit som har bunden ränta för hela eller en del av avtalstiden, dock minst tre månader, har kreditgivaren trots vad som sägs i andra stycket och 6 kap. 2 § rätt att få betalning i förtid på den dag då den tid för vilken räntan är bunden löper ut. Detta gäller dock endast om det har gjorts förbehåll om det i avtalet och det finns synnerliga skäl.

Om kreditgivaren vill få betalt i förtid enligt tredje stycket gäller en uppsägningstid av minst 30 dagar räknat från den tidpunkt då kreditgivaren sänder ett meddelande om uppsägningen i rekommenderat brev till konsumenten under dennes vanliga adress eller uppsägningen utan en sådan åtgärd kommer konsumenten till handa.

Om kreditgivaren har krävt betalning i förtid vid uppsägning enligt andra stycket är konsumenten ändå inte skyldig att betala i förtid, om han eller hon genast efter uppsägningen eller inom medgiven uppsägningstid ställer godtagbar säkerhet för fordran. Det gäller dock inte om konsumenten tidigare med stöd av detta stycke har befriats från skyldigheten att betala skulden i förtid.

Hur fordran ska beräknas vid betalning av skulden i förtid

31 § Vid förtidsbetalning enligt 29 eller 30 § ska konsumenten betala ränta, avgifter och andra kostnader i den mån det framgår av 6 kap. 7 §.

32 § Kreditgivaren får inte tillgodoräkna sig någon ersättning för att konsumenten betalat bostadskrediten i förtid utom om förutsättningarna att ta ut ränteskillnadsersättning i 6 kap. 8 § är uppfyllda. Har näringsidkaren rätt att ta ut ränteskillnadsersättning för en bostadskredit, ska dock 33 § tillämpas i stället för 6 kap. 9 § för att fastställa vad ränteskillnadsersättningen högst får uppgå till.

33 § Ränteskillnadsersättningen för en bostadskredit får högst uppgå till ett belopp som beräknas utifrån den genomsnittliga marknadsräntan för avtal om byte av räntebetalningar under 20 handelsdagar och som motsvarar skillnaden mellan

- marknadsräntan närmast före det att räntebindingstiden inleddes, med en löptid motsvarande räntebindingstiden, och
- marknadsräntan närmast före det att förtidsbetalningen gjordes, med en löptid motsvarande den återstående räntebindingstiden.

34 § Om konsumenten är i dröjsmål med en betalning enligt ett avtal om en bostadskredit gäller 6 kap. 12 §.

9 Kap. Tillsyn och överklagande

Tillsynsmyndighet

1 § Konsumentverket utövar tillsyn över att denna lag följs. Verkets tillsyn omfattar dock inte Sveriges riksbank, verksamhet som står under tillsyn av Finansinspektionen eller verksamhet hos Kronofogdemyndigheten.

Upplysningar och inspektioner

2 § En näringsidkare som bedriver varuförsäljning eller som i sin yrkesmässiga verksamhet lämnar, förmedlar eller övertar krediter som avses i denna lag ska lämna de upplysningar om verksamheten som Konsumentverket begär för tillsynen.

Konsumentverket, eller den som verket förordnar, har rätt att för tillsynen göra inspektioner hos näringsidkaren och ta del av de handlingar som behövs.

Om näringsidkaren inte lämnar upplysningarna eller inte tillhandahåller handlingarna, får Konsumentverket förelägga näringsidkaren att fullgöra sin skyldighet. Ett sådant föreläggande får förenas med vite.

Konsumentverkets ingripanden

3 § Om näringsidkaren inte följer 3 kap. 15, 16, 17 eller 18 § eller 8 kap. 15 § första stycket första meningen, får Konsumentverket meddela näringsidkaren en varning. En varning ska förenas med en sanktionsavgift, om överträdelsen inte är ringa. Avgiften tillfaller staten.

Om näringsidkaren tidigare har meddelats en varning eller om överträdelsen är särskilt allvarlig, får Konsumentverket förbjuda näringsidkaren att lämna krediter. Ett beslut om förbud får förenas med vite.

Vid bedömningen av om en överträdelse är särskilt allvarlig ska särskild hänsyn tas till om näringsidkaren vid upprepade tillfällen har brutit i sin skyldighet enligt 3 kap. 15, 16, 17 eller 18 § eller 8 kap. 15 § första stycket första meningen och om bristerna är systematiska.

Ett beslut om förbud gäller omedelbart, om inte något annat anges i beslutet.

4 § Sanktionsavgiften ska bestämmas till lägst femtusen kronor och högst tio miljoner kronor.

Avgiften får inte överstiga tio procent av näringsidkarens omsättning närmast föregående räkenskapsår. Om överträdelsen har skett under närings-

idkarens första verksamhetsår eller om uppgifter om omsättningen annars saknas eller är bristfälliga, får omsättningen uppskattas.

När avgiftens storlek bestäms ska särskild hänsyn tas till hur allvarlig den överträdelse är som föranlett varningen.

Avgiften får efterges helt eller delvis, om det finns särskilda skäl.

5 § Sanktionsavgiften ska betalas till Konsumentverket inom 30 dagar från det att beslutet fått laga kraft eller inom den längre tid som anges i beslutet.

Om avgiften inte betalas inom den tid som anges i första stycket ska Konsumentverket lämna den obetalda avgiften för indrivning. Bestämmelser om indrivning finns i lagen (1993:891) om indrivning av statliga fordringar m.m.

Avgiften faller bort i den utsträckning verkställighet inte har skett inom fem år från det att beslutet har fått laga kraft.

Överklagande

6 § Konsumentverkets beslut enligt 2 § tredje stycket, 3 och 4 §§ får överklagas till allmän förvaltningsdomstol. Andra beslut av Konsumentverket enligt 2 § får inte överklagas.

Prövningstillstånd krävs vid överklagande till kammarrätten.

-
1. Denna lag träder i kraft den 20 november 2026.
  2. Genom lagen upphävs konsumentkreditlagen (2010:1846).
  3. Den upphävda lagen gäller fortfarande för kreditavtal som har ingåtts före ikraftträdandet. För kreditavtal med obestämd löptid gäller dock 4 kap. 8, 13–15 och 18 §§, 6 kap. 5 § första stycket, 6 och 10 §§ från ikraftträdandet.
  4. Den upphävda lagen gäller fortfarande för marknadsföring som har skett före ikraftträdandet.

2.2 Förslag till lag om ändring i utsökningsbalken

Härigenom föreskrivs att 9 kap. 10 § utsökningsbalken ska ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

9 kap.

10 §¹

Har utmätning skett av egendom som gäldenären har förvärvat på kredit under förbehåll om återtaganderätt för kreditgivaren, får egendomen säljas endast om köpeskillingen *förlår* till betalning av kreditgivarens fordran eller försäljningen med kreditgivarens samtycke i målet sker med förbehåll för hans eller hennes rätt enligt avtalet.

Kreditgivarens fordran bestäms enligt 36 § konsumentkreditlagen (2010:1846) eller enligt 5 § lagen (1978:599) om avbetalningsköp mellan näringsidkare m.fl. Är inte någon av dessa lagar tillämplig på avtalet, bestäms fordringen likväl enligt sistnämnda paragraf, varvid jämkning får ske efter vad som är skäligt.

Sker försäljningen med förbehåll för kreditgivarens rätt, svarar därefter den som förvärvar egendomen i stället för gäldenären för dennes skyldigheter enligt avtalet.

Har utmätning skett av egendom som gäldenären har förvärvat på kredit under förbehåll om återtaganderätt för kreditgivaren, får egendomen säljas endast om köpeskillingen *räcker* till betalning av kreditgivarens fordran eller försäljningen med kreditgivarens samtycke i målet sker med förbehåll för hans eller hennes rätt enligt avtalet.

Kreditgivarens fordran bestäms enligt 6 kap. 7–9 §§ och 8 kap. 31–33 §§ konsumentkreditlagen (2026:000) eller enligt 5 § lagen (1978:599) om avbetalningsköp mellan näringsidkare m.fl. Är inte någon av dessa lagar tillämplig på avtalet, bestäms fordringen likväl enligt sistnämnda paragraf, varvid jämkning får ske efter vad som är skäligt.

Denna lag träder i kraft den 20 november 2026.

¹ Senaste lydelse 2010:1848.

2.3 Förslag till lag om ändring i kreditupplysningslagen (1973:1173)

Härigenom föreskrivs¹ i fråga om kreditupplysningslagen (1973:1173)² dels att 5 a § ska ha följande lydelse, dels att det ska införas en ny paragraf, 10 a §, av följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

5 a §³

Vad som gäller om tystnadsplikt i verksamheten hos svenska kreditinstitut, betalningsinstitut, institut för elektroniska pengar, värdepappersbolag och företag som med tillstånd driver verksamhet enligt lagen (2016:1024) om verksamhet med bostadskrediter, hindrar inte att uppgifter om lämnade krediter, betalningsförsummelse och kreditmissbruk utväxlas för kreditupplysningsändamål inom en krets som utgörs av dessa företag samt sådana företag som har tillstånd av Integritetsskyddsmyndigheten enligt 3 § första stycket.

I den krets som anges i första stycket ingår även utländska kreditinstitut som avses i 4 kap. 1, 2, 4 och 6 §§ lagen (2004:297) om bank- och finansieringsrörelse, utländska företag som avses i 3 kap. 26 och 27 §§ lagen (2010:751) om betaltjänster, utländska företag som avses i 3 kap. 26–28 §§ lagen (2011:755) om elektroniska pengar, utländska företag som avses i 4 kap. 1 och 4 §§ lagen (2007:528) om värdepappersmarknaden och utländska företag som avses i 1 kap. 3 § lagen om verksamhet med bostadskrediter.

Vad som gäller om tystnadsplikt i verksamheten hos svenska kreditinstitut, betalningsinstitut, institut för elektroniska pengar, värdepappersbolag och företag som med tillstånd driver verksamhet enligt lagen (2016:1024) om verksamhet med bostadskrediter *och vissa andra konsumentkrediter*, hindrar inte att uppgifter om lämnade krediter, betalningsförsummelse och kreditmissbruk utväxlas för kreditupplysningsändamål inom en krets som utgörs av dessa företag samt sådana företag som har tillstånd av Integritetsskyddsmyndigheten enligt 3 § första stycket.

I den krets som anges i första stycket ingår även utländska kreditinstitut som avses i 4 kap. 1, 2, 4 och 6 §§ lagen (2004:297) om bank- och finansieringsrörelse, utländska företag som avses i 3 kap. 26 och 27 §§ lagen (2010:751) om betaltjänster, utländska företag som avses i 3 kap. 26–28 §§ lagen (2011:755) om elektroniska pengar, utländska företag som avses i 4 kap. 1 och 4 §§ lagen (2007:528) om värdepappersmarknaden och utländska företag som avses i 1 kap. 3 § lagen om verk-

¹ Jfr Europaparlamentets och rådets direktiv (EU) 2023/2225 av den 18 oktober 2023 om konsumentkreditavtal och om upphävande av direktiv 2008/48/EG, i den ursprungliga lydelsen.

² Lagen omtryckt 1981:737.

³ Senaste lydelse 2025:597.

samhet med bostadskrediter och vissa andra konsumentkrediter.

Bestämmelser om användningen av uppgifter om betalningsförsummelse och kreditmissbruk finns även i 7 §.

10 a §

När en uppgift om betalningsförsummelse eller kreditmissbruk i anledning av ett kreditavtal registreras och uppgiften gäller en fysisk person som inte är näringsidkare, ska han eller hon informeras om registreringen inom 30 dagar från att registreringen sker. Informationen ska även omfatta personens rättigheter enligt 11 och 12 §§ samt EU:s dataskyddsförordning.

Denna lag träder i kraft den 20 november 2026.

2.4 Förslag till lag om ändring i lagen (1978:599) om avbetalningsköp mellan näringsidkare m.fl.

Härigenom föreskrivs att 1 § lagen (1978:599) om avbetalningsköp mellan näringsidkare m.fl. ska ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

1 §¹

Denna lag gäller avbetalningsköp som sluts mellan näringsidkare i deras yrkesmässiga verksamhet eller som annars faller utanför konsumentkreditlagen (2010:1846).

Denna lag gäller avbetalningsköp som sluts mellan näringsidkare i deras yrkesmässiga verksamhet eller som annars faller utanför konsumentkreditlagen (2026:000).

Med avbetalningsköp avses avtal om köp av vara, om

1. betalningen ska erläggas i särskilda poster, varav minst en sedan varan har lämnats ut till köparen, och

2. avtalet innehåller villkor som ger säljaren möjlighet att återta varan om köparen inte fullgör sin del av avtalet (förbehåll om återtaganderätt).

Har avtalet betecknats som uthyrning eller betalningen som vederlag för varans nyttjande föreligger ändå avbetalningsköp, om det är avsett att den till vilken varan utlämnas ska bli ägare av denna.

Denna lag träder i kraft den 20 november 2026.

¹ Senaste lydelse 2010:1847.

2.5 Förslag till lag om ändring i lagen (1989:567) om ändrade betalningsvillkor för vissa statliga bostadslån m.m.

Härigenom föreskrivs att 3 § lagen (1989:567) om ändrade betalningsvillkor för vissa statliga bostadslån m.m. ska ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

3 §¹

Om en låntagare säger upp ett sådant bostadslån som anges i 1 a eller 1 b § till omedelbar betalning eller gör inbetalning utöver föreskriven amortering, har långivaren rätt att av låntagaren ta ut ersättning för sin förlust, beräknad med utgångspunkt i skillnaden mellan räntan på lånet och långivarens återplaceringsränta. I fråga om lån som lämnats huvudsakligen för enskilt bruk har dock långivaren rätt till ersättning endast i den utsträckning det följer av en tillämpning av 36 § konsumentkreditlagen (2010:1846).

Om en låntagare säger upp ett sådant bostadslån som anges i 1 a eller 1 b § till omedelbar betalning eller gör inbetalning utöver föreskriven amortering, har långivaren rätt att av låntagaren ta ut ersättning för sin förlust, beräknad med utgångspunkt i skillnaden mellan räntan på lånet och långivarens återplaceringsränta. I fråga om lån som lämnats huvudsakligen för enskilt bruk har dock långivaren rätt till ersättning endast i den utsträckning det följer av en tillämpning av 8 kap. 31–33 §§ konsumentkreditlagen (2026:000).

Denna lag träder i kraft den 20 november 2026.

¹ Senaste lydelse 2010:1849.

2.6 Förslag till lag om ändring i lagen (1992:160) om utländska filialer m.m.

Härigenom föreskrivs att 3 § lagen (1992:160) om utländska filialer m.m. ska ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

3 §¹

Om rätt för vissa utländska företag att driva verksamhet i Sverige finns särskilda bestämmelser, nämligen

1. för kreditinstitut 4 kap. 1, 2 och 4–6 §§ lagen (2004:297) om bank- och finansieringsrörelse,

2. för värdepappersföretag 4 kap. 1 och 4 §§ lagen (2007:528) om värdepappersmarknaden,

3. för finansiella institut 4 kap. 3 § lagen om bank- och finansieringsrörelse,

4. för utländska försäkringsgivare lagen (1998:293) om utländska försäkringsgivares och tjänstepensionsinstituts verksamhet i Sverige,

5. för börser 12 kap. 9 § lagen om värdepappersmarknaden,

6. för förvaltningsbolag och fondföretag 1 kap. 6–7, 10 och 11 §§ lagen (2004:46) om värdepappersfonder,

7. för utgivare av elektroniska pengar 3 kap. 26–28 §§ lagen (2011:755) om elektroniska pengar,

8. för utländska försäkringsförmedlare 3 kap. lagen (2018:1219) om försäkringsdistribution,

9. för företag som tillhandahåller betaltjänster 3 kap. 26 och 27 §§ lagen (2010:751) om betaltjänster,

10. för utländska AIF-förvaltare 5 kap. lagen (2013:561) om förvaltare av alternativa investeringsfonder,

11. för företag som bedriver verksamhet med *bostadskrediter* 2 kap. 7 § och 3 kap. 6 och 7 §§ lagen (2016:1024) om verksamhet med bostadskrediter,

11. för företag som bedriver verksamhet med *konsumentkrediter* 2 kap. 7 §, 3 kap. 6 och 7 §§ och 3 a kap. 5 § lagen (2016:1024) om verksamhet med bostadskrediter och *vissa andra konsumentkrediter*,

12. för kreditförvaltare 5 kap. 5 och 6 §§ lagen (2023:714) om förvärv och förvaltning av nödlidande kreditavtal, och

13. för clearingbolag, 1 kap. 2 § lagen (2024:114) om clearing och avveckling av betalningar.

Denna lag träder i kraft den 20 november 2026.

¹ Senaste lydelse 2025:598.

2.7 Förslag till lag om ändring i lagen (1996:1179) om
ändrade förutsättningar för vissa statligt reglerade
bostadslån m.m.

Härigenom föreskrivs att 3 § lagen (1996:1179) om ändrade förutsättningar för vissa statligt reglerade bostadslån m.m. ska ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

3 §¹

Vid tillämpningen av avtalsvillkoren ska låneförvaltaren ta till vara låntagarens intressen med tillbörlig omsorg och även i övrigt iaktta god kreditgivningssed.

Konsumentkreditlagen (2010:1846)	Konsumentkreditlagen (2026:000)
gäller inte i fråga om sådana lån eller lånedelar som avses i 1 §.	gäller inte i fråga om sådana lån eller lånedelar som avses i 1 §.

Denna lag träder i kraft den 20 november 2026.

¹ Senaste lydelse 2010:1851.

2.8 Förslag till lag om ändring i lagen (2005:59) om distansavtal och avtal utanför affärslokaler

Härigenom föreskrivs att 2 kap. 16 § och 3 kap. 7 § lagen (2005:59) om distansavtal och avtal utanför affärslokaler¹ ska ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

2 kap.

16 §²

Om konsumenten utövar sin ångerrätt och med anledning av avtalet har ingått ett anknytande avtal med näringsidkaren eller med någon annan på grund av en överenskommelse mellan denne och näringsidkaren, ska det anknytande avtalet upphöra att gälla utan att konsumenten får åläggas någon påföljd för detta. Detsamma ska gälla om konsumenten utövar ångerrätten och det är fråga om ett sådant kreditköp som avses i konsumentkreditlagen (2010:1846).

Om konsumenten utövar sin ångerrätt och med anledning av avtalet har ingått ett anknytande avtal med näringsidkaren eller med någon annan på grund av en överenskommelse mellan denne och näringsidkaren, ska det anknytande avtalet upphöra att gälla utan att konsumenten får åläggas någon påföljd för detta. Detsamma ska gälla om konsumenten utövar ångerrätten och det är fråga om ett sådant kreditköp som avses i konsumentkreditlagen (2026:000).

Lydelse enligt prop. 2025/26:84

Föreslagen lydelse

3 kap.

7 §

Bestämmelserna i 4, 5, 8, 9 och 11 §§ gäller inte om förhandsinformation ska ges enligt lagen (2007:528) om värdepappersmarknaden, lagen (2010:751) om betaltjänster, *konsumentkreditlagen* (2010:1846), lagen (2018:1219) om försäkringsdistribution eller en EU-förordning, om inte annat föreskrivs där.

Bestämmelserna i 4, 5, 8, 9 och 11 §§ gäller inte om förhandsinformation ska ges enligt lagen (2007:528) om värdepappersmarknaden, lagen (2010:751) om betaltjänster, lagen (2018:1219) om försäkringsdistribution, *konsumentkreditlagen* (2026:000) eller en EU-förordning, om inte annat föreskrivs där.

Trots första stycket ska information enligt 4 § första stycket 8 ges till en konsument som har ångerrätt enligt 13 §.

Denna lag träder i kraft den 20 november 2026

¹ Senaste lydelse av lagens rubrik 2014:14.

² Senaste lydelse 2014:14.

2.9 Förslag till lag om ändring i offentlighets- och sekretesslagen (2009:400)

Härigenom föreskrivs att 30 kap. 5 § offentlighets- och sekretesslagen (2009:400) ska ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

30 kap.

5 §¹

Sekretess gäller för uppgift om en enskilds personliga eller ekonomiska förhållanden, om det kan antas att den enskilde lider skada eller men om uppgiften röjs och uppgiften förekommer i ett ärende hos en statlig myndighet om innehav av

1. aktier i bankaktiebolag, kreditmarknadsbolag, värdepappersbolag, fondbolag, försäkringsaktiebolag eller tjänstepensionsaktiebolag,

2. andelar i medlemsbank eller kreditmarknadsförening, eller

3. aktier eller andelar i börs, central motpart, clearingbolag, svensk värdepapperscentral, betalningsinstitut, institut för elektroniska pengar, kreditförvaltare eller företag som driver verksamhet enligt lagen (2016:1024) om verksamhet med bostadskrediter.

3. aktier eller andelar i börs, central motpart, clearingbolag, svensk värdepapperscentral, betalningsinstitut, institut för elektroniska pengar, kreditförvaltare eller företag som driver verksamhet enligt lagen (2016:1024) om verksamhet med bostadskrediter *och vissa andra konsumentkrediter.*

Sekretessen gäller inte beslut av myndigheten och inte heller för uppgift från en annan myndighet om uppgiften inte är sekretessreglerad där.

För uppgift i allmän handling gäller sekretessen i högst tjugo år.

Denna lag träder i kraft den 20 november 2026.

¹ Senaste lydelse 2025:600.

2.10 Förslag till lag om ändring i lagen (2011:914) om konsumentskydd vid avtal om tidsdelat boende eller långfristig semesterprodukt

Härigenom föreskrivs att 5 kap. 4 § lagen (2011:914) om konsumentskydd vid avtal om tidsdelat boende eller långfristig semesterprodukt ska ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

5 kap.

4 §

Bestämmelserna i 28–30 §§ konsumentkreditlagen (2010:1846) ska tillämpas då näringsidkaren har lämnat konsumenten anstånd med betalningen eller då någon del ska betalas med ett belopp som konsumenten har lånat av näringsidkaren eller någon annan kreditgivare på grund av en överenskommelse mellan denne och näringsidkaren.

Bestämmelserna i 4 kap. 18–20 §§ konsumentkreditlagen (2026:000) ska tillämpas då näringsidkaren har lämnat konsumenten anstånd med betalningen eller då någon del ska betalas med ett belopp som konsumenten har lånat av näringsidkaren eller någon annan kreditgivare på grund av en överenskommelse mellan denne och näringsidkaren.

Denna lag träder i kraft den 20 november 2026.

2.11 Förslag till lag om ändring i lagen (2016:1024) om verksamhet med bostadskrediter

Härigenom föreskrivs¹ i fråga om lagen (2016:1024) om verksamhet med bostadskrediter

dels att 4 kap. ska upphöra att gälla,

dels att rubriken till lagen samt 1 kap. 1–3 och 5–7 §§, 2 kap. 1 och 4–7 §§, 3 kap. 1, 3, 5 och 7 §§, 5 kap. 1, 2, 4 a, 7 och 9 §§, 6 kap. 1–4, 6–9, 13 a och 16 §§, 7 kap. 1 § och 8 kap. 1 § ska ha följande lydelse,

dels att rubriken närmast efter rubriken till 6 kap. ska lyda ”Ingripanden mot andra än utländska kreditförmedlare av bostadskrediter från ett land inom EES”,

dels att rubriken närmast före 6 kap. 14 § ska lyda ”Ingripanden mot utländska kreditförmedlare av bostadskrediter från ett land inom EES”,

dels att det ska införas två nya kapitel, 3 a och 4 kap., åtta nya paragrafer, 1 kap. 2 a §, 5 kap. 2 a §, 6 kap. 1 a–1 c, 7 a, 7 b och 8 a §§, och närmast före 6 kap. 8 a § en ny rubrik av följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

Lag om verksamhet med bostadskrediter

Lag om verksamhet med bostadskrediter och vissa andra konsumentkrediter

*Lydelse enligt lagrådsremissen
Utveckling av makrotillsynsområdet*

Föreslagen lydelse

1 kap.

1 §

Denna lag gäller yrkesmässig verksamhet med kreditgivning, kreditförmedling och rådgivning i fråga om *bostadskrediter* och överbrygningskrediter till konsumenter.

Bestämmelser om *bostadskrediter* finns också i *konsumentkreditlagen (2010:1846)* och lagen (2026:000) om begränsning av bostadskrediter.

Denna lag gäller *näringsidkares* verksamhet med kreditgivning, kreditförmedling och rådgivning i fråga om *konsumentkrediter* och överbrygningskrediter till konsumenter.

Bestämmelser om *konsumentkrediter* finns också i lagen (2026:000) om begränsning av bostadskrediter och *konsumentkreditlagen (2026:000)*.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

2 §

För verksamhet som drivs av ett kreditinstitut enligt lagen (2004:297)

För verksamhet *med bostadskrediter* som drivs av ett kreditinstitut enligt lagen (2004:297) om bank- och

¹ Jfr Europaparlamentets och rådets direktiv 2023/2225 av den 18 oktober 2023 om konsumentkreditavtal och om upphävande av direktiv 2008/48/EG, i den ursprungliga lydelsen.

om bank- och finansieringsrörelse gäller denna lag endast såvitt avser

1. 4 kap. 1–12 §§ samt 7 kap. 1 § 5–9, om institutet är svenskt, och

2. 4 kap. 1, 2 och 7–10 §§ samt 7 kap. 1 § 5 och 6, om institutet är utländskt.

finansieringsrörelse gäller denna lag endast såvitt avser

1. 4 kap. 1–9 och 13–15 §§ samt 7 kap. 1 § 5–9, om institutet är svenskt, och

2. 4 kap. 1, 2, 7–9 och 13 §§ samt 7 kap. 1 § 5 och 6, om institutet är utländskt.

2 a §

För verksamhet med andra konsumentkrediter än bostadskrediter som drivs av ett kreditinstitut enligt lagen (2004:297) om bank- och finansieringsrörelse, ett betalningsinstitut enligt lagen (2010:751) om betaltjänster eller ett institut för elektroniska pengar enligt lagen (2011:755) om elektroniska pengar gäller denna lag endast såvitt avser 4 kap. 1–9 och 11 §§ samt 7 kap. 1 § 5–7 och 9.

För verksamhet med andra konsumentkrediter än bostadskrediter som drivs av ett mindre företag och som avser en kredit som lämnas av företaget för att finansiera ett köp av företagets vara eller tjänst om krediten är räntefri och inte förbunden med andra avgifter än lagstadgade dröjsmålsavgifter, eller förmedling av en kredit, gäller denna lag endast såvitt avser 4 kap. 1–9 och 11 §§, 5 kap. 2 a § samt 7 kap. 1 § 5–7 och 9.

3 §

För utländska kreditgivares och kreditförmedlares verksamhet i Sverige gäller denna lag i tillämpliga delar. Beträffande 4 kap. gäller för utländska kreditförmedlare från ett land inom EES endast 1, 2 och 7–10 §§.

För utländska kreditgivares och kreditförmedlares verksamhet i Sverige gäller denna lag i tillämpliga delar. Beträffande 4 kap. gäller för utländska kreditförmedlare av bostadskrediter från ett land inom EES endast 1, 2, 7–9 och 13 §§.

Bestämmelser som gäller för filialer till utländska kreditgivare och kreditförmedlare finns också i lagen (1992:160) om utländska filialer m.m.

5 §

Kreditgivare och kreditförmedlare som driver verksamhet enligt denna lag får tillhandahålla rådgivning om *bostadskrediter till konsumenter*.

Andra än de som anges i första stycket får tillhandahålla rådgivning om *bostadskrediter till konsumenter* endast om det sker vid enstaka tillfällen i samband med annan yrkesmässig verksamhet som regleras av bestämmelser i lag eller annan författning eller av etiska regler som avser yrkesverksamheten i fråga.

Kreditgivare och kreditförmedlare som driver verksamhet enligt denna lag får tillhandahålla rådgivning om *konsumentkrediter*.

Andra än de som anges i första stycket får tillhandahålla rådgivning om *konsumentkrediter* endast om det sker vid enstaka tillfällen i samband med annan yrkesmässig verksamhet som regleras av bestämmelser i lag eller annan författning eller av etiska regler som avser yrkesverksamheten i fråga.

6 §

Med kreditförmedlare, konsument och bostadskredit avses detsamma som i konsumentkreditlagen (2010:1846).

Med kreditförmedlare, konsument, bostadskredit, *näringsidkare*, *rådgivning* och *mindre företag* avses detsamma som i konsumentkreditlagen (2026:000).

7 §²

I denna lag avses med

1. *behörig myndighet*: en utländsk myndighet eller ett annat utländskt organ som har utsetts av ett annat land enligt bolånedirektivet,

2. *bolånedirektivet*: Europaparlamentets och rådets direktiv 2014/17/EU av den 4 februari 2014 om konsumentkreditavtal som avser bostadsfastighet och om ändring av direktiven 2008/48/EG och 2013/36/EU och förordning (EU) nr 1093/2010, i den ursprungliga lydelsen,

3. *EES*: Europeiska ekonomiska samarbetsområdet,

4. *filial*: ett avdelningskontor med självständig förvaltning, varvid även en utländsk kreditgivares eller kreditförmedlares etablering av flera driftställen ska anses som en enda filial,

5. *hemland*: det land där en kreditförmedlare är upptagen i ett register över kreditförmedlare enligt bolånedirektivet,

6. *konsumentkredit*: en kredit som omfattas av konsumentkreditlagens (2026:000) tillämpningsområde, med undantag för värdepapperskrediter och särskilda fakturakrediter enligt 1 kap. 3 § i den lagen,

6. *kreditgivare*: den som lämnar bostadskredit,

7. *kreditgivare*: den som lämnar konsumentkredit,

7. *kvalificerat innehav*: ett direkt eller indirekt ägande i ett företag, om

8. *kvalificerat innehav*: ett direkt eller indirekt ägande i ett företag, om

² Senaste lydelse 2025:601.

innehavet, beräknat på det sätt som anges i 1 kap. 5 a § lagen (2004:297) om bank- och finansieringsrörelse, representerar 10 procent eller mer av kapitalet eller av samtliga röster eller annars möjliggör ett väsentligt inflytande över ledningen av företaget,

8. *rådgivning: personliga rekommendationer till en konsument om bostadskreditavtal,*

9. utländsk kreditförmedlare från ett land inom EES: en fysisk eller juridisk person som är upptagen i ett register över kreditförmedlare i ett annat land inom EES enligt bolånedirektivet, och

10. *överbrygningskredit*: en kredit som har en obestämd löptid eller ska återbetalas inom 12 månader och som tas av en konsument som en tillfällig finansieringslösning under övergången till ett annat finansiellt arrangemang, i syfte att förvärva eller behålla äganderätt till fast egendom, tomträtt eller bostadsrätt eller liknande rätt eller motsvarande rätt i byggnad som inte hör till fastighet.

innehavet, beräknat på det sätt som anges i 1 kap. 5 a § lagen (2004:297) om bank- och finansieringsrörelse, representerar 10 procent eller mer av kapitalet eller av samtliga röster eller annars möjliggör ett väsentligt inflytande över ledningen av företaget,

9. utländsk kreditförmedlare av bostadskrediter från ett land inom EES: en fysisk eller juridisk person som är upptagen i ett register över kreditförmedlare i ett annat land inom EES enligt bolånedirektivet, och

2 kap.

1 §

Ett svenskt aktiebolag, en svensk ekonomisk förening eller ett svenskt försäkringsföretag kan få tillstånd av Finansinspektionen att driva verksamhet med kreditgivning enligt denna lag.

Ett svenskt aktiebolag, en svensk ekonomisk förening eller ett svenskt försäkringsföretag kan få tillstånd av Finansinspektionen att driva verksamhet med kreditgivning *av bostadskrediter* enligt denna lag.

4 §

En svensk kreditgivares bolagsordning eller stadgar ska godkännas av Finansinspektionen i samband med att kreditgivaren får tillstånd att driva verksamhet enligt denna lag.

En svensk kreditgivares bolagsordning eller stadgar ska godkännas av Finansinspektionen i samband med att kreditgivaren får tillstånd att driva verksamhet *med bostadskrediter* enligt denna lag.

Om kreditgivaren har beslutat att ändra sin bolagsordning eller sina stadgar, ska kreditgivaren ansöka om godkännande av ändringen hos Finansinspektionen. Ändringen ska godkännas om bolagsordningen eller stadgarna inte strider mot denna lag eller mot andra författningar av betydelse för verksamheten och i övrigt innehåller de särskilda bestämmelser som behövs med hänsyn till omfattningen och arten av verksamheten.

Ett beslut om ändring av bolagsordning eller stadgar får inte registreras innan det har godkänts.

5 §

Bestämmelserna om prövning av ägarförändringar i kreditinstitut i 14 kap. lagen (2004:297) om bank- och finansieringsrörelse ska tillämpas även beträffande en svensk kreditgivare som driver verksamhet enligt denna lag. Bestämmelsen i 14 kap. 2 a § ska dock inte tillämpas.

Bestämmelserna om prövning av ägarförändringar i kreditinstitut i 14 kap. lagen (2004:297) om bank- och finansieringsrörelse ska tillämpas även beträffande en svensk kreditgivare som driver verksamhet *med bostadskrediter* enligt denna lag. Bestämmelsen i 14 kap. 2 a § ska dock inte tillämpas.

Första stycket gäller inte företag som omfattas av motsvarande bestämmelser om ägarprövning enligt annan lag.

6 §

En svensk kreditgivare som driver verksamhet enligt denna lag får efter tillstånd av Finansinspektionen inrätta filial i ett annat land. Ett sådant tillstånd ska ges om det finns skäl att anta att den planerade verksamheten kommer att drivas i enlighet med denna lag och andra författningar som reglerar kreditgivarens verksamhet.

En svensk kreditgivare som driver verksamhet *med bostadskrediter* enligt denna lag får efter tillstånd av Finansinspektionen inrätta filial i ett annat land. Ett sådant tillstånd ska ges om det finns skäl att anta att den planerade verksamheten kommer att drivas i enlighet med denna lag och andra författningar som reglerar kreditgivarens verksamhet.

7 §

En utländsk kreditgivare får ges tillstånd av Finansinspektionen att driva verksamhet i Sverige enligt denna lag från en filial här i landet. Tillstånd ska ges om

En utländsk kreditgivare får ges tillstånd av Finansinspektionen att driva verksamhet *med bostadskrediter* i Sverige enligt denna lag från en filial här i landet. Tillstånd ska ges om

1. företaget driver motsvarande verksamhet i det land där det har sitt säte,
2. företaget står under betryggande tillsyn av en myndighet i det land där det har sitt säte och har tillåtelse att etablera sig i Sverige, och
3. det finns skäl att anta att verksamheten här i landet kommer att drivas i enlighet med denna lag och andra författningar som reglerar verksamheten.

3 kap.

1 §

Ett svenskt aktiebolag, en svensk ekonomisk förening eller ett svenskt försäkringsföretag kan få tillstånd av Finansinspektionen att driva verk-

Ett svenskt aktiebolag, en svensk ekonomisk förening eller ett svenskt försäkringsföretag kan få tillstånd av Finansinspektionen att driva verk-

samhet med kreditförmedling enligt denna lag. samhet med kreditförmedling av *bostadskrediter* enligt denna lag.

Tillstånd behövs inte för sådan kreditförmedling som sker vid enstaka tillfällen i samband med annan yrkesmässig verksamhet som regleras av bestämmelser i lag eller annan författning eller av etiska regler som avser yrkesverksamheten i fråga.

3 §

Bestämmelserna i 2 kap. 4 och 5 §§ gäller även för svenska kreditförmedlare. Bestämmelserna i 2 kap. 4 och 5 §§ gäller även för svenska kreditförmedlare av *bostadskrediter*.

5 §

En svensk kreditförmedlare som driver verksamhet enligt denna lag får efter tillstånd av Finansinspektionen inrätta filial i ett land utanför EES. Ett sådant tillstånd ska ges om det finns skäl att anta att den planerade verksamheten kommer att drivas i enlighet med denna lag och andra författningar som reglerar kreditförmedlarens verksamhet. En svensk kreditförmedlare som driver verksamhet *med bostadskrediter* enligt denna lag får efter tillstånd av Finansinspektionen inrätta filial i ett land utanför EES. Ett sådant tillstånd ska ges om det finns skäl att anta att den planerade verksamheten kommer att drivas i enlighet med denna lag och andra författningar som reglerar kreditförmedlarens verksamhet.

7 §

En kreditförmedlare från ett land utanför EES får ges tillstånd av Finansinspektionen att driva verksamhet i Sverige enligt denna lag från en filial här i landet. En kreditförmedlare av *bostadskrediter* från ett land utanför EES får ges tillstånd av Finansinspektionen att driva verksamhet i Sverige enligt denna lag från en filial här i landet.

Tillstånd ska ges om företaget uppfyller kraven i 2 kap. 7 § 1–3 och 3 kap. 2 § första stycket 4 och 6.

3 a kap. Förutsättningar för kreditgivare och kreditförmedlare att driva verksamhet med andra konsumentkrediter än bostadskrediter

Svenska kreditgivare och kreditförmedlare

Tillståndsplikt

1 § Ett svenskt aktiebolag eller en svensk ekonomisk förening kan få tillstånd av Finansinspektionen att driva verksamhet med kreditgivning eller kreditförmedling av andra konsumentkrediter än bostadskrediter enligt denna lag.

Tillstånd enligt första stycket får inte ges till ett företag som driver sådan verksamhet som kräver tillstånd enligt 1 kap. 7 a § lagen (2004:297) om bank- och finansieringsrörelse.

Förutsättningar för tillstånd

2 § Tillstånd enligt 1 § ska ges om

1. bolagsordningen eller stadgarna inte strider mot denna lag eller någon annan författning,

2. det finns skäl att anta att den planerade verksamheten kommer att drivas i enlighet med denna lag och andra författningar som reglerar företagets verksamhet,

3. den som har eller kan förväntas komma att få ett kvalificerat innehav i företaget bedöms som lämplig att utöva ett väsentligt inflytande över ledningen i företaget, och

4. den som ska ingå i företagets styrelse eller vara verkställande direktör, eller vara ersättare för någon av dem, har tillräcklig insikt och erfarenhet för att delta i ledningen och även i övrigt är lämplig för en sådan uppgift.

Om företaget har eller kan förväntas komma att få en nära förbindelse med någon annan, får dock tillstånd ges bara om förbindelsen inte hindrar en effektiv tillsyn av företaget.

Bedömningen enligt första stycket 3 av om en innehavare är lämplig ska göras i enlighet med 2 kap. 3 §.

Första stycket 3 och 4 gäller inte för verksamhet som avser endast kreditförmedling.

3 § Bestämmelserna i 2 kap. 4 § gäller även för svenska kreditgivare och kreditförmedlare av andra konsumentkrediter än bostadskrediter. För sådana svenska kreditgivare gäller även 2 kap. 5 §.

Verksamhet som drivs utomlands genom filial

4 § En svensk kreditgivare eller kreditförmedlare som driver verksamhet med andra konsumentkrediter än bostadskrediter får efter tillstånd av Finansinspektionen inrätta filial i ett annat land. Ett sådant tillstånd ska ges om det finns skäl att anta att den planerade verksamheten kommer att drivas i enlighet med denna lag och andra författningar som reglerar kreditgivarens och kreditförmedlarens verksamhet.

Utländska kreditgivare och kreditförmedlare

5 § En utländsk kreditgivare eller kreditförmedlare får ges tillstånd av Finansinspektionen att driva verksamhet i Sverige med andra konsumentkrediter än bostadskrediter från en filial här i landet. Tillstånd ska ges om

1. företaget driver motsvarande verksamhet i det land där det har sitt säte,

2. företaget står under betryggande tillsyn av en myndighet i det land där det har sitt säte och har tillåtelse att etablera sig i Sverige, och

3. det finns skäl att anta att verksamheten här i landet kommer att drivas i enlighet med denna lag och andra författningar som reglerar verksamheten.

Tillstånd enligt första stycket får inte ges till ett företag som driver sådan verksamhet som kräver tillstånd enligt 1 kap. 7 a § lagen (2004:297) om bank- och finansieringsrörelse.

4 kap. Bestämmelser om verksamhet med konsumentkrediter

Allmänna bestämmelser

Övergripande krav

1 § Kreditgivare och kreditförmedlare ska handla hederligt, rättvist, transparent och professionellt, med beaktande av konsumentens rättigheter och intressen. Verksamheten ska grunda sig på information om konsumentens förhållanden och särskilda krav samt rimliga antaganden om de risker för konsumenten som kan komma att uppstå under kreditavtalets löptid.

Kunskap och kompetens

2 § Kreditgivare och kreditförmedlare ska ha personal, inklusive dem som direkt leder eller ansvarar för arbetet med konsumentkrediter, som har tillräcklig kunskap och kompetens för att sätta samman, erbjuda, bevilja eller förmedla konsumentkreditavtal eller ge råd om konsumentkrediter. Personalen ska även ha tillräcklig kunskap och kompetens om kompletterande tjänster som tillhandahålls tillsammans med en konsumentkredit samt om konsumenters rättigheter.

Ersättningssystem

3 § Kreditgivares och kreditförmedlares system för ersättning till personal som sätter samman, erbjuder, beviljar eller förmedlar konsumentkreditavtal eller ger råd om konsumentkrediter, inklusive dem som direkt leder eller ansvarar för detta arbete, ska vara uppbyggt på ett sätt som inte negativt påverkar skyldigheterna enligt 1 §. Detsamma ska gälla för ersättningar från en kreditgivare till en kreditförmedlare.

I 9 och 13 §§ finns särskilda bestämmelser om ersättning till oberoende rådgivare och kreditförmedlare.

4 § En kreditgivares system för ersättning till den som utför kreditprövning av konsumenten, och till den som direkt leder eller ansvarar för detta arbete, ska vara uppbyggt så att det

1. främjar en sund och effektiv riskhantering,
2. motverkar ett överdrivet risktagande,
3. överensstämmer med kreditgivarens affärsstrategi, mål, värderingar och långsiktiga intressen, och
4. undviker intressekonflikter.

Ersättningen får inte vara beroende av antalet eller andelen beviljade låneansökningar.

5 § Kreditgivares och kreditförmedlares system för ersättning till personal som tillhandahåller rådgivning om konsumentkrediter, inklusive dem som direkt leder eller ansvarar för detta arbete, ska vara uppbyggt så att personalens förmåga att agera i konsumentens bästa intresse inte påverkas negativt. Ersättningssystemen får inte heller vara beroende av försäljningsmål.

6 § En kreditgivares eller kreditförmedlares ersättningssystem enligt 3–5 §§ ska vara utformat på ett sätt som är lämpligt med hänsyn till företagets storlek och interna organisation samt verksamhetens art, omfattning och komplexitet.

Rådgivning

7 § Rådgivning om konsumentkrediter ska ske med utgångspunkt i aktuella upplysningar som har inhämtats om konsumentens ekonomiska och personliga förhållanden samt önskemål och särskilda krav.

8 § Rådgivning ska grundas på en bedömning av ett tillräckligt stort antal konsumentkreditavtal.

De konsumentkreditavtal som rekommenderas ska vara lämpliga för konsumenten med beaktande av hans eller hennes behov, ekonomiska situation och personliga förhållanden. Rådgivaren ska ta rimlig hänsyn till risker för konsumenten som kan uppstå under kreditavtalets löptid.

9 § En kreditgivare får inte utge sig för att vara en oberoende rådgivare. Detsamma gäller en kreditförmedlare som verkar som ombud för eller har en nära förbindelse med en kreditgivare.

Den som utger sig för att vara en oberoende rådgivare får inte ta emot ersättning i samband med rådgivningen från någon annan än konsumenten.

Uppdragsavtal

10 § Kreditgivare och kreditförmedlare som driver verksamhet enligt denna lag får uppdra åt någon annan att utföra ett visst arbete eller vissa operativa funktioner som ingår i verksamheten. En kreditförmedlare av bostadskrediter får dock ge ett sådant uppdrag endast till en annan kreditförmedlare som har rätt att förmedla bostadskrediter. Uppdragsgivaren ska anmäla detta till Finansinspektionen.

Uppdrag åt någon annan att utföra sådant som är av väsentlig betydelse för verksamheten får ges bara om uppdragsgivaren ansvarar för att

1. verksamheten drivs av uppdragstagaren under kontrollerade och säkerhetsmässigt betryggande former, och
2. uppdraget inte väsentligt försämrar kvaliteten på verksamhetens internkontroll och Finansinspektionens möjligheter att övervaka att uppdragsgivaren följer de regler som gäller för den.

Dokumentation

11 § En kreditgivares kreditbeslut ska dokumenteras så att beslutsunderlaget redovisas och att kreditärendets hantering även i övrigt kan följas.

En kreditförmedlare av bostadskrediter ska dokumentera ett förmedlingsärendes hantering.

Tystnadsplikt

12 § Enskildas förhållanden till ett företag som driver verksamhet enligt denna lag får inte obehörigen röjas.

I det allmännas verksamhet tillämpas offentlighets- och sekretesslagen (2009:400) i stället för första stycket.

Ansvar enligt 20 kap. 3 § brottsbalken ska inte följa för den som bryter mot förbudet i första stycket.

I 5 a § kreditupplysningslagen (1973:1173) finns bestämmelser om att det som gäller om tystnadsplikt enligt första stycket inte hindrar att uppgifter i vissa fall utväxlas för kreditupplysningsändamål.

Vissa särskilda bestämmelser för verksamhet med bostadskrediter

Oberoende kreditförmedling

13 § En kreditförmedlare av bostadskrediter får utge sig för att vara oberoende endast om kreditförmedlaren i sin förmedlingsverksamhet utgår från ett tillräckligt stort antal kreditavtal från kreditgivarna på marknaden.

Den som utger sig för att vara en oberoende kreditförmedlare får inte ta emot ersättning i samband med kreditförmedlingen från någon annan än konsumenten.

Riktlinjer för utlåning

14 § En kreditgivare av bostadskrediter ska fastställa och tillämpa riktlinjer för sin utlåning, inbegripet vilken typ av egendom som accepteras som säkerhet för en bostadskredit. Riktlinjerna ska bevaras hos kreditgivaren.

Värdering av säkerheten för krediten

15 § Vid en värdering av en konsuments bostad som ställs som säkerhet för en bostadskredit ska kreditgivaren se till att i förväg fastställda riktlinjer tillämpas. Av riktlinjerna ska framgå vilka tillförlitliga standarder som ska användas vid värderingen.

Den som utför en värdering ska vara tillräckligt oberoende i förhållande till kreditriskbedömningen och ha den kunskap och kompetens som krävs för att fastställa ett tillförlitligt värde.

Dokumentation av värderingen ska bevaras hos kreditgivaren.

5 kap.

1 §

Finansinspektionen ska föra ett register över kreditgivare och kreditförmedlare som har tillstånd att driva verksamhet enligt denna lag och över utländska kreditförmedlare från ett land inom EES som driver verksamhet här i landet.

Finansinspektionen ska föra ett register över kreditgivare och kreditförmedlare som har tillstånd att driva verksamhet enligt denna lag och över utländska kreditförmedlare *av bostadskrediter* från ett land inom EES som driver verksamhet här i landet.

2 §

Finansinspektionen har tillsyn över kreditgivare och kreditförmedlare.

Finansinspektionen har tillsyn över kreditgivare och kreditförmedlare.

Tillsynen omfattar att verksamheten drivs enligt *Finansinspektionens tillsyn omfattar dock inte verksamhet enligt 1 kap. 2 a § andra stycket. Tillsynen omfattar att verksamheten drivs enligt*

1. denna lag,
2. andra författningar som reglerar verksamheten,
3. företags bolagsordning eller stadgar, och
4. interna instruktioner som har sin grund i författningar som reglerar företagets verksamhet.

För utländska kreditgivare och kreditförmedlare omfattar tillsynen dock inte företagets bolagsordning eller stadgar.

2 a §

Konsumentverket har tillsyn över verksamhet enligt 1 kap. 2 a § andra stycket. Tillsynen omfattar att verksamheten drivs enligt 4 kap. 1–9 och 11 §§.

För Konsumentverkets tillsyn enligt denna lag tillämpas 9 kap. 2–6 §§ konsumentkreditlagen (2026:000). Hänvisningen i 9 kap. 3 § första stycket till 3 kap. 15, 16, 17 eller 18 § och 8 kap. 15 § första stycket första meningen i den lagen ska avse 4 kap. 1–9 och 11 §§ i denna lag. Det som sägs i den paragrafen om att Konsumentverket får förbjuda näringsidkaren att lämna krediter ska även gälla förbud att förmedla krediter.

4 a §³

Finansinspektionen får förelägga var och en att lämna upplysningar och tillhandahålla de handlingar som behövs i ett ärende om tillämpningen av 1 kap. 5 § eller 4 kap. 7, 8, 9, 10, 11 eller 14 §.

Finansinspektionen får förelägga var och en att lämna upplysningar och tillhandahålla de handlingar som behövs i ett ärende om tillämpningen av 1 kap. 5 § eller 4 kap. 7, 8, 9, 11, 13 eller 14 §.

7 §

Finansinspektionen ska i sin tillsynsverksamhet samarbeta och utbyta information med behöriga myndigheter i den utsträckning som följer av

Finansinspektionen ska i sin tillsynsverksamhet över verksamhet med bostadskrediter samarbeta och utbyta information med behöriga myndig-

³ Senaste lydelse 2020:343.

bolånedirektivet. Finansinspektionen får begära Europeiska bankmyndighetens bistånd i de fall som anges i artiklarna 34 och 37 i bolånedirektivet.

heter och Europeiska centralbanken i den utsträckning som följer av Sveriges medlemskap i Europeiska unionen. Finansinspektionen får begära Europeiska bankmyndighetens bistånd i de fall som anges i artiklarna 34 och 37 i bolånedirektivet.

9 §

Efter underrättelse till Finansinspektionen kan en behörig myndighet genomföra en undersökning hos en i Sverige inrättad filial till en utländsk kreditförmedlare från ett land inom EES.

Efter underrättelse till Finansinspektionen kan en behörig myndighet genomföra en undersökning hos en i Sverige inrättad filial till en utländsk kreditförmedlare av bostadskrediter från ett land inom EES.

6 kap.

1 §

Om en kreditgivare, en svensk kreditförmedlare eller en kreditförmedlare från ett land utanför EES åsidosätter sina skyldigheter enligt denna lag, andra författningar som reglerar företagets verksamhet, bolagsordning, stadgar eller interna instruktioner som har sin grund i en författning som reglerar verksamheten, ska Finansinspektionen ingripa.

Om en kreditgivare eller en annan kreditförmedlare än en utländsk kreditförmedlare av bostadskrediter från ett land inom EES åsidosätter sina skyldigheter enligt denna lag, andra författningar som reglerar företagets verksamhet, bolagsordning, stadgar eller interna instruktioner som har sin grund i en författning som reglerar verksamheten, ska Finansinspektionen ingripa.

Finansinspektionen ska då utfärda ett föreläggande för företaget att inom viss tid vidta en åtgärd för att komma till rätta med situationen, ett förbud att verkställa beslut eller en anmärkning. Om överträdelsen är allvarlig, ska kreditgivarens eller kreditförmedlaren tillstånd återkallas eller, om det är tillräckligt, varning meddelas.

Finansinspektionen får avstå från ingripande om en överträdelse är ringa eller ursäktlig, om kreditgivaren eller kreditförmedlaren gör rättelse eller om någon annan myndighet har vidtagit åtgärder mot kreditgivaren eller kreditförmedlaren och dessa åtgärder bedöms tillräckliga.

1 a §

Finansinspektionen ska ingripa mot någon som ingår i företagets styrelse

eller är dess verkställande direktör, eller ersättare för någon av dem, om företaget har befunnits ansvarigt för överträdelse av lagen (2017:630) om åtgärder mot penningtvätt och finansiering av terrorism eller föreskrifter som meddelats med stöd av den lagen.

Ett ingripande enligt första stycket får ske endast om överträdelsen är allvarlig, upprepad eller systematisk och personen i fråga uppsåtligen eller av grov oaktsamhet orsakat överträdelsen.

Ingripande sker genom

1. beslut att personen i fråga under en viss tid, lägst tre och högst tio år, inte får upprätthålla en funktion som avses i första stycket hos ett företag, eller

2. beslut om sanktionsavgift.

1 b §

Vid valet av ingripande ska Finansinspektionen ta hänsyn till hur allvarlig överträdelsen är och hur länge den har pågått. Särskild hänsyn ska tas till skador som har uppstått och graden av ansvar.

Finansinspektionen får avstå från ingripande om

1. en överträdelse är ringa eller ursäktlig,

2. företaget gör rättelse eller om den fysiska personen verkat för att företaget gör rättelse, eller

3. någon annan myndighet har vidtagit åtgärder mot företaget eller den fysiska personen och dessa åtgärder bedöms tillräckliga.

1 c §

I försvårande riktning ska det beaktas om företaget tidigare har begått en överträdelse eller om den fysiska personen tidigare orsakat en sådan överträdelse.

I förmildrande riktning ska det beaktas om

1. företaget eller den fysiska personen i väsentlig utsträckning genom ett aktivt samarbete har underlättat Finansinspektionens utredning, och

2. företaget snabbt har upphört med överträdelsen, eller den fysiska personen snabbt verkat för att överträdelsen ska upphöra, sedan den anmälts till eller påtalats av Finansinspektionen.

2 §

Finansinspektionen ska återkalla tillståndet för en kreditgivare, *en svensk kreditförmedlare eller en kreditförmedlare från ett land utanför* EES, om kreditgivaren eller kreditförmedlaren

Finansinspektionen ska återkalla tillståndet för en kreditgivare *eller en annan kreditförmedlare än en utländsk kreditförmedlare av bostadskrediter från ett land inom* EES, om kreditgivaren eller kreditförmedlaren

1. har fått tillståndet genom att lämna oriktiga uppgifter eller på något annat otillbörligt sätt,

2. under en sammanhängande tid av sex månader inte har drivit sådan verksamhet som tillståndet avser,

3. inte uppfyller villkoren för tillstånd i 3 kap. 2 § första stycket 5 eller 6,

4. har förklarat sig avstå från tillståndet,

5. har överlätit hela sin verksamhet, eller

6. har försatts i konkurs eller om beslut har fattats om att företaget ska gå i tvångslikvidation.

I fall som avses i första stycket 1–3 får i stället varning meddelas, om det är tillräckligt.

3 §

Om någon som ingår i styrelsen eller är verkställande direktör för en kreditgivare, *en svensk kreditförmedlare eller en kreditförmedlare från ett land utanför* EES inte uppfyller de krav som anges i 2 kap. 2 § första stycket 4 respektive 3 kap. 2 § första stycket 4, ska Finansinspektionen återkalla företagets tillstånd. Det får dock bara ske om inspektionen först beslutat att anmärka på att personen ingår i styrelsen eller är verkställande direktör och om han eller hon, sedan en av

Om någon som ingår i styrelsen eller är verkställande direktör för en kreditgivare *eller en annan kreditförmedlare än en utländsk kreditförmedlare av bostadskrediter från ett land inom* EES, inte uppfyller de krav som anges i 2 kap. 2 § första stycket 4, 3 kap. 2 § första stycket 4, respektive *3 a kap. 2 § första stycket 4*, ska Finansinspektionen återkalla företagets tillstånd. Det får dock bara ske om inspektionen först beslutat att anmärka på att personen ingår i styrelsen eller är verk-

inspektionen bestämd tid om högst tre månader har gått, fortfarande finns kvar i styrelsen eller är verkställande direktör.

ställande direktör och om han eller hon, sedan en av inspektionen bestämd tid om högst tre månader har gått, fortfarande finns kvar i styrelsen eller är verkställande direktör.

I stället för att återkalla tillståndet får Finansinspektionen besluta att en styrelseledamot eller verkställande direktör inte längre får vara det. Inspektionen får då förordna en ersättare. Ersättarens uppdrag gäller till dess företaget har utsett en ny styrelseledamot eller verkställande direktör.

Det som sägs i första och andra styckena om verkställande direktör ska tillämpas även på en ställföreträdare eller ersättare för verkställande direktör.

4 §

Om en behörig myndighet i ett annat land inom EES underrättar Finansinspektionen om att en svensk kreditförmedlare har överträtt föreskrifter för förmedlarens verksamhet som gäller i det land där den behöriga myndigheten finns, ska inspektionen vidta åtgärd enligt 1–3 §§, om det föreligger någon omständighet som avses där.

Om en behörig myndighet i ett annat land inom EES underrättar Finansinspektionen om att en svensk kreditförmedlare *av bostadskrediter* har överträtt föreskrifter för förmedlarens verksamhet som gäller i det land där den behöriga myndigheten finns, ska inspektionen vidta åtgärd enligt 1–3 §§, om det föreligger någon omständighet som avses där.

Inspektionen ska underrätta den behöriga myndigheten om vilka åtgärder som vidtas.

6 §

Om en kreditgivare, *en svensk kreditförmedlare eller en kreditförmedlare från ett land utanför* EES har fått en anmärkning eller varning enligt 1 § andra stycket, får Finansinspektionen besluta att företaget ska betala en sanktionsavgift.

Om en kreditgivare *eller en annan kreditförmedlare än en utländsk kreditförmedlare av bostadskrediter från ett land inom* EES har fått en anmärkning eller varning enligt 1 § andra stycket, får Finansinspektionen besluta att företaget ska betala en sanktionsavgift.

Avgiften tillfaller staten.

7 §

Sanktionsavgiften ska uppgå till lägst 5 000 kronor och högst 50 miljoner kronor. Avgiften får inte överstiga tio procent av kreditgivarens eller kreditförmedlarens omsättning det närmast föregående räkenskapsåret.

Om överträdelsen har skett under företagets första verksamhetsår eller om uppgifter om omsättningen annars saknas eller är bristfälliga, får omsättningen uppskattas.

För ett företag som även driver annan verksamhet än den tillståndspliktiga enligt denna lag ska omsättningen

För ett företag som även driver annan verksamhet än den tillståndspliktiga enligt denna lag ska omsättningen

avse endast verksamheten med bostadskrediter.

avse endast verksamheten med konsumentkrediter.

7 a §

När det är fråga om en överträdelse av lagen (2017:630) om åtgärder mot penningtvätt och finansiering av terrorism eller föreskrifter som har meddelats med stöd av den lagen gäller i stället för 7 § att sanktionsavgiften ska uppgå till lägst 5 000 kronor och som högst fastställas till det högsta av

1. tio procent av företagets omsättning närmast föregående räkenskapsår eller, i förekommande fall, motsvarande omsättning på koncernnivå,

2. två gånger den vinst som företaget gjort till följd av regelöverträdelsen, om beloppet går att fastställa, eller

3. ett belopp i kronor motsvarande fem miljoner euro.

7 b §

En sanktionsavgift för en fysisk person enligt 1 a § ska som högst fastställas till det högsta av

1. två gånger den vinst som den fysiska personen gjort till följd av regelöverträdelsen, om beloppet går att fastställa, eller

2. ett belopp som per den 25 juni 2015 i kronor motsvarade fem miljoner euro.

Avgiften tillfaller staten.

8 §

När sanktionsavgiftens storlek beslutas ska särskild hänsyn tas till hur allvarlig den överträdelse är som har föranlett anmärkningen eller varningen och hur länge överträdelsen har pågått.

När sanktionsavgiftens storlek beslutas ska hänsyn tas till sådana omständigheter som anges i 1 b § första stycket och 1 c § och företagets eller den fysiska personens finansiella ställning och, om det går att fastställa, den vinst som gjorts till följd av regelöverträdelsen.

Sanktionsföreläggande

8 a §

Frågor om ingripanden mot fysiska personer för överträdelser enligt 1 a § tas upp av Finansinspektionen genom sanktionsföreläggande.

Finansinspektionen ska då tillämpa bestämmelserna om sanktionsföreläggande i 15 kap. 9 a–9 d §§ lagen (2004:297) om bank- och finansieringsrörelse.

Lydelse enligt lagrådsremissen   *Föreslagen lydelse*
Utveckling av makrotillsynsområdet

9 §

Om en kreditgivare, en svensk kreditförmedlare eller en kreditförmedlare från ett land utanför EES inte i tid lämnar de upplysningar som kreditgivaren eller kreditförmedlaren är skyldig att lämna enligt föreskrifter som meddelats med stöd av 7 kap. 1 § 12, får Finansinspektionen besluta att företaget ska betala en förseningsavgift på högst 100 000 kronor.

Avgiften tillfaller staten.

Om en kreditgivare eller en annan kreditförmedlare än en utländsk kreditförmedlare av bostadskrediter från ett land inom EES inte i tid lämnar de upplysningar som kreditgivaren eller kreditförmedlaren är skyldig att lämna enligt föreskrifter som meddelats med stöd av 7 kap. 1 § 12, får Finansinspektionen besluta att företaget ska betala en förseningsavgift på högst 100 000 kronor.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

13 a §⁴

Om en näringsidkare genom sitt agerande på internet bryter mot 1 kap. 5 § andra stycket eller 4 kap. 7, 8, 9, 10, 11 eller 14 § och inga andra effektiva medel är tillgängliga, får Finansinspektionen förelägga näringsidkaren, en värdtjänstleverantör eller en internetleverantör att upprätta ett varningsmeddelande som tydligt visas i samband med besök på webbplatsen.

Om en näringsidkare genom sitt agerande på internet bryter mot 1 kap. 5 § andra stycket eller 4 kap. 7, 8, 9, 11, 13 eller 14 § och inga andra effektiva medel är tillgängliga, får Finansinspektionen förelägga näringsidkaren, en värdtjänstleverantör eller en internetleverantör att upprätta ett varningsmeddelande som tydligt visas i samband med besök på webbplatsen.

⁴ Senaste lydelse 2020:343.

Ett föreläggande som avses i första stycket får bara meddelas om

1. överträdelsens allvar motiverar det, och
2. webbplatsen inte omfattas av tryckfrihetsförordningens eller yttrandefrihetsgrundlagens skydd.

Varningsmeddelandet ska ange i vilket avseende ägerandets bryter mot någon av bestämmelserna som anges i första stycket och i övrigt vara utformat på ändamålsenligt sätt.

16 §

Om någon driver verksamhet med kreditgivning, kreditförmedling eller rådgivning i fråga om *bostadskrediter* utan att ha rätt till det, ska Finansinspektionen förelägga den som driver verksamheten att upphöra med den. Inspektionen får besluta hur avvecklingen av verksamheten ska ske.

Om någon driver verksamhet med kreditgivning, kreditförmedling eller rådgivning i fråga om *konsumentkrediter* utan att ha rätt till det, ska Finansinspektionen förelägga den som driver verksamheten att upphöra med den. Inspektionen får besluta hur avvecklingen av verksamheten ska ske.

Om det är osäkert om lagen är tillämplig på en viss verksamhet, får inspektionen förelägga den som driver verksamheten att lämna de upplysningar om verksamheten som inspektionen behöver för att bedöma om så är fallet.

Ett föreläggande enligt denna paragraf som avser ett utländskt företag får riktas mot såväl företaget som den som i Sverige är verksam för företagets räkning.

Lydelse enligt lagrådsremissen Föreslagen lydelse
Utveckling av makrotillsynsområdet

7 kap.

1 §

Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer får meddela föreskrifter om

1. vilket innehåll en ansökan om tillstånd enligt denna lag ska ha,
2. de krav på insikt och erfarenhet som ska gälla för deltagande i ledningen av en kreditförmedlare enligt 3 kap. 2 § första stycket 4,
3. sådan försäkring för skadeståndsskyldighet som avses i 3 kap. 2 § första stycket 6,
4. vilka uppgifter som ska ingå i en anmälan enligt 3 kap. 4 §,
5. vad en kreditgivare eller kreditförmedlare ska iaktta för att uppfylla skyldigheterna i 4 kap. 1 §,
6. vilka krav som ska gälla avseende kunskap och kompetens enligt 4 kap. 2 §,
7. en kreditgivares eller kreditförmedlares ersättningssystem enligt 4 kap. 3–6 §§,

8. vilka uppgifter som ska ingå i en anmälan enligt 4 kap. 10 § och vad en kreditgivare eller kreditförmedlare i

8. riktlinjer för utlåning enligt 4 kap. 11 §,

9. riktlinjer för värdering av säkerhet enligt 4 kap. 12 § och vad som ska iaktas när det gäller dokumentation av värderingen,

10. vilka uppgifter som ska ingå i en anmälan enligt 4 kap. 13 § och vad en kreditgivare eller kreditförmedlare i övrigt ska iaktta när det gäller uppdragsavtal,

11. vad som ska ingå i dokumentation enligt 4 kap. 14 §, och

12. vilka upplysningar ett företag ska lämna till Finansinspektionen för dess tillsynsverksamhet enligt 5 kap. 3 och 5 §§.

övrigt ska iaktta när det gäller uppdragsavtal,

9. vad som ska ingå i dokumentation enligt 4 kap. 11 §,

10. riktlinjer för utlåning enligt 4 kap. 14 §,

11. riktlinjer för värdering av säkerhet enligt 4 kap. 15 § och vad som ska iaktas när det gäller dokumentation av värderingen, och

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

8 kap.

1 §⁵

Finansinspektionens beslut enligt denna lag får överklagas till allmän förvaltningsdomstol. Finansinspektionens beslut enligt 6 kap. 16 § andra stycket får dock inte överklagas.

Finansinspektionens beslut enligt denna lag får överklagas till allmän förvaltningsdomstol. Finansinspektionens beslut enligt 6 kap. 16 § andra stycket *och beslut om sanktionsföreläggande* får dock inte överklagas.

Prövningstillstånd krävs vid överklagande till kammarrätten.

Finansinspektionen får bestämma att ett beslut om förbud, föreläggande eller återkallelse ska gälla omedelbart.

---

1. Denna lag träder i kraft den 20 november 2026.

2. En kreditgivare eller en kreditförmedlare som vid ikraftträdandet driver och har rätt att driva verksamhet med kreditgivning eller kreditförmedling av andra konsumentkrediter än bostadskrediter får driva verksamheten utan tillstånd enligt denna lag fram till den 20 november 2027 eller, om ansökan om tillstånd till Finansinspektionen har kommit in inom denna tid, till dess att ansökan har prövats slutligt.

3. En sanktionsavgift enligt 6 kap. 1 a eller 6 § får beslutas endast för överträdelser som skett efter ikraftträdandet.

⁵ Senaste lydelse 2018:858.

2.12 Förslag till lag om ändring i lagen (2017:630) om åtgärder mot penningtvätt och finansiering av terrorism

Härigenom föreskrivs att 1 kap. 2 § lagen (2017:630) om åtgärder mot penningtvätt och finansiering av terrorism ska ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

1 kap.

2 §¹

Denna lag gäller för fysiska och juridiska personer som driver

1. bank- eller finansieringsrörelse enligt lagen (2004:297) om bank- och finansieringsrörelse,

2. livförsäkringsrörelse, dock inte

a) sådan som drivs av försäkringsföreningar som har beviljats undantag enligt 1 kap. 19 d § försäkringsrörelselagen (2010:2043), eller

b) tjänstepensionsverksamhet enligt lagen (2019:742) om tjänstepensionsföretag,

3. värdepappersrörelse enligt 2 kap. 1 § lagen (2007:528) om värdepappersmarknaden,

4. verksamhet enligt lagen (1996:1006) om viss finansiell verksamhet,

5. försäkringsdistribution enligt lagen (2018:1219) om försäkringsdistribution, i fråga om sådan verksamhet rörande livförsäkring, bedriven av sådana försäkringsförmedlare som har tillstånd enligt 2 kap. 1 § den lagen eller bedriver verksamhet enligt 3 kap. 1 § andra stycket 2 eller 3 § den lagen,

6. verksamhet enligt lagen (2011:755) om elektroniska pengar,

7. fondverksamhet enligt lagen (2004:46) om värdepappersfonder,

8. verksamhet som betalningsinstitut enligt lagen (2010:751) om betaltjänster,

9. verksamhet som registrerad betaltjänstleverantör enligt lagen om betaltjänster,

10. verksamhet som förvaltare av alternativa investeringsfonder enligt lagen (2013:561) om förvaltare av alternativa investeringsfonder,

11. verksamhet enligt lagen (2016:1024) om verksamhet med bostadskrediter, och verksamhet med bostadskrediter och vissa andra konsumentkrediter,

12. verksamhet som leverantör av gräsrotsfinansieringstjänster enligt Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2020/1503 av den 7 oktober 2020 om europeiska leverantörer av gräsrotsfinansieringstjänster för företag och om ändring av förordning (EU) 2017/1129 och direktiv (EU) 2019/1937, om företaget är en juridisk person som är etablerad i Sverige,

¹ Senaste lydelse 2025:603.

13. verksamhet som leverantör av kryptotillgångstjänster enligt Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2023/1114 av den 31 maj 2023 om marknader för kryptotillgångar och om ändring av förordningarna (EU) nr 1093/2010 och (EU) nr 1095/2010 samt direktiven 2013/36/EU och (EU) 2019/1937,

14. verksamhet som fastighetsmäklare eller fastighetsmäklar företag med särskild registrering för hyresförmedling eller fullständig registrering enligt fastighetsmäklarlagen (2021:516),

15. spelverksamhet som bedrivs med licens eller registrering enligt spellagen (2018:1138),

16. yrkesmässig handel med varor, om det kan antas att det i verksamheten eller i en del av verksamheten genomförs eller kommer att genomföras transaktioner, enstaka eller sådana som kan antas ha samband, som innebär att ett utbetalt eller mottaget belopp i kontanter uppgår till motsvarande 5 000 euro eller mer,

17. verksamhet enligt pantbankslagen (1995:1000),

18. verksamhet som auktoriserad eller godkänd revisor eller registrerat revisionsbolag,

19. yrkesmässig verksamhet som avser bokföringstjänster eller revisions-tjänster som inte omfattas av 18,

20. yrkesmässig rådgivning avseende skatter och avgifter (skatterådgivare),

21. verksamhet som advokat eller advokatbolag, till den del verksamheten avser tjänster som anges i 4 § första stycket,

22. yrkesmässig verksamhet som annan oberoende jurist än den som avses i 21, till den del verksamheten avser tjänster som anges i 4 § första stycket,

23. yrkesmässig verksamhet till den del verksamheten avser tjänster som anges i 4 § andra stycket och verksamhetsutövaren inte är en sådan person som avses i 18–22, eller

24. yrkesmässig verksamhet som avser förmedling, förvaring eller handel med konstverk, om det kan antas att det i verksamheten eller i en del av verksamheten genomförs eller kommer att genomföras transaktioner, enstaka eller sådana som kan antas ha samband, som innebär att ett utbetalt eller mottaget belopp uppgår till motsvarande 10 000 euro eller mer.

Vissa speltjänster får undantas från tillämpning av lagen eller bestämmelser i den enligt föreskrifter som meddelas med stöd av 8 kap. 1 § 1.

Denna lag träder i kraft den 20 november 2026.

2.13 Förslag till lag om ändring i lagen (2022:482) om elektronisk kommunikation

Härigenom föreskrivs att 9 kap. 33 § lagen (2022:482) om elektronisk kommunikation ska ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

9 kap. 33 §¹

Den som tillhandahåller ett elektroniskt kommunikationsnät eller en elektronisk kommunikationstjänst som inte är en nummeroberoende interpersonell kommunikationstjänst och som har fått del av eller tillgång till en uppgift som avses i 31 § första stycket ska på begäran lämna

1. en uppgift som avses i 31 § första stycket 1 till

a) en myndighet som i ett särskilt fall behöver en sådan uppgift för delgivning enligt delgivningslagen (2010:1932), om myndigheten bedömer att det kan antas att den som söks för delgivning håller sig undan eller att det annars finns synnerliga skäl,

b) Finansinspektionen, om inspektionen bedömer att uppgiften är av väsentlig betydelse för utredningen av en misstänkt överträdelse av Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 596/2014 av den 16 april 2014 om marknadsmissbruk (marknadsmissbruksförordning) och om upphävande av Europaparlamentets och rådets direktiv 2003/6/EG och kommissionens direktiv 2003/124/EG, 2003/125/EG och 2004/72/EG,

c) Finansinspektionen, om inspektionen bedömer att uppgiften är av väsentlig betydelse i ett ärende om tillsyn när det gäller någon av bestämmelserna i 4 a kap. 1–8 §§ lagen (2010:751) om betaltjänster eller 1 kap. 5 § eller 4 kap. 7, 8, 9, 10, 11 eller 14 § lagen (2016:1024) om verksamhet med bostadskrediter,

c) Finansinspektionen, om inspektionen bedömer att uppgiften är av väsentlig betydelse i ett ärende om tillsyn när det gäller någon av bestämmelserna i 4 a kap. 1–8 §§ lagen (2010:751) om betaltjänster eller 1 kap. 5 § eller 4 kap. 7, 8, 9, 11, 13 eller 14 § lagen (2016:1024) om verksamhet med bostadskrediter *och vissa andra konsumentkrediter*,

d) Konsumentombudsmannen, om ombudsmannen bedömer att uppgiften är av väsentlig betydelse i ett ärende om tillsyn enligt lagen (1994:1512) om avtalsvillkor i konsumentförhållanden eller marknadsföringslagen (2008:486), när det är fråga om en misstänkt överträdelse av unionslagstiftning som skyddar konsumenternas intressen enligt bilagan till Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2017/2394 av den 12 december 2017 om samarbete mellan de nationella myndigheter som har tillsynsansvar för konsumentskyddslagstiftningen och om upphävande av förordning (EG) nr 2006/2004,

¹ Senaste lydelse 2024:330.

e) Konsumentverket, om verket bedömer att uppgiften är av väsentlig betydelse i ett ärende om tillsyn enligt lagen (2019:59) med kompletterande bestämmelser till EU:s geoblockeringsförordning,

f) Kronofogdemyndigheten, om myndigheten behöver uppgiften i exekutiv verksamhet och myndigheten bedömer att uppgiften är av väsentlig betydelse för handläggningen av ett ärende,

g) Läkemedelsverket, om verket bedömer att uppgiften är av väsentlig betydelse i ett ärende om tillsyn när det gäller bestämmelserna om marknadsföring i 12 kap. läkemedelslagen (2015:315),

h) Polismyndigheten, om myndigheten bedömer att uppgiften behövs i samband med underrättelse, efterforskning eller identifiering vid olyckor eller dödsfall eller för att myndigheten ska kunna fullgöra en uppgift som avses i 12 § polislagen (1984:387),

i) Polismyndigheten, om myndigheten bedömer att uppgiften behövs i ett särskilt fall för att myndigheten ska kunna lokalisera en person som är dömd till fängelse, rättspsykiatrisk vård eller sluten ungdomsvård i syfte att möjliggöra verkställighet av påföljden,

j) Polismyndigheten eller en åklagarmyndighet, om myndigheten bedömer att uppgiften behövs i ett särskilt fall för att myndigheten ska kunna fullgöra en underrättelseskylldighet enligt 33 § lagen (1964:167) med särskilda bestämmelser om unga lagöverträdare,

k) Skatteverket, om verket bedömer att uppgiften är av väsentlig betydelse för handläggningen av ett ärende som avser kontroll av skatt eller avgift eller rätt folkbokföringsort enligt folkbokföringslagen (1991:481), och

l) Säkerhetspolisen, om myndigheten bedömer att uppgiften behövs i ett särskilt fall för att myndigheten ska kunna lokalisera en utlänning som inte har fullgjort sin anmälningsskyldighet enligt lagen (2022:700) om särskild kontroll av vissa utlänningar,

2. en uppgift som avses i 31 § första stycket 1 och som gäller brottslig verksamhet eller misstanke om brott till Ekobrottsmyndigheten, Polismyndigheten, Säkerhetspolisen, Tullverket, Åklagarmyndigheten eller någon annan myndighet som ska ingripa mot brottet eller den brottsliga verksamheten,

3. en uppgift som avses i 31 § första stycket 1 eller 3 till en regional alarmeringscentral som avses i lagen (1981:1104) om verksamheten hos vissa regionala alarmeringscentraler,

4. en uppgift som avses i 31 § första stycket 1 eller 3 samt uppgift om i vilket geografiskt område en viss elektronisk kommunikationsutrustning finns eller har funnits till Polismyndigheten, om myndigheten bedömer att uppgiften behövs i samband med efterforskning av personer som har försvunnit under sådana omständigheter att det kan antas att det då fanns eller fortfarande finns fara för deras liv eller allvarlig risk för deras hälsa, och

5. en uppgift som avses i 31 § första stycket 3 om vilka övriga tillhandahållare av elektroniska kommunikationsnät eller elektroniska kommunikationstjänster som har deltagit vid överföringen av ett meddelande som omfattas av ett föreläggande enligt 27 kap. 16 § rättegångsbalken att bevara en viss lagrad uppgift till den myndighet som meddelat föreläggandet.

Ersättning för att lämna ut andra uppgifter enligt första stycket 3 än lokaliseringssuppgifter ska vara skälig med hänsyn till kostnaderna för utlämnandet.

Denna lag träder i kraft den 20 november 2026.

2.14 Förslag till lag om ändring i mervärdesskattelagen (2023:200)

Häriigenom föreskrivs att 8 kap. 15 § mervärdesskattelagen (2023:200) ska ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

8 kap.

15 §

Om en vara återtas med stöd av förbehåll om återtaganderätt enligt konsumentkreditlagen (2010:1846) eller lagen (1978:599) om avbetalningsköp mellan näringsidkare m.fl., får leverantören minska beskattningsunderlaget med vad denne vid avräkning med förvärvaren tillgodoräknar förvärvaren för den återtagna varans värde. Denna rätt gäller bara om leverantören kan visa att den ingående skatt som hänför sig till förvärvet av varan inte till någon del varit avdragsgill för förvärvaren.

Om en vara återtas med stöd av förbehåll om återtaganderätt enligt konsumentkreditlagen (2026:000) eller lagen (1978:599) om avbetalningsköp mellan näringsidkare m.fl., får leverantören minska beskattningsunderlaget med vad denne vid avräkning med förvärvaren tillgodoräknar förvärvaren för den återtagna varans värde. Denna rätt gäller bara om leverantören kan visa att den ingående skatt som hänför sig till förvärvet av varan inte till någon del varit avdragsgill för förvärvaren.

Denna lag träder i kraft den 20 november 2026.

2.15 Förslag till lag om ändring i lagen (2023:254) om vissa produkters och tjänsters tillgänglighet

Härigenom föreskrivs att 2 § lagen (2023:254) om vissa produkters och tjänsters tillgänglighet ska ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

2 §

I denna lag avses med

audiovisuella medietjänster: beställ-tv och tv-sändningar enligt 3 kap. 1 § 6 och 22 radio- och tv-lagen (2010:696),

banktjänster för konsumenter: tillhandahållande för konsumenter av följande banktjänster och finansiella tjänster:

– kreditavtal som omfattas av – kreditavtal som omfattas av konsumentkreditlagen (2010:1846), konsumentkreditlagen (2026:000),

– tjänster som anges i 2 kap. 1 § 1, 2, 4 och 5 samt 2 § 1, 2, 4 och 5 lagen (2007:528) om värdepappersmarknaden,

– betaltjänster enligt 1 kap. 2 § lagen (2010:751) om betaltjänster,

– tjänster med anknytning till öppnande, användning och avslutande av ett betalkonto, däribland betaltjänster och betalningstransaktioner som omfattas av 1 kap. 7 § 1 lagen om betaltjänster samt kontokrediter och tjänster som tillåter överskridande av behållningen på ett bankkonto, och

– elektroniska pengar enligt 1 kap. 2 § 2 lagen (2011:755) om elektroniska pengar,

betalningsterminal: anordning vars huvudsyfte är att göra det möjligt att genomföra betalningar med användning av betalningsinstrument enligt 1 kap. 4 § lagen om betaltjänster vid ett fysiskt försäljningsställe men inte i en virtuell miljö,

distributör: fysisk eller juridisk person i leveranskedjan, förutom tillverkaren eller importören, som tillhandahåller en produkt på marknaden,

e-bok: tjänst som innefattar ett tillhandahållande av digitala filer som innehåller en elektronisk version av en bok som mestadels finns som text eller i grafisk form,

e-handelstjänster: tjänster som tillhandahålls på distans, genom webbplatser och tjänster för mobila enheter, på elektronisk väg och på individuell begäran av en konsument i syfte att ingå ett konsumentavtal,

ekonomisk aktör: tillverkare, representant, importör, distributör eller tjänsteleverantör,

elektroniska biljetter: system i vilka resebevis, i form av en eller flera resebiljetter, reseabonnemang eller resekredit, lagras elektroniskt på ett fysiskt transportkort eller en annan enhet i stället för att skrivas ut som pappersbiljett,

elektroniska biljettförsäljningstjänster: system i vilka biljetter för persontrafik köps, inbegripet onlineköp med hjälp av en enhet med interaktiv datorkapacitet, för leverans till köparen i elektronisk form för att möjliggöra att de kan skrivas ut i pappersform eller visas upp på en mobil enhet med interaktiv datorkapacitet,

elektronisk kommunikationstjänst: detsamma som i 1 kap. 7 § lagen (2022:482) om elektronisk kommunikation,

harmoniserad standard: harmoniserad standard enligt artikel 2.1 c i Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 1025/2012 av den 25 oktober 2012 om europeisk standardisering och om ändring av rådets direktiv 89/686/EEG och 93/15/EEG samt av Europaparlamentets och rådets direktiv 94/9/EG, 94/25/EG, 95/16/EG, 97/23/EG, 98/34/EG, 2004/22/EG, 2007/23/EG, 2009/23/EG och 2009/105/EG samt om upphävande av rådets beslut 87/95/EEG och Europaparlamentets och rådets beslut 1673/2006/EG,

importör: fysisk eller juridisk person som är etablerad inom unionen och som släpper ut en produkt från ett tredjeland på unionsmarknaden,

interaktiv datorkapacitet: funktion till stöd för interaktion mellan människa och utrustning som möjliggör behandling och överföring av data, tal eller video, eller en kombination därav,

konsument: fysisk person som handlar huvudsakligen för ändamål som faller utanför näringsverksamhet,

läsplatta: särskild utrustning, inklusive både maskinvara och programvara, som används för att disponera, navigera i, läsa och använda e-bokfiler,

mikroföretag: företag med färre än tio anställda och som har en årsomsättning eller en årlig balansomslutning som inte överstiger 2 miljoner euro,

operativsystem: programvara som bland annat hanterar gränssnittet till yttre maskinvara, schemalägger uppgifter, tilldelar lagring och presenterar ett standardgränssnitt för användaren när inget tillämpningsprogram körs, inklusive ett grafiskt användargränssnitt, oavsett om sådan programvara är inbyggd i datormaskinvara med generella användningsområden som är avsedd för konsumenter eller utgör fristående programvara som är avsedd att köras på datormaskinvara med generella användningsområden som är avsedd för konsumenter, men exklusive operativsystemladdare, bios (basic input-output system) eller andra fasta program som behövs vid start av en dator eller när operativsystemet installeras,

passagerartransporttjänster med buss: tjänster som anges i artikel 2.1 och 2.2 i Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 181/2011 av den 16 februari 2011 om passagerares rättigheter vid busstransport och om ändring av förordning (EG) nr 2006/2004,

passagerartransporttjänster med fartyg: persontrafiktjänster enligt artikel 2.1 i Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 1177/2010 av den 24 november 2010 om passagerares rättigheter vid resor till sjöss och på inre vattenvägar och om ändring av förordning (EG) nr 2006/2004, med undantag för de tjänster som avses i artikel 2.2 i den förordningen,

passagerartransporttjänster med luftfartyg: kommersiella luftfartstjänster för passagerare enligt artikel 2.1 i Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 1107/2006 av den 5 juli 2006 om rättigheter i samband med flygresor för personer med funktionshinder och personer med nedsatt rörlighet i samband med avfärd från, transitering genom eller ankomst till en flygplats, när flygplatsen är belägen inom en medlemsstats territorium, inbegripet flygningar som avgår från en flygplats som är belägen i ett tredjeland till en flygplats som

är belägen inom en medlemsstats territorium, om tjänsterna tillhandahålls av ett unionslufttrafikföretag,

passagerartransporttjänster med tåg: persontrafik på järnväg enligt artikel 2.1 i Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2021/782 av den 29 april 2021 om rättigheter och skyldigheter för tågresenärer,

produkt: ämne, preparat eller annan vara framställd genom en tillverkningsprocess, dock inte livsmedel, foder, levande växter eller djur, produkter av mänskligt ursprung samt produkter av växter eller djur med direkt koppling till deras framtida fortplantning,

regionaltransporter: regional trafik enligt artikel 3.7 i Europaparlamentets och rådets direktiv 2012/34/EU av den 21 november 2012 om inrättande av ett gemensamt europeiskt järnvägsområde, i den ursprungliga lydelsen, dock endast avseende järnväg, buss, tunnelbana, spårväg och trådbuss,

representant: fysisk eller juridisk person som är etablerad inom unionen och som enligt en skriftlig fullmakt från tillverkaren har rätt att i dennes ställe utföra särskilda uppgifter,

släppa ut på marknaden: det första tillhandahållandet av en produkt på unionsmarknaden,

stads- och förortstransporter: stads- och förortstrafik enligt artikel 3.6 i Europaparlamentets och rådets direktiv 2012/34/EU, i den ursprungliga lydelsen, dock endast avseende järnväg, buss, tunnelbana, spårväg och trådbuss,

tekniska specifikationer: tekniska specifikationer enligt artikel 2.4 i Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 1025/2012 som ger förutsättningar för att uppfylla de tillgänglighetskrav som gäller för en produkt eller tjänst,

tillhandahållande på marknaden: leverans av en produkt för distribution, förbrukning eller användning på unionsmarknaden i samband med kommersiell verksamhet, mot betalning eller kostnadsfritt,

tillverkare: fysisk eller juridisk person som tillverkar eller låter konstruera eller tillverka en produkt och saluför den produkten, i eget namn eller under eget varumärke,

tjänst: tjänst enligt 4 § lagen (2009:1079) om tjänster på den inre marknaden,

tjänsteleverantör: fysisk eller juridisk person som tillhandahåller en tjänst på unionsmarknaden eller som erbjuder sig att tillhandahålla en sådan tjänst till konsumenter i unionen,

tjänster som ger åtkomst till audiovisuella medietjänster: tjänster som överförs via ett elektroniskt kommunikationsnät som används för att identifiera, välja, ta emot information om samt använda sådana audiovisuella medietjänster och eventuella tillhandahållna funktioner (såsom undertexter för döva eller hörselskadade personer, syntolkning, talad textning eller teckenspråkstolkning) som följer av att tjänsterna tillgängliggörs i enlighet med 5 kap. 12 § radio- och tv-lagen.

Denna lag träder i kraft den 20 november 2026.

2.16 Förslag till lag om ändring i lagen (2023:714) om förvärv och förvaltning av nödlidande kreditavtal

Härigenom föreskrivs att 1 kap. 3 och 8 §§ lagen (2023:714) om förvärv och förvaltning av nödlidande kreditavtal ska ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

1 kap.

3 §¹

I denna lag avses med

1. *bostadskreditinstitut*: ett institut som inte är ett kreditinstitut och som står under tillsyn av Finansinspektionen enligt lagen (2016:1024) om verksamhet med bostadskrediter eller av en behörig myndighet i ett annat land inom EES i enlighet med artikel 35 i Europaparlamentets och rådets direktiv 2014/17/EU av den 4 februari 2014 om konsumentkreditavtal som avser bostadsfastighet och om ändring av direktiven 2008/48/EG och 2013/36/EU och förordning (EU) nr 1093/2010 när det bedriver verksamhet i det landet,

1. *bostadskreditinstitut*: ett institut som *bedriver verksamhet med bostadskrediter och som* inte är ett kreditinstitut och som står under tillsyn av Finansinspektionen enligt lagen (2016:1024) om verksamhet med bostadskrediter *och vissa andra konsumentkrediter* eller av en behörig myndighet i ett annat land inom EES i enlighet med artikel 35 i Europaparlamentets och rådets direktiv 2014/17/EU av den 4 februari 2014 om konsumentkreditavtal som avser bostadsfastighet och om ändring av direktiven 2008/48/EG och 2013/36/EU och förordning (EU) nr 1093/2010 när det bedriver verksamhet i det landet,

2. *EES*: Europeiska ekonomiska samarbetsområdet,

3. *hemland*: det land där en kreditförvaltare, en kreditförvärvare, en representant eller en låntagare har hemvist eller registrerat säte eller, om aktören enligt sin nationella rätt inte har något registrerat säte, huvudkontor,

4. *kreditförvaltare*: en juridisk person med tillstånd att inom ramen för sin näringsverksamhet inom EES bedriva kreditförvaltning för en kreditförvärvares räkning av ett nödlidande kreditavtal,

5. *kreditförvaltning*: att vidta en eller flera av följande åtgärder när det gäller ett nödlidande kreditavtal:

a) indrivning av betalning från en låntagare för en kreditförvärvares räkning,

b) omförhandling av villkor med en låntagare enligt en kreditförvärvares instruktioner,

c) hantering av en låntagares klagomål, och

d) hantering av information till en låntagare om den fordran som är förfallen till betalning, om avgifter eller om förändring av ränta,

6. *kreditförvärvare*: en fysisk eller juridisk person som inte är ett kreditinstitut och som inom ramen för sin näringsverksamhet förvärvat ett nödlidande kreditavtal,

7. *kreditinstitut*: detsamma som kreditinstitut och utländskt kreditinstitut enligt lagen (2004:297) om bank- och finansieringsrörelse,

8. *kvalificerat innehav*: ett direkt eller indirekt ägande i ett företag, om innehavet, beräknat på det sätt som anges i 1 kap. 5 a § lagen om bank- och finansieringsrörelse, representerar tio procent eller mer av kapitalet eller av samtliga röster eller annars möjliggör ett väsentligt inflytande över ledningen av företaget,

9. *mindre företag*: ett företag som sysselsätter färre än 250 personer och vars årsomsättning inte överstiger 50 miljoner euro, eller vars balansomslutning inte överstiger 43 miljoner euro per år,

10. *nödlidande kreditavtal*: ett kreditavtal som har ingåtts av ett kreditinstitut, eller en kreditgivares rättigheter enligt ett sådant kreditavtal, som klassificeras som en nödlidande exponering enligt artikel 47a i Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 575/2013 av den 26 juni 2013 om tillsynskrav för kreditinstitut och värdepappersföretag och om ändring av förordning (EU) nr 648/2012,

11. *representant*: en fysisk eller juridisk person som företräder en kreditförvärvare från ett land utanför EES och som har hemvist eller registrerat säte, eller, om representanten enligt nationell rätt inte har något registrerat säte, huvudkontor, inom EES,

12. *tillhandahållare av kreditförvaltningstjänster*: en fysisk eller juridisk person som för en kreditförvaltares räkning utför kreditförvaltningsverksamhet,

13. *utländskt konsumentkreditinstitut*: ett institut som inte är ett kreditinstitut och som står under tillsyn av en behörig myndighet i ett annat land inom EES i enlighet med artikel 20 i Europaparlamentets och rådets direktiv 2008/48/EG av den 23 april 2008 om konsumentkreditavtal och om upphävande av rådets direktiv 87/102/EEG när det bedriver verksamhet i det landet, och

14. *värdland*: ett annat land inom EES än hemlandet där en kreditförvaltare har etablerat en filial eller utför kreditförvaltning.

8 §

Bestämmelser om inkassoverksamhet finns i inkassolagen (1974:182).

Ytterligare bestämmelser som gäller för krediter som har lämnats till en konsument finns i konsumentkreditlagen (2010:1846).	Ytterligare bestämmelser som gäller för krediter som har lämnats till en konsument finns i konsumentkreditlagen (2026:000).
--	---

Denna lag träder i kraft den 20 november 2026.

2.17 Förslag till lag om ändring i lagen (2026:000) om begränsning av bostadskrediter

Härigenom föreskrivs att 2 och 12 §§ lagen (2026:000) om begränsningar av bostadskrediter ska ha följande lydelse.

*Lydelse enligt lagrådsremissen Föreslagen lydelse
Utveckling av makrotillsynsområdet*

2 §

I denna lag betyder

belåningsgrad: det aktuella totala kreditbeloppet i förhållande till bostadens marknadsvärde,

bostadskredit: en kredit som lämnas för en bostad i Sverige och som är förenad med panträtt i fast egendom, tomträtt eller bostadsrätt eller liknande rätt, eller som är förenad med motsvarande rätt i byggnad som inte hör till fastighet,

kreditgivare: ett svenskt eller utländskt kreditinstitut enligt lagen (2004:297) om bank- och finansieringsrörelse eller en svensk eller utländsk kreditgivare enligt lagen (2016:1024) om verksamhet med bostadskrediter, och

kreditgivare: ett svenskt eller utländskt kreditinstitut enligt lagen (2004:297) om bank- och finansieringsrörelse eller en svensk eller utländsk kreditgivare enligt lagen (2016:1024) om verksamhet med bostadskrediter och vissa andra konsumentkrediter, och

marknadsvärde: det pris som skulle uppnås vid en marknadsmässig försäljning av bostaden.

12 §

Kreditgivaren får medge att kredittagaren inte amorterar en sådan kredit som avses i 4 § fjärde stycket andra meningen konsumentkreditlagen (2010:1846).

Kreditgivaren får medge att kredittagaren inte amorterar en sådan kredit som avses i 8 kap. 8 § konsumentkreditlagen (2026:000).

3 Ärendet och dess beredning

I oktober 2023 antogs Europaparlamentets och rådets direktiv (EU) 2023/2225 om konsumentkreditavtal och om upphävande av direktiv 2008/48/EG (härefter 2023 års direktiv). Direktivet ska tillämpas från och med den 20 november 2026. Direktivet finns som *bilaga 1*.

Regeringen gav i oktober 2023 en särskild utredare i uppdrag att analysera direktivet och föreslå hur det ska genomföras i svensk rätt.

Utredningen överlämnade i oktober 2024 delbetänkandet Ett nytt konsumentkreditdirektiv (SOU 2024:69). En sammanfattning av betänkandet finns i *bilaga 2*. Delbetänkandets lagförslag finns i *bilaga 3*.

Betänkandet har remissbehandlats. En förteckning över remissinstanserna finns i *bilaga 4*. Remissyttrandena finns tillgängliga på regeringens webbplats (regeringen.se) och i lagstiftningsärendet (Ju2024/02164).

I Europeiska kommissionens regi har ett antal möten hållits om genomförandet av direktivet.

Jämförelsetabeller med en sammanställning av bestämmelserna i direktivet och närmast motsvarande bestämmelser i svensk lag, liksom av bestämmelserna i den föreslagna nya konsumentkreditlagen och den nuvarande konsumentkreditlagen finns i *bilaga 5* och *bilaga 6*.

I denna lagrådsremiss behandlas betänkandets lagförslag. I lagrådsremissen behandlas också en hemställan om ändring av reglerna om marknadsföring av betaltjänster online som gavs in av Finansinspektionen till Justitiedepartementet i december 2024 (Ju2024/02659). Regeringen avser inte att gå vidare med förslagen i hemställan.

4 Det nya konsumentkreditdirektivet – en redogörelse

4.1 Direktivets syfte och karaktär

Denna lagrådsremiss behandlar ett EU-direktiv på konsumenträttsens område, som antogs 2023. Direktivet reglerar frågor om avtal mellan kreditgivare och konsument och upphäver Europaparlamentets och rådets direktiv 2008/48/EG av den 23 april 2008 om konsumentkreditavtal och om upphävande av rådets direktiv 87/102/EEG (2008 års direktiv). 2023 års direktiv reglerar i stor utsträckning samma områden som 2008 års direktiv. Det rör sig bland annat om informationskrav till konsumenten, krav på marknadsföring, konsumentens ångerrätt, skyldigheten att genomföra en kreditprövning och konsumentens rätt att betala krediten i förtid. En stor del av bestämmelserna har dock ändrats och ytterligare krav ställs på kreditgivare. Exempelvis har informationskraven utökats och det ställs strängare krav på kreditprövningen jämfört med 2008 års direktiv. Direktivets tillämpningsområde har dessutom breddats och flera av de undantag som möjliggjordes i 2008 års direktiv har tagits bort. Bland annat omfattas nu räntefria krediter som lämnas i handeln av en annan aktör än säljaren, det vill säga krediter av typen köp-nu-betala-senare, av direktivet.

I 2023 års direktiv regleras även vissa aspekter av kreditgivarens verksamhet. Det ställs exempelvis krav på registrering, tillstånd och tillsyn över kreditgivare som även ska efterleva krav på kunskap- och kompetens hos sin personal.

Direktivet är fullharmoniserande förutom i vissa särskilt angivna fall. Medlemsstaterna får vissa valmöjligheter (se exempelvis artiklarna 2.5–2.8, 8.8, 14.2–14.3, 16.4, 16.6, 18.11, 24.5, 25.6, 26.4, 26.8, 29.4, 31.2, 32.4–32.5, 35.3–35.4, 37.3 och 41.9) och kan även tillämpa direktivets bestämmelser utanför dess tillämpningsområde (se skäl 14). Bestämmelserna i direktivet är i likhet med 2008 års direktiv tvingande till konsumentens förmån.

Syftet med direktivet är att säkerställa en hög nivå av konsumentskydd samt underlätta framväxten av en väl fungerande inre marknad för konsumentkrediter i EU.

4.2 Direktivets innehåll

Direktivet innehåller 50 artiklar och har en bilaga med en jämförelsetabell mellan direktivet och 2008 års direktiv. Det äldre direktivet upphävs samma dag som medlemsstaterna ska börja tillämpa de bestämmelser som genomför det nya direktivet om konsumentkrediter (*artikel 47*).

I *artikel 1* anges att direktivet fastställer en gemensam ram för harmonisering av vissa aspekter av medlemsstaternas lagar och andra författningar om konsumentkreditavtal.

I *artikel 2* anges direktivets tillämpningsområde. Utgångspunkten är att direktivet är tillämpligt på kreditavtal men med de undantag som framgår i artikeln. Det rör bland annat undantag för bostadskrediter, avtal som är resultatet av en förlikning i domstol, vissa leasingavtal och betalningsanstånd för en befintlig skuld.

Artikel 3 innehåller definitioner av 22 uttryck som används i direktivet, t.ex. konsument, kreditgivare, kreditförmedlare och kreditavtal. Även vissa typer av kreditavtal definieras, såsom kontokredit och kombinerat kreditavtal.

Artikel 4 reglerar omvandling av belopp i euro till nationell valuta.

I *artikel 5* anges att den information som tillhandahålls enligt direktivet ska vara utan kostnad för konsumenten.

I *artikel 6* finns ett förbud mot diskriminering.

I *artiklarna 7* och *8* finns regler om marknadsföring av kreditavtal och information som ska ingå i marknadsföring. Artiklarna innehåller också vissa kriterier och förbud för marknadsföring.

Artiklarna 9–13 innehåller bestämmelser om information och förklaringar som ska lämnas till konsumenten innan denne ingår ett kreditavtal.

Artikel 14 innehåller bestämmelser om kopplingsförbehåll och paketeringsförfaranden. Kopplingsförbehåll förbjuds men från förbudet finns undantag för betal- eller sparkonto med vissa angivna syften. Det finns även bestämmelser om försäkringar som är kopplade till kreditavtalet.

Artikel 15 innehåller regler om ingående av avtal genom standardalternativ såsom förkryssade rutor.

Artikel 16 innehåller bestämmelser om rådgivningstjänster som tillhandahålls av kreditgivare och kreditförmedlare. Det rör sig bland annat om uppgifter till konsumenten, inhämtning av information om konsumenten och användning av vissa termer.

Artikel 17 innehåller ett förbud mot beviljande av krediter utan föregående beställning och medgivande.

Artikel 18 reglerar skyldigheten att bedöma konsumentens kreditvärdighet och hur kreditprövningen ska göras. Det framgår bland annat att prövningen ska ske i konsumentens intresse och i syfte att hindra oansvarig utlåning och överskuld sättning.

Artikel 19 reglerar databaser som används för kreditupplysningsändamål såsom tillgång och innehåll.

Artiklarna 20 och 21 innehåller regler om utformning av kreditavtalet och information som ska ingå i det.

Artiklarna 22 och 23 innehåller bestämmelser om information vid ändringar av kreditavtalet och undantag från informationsskyldigheten gällande kreditränta.

Artikel 24 innehåller regler om kontokrediter såsom information om saldot på kontot och om ändrade villkor.

Artikel 25 innehåller regler om checkkonton med möjlighet till överskridande såsom information vid överskridandet och vad som krävs av kreditgivaren efter uppsägning men innan det att verkställighet inleds.

Artikel 26 reglerar konsumentens ångerrätt och under vilka tidsfrister den kan utnyttjas. En bortre tidsgräns för ångerrättens utnyttjande gäller även om konsumenten inte fått del av viss information som krävs för att fristen ska börja löpa.

Artikel 27 innehåller regler om kombinerade kreditavtal, dvs. ett avtal om varor eller tjänster som ingår i samband med kreditavtalet och vad som ska gälla bland annat i fråga om ångerrätt eller fel i varan eller tjänsten.

Artikel 28 innehåller regler om uppsägning av kreditavtal med obestämd löptid.

Artikel 29 innehåller regler om rätten att betala en kredit i förtid och nedsättning av konsumentens sammanlagda kreditkostnad och om ränteskillnadsersättning till kreditgivaren vid bunden kreditränta.

Artikel 30 innehåller regler om beräkning av den effektiva räntan.

Artikel 31 innehåller regler om åtgärder för att begränsa räntor och kreditkostnader. Dessa åtgärder ska syfta till att förhindra missbruk och alltför höga räntor och kreditkostnader.

Artiklarna 32 och 33 innehåller bestämmelser om uppföranderegler för kreditgivare och kreditförmedlare respektive kunskapskrav för dess personal. Kreditgivare och kreditförmedlare ska bland annat handla hederligt, rättvist, transparent och professionellt samt ta hänsyn till konsumenters rättigheter och intressen.

Artikel 34 innehåller bestämmelser om främjande av åtgärder för att stödja finansiell utbildning av konsumenter när det gäller ansvarsfullt låntagande och skuldhantering.

Artikel 35 reglerar betalningsdröjsmål och anståndsåtgärder. Enligt artikeln ska, när det är lämpligt, kreditgivare medge skäligen anstånd innan verkställighetsförfarande inleds. Det anges också vad anståndsåtgärderna kan bestå i.

Artikel 36 innebär krav på att oberoende skuldrådgivningstjänster görs tillgängliga för konsumenter som har eller kan få svårt att uppfylla sina ekonomiska åtaganden och att kreditgivare ska ha förfaranden för att tidigt upptäcka konsumenter med ekonomiska svårigheter.

Artikel 37 innehåller krav på tillfredsställande förfaranden för godkännande, registrerings- och tillsynsarrangemang.

Artikel 38 innehåller särskilda skyldigheter för kreditförmedlare när det gäller bland annat marknadsföring och information.

Artikel 39 reglerar bland annat konsumentens rättigheter när kreditavtalet överläts till en tredje part.

Artikel 40 innehåller bestämmelser om tvistelösningsförfaranden utanför domstol.

Artikel 41 anger att det ska finnas behöriga myndigheter med befogenhet att se till att direktivet tillämpas och efterlevs.

Artikel 42 anger direktivets harmoniseringsnivå. I artikeln hänvisas till de artiklar där medlemsstaterna har lagstiftningsval. Det anges också att kommissionen ska informeras om de val som görs.

Artikel 43 behandlar direktivets tvingande karaktär till konsumentens förmån.

Artikel 44 innehåller bestämmelser om sanktioner för att säkerställa att direktivet efterlevs. Sanktionerna ska vara effektiva, proportionella och avskräckande.

Artiklarna 45 och 46 innehåller regler som avser kommissionens möjlighet att anta delegerade akter respektive bestämmelser om kommissionens översyn och övervakning av direktivets ändamålsenlighet.

Artikel 47 innehåller vissa övergångsbestämmelser och anger att 2008 års direktiv ska upphöra att verka från och med den 20 november 2026.

Artikel 48 anger att medlemsstaterna senast den 20 november 2025 ska anta och offentliggöra de lagar som krävs för att efterfölja direktivet och att bestämmelserna ska tillämpas från den 20 november 2026.

Artiklarna 49 och 50 föreskriver att direktivet träder i kraft den tjugonde dagen efter offentliggörandet och att direktivets adressater är medlemsstaterna.

5 Genomförandet av 2023 års konsumentkreditdirektiv

5.1 Det nya direktivet

Behovet av konsumentskydd på kreditmarknaden

I denna lagrådsremiss föreslås regler för att genomföra ett nytt EU-direktiv på konsumenträttens område när det gäller krediter. EU-direktivet antogs 2023 och ersätter 2008 års konsumentkreditdirektiv.

Sedan 2008 års direktiv antogs har det skett en omfattande utveckling på konsumentkreditmarknaden. Krediter är en del av många människors vardag och har en betydelsefull roll i samhället och för samhällsekonomin i stort. Det är viktigt med ett heltäckande konsumentskydd och att

konsumenter endast beviljas krediter som de har råd att betala tillbaka. I takt med den pågående digitaliseringen utvecklas nya kreditprodukter på marknaden som exempelvis krediter av typen köp-nu-betala-senare. Kreditköp sker ofta online och konsumenter exponeras för möjligheten att ta en kredit i såväl traditionella mediaflöden och reklam som i marknadsföring online och i smarta telefoner och applikationer. Samtidigt har överskuldssättningen hos konsumenter ökat både i Sverige och inom EU. 2023 års direktiv motiveras bland annat av den utveckling som skett sedan 2008 års direktiv antogs och som då inte kunde förutses. Centrala frågor som kreditprövning, information till konsumenter och ångerrätt regleras på EU-nivå. Det nya direktivet innebär därmed en viktig komponent vad gäller skydd för konsumenter på kreditmarknadens område.

Regeringen har under senare tid vidtagit ett flertal åtgärder som syftar till att reglera kreditmarknaden och öka konsumentskyddet. I mars 2025 trädde skärpta regler om ränte- och kostnadstak i kraft (prop. 2024/25:17 Ett förstärkt konsumentskydd mot riskfylld kreditgivning och överskuldssättning) och den 1 juni 2025 började nya skärpta näringsrättsliga krav för kreditgivare och kreditförmedlare att gälla (prop. 2024/25:138 Stärkt konsumentskydd på kreditmarknaden). Vidare beslutade regeringen i april 2025 att ge en särskild utredare i uppdrag att överväga åtgärder som syftar till att hjälpa så kallade evighetsgäldenärer (Fi 2025:05). Utredningen ska redovisa sitt uppdrag i juli 2026.

Genomförandet av det nya konsumentkreditdirektivet utgör en viktig del av regeringens arbete för ett högt och balanserat konsumentskydd vid kreditgivning. Samtidigt som konsumenterna får tillgång till en sund och väl fungerande kreditgivning med ett högt konsumentskydd, gynnar det näringsidkarna att det harmoniserade området på konsumentkreditområdet utökas och att det skapas enhetliga regler på den inre marknaden.

5.2 Allmänt om genomförande av direktivet

Ett EU-direktiv är bindande för medlemsstaterna när det gäller det resultat som ska uppnås, men överläter åt medlemsstaterna att bestämma form och tillvägagångssätt för genomförandet (artikel 288 tredje stycket i fördraget om Europeiska unionens funktionssätt). En medlemsstat behöver vid genomförandet inte använda sig av samma terminologi och systematik som i direktivet, så länge genomförandet innebär att det avsedda resultatet uppnås. Konsumentkreditdirektivet är ett så kallat fullharmoniseringsdirektiv. Det innebär att medlemsstaterna inte får behålla eller införa andra bestämmelser i sin nationella rätt som skiljer sig från vad som fastställs genom direktivet, såvida inte annat anges. I de delar direktivet är fullharmoniserat finns ändå utrymme för medlemsstaterna att anpassa såväl terminologi och systematik som valda lagtekniska lösningar.

Det svenska genomförandet av det nya konsumentkreditdirektivet bör ske på ett sådant sätt att direktivets konsumentskydd säkerställs. Enskilda ska ha möjlighet att identifiera sina rättigheter enligt direktivet och göra dessa rättigheter gällande.

Det finns anledning att i genomförandet anpassa regleringen till den terminologi och systematik som finns i den svenska konsument-

lagstiftningen och i förekommande fall närliggande rörelselagstiftning. Hänsyn bör tas till att det i flera fall finns liknande regler och till den praxisbildning som skapats på området.

5.3 Hur direktivet bör genomföras

Regeringens förslag

2023 års direktiv ska i huvudsak genomföras dels genom en ny konsumentkreditlag som ersätter 2010 års lag, dels genom ändringar i lagen om verksamhet med bostadskrediter.

Utredningens förslag

Utredningens förslag stämmer i huvudsak överens med regeringens. Utredningen föreslår dock en annan struktur för den nya konsumentkreditlagen.

Remissinstanserna

De flesta remissinstanserna tillstyrker eller har inga synpunkter på utredningens förslag. Bland annat *Finansinspektionen*, *Svea hovrätt*, *Göteborgs tingsrätt*, *Svensk Inkasso* och *Svenska Bankföreningen* anser att det är lämpligt att införa en ny konsumentkreditlag för att göra regelverket mer lättöverskådligt. Finansinspektionen och Svenska Bankföreningen anser vidare att det framstår som en ändamålsenlig lösning att placera direktivets näringsrättsliga regler i lagen om verksamhet med bostadskrediter.

Skälen för regeringens förslag

En ny konsumentkreditlag

2008 års konsumentkreditdirektiv har genomförts i huvudsak i 2010 års konsumentkreditlag. I de delar 2023 års direktiv inte ändrats jämfört med 2008 års direktiv är svensk rätt redan förenlig med det nya direktivet. Det gäller exempelvis flertalet definitioner och lagens huvudsakliga tillämpningsområde. Det framstår som en lämplig lösning att behandla de regler i 2023 års direktiv som är av civilrättslig och marknadsrättslig karaktär i en och samma lag.

Sedan 2010 års konsumentkreditlag tillkom har det gjorts ett flertal ändringar i lagen. Bland annat genomförs även Europaparlamentets och rådets direktiv 2014/17/EU av den 4 februari 2014 om konsumentkreditavtal som avser bostadsfastighet och om ändring av direktiven 2008/48/EG och 2013/36/EU och förordning (EU) nr 1093/2010 (härefter bolånedirektivet) i lagen, se prop. 2015/16:197 Stärkt konsumentskydd på bolånemarknaden. Detta har lett till att lagen blivit svåröverskådlig och saknar en tydlig struktur. Jämfört med 2008 års direktiv innehåller det nya konsumentkreditdirektivet fler och mer detaljerade bestämmelser. Om 2010 års lag behålls, skulle det krävas omfattande ändringar och tillägg i lagen för att genomföra direktivet. 2010 års lag bör därför upphävas och

en ny lag med samma namn införs. För att åstadkomma en tydligare struktur bör lagen delas in i kapitel, vilket också förordas av bland andra *Finansinspektionen*, *Svea hovrätt*, *Göteborgs tingsrätt*, *Svensk Inkasso* och *Svenska Bankföreningen*.

I 2023 års direktiv finns ett flertal regler som motsvarar dem som enligt bolånedirektivet gäller för bostadskrediter. Enligt regeringens mening är det eftersträvansvärt med en så heltäckande reglering som möjligt på området för konsumentkrediter. Den nya lagen bör därför omfatta även bostadskrediter och de regler som rör bostadskrediter i 2010 års lag bör flyttas över oförändrade till den nya lagen. Regeringen återkommer dock i följande avsnitt till frågan om att vissa av de regler som ändras till följd av 2023 års direktiv ska gälla även för bostadskrediter. Utredningen föreslår att bostadskrediter regleras löpande i den nya lagens kapitel. För att åstadkomma en tydligare struktur i lagen anser regeringen dock att bostadskrediter bör regleras i ett särskilt kapitel.

I lagen finns också bestämmelser som inte har sin grund i EU-rätten. Utgångspunkten bör vara att de regler som inte berörs av 2023 års direktiv förs över oförändrade till den nya lagen i den mån det är möjligt enligt direktivet.

Näringsrättsliga regler

2023 års direktiv innehåller regler av näringsrättslig karaktär som saknar motsvarighet i 2008 års direktiv. Det gäller bland annat krav på tillstånd, uppföranderegler vid tillhandahållande av konsumentkrediter, krav på ersättningssystem och krav på kunskap och kompetens hos näringsidkarens personal. Sådana krav ställs på flertalet näringsidkare som erbjuder eller lämnar konsumentkrediter. Näringsidkare som inte i dag omfattas av krav på tillstånd kommer att göra det. Flera av reglerna motsvarar dem som enligt bolånedirektivet gäller för bostadskrediter.

Bolånedirektivets näringsrättsliga regler har genomförts i lagen (2016:1024) om verksamhet med bostadskrediter. Vid genomförandet ansågs det lämpligt att föreslå en ny näringsrättslig lag då det för bostadskrediter inte fanns någon näringsrättslig lag som omfattade samtliga kreditgivare eller kreditförmedlare som lämnar bostadskrediter (jämför prop. 2015/16:197 s. 63). Detsamma gäller andra krediter än bostadskrediter. Med hänsyn till likheterna mellan 2023 års direktiv och bolånedirektivet anser regeringen att det framstår som lämpligt att genomföra direktivets näringsrättsliga regler i lagen om verksamhet med bostadskrediter. Att samla regler som gäller för näringsidkares verksamhet med kreditgivning, kreditförmedling och rådgivning och som ska gälla konsumentkrediter, såväl bostadskrediter som andra krediter, framstår som en ändamålsenlig lösning för en överskådlig lagstiftning. En sådan lösning får också stöd av *Finansinspektionen* och *Svenska Bankföreningen*.

6 En ny konsumentkreditlag

6.1 Den nya konsumentkreditlagens tillämpningsområde

Regeringens förslag

Den nya lagen ska omfatta i princip alla slags krediter som näringsidkare lämnar eller erbjuder konsumenterna. Lagen ska även omfatta hyres- och leasingavtal där konsumenten har en möjlighet att förvärva objektet.

Vissa kredittyper ska även i den nya lagen undantas från ett antal av lagens regler. Det gäller bostadskrediter, särskilda fakturakrediter och värdepapperskrediter.

Utredningens förslag

Utredningens förslag överensstämmer i sak med regeringens. Utredningen föreslår en annan lagteknisk lösning för flera av reglerna och ett särskilt undantag för krediter i form av fortlöpande avtal.

Remissinstanserna

De flesta remissinstanserna tillstyrker eller har inga synpunkter på utredningens förslag. *Finansinspektionen* anser att konsumentskyddet förbättras i och med att fler kredittyper omfattas så att bland annat kreditprövningskravet omfattar fakturor i e-handeln. Inspektionen stödjer vidare att flera av de undantag som direktivet tillåter inte utnyttjas. *Konsumentverket* anser att värdepapperskrediter inte bör undantas från den nya lagens informationskrav.

Vissa remissinstanser, bland andra *Finansinspektionen* och *Svensk Handel*, anser att undantaget för fakturakrediter är otydligt. *Svensk Handel* menar dessutom att handlare som tillhandahåller egna betalningslösningar kan missgynnas jämfört med när en tredje part tillhandahåller krediter. *Riverty Sweden AB* anser att ett undantag från den nya konsumentkreditlagen avseende kort med uppskjuten debitering bör övervägas ytterligare och *Svensk Inkasso* efterfrågar förtydliganden av vissa uttryck med koppling till betalningsansånd. Bland annat *Klarna Bank AB* och *Swedish FinTech Association* för fram att regleringen bör vara densamma för betalningsansånd oavsett vilken typ av aktör som lämnar det. *Svensk Handel* och *Zalando* anser i stället att det bör göras fler undantag från regleringen gällande betalningsansånd som lämnas av säljaren.

Skälen för regeringens förslag

Tillämpningsområdet

Vid införandet av såväl 1992 års som 2010 års konsumentkreditlag ansågs att tillämpningsområdet som utgångspunkt bör omfatta alla konsumentkrediter som en näringsidkare lämnar eller erbjuder en konsument. Vidare uttalades att undantag från tillämpningsområdet bör göras endast i den

utsträckning det finns speciella och tungt vägande skäl samt att eventuella undantag i princip bör avse enskilda bestämmelser, inte hela lagen (se prop. 1991/92:83 s. 31 och 97 och prop. 2009/10:242 s. 39). Enligt regeringens bedömning bör detta gälla även fortsättningsvis. Utgångspunkten bör alltså vara att den nya lagen ska ha samma breda tillämpningsområde som 2010 års lag.

Det nu anförda innebär att lagen bör tillämpas även för ett flertal kredittyper där det i och för sig möjliggörs undantag i det nya konsumentkreditdirektivet. Till att börja med bör de beloppsbegränsningar som 2023 års direktiv erbjuder inte utnyttjas (artikel 2.2 c). Det bör inte heller föreskrivas några undantag för krediter från arbetsgivare (jämför artikel 2.2 d), krediter som ges i form av ett överskridande (jämför artikel 2.4) eller medlemslån i organisationer med socialt syfte (jämför artikel 2.6). Dessa kredittyper bör omfattas av den nya lagen på samma sätt som andra kreditavtal.

Inte heller bör det införas något undantag för förlikningsavtal (jämför artikel 2.2 f). Som uttalas i förarbetena till 2010 års lag saknas behov av ett uttryckligt undantag då det inte är fråga om ett nytt kreditavtal utan om en anpassning av avtalet till en senare uppkommen situation (prop. 2009/10:242 s. 41). Detsamma bör gälla ett kostnadsfritt betalningsansånd för en befintlig skuld (jämför artikel 2.2 i).

Vissa kredittyper bör dock även fortsättningsvis undantas helt från den nya lagens tillämpningsområde. Det gäller lån där konsumenten lämnar ett föremål som säkerhet hos kreditgivaren, dvs. lån som ges inom ramen för pantbanksverksamhet (jämför artikel 2.2 j), och författningsreglerade lån som lämnas av offentliga medel (jämför artikel 2.2 k). Regeringen bedömer att intresset av ett starkt konsumentskydd för dessa kredittyper tillgodoses av annan reglering (se prop. 2009/10:242 s. 39 och prop. 1991/92:83 s. 97).

När det gäller bostadskrediter omfattas inte dessa av det nya konsumentkreditdirektivet. De regleras i stället av bolånedirektivet. Som redogörs för i avsnitt 5.3 bör den nya lagens tillämpningsområde vara så brett som möjligt och omfatta även bostadskrediter. I den mån det krävs enligt bolånedirektivets bestämmelser eller annars är motiverat, bör bostadskrediter fortsatt särregleras i förhållande till andra konsumentkrediter. Det gäller bland annat undantag för viss förhandsinformation, bestämmelsen om ångerrätt, bestämmelsen om betalningsplan och bestämmelsen om uppsägning av kreditavtal med obestämd löptid. Dessutom finns bestämmelser för bostadskrediter som inte tillämpas för andra konsumentkrediter. Det gäller bland annat särskilda bestämmelser om kreditprövning, erbjudande om bostadskrediter och vissa bestämmelser om förmedling av bostadskrediter.

Klarna Bank AB, Riverty Sweden AB och Zalando efterfrågar, bland annat med hänvisning till bestämmelserna om förhandsinformation, dokumentation av kreditavtalet och regleringen om en påminnelse om ångerrätten, en översyn av om regleringen är proportionerlig för de krediter som omfattas av direktivet. Regeringen konstaterar att Sverige har en skyldighet att leva upp till direktivet och endast kan avvika från dess bestämmelser i den mån direktivet möjliggör detta. De överväganden som efterfrågas är i många fall inte möjliga att göra. Regeringen återkommer

dock till frågan om vissa lättnader som direktivet möjliggör för ränte- och avgiftsfria krediter.

Värdepapperskrediter

Värdepapperskrediter omfattas av 2010 års konsumentkreditlag trots att de undantas från 2008 års direktiv. Även 2023 års direktiv undantar värdepapperskrediter från tillämpningsområdet. Utgångspunkten bör dock vara att de omfattas av den nya lagen men med motsvarande lättnader som gäller i dag i fråga om vilka regler som ska tillämpas. Det innebär till exempel att reglerna om kreditprövning fortsatt kommer gälla även för värdepapperskrediter.

Konsumentverket för fram synpunkten att värdepapperskrediter är förenade med betydande risker för konsumenter och att sådana krediter därför inte bör undantas från informationskraven i den nya lagen. Enligt regeringens bedömning är dock informationskraven som gäller enligt lagen (2007:528) om värdepappersmarknaden bättre lämpade för värdepapperskrediter. Dessa krav grundas dessutom på EU-rätten (Europaparlamentets och rådets direktiv 2014/65/EU av den 15 maj 2014 om marknader för finansiella instrument och om ändring av direktiv 2002/92/EG och av direktiv 2011/61/EU). Det framstår därför inte som lämpligt att låta fler informationskrav än i dag omfatta värdepapperskrediter (jämför även prop. 2009/10:242 s. 51).

Hyses- och leasingavtal

Enligt 2023 års direktiv undantas hyres- och leasingavtal från tillämpningsområdet om det saknas en skyldighet eller möjlighet för konsumenten att förvärva objektet (artikel 2.2 g). Som undantaget är utformat ger det uttryck för avsikten att ett sådant hyres- eller leasingavtal ska betraktas som ett kreditavtal och omfattas av tillämpningsområdet (se skäl 15 i direktivet).

Enligt svensk rätt har hyres- och leasingavtal som utgångspunkt ansetts falla utanför definitionen av kreditavtal, och därmed utanför konsumentkreditlagens tillämpningsområde, även utan ett uttryckligt undantag. För det fall det enligt avtalet varit avsikten att konsumenten ska bli ägare efter att ha betalat hyrorna eller leasingavgifterna, framgår det av förarbetsutlåtanden att avtalet är att betrakta som ett kreditavtal oavsett benämning och därmed omfattas av tillämpningsområdet (prop. 2009/10:242 s. 41). Med dessa utgångspunkter är det mer tveksamt om ett hyres- eller leasingavtal med endast en möjlighet att förvärva objektet skulle anses vara ett kreditavtal och omfattas av regleringen. Det bör därför införas en uttrycklig bestämmelse som tar sikte på hyres- och leasingavtal och som medför att även sådana avtal med en förvärvsmöjlighet omfattas av lagens tillämpningsområde och behandlas som kreditavtal i lagens mening. Till skillnad från vad utredningen föreslår bör bestämmelsen alltså inte ange vilka hyres- och leasingavtal som undantas från lagens tillämpningsområde.

Betalningsansånd

I 2023 års direktiv saknas de undantag för kortfristiga och räntefria krediter som finns i 2008 års direktiv (artikel 2.2 e och 2.2 f). I 2010 års

lag inkluderas samtliga dessa krediter i tillämpningsområdet men med vissa lättnader i fråga om vilka bestämmelser som ska tillämpas (4 § första–tredje styckena).

2023 års direktiv föreskriver i stället mer begränsade undantag från tillämpningsområdet för ränte- och avgiftsfria betalningsansstånd (artikel 2.2 h). Det handlar om näringsidkare som själva lämnar ett betalningsansstånd för en vara eller tjänst vid ett kreditköp och där betalningsvillkoren är antingen 50 dagar, eller om företaget är ett större företag som säljer varan över internet, 14 dagar (se mer gällande definitionen av särskild fakturakredit i avsnitt 6.2). I linje med de hur kortfristiga och räntefria krediter behandlades i 2010 års lag bör betalningsansstånd enligt artikel 2.2. h omfattas av den nya lagens tillämpningsområde. Med hänsyn till att regelverket skulle riskera att skapa en onödig administration för många företag som inte har som huvuduppgift att lämna krediter, som en tandläkare eller en snickare som utställer en faktura, finns det dock skäl att även fortsättningsvis undanta dem från flera av lagens regler.

Direktivets undantag för ränte- och avgiftsfria betalningsansstånd gäller inte betalningsansstånd för en vara eller tjänst som lämnas av en tredje part. Ett exempel på när en tredje part lämnar ett betalningsansstånd är när en konsument köper en vara på faktura och fakturan ställs ut av en annan näringsidkare än den som säljer varan. Sådana betalningsansstånd omfattas alltså fullt ut av direktivet. *Finansinspektionen* anser att det är särskilt positivt att tillämpningsområdet omfattar fakturor i e-handeln som erbjuds av tredje part och framhåller att denna typ av kreditgivning kan leda till betalningsproblem och vara ett första steg på vägen till överskuldssättning. Det saknas alltså möjlighet att i den nya lagen undanta sådana krediter från lagens tillämpning.

Bland andra *Klarna Bank AB* och *Swedish FinTech Association* anser att betalningsansstånd bör regleras på samma sätt oavsett vilken aktör som lämnar krediten. Detta skulle förutsätta att direktivets bestämmelser utsträcktes även till de varu- och tjänsteleverantörer där direktivet medger undantag. Enligt regeringens mening kunde konkurrensaspekter tala för en sådan ordning. Med hänsyn till direktivets breda definition av kreditavtal skulle dock näringsidkare som inte har som huvudsakligt ändamål att lämna krediter omfattas. En tredje part som vid exempelvis ett internetköp beviljar en kredit genom ett betalningsansstånd bedriver yrkesmässig kreditgivning som är av ett helt annat slag. I likhet med vad *Finansinspektionen* framhåller kan sådana krediter utgöra de första stegen mot överskuldssättning. Det finns därför starka skäl för att just de bolagen ska omfattas av regleringen, medan samma skäl inte gör sig gällande för aktörer vars huvudsakliga verksamhet inte består i att lämna krediter.

Svensk Handel och *Zalando* för fram att det bör göras fler undantag från regleringen gällande betalningsansstånd som lämnas av säljaren. Regeringen anser dock att de undantag som gäller enligt 2010 års lag är väl avvägda och att särskilda fakturakrediter bör undantas från motsvarande regler i den nya lagen.

Flera remissinstanser lyfter att utredningens förslag till undantag från vissa betalningsansstånd är otydligt. *Finansinspektionen* anser att utredningens förslag är utformat på ett komplicerat sätt och efterfrågar att det på ett mer strukturerat sätt anges vilka fakturatyper som omfattas av tillämpningsområdet. Även *Svensk Handel* framför liknande synpunkter.

Svensk Handel menar dessutom att handlare som tillhandahåller egna betalningslösningar kan missgynnas jämfört med när en tredje part tillhandahåller krediten.

För att åstadkomma en tydlig reglering bör den enligt regeringens mening utformas på ett annat sätt än vad utredningen föreslår. En särskild definition, *särskild fakturakredit*, som omfattar de betalningsansånd för vilka direktivet möjliggör undantag bör införas i den nya lagen. På så sätt kan det i anslutning till de materiella reglerna tydligare anges när det görs undantag för dessa krediter. Se närmare om definitionens innebörd i avsnitt 6. 2.

Kontokrediter

Undantag och lättnader för kontokrediter motsvarande det som finns i 2008 års konsumentkreditdirektiv saknas i 2023 års direktiv. Utgångspunkten för kontokrediter bör alltså, i likhet med andra räntefria krediter, vara att de omfattas av den nya lagen. 2023 års direktiv möjliggör dock vissa begränsade undantag. Medlemsstater får från tillämpningsområdet undanta kreditavtal i form av kort med uppskjuten betalning som tillhandahålls av ett kredit- eller betalningsinstitut, är räntefria med begränsade avgifter för tillhandahållandet av betaltjänsten och där krediten ska återbetalas inom 40 dagar (artikel 2.5). Något generellt undantag för dessa kreditavtal finns inte i 2010 års lag. Att utnyttja undantaget skulle i praktiken innebära att konsumentskyddet sänks. Detta framstår inte som lämpligt och till skillnad från vad *Riverty Sweden AB* anför anser regeringen att ett undantag från tillämpningsområdet inte bör aktualiseras. Frågan blir i stället om det finns skäl att undanta dessa kreditavtal från delar av lagens bestämmelser.

En utgångspunkt bör vara ett högt och balanserat konsumentskydd för alla kredittyper. Ett kreditkort med uppskjuten debitering påminner om ett betalningsansånd som lämnas av en tredje part, det vill säga en kreditgivare som inte själv är den som levererar en vara eller en tjänst till konsumenten vid ett kreditköp. När det gäller den typen av betalningsansånd erbjuder direktivet inga undantag och direktivet gäller alltså fullt ut. I likhet med en sådan tredje part bedöms även kredit- och betalningsinstitut som har till syfte att lämna krediter ha goda förutsättningar att leva upp till direktivet krav. Det finns därför goda skäl för att betalkort med uppskjuten debitering ska omfattas av den nya lagen och att några undantag inte ska föreskrivas.

Vissa överväganden om ränte- och avgiftsfria krediter

2023 års direktiv ger medlemsstaterna en möjlighet att utnyttja en lättare reglering för kreditavtal under 200 euro, ränte- och avgiftsfria kreditavtal eller kreditavtal där krediten ska betalas tillbaka inom tre månader och där bara obetydliga avgifter utgår (artikel 2.8) Det handlar därmed om en vidare grupp av avtal än de betalningsansånd som helt undantas från tillämpningsområdet. För dessa krediter kan medlemsstaterna undanta vissa informationskrav för en eller flera av de angivna kredittyperna, men det är inte möjligt för en medlemsstat att välja att undanta endast vissa av de uppräknade informationskraven för dessa krediter. Den lättnad som möjliggörs rör viss standardinformation i samband med reklam, viss

förhandsinformation och viss avtalsinformation. Det gäller bland annat information om avtalets löptid, kontantpriset för en vara eller tjänst vid ett betalningsanstånd och det sammanlagda belopp som ska betalas av konsumenten. Det är alltså fråga om information som är väsentlig för konsumenten. Enligt regeringens mening bör möjligheten i artikel 2.8 därför inte utnyttjas.

Swedish FinTech Association anger att skyldigheten att lämna upplysningen om att en kredit medför kostnader i marknadsföring är missvisande när det gäller ränte- och kostnadsfria krediter och att skyldigheten därför inte bör införas. Regeringen konstaterar att direktivet inte erbjuder någon möjlighet att generellt undanta upplysningen från ränte- och avgiftsfria krediter (jämför artikel 2.8 och artikel 8). Direktivets krav på en upplysning om att lån medför kostnader ska lämnas bör därför gälla även för ränte- och kostnadsfria krediter i den utsträckning dessa omfattas av direktivets tillämpningsområde.

6.2 Definitioner

Regeringens förslag

De uttryck som definieras i 2010 års lag ska föras över till den nya lagen men även ytterligare definitioner ska införas. Bland annat ska uttrycken särskild fakturakredit, värdepapperskredit, kreditförmedlare, rådgivning och mindre företag definieras.

Utredningens förslag

Utredningens förslag överensstämmer delvis med regeringens. Utöver de uttryck som definieras i nu gällande regler föreslår utredningen endast definitioner av rådgivning och kreditförmedlare i listan med definitioner.

Remissinstanserna

De flesta remissinstanserna tillstyrker eller har inga synpunkter på utredningens förslag. Bland andra *Finansinspektionen*, *Klarna Bank AB* och *Svensk Handel* anser att det bör tydliggöras hur definitionen av kreditförmedlare ska användas. *Uppsala universitet* anser att uttrycket kreditbelopp bör definieras.

Allmänt om definitionerna

Enligt svensk rättstradition är det brukligt att i första hand låta definitionerna framgå i den relevanta materiella bestämmelsen i fråga eller att närmare utveckla betydelsen av ett uttryck i förarbetena. Metoden att definiera vissa använda uttryck har dock använts sedan länge när det gäller krediträttslig lagstiftning på konsumenträttens område. Såväl 2010 års lag som dess föregångare från 1992 och 1979 innehåller en lista med uttryck som används i lagen. Flera av de definierade uttrycken är betydande för lagens tillämpning och används i ett antal paragrafer. Att i varje enskild bestämmelse återge dessa uttrycks betydelse skulle tynga lagstiftningen

och göra den otillgänglig. Det bör därför finnas en lista med definitioner även i den nya lagen.

De definitioner som finns i 2010 års lag och som inte berörs av 2023 års direktiv bör föras över oförändrade till den nya lagen. Det rör sig om uttrycken bostadskredit, kontantpris, bostadskredit i utländsk valuta och referensvärde. Även de definitioner som genomför 2008 års direktiv och som har en motsvarighet i 2023 års direktiv bör föras över oförändrade till den nya lagen. Det rör sig om merparten av definitionerna i 2010 års lag, bland annat kontokredit, konsument, kreditkostnad, kreditköp, kreditkostnad, kreditränta och effektiv ränta.

Uttrycket kreditfordran motsvarar direktivets uttryck sammanlagt belopp som ska betalas av konsumenten och bör därför användas även i den nya lagen. Det har inte framkommit något som tyder på att uttrycket är förenat med några tillämpningsproblem. Det finns alltså inte något behov av att förtydliga uttrycket, som *Lunds universitet* efterfrågar.

Kreditköp motsvarar vad som i direktivet benämns kombinerat kreditavtal. Överskridande är en kontokredit med en underförstått accepterad möjlighet att överskrida kreditgränsen. I den utsträckning det finns skäl att särreglera överskridanden från andra kontokrediter bör det i stället anges i de materiella reglerna vilken kredittyp som avses.

Uttrycket kreditgivare är oförändrat jämfört med 2008 års direktiv. I 2010 års lag har uttrycket en vidare innebörd än i direktivet genom att en kreditgivare även anses vara den som har övertagit en fordran och genom att denne inte behöver vara en näringsidkare (se prop. 2009/10:242 s. 43). Detta utsträcker lagens konsumentskyddande regler till fler aktörer vilket bör gälla även i den nya lagen. I 2010 års lag används begreppet näringsidkare. Begreppet omfattar bland annat både kreditgivare och kreditförmedlare (jämför prop. 2009/10:242 s. 43 och prop. 2015/16:197 s. 70). Definitionen av näringsidkare bör föras över till den nya lagen.

Även uttrycket kreditavtal är oförändrat i 2023 års direktiv. I 2010 års konsumentkreditlag saknas direktivets led om att kreditavtal inte omfattar avtal om fortlöpande tillhandahållande av tjänster eller leveranser av varor där konsumenten betalar genom avbetalningar. Därigenom omfattas dessa krediter av lagen i den mån de inte uttryckligen undantas (prop. 2009/10:242 s. 40). Detsamma bör gälla fortsättningsvis. Definitionen av kreditavtal bör föras över oförändrad till den nya lagen.

Det saknas skäl att definiera vissa av de uttryck som definieras i direktivet. Det gäller till exempel uttrycket varaktigt medium, där i stället uttrycket läsbar och varaktig form används i både 2010 års lag och annan närliggande lagstiftning. Även för uttrycket fast kreditränta saknas fortsatt ett behov av en definition. I 2010 års lag används i stället det vedertagna uttrycket bunden kreditränta, bland annat i reglerna om ränteskillnadsersättning. Detta bör gälla fortsatt.

Direktivet innehåller vidare ett antal nya definitioner. Det rör exempelvis uttrycken kopplingsförbehåll, paketeringsförfarande och kompletterande tjänst. Ett behov av att använda dessa uttryck finns endast i ett fåtal sammanhang i den nya lagen. Uttryckens innebörd bör framgå genom att det i den materiella regeln anges vad som avses (jämför prop. 2015/16:197 s. 70). Några definitioner av dessa uttryck behövs därför inte i lagen.

Ytterligare nya uttryck i 2023 års direktiv är självförklarande och behöver av den anledningen inte någon definition. Det handlar exempelvis om uttrycken förhandsinformation och skuldrådgivningstjänster.

Uppsala universitet anser att uttrycket kreditbelopp bör definieras då det används för att definiera kreditfordran. Som regeringen konstaterar ovan täcker uttrycket kreditfordran det som i direktivet benämns sammanlagt belopp som ska betalas av konsumenten. Uttrycket kreditbelopp definieras inte, vare sig i 2010 års lag eller i de tidigare konsumentkreditlagarna. Uttrycket används bland annat i reglerna om ränte- och kostnadstak samt vissa informationsbestämmelser. Även utan en definition av uttrycket står det genom tidigare förarbetsuttalanden klart vad som avses, nämligen antingen det som lånas, eller vid ett kreditköp, den del som inte betalas kontant. För en kontokredit avses i stället det belopp som ställs till konsumentens förfogande. Ränta och avgifter ingår inte (se t.ex. prop. 1976/77:123 s. 174–175 och prop. 2009/10:242 s. 93). Enligt regeringens mening saknas anledning att nu definiera uttrycket. I det följande redogör regeringen för vissa ytterligare uttryck som bör definieras i den nya lagen eller där ändringar av befintliga uttryck bör göras.

Förbehåll om återtaganderätt

I 2010 års lag finns regler om förbehåll om återtaganderätt. Regeringen föreslår att reglerna ska föras över oförändrade till den nya lagen (se avsnitt 6.18). Förbehåll om återtaganderätt är ett avtalsvillkor som ger kreditgivaren möjlighet att återta en vara, om köparen inte fullgör sin del av kreditköpsavtalet. Mot bakgrund av att uttrycket används i flera paragrafer bör en förklaring av uttrycket föras in i listan på definitioner i stället för att en förklaring görs i den materiella bestämmelsen.

Kreditförmedlare

I såväl 2023 års direktiv som 2008 års direktiv finns en definition av uttrycket kreditförmedlare. Uttrycket används i 2010 års lag men utan att framgå av listan över definitioner. I stället förklaras uttrycket i 48 § i 2010 års lag med att det är fråga om en näringsidkare som utan att vara kreditgivare och mot ersättning, erbjuder ett kreditavtal, bistår en konsument innan ett kreditavtal ingås eller ingår ett kreditavtal som ombud för kreditgivaren. I den nya lagen finns ett behov av fler paragrafer som rör kreditförmedlare jämfört med 2010 års lag. Det finns därför skäl att definiera uttrycket. I direktivet har det gjorts ett tillägg i definitionen av kreditförmedlare genom att det anges att en kreditförmedlare inte endast ska introducera konsumenten för kreditgivaren. Utredningen föreslår ett tillägg med denna innebörd. Regeringen anser dock att innebörden av tillägget redan följer av att en kreditförmedlare är den som erbjuder ett kreditavtal, bistår en konsument innan ett kreditavtal ingås eller ingår ett kreditavtal som ombud för kreditgivaren. Det saknas därför behov av att ändra definitionen jämfört med vad som anges i 2010 års lag.

Ett antal remissinstanser efterfrågar förtydliganden av begreppet kreditförmedlare. *Svensk Handel* anser att det bör klargöras om ett handelsföretag som säljer varor och tjänster via e-handel eller i fysisk butik och som erbjuder någon form av kredit ska omfattas av definitionen. *Finansinspektionen* för fram synpunkter på vad som ska anses vara en

ekonomisk förmån på det sätt som krävs för att en aktör kan anses uppfylla definitionen för kreditförmedlare. Enligt inspektionen bör uttrycket ges en vid innebörd så att även en handlare som har tillgång till kreditgivarens betalplattform eller kassalösning anses få en sådan ekonomisk förmån som nämns i definitionen av kreditförmedlare.

Regeringen konstaterar att en handlare som möjliggör för konsumenten att betala en vara eller tjänst med en kredit från en annan aktör i många fall bör kunna anses erbjuda konsumenten en kredit. Ytterligare ett krav för att handlaren i ett sådant fall ska anses vara en kreditförmedlare, är att erbjudandet sker mot ersättning från kreditgivaren. Vad som kan utgöra ersättning och om handlaren lever upp till kravet på att erbjuda en kredit får dock avgöras mot bakgrund av omständigheterna i det enskilda fallet.

Mindre företag

I en av 2023 års direktivs bestämmelser hänvisas till mikroföretag och små och stora företag enligt Kommissionens rekommendation 2003/361/EG (se artikel 2.2. h). För de betalningsanstånd som undantas från direktivets tillämpningsområde är det relevant att göra skillnad på dessa företag och andra företag (se definitionen av *särskild fakturakredit*). För att inte tynga lagtexten i onödan anser regeringen att det bör införas en definition av de mikroföretag, små eller medelstora företag, som enligt direktivet får omfattas av vissa föreskrivna undantag. En sådan definition finns i lagen (2023:714) om förvärv och förvaltning av nödlidande kreditavtal. Där används uttrycket för sådana företag som sysselsätter färre än 250 personer och vars årsomsättning inte överstiger 50 miljoner euro, eller vars balansomslutning inte överstiger 43 miljoner euro per år. Motsvarande definition bör föras in i den nya lagen.

Rådgivning

2023 års direktiv innehåller en ny definition av uttrycket rådgivningstjänster. Med detta avses personliga rekommendationer som ges till en konsument avseende en eller flera kreditavtalstransaktioner och som utgör en verksamhet som är skild från beviljandet av kredit och kreditförmedling. Motsvarande definition finns i bolånedirektivet, vilket har föranlett att uttrycket rådgivning definieras i den nu gällande lagen om verksamhet med bostadskrediter. 2023 års direktivet innefattar ett antal regler om rådgivning som medför ett behov av att uttrycket används i flera paragrafer i den nya konsumentkreditlagen. Det bör därför införas en definition av uttrycket i den nya lagen.

Särskild fakturakredit

För vissa typer av betalningsanstånd medger 2023 års direktiv undantag från tillämpningsområdet (artikel 2.2 h). Som regeringen redogör för i avsnitt 6.1 bör den nya lagens tillämpningsområde omfatta dessa betalningsanstånd. De lättnader som hittills gällt enligt 2010 års lag för räntefria krediter med en obetydlig avgift bör dock gälla även fortsatt för de betalningsanstånd som omfattas av artikel 2.2 h.

Utredningen föreslår att det införs en paragraf där det för de nämnda betalningsanstånden anges vilka av lagens regler som undantas. Regeringen föreslår dock en annan struktur i lagen där undantag från

lagens regler anges i närmare anslutning till de regler undantaget gäller. Av detta skäl, och för att inte tynga lagtexten i onödan, bör det införas en definition av de betalningsansånd som bör undantas från vissa av lagens regler. Regeringen föreslår att uttrycket särskild fakturakredit används för att omfatta dessa betalningsansånd.

Till att börja med ställer direktivet krav på att en varu- eller tjänsteleverantör, utan att en tredje part erbjuder kredit, ger konsumenten tid att betala den vara eller tjänst som levereras. Det är alltså fråga om ett kreditköp men där krediten lämnas av säljaren och inte av någon annan part (jämför definitionen av kreditköp). Därtill ställs krav på att anskaffningspriset ska betalas ränte- och avgiftsfritt och med endast begränsade avgifter som konsumenten ska betala på grund av sena betalningar. Ytterligare ett krav är att varan eller tjänsten enligt avtalet ska betalas 50 dagar efter leveranstidpunkten. Detta bör därför framgå av definitionen. Från kravet på betalningstid om 50 dagar görs dock undantag om det rör sig om ett annat företag än ett mindre företag och avtalet är ett distansavtal som ingås online. I dessa fall är det bara möjligt att föreskriva undantag från direktivet, om betaltiden för varan eller tjänsten är 14 dagar och om säljaren inte säljer vidare fordran under kreditavtalets löptid. En säljare som vill omfattas av definitionen måste därmed lägga upp sin verksamhet så att fordran inte säljs under avtalets löptid. Även detta bör framgå av definitionen.

Svensk Inkasso efterfrågar ett förtydligande av om uttrycket lagstadgad dröjsmålsavgift innefattar dröjsmålsränta eller sådana påminnelseavgifter som får tas ut enligt lagen (1981:739) om ersättning för inkassokostnader m.m. Regeringen konstaterar att de avgifter som får tas ut enligt inkassokostnadslagen bör vara typfallet av en sådan avgift som avses i direktivet. Att avgifter enligt inkassokostnadslagen förutsätter att det avtalats om avgiften medför ingen annan bedömning. Vidare bör direktivet inte tolkas som ett hinder mot att ta ut dröjsmålsränta (jämför EU-domstolens mål nr C-409/23, där uttrycket de ränte- och avgiftsfria kreditavtal och kreditavtal för vilka endast obetydliga avgifter ska betalas som regleras i 2008 års direktiv [artikel 2.2 f] inte ansågs utesluta dröjsmålsränta). Definitionen bör därmed utformas med angivande av att kreditkostnader inte får tas ut för krediten.

Utredningen föreslår att det införs en särreglering för fortlöpande avtal i den nya lagen. Med detta avses avtal om fortlöpande tillhandahållande av tjänster eller om fortlöpande leveranser av varor av samma slag, där konsumenten betalar genom avbetalningar så länge som varorna eller tjänsterna tillhandahålls (artikel 3.3). Dessa avtal undantas från definitionen av kreditavtal i såväl 2008 års direktiv som 2023 års direktiv. I 2010 års lag omfattas fortlöpande kreditavtal av lagens tillämpningsområde men omfattas av undantagen som gäller ränte- och avgiftsfria kreditavtal (se 4 § första stycket). Denna ordning motiverades vid genomförandet av 2008 års direktiv med att fortlöpande kreditavtal i praktiken uppbar många likheter med betalningsansånd (prop. 2009/10:242 s. 40). Till skillnad från utredningens förslag anser regeringen att fortlöpande kreditavtal inte bör särregleras. De bör i stället undantas från lagens bestämmelser i den mån de uppfyller kraven på att vara en särskild fakturakredit. På så sätt följer den nya lagen samma systematik som 2010 års lag.

Värdepapperskredit

2010 års lag omfattar även så kallade värdepapperskrediter, men undantar dem från ett antal av lagens krav. Som redogörs för i avsnitt 6.1 bör detsamma gälla även fortsatt. Kredittypen, som lämnas av ett kreditinstitut eller värdepappersbolag om köp av finansiella instrument, definieras inte i 2010 års lag. Till följd av den nya lagens struktur finns dock skäl att införa en definition av uttrycket värdepapperskredit.

6.3 Grundläggande bestämmelser

Regeringens förslag

Avtalsvillkor som i jämförelse med bestämmelserna i lagen är till nackdel för konsumenten ska vara utan verkan mot konsumenten.

Näringsidkaren ska vara skyldig att iaktta god kreditgivningssed i förhållande till konsumenten och ta till vara konsumentens intressen med tillbörlig omsorg. Näringsidkaren ska också vara skyldig att lämna konsumenten de förklaringar som konsumenten behöver för att avgöra om krediten eller kompletterande tjänster passar hans eller hennes behov och ekonomiska situation.

Information, förklaringar och dokumentation som ska lämnas enligt lagen ska vara kostnadsfri för konsumenten.

Utredningens förslag

Utredningens förslag överensstämmer i sak med regeringens. Utredningen föreslår en annan lagteknisk lösning när det gäller näringsidkarens förklaringskyldighet och att den dokumentation näringsidkaren ska lämna ska vara kostnadsfri för konsumenten.

Remissinstanserna

De flesta remissinstanserna tillstyrker eller har inga synpunkter på utredningens förslag. *Finansinspektionen* anser att näringsidkarens förklaringskyldighet kan genomföras genom reglerna om god kreditgivningssed.

Skälen för regeringens förslag

God kreditgivningssed m.m.

2023 års direktiv innehåller en artikel om att direktivet ska vara tvingande till konsumentens förmån (artikel 43). Detta bör uttryckligen framgå av den nya lagen. Reglerna i 2010 års lag om att avtalsvillkor som i jämförelse med lagen är till nackdel för konsumenten är utan verkan mot denne om inte annat anges, bör därför flyttas över till den nya lagen.

2010 års lag innehåller regler om att näringsidkaren i sitt förhållande till konsumenten ska iaktta god kreditgivningssed. Näringsidkaren ska därvid ta till vara konsumentens intressen med tillbörlig omsorg och ge de förklaringar som konsumenten behöver. Regleringen har sin grund i 1992

års konsumentkreditlag och infördes för att betona kreditgivarens ansvar mot konsumenten. God kreditgivningssed utgör en grundval för lagens mer konkreta regler om näringsidkarens skyldigheter och utgör en utfyllande norm (prop. 1991/92:83 s. 108). Reglerna om god kreditgivningssed understryker regleringens konsumentskyddande syfte och bör därför finnas även i den nya lagen.

Ledet om att näringsidkaren ska ge de förklaringar som konsumenten behöver lades till vid genomförandet av 2008 års direktiv som, i likhet med 2023 års direktiv (artikel 12) och bolånedirektivet, innehåller en artikel om förklaringar till konsumenten (prop. 2009/10:242 s. 52–53 och prop. 2015/16:197 s. 83–84). Artikeln innebär att näringsidkaren på konsumentens begäran ska lämna upplysningar som medför att konsumenten kan bedöma om avtalet och kompletterande tjänster är anpassade till sina behov och ekonomiska situation. Vid genomförandet av 2008 års direktiv övervägdes om uttrycket upplysningar borde användas i stället för förklaringar. Förklaringar ansågs dock vedertaget i sammanhanget och bättre ge uttryck för vad som åsyftas (prop. 2009/10:242 s. 90–91).

Även den nya lagen bör innehålla regler om förklaringar till konsumenten. En skillnad jämfört med 2008 års direktiv är att det ställs krav på vad förklaringarna ska omfatta. För att tillförsäkra artikelns genomförande bör näringsidkarens förklaringskyldighet, till skillnad från vad *Finansinspektionen* för fram, inte längre framgå av samma paragraf som god kreditgivningssed. I stället bör en ny paragraf om näringsidkarens förklaringskyldighet införas. I praktiken kommer dock reglerna om god kreditgivningssed och näringsidkarens förklaringskyldighet vara överlappande.

Kostnadsfri information

2023 års direktiv föreskriver att information som ska ges enligt direktivet ska vara kostnadsfri för konsumenten (artikel 5). Vidare anges i flera av direktivets artiklar att konsumenten inte ska behöva utge ersättning för bland annat de förklaringar och den kopia av dokumentationen av kreditavtalet som näringsidkaren är skyldig att lämna. 2010 års lag innehåller en bestämmelse om att den information näringsidkaren ska lämna till konsumenten ska vara kostnadsfri (5 a §). Motsvarande bör gälla enligt den nya lagen. Det bör också anges att även näringsidkarens förklaringar ska vara utan kostnad. Till skillnad från utredningen anser regeringen dock att det därtill ska framgå att dokumentation som ska lämnas till konsumenten ska vara kostnadsfri. På så sätt omfattas alla situationer där konsumenten ska få någon typ av information eller dokumentation av näringsidkaren.

6.4 Allmän information

Regeringens förslag

Näringsidkare ska tillhandahålla allmän information om krediter som erbjuds konsumenterna. Informationen ska innehålla uppgifter om bland annat kreditavtalets löptid, kreditkostnaden och vilka räntor som erbjuds. Informationen ska ges i en handling eller i någon annan läsbar och varaktig form som är tillgänglig för konsumenten och som konsumenten får välja. Om informationen tillhandahålls i en lokal ska den åtminstone finnas tillgänglig i en handling. Särskilda regler ska gälla för bostadskrediter.

Utredningens förslag

Utredningens förslag överensstämmer i huvudsak med regeringens. Utredningen föreslår att bostadskrediter ska undantas från kravet på information om näringsidkarens telefonnummer och e-postadress.

Remissinstanserna

De flesta av remissinstanserna tillstyrker eller har inga synpunkter på utredningens förslag. *Klarna Bank AB* anser bland annat att kraven i kombination med andra krav på information med snarligt innehåll som ska lämnas innan avtalet ingås och som ska ingå i kreditavtalet riskerar att bli överflödiga. *Konsumentverket* anser att bostadskrediter inte bör särregleras i fråga om konsumentens rätt att välja i vilken form informationen ska ges. *Sparbankernas Riksförbund* och *Finansbolagens Förening* anser att det bör klargöras att konsumentens möjlighet att välja i vilken form informationen ska ges är begränsad till medium som är vanligt förekommande i kreditgivningsverksamhet. Enligt *Svenska Bankföreningen* bör konsumenten inte kunna välja att kommunicera med en kreditgivare på ett sätt som innebär en risk för att information inte lämnas på ett säkert sätt.

Skälen för regeringens förslag

I 2023 års direktiv finns en rad regler om information till konsumenten. En nyhet är att kreditgivare och kreditförmedlare är skyldiga att tillhandahålla tydlig och begriplig allmän information om de kreditprodukter som erbjuds till konsumenterna (artikel 9). Informationen ska, utöver kontaktuppgifter till uppgiftslämnaren, bland annat innehålla upplysningar om hur krediten får användas, kreditens löptid, typer av kreditränta, villkoren för återbetalning och en beskrivning av ångerrätten (artikel 9.2). Till skillnad från bland annat kraven på information som ska lämnas innan kreditavtalet ingås och som tar sikte på ett specifikt avtal, syftar den allmänna informationen till att ge konsumenten förutsättningar att fatta beslut med full kännedom om det breda urval av kreditprodukter som erbjuds på marknaden (skäl 35).

Det finns inga regler om allmän information i 2010 års lag som gäller för konsumentkrediter generellt. Däremot finns regler om allmän

information för bostadskrediter (6 b §). Skyldigheten att lämna allmän information gäller dock inte för kreditförmedlare som inte uppträder som ombud för en kreditgivare. Kraven har sin grund i bolånedirektivet och motsvarar till stora delar kraven i 2023 års direktiv. I den mån 2023 års direktiv inte innebär någon materiell skillnad bör bestämmelserna om allmän information för bostadskrediter föras över till den nya lagen och göras tillämpliga på alla krediter som omfattas av den nya lagen.

Som utgångspunkt bör de krav som finns i 2010 års lag och som saknar motsvarighet i 2023 års direktiv fortsatt gälla enbart för bostadskrediter. Det gäller bland annat krav på information om säkerheter som kan komma att krävas för ingående av kreditavtalet och om värdering av säkerheter. Vidare är det inte möjligt enligt 2023 års direktiv att undanta kreditförmedlare på det sätt som gäller enligt 2010 års lag. Undantaget bör därför begränsas till att endast omfatta bostadskrediter.

För bostadskrediter gäller i förekommande fall ett krav på information om vilket referensvärde som kreditavtalet hänvisar till. Motsvarande krav finns inte i 2023 års direktiv. Sådan information ska dock lämnas som förhandsinformation, i god tid innan konsumenten blir bunden av ett kreditavtal (artikel 10.5 andra stycket). För att åstadkomma en enhetlig reglering bör kravet på att lämna allmän information om referensvärde gälla för såväl bostadskrediter som för andra krediter. Detta bedöms möjligt med hänsyn till att direktivet endast ställer upp minimikrav på den allmänna informationens innehåll.

Enligt 2023 års direktiv ska den allmänna informationen omfatta även uppgiftslämnarens telefonnummer och e-postadress (artikel 9.2 a). Bestämmelserna om allmän information i den nya lagen behöver därför kompletteras i det avseendet. Denna skyldighet bör gälla även för bostadskrediter. Därigenom åstadkommer man ett enklare och mer konsekvent regelverk. En sådan reglering är förenlig med bolånedirektivet, som också endast uppställer minimikrav på den allmänna informationens innehåll.

Enligt 2023 års direktiv ska näringsidkaren även lämna en beskrivning av ångerrätten till konsumenten (artikel 9.2 i). En skyldighet att lämna sådan information när ångerrätt finns behöver därför införas i den nya lagen.

Kraven i 2023 års direktiv på hur informationen ska lämnas till konsumenten överensstämmer delvis med regleringen i 2010 års lag. Enligt direktivet ska informationen tillhandahållas på papper eller på ett annat varaktigt medium som konsumenten väljer (artikel 9.1). Ett tillägg om konsumentens valmöjlighet bör införas i den nya lagen. Som bland annat *Sparbankernas Riksförbund* påpekar ska det vara fråga om ett varaktigt medium som är allmänt använt i kreditgivningsverksamhet (jämför skäl 34). För att uppfylla kravet på att informationen ska vara tydlig och begriplig bör det som i annan konsumentskyddande lagstiftning föreskrivas att informationen ska ges på ett klart och begripligt sätt. Liknande krav uppställs även i bolånedirektivet. Skyldigheten bör därför gälla även för bostadskrediter. För de kreditavtal som kreditgivare eller kreditförmedlare tillhandahåller i sina lokaler uppställs krav i 2023 års direktiv på att den allmänna informationen åtminstone ska finnas tillgänglig i pappersform. En sådan skyldighet bör införas i den nya lagen för andra krediter än bostadskrediter.

För bostadskrediter ges en möjlighet i 2010 års lag att göra informationen tillgänglig i elektronisk form utan att den behöver vara varaktigt tillgänglig för konsumenten (se prop. 2015/16:197 s. 73). 2023 års direktiv möjliggör inte att en motsvarande regel införs för andra krediter. Det är alltså inte möjligt att, så som *Konsumentverket* föreslår, ha en reglering för hur den allmänna informationen ska ges som är gemensam för alla kredittyper. Möjligheten att lämna information i elektronisk form utan att den behöver vara varaktigt tillgänglig för konsumenten bör därför även i fortsättningen gälla enbart för bostadskrediter.

6.5 Marknadsföring

Regeringens förslag

Nuvarande bestämmelser om måttfullhet och om en särskild upplysning vid marknadsföring av krediter ska föras över till den nya konsumentkreditlagen. Detsamma gäller med vissa justeringar bestämmelserna om den information som ska lämnas vid marknadsföring.

Marknadsföring som innehåller formuleringar som hos en konsument kan skapa oriktiga förväntningar på krediters tillgänglighet, kostnader eller det sammanlagda belopp som ska betalas av konsumenten ska vara förbjuden. Detsamma ska gälla i fråga om marknadsföring som anger att skulder eller betalningsförsummelser saknar betydelse för kreditprövningen eller antyder att krediter leder till förbättrade ekonomiska förutsättningar. Marknadsföring som är i strid med detta ska anses som otillbörlig mot konsumenter.

Om ett erbjudande om en kredit helt grundar sig på automatiserad behandling ska konsumenten upplysas om det.

För marknadsföring av bostadskrediter ska särskilda krav gälla även fortsättningsvis.

Utredningens förslag

Utredningens förslag överensstämmer i huvudsak med regeringens. Utredningen föreslår att endast vissa förbjudna marknadsföringsåtgärder i 2023 års direktiv ska preciseras i lag.

Remissinstanserna

De flesta remissinstanserna tillstyrker eller har inga synpunkter på utredningens förslag. *Stockholms tingsrätt (patent- och marknadsdomstolen)* och *Svea hovrätt (patent- och marknadsöverdomstolen)* lyfter frågan om inte samtliga marknadsföringsåtgärder som är förbjudna enligt direktivet bör preciseras i lag. Även *Svensk Inkasso* har synpunkter på utredningens förslag i denna del och anser att den föreslagna exemplifieringen av marknadsföring som aldrig är att anse som måttfull bör göras mer generell eller utelämnas helt. *Sparbankernas riksförbund* och *Sveriges Annonörer* anser att kravet på att vid marknadsföring av krediter även upplysa om riskerna med skuldsättning och om vart

konsumenten kan vända sig för att få stöd i budget- och skuldfrågor går utöver vad direktivet kräver.

Tidningsutgivarna avstyrker förslaget om krav på en särskild upplysning och menar att det riskerar att komma i konflikt med tryckfrihetsförordningen och yttrandefrihetsgrundlagen.

Skälen för regeringens förslag

Allmänt om kraven på marknadsföring

I 2023 års direktiv finns regler om marknadsföring (artikel 7 och 8). Artiklarna innebär bland annat att viss standardinformation ska lämnas vid marknadsföring av kreditavtal och att vissa marknadsföringsåtgärder ska vara förbjudna. Reklam för kreditavtal ska innehålla en varning för att krediter medför kostnader för konsumenten. Vidare uppställs för kreditförmedlare en särskild skyldighet att i marknadsföringen ange bland annat om förmedlingen sker i samarbete med en eller vissa kreditgivare eller som oberoende (artikel 38 a).

Kraven enligt 2023 års direktiv på standardinformation och de särskilda reglerna för kreditförmedlare överensstämmer i stort med motsvarande krav i 2008 års direktiv. Dessa har genomförts i 7 § och 48 § första stycket i 2010 års lag. I den utsträckning 2023 års direktiv inte innebär några materiella ändringar bör reglerna därför föras över till den nya lagen

Kraven på standardinformation har dock genomgått vissa förändringar, bland annat genom tillägg om hur informationen ska lämnas. Bestämmelserna om standardinformation i den nya lagen bör därför anpassas till 2023 års direktiv. Övriga krav på marknadsföring i direktivet är nya i förhållande till 2008 års direktiv, men motsvarar i flera avseenden vad som redan gäller enligt svensk rätt.

Standardinformation och hur den ska lämnas till konsumenten

Regleringen om standardinformation i 2023 års direktiv överensstämmer i stora delar med 2008 års direktiv och med vad som redan gäller enligt 2010 års lag (7 §). Reglerna innebär att reklam för kreditavtal, där det anges en räntesats eller andra sifferuppgifter som rör kreditkostnaden, även i fortsättningen ska innehålla information om bland annat krediträntan, kreditavtalets löptid och det sammanlagda belopp som ska betalas av konsumenten. Sådan information ska anges med hjälp av ett representativt exempel. Regleringen i 2023 års direktiv innebär dock att de befintliga reglerna om standardinformation som överförs till den nya lagen i viss mån behöver justeras.

Enligt direktivet ska informationen lämnas på ett klart, kortfattat och framträdande sätt. Den ska vara lätt läsbar eller tydligt hörbar beroende på vad som är lämpligt och anpassad till de tekniska begränsningarna hos det medium som används för reklamen (artikel 8.3). I 2010 års lag uppställs motsvarande krav om att informationen vid marknadsföring ska lämnas på ett klart, kortfattat och framträdande sätt (7 § fjärde stycket). Även bestämmelsen om god kreditgivningssed är relevant i detta avseende eftersom det innefattar ett krav på god och rättvisande information som är saklig, korrekt och fullständig om sådant som konsumenten bör känna till (6 a §, prop. 1991/92:83 s. 107–108). För att uppfylla direktivets krav bör

det införas ett krav på att informationen ska anpassas till det medel för distanskommunikation som används.

När information lämnas på elektronisk väg och det medium som används inte gör det möjligt att visa informationen på ett framträdande och tydligt sätt, ska konsumenten kunna få tillgång till informationen genom att klicka, scrolla eller svajpa (artikel 8.6). Den information som därigenom inte behöver göras omedelbart synlig avser bland annat det sammanlagda belopp som ska betalas av konsumenten och avbetalningarnas storlek. Syftet med bestämmelsen är att konsumenten ska kunna få en snabb överblick över all viktig information, även när den visas på exempelvis en mobiltelefon (skäl 33). Om det medium som används för att förmedla informationen inte medger att den visas visuellt, såsom vid radioreklam, ska viss information utelämnas (artikel 8.3 tredje stycket). Genom att begränsa mängden information på detta sätt förbättras konsumentens förståelse för den information som lämnas (skäl 33). Regler om detta bör införas i den nya lagen. Det bör i lagen uttryckas som att viss information ska vara omedelbart synlig för konsumenten när information ges i elektronisk form. Det bör även framgå att om informationen inte kan ges i läsbar form ska viss information utelämnas.

En nyhet i 2023 års direktiv är att information om konsumentens skyldighet att ingå ett avtal om en kompletterande tjänst ska lämnas även i de fall där tjänstens kostnad inte kan fastställas i förväg (artikel 8.5). Denna information ska i så fall framgå på samma sätt och tillsammans med övrig standardinformation. En regel med motsvarande innebörd bör införas i den nya lagen.

Enligt 2010 års lag finns ett krav på att näringsidkare vid all marknadsföring av kreditavtal ska lämna information om den effektiva räntan. Informationen ska anges med hjälp av ett representativt exempel och ska anges på ett minst lika framträdande sätt som andra förekommande räntesatser (7 § första och fjärde styckena). Det är fråga om en grundläggande konsumentskyddande bestämmelse som gällt sedan länge enligt svensk rätt och som ansetts vara ett i princip neutralt och fullständigt mått på kreditkostnaden som möjliggör jämförelser (se prop. 1991/92:83 s. 38 och prop. 2009/10:242 s. 45). Direktivet innehåller inte någon motsvarande bestämmelse. Av direktivet framgår dock att medlemsstaterna är oförhindrade att föreskriva krav på att information om effektiv ränta ska anges även i marknadsföring som inte innehåller någon ränte- eller sifferuppgift (artikel 8.2 andra stycket). I samband med genomförandet av 2008 års direktiv bedömdes en liknande reglering möjliggöra att skyldigheten om att ange den effektiva räntan i all reklam enligt 1992 års konsumentkreditlag kunde behållas (se prop. 2009/10:242 s. 45). Det saknas skäl att nu göra någon annan bedömning. Bestämmelsen ligger i linje med det övergripande syftet i direktivet att stärka konsumentens förmåga att fatta informerade och välgrundade beslut. Det bör därför även i fortsättningen finnas en skyldighet för näringsidkaren att i all marknadsföring av krediter lämna information om den effektiva räntan. Det saknas anledning att, såsom *Sveriges Annonssörer* förespråkar, avskaffa kravet på att informationen ska ges med hjälp av ett representativt exempel. Först om det i reklamen anges någon annan räntesats eller sifferuppgift som rör kreditkostnaden ska övrig standardinformation anges.

Det nuvarande kravet på att information om den effektiva räntan ska anges i marknadsföringen på ett minst lika framträdande sätt som andra förekommande räntesatser har sitt ursprung i bolånedirektivet. Regeringen delar utredningens bedömning att regleringen är förenlig med 2023 års direktiv och att den bör föras över till den nya lagen.

I artikel 30 i direktivet finns bestämmelser om beräkning av den effektiva räntan. Bestämmelser om detta kan fastställas på lägre föreskriftsnivå än lag.

Information vid personanpassade erbjudanden

Enligt 2023 års direktiv ska kreditgivare och kreditförmedlare, om tillämpligt, på ett tydligt och begripligt sätt informera om att ett erbjudande har personanpassats på grundval av automatisk behandling av personuppgifter (artikel 13). Det handlar exempelvis om när AI-system används för att personanpassa priset på erbjudanden till specifika konsumenter eller grupper av konsumenter, baserat på automatiserat beslutsfattande (skäl 46). Det är alltså fråga om erbjudanden som uteslutande ges genom en automatisk process, det vill säga utan att någon person tagit ställning till de uppgifter som rör konsumenten. Syftet med bestämmelsen är att konsumenter ska informeras om det för att kunna ta hänsyn till eventuella risker som en sådan behandling innebär när de fattar sitt beslut. En bestämmelse som motsvarar den i direktivet bör införas i den nya lagen. Till skillnad från bestämmelsen i direktivet som föreskriver att sådan information ska lämnas innan ett kreditavtal ingås, har denna skyldighet en vidare tillämpning och gäller personanpassade erbjudanden generellt, även vid marknadsföring (jämför artikel 10.5 m). I lagen bör uttrycket automatiserad behandling användas i stället för automatisk behandling, eftersom det förra språkligt sett bättre ger uttryck för vad som avses (jämför prop. 1997/98:44 s. 39).

Vissa förbjudna marknadsföringsåtgärder

I 2023 års direktiv uppställs ett generellt krav på att all marknadsföring om kreditavtal ska vara rättvisande, klar och inte vilseledande. Direktivet anger även att vissa marknadsföringsåtgärder ska vara förbjudna. Det handlar om formuleringar som kan skapa falska förväntningar på kreditens tillgänglighet, kostnader eller det sammanlagda belopp som konsumenten ska betala (artikel 7). Detsamma gäller marknadsföring som specificerar att lämnade krediter och registrerade krediter i databaser har liten eller ingen betydelse vid bedömningen av en kreditansökan (artikel 8.7 b). Även marknadsföring som uppmuntrar konsumenter att söka kredit genom att antyda att krediten skulle förbättra deras ekonomiska situation ska vara förbjuden liksom marknadsföring som felaktigt antyder att krediter leder till ökade ekonomiska resurser, ersätter besparingar eller kan höja konsumentens levnadsstandard (artikel 8.7 a och c). Medlemsstaterna är oförhindrade att uppställa ytterligare förbud, exempelvis mot marknadsföring som visar hur lätt eller snabbt det går att få en kredit (artikel 8.8).

I svensk rätt finns generella bestämmelser om marknadsföring i marknadsföringslagen (2008:486). Lagen syftar till att främja konsumenternas och näringsidkarnas intressen i samband med marknadsföring och till att motverka marknadsföring som är otillbörlig mot konsumenter och

näringsidkare (3 §). För all marknadsföring gäller att den ska stämma överens med god marknadsföringssed, vilket bland annat innebär ett krav på vederhäftighet (5 §). Marknadsföringen får inte heller vara aggressiv eller vilseledande, exempelvis i fråga om en produkts förekomst, risker eller pris (7–17 §§).

Marknadsföring är enligt marknadsföringslagen otillbörlig om den påverkar eller sannolikt påverkar mottagarens förmåga att fatta ett välgrundat affärsbeslut (6 §, 7 § tredje stycket och 8 § första stycket). I fråga om marknadsföring som inte stämmer överens med god marknadsföringssed krävs dessutom att denna påverkar konsumenterna i märkbar mån för att vara otillbörlig. Prövningen av om viss marknadsföring påverkar konsumenterna brukar kallas för transaktionstestet. Om marknadsföringen är otillbörlig kan näringsidkaren bland annat vid vite förbjudas att fortsätta med marknadsföringen (23 och 26 §§).

Vid sidan av marknadsföringslagens generella bestämmelser uppställs i 2010 års lag ett särskilt måttfullhetskrav vid marknadsföring av konsumentkrediter (6 a § första stycket). Begreppet är väl inarbetat i svensk rätt och återfinns även i annan skyddslagstiftning, exempelvis 15 kap. 1 § spellagen (2018:1138) och 7 kap. 1 § alkohollagen (2010:1622). Kravet på måttfullhet infördes i konsumentkreditlagen för att det vid marknadsföringen skulle tas större hänsyn till de generella riskerna med konsumentkrediter och i syfte att minska risken för att marknadsföringen lockar konsument till oöverlagda beslut. Begreppets närmare innebörd överensstämmer i huvudsak med vad som tidigare ansetts följa av god marknadsföringssed och god kreditgivningssed.

För att avgöra om en marknadsföringsåtgärd är måttfull ska en helhetsbedömning göras utifrån dess innehåll, den krets till vilken den riktar sig och det medium som används. De generella risker konsumentkrediter är förknippade med ska också beaktas. Enligt äldre förarbeten innebär detta bland annat att marknadsföringen ska vara saklig och balanserad samt neutral i den meningen att den bör överlåta till konsumenten själv att avgöra om krediten är förmånlig. Konsumenten får inte heller missledas om de ekonomiska konsekvenserna av krediten, genom att krediten till exempel framställs som en bekymmersfri lösning på konsumentens ekonomiska problem. Vidare får marknadsföringen inte vara påträngande eller genom sin utformning väcka särskild uppmärksamhet. (Se prop. 1991/92:83 s. 107 och prop. 2017/18:72 s. 49–50 och 62.)

Marknadsföring som inte är måttfull anses som otillbörlig mot konsument (6 a § andra stycket). Det innebär att marknadsföringslagens sanktionsbestämmelser, exempelvis om förbud, kan tillämpas utan en bedömning av om marknadsföringen i märkbar mån påverkar eller sannolikt påverkar mottagarens förmåga att fatta ett välgrundat affärsbeslut. Ett exempel på marknadsföring som, beroende på sin utformning, har ansetts brista i måttfullhet är ett alltför starkt framhävande av ett litet månadsbelopp, när marknadsföringen avser krediter som ska betalas över en längre tid. (Prop. 1991/92:83 s. 107 och prop. 2017/18:72 s. 49–50 och 62.) I praxis har också budskap såsom ”säg hej då till dyra lån”, ”samla lån och få mer pengar över i sommar” och ”ett smart lån ger mer pengar över” ansetts stå i strid med kravet på måttfullhet (Patent- och marknadsdomstolens dom den 31 maj 2023 i mål nr PMT 7180-22).

2023 års direktivs krav på marknadsföring bedöms inte innebära någon skillnad i sak mot vad som redan följer av gällande rätt. Motsvarande bedömning gjordes vid genomförandet av de delvis liknande kraven i bolånedirektivet (se prop. 2015/16:197 s.74). Det skulle därför i och för sig vara tillräckligt för direktivets genomförande att bestämmelserna om god kreditgivningssed och måttfullhet vid marknadsföring förs över till den nya lagen. Mer preciserade förbud kan emellertid bidra till att göra regleringen tydligare och mer rättssäker.

Utredningen föreslår att förbuden i artikel 8.7, men inte artikel 7, ska genomföras genom ett tillägg i bestämmelsen om måttfullhet. Det föreslagna tillägget innebär att marknadsföring som anger att lämnade krediter, betalningsförsummelser och kreditmissbruk saknar betydelse för kreditprövningen eller antyder att krediter leder till förbättrade ekonomiska förutsättningar eller förbättrar konsumentens situation på något sätt aldrig är att anse som måttfull. Som framgår ovan innebär detta att förbud i enlighet med marknadsföringslagens regler kan utfärdas utan att något transaktionstest behöver göras. Enligt regeringens uppfattning bör samma princip emellertid gälla även för förbuden enligt artikel 7. Det bör lämpligen framgå i lagen på motsvarande sätt. Såväl *Stockholms tingsrätt (Patent- och marknadsdomstolen)* som *Svea hovrätt (Patent- och marknadsöverdomstolen)* lämnar synpunkter av liknande slag. Domstolarna, liksom *Svensk Inkasso*, gör därutöver gällande att den föreslagna regleringen inte har fått en helt ändamålsenlig utformning. För att underlätta för rättstillämparen och säkerställa ett korrekt genomförande bör lagtexten utformas i närmare överensstämmelse med direktivet. Utformningen av förbuden bör ansluta till den systematik som gäller för marknadsföring inom andra områden, såsom på spel- och alkoholområdet. Förbuden bör därför regleras fristående från måttfullhetsprövningen. Även domstolarna förespråkar en sådan lösning.

Det bör därför i den nya lagen föreskrivas att marknadsföring inte får innehålla formuleringar som hos en konsument kan skapa falska förväntningar på krediters tillgänglighet, kostnader eller det sammanlagda belopp som ska betalas av konsumenten. Marknadsföring bör inte heller få innehålla formuleringar som anger att skulder och betalningsförsummelser har liten eller ingen betydelse för kreditprövningen eller antyder att krediter ersätter besparingar, leder till förbättrade ekonomiska förutsättningar eller ökad levnadsstandard. Marknadsföring som är i strid med detta bör anses som otillbörlig, oavsett om marknadsföringen i det enskilda fallet har påverkat konsumentens förmåga att fatta ett välgrundat affärsbeslut eller inte. Något behov av att därutöver utnyttja direktivets möjligheter att precisera ytterligare förbud finns inte. Överträdelser av förbuden bör sanktioneras på motsvarande sätt som vid överträdelser av måttfullhetskravet. För en enhetlig reglering bör de uttryckliga förbuden gälla även vid marknadsföring av bostadskrediter. En sådan ordning är förenligt med bolånedirektivet.

Reglerna om en särskild upplysning ska gälla oförändrat

I 2023 års direktiv finns en bestämmelse om att reklam för kreditavtal ska innehålla en tydlig och framträdande varning. I varningen ska det stå ”Obs! Att låna kostar pengar” eller en motsvarande formulering (artikel 8.1).

Sedan den 1 mars 2025 finns det i 2010 års lag en generell skyldighet för näringsidkare att vid marknadsföring av kreditavtal lämna en särskild upplysning om att en kredit medför kostnader (7 b §). Reglerna har utformats med beaktande av bestämmelsen om en tydlig och framträdande varning i 2023 års direktiv (se prop. 2024/25:17 s. 34). Kravet innefattar även en skyldighet att upplysa om riskerna med skuldsättning och vart konsumenten kan vända sig för att få stöd i budget- och skuldfrågor. I denna del motsvarar skyldigheten vad som tidigare gällde enbart för s.k. högkostnadskrediter. Vad gäller det närmare innehållet i upplysningen och hur den ska lämnas får regeringen eller den myndighet regeringen bestämmer utfärda föreskrifter (se Konsumentverkets föreskrifter om näringsidkares upplysningsskyldighet vid marknadsföring av konsumentkrediter, KOVFS 2025:1).

Regeringen konstaterar att den svenska regleringen väl överensstämmer med direktivets krav. Den bör därför föras över oförändrad till den nya lagen.

Vissa remissinstanser, däribland *Sparbankernas Riksförbund*, framhåller att kravet på att upplysningen ska innehålla riskinformation och information om vart konsumenten kan vända sig för att få stöd i budget- och skuldfrågor går utöver vad 2023 års direktiv kräver. Sparbankerna ifrågasätter dessutom, med hänvisning bland annat till det sänkta räntetaket, om det är motiverat, ändamålsenligt och proportionerligt med en reglering som träffar alla kreditgivares marknadsföring.

Syftet med den nyligen utvidgade upplysningsskyldigheten är att öka konsumenternas riskmedvetenhet generellt, för att därigenom motverka problem relaterade till riskfylld kreditgivning och överskuldsättning. Att fler konsumenter får information om innebörden av att ingå kreditavtal och ökad kunskap om den kommunala budget- och skuldrådgivningen bedömdes kunna bidra till att konsumenter med ekonomiska problem söker hjälp i ett tidigare skede, vilket ökar förutsättningarna för att komma till rätta med problemen (se prop. 2024/25:17 s. 34 och 44). Det finns ingen anledning att nu göra någon annan bedömning. Som utredningen framhåller innebär det nya direktivets harmoniseringskrav inte heller något hinder mot en sådan ordning (se art. 7 och skäl 32). Mot denna bakgrund bör det alltså även i fortsättningen uppställas krav på att den särskilda upplysningen ska innehålla information om riskerna med skuldsättning och om vart konsumenten kan vända sig för att få stöd i budget- och skuldfrågor. Bemyndigandet i fråga om upplysningens närmare innehåll bör utformas på samma sätt som i gällande regelverk. Det saknas alltså anledning att, som Sparbankerna föreslår, reglera skyldigheten i lag. Liksom hittills bör det framhållas att det vid framtagandet av föreskrifter bör beaktas att upplysningen är tydlig och lätt att skilja från annan information samtidigt som hänsyn också tas till att kraven inte leder till onödiga kostnader eller hinder för näringsidkarna (se prop. 2024/25:17 s. 35).

Förenligheten med tryck- och yttrandefriheten

Vid utformning av regler som innebär en begränsning av hur marknadsföring får ske finns det anledning att särskilt överväga hur dessa förhåller sig till yttrandefriheten. Yttrandefriheten är grundlagsskyddad genom

tryckfrihetsförordningen och yttrandefrihetsgrundlagen. De båda mediegrundlagarna har till syfte bland annat att säkerställa ett fritt meningsutbyte och en allsidig upplysning (1 kap. 1 § tryckfrihetsförordningen och 1 kap. 1 § yttrandefrihetsgrundlagen). Formuleringen av tryck- och yttrandefrihetens innebörd och syfte innebär att inte all användning av ett grundlagsskyddat medium omfattas fullt ut av det skydd som grundlagarna ger för tryck- och yttrandefriheten. Om det visar sig att ett visst innehåll i ett grundlagsskyddat medium inte alls har med yttrandefriheten att göra, kan de begränsningar som föreskrivs i grundlagarna i fråga om ingripanden mot det som publiceras sättas åt sidan (jfr Axberger, Yttrandefrihetsgrundlagarna, 5 uppl. 2023, s. 68). Som en följd av detta har exempelvis reklam som har ett utpräglat kommersiellt syfte och avser rent kommersiella förhållanden ansetts falla utanför grundlagarnas materiella tillämpningsområde (jfr prop. 2017/18:72 s. 53). Reklam som har ett kommersiellt syfte, och avser rent kommersiella förhållanden, kan därför regleras i vanlig lag. När en bestämmelse tillämpas på grundval av en ändamålstolkning av mediegrundlagarna, måste dock en bedömning i varje enskilt fall göras av om en marknadsföringsåtgärd omfattas av tryck- och yttrandefrihetslagstiftningens skyddsområde. Regeringen konstaterar att de förbud som nu föreslås inte omfattar budskap som är av åsiktpåverkande eller opinionsbildande karaktär. De båda mediegrundlagarna hindrar alltså inte de begränsningar som nu föreslås för marknadsföring av konsumentkrediter.

Tidningsutgivarna anser att det kan ifrågasättas om den särskilda upplysningen ryms inom undantagen för produktinformation i 1 kap. 12 § 4 tryckfrihetsförordningen och 1 kap. 18 § yttrandefrihetsgrundlagen. I samband med att upplysningsskyldigheten utvidgades anlade regeringen ett synsätt som motsvarar de som anges ovan. Eftersom upplysningen endast bör ha ett objektivt och sakligt innehåll och inte vara av åsiktpåverkande eller opinionsbildande karaktär bedömdes informationskravet vara godtagbart ur ett tryck- och yttrandefrihetsrättsligt perspektiv (se prop. 2024/25:17 s. 36). Det finns inte skäl att nu göra någon annan bedömning.

6.6 Förhandsinformation

Regeringens förslag

Innan ett kreditavtal ingås ska näringsidkaren ge konsumenten förhandsinformation i ett särskilt formulär. Formuläret ska lämnas till konsumenten i en handling eller i någon annan läsbar och varaktig form som är tillgänglig för konsumenten och som konsumenten får välja. Skyldigheten att lämna förhandsinformation ska inte gälla för säljare av varor och tjänsteleverantörer som vid sidan om sin huvudsakliga verksamhet förmedlar krediter.

Förhandsinformationen ska lämnas i rimlig tid innan kreditavtalet ingås. Om den lämnas senare än en dag innan avtalet ingås och det föreligger ångerrätt ska näringsidkaren vara skyldig att inom sju dagar efter ingåendet på nytt informera om konsumentens rätt att ångra avtalet.

Regeringens bedömning

Det bör inte införas några särskilda regler om förhandsinformation för kontokrediter, medlemslån i organisationer med socialt syfte eller kreditavtal vid betalningsförsummelse.

Utredningens förslag och bedömning

Utredningens förslag överensstämmer i huvudsak med regeringens. Utredningen lämnar inget förslag på att informationen ska ges klart och begripligt eller att det ska införas ett uttryckligt undantag för säljare av varor och tjänsteleverantörer som vid sidan om sin huvudsakliga verksamhet förmedlar krediter. Utredningen föreslår att regler om hur förhandsinformationen ska struktureras ska införas i den nya lagen. Utredningen föreslår även en annan lagteknisk lösning.

Remissinstanserna

De flesta remissinstanserna tillstyrker eller har inga synpunkter på utredningens förslag och delar eller har ingen invändning mot bedömningen. *Svensk Handel* lyfter att konsumentens rätt att välja i vilken form informationen ska ges kan skapa utmaningar för digitala affärsmodeller. *Zalando* anser att det fortfarande bör vara upp till kreditgivaren att välja om informationen ska lämnas i en handling eller i en annan läsbar och varaktig form och att konsumentens valmöjlighet endast omfattar i vilken annan läsbar och varaktig form informationen i så fall ska ges. Enligt bolaget bör konsumentens valmöjlighet i vart fall inte leda till att obligatorisk information endast kan lämnas till en konsument i digital form efter konsumentens uttryckliga samtycke.

Konsumentverket välkomnar förslaget om en skyldighet att påminna konsumenten om dennes ångerrätt eftersom det kan bidra till att konsumentens möjligheter att sätta sig in i informationen och fatta ett välgrundat beslut ökar. Andra remissinstanser är kritiska till förslaget. *Klarna Bank AB* anser att bestämmelsen är opraktisk, särskilt i fråga om kortfristiga

fakturakrediter eftersom informationen sällan lämnas en dag i förväg och därför innebär att ytterligare information behöver lämnas vid de flesta transaktioner.

Sparbankernas Riksförbund efterfrågar ett förtydligande av att konsumentens rätt till ett utkast till kreditavtal enbart gäller i de fall då kreditgivaren vid tidpunkten för begäran är beredd att ingå kreditavtalet med konsumenten.

Skälen för regeringens förslag och bedömning

Allmänt om kraven på förhandsinformation

I 2023 års direktiv finns regler om näringsidkares skyldighet att lämna information till konsumenten innan ett kreditavtal ingås (artikel 10). Reglerna preciserar de uppgifter som informationen ska innehålla och anger hur den ska lämnas och struktureras. Dessutom finns särskilda regler om hur information ska lämnas vid telefonförsäljning.

I flera hänseenden motsvarar direktivets krav de som gäller enligt 2010 års lag (8 och 10 §§). I den utsträckning det nya direktivet inte innebär någon materiell skillnad bör bestämmelserna om förhandsinformation föras över till den nya lagen. Bestämmelserna bör dock anpassas för att motsvara direktivet. Med tanke på omfattningen av informationskraven bör de, som utredningen föreslår, struktureras om och delas upp i fler paragrafer. Regeringen behandlar övriga anpassningar till direktivet i följande avsnitt.

Informationen ska innehålla fler uppgifter

Liksom i 2008 års direktiv är det kreditgivaren eller kreditförmedlaren som ska lämna förhandsinformation. Varu- och tjänsteleverantörer som vid sidan om sin huvudsakliga verksamhet förmedlar krediter undantas dock alltjämt (artikel 10.10). För att förtydliga att det i en sådan situation är kreditgivaren som ansvarar för att förhandsinformationen ges till konsumenten, bör ett uttryckligt undantag för sådana aktörer införas.

I förhållande till de nuvarande reglerna i 2010 års lag föranleder 2023 års direktiv vissa ändringar när det gäller den information som ska lämnas till konsumenten. Till att börja med innebär direktivet att de uppgifter som näringsidkaren ska tillhandahålla bör kompletteras med en uppgift om kreditgivarens och kreditförmedlarens telefonnummer och e-postadress, om ångerfristen och om konsumentens rätt att få ett utkast till ett kreditavtal i en handling eller i någon annan läsbar och varaktig form som är tillgänglig för konsumenten. Informationen ska vidare inkludera uppgifter om en återbetalningsplan med visst innehåll, de rättsliga och ekonomiska påföljderna vid konsumentens avtalsbrott, inklusive en förklaring av dem, samt de möjligheter som finns att få en tvist prövad utanför domstol. Därutöver ställer direktivet krav på att konsumenten ska få information om att priset har personanpassats på grundval av automatiserad behandling, inbegripet profilering. (Se artikel 10.3 j och l samt 10.5 l, m, o, p och q.) En skyldighet för näringsidkaren att lämna denna information bör införas i den nya lagen.

Enligt 2023 års direktiv ska vidare ett utkast till ett kreditavtal kostnadsfritt överlämnas till konsumenten, om denne begär det, på papper

eller på ett annat varaktigt medium (artikel 10.8). Det förutsätter dock att kreditgivaren vid tidpunkten för begäran är beredd att ingå kreditavtalet med konsumenten. *Sparbankernas Riksförbund* menar att förbehållet uttryckligen bör framgå av lagen eftersom det annars finns en risk att konsumenten får en missvisande uppfattning om sin rätt. I likhet med vad som uttalades när motsvarande bestämmelse infördes i 2010 års lag får denna begränsning anses vara en självklarhet och följer redan av att det i den situationen inte kan anses vara fråga om förhandsinformation (se prop. 2009/10:242 s. 48). Något behov av att förtydliga detta har inte framkommit. Det bör däremot anges i den nya lagen att utkastet ska ges i en handling eller i någon annan läsbar och varaktig form som är tillgänglig för konsumenten.

Hur informationen ska lämnas och struktureras

Enligt direktivet ska förhandsinformation tillhandahållas på papper eller på ett annat varaktigt medium som konsumenten valt. Informationen ska ges med hjälp av blanketten för standardiserad europeisk konsumentkreditinformation som finns bilagd till direktivet. All information i blanketten ska vara lika framträdande. (Se artikel 10.2.)

Direktivets bestämmelser om hur informationen ska lämnas överensstämmer delvis med regleringen i 2010 års lag. De nuvarande reglerna bör därför som utgångspunkt föras över till den nya lagen. Det gäller bland annat kravet på att informationen ska ges i formuläret Standardiserad europeisk konsumentkreditinformation. Formuläret bör fastställas på lägre författningsnivå än lag. Vissa andra anpassningar till 2023 års direktiv krävs dock i lag. Det handlar till att börja med om att konsumenten ska ha rätt att välja på vilket varaktigt medium informationen ska ges. Enligt regeringen bör direktivet förstås så att det i likhet med vad som gäller i dag är upp till näringsidkaren att välja om informationen ska lämnas i en handling eller i någon annan läsbar och varaktig form. Om informationen inte lämnas i en handling bör konsumenten däremot ha möjlighet att välja i vilken annan läsbar och varaktig form informationen ska ges. Det måste dock vara fråga om ett varaktigt medium som är allmänt använt i kreditgivningsverksamhet (jämför skäl 34). Som bland annat *Zalando* är inne på bör det inte heller krävas att konsumenten uttryckligen anger sitt val. Näringsidkaren bör i stället kunna utgå från att informationen kan lämnas på det sätt på vilket parterna redan har kommunicerat. En bestämmelse med denna innebörd bör införas i den nya lagen. Vidare ställer direktivet krav på hur informationen ska ges på blanketten. Den ska enligt direktivet vara konsekvent, tydligt läsbar och anpassad till de tekniska begränsningar hos det medium på vilket den används. Informationen ska visas på ett adekvat och lämpligt sätt via de olika kanalerna med beaktande av interoperabilitet (artikel 10.6). En motsvarande skyldighet bör föreskrivas i den nya lagen. Det bör i lagen uttryckas som att informationen som lämnas ska anpassas efter det medium som används när avtalsinformationen lämnas genom ett medel för distanskommunikation. Det bör även införas en bestämmelse om att all information på blanketten ska vara lika framträdande

Enligt direktivet ska informationen även vara tydlig och begriplig (artikel 10.1). I enlighet med hur motsvarande krav uttrycks i annan konsu-

mentskyddande lagstiftning bör det föreskrivas att informationen ska ges klart och begripligt.

2023 års direktiv innehåller också bestämmelser om hur förhandsinformationen ska struktureras som saknar motsvarighet 2010 års lag. Enligt 2023 års direktiv ska viss information framgå på en sida i första delen av den blankett som ska användas, bland annat uppgifter om kreditavtalets löptid och det sammanlagda belopp som konsumenten ska betala. Om samtliga uppgifter inte kan visas på ett tydligt sätt på en sida ska de visas på högst två sidor i första delen av blanketten. Om två sidor behövs anges i direktivet vilken information som ska visas på första sidan. Därefter och tydligt åtskilda från dessa uppgifter ska resterande uppgifter visas, bland annat en uppgift om villkoren för utnyttjande av krediten och om avgifter med anledning av kreditavtalet. Det bör införas en reglering om att informationen ska struktureras på detta sätt. Liksom hur formuläret ska utformas bör bestämmelser om det fastställas på lägre författningsnivå än lag.

Enligt direktivet ska eventuell ytterligare information som kreditgivaren ger konsumenten vara tydligt läsbar och ges i ett separat dokument som får bifogas formuläret (artikel 10.6 andra stycket). Det är alltså inte tillåtet att i formuläret ange någon ytterligare information. Även detta bör framgå av den nya lagen.

Påminnelse om ångerrätten

Utgångspunkten enligt 2023 års direktiv är att förhandsinformationen ska lämnas i god tid innan konsumenten blir bunden av ett kreditavtal eller ett erbjudande (artikel 10.1 första stycket). Om informationen lämnas mindre än en dag innan konsumenten blir bunden av avtalet eller erbjudandet ska kreditgivare och kreditförmedlare skicka en påminnelse om hur konsumenten utövar sin ångerrätt. Påminnelsen ska lämnas i en handling eller på annat varaktigt medium som konsumenten har valt enligt kreditavtalet, mellan en och sju dagar efter att avtalet ingåtts eller konsumenten lämnat in det bindande krediterbjudandet (artikel 10.1 andra stycket). En bestämmelse med denna innebörd bör införas i den nya lagen.

Regeringen konstaterar att direktivet inte erbjuder någon generell möjlighet att undanta påminnelsen från de krediter som omfattas av direktivets tillämpningsområde, se avsnitt 6.1 (jämför artikel 2.8 och artikel 8). Någon möjlighet att, som *Klarna Bank AB* är inne på, begränsa skyldigheten finns alltså inte. Det förtjänar också att påpekas att påminnelsen endast avser konsumentens ångerrätt. Som *Konsumentverket* framhåller kan skyldigheten bidra till att stärka konsumentens möjlighet att fatta välgrundade beslut. För de räntefria kreditköp som inte omfattas av direktivets tillämpningsområde, men som föreslås omfattas av den nya lagen, föreslår regeringen att undantaget från ångerrätt ska kvarstå, se avsnitt 6.1. Skyldigheten att påminna konsumenten om hans eller hennes ångerrätt bör av naturliga skäl endast omfatta sådana avtal där det finns en ångerrätt.

Särskilda regler vid telefonförsäljning

2023 års direktiv innehåller särskilda regler om förhandsinformation vid distansavtal (artikel 10.7). Artikel 10.7 reglerar såväl innehållet i förhands-

informationen som tidpunkten för när informationen ska ges. Bestämmelserna överensstämmer i stort med 2008 års direktiv, men har i 2023 års direktiv begränsats till att enbart omfatta distansavtal som ingås genom telefon.

För innehållet i förhandsinformationen är utgångspunkten att det i första hand är regleringen i Europaparlamentets och rådets direktiv (2002/65/EG) om distansförsäljning av finansiella tjänster till konsumenter som styr. Genom ett ändringsdirektiv har direktivet upphävts och relevanta bestämmelser har i stället förts in i Europaparlamentets och rådets direktiv (2011/83/EG) om konsumenträttigheter. Hänvisningar till det upphävda direktivet ska framöver i stället avse hänvisningar till detta direktiv. Ändringsdirektivet genomförs enligt förslag som regeringen nyligen lagt fram avseende bland annat ändringar i distansavtalslagen (se prop. 2025/26:84 Ett stärkt konsumentskydd vid distansavtal). Liksom 2008 års direktiv ställer det nya konsumentkreditdirektivet fortsatt krav på att beskrivningen av den finansiella tjänstens viktigaste egenskaper ska innehålla ett visst minimum av uppgifter. Antalet uppgifter har utökats genom 2023 års direktiv och motsvarar de uppgifter som enligt den generella bestämmelsen om förhandsinformation ska anges på första sidan av formuläret.

Motsvarande krav i 2008 års direktiv har genomförts i 10 § i 2010 års lag. Av regleringen följer att vissa av distansavtalslagens bestämmelser om förhandsinformation ska tillämpas i stället för viss informationskyldighet enligt konsumentkreditlagen. Vissa uppgifter om den finansiella tjänstens huvudsakliga egenskaper ska dock alltid lämnas. Regleringen bör föras över till den nya lagen men anpassas för att uppfylla det nya direktivets utökade minimikrav.

Förutom vid telefonförsäljning medger direktivet inte att informationskyldigheten kan uppfyllas efter att avtalet har ingåtts. En sådan möjlighet finns dock i 2010 års lag (8 § andra stycket andra meningen), som genomför motsvarande bestämmelse om förhandsinformation vid distansavtal i 2008 års direktiv. Eftersom 2023 års direktiv utgår från att all information ska lämnas innan ett distansavtal ingås, bör den möjligheten inte föras över till den nya lagen. I stället bör en bestämmelse om uppskjuten informationskyldighet införas endast för telefonförsäljning av krediter.

Vissa särskilda skyldigheter för kreditförmedlare

I 2023 års direktiv finns regler om vilken information en kreditförmedlare ska lämna till en konsument (artikel 38). Reglerna innebär en skyldighet för kreditförmedlare att informera konsumenten om eventuella avgifter som ska betalas till kreditförmedlaren. Kreditförmedlaren ska även ingå avtal med konsumenten om avgifterna i en handling eller på något annat varaktigt medium innan kreditavtalet ingås och meddela avgifterna till kreditgivaren. Bestämmelserna är oförändrade i förhållande till motsvarande reglering i 2008 års direktiv, vilken har genomförts i 2010 års lag (48 § andra stycket). De nuvarande bestämmelserna bör därför i sak överföras oförändrade till den nya lagen. I lagen finns ytterligare skyldigheter för kreditförmedlare av bostadskrediter (49 §). Bestämmelserna har sin grund i bolånedirektivet och påverkas inte av det

nya direktivets genomförande. Bestämmelserna kan därför behållas och bör föras över i sak oförändrade till den nya lagen.

Förhandsinformation för kontokreditavtal, medlemslån i organisationer med socialt syfte och kreditavtal vid betalningsförsummelse

I 2008 års direktiv finns särskilda regler förhandsinformation för kontokrediter som ska betalas tillbaka på uppmaning eller inom tre månader. Reglerna har genomförts i 2010 års lag (9 §). Några motsvarande bestämmelser finns inte i 2023 års direktiv. Det saknas anledning att särreglera frågan om förhandsinformation för kontokrediter. Bestämmelserna bör därför inte föras över till den nya lagen.

Vidare innehåller direktivet särskilda regler om förhandsinformation för medlemslån i organisationer med socialt syfte och kreditavtal vid betalningsförsummelse (artikel 11). Som utredningen konstaterar behöver sådana krediter särregleras endast om möjligheten i direktivet att undanta dessa från de allmänna bestämmelserna om förhandsinformation utnyttjas (artikel 2.6 och 2.7). Eftersom regeringen föreslår att dessa kreditavtal ska omfattas av den nya lagen på samma sätt som merparten andra kreditavtal bör det inte heller införas särskilda regler avseende förhandsinformation för medlemslån i socialt syfte och kreditavtal vid betalningsförsummelse.

6.7 Information vid rådgivning

Regeringens förslag

Den nya lagen ska innehålla bestämmelser om information vid rådgivning som i huvudsak motsvarar det som i dag gäller för rådgivning om bostadskrediter. Bestämmelserna ska gälla för alla krediter som omfattas av lagens tillämpningsområde. Reglerna ska anpassas till 2023 års direktiv.

Om en kredit innebär en särskild risk för konsumenten med hänsyn till dennes ekonomiska förhållanden ska näringsidkaren varna konsumenten.

Utredningens förslag

Utredningens förslag överensstämmer med regeringens.

Remissinstanserna

Remissinstanserna tillstyrker eller har inga synpunkter på utredningens förslag.

Skälen för regeringens förslag

Allmänt om rådgivning och 2023 års direktiv

I 2023 års direktiv finns bestämmelser om rådgivning som kreditgivare och kreditförmedlare kan tillhandahålla (artikel 16). Regleringen i direktivet innehåller krav på information som ska ges, hur den ska lämnas

och dokumenteras samt regler om vilken standard rådgivningen ska ha. Någon motsvarande generell reglering om rådgivning finns inte i 2010 års lag. Den innehåller däremot regler om rådgivning när det gäller bostadskrediter (51, 52 och 54 §§). Reglerna har sin grund i bolånedirektivet. Liksom bolånedirektivet är genomförandet av 2023 års direktiv beroende av vissa valmöjligheter som medlemsstaterna ges. En av dem är möjligheten att förbjuda användningen av termen rådgivning eller liknande uttryck (artikel 16.4). Vid genomförandet av bolånedirektivet gjordes bedömningen att detta inte utgör en effektiv åtgärd för att stärka konsumentskyddet. Bland annat ansågs ett sådant förbud riskera att förstärka oseriösa aktörers benägenhet att försöka undgå ansvar genom att framställa råd som marknadsföring eller försäljning. Motsvarande förbud saknas också för andra finansiella produkter och att begreppet bara får användas i vissa sammanhang blir svårförståeligt för konsumenten (se prop. 2015/16:197 s. 105). Argumenten gör sig fortfarande gällande. Regeringen delar därför utredningens bedömning att det inte bör införas något sådant förbud. Ett högt konsumentskydd kan i stället säkerställas genom att uppställa särskilda krav på den som vill tillhandahålla rådgivning. I den utsträckning 2023 års direktiv motsvarar bolånedirektivets krav bör de bestämmelser som enligt 2010 års lag gäller för rådgivning om bostadskrediter införas även för andra krediter med de anpassningar som motiveras av direktivet. Kraven på rådgivningens standard och vem som får tillhandahålla rådgivning bör däremot, på samma sätt som motsvarande krav i bolånedirektivet, regleras i den näringsrättsliga lagstiftningen (se avsnitt 8.7).

Konsumenten ska få information om rådgivning

2023 års direktiv ställer krav på kreditgivare och kreditförmedlare att i samband med en viss transaktion underrätta konsumenten om huruvida rådgivning tillhandahålls eller kan tillhandahållas (artikel 16.1). Motsvarande bestämmelse i bolånedirektivet har genomförts genom 51 § i 2010 års lag. Varken i bolånedirektivet eller i 2023 års direktiv anges någon specifik tidpunkt för när underrättelsen ska lämnas. För att ge näringsidkaren utrymme att fatta ett välgrundat beslut i frågan om råd kan lämnas infördes vid genomförandet av bolånedirektivet ett krav på att denna upplysning ska lämnas senast när näringsidkaren inhämtat upplysningar om konsumentens ekonomiska och personliga förhållanden samt konsumentens önskemål och särskilda krav (se prop. 2015/16:197 s. 106). Det saknas skäl att i det här avseendet behandla frågan annorlunda. Motsvarande bestämmelser om näringsidkarens upplysningsskyldighet vid rådgivning bör därför införas även för andra krediter än bostadskrediter.

2023 års direktiv innehåller vidare krav på att kreditgivare och kreditförmedlare lämnar viss information i de fall rådgivning tillhandahålls. Det handlar om vilket produktutbud som rekommendationer kommer att utgå ifrån och den avgift som konsumenten ska betala för rådgivningstjänsterna. Om avgiften inte kan fastställas när informationen lämnas, ska i stället uppgift om metoden för att beräkna avgiften anges. Uppgifterna ska lämnas på papper eller på annat varaktigt medium som konsumenten valt (artikel 16.2). Uppgifterna får också

lämnas i form av kompletterande förhandsinformation, vilket innebär att de kan lämnas i ett separat dokument som bifogas till blanketten för standardiserad europeisk konsumentkreditinformation (artikel 10.6 andra stycket).

Motsvarande reglering i bolånedirektivet har genomförts genom 52 § i 2010 års lag. Vid genomförandet av det direktivet bedömdes frågan om vilket produktutbud rådgivningen utgår ifrån hänga samman med de särskilda krav som infördes för oberoende rådgivning. Det infördes därför en skyldighet att också informera om huruvida rådgivningen är oberoende. Enligt 2023 års direktiv är medlemsstaterna fria att införa strängare regler vid tillhandahållandet av oberoende rådgivning (artikel 16.4 fjärde stycket). Direktivet utgör därför inget hinder mot att låta motsvarande regel gälla även för andra krediter än bostadskrediter. Av 52 § andra stycket framgår att informationen ska ges i rimlig tid innan ett avtal om rådgivning ingås eller annars innan råd lämnas, vilket ska ske i en handling eller i någon annan läsbar och varaktig form som är tillgänglig för konsumenten. Det bör därför införas en möjlighet för konsumenten att i fråga om andra krediter än bostadskrediter välja genom vilket medium informationen ska ges. I övrigt bör motsvarande bestämmelser som de som i dag gäller för bostadskrediter införas även för andra krediter.

Konsumenten ska varnas om en kredit kan medföra en särskild risk

Enligt 2023 års direktiv ska kreditgivare och kreditförmedlare varna konsumenten när ett kreditavtal kan medföra en särskild risk med hänsyn till dennes ekonomiska situation (artikel 16.5). Något motsvarande krav finns inte i svensk rätt. Det följer dock av god kreditgivningssed att näringsidkaren i vissa fall bör avråda konsumenten från att ingå ett kreditavtal (se prop. 2009/10:242 s. 91). Av artikel 32.1 andra stycket i 2023 års direktiv, som nu föreslås genomföras som ett övergripande hederlighetskrav i lagen om verksamhet med bostadskrediter och vissa konsumentkrediter, framgår vidare att all verksamhet med konsumentkrediter ska grundas på rimliga antaganden om riskerna för konsumentens situation under kreditavtalets löptid (se avsnitt 8.4). Detsamma föreslås gälla i fråga om den standard som rådgivning om konsumentkrediter bör hålla (se avsnitt 8.7). Dessutom kan förtydligandet av kravet på att kreditprövningen ska ske i konsumentens intresse motverka att de krediter som konsumenter erbjuds är av sådan art att de medför en särskild risk för konsumenten. En näringsidkare som ägnar sig åt verksamhet med konsumentkrediter kan alltså redan genom dessa bestämmelser i många situationer vara skyldig att avråda konsumenten från att ta en kredit i de fall den innebär en särskild risk för konsumentens ekonomiska förhållanden. Regeringen delar dock utredningens bedömning att det bör införas en uttrycklig skyldighet för näringsidkare att vid rådgivning varna konsumenten när en kredit kan medföra en särskild risk med hänsyn till konsumentens ekonomiska situation. Eftersom bolånedirektivet erbjuder en möjlighet att införa motsvarande krav (artikel 22.5) och det finns ett intresse av att så långt som möjligt ha en enhetlig reglering bör detta gälla även vid rådgivning av bostadskrediter.

Den rådgivning som ges ska dokumenteras och lämnas till konsumenten

Om en kreditgivare eller kreditförmedlare beslutar sig för att lämna råd, ska konsumenten enligt 2023 års direktiv få en redogörelse av den rekommendation som lämnats. Redogörelsen ska ges antingen på papper eller på ett annat varaktigt medium som konsumenten valt och som anges i avtalet om tillhandahållande av rådgivningstjänster (artikel 16.3 e). Motsvarande krav i bolånedirektivet har genomförts genom 54 § i 2010 års lag. Av paragrafen följer att näringsidkaren ska dokumentera vilka råd som har getts till konsumenten och vad som i övrigt förekommit vid rådgivningstillfället. Dokumentationen ska lämnas i en handling eller i någon annan läsbar och varaktig form som är tillgänglig för konsumenten. Förutom att införa motsvarande dokumentationskrav även för andra krediter än bostadskrediter bör det i den nya lagen införas en möjlighet för konsumenten att i fråga om sådana krediter välja i vilken form dokumentationen ska ges. Bestämmelsen bör utformas i likhet med motsvarande rätt att välja form i fråga om den information om rådgivning som ska ges.

6.8 Påföljder om information inte ges

Regeringens förslag

En näringsidkare som åsidosätter sin informationsskyldighet ska kunna åläggas sanktioner enligt marknadsföringslagen. Sådana överträdelser ska kunna leda till utdömmande av marknadsstraffavgift.

Utredningens förslag

Utredningens förslag överensstämmer i sak med regeringens.

Remissinstanserna

Remissinstanserna tillstyrker eller har inga synpunkter på utredningens förslag.

Skälen för regeringens förslag

I 2023 års direktiv uppställs ett generellt krav på att medlemsstaterna ska fastställa regler om effektiva, proportionella och avskräckande sanktioner för överträdelser av nationella bestämmelser som genomför direktivet (artikel 44). En nyhet är att det måste finnas en möjlighet att påföra sanktionsavgifter vid gränsöverskridande överträdelser av nationella bestämmelser som har antagits med stöd av direktivet (artikel 44.2). Skyldigheten gäller dock enbart vid samordnade insatser inom EU, se artikel 21 i Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2017/2394 om samarbete mellan de nationella myndigheter som har tillsynsansvar för konsumentskyddslagstiftningen. Enligt direktivet ska det i sådana situationer finnas en möjlighet antingen att ålägga sanktionsavgifter via administrativa förfaranden eller att inleda rättsliga förfaranden för åläggande av sanktionsavgifter, eller bådadera.

Enligt 2010 års lag ska marknadsföringslagen tillämpas om information som föreskrivs enligt lagen inte ges (11, 48, 49 och 53 §§). Informationen som rätteligen skulle ha lämnats ska då anses väsentlig enligt marknadsföringslagen. Det innebär t.ex. att Konsumentombudsmannen eller Patent- och marknadsdomstolen på talan av Konsumentombudsmannen vid vite får ålägga näringsidkaren att i fortsättningen lämna den nödvändiga informationen. Marknadsföringslagens regler om marknadsstörningsavgift är dock uttryckligen undantagna.

Med hänsyn till kraven i det nya direktivet bör det i den nya lagen införas en möjlighet att vid utebliven information påföra marknadsstörningsavgift, i vart fall när det är fråga om samordnade insatser. Motsvarande sanktionsbestämmelser vid samordnade insatser har genom ändringsdirektiv införts även i andra konsumentskyddande EU-direktiv, se exempelvis artikel 24 i Europaparlamentets och Rådets direktiv (EU) 2011/83 om konsumenträttigheter. I samband med genomförandet av dessa regler uttalades att det ur ett konsumentskyddsperspektiv är viktigt att inte bara beakta överträdelser som berör flera EU-medlemsstater, utan även de som primärt drabbar den svenska konsumentmarknaden. Det ansågs därför som välgrundat att utforma sanktionssystemet på ett enhetligt sätt och göra reglerna generellt tillämpliga (se prop. 2021/22:174 s. 106 och 124). På motsvarande sätt bör inte heller i den nya konsumentkreditlagen möjligheten att påföra marknadsstörningsavgift begränsas till samordnade insatser inom EU. Reglerna om marknadsstörningsavgift bör därför göras generellt tillämpliga genom att undantaget för bestämmelserna i hänvisningen till marknadsföringslagen tas bort. En sådan ordning är förenlig även med bolånedirektivet som uppställer motsvarande generella krav om effektiva, proportionella och avskräckande sanktioner.

6.9 Förbud mot kopplingsförbehåll

Regeringens förslag

En näringsidkare ska, med vissa undantag, inte kunna kräva att konsumenten för att få en kredit också måste köpa andra produkter eller tjänster. Näringsidkarens ska också vara skyldig att ge konsumenten vissa förklaringar när en kredit erbjuds tillsammans med andra finansiella produkter eller tjänster utan att dessa utgör ett villkor för att bevilja krediten.

En kreditgivare ska inte få erbjuda konsumenten en försäkring för krediten där en uppgift om att konsumenten haft en cancerdiagnos beaktas, om det gått 15 år sen behandlingen avslutades.

Regeringens bedömning

Möjligheten att låta kreditgivare kräva att konsumenten har en relevant försäkring för krediten bör inte utnyttjas.

Utredningens förslag och bedömning

Utredningens förslag överensstämmer i huvudsak med regeringens. Utredningen lämnar inte något förslag på vad som ska gälla i fråga om konsumentens cancerdiagnos för en försäkring som erbjuds för krediten.

Remissinstanserna

De flesta remissinstanserna tillstyrker eller har inga synpunkter på utredningens förslag. *American Express* efterfrågar ett förtydligande av om reglerna om kopplingsförbehåll medger att en grupp försäkring, t.ex. en reseförsäkring, utan kostnad följer med krediten.

Skälen för regeringens förslag och bedömning

I 2023 års direktiv anges att medlemsstaterna ska tillåta paketeringsförfaranden men förbjuda kopplingsförbehåll (artikel 14.1). Med kopplingsförbehåll avses erbjudande eller försäljning av ett kreditavtal i ett paket med andra separata finansiella produkter eller tjänster där kreditavtalet inte görs tillgängligt för konsumenten separat. Innebörden är att näringsidkaren inte får uppställa villkor för att bevilja en kredit i form av att konsumenten även måste ingå avtal om andra produkter eller tjänster än kreditavtalet. Med paketeringsförfarande avses erbjudande eller försäljning av ett kreditavtal i ett paket med andra separata finansiella produkter eller tjänster där kreditavtalet också görs tillgängligt för konsumenten separat. Från reglerna om kopplingsförbehåll finns undantag för exempelvis krav på att konsumenten ska öppna ett konto för att avbetala krediten. Liknande regler finns i bolånedirektivet och som för bostadskrediter genomförts i 2010 års lag (13 c §). Paragrafen innehåller även de särskilda krav på förklaringar som gäller vid paketeringsförfaranden. Dessa regler bör föras över till den nya lagen. Liknande regler som omfattar även andra krediter än bostadskrediter bör också föras in.

Från reglerna om kopplingsförbehåll finns undantag för konton som möjliggör avbetalning av krediten (artikel 14.2). Ett sådant konto kan antas vara förenat endast med begränsade kostnader för konsumenten och undantaget bör därför föras över till nya lagen (jämför prop. 2015/16:197 s. 85). Till skillnad från vad som gäller enligt bolånedirektivet är det dock inte möjligt att uppställa krav på att konsumenten ansluter sig till en annan tjänst.

Medlemsstaterna får vidare tillåta kopplingsförbehåll som ger kreditgivare rätt att kräva att konsumenten har en försäkring med anknytning till kreditavtalet (artikel 14.3). När krav på försäkring uppställs har konsumenten vissa rättigheter, som en rätt till betänketid om tre dagar (artikel 14.5). Motsvarande möjlighet i bolånedirektivet har inte utnyttjats. Inte heller för andra konsumentkrediter bör näringsidkare kunna uppställa ett krav på försäkring för att bevilja krediten. Förbudet mot kopplingsförbehåll bedöms dock inte träffa en situation där kreditgivaren ställer krav på att en säkerhet är försäkrad. Detta bör alltså alltjämt vara möjligt.

American Express efterfrågar ett förtydligande av om reglerna om kopplingsförbehåll medger att en grupp försäkring, t.ex. en reseförsäkring, utan kostnad följer med krediten. Enligt regeringen bör reglerna förstås

som att något krav på att ingå en individuellt avtalad försäkring inte får uppställas. Reglerna hindrar dock inte att det med en kreditprodukt följer en kostnadsfri gruppförsäkring.

I direktivet anges vidare att medlemsstaterna ska kräva att personuppgifter om konsumentens diagnos av onkologiska sjukdomar, dvs. cancer, inte används för en försäkring med anknytning till en kredit om det gått en viss tid efter att behandlingen avslutades (artikel 14.4). Medlemsstaterna får själva fastställa tiden, men den får inte överstiga 15 år efter att behandlingen avslutades. Utredningen lämnar inget förslag på genomförande av dessa regler utan gör bedömningen att de är kopplade till möjlighöret för kreditgivare att ställa krav på en försäkring för krediten. Till skillnad från utredningen anser regeringen att direktivets krav bör förstås på ett annat sätt. Kravet på försäkringar för krediten bör kunna aktualiseras i de fall kreditgivaren erbjuder en försäkring med anledning av krediten utan att det är ett villkor för beviljandet av den. För att uppfylla direktivet anser regeringen att det bör införas en bestämmelse som ställer krav på kreditgivare att inte erbjuda en försäkring för en kredit om det för sådana krediter som omfattas av direktivet beaktas om konsumenten haft en cancerdiagnos, om det gått mer än 15 år sedan den medicinska behandlingen avslutades.

Det saknas skäl att undanta fortlöpande avtal och fakturakrediter från bestämmelsen om kopplingsförbehåll. Med hänsyn till kredittypens karaktär bör bestämmelsen däremot inte tillämpas för värdepapperskrediter.

6.10 Kreditprövningskravet

Regeringens förslag

Näringsidkarens skyldighet att göra en kreditprövning innan ett kreditavtal ingås ska skärpas. Av den nya lagen ska framgå att kreditprövningen ska vara grundlig och göras i konsumentens intresse. En kredit ska bara få beviljas om konsumenten har ekonomiska förutsättningar att fullgöra sitt åtagande. Om krediten innebär ett solidariskt betalningsansvar för mer än en konsument ska kreditprövningen göras utifrån konsumenternas gemensamma ekonomiska förutsättningar. En väsentlig ökning av krediten ska föregås av en ny kreditprövning.

Kreditprövningen ska grundas på uppgifter om konsumentens ekonomiska förhållanden. Uppgifterna ska alltid avse konsumentens inkomster, utgifter och skulder. Därutöver ska kreditprövningen grundas på konsumentens andra finansiella och ekonomiska åtaganden om det är nödvändigt och proportionerligt i förhållande till vilken slags kredit det rör sig om, kreditavtalets löptid och belopp samt riskerna med krediten för konsumenten. Kreditgivaren ska vara skyldig att på ett lämpligt sätt kontrollera uppgifterna.

Kreditförmedlare ska vara skyldiga att vidareförmedla information som är av betydelse för kreditprövningen.

Utredningens förslag

Utredningens förslag överensstämmer i huvudsak med regeringens. Utredningen föreslår dock att kreditprövningen ska grundas på uppgifter om konsumentens inkomster, utgifter, tillgångar och skulder och andra ekonomiska åtaganden endast om det inte är oproportionerligt med hänsyn till vilken slags kredit det rör sig om, kreditavtalets löptid och belopp samt kreditens risker för konsumenten. Utredningen föreslår även i övrigt en annan lagteknisk lösning.

Remissinstanserna

De flesta av remissinstanserna, bland annat *Finansinspektionen*, *Konsumentverket*, *Konkurrensverket* och *Kronofogdemyndigheten* tillstyrker eller har inga synpunkter på utredningens förslag. Flera remissinstanser, bland annat *Finansinspektionen*, välkomnar en skärpning av kreditprövningskravet.

Finansbolagens Förening, *Sparbankernas riksförbund* och *Sveriges advokatsamfund* anser att utredningens förslag i fråga om informationsinhämtning går längre än vad direktivet kräver bland annat då direktivet inte uppställer någon presumtionsregel om vilken information som ska inhämtas. Andra remissinstanser, däribland *Uppsala universitet*, *Stockholms tingsrätt* och *Svea hovrätt*, anser i stället att direktivet ställer krav på ett minimum av uppgifter som ska beaktas vid kreditprövning och att utredningens förslag till presumtionsregel kan medföra att dessa uppgifter inte läggs till grund för kreditprövningen.

Några remissinstanser, bland annat *Dun & Bradstreet*, anser att det bör införas en skyldighet att vid kreditprövning inhämta en kreditupplysning från företag som bedriver kreditupplysningsverksamhet. *Uppsala universitet* efterfrågar en civilrättslig sanktion kopplad till bristande kreditprövning.

Skälen för regeringens förslag

Allmänt om kreditprövningskravet och 2023 års direktiv

Krediter har en viktig plats i samhället. Många konsumenter har inte möjlighet göra större inköp som av en bil eller bostad utan att ta lån. Genom kredit kan konsumenten få möjlighet att planera sin ekonomi och periodisera sina utgifter över tid. Det är dock angeläget att konsumenter endast beviljas krediter som de har ekonomiska förutsättningar att betala tillbaka. Kreditprövningskravet har en central betydelse för att motverka överskuldssättning och riskfylld kreditgivning. Med ett väl balanserat kreditprövningskrav kan intresset av att motverka överskuldssättning tillgodoses samtidigt som konsumenter kan få tillgång till kredit.

Kreditprövningen kan sägas bestå av tre moment. Näringsidkaren ska samla in uppgifter om konsumenten, utifrån uppgifterna bedöma konsumentens betalningsförmåga och med ledning av den bedömningen avgöra om krediten ska beviljas eller avslås (prop. 2009/10:242 s. 100). En ändamålsenlig reglering om kreditprövning bör ta sikte på samtliga dessa moment.

Jämfört med kreditprövningskravet i 2008 års direktiv, som genomförts i 2010 års konsumentkreditlag (12 §), har kravet i 2023 års direktiv

genomgått förändringar. Kreditprövningskravet i 2010 års lag innebär att näringsidkaren ska pröva om konsumenten har ekonomiska förutsättningar att fullgöra vad han eller hon åtar sig enligt kreditavtalet. Vidare ska kreditprövningen grundas på tillräckliga uppgifter om konsumentens ekonomiska förhållanden. Det finns också ett krav på att krediten får beviljas endast om konsumenten har ekonomiska förutsättningar att fullgöra avtalet. Jämfört med 2008 års direktiv anger 2023 års direktiv vilken information som kreditprövningen ska grundas på, hur bedömningen av konsumentens återbetalningsförmåga ska göras och förutsättningarna för att näringsidkaren ska få bevilja krediten. Det framgår också vilka hänsyn som bör tas av näringsidkaren och att kreditprövningen ska göras i konsumentens intresse för att motverka oansvarig utlåning och överskuldssättning.

Övergripande krav på kreditprövningen

Enligt direktivet ska bedömningen av konsumentens kreditvärdighet vara grundlig och kreditprövningen ska göras i konsumentens intresse för att hindra oansvarig utlåning och överskuldssättning. Kreditgivaren ska vid prövningen ta hänsyn till faktorer som är relevanta för att kontrollera konsumentens utsikter att uppfylla sina skyldigheter enligt kreditavtalet (artikel 18.1).

Att det finns ett konsumentskyddande syfte med kreditprövningskravet gäller även enligt 2010 års lag. Detta kommer bland annat till uttryck genom att lagen är en skyddslagstiftning, genom kravet på god kreditgivningssed och av förarbetsuttalanden (prop. 2002/03:139 s. 587). I EU-rättslig praxis har uttalats att kreditprövningskravet i 2008 års direktiv syftar till ett skydd för konsumenter mot att kreditgivare på ett oansvarigt sätt beviljar krediter som överstiger deras finansiella förmåga och kan leda till obestånd (se EU-domstolens avgöranden i mål C-565/12 punkterna 43, 52 och 53 och mål C-679/18 punkt 31). Det nya direktivets krav på att kreditprövningen ska göras i konsumentens intresse utgör därmed ett förtydligande av det som redan gäller. Förtydligandet bör komma till uttryck i lag. På så sätt tydliggörs att kreditprövningskravet i sin helhet ska förstås mot bakgrund av intresset av att motverka överskuldssättning hos konsumenten. Detta får stöd av bland andra *Finansinspektionen* och *Konsumentverket*.

Av direktivet framgår vidare att bedömningen av konsumentens kreditvärdighet ska vara grundlig. Detta understryker vikten av att kreditgivare gör en noggrann kreditprövning och beaktar de omständigheter som kan ha betydelse för att bedöma konsumentens återbetalningsförmåga. Detta bör framgå av lag, vilket också tillstyrks av flera remissinstanser, däribland *Finansinspektionen*, *Konsumentverket* och *Kronofogdemyndigheten*. *Sveriges advokatsamfund* lyfter frågan om uttrycket grundlig innebär en skärpning jämfört med begreppet tillräcklig i 2010 års lag. I nuvarande reglering anges att kreditprövningen ska grundas på tillräckliga uppgifter. Enligt regeringens mening har uttrycket grundlig en bredare innebörd än vilka uppgifter kreditprövningen ska grundas på. Att kreditprövningen ska vara grundlig tar i stället sikte på alla de led som ingår i kreditprövningen.

Av 2023 års direktiv framgår att en kredit bara får beviljas om kreditprövningen visar att de skuldförbindelser som följer av kreditavtalet

sannolikt kommer att kunna återbetalas på det sätt som krävs enligt avtalet (artikel. 18.6). Något motsvarande krav finns inte 2008 års direktiv men gäller enligt 2010 års lag. Den nu gällande regeln bör i denna del framgå även av den nya lagen. Kravet innebär att krediten bara får beviljas om kreditgivarens prognos visar att konsumenten kommer kunna fullgöra sina åtaganden enligt kreditavtalet.

Vidare ska kreditprövningen enligt 2023 års direktiv göras på grundval av konsumenternas gemensamma ekonomiska förutsättningar om fler än en konsument gemensamt ansöker om en kredit (artikel 18.5). Kravet bör gälla om konsumenterna är solidariskt ansvariga för återbetalning av krediten. Har konsumenterna delat betalningsansvar i förhållande till kreditgivaren bör i stället kreditprövningen göras för var och en av konsumenterna i förhållande till den andel av krediten som betalningsansvaret gäller. Den nya lagen bör innehålla regler med denna innebörd.

Liksom 2008 års direktiv innehåller 2023 års direktiv vidare en bestämmelse om att en ny kreditprövning ska göras om kreditbeloppet efter ingånget avtal höjs (artikel 18.10). Enligt de svenska språkversionerna krävs det i 2008 års direktiv en väsentlig höjning för att en ny kreditprövning ska göras, medan motsvarande uttryck i 2023 års direktiv är betydande. I den engelska språkversionen används dock samma begrepp i 2023 års direktiv som i 2008 års direktiv och någon ändring tycks inte vara avsedd. Bestämmelsen i 2010 års konsumentkreditlag som anger att det vid en ökning av krediten som är väsentlig ska göras en ny kreditprövning bör därför föras över oförändrad till den nya lagen.

Enligt artikel 18.7 får en kreditgivare inte frånträda ett kreditavtal eller ändra kreditavtalet till konsumentens nackdel på grund av en felaktigt utförd kreditprövning. Av artikeln framgår dock att detta inte gäller om det visas att konsumenten medvetet har undanhållit eller förfalskat information som legat till grund för bedömningen. Det finns ingen bestämmelse i svensk rätt som ger kreditgivaren möjlighet att frånträda eller ändra ett kreditavtal på grund av att kreditgivaren själv har gjort en felaktig eller bristfällig kreditprövning. De allmänna avtalsrättsliga ogiltighetsgrunderna blir inte heller tillämpliga, om inte konsumenten medvetet lämnar felaktiga eller förfalskade uppgifter. Inte heller bör kreditgivaren kunna åberopa 36 § avtalslagen för att jämka ett kreditavtal vid brister i kreditprövningen eftersom det är näringsidkaren som är skyldig att göra en ordentlig kreditprövning. Regeringen anser därför, i likhet med den bedömning som gjordes vid genomförandet av bolånedirektivet, att direktivets krav motsvarar gällande rätt (jämför prop. 2015/17:197 s. 95).

Uppgifter till grund för kreditprövningen

I 2023 års direktiv anges att kreditprövningen ska utföras på grundval av relevant och korrekt information om konsumentens inkomster och utgifter och andra finansiella och ekonomiska förhållanden som är nödvändig och står i proportion till kreditens art, varaktighet, värde och risker för konsumenten. Känsliga personuppgifter eller uppgifter från sociala nätverk ska däremot inte användas (artikel 18.3.) Detta är en skillnad jämfört med nu gällande regler, som anger att kreditprövningen ska grundas på tillräckliga uppgifter (prop. 2009/10:242 s. 100). I praxis har nu gällande krav ansetts medföra att kreditgivaren har ett visst utrymme

att skönsmässigt bedöma om de tillgängliga uppgifterna är tillräckliga (se till exempel EU-domstolens avgörande CA Consumer Finance SA, C-449/13, EU:C:2014:2464 och Högsta förvaltningsdomstolens avgörande HFD 2017 ref. 64).

Kraven i 2023 års direktiv på att kreditprövningen ska utföras på grundval av relevant information bör dels förstås som att uppgifter som är ovidkommande för konsumentens återbetalningsförmåga inte ska beaktas, dels som att kreditgivaren inte kan bortse från, eller undvika att samla in, information som är relevant för bedömningen av konsumentens återbetalningsförmåga i förhållande till den erbjudna krediten. Att uppgifterna ska vara relevanta bör dock inte uttryckligen anges i lag då det följer av reglerna i stort vilken typ av uppgifter som krävs och för vilket syfte.

Till att börja med bör det framgå uttryckligen i den nya lagen att kreditprövningen ska grundas på uppgifter om konsumentens ekonomiska förhållanden. I detta ligger till att börja med att uppgifterna ska vara relevanta för kreditprövningen och att känsliga personuppgifter eller uppgifter inhämtade från sociala medier inte bör beaktas. Av detta följer också att uppgift om exempelvis förvaltarskap inte bör ligga till grund för bedömningen av om konsumenten har återbetalningsförmåga. En sådan uppgift bör dock kunna hanteras i syfte att kontrollera konsumentens behörighet att ingå avtal (jämför 5 § kreditupplysningslagen). Att kreditgivare bara ska ta hänsyn till korrekta uppgifter är en självklarhet. Detta bör säkerställas av kravet på att uppgifterna ska kontrolleras på ett lämpligt sätt och behöver därför inte komma till uttryck i lag.

När de gäller de uppgifter som ska ligga till grund för prövningen föreslår utredningen att de ska avse konsumentens inkomster, utgifter, tillgångar och skulder och uppgifter om andra ekonomiska åtaganden, om det inte med hänsyn till vilket slags kredit det rör sig om, kreditavtalets löptid och belopp samt kreditens risker för konsumenten skulle vara oproportionerligt. Förslaget ger uttryck för en presumtion om att vissa uppgifter ska beaktas om det inte är oproportionerligt. En sådan presumtion kan enligt utredningen bidra till en mer förutsebar och tydlig reglering.

Bland remissinstanserna finns motstående uppfattningar gällande om utredningens förslag går längre än direktivets krav, respektive om utredningens förslag innebär att direktivets krav tillgodoses fullt ut.

I likhet med *Uppsala universitet*, *Stockholms tingsrätt* och *Svea hovrätt* bedömer regeringen att regleringen i direktivet innebär att vissa uppgifter alltid ska beaktas vid kreditprövningen. Som framgår av skälen till direktivet ska kreditprövningen alltid grundas på uppgift om konsumentens inkomster och utgifter (se skäl 55) vilket även bör innefatta skulder till följd av andra krediter som konsumenten har. Regleringen i den nya lagen bör utformas med ledning av detta och en presumtionsbestämmelse är därför inte lämplig. *Finansbolagens Förening*, *Sparbankernas riksförbund* och *Sveriges advokatsamfund* anser att det inte bör föreskrivas en presumtionsregel och att direktivet inte innebär att det är obligatoriskt att inhämta vissa uppgifter. En sådan tolkning förefaller dock inte förenlig med direktivet. Regeringens förslag innebär i stället att det skönsmässiga utrymmet för vilka uppgifter som ska ligga till grund för prövningen begränsas genom att vissa uppgifter alltid bör inhämtas och ligga till grund för kreditprövningen. En sådan ordning kan också, som *Konkurrensverket* framhåller, motverka att enskilda aktörer konkurrerar

med lägre kvalitet på kreditprövningar vilket skapar en jämnare spelplan för aktörer på marknaden.

Utöver nämna uppgifter ska enligt direktivet andra finansiella och ekonomiska förhållanden som är nödvändiga och står i proportion till kreditens art, varaktighet, värde och risker för konsumenten beaktas. Även detta bör komma till uttryck i lag. *Sveriges advokatsamfund* föreslår att det av lagen bör framgå att uppgifter om tillgångar, krediter och andra ekonomiska åtaganden kan ligga till grund för kreditprövningen. Enligt regeringens skulle en sådan lagtext vara mindre förenlig med direktivtexten.

Direktivet ställer också krav på att informationen som kreditprövningen grundas på ska kontrolleras på lämpligt sätt, vid behov genom dokumentation vars ursprung kan kontrolleras på oberoende sätt (artikel 18.3 andra stycket). I likhet med de överväganden som gjordes vid genomförandet av bolånedirektivet anser regeringen att ett sådant krav i viss mån kan anses följa av kravet på god kreditgivningssed, men att det för ett korrekt genomförande ändå krävs en uttrycklig lagregel (se prop. 2015/16:197 s. 91). I den nya lagen bör det därför införas en regel som anger att ska näringsidkaren på ett lämpligt sätt kontrollera de uppgifter som är nödvändiga för att bedöma konsumentens ekonomiska förutsättningar att fullgöra åtagandet enligt kreditavtalet. Regeln bör gälla såväl bostadskrediter som andra krediter (se prop. 2015/16:197 s. 260).

I direktivet finns en valmöjlighet för medlemsstater att kräva att kreditgivaren vid en kreditprövning gör en sökning i en databas (artikel 18.11). I en svensk kontext motsvaras det av möjligheten att inhämta en kreditupplysning från ett kreditupplysningsbolag som bedriver verksamhet med stöd av kreditupplysningslagen. Kravet på att kontrollera uppgifterna innebär i normalfallet att en kreditupplysning ska inhämtas. Det bör dock inte vara uteslutet för kreditgivaren att i stället kontrollera uppgifterna på andra sätt, t.ex. genom att själv begära ut uppgifter om taxerad inkomst eller kontrollera hos Kronofogdemyndigheten om konsumenten gjort sig skyldig till en betalningsförsummelse. Någon skyldighet att inhämta en kreditupplysning, bör därför, till skillnad från vad *Dun & Bradstreet Credit AB* efterfrågar, inte införas.

Uppsala universitet förespråkar en civilrättslig sanktionsregel vid bristande kreditprövning. En sådan sanktionsregel krävs inte för att genomföra direktivet. Lagstiftaren har tidigare valt att inte införa någon civilrättslig sanktionsregel vid bristande kreditprövning, bland annat med hänsyn till att detta skulle medför flera svårigheter (se prop. 2009/10:242 s. 56–57). Det har framförts att en sådan regel skulle bli svårtillämpad och brista i förutsebarhet samt att det finns en risk för att konsumenter försöker utnyttja den mot näringsidkaren (se prop. 2017/18:72 s. 38). Det saknas skäl att nu göra en annan bedömning. *Uppsala universitet* efterfrågar vidare att det i den nya konsumentkreditlagen införas en hänvisning till de näringsrättsliga dokumentationskrav som gäller för kreditprövningen. Regeringen anser dock att det saknas behov av en sådan hänvisning som inte är förenlig med systematiken i lagen i övrigt.

Kreditförmedlare ska vidareförmedla information

Enligt direktivet ska medlemsstaterna säkerställa att kreditförmedlare på ett korrekt sätt lämnar den nödvändiga information som erhållits från konsumenten till den relevanta kreditgivaren för att kreditprövningen ska kunna göras (artikel 18.2). I bolånedirektivet finns en liknande bestämmelse för bostadskrediter (artikel 20.2) som har genomförts i 2010 års konsumentkreditlag (50 §). Bestämmelsen bör överföras till den nya konsumentkreditlagen och gälla även andra krediter än bostadskrediter.

Svenska Bankföreningen anser att det bör tydliggöras att kreditförmedlaren ska förmedla den information som krävs för att göra en grundlig kreditprövning i enlighet med kreditprövningskraven. Direktivets krav syftar dock till att kreditförmedlare som fått information av betydelse för kreditprövningen ska vidareförmedla den till kreditgivaren (se prop. 2015/16:197 s. 278). I slutändan är det kreditgivaren som fattar beslutet om en kredit kan beviljas eller inte. För det fall en kreditförmedlare samlar in information om konsumenten för kreditgivarens räkning bör det åligga kreditgivaren att genom avtal med kreditförmedlaren försäkra sig om kreditförmedlaren samlar in den information som krävs.

Bostadskrediter

Enligt 2010 års lag gäller de allmänna reglerna om kreditprövningskrav för såväl bostadskrediter som för övriga konsumentkrediter (se 12 §). För bostadskrediter finns därutöver särskilda bestämmelser som har sin grund i bolånedirektivet och som innefattar bland annat vissa informationskrav om vilka handlingar och uppgifter som konsumenten behöver lämna för kreditprövningen samt om hur kreditprövningen förhåller sig till kreditens säkerhet m.m. (12 a §). De senare bestämmelserna är alltså nödvändiga för att genomföra bolånedirektivet och de bör därför föras över oförändrade till den nya lagen. För att leva upp det 2023 års direktiv krävs att kreditprövningskravet genomgår förändringar. Enligt regeringens mening framstår det som ändamålsenligt att i så hög utsträckning som möjligt ha en enhetlig reglering för bostadskrediter och andra konsumentkrediter. De ändringar som gjorts i konsumentkreditdirektivets kreditprövningskrav är i konsumentskyddande riktning och att tillämpa kraven även för bostadskrediter är förenligt med de harmoniseringskrav som finns i bolånedirektivet (se artikel 2).

6.11 Kreditgivarens informationskyldighet vid kreditprövning

Regeringens förslag

Kreditgivaren ska vara skyldig att på konsumentens begäran och genom mänsklig medverkan granska beslutet om kreditprövning. Kreditgivaren ska även förklara vilken betydelse automatiserad behandling av personuppgifter haft för beslutet och samt informera om riskerna med sådan behandling.

När en kredit inte beviljas ska kreditgivaren snarast underrätta konsumenten om orsakerna till det och när det finns anledning informera om vart konsumenten kan vända sig för att få stöd i budget- och skuldfrågor.

Utredningens förslag

Utredningens förslag överensstämmer i huvudsak med regeringens. Utredningen föreslår att konsumenten, när en kreditansökan inte beviljas, ska få information om rätten att få krediten omprövad av någon person. Utredningen föreslår också att näringsidkaren ska informera konsumenten om rätten att få en kreditprövning som grundar sig på automatiserade uppgifter omprövad.

Remissinstanserna

Merparten av remissinstanserna tillstyrker eller har inga synpunkter på utredningens förslag. *Yrkesföreningen för budget- och skuldrådgivare i kommunal tjänst* välkomnar att kreditgivarens informationskyldighet när en kreditansökan avslås utökas men anser att kreditgivaren alltid bör hänvisa konsumenten till budget- och skuldrådgivning, det vill säga inte bara när det finns anledning. Ett antal remissinstanser avstyrker förslagen eller efterfrågar förtydliganden eller ändringar. *Integritetsskyddsmyndigheten* anser att det krävs förtydliganden om vad kreditgivaren ska informera om när det gäller automatiserade beslut. *Klarna Bank AB*, *Riverty Sweden AB* och *Svensk Handel* anser att en rätt till mänsklig medverkan för konsumenten medför en oproportionerlig administration. *Uppsala universitet* anser att begreppet någon person medför oklarheter och att begreppet mänskligt ingripande i stället bör användas.

Skälen för regeringens förslag

Konsumentens rättigheter vid automatiserad behandling

Enligt direktivet har konsumenten vissa rättigheter gentemot kreditgivaren vid en kreditprövning som inbegriper automatiserad behandling av personuppgifter. Artikel 6 gäller alltså när det i kreditprövningen används exempelvis AI-system för att utvärdera fysiska personers kreditbetyg eller kreditvärdighet (skäl 56). Konsumenten ska då kunna begära och erhålla ett mänskligt ingripande från kreditgivaren. En människa ska därmed kunna lämna en tydlig och begriplig förklaring av den automatiserade

behandlingen, inbegripet logiken bakom och riskerna med en sådan behandling av personuppgifter och dess betydelse och inverkan på beslutet. Konsumenten ska även kunna uttrycka sin ståndpunkt till kreditgivaren och begära en granskning av kreditprövningen och kreditgivarens beslut om beviljande av krediten (artikel 18.8).

Artikel 18.8 liknar vad som gäller enligt Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2016/679 om skydd för fysiska personer med avseende på behandling av personuppgifter och om det fria flödet av sådana uppgifter och om upphävande av direktiv 95/46/EG (allmän dataskyddsförordning), nedan kallad dataskyddsförordningen (se artiklarna 15.1 h, 22 och skäl 71). Rätten gäller i förhållande till den som enligt dataskyddsförordningen är personuppgiftsansvarig. Vid automatiserat beslutsfattande i kreditupplysningsssammanhang är detta ofta kreditupplysningsföretaget (se nedan om EU-domstolens mål C-634/21 OQ mot Land Hessen). Artikel 18.8 i 2023 års direktiv ger i stället konsumenten liknande rättigheter gentemot kreditgivaren. Lagstiftningsåtgärder krävs därför för att genomföra artikel 18.8.

Utredningen föreslår att uttrycket någon person ska användas i lagtext. Uttrycket förekommer i den numera upphävda personuppgiftslagen (1998:204) som ersatts av dataskyddsförordningen där i stället uttrycket mänskligt ingripande används. I likhet med *Uppsala universitet* anser regeringen att uttrycket någon person inte är tillräckligt tydligt. Uttrycket mänskligt ingripande kan dock ge intrycket av att det skulle vara fråga om en mer omfattande mänsklig hantering än vad som följer av direktivet. I lagtext bör i stället anges att konsumenten genom mänsklig medverkan ska kunna få t.ex. sina förklaringar.

Uttrycket förklaringar används även i artikel 12 om att näringsidkaren ska lämna konsumenten tillräckliga förklaringar. Artikel 12 har en motsvarighet i 2008 års direktiv och har genomförts i 6 § i 2010 års lag. Motsvarande artikel i bolånedirektivet genomförs också delvis i 6 § men har även genomförts i nuvarande 13 c § i 2010 års lag. Begreppet förklaringar innebär att näringsidkaren ska lämna konsumenten upplysningar. Vid genomförandet av 2008 års direktiv övervägdes om uttrycket upplysningar borde användas i stället för förklaringar. Förklaringar ansågs dock vedertaget i sammanhanget och bättre ge uttryck för vad som åsyftas (prop. 2009/10:242 s. 90–91). Uttrycket förklaringar bör därför användas även i detta sammanhang (jämför även prop. 2025/26:84 s. 33).

Vidare tar artikel 18.8 sikte på kreditprövningen som sådan oberoende av utgången (jämför 13 § i 2010 års konsumentkreditlag och artiklarna 18.9 och 19.6 i 2023 års direktiv). Reglerna som genomför artikel 18.8 bör alltså gälla kreditprövning oavsett utgången. Detta bör dock omfatta situationen att konsumenten ska underrättas om att kreditprövningen grundar sig på automatiserad behandling vid ett avslagsbeslut. En särskild bestämmelse för detta behövs därför inte längre. Vidare bör framgå att reglerna ska gälla om kreditprövningen innefattar automatisk behandling av personuppgifter.

Klarna Bank AB, Riverty Sweden AB och *Svensk Handel* anser att en rätt till mänsklig medverkan för konsumenten medför en oproportionerlig administration. Klarna Bank AB ifrågasätter om de krav som ställs verkligen gynnar konsumenten och anger att krav på en manuell process utförd av en människa inte nödvändigtvis innebär en lägre risk. Liknande

synpunkter förs fram av *Riverty Sweden AB*. Enligt regeringen bör mänskligt ingripande närmast ta sikte på att konsumenten ska ha möjlighet att prata med en människa som ska kunna lämna vissa besked. Detta är en skyldighet som framgår av direktivet.

Integritetsskyddsmyndigheten lyfter frågan om vilken information kreditgivaren ska vara skyldig att lämna till konsumenten. Detta mot bakgrund av att kreditgivaren sällan har tillgång till den bakomliggande information som ett kreditupplysningsbolag använder vid t.ex. fastställande av ett sannolikhetsvärde som kreditgivaren tar del av (jämför EU-domstolens mål C-634/21 OQ mot Land Hessen samt prop. 2017/18:120 s. 46). Detta innebär att kreditgivaren i många fall saknar möjlighet att lämna den specifika informationen kopplad till kreditprövningen eftersom denne i allmänhet inte förfogar över sådan. Kravet att kreditgivare ska förklara hur kreditprövningen gjorts avser därför närmast att kreditgivaren ska upplysa om vilka bedömningskriterier kreditgivaren utgått från och hur stor vikt som lagts vid de automatiserat behandlade uppgifterna i form av exempelvis ett kreditbetyg från ett kreditupplysningsföretag. Någon skyldighet för kreditgivaren att lämna uppgifter som denne inte förfogar över bör dock inte följa av reglerna.

Att konsumenten ska ha möjlighet att uttrycka sin ståndpunkt till kreditgivaren är närmast en självklarhet. Möjligheten tillförsäkras genom förslaget om att konsumenten ska ha möjlighet till mänsklig medverkan. Någon uttrycklig bestämmelse om konsumentens möjlighet att uttrycka sin ståndpunkt behövs därför inte.

Att konsumenten ska kunna begära en granskning av kreditprövningen och kreditgivarens beslut om beviljande av krediten, bör inte förstås som att konsumenten har rätt till en omprövning av kreditprövningen. En kreditgivare beslutar i regel själv vem denne ska ingå ett avtal med och på vilka grunder. Konsumenter har inte någon rätt att beviljas kredit. Ett sådant synsätt följer inte heller av direktivet (se skäl 54). Till skillnad från utredningens förslag bör det därför inte uttrycket omprövning användas. Upptäcks vid granskningen något fel, som att de uppgifter som prövningen utgått ifrån är felaktiga, kan givetvis en ny kreditprövning göras. Inte heller något krav på manuell kreditprövningsprocess följer av bestämmelserna.

Senast i samband med kreditprövningen ska kreditgivaren lämna information om konsumentens möjligheter enligt paragrafen.

Information till konsumenten vid avslag på en kreditansökan

I 2023 års direktiv ställs krav på att konsumenten ska få viss information vid avslag på kreditansökan (artikel 19.6). Om en kredit inte beviljas ska kreditgivaren snarast underrätta konsumenten om orsaken till det. I tillämpliga fall ska kreditgivaren dessutom upplysa om att kreditprövningen grundar sig på automatiserad behandling av personuppgifter. Motsvarande bestämmelser i 2008 års direktiv har genomförts i 13 § 2010 års lag. Skyldigheten att informera om att prövningen grundar sig på automatiserad behandling av personuppgifter gäller enligt nuvarande regler endast för bostadskrediter. I 2023 års direktiv finns jämfört med 2008 års direktiv ytterligare krav på vad informationen ska innehålla (artikel 18.9).

Konsumenten ska i relevanta fall hänvisas till skuldrådgivningstjänster och få information om ifall kreditbeslutet grundar sig på automatisk behandling av uppgifter, om rätten till en bedömning som utförs av en människa och slutligen om förfarandet för att bestrida beslutet. 13 § i 2010 års lag bör därmed överföras till den nya lagen men anpassas till lydelsen i 2023 års direktiv på så sätt att näringsidkaren när det finns anledning ska lämna information om vart konsumenten kan vända sig för att få stöd i budget- och skuldfrågor, liksom informeras om möjligheten att få beslutet granskat genom mänsklig medverkan. Vad gäller förfarandet att bestrida beslutet finns som nämns ovan inte någon rätt till omprövning av kreditbeslutet och en sådan rätt framgår inte heller av direktivet. Informationskravet bör därför närmast förstås som att konsumenten ska få kännedom om sin möjlighet att begära mänsklig medverkan bestående i en granskning av kreditprövningen.

Yrkesföreningen för budget- och skuldrådgivare i kommunal tjänst anser att kreditgivaren alltid bör hänvisa konsumenten till budget- och skuldrådgivning vid ett avslag på krediten och inte bara i relevanta fall. Regeringen konstaterar dock att någon sådan skyldighet inte framgår av direktivet. Direktivet bör förstås som att det finns anledning att hänvisa konsumenten till budget- och skuldrådgivning när det framkommer omständigheter som tyder på att konsumenten har betalningssvårigheter såsom betalningsanmärkningar i närtid. Bara det att kreditansökan avslås behöver bör dock inte i sig innebära att det finns anledning att hänvisa till budget- och skuldrådgivning.

För en enhetlig reglering bör reglerna om kreditgivarens informations-skyldighet vid kreditprövning gälla även bostadskrediter även i den mån det inte följer av bolånedirektivet. En sådan ordning är förenlig med det direktivet.

6.12 Regler om kreditavtalet

Regeringens förslag

En konsument ska vara bunden av ett kreditavtal eller ett avtal om en kompletterande tjänst till kreditavtalet endast om konsumenten uttryckligen samtyckt till att ingå avtalet.

Flera nu gällande bestämmelser om kreditavtalet ska föras över oförändrade till den nya lagen. Det gäller bestämmelserna om konsumentens rättigheter vid överlåtelse av fordran, konsumentens rätt att framställa invändningar vid kreditköp och krav på kontantinsats.

Utredningens förslag

Utredningens förslag överensstämmer i huvudsak med regeringens. Utredningen föreslår en annan lagteknisk lösning för kravet på uttryckligt samtycke till att ingå avtal.

Remissinstanserna

De flesta remissinstanserna tillstyrker eller har inga synpunkter på utredningens förslag. *Finansinspektionen* anser att direktivets krav innebär att reglerna i betaltjänstlagen om hur olika betalalternativ får presenteras i stället bör regleras i den nya lagen. Även *Svenska Bankföreningen* anser att reglerna bör flyttas och *Konsumentverket* att frågan borde få en närmare genomlysning. *Klarna Bank AB* anser att det bör klargöras att bestämmelsen om ändring av avtalsvillkor inte förutsätter uttryckligt samtycke.

Klarna Bank AB, *Swedish FinTech Association* och *Finansinspektionen* har synpunkter på bestämmelsen om krav på kontantinsats. *Klarna Bank AB* och *Swedish FinTech Association* anser att kravet bör tas bort bland annat då det är omodernt och borde omvärderas i ljuset av att lagen reglerar kortfristiga krediter av typen köp-nu-betala-senare. *Finansinspektionen* anser att bestämmelsen bör utformas så att den endast omfattar objektsfinansiering.

Skälen för regeringens förslag

Uttryckligt samtycke och förbud mot beviljande av krediter utan föregående beställning

Direktivet innehåller en ny bestämmelse som ska förhindra att kreditgivare och kreditförmedlare utgår från att konsumenten samtycker till ett kreditavtal eller kompletterande tjänst som presenteras i form av standardalternativ eller förkryssade rutor. Konsumentens samtycke ska i stället ges genom en entydig och tydligt bekräftande handling (artikel 15). Artikel 15 kräver alltså att konsumenten aktivt accepterar avtalsvillkoren för kreditavtalet eller en tjänst som erbjuds i anslutning till det. Direktivets krav gäller oavsett hur avtalet ingås, exempelvis online.

Ett avtal kan enligt svensk rätt ingås på olika sätt. Bedömningen av om ett avtal har kommit till stånd avgörs i det enskilda fallet utifrån reglerna i lagen (1915:218) om avtal och andra rättshandlingar på förmögenhetsrättens område och allmänna rättsgrundsatser (avtalslagen) och allmänna avtalsrättsliga principer. Ett avtal kan exempelvis ingås genom en implicit accept av ett erbjudande. Direktivets krav på uttryckligt samtycke medger dock inte att ett avtal ingås på detta sätt. Det krävs därför en ny lagregel för konsumentkrediter som ställer krav på uttryckligt samtycke.

Liknande krav på medgivande eller uttryckligt samtycke för avtalsbundenhet i konsumenträttighetsdirektivet har föranlett lagbestämmelser i distansavtalslagen (2 kap. 9 §) och avtalsvillkorlagen (13 §). Till skillnad från konsumenträttighetsdirektivet anger direktivet inte någon följd om ett uttryckligt samtycke inte lämnas. Det framstår dock som naturligt att avtalsbundenhet uppstår först när avtalet accepteras uttryckligen av konsumenten. Det bör därför i den nya lagen införas regler om att konsumenten är bunden av ett avtal endast om denne uttryckligen samtyckt till att ingå avtalet. För en konsekvent reglering bör detsamma gälla även för bostadskrediter.

Klarna Bank AB efterfrågar ett klargörande med innebörden att uttryckligt samtycke inte bör krävas för ändringar av kreditavtalet. Regeringen konstaterar att uttryckligt samtycke bör gälla kreditavtalet och

tjänster som erbjuds i anslutning till det. Om kraven ska uppställas även vid ändringar av kreditavtalet bör vara beroende av om avtalsändringen kan vidtas inom ramen för avtalet eller inte. Är ändringen sådan att konsumentens samtycke krävs bör också krävas att detta samtycke är uttryckligt från konsumenten.

Direktivet innehåller också en ny regel som innebär ett förbud mot att krediter beviljas utan föregående beställning och uttryckligt medgivande från konsumenten (artikel 17). Vad gäller förbudet mot beviljande utan föregående beställning finns en liknande bestämmelse i konsumenträttighetsdirektivet (artikel 27). Vid genomförandet av det direktivet gjordes bedömningen att svensk rätt genom regleringen i avtalslagen redan lever upp till direktivets krav (prop. 2013/14:15 s. 32, se även prop. 2025/26:84 s. 25–26). Det saknas skäl att nu göra en annan bedömning. Vad gäller kravet i artikel 17 på att krediten inte får beviljas utan uttryckligt medgivande bedöms det omfattas av bestämmelsen om uttryckligt samtycke som nu föreslås.

Finansinspektionen föreslår i en hemställan till Justitiedepartementet att bestämmelserna om marknadsföring av betaltjänster online i lagen (2010:751) om betaltjänster flyttas till konsumentkreditlagen. I sitt remissyttrande anger inspektionen att detta krävs för att leva upp till direktivets krav i artiklarna 15 och 17. Finansinspektionen framför även att den nuvarande regleringen där bestämmelserna är placerade i betaltjänstlagen inte är ändamålsenlig då den ofta träffar andra aktörer än de som har kontroll över försäljningen av varor och tjänster online. *Svenska Bankföreningen* delar uppfattningen att reglerna bör flyttas och *Konsumentverket* anser frågan borde få en närmare genomlysning. Regeringen konstaterar att liknande synpunkter framfördes när bestämmelserna infördes i betaltjänstlagen och att lagstiftaren då tog ställning mot att reglerna skulle införas i konsumentkreditlagen (prop. 2019/20:79 s. 6 och s. 11). Vidare skiljer sig reglerna i betaltjänstlagen från bestämmelserna i direktivets artiklar på så sätt att de reglerar hur olika betaltjänstalternativ ska presenteras. Någon åtgärd utöver regeringens förslag om krav på uttryckligt samtycke krävs inte för att leva upp till direktivets krav. Det finns inte heller i övrigt skäl att nu överväga placeringen av reglerna om presentation av betalningsalternativ.

Vissa bestämmelser om kreditavtalet ska föras över oförändrade till den nya lagen

Enligt 2010 års lag har konsumenten vissa rättigheter när näringsidkaren överlåter eller pantsätter fordran (28 §). Konsumenten får i en sådan situation gentemot den nya kreditgivaren göra gällande samma invändningar som mot den ursprungliga. Den som överlåter fordran ska underrätta konsumenten om det. Paragrafen genomför artikel 17 i 2008 års direktiv, som motsvarar artikel 39 i 2023 års direktiv. Reglerna bör därför föras över till den nya lagen.

I 2010 års lag finns regler om konsumentens rätt att vid kreditköp framställa samma invändningar mot kreditgivaren som mot säljaren (29 §). Reglerna genomför artikel 15.2 och 15.3 i 2008 års direktiv och har en motsvarighet i 2023 års direktiv (artikel 27.2 och 27.3). Bestämmelserna bör därför överföras till den nya lagen.

Vidare innehåller 2010 års lag regler om kontantinsats vid kreditköp (26 §). Reglerna har sitt ursprung i 1977 års konsumentkreditlag och saknar motsvarighet i unionsrätten. Enligt paragrafen ska säljaren ta ut en kontantinsats i enlighet med god kreditgivningssed. Kontantinsatsen ska motsvara 20 procent av varans kontantpris om inte särskilda förhållanden föranleder annat. *Klarna Bank AB* och *Swedish FinTech Association* anser att kravet bör tas bort bland annat då det är omodernt och borde omvärderas i ljuset av att lagen reglerar kortfristiga krediter av typen köp-nu-betala-senare. Vidare anser de att kravet kan gynna kontokrediter. Regeringen konstaterar att reglerna redan i dag är tillämpliga för såväl kortfristiga krediter som kontokrediter liksom andra krediter som omfattas av lagen, såvida det rör sig om kreditköp. Det finns dock ett utrymme för att kravet på kontantinsats tillämpas utifrån de speciella förhållanden som kan gälla för en viss vara, bransch eller kreditform samt att man i vissa fall helt kan efterge kravet på kontantinsats (prop. 1976/77:123 s. 105 och s. 166–167). Exempel som nämns i förarbetena på krediter där det kan finnas anledning att undanta kravet på kontantinsats är kontokrediter, fortlöpande krediter, köp av varor av förhållandevis lågt belopp eller där kredittiden är kort. Enligt regeringen finns det skäl att behålla reglerna eftersom de bidrar till ett högt konsumentskydd. *Finansinspektionen* anser i stället att bestämmelsen bör ändras så att den endast omfattar objektslån såsom billån. I likhet med vad som framhålls i tidigare förarbeten är det angeläget att ha en flexibel reglering som kan fortsätta att tillämpas i en föränderlig kreditmarknad. Reglerna bör därför inte begränsas jämfört med idag. De bör i stället föras över oförändrade till den nya lagen. Det gäller även möjligheten att påföra sanktioner genom marknadsföringslagens (2008:486) sanktionssystem.

6.13 Åtgärder för att begränsa räntor och kostnader

Regeringens förslag

Nuvarande regler om räntetak, kostnadstak och tak för uppläggningsavgifter ska föras över till den nya lagen. Detsamma gäller det särskilda taket för uppläggningsavgifter och bestämmelser som begränsar kreditgivares möjligheter att ta ut avgifter för krediten.

Utredningens förslag

Utredningens förslag överensstämmer med regeringens.

Remissinstanserna

De flesta remissinstanserna tillstyrker eller har inga synpunkter på utredningens förslag. Bland annat *Finansbolagens Förening*, *Svenska Bankförbundet* och *Sparbankernas Riksförbund* anser att det bör förtydligas hur kostnadstaket ska tillämpas för kontokrediter och att tillämpningen är förenad med tekniska svårigheter. De efterfrågar också en ventil för kostnadstaket för det fall referensräntan skulle höjas avsevärt. Sparbankernas Riksförbund anser att den grupp företag som anses vara ett närstående

företag enligt bestämmelserna är för omfattande. *Svensk Inkasso* efterfrågar vissa förtydliganden av utformningen av rättestaket vad avser möjligheten att ta ut en dröjsmålsavgift. Bland annat *Svenska Bankföreningen* anser att kontokrediter med säkerhet i finansiella instrument bör undantas från reglerna om kostnadstak och om begränsningar av förlängningen av kreditens löptid. *Sveriges Konsumenter* anger att rättestaket bör sänkas från 20 till 15 procentenheter jämte gällande referensränta.

Skälen för regeringens förslag

Direktivets krav på åtgärder för att begränsa räntor och avgifter

För att förhindra missbruk och säkerställa att konsumenter inte debiteras alltför höga räntor eller kostnader är medlemsstaterna enligt 2023 års direktiv skyldiga att införa åtgärder för att begränsa krediträntor, effektiva räntor eller konsumentens sammanlagda kreditkostnad (artikel 31.1). Direktivets krav på åtgärder är allmänt hållna men exemplifierar att en åtgärd kan vara att införa tak för räntor eller kostnader. Enligt artikeln får medlemsstaterna också anta förbud eller begränsningar avseende specifika avgifter som tas ut av kreditgivare inom medlemsstaternas territorier (artikel 31.2). För medlemsstater som redan har åtgärder på plats, är det möjligt att behålla dessa (se skäl 73).

Enligt direktivet får medlemsstaterna kräva att avgifter i anledning av betalningsförsummelse inte får vara högre än vad som är nödvändigt för att ersätta kreditgivaren för dennes kostnader (artikel 35.3). Om medlemsstaterna tillåter högre avgifter än så i anledning av betalningsförsummelse, ska de införa tak för dessa avgifter (artikel 35.4). Direktivets artikel 35.3 och 35.4 motsvarar artikel 16a.3 och 16a.4 i 2008 års direktiv.

Gällande rätt lever upp till direktivets krav

I 2010 års konsumentkreditlag finns bestämmelser om ränte- och kostnadstak (19 a och 19 b §§), en särskild bestämmelse om tak för uppläggningsavgifter (19 c §) och bestämmelser med begränsningar av möjligheten att förlänga löptiden för en kredit (36 a §). Dessa regler har gällt i sin nuvarande utformning sedan den 1 mars 2025 och omfattar merparten av de kreditavtal som regleras av lagen. Undantaget är bostadskrediter och, vad avser kostnadstaket, kontokrediter som huvudsakligen avser kreditköp och kreditköp för lägre belopp. Bestämmelserna om kostnadstak i 19 b § och regeln om begränsningar för förlängning av löptiden utsträcker kostnadstaket respektive begränsningarna av förlängning av löptiden till situationer när kreditgivaren eller någon som kreditgivaren har nära förbindelser med lämnar konsumenten en ny kredit för att finansiera återbetalning av den befintliga krediten (se mer i prop. 2024/25:17 s. 25 och 32). I 2010 års lag finns också bestämmelser som begränsar konsumentens skyldighet att betala avgifter för krediten i stället för eller vid sidan av ränta (18 §). För att konsumenten ska vara skyldig att betala en avgift krävs enligt bestämmelserna att avgiften motsvarar en kostnad för krediten och att det framgår av avtalet att avgiften tas ut. Det är alltså i dag inte tillåtet för en kreditgivare att ta ut en avgift förutom om den motsvarar en kostnad för krediten (prop. 1991/92:83 s. 118–121 och

prop. 2009/10:242 s. 105). Därtill finns i inkassokostnadslagen regler som begränsar de avgifter kreditgivaren kan ta ut vid konsumentens betalningsdröjsmål.

Regeringen konstaterar att det i dag finns ett flertal bestämmelser som begränsar konsumentens skyldighet att betala kreditränta och kreditkostnader. Därigenom begränsas också indirekt den effektiva räntan. Befintliga regler begränsar också de avgifter och andra kostnader som konsumenten kan bli skyldig att betala i anledning av betalningsdröjsmål (jämför artikel 35.3 och 35.4). Det finns alltså i svensk rätt redan regler om tak som direkt eller indirekt tar sikte på såväl kreditränta, effektiv ränta och den sammanlagda kreditkostnaden. Bestämmelsen om begränsning av förlängning av löptiden syftar till att hindra att konsumenter betalar höga kostnader utan att krediten återbetalas. Den utgör därför en åtgärd för att effektivt motverka allt för höga kreditkostnader. Vidare utgör bestämmelsen om ett särskilt tak för uppläggningsavgifter en sådan begränsning av en särskild avgift som medlemsstaterna enligt direktivet har möjlighet att anta. Gällande rätt lever alltså upp till direktivets krav enligt artikel 31. Bestämmelserna om ränte- och kostnadstak, kostnadstaket för uppläggningsavgifter och bestämmelsen om begränsningar av möjligheten att förlänga löptiden bör därför föras över till den nya lagen.

Flera remissinstanser framför liknande synpunkter som när reglerna infördes. Bland annat *Svenska Bankföreningen*, *Sparbankernas riksförbund* och *Finansbolagens Förening* lämnar synpunkter på reglernas närmare utformning, såsom att det föreligger svårigheter att tillämpa kostnadstaket för kontokrediter, att de efterfrågar en ventil för kostnadstaket om referensräntan skulle bli för hög och att den grupp företag som anses vara närstående företag är för vid. *Svensk Inkasso* anser att det ska förtydligas att förbudet att ta ut annan ersättning än dröjsmålsränta inte omfattar kostnader som anges i inkassokostnadslagen. *Sveriges Konsumenter* anser att räntetaket bör sänkas från 20 procentenheter jämte referensränta till 15 procent.

Regeringen konstaterar att reglerna endast varit i kraft en kortare tid och att 2023 års direktiv inte motiverar några ändringar av bestämmelserna. Det saknas skäl att nu ändra bestämmelserna eller att i övrigt göra de förtydliganden som efterfrågas och som berörs i tidigare förarbeten (se bland annat prop. 2024/25:17 s. 16, 19, 22–24 och 29–31)

Vad gäller direktivets bestämmelser om avgifter i anledning av betalningsdröjsmål ansågs vid genomförandet av artikel 16a.3 och 16a.4 i 2008 års direktiv, med hänvisning till inkassokostnadslagen, att det saknas behov av ytterligare åtgärder för att nå upp till direktivets krav (prop. 2023/24:23 s. 80). Motsvarande bedömning gjordes vid genomförandet av bolånedirektivet (prop. 2015/16:197 s. 185–186). Regeringen, som även konstaterar att reglerna om bland annat ränte- och kostnadstak har fått ett bredare tillämpningsområde och numera träffar i stort sett alla krediter som omfattas av det nya konsumentkreditdirektivet, anser att ytterligare åtgärder för att genomföra artikel 35.3 och 35.4 inte behövs.

Bland annat *Svenska Bankföreningen* anser att kontokrediter med säkerhet i finansiella instrument bör undantas från kostnadstaket och bestämmelsen om förlängning av löptid då föreningen anser att dessa krediter inte medför särskilda risker för överskuldssättning. Regeringen konstaterar att de nämnda reglerna gäller för såväl värdepapperskrediter

som för merparten kontokrediter sedan den 1 mars 2025 enligt de förslag som regeringen lämnade i propositionen 2024/25:17 Ett förstärkt konsumentskydd mot riskfylld kreditgivning och överskuldssättning. Eftersom bestämmelserna endast varit i kraft en kortare tid är någon ändring inte påkallad.

6.14 Dokumentation, underrättelser och ändringar av avtalsvillkor m.m.

Regeringens förslag

Nuvarande bestämmelser om dokumentation av kreditavtal och om ändring av kreditavtal ska med vissa justeringar föras över till den nya konsumentkreditlagen. Detsamma gäller bestämmelserna om ändring av ränta samt underrättelse vid avtalsändringar och ränteändringar.

För kontokrediter ska det införas ett krav på att kreditgivare minst en gång i månaden ska tillhandahålla konsumenten ett kontoutdrag. Det ska införas nya krav på att information om avtalsändringar och kontoutdrag ska lämnas i en handling eller i den form som angetts i kreditavtalet.

Nuvarande bestämmelser om konsumentens rätt till en betalningsplan ska föras över oförändrade till den nya lagen.

Utredningens förslag

Utredningens förslag överensstämmer med regeringens.

Remissinstanserna

De flesta av remissinstanserna tillstyrker eller har inga synpunkter på utredningens förslag. *Riverty Sweden AB* anser att dokumentationskraven av kreditavtalet är oproportionerliga i fall där konsumenter återkommande ingår kreditavtal med samma kreditgivare om kortfristiga fakturakrediter vilket kan leda till informationsöverbelastning för konsumenten.

Skälen för regeringens förslag

Dokumentation av kreditavtalet

I likhet med 2008 års direktiv innehåller 2023 års direktiv regler om att avtalet ska dokumenteras och i vilken form dokumentationen ska ske (artiklarna 20, 21 och 35.1). Ett antal uppräknade avtalsvillkor och annan information ska därvid nedtecknas på ett papper eller ett annat varaktigt medium som alla avtalslutande parter ska få en kopia av. Reglerna utgör inget formkrav för avtalet utan medlemsstaternas nationella regler styr ingåendet och giltigheten av avtalet (artikel 20.2). Bestämmelserna i 2023 års direktiv motsvarar i stora delar 2008 års direktiv, som genomförts i 14 § 2010 års lag. Vissa ändringar har dock gjorts. De nuvarande reglerna bör därför föras över till den nya lagen med de justeringar som motiveras av det nya direktivet.

Till att börja med ska flera av de uppgifter som även framgår av förhandsinformationen dokumenteras. Detta bör, i likhet med i dag, ske genom en hänvisning till reglerna om förhandsinformation.

Jämfört med de nu gällande kraven på dokumentation av kreditavtalet har det gjorts tillägg om vad som ska dokumenteras. Det rör sig bland annat om näringsidkarens och konsumentens telefonnummer och e-postadress, kontaktuppgifter till skuldrådgivning och en rekommendation att vid dröjsmål med betalning vända sig dit samt vilket varaktigt medium konsumenten valt för att ta emot viss information, när den inte ska lämnas via en handling, ska dokumenteras. Det bör därför i lag införas ytterligare krav på vad som ska dokumenteras (se artikel 21.1 punkterna b, p, q och x).

I direktivet har det införts ytterligare krav på avtalsvillkor som ska dokumenteras. De tilläggen får dock anses följa av nu gällande regler. Det gäller vissa uppgifter med koppling till den effektiva räntan, en varning för konsekvenserna av inte bara uteblivna betalningar utan också sena betalningar, samt att hänvisningen till den rätt till förtidsbetalning som konsumenten har och förfarandet för förtidsbetalningen, också ska innehålla en överskådlig och begriplig förklaring av hur den ersättning konsumenten ska betala till kreditgivaren beräknats (artikel 21.1 g, 21.1 m och 21.1 s). Någon åtgärd utöver att överföra nu gällande regler till den nya lagen krävs därför inte i anledning av kraven.

En nyhet i direktivet är att även senare ändringar av avtalet ska upprättas på papper eller ett annat varaktigt medium (artikel 20.1). Bestämmelsen saknar motsvarighet i 2010 års lag och en regel denna innebörd bör därför införas i den nya lagen.

Ytterligare en nyhet är en bestämmelse om hur informationen som dokumenteras ska lämnas till konsumenten (artikel 21.1 andra stycket). Enligt bestämmelsen ska informationen bland annat vara tydligt läsbar och anpassad till de tekniska begränsningar hos det medium på vilka de visas. Det bör därför införas en bestämmelse med innebörden att uppgifterna som dokumenteras ska lämnas på ett klart och begripligt sätt som, om ett medel för distanskommunikation används, ska ges på ett sätt som är anpassat till det medel som används.

Regleringen i direktivet om att konsumenten har rätt till en betalningsplan (artikel 21.1 j och 21.2) är oförändrad jämfört med 2008 års direktiv. Motsvarande bestämmelser i 2010 års lag (16 §) bör därför föras över oförändrade till den nya lagen.

De särskilda dokumentationsregler som enligt 2008 års direktiv gällt för kontokrediter som ska betalas tillbaka på uppmaning eller inom tre månader återfinns inte i 2023 års direktiv. Motsvarande regler i 2010 års konsumentkreditlag (15 §) bör därför inte föras över till den nya lagen. I likhet med vad som gäller idag bör samma krav på dokumentation gälla för bostadskrediter som för andra krediter.

Riverty Sweden AB invänder mot dokumentationskraven av kreditavtalet och anger att de är oproportionerliga när konsumenter som återkommande ingår kreditavtal med samma kreditgivare om kortfristiga fakturakrediter och att detta kan leda till informationsöverbelastning för konsumenten. Regeringen konstaterar att det för fakturakrediter som omfattas av direktivets tillämpningsområde inte finns någon möjlighet att avstå från att tillämpa dokumentationskraven. För särskilda fakturakrediter anser

regeringen dock att det i likhet med den ordning som gäller för räntefria krediter enligt 2010 års lag, bör föreskrivas undantag från dokumentationskraven.

Ändringar och underrättelser

I 2008 års direktiv finns krav på att viss information till konsumenten ska lämnas innan en avtalsändring görs. Reglerna har genomförts i 2010 års lag och innebär att konsumenten ska underrättas om en ändring i kreditavtalet i rimlig tid innan den börjar gälla. Konsumenten ska få information om ändringen och att konsumentens samtycke till ändringen krävs, när ändringen börjar gälla eller föreslås börja gälla, och möjligheterna att lämna klagomål till tillsynsmyndigheten (16 a §). I 2023 års direktiv finns motsvarande krav (artikel 22). Det har dock gjorts ett tillägg om att informationen ska lämnas i en handling eller på ett annat varaktigt medium som konsumenten kan välja och som anges i dokumentationen av kreditavtalet. De nuvarande reglerna bör föras över till den nya lagen. Det bör även införas regler om att konsumenten i vissa fall har möjlighet att välja i vilken form hon eller han ska få information och att detta val ska dokumenteras.

I 2010 års lag regleras förutsättningarna för att ändra räntan (17 §). Räntan får till att börja med ändras endast om det har avtalats. Vidare anges i paragrafen förutsättningar för att räntan ska få ändras till konsumentens nackdel. Ett exempel är om kreditgivaren använder sig av en referensränta som kreditgivaren inte har något betydande inflytande över. Bestämmelserna har inte sin grund i EU-rätten men uppfyller ett viktigt konsumentskyddande syfte och bör överföras till den nya lagen.

2023 års direktiv innehåller regler om underrättelse till konsumenten i anledning av ränteändringar (artikel 23). Kreditgivare ska informera konsumenten på paper eller på ett annat varaktigt medium som anges i kreditavtalet om varje ändring av krediträntan i god tid innan ändringen träder i kraft. Informationen ska omfatta betalningarnas belopp efter det att den nya krediträntan har trätt i kraft och, om betalningarnas antal och periodicitet ändras, uppgift om det. Under vissa förutsättningar får kreditgivaren i stället ge informationen regelbundet. Motsvarande artikel i 2008 års direktiv har genomförts i 2010 års konsumentkreditlag (19 §). I förhållande till den lagen har det skett vissa preciseringar, t.ex. att underrättelsen ska lämnas i god tid innan ändringen träder i kraft och att informationen ska lämnas på ett varaktigt medium som anges i kreditavtalet. De nuvarande bestämmelserna bör därför föras över till den nya konsumentkreditlagen med de justeringar som 2023 års direktiv kräver.

För kontokrediter finns särskilda bestämmelser om underrättelse i såväl 2008 års direktiv (artikel 12) som 2023 års direktiv (artikel 24). I stora delar motsvarar 2023 års direktivs bestämmelser de i 2008 års direktiv. Utöver vad som anges ovan om underrättelse vid ränteändringar, har det i artikeln specificerats att ett kontoutdrag, som tidigare endast skulle lämnas regelbundet, ska lämnas minst en gång i månaden. Ett sådant krav bör införas i den nya lagen. Det har också förtydligats att skyldigheten att tillhandahålla kontoutdrag gäller under hela avtalstiden. Enligt regeringen bör detta gälla även utan någon särskild regel. Någon justering av bestämmelsen krävs alltså inte i det avseendet. Kontoutdraget ska

tillhandahållas på ett papper eller ett annat varaktigt medium som konsumenten valt. Även detta bör framgå av bestämmelsen.

De bestämmelser som gäller kontokrediter i 2010 års lag gäller även de krediter som i direktivet definieras som överskridanden. Så bör vara fallet även fortsatt. Ett överskridande definieras i 2023 års direktiv som en underförstått accepterad kontokredit där konsumenten kan överskrida kreditgränsen (artikel 3 punkten 19). Liksom 2008 års direktiv innehåller 2023 års direktiv vissa bestämmelser för överskridanden som inte gäller andra kontokrediter (artikel 25). Dessa motiverar en särreglering i lagen. Bestämmelserna i artikel 25.1, 25.2 och 25.3 motsvarar i huvudsak bestämmelserna i 2008 års direktiv som genomförts i 2010 års konsumentkreditlag (20 § tredje och fjärde styckena). Vissa justeringar har dock gjorts vad gäller hur informationen ska lämnas. Bestämmelserna bör föras över till den nya lagen men justeras i enlighet med den nya lydelsen. En nyhet är också att det i avtalet ska anges om överskridande tillåts. Den befintliga regleringen uppfyller detta krav i och med att det framgår att den gäller när det enligt avtalet är möjligt att överskrida en kreditgräns. Något ytterligare tillägg behöver därför inte göras. När det gäller bestämmelsen om vilken information konsumenten ska få om ett överskridande är väsentligt och varat under längre tid än en månad har det gjorts ett tillägg i 2023 års direktiv (artikel 25.2). Konsumenten ska utöver den information som gäller idag, få uppgift om förfallodag. Bestämmelsen i den nya lagen bör formuleras i enlighet med detta. I direktivet anges vidare att konsumenten vid regelbundna överskridanden ska erbjuda konsumenten rådgivningstjänster om sådana finns tillgängliga och kostnadsfritt hänvisa konsumenten till skuldrådgivningstjänster. Även detta medför tillägg i lagtext jämfört med idag.

6.15 Konsumentens ångerrätt

Regeringens förslag

Nuvarande bestämmelser om konsumentens ångerrätt och följderna av att ångerrätten utövas ska, med vissa ändringar och tillägg, föras över till den nya lagen.

Om det vid ett kreditköp har avtalats om öppet köp för varan och den tidsfrist som gäller enligt avtalet överstiger 14 dagar ska ångerfristen för kreditavtalet förlängas i motsvarande mån.

Ångerfristen ska aldrig börja löpa senare än ett år efter kreditavtalets ingående. Detta ska dock bara gälla om konsumenten fått föreskriven information om sin ångerrätt.

Om konsumenten lämnar eller sänder sitt meddelande om att han eller hon frånträder kreditavtalet i rätt tid och på det sätt som anges i dokumentationen av kreditavtalet ska meddelandet få återopas även om det försenas, förvanskas eller inte kommer fram.

Regeringens bedömning

Svensk rätt uppfyller redan direktivets krav på automatisk återgång av kreditavtal vid kreditköp.

Utredningens förslag och bedömning

Utredningens förslag överensstämmer i huvudsak med regeringens. Utredningen föreslår att den längre ångerfristen för sådana kreditköp där det avtalats om öppet köp ska omfatta även tjänster.

Remissinstanserna

Remissinstanserna tillstyrker utredningens förslag och delar eller har inga synpunkter på utredningens bedömning.

Skälen för regeringens förslag och bedömning

Konsumenten ska även i fortsättningen ha 14 dagar på sig att ångra avtalet

Enligt 2023 års direktiv ska konsumenten ha en möjlighet att frånträda avtalet inom 14 dagar utan att behöva ange något skäl (artikel 26). Ångerfristen börjar löpa antingen den dag då avtalet ingås eller när konsumenten fått del av avtalsvillkoren och viss föreskriven information.

Regleringen i direktivet överensstämmer i stort med 2008 års direktiv, vilket har genomförts i 2010 års lag (21–25 §§). Vissa ändringar har dock gjorts. Dagens regler bör därför föras över till den nya lagen med de justeringar som motiveras av direktivet.

Till skillnad från 2008 års direktiv finns i 2023 års direktiv en bestämmelse om att det vid kreditköp, eller kombinerade kreditavtal med direktivets terminologi, i vissa fall ska gälla en längre ångerfrist. Av bestämmelsen framgår att ångerrätten vid kreditköp av en vara med en returpolicy som säkerställer full återbetalning under en tidsperiod som överstiger 14 dagar, ska förlängas så att den motsvarar varaktigheten för en sådan returpolicy (artikel 26.3).

Ett kreditköp består av två avtal, ett kreditavtal och ett köpeavtal. Avtalen är ömsesidigt beroende av varandra. Enligt 2010 års lag gäller ångerrätten enbart för kreditavtalet men inte för köpeavtalet (se prop. 2009/10:242 s. 67). Det hindrar inte att det i köpeavtalet kan avtalas om en rätt för konsumenten att lämna tillbaka varan med full återbetalning, s.k. öppet köp. Genom bestämmelsen i 2023 års direktiv säkerställs att tidsfristen för att frånträda avtalen i en sådan situation stämmer överens. Det bör därför i den nya lagen införas en bestämmelse som innebär att om det vid ett kreditköp har avtalats om öppet köp och den tidsfrist som gäller enligt avtalet överstiger 14 dagar, ska ångerfristen för kreditavtalet förlängas i motsvarande mån. Enligt bestämmelsen i direktivet är det enbart kreditköp av en vara som omfattas. Det bedöms inte finnas utrymme enligt direktivet att låta regleringen omfatta även kreditköp av en tjänst. Till skillnad från utredningens förslag bör alltså endast kreditköp av varor omfattas.

Utgångspunkten enligt både 2010 års lag och 2023 års direktiv är att ångerfristen börjar löpa den dag då avtalet ingås, under förutsättning att konsumenten vid den tidpunkten har fått all den dokumentation han eller hon har rätt till. Till skillnad från vad som gäller enligt den nuvarande lagen ska ångerfristen trots bristfällig dokumentation ha en yttersta tidsgräns. Tidsgränsen gäller bara om konsumenten åtminstone har fått föreskriven information om sin ångerrätt. Fristen börjar då löpa senast ett

år efter avtalets ingående. När ångerfristen därefter löpt ut ska det alltså inte längre vara möjligt för konsumenten att ångra avtalet. En motsvarande regel bör införas i den nya lagen.

Hur en konsument som vill utnyttja ångerrätten ska gå till väga regleras i artikel 26.5. Där framgår att konsumenten innan ångerfristen löper ut ska underrätta kreditgivaren i enlighet med den information om ångerrätten som kreditgivaren lämnat i kreditavtalet, på papper eller på något annat varaktigt medium som konsumenten valt och som framgår av dokumentationen i kreditavtalet. Bestämmelsen bör läsas tillsammans med artikel 26.1 tredje stycket som anger att tidsfristen ska anses ha iakttagits om konsumenten skickar underrättelsen på detta sätt inom den tid direktivet föreskriver. Under de förutsättningarna är det alltså kreditgivaren som står risken för att meddelandet försenas. En motsvarande regel finns i 2010 års lag, där det föreskrivs att om konsumenten i rätt tid och på ett ändamålsenligt sätt har lämnat eller sänt ett meddelande om att han eller hon frånträder kreditavtalet, får meddelandet återropas även om det försenas, förvanskas eller inte kommer fram (23 §). Något skriftlighetskrav gäller emellertid inte för ett meddelande om att ångerrätten utnyttjas. Ett sådant meddelande kan alltså även lämnas muntligen (se prop. 2009/10:242 s. 68). Det finns inget som talar för att avsikten med tillägget i 2023 års direktiv om på vilket sätt underrättelsen ska ske ska ha varit att införa ett formkrav för ångerrättens utövande. Ett sådant krav skulle dessutom riskera att försämra konsumentskyddet på ett påtagligt sätt. Utifrån vad som anförs ovan får direktivets bestämmelse om hur ångerrätten utövas uppfattas som en bevisregel om när ett meddelande om att konsumenten har utnyttjat sin ångerrätt har skett i rätt tid. Det bör alltså i den nya lagen framgå att bevisregeln ska tillämpas om konsumenten i rätt tid ångrar kreditavtalet på det sätt som anges i dokumentationen av kreditavtalet.

Verkan av att ångerrätten utövas

Om konsumenten utnyttjar ångerrätten ska enligt artikel 26.5 b) i 2023 års direktiv kapitalet återbetalas tillsammans med upplupen ränta på detta kapital. Räntan ska beräknas utifrån den avtalade räntan från och med det datum då krediten utnyttjades till och med det datum då kapitalet återbetalas. Återbetalningen ska ske utan onödigt dröjsmål och i alla händelser senast 30 kalenderdagar efter avsändandet av underrättelsen. Kreditgivaren ska inte ha rätt till någon annan kompensation från konsumenten, med undantag för icke återbetalningsbara avgifter som erlagts av kreditgivaren till en offentlig förvaltning.

Konsumentens skyldighet att återbetala krediten om ångerrätten utnyttjas finns i 24 § i 2010 års lag. I den finns också regler kring hur beloppet ska beräknas. Enligt paragrafen ska en konsument som utövar sin ångerrätt snarast, och senast inom 30 dagar från den dag då konsumenten lämnade eller sände sitt meddelande, betala tillbaka det belopp som erhållits från kreditgivaren. Tillägg ska göras för upplupen ränta på beloppet, och räntan ska utgå från och med den dag då konsumenten fick tillgång till krediten till och med den dag då den återbetalas. Om kreditgivaren med anledning av kreditavtalet har betalat en avgift till det allmänna som inte återbetalas, är konsumenten dessutom skyldig att ersätta

kreditgivaren för denna. För att tydliggöra att kreditgivaren därutöver inte har rätt till ersättning för några andra avgifter innehåller paragrafens andra stycke en bestämmelse om att kreditgivaren snarast och senast inom 30 dagar från den dag då kreditgivaren tog emot konsumentens meddelande om att kreditavtalet frånträds, ska betala tillbaka de avgifter som konsumenten har betalat med anledning av krediten. Detta gäller exempelvis en avgift för upplägg av den ångrade krediten, även om kostnaden faktiskt har uppstått (se prop. 2009/10:242 s. 70).

Regeringen konstaterar att den svenska regleringen stämmer väl överens med artikel 26.5 b) i 2023 års direktiv. Vad som tidigare har uttalats om behovet av att tydliggöra att kreditgivaren ska återbetala eventuella uppläggningsavgifter och liknande avgifter gäller fortfarande och bedöms också som förenligt med direktivet (se prop. 2009/10:242 s. 70). Regeringen föreslår därför att paragrafen förs över till den nya lagen oförändrad.

I artikel 26.6 finns bestämmelser om verkan av utövad ångerrätt på anknytande avtal. I artikeln föreskrivs att om konsumenten utövar sin ångerrätt och det till kreditavtalet tillhandahålls en kompletterande tjänst av kreditgivaren eller av någon annan till följd av en överenskommelse mellan kreditgivaren och denne, ska konsumenten inte längre vara bunden av avtalet om den kompletterande tjänsten.

I 2010 års konsumentkreditlag finns motsvarande bestämmelser i 25 §. Enligt paragrafen gäller att om en konsument utövar sin ångerrätt, och det med anledning av kreditavtalet har ingåtts ett anknytande avtal om tjänster som tillhandahålls av kreditgivaren eller någon annan på grund av en överenskommelse mellan denne och kreditgivaren, ska det anknytande avtalet upphöra att gälla utan att konsumenten får åläggas någon påföljd för det. Regeringen konstaterar att bestämmelserna i 2010 års lag uppfyller direktivets krav. De bör därför föras över till den nya lagen.

Ångerrätten vid köp av en vara eller tjänst som finansierats av ett kreditavtal

Enligt artikel 27.1 i 2023 års direktiv ska medlemsstaterna säkerställa att en konsument som i samband med ett avtal om leverans av varor eller tillhandahållande av tjänster, utnyttjar en på unionsrätten grundad ångerrätt inte längre är bunden av ett kombinerat kreditavtal. Kreditavtalet ska då alltså upphöra att gälla automatiskt utan att någon särskild uppsägning krävs.

En sådan ångerrätt för en vara eller tjänst som artikeln tar sikte på återfinns i svensk rätt för distansavtal om varor och icke finansiella tjänster samt för distansavtal om finansiella tjänster. Enligt lagen (2005:59) om distansavtal och avtal utanför affärslokaler gäller att om en konsument utövar sin ångerrätt och ingått ett anknytande avtal med näringsidkaren eller med någon annan på grund av en överenskommelse mellan denne och näringsidkaren, ska det anknytande avtalet upphöra att gälla utan att konsumenten får åläggas någon påföljd för detta (se 2 kap. 16 § och 3 kap. 12 § distansavtalslagen – den sistnämnda föreslås få ny numrering, 3 kap. 21 §, se prop. 2025/26:84 Ett stärkt konsumentskydd vid distansavtal). Paragrafen som avser distansavtal om varor och icke finansiella tjänster innehåller ett tillägg om att detsamma ska gälla för sådana kreditköp som

avses i konsumentkreditlagen. Detta täcker in fall där krediten lämnas av någon annan än säljaren och varan eller tjänsten anges i kreditavtalet. (se prop. 2009/10:242 s. 71). Svensk rätt uppfyller alltså redan de krav som direktivet ställer upp i artikel 27.1. Någon åtgärd för att genomföra direktivets krav i det avseendet krävs därmed inte.

6.16 Betalning av krediten i förtid och vissa frågor om uppsägning och kontokrediter

Regeringens förslag

Nuvarande regler om att konsumenten alltid har rätt att betala krediten i förtid, respektive kreditgivarens rätt att få betalning i förtid, ska föras över till den nya lagen. Vid beräkningen av fordran i dessa fall ska dock en reducering som omfattar samtliga kreditkostnader göras. Till den nya lagen ska även nuvarande regler om ränteskillnadsersättning föras över.

Om kreditgivaren vill säga upp en kontokredit eller ändra avtalsvillkoren för en sådan kredit på så sätt att kreditutrymmet minskar ska konsumenten underrättas minst 30 dagar innan uppsägningen eller ändringen av villkoren får verkan. Det ska dock inte gälla om kreditgivaren har rätt att säga upp en kontokredit att upphöra omedelbart.

När en kreditgivare säger upp eller minskar kreditutrymmet för en kontokredit ska konsumenten erbjudas en möjlighet att återbetala det utestående beloppet som överstiger kreditgränsen genom tolv lika stora månadsbetalningar.

Nuvarande regler om uppsägning av kreditavtal med obestämd löptid ska med vissa anpassningar föras över till den nya lagen.

Utredningens förslag

Utredningens förslag överensstämmer i huvudsak med regeringens. Utredningen föreslår att reglerna om underrättelse vid uppsägning eller ändring av avtalsvillkoren för en kontokredit och bestämmelsen om återbetalning av utestående belopp för en kontokredit som sägs upp eller minskas ska kopplas till reglerna om kreditgivarens rätt till förtidsbetalning. Utredningen föreslår också annan lagteknisk lösning för flera av bestämmelserna.

Remissinstanserna

De flesta remissinstanserna tillstyrker eller har inga synpunkter på utredningens förslag. *Svensk Inkasso* anser att en borgenär inte bör vara skyldig att bevisa att konsumenten erbjudits att betala den utestående kreditfordran genom tolv lika stora månatliga betalningar för att verkställighet ska kunna ske. *Klarna Bank AB* och *Swedish FinTech Association* anser att en minskning av kreditutrymmet för en kontokredit ska kunna göras tidigare än 30 dagar efter att konsumenten meddelats om detta.

Skälen för regeringens förslag

Konsumentens rätt att betala krediten i förtid och beräkning av kreditfordran

Artikel 29 i 2023 års direktiv innehåller regler om rätten till förtidsbetalning för konsumenten, beräkning av kreditfordran och ränteskillnadsersättning. Reglerna innebär att en konsument alltid har rätt att betala en kredit innan den avtalade förfallotidpunkten och att en reducering av kreditfordran då ska ske. Reglerna om ränteskillnadsersättning anger hur den ersättning som konsumenten kan bli skyldig att betala till kreditgivaren om förtidsbetalning görs under den tid som parterna avtalat om en bunden ränta ska beräknas. Artikel 29 har en motsvarighet i 2008 års direktiv och har genomförts i 32 och 36 §§ i 2010 års lag. I stort är de ändringar som gjorts i 2023 års direktiv redaktionella och bestämmelserna i 2010 års lag bör därför föras över oförändrade till den nya lagen.

I 2023 års direktiv har det dock gjorts ändringar som rör den nedsättning som ska göras av konsumentens kreditfordran när konsumenten väljer att betala krediten i förtid. I 2008 års direktiv anges att en nedsättning ska göras av den sammanlagda kreditkostnaden och utgöras av räntan och kostnaderna under avtalets återstående löptid. I 2023 års direktiv finns ett tillägg med innebörden att det vid beräkningen av denna ersättning ska tas hänsyn till alla kostnader som konsumenten ska betala enligt kreditavtalet. Tillägget har utformats mot bakgrund av EU-domstolens dom i mål nr C-383/18, EU:C:2019:702, den s.k. Lexitordomen. I domen klargörs att inte endast de kostnader som har ett samband med avtalets löptid ska sättas ned, utan att nedsättningen ska omfatta alla kostnader som konsumenten ska betala i anledning av kreditavtalet. Nedsättningen av konsumentens sammanlagda kreditkostnad bör enligt direktivet stå i proportion till kreditavtalets återstående löptid och omfatta kostnader som inte är beroende av kreditavtalets löptid, inbegripet kostnader som är helt uttömda vid tidpunkten för beviljandet av krediten (skäl 70).

Den nuvarande regleringen, som har sin grund i 1979 års konsumentkreditlag, innebär att kreditgivaren inte får tillgodogöra sig någon ränta eller kostnader hänförliga till den outnyttjade delen av kredittiden. En reduktion ska därmed göras av den ränta och de avgifter som är hänförliga till den outnyttjade delen av kredittiden (prop. 1976/77:123 s. 175–176). Enligt dagens bestämmelser ska det dock inte göras någon reduktion av kostnader som är hänförliga till tiden före förtidsbetalningen, t.ex. en uppläggningsavgift (prop. 1991/92:83 s. 69 och 136–137). Gällande rätt medger alltså situationer där samtliga kreditkostnader inte omfattas av den reduktion som ska göras av kreditfordran. Bestämmelsen om beräkning av kreditgivarens fordran vid förtidsbetalning bör ändras så att samtliga de avgifter och andra kostnader som konsumenten ska betala enligt kreditavtalet reduceras i förhållande till den återstående löptiden. En sådan ordning kan också vara motiverad av de svårigheter som kan föreligga med att fastställa vilka kostnader som objektivt sett har samband med avtalets löptid.

Ändringen bör uttryckas i lag som att kreditkostnaderna ska sättas ned i förhållande till den återstående löptiden. Till skillnad från utredningens lagförslag, bör det därmed inte framgå att konsumenten, utöver ränta, ska

betala andra kostnader för krediten fram till förtidsbetalningen, eftersom dessa kostnader ska sättas ned.

Hänvisningen i 2010 års lag till att beräkningen ska ske enligt de grunder som överensstämmer med god kreditgivningssed bedöms ligga i linje med regleringen i 2023 års direktiv. Det bör därför även fortsättningsvis göras en sådan hänvisning. De ändringar som görs i paragrafen i övrigt medför dock en begränsning av de beräkningsmetoder som kan användas.

Av direktivet framgår vidare att skatter och avgifter som tas ut av och betalas direkt till en tredje part och som inte är beroende av kreditavtalets löptid inte bör beaktas i beräkningen (skäl 70). Kravet på att sådana skatter och avgifter inte beaktas uppfylls enligt regeringen redan av det faktum att bestämmelsen är tillämplig på rättsförhållandet mellan kreditgivare och konsument. Någon särskild reglering i lag behövs därför inte.

Reglerna om förtidsbetalning av krediten och beräkning av kreditgivarens fordran i 2010 års konsumentkreditlag tillämpas även för bostadskrediter. Frågan om förtidsbetalning och reducering av kreditfordran för bostadskrediter regleras i bolånedirektivet (artikel 25). Artikeln är närmast likalydande med den som finns i 2008 års direktiv. För bostadskrediter finns dock ett rättsfall från EU-domstolen (C-555/21) som går i en annan riktning än Lexitor- domen. I målet klargör domstolen att medlemsstater, när det gäller bostadskrediter, inte är förhindrade att föreskriva att kreditfordran vid förtidsbetalning endast ska reduceras med ränta och kostnader som är hänförliga till kreditens löptid. Bolånedirektivet är ett s.k. minimiharmoniserat direktiv. De regler om reducering av fordran som regeringen nu föreslår är mer förmånliga för konsumenten än de som gällt hittills. Bestämmelserna bör därför gälla även för bostadskrediter.

Särskilda regler om återbetalning av kontokrediter och kreditgivarens rätt till förtidsbetalning

2023 års direktiv innehåller regler som rör återbetalning av kontokrediter respektive överskridanden. Enligt direktivet ska en kreditgivare när en kontokredit eller överskridande sägs upp eller minskas, innan verkställighetsförfarande inleds, erbjuda konsumenten möjlighet att återbetala det belopp som överstiger den nya kreditgränsen i tolv lika stora månatliga avbetalningar till den kreditränta som gäller för krediten (artiklarna 24.4 och 25.5). Utredningen föreslår att en regel med denna innebörd ska kopplas till de nu gällande reglerna om kreditgivarens rätt till förtidsbetalning.

Varken 2008 års direktiv eller 2023 års direktiv innehåller regler om kreditgivarens rätt till förtidsbetalning. I 2010 års lag regleras frågan i 33 §. För att kreditgivaren ska ha rätt till förtidsbetalning krävs att det gjorts förbehåll om det i avtalet och att något av de i bestämmelsen angivna kriterierna är uppfyllda. Det rör sig exempelvis om vissa betalningsdröjsmål eller att den säkerhet som ställts för krediten försämrats på visst sätt. Regleringen begränsar kreditgivarens rätt att säga upp kredit till betalning i förtid till de situationer som anges i paragrafen. Detta gäller dock inte för en kontokredit, där regleringen inte utgör förutsättningar för att säga upp krediten, utan endast rätten för kreditgivaren att få det utestående kreditbeloppet betalt i förtid (se prop. 1991/92:83 s. 130–131,

prop. 2013/14:44 s. 19–22 och 25–27, se även prop. 2009/2010:242 s. 87 för begreppet löpande kredit). Av detta skäl är det inte heller lämpligt att genomföra direktivets artiklar som gäller kontokrediter på det sätt som utredningen föreslår. I stället bör de nu gällande reglerna om kreditgivarens rätt till förtidsbetalning överföras oförändrade till den nya lagen och en ny paragraf införs som genomför direktivets artiklar 24.4 och 25.5.

Artikel 24.4 om kontokrediter och 25.5 om överskridanden tar sikte på situationer där kreditgivaren säger upp avtalet eller ändrar avtalsvillkoren på så sätt att kreditgränsen minskas. Artiklarna bör genomföras genom regler om att kreditgivaren i en sådan situation ska vara skyldig att erbjuda konsumenten en möjlighet att återbetala det utestående beloppet, eller i förekommande fall det kreditbelopp som överstiger den nya kreditgränsen, genom tolv lika stora månadsbetalningar innan verkställighetsåtgärder vidtas.

En särskild fråga rör reglernas rättsverkan. *Svensk Inkasso* anser att en borgenär inte ska vara skyldig att bevisa att konsumenten erbjudits att betala den utestående kreditfordran genom tolv lika stora månatliga betalningar för att verkställighet ska kunna ske. Regeringen anser att reglerna är av marknadsrättslig karaktär och därmed inte bör ha civilrättslig verkan. Reglernas efterlevnad får i stället tillförsäkras inom ramen för myndigheternas tillsynsarbete.

Uppsägning av kreditavtal med obestämd löptid

Liksom 2008 års direktiv innehåller 2023 års direktiv regler om konsumentens och kreditgivarens uppsägning av kreditavtal med obestämd löptid (artikel 28). Reglerna i 2008 års direktiv har genomförts i 37 § i 2010 års lag. Enligt paragrafen får konsumenten när som helst säga upp ett kreditavtal med obestämd löptid. Avtalet upphör omedelbart om en uppsägningstid inte avtalats, och annars när uppsägningstiden löpt ut. Uppsägningstiden får inte vara längre än en månad. Även kreditgivaren kan säga upp ett avtal med obestämd löptid om det har avtalats. Uppsägningstiden ska då vara minst två månader. Har konsumenten inte utnyttjat krediten, får kreditgivaren säga upp kreditavtalet att upphöra omedelbart, om det har avtalats och är skäligt. Konsumenten ska innan han eller hon förlorar rätten till krediten underrättas om uppsägningen och om skälen för den. I praktiken torde reglerna om uppsägning av kreditavtal med obestämd löptid främst vara tillämpliga på kontokrediter med obestämd löptid (jämför prop. 2009/10:242 s. 115–116. Kreditgivaren har därmed en möjlighet att omedelbart säga upp en kontokredit under vissa förhållanden. Hur underrättelse ska ske regleras i dessa fall i paragrafen om uppsägning av avtal med obestämd löptid.

I 2023 års direktiv har regleringen ändrats endast vad gäller hur en underrättelse till konsumenten ska lämnas. Nu gällande regler bör därför föras över till den nya lagen, men ändras på så sätt att det framgår att uppsägning eller underrättelse ska lämnas i handling eller i den form som konsumenten valt och som dokumenterats.

I 2023 års direktiv har det också införts nya regler om underrättelser vid uppsägning och minskning av kontokrediter respektive överskridanden (artiklarna 24.3 och 25.4). Medlemsstaterna ska kräva att kreditgivaren underrättar konsumenten på ett överenskommet sätt om varje minskning

eller uppsägning åtminstone 30 dagar före den dag då minskningen eller uppsägningen av kontokrediten får verkan. Artiklarna reglerar inte förutsättningarna för uppsägning respektive minskning och kan inte heller anses innebära en reglering av uppsägningstid. I stället medför artiklarna en skyldighet för kreditgivaren att underrätta konsumenten om en uppsägning eller ändring av avtalsvillkor inom viss tid. En bestämmelse av denna innebörd bör därför införas i den nya lagen.

Som berörts finns det redan regler om kreditavtal med obestämd löptid som i vissa fall möjliggör en omedelbar uppsägning.

Reglerna som genomför artiklarna 24.3 och 25.3 bör vara subsidiära i förhållande till reglerna om kreditavtal med obestämd löptid. I praktiken bör därmed reglerna om 30 dagars uppsägningstid blir begränsade till kontokrediter med en avtalad uppsägningstid. Det innebär också, som bland annat *Klarna Bank AB* och *Swedish FinTech Association* efterfrågar, att en underrättelse inte behöver skickas 30 dagar innan en kontokredit sägs upp, om det finns grund för omedelbar uppsägning. Så kan vara fallet om konsumenten inte längre bedöms ha återbetalningsförmåga för krediten (se skäl 68 i 2023 års direktiv och prop. 2009/20:242 s. 116).

Utredningen föreslår att regler om underrättelse om uppsägning ska föras in i nu gällande bestämmelse om uppsägningstid när kreditgivaren har rätt till förtidsbetalning. Som regeringen redogör för ovan bör artiklarna 24.3 och 25.4 förstås som regler om underrättelse vid uppsägning. Reglerna är, till skillnad från nu gällande regler om kreditgivarens rätt till förtidsbetalning, inte av civilrättslig karaktär. Genomförandet bör därför göras i en separat paragraf. Underrättelsen ska vidare enligt direktivet ske på det sätt som kreditgivaren och konsumenten överenskommit. Det finns för denna artikel inget krav på att överenskommelsen ska dokumenteras i kreditavtalet eller när överenskommelsen ska ske. Det är därför möjligt för kreditgivaren att i sina standardvillkor vid avtalets ingående ange det sätt på vilket kommunikationen ska ske.

Vid en minskning av kreditutrymmet är det fråga om en ändring av avtalsvillkoren. En bestämmelse om underrättelse till konsumenten vid ändring av avtalsvillkor finns i 2010 års konsumentkreditlag (16 a §). Den bestämmelsen motsvarar artikel 22 i 2023 års direktiv och bör som framgår av avsnitt 6.16 föras över till den nya lagen (se förslag till 4 kap. 5 §). Även denna paragraf bör vara subsidiär i förhållande till de nya reglerna om underrättelse för kontokrediter.

6.17 Betalningsdröjsmål och anståndsåtgärder

Regeringens förslag

Om en konsument är i dröjsmål med betalning enligt kreditavtalet ska kreditgivaren, när det är lämpligt, erbjuda alternativ till att erbjuda verkställighetsåtgärder. Ett sådant erbjudande ska innefatta en ändring av kreditavtalet. Vid bedömningen av om ett erbjudande är lämpligt ska kreditgivaren vara skyldig att beakta konsumentens personliga omständigheter och återbetalningsförmåga.

Utredningens förslag

Överensstämmer i huvudsak med regeringens. Utredningen föreslår att kreditgivaren ska ha rutiner och riktlinjer för att erbjuda ett alternativ till verkställighetsåtgärder och att erbjudandet ska bestå i ändrade avtalsvillkor bara om kreditgivaren inte erbjuder en ny kredit som helt finansierar återbetalningen av den befintliga krediten.

Remissinstanserna

De flesta remissinstanserna tillstyrker eller har inga synpunkter på utredningens förslag. *Kronofogdemyndigheten* anser att förslaget kan bidra till att förhindra att konsumentens skuldbörda ökar i onödan. Myndigheten efterfrågar ett tydliggörande av vilka åtgärder myndigheten bör vidta i anledning av reglerna.

Skälen för regeringens förslag

Anståndsåtgärder i 2010 års lag

Kreditgivare ska enligt 2010 års lag ha rutiner och riktlinjer för att, när det är lämpligt, överväga alternativ till att vidta verkställighetsåtgärder när konsumenten är i dröjsmål med en betalning enligt kreditavtalet (20 d §). Vid övervägandet ska kreditgivaren beakta konsumentens personliga omständigheter och återbetalningsförmåga. Paragrafen genomför artikel 16a i 2008 års konsumentkreditdirektiv. Artikel 16a infördes i direktivet genom Europaparlamentets och rådets direktiv (EU) 2021/2167 av den 24 november 2021 om kreditförvaltare och kreditförvärvare och om ändring av direktiven 2028/48/EG och 2024/17/EU (Kredithanteringsdirektivet). Regleringen innebär bland annat att kreditgivare ska ha en lämplig ordning för att ta ställning till i vart fall vissa av de alternativ som finns till en ansökan om verkställighet (prop. 2024/24:23 s. 79).

2023 års direktiv

I 2023 års direktiv finns regler om alternativ till verkställighetsåtgärder som i stor utsträckning liknar de som finns i 2008 års direktiv. Vissa ändringar har dock gjorts. Enligt 2008 års direktiv krävs av kreditgivare att de ska ha adekvata riktlinjer och förfaranden så att de när det är lämpligt gör sitt yttersta för att medge skäliga anstånd innan verkställighetsförfaranden inleds. I 2023 års direktiv anges i stället att näringsidkaren ska medge skäligt anstånd innan verkställighetsförfaranden inleds, när så är lämpligt. (artikel 35). I både 2008 års direktiv och 2023 års direktiv exemplifieras olika anståndsåtgärder som kan komma i fråga. En anståndsåtgärd kan exempelvis bestå i en fullständig eller partiell refinansiering av en kredit. Till skillnad från i 2008 års direktiv anges att en sådan anståndsåtgärd som ska erbjudas inte bara får, utan ska, omfatta en ändring av de befintliga avtalsvillkoren. Vilka avtalsvillkor som kan ändras är fortsatt angivna i en inte uttömmande lista. Även enligt 2023 års direktiv ska kreditgivaren beakta konsumentens individuella omständigheter.

I 2023 års direktivs artikel finns ytterligare bestämmelser som saknar motsvarighet i 2008 års direktiv. Det framgår dels att en kreditgivare inte

är skyldig att upprepade gånger erbjuda en konsument anståndsåtgärder, utom när det är motiverat, dels att en kreditgivare som ändrar avtalsvillkoren inte är skyldig att göra en kreditprövning, utom när det sammanlagda belopp som konsumenten ska betala höjs avsevärt (artikel 35.1). Därtill har det i artikeln införts en ny bestämmelse om att medlemsstaterna inte ska hindra parterna från att uttryckligen i ett kreditavtal komma överens om att återlämnande eller överföring till kreditgivaren av varor som omfattas av ett kombinerat kreditavtal eller intäkter från försäljningen av sådana varor är tillräckligt för att återbetala krediten (artikel 35.5).

Betalningsdröjsmål och anståndsåtgärder i den nya lagen

I den nya konsumentkreditlagen bör det finnas regler om anståndsåtgärder vid betalningsdröjsmål. Som framhålls i 2023 års direktiv är det angeläget att kreditgivare i ett tidigt skede hanterar nya kreditrisker proaktivt och säkerställer att de, när det är lämpligt, medger skäliga anstånd (skäl 79). I likhet med vad *Kronofogdemyndigheten* framhåller anser regeringen att sådana åtgärder kan bidra till att konsumenter som hamnar i dröjsmål om lägre belopp inte drar på sig onödiga kostnader.

Utredningen föreslår att reglerna fortsatt ska utgå från att kreditgivaren ska ha rutiner och riktlinjer för att erbjuda anståndsåtgärder. Regeringen bedömer emellertid att reglerna bör utformas i närmare anslutning till direktivet. Till att börja med bör det finnas en skyldighet för kreditgivaren att, om konsumenten är i betalningsdröjsmål, erbjuda alternativ till verkställighetsåtgärder. En förutsättning för detta bör dock vara att det är lämpligt. Ett kostnadsfritt betalningsanstånd vid tillfälliga betalningssvårigheter kan exempelvis bidra till att konsumenten kan göra rätt för sig även utan att verkställighetsåtgärder vidtas. Att erbjuda ett alternativ till verkställighetsåtgärder bör däremot inte anses lämpligt om det innebär att konsumenten erbjuds ett avtal som är oförmånligt och riskerar att leda till överskuldssättning.

Utredningens förslag innebär att de alternativ till åtgärder som näringsidkaren ska erbjuda i första hand ska bestå i att kreditgivaren erbjuder en ny kredit som refinansierar den befintliga krediten. Om så inte sker ska näringsidkaren vara skyldig att erbjuda en ändring av avtalsvillkoren. Regeringen anser dock att direktivet bör förstås som att ett alternativ till verkställighetsåtgärder ska omfatta ett erbjudande om ändrade avtalsvillkor (se skäl 80). Detta bör framgå uttryckligen i den nya lagen. Att kreditgivaren även får erbjuda en refinansiering av kreditavtalet behöver dock inte framgå av lagtext. Det bör inte heller uttryckligen i lag anges vilka villkorsändringar som kan komma i fråga. I praktiken kan det vara fråga om en rad olika åtgärder, som ett kortare betalningsanstånd eller en räntesänkning. Det bör vara upp till näringsidkaren att avgöra vilka villkorsändringar som bör erbjudas och som kan vara till nytta för konsumenten (jämför dock regeringens förslag till 4 kap. 12 § som begränsar möjligheten att förlänga löptiden för en kredit utom i vissa fall).

Kronofogdemyndigheten efterfrågar ett tydliggörande av vilka åtgärder myndigheten bör vidta i anledning av reglerna. När de nu gällande reglerna infördes i 2010 års lag uttalade regeringen att kontrollen av reglernas efterlevnad i första hand ska ske genom tillsyn och att det saknas behov av

någon ytterligare sanktion (prop. 2023/24:23 s. 80). Även kraven i 2023 års direktiv är av sådan karaktär att en konsument inte bör kunna göra dem gällande gentemot näringsidkaren. Det kan särskilt noteras att 2023 års direktiv anger att skyldigheten att vidta anståndsåtgärder inte bör påverka tillämpningen av förfaranden enligt nationella regler om verkställighetsförfaranden (skäl 80). Någon möjlighet för en konsument att invända mot ett betalningsanspråk med hänsyn till att kreditgivaren inte erbjudit några anståndsåtgärder föreligger därmed inte. Kontrollen av reglernas efterlevnad bör därmed ske inom ramen för tillsyn.

Vissa delar av artikeln föranleder ingen särskild åtgärd i lagtext. Det gäller regeln om att kreditgivaren inte är skyldig att erbjuda upprepade anståndsåtgärder förutom när det är motiverat. Detta kan i stället anses följa av anståndsåtgärder bara ska erbjudas när det är lämpligt. Att kreditgivare vid anståndsåtgärder inte är skyldiga att göra en ny kreditprövning utom när kreditbeloppet höjs väsentligt följer redan av det kreditprövningskrav som regeringen föreslår. En särskild bestämmelse om detta behövs därmed inte i förhållande till reglerna om anståndsåtgärder.

I artikel 35.5 finns en bestämmelse som saknar motsvarighet i 2008 års direktiv och som går ut på att medlemsstaterna inte får hindra parterna i ett kreditavtal från att komma överens om att återlämnande eller överföring till kreditgivaren av varor som omfattas av ett kombinerat kreditavtal eller intäkter från försäljning av sådana varor är tillräckligt för att återbetala krediten. I 2010 års lag framgår endast förutsättningarna för när en kreditgivare har möjlighet att göra ett avtalsvillkor om återtaganderätt gällande (38 och 39 §§). Regeringen föreslår att dessa paragrafer överförs oförändrade till den nya lagen (se avsnitt 6.18). Det förekommer dock inga bestämmelser som hindrar en överenskommelse som nu är i fråga. Någon särskild reglering behövs inte för att genomföra bestämmelsen.

Den nu gällande regeln i 20 d § i 2010 års lag genomför även artikel 28 i bolånedirektivet. 2023 års direktiv innefattar en skyldighet för kreditgivare att lämna anståndsåtgärder och är strängare till konsumentens förmån än som föreskrivs i bolånedirektivet. Bolånedirektivet är inte ett fullharmoniserat direktiv och lämnar därmed utrymme för att denna strängare lydelse ska gälla även för bostadskrediter. Med hänsyn till det konsumentskyddande syftet och vikten av en enhetlig reglering, bör samma regler fortsatt gälla för såväl bostadskrediter som andra konsumentkrediter.

6.18 Återtaganderätt vid kreditköp av vara

Regeringens förslag

Nuvarande bestämmelser om återtaganderätt vid kreditköp av en vara ska föras över till den nya konsumentkreditlagen.

Utredningens förslag

Utredningens förslag överensstämmer med regeringens.

Remissinstanserna

Remissinstanserna tillstyrker eller har inga synpunkter på utredningens förslag.

Skälen för regeringens förslag

I 2010 års konsumentkreditlag finns bestämmelser om återtaganderätt vid kreditköp av en vara. I 38 och 39 §§ regleras under vilka förutsättningar en kreditgivare har möjlighet att göra ett avtalsvillkor om återtaganderätt vid kreditköp gällande. Regler om den avräkning som ska ske om denna möjlighet utnyttjas finns i 40 och 41 §§ och innebär bland annat att köparen ska tillgodoräknas varans värde och kreditgivaren ska tillgodoräknas ersättning för vissa avgifter. I 42 § regleras under vilka förutsättningar konsumenten kan återlösa en vara som har återtagits och i 43–45 §§ finns regler om handräckning. I 46 § uppställs visst förbud mot utmätning.

Frågor om återtaganderätt vid kreditköp regleras inte i 2023 års direktiv annat än att medlemsstaterna inte får hindra parterna i ett kreditavtal från att uttryckligen komma överens om att återlämnande eller överföring till kreditgivaren av varor som omfattas av kombinerade kreditavtal eller intäkter från försäljningen av sådana varor är tillräckligt för att återbetala krediten (artikel 35.5). Något hinder mot att träffa sådana överenskommelser finns inte i 2010 års lag eller i övrigt i svensk rätt (jämför prop. 2015/16:197 s. 186). Bestämmelserna om återtaganderätt i den nuvarande konsumentkreditlagen kan därför behållas och bör föras över i sak oförändrade till den nya lagen.

6.19 Skuldrådgivning

Regeringens förslag

Kreditgivare ska ha rutiner och riktlinjer för att tidigt upptäcka konsumenter som har ekonomiska svårigheter. Kreditgivaren ska i sådana fall vara skyldig att informera konsumenten om vart han eller hon kan vända sig för att få stöd i budget- och skuldfrågor.

Regeringens bedömning

Svensk rätt uppfyller redan direktivets krav på att oberoende skuldrådgivningstjänster ska göras tillgängliga för konsumenten. Någon lagändring behövs därför inte.

Utredningens förslag och bedömning

Utredningens förslag och bedömning överensstämmer delvis med regeringens. Utredningens förslag är något annorlunda utformat och begränsat till en skyldighet för kreditgivare att hänvisa konsumenten till budget- och skuldrådgivare. Utredningen gör även en annan bedömning av när det är relevant med en sådan hänvisning.

Remissinstanserna

De flesta remissinstanserna, däribland *Konsumentverket* och *Svensk Inkasso*, tillstyrker utredningens förslag och delar eller har ingen invändning mot utredningens bedömning. *Kronofogdemyndigheten* anser att det bör finnas fler alternativ att välja mellan som avlastning och komplement till den kommunala budget- och skuldrådgivningen, exempelvis i form av en nationell vägledningstjänst. Vissa remissinstanser, däribland *Yrkesföreningen för budget- och skuldrådgivare i kommunal tjänst*, välkomnar att kreditgivarens informationsskyldighet ökar men anser att detta även bör gälla vid fakturaköp eftersom e-handeln utgör ett av de vanligaste skälen till att unga vuxna hamnar i överskuldssättning.

Skälen för regeringens förslag och bedömning

Skuldsättning är ett växande problem som kan leda till allvarliga sociala och ekonomiska konsekvenser för både individ och samhälle. Många har svårt att själva ta sig ur en skuldsituation, vilket gör att behovet av stöd är stort. 2023 års direktiv innehåller därför krav på att oberoende skuldrådgivningstjänster ska göras tillgängliga för konsumenter som har eller kan få svårt att uppfylla sina ekonomiska åtaganden. Med skuldrådgivningstjänster i direktivet avses avpassat tekniskt, juridiskt eller psykologiskt stöd som tillhandahålls av oberoende och professionella aktörer. Sådana aktörer får varken vara kreditgivare eller kreditförmedlare enligt direktivets definitioner eller kreditförvaltare enligt Europaparlamentets och rådets direktiv (EU) 2021/2167 om kreditförvaltare och kreditförvärvare (artikel 3.22 i 2023 års direktiv). För att inte medföra en onödig börda för konsumenter får endast begränsade avgifter tas ut. Stödet ska även vara lättillgängligt, exempelvis med beaktande av konsumentens bosättningsort. Det står medlemsstaterna fritt att behålla eller införa särskilda krav för skuldrådgivningstjänster. (Artikel 36.1 och skäl 81).

Enligt socialtjänstlagen (2025:400) ska socialnämnden i varje kommun erbjuda budget- och skuldrådgivning om en skuldsatt person behöver vägledning för att hitta långsiktiga lösningar på sina ekonomiska svårigheter (13 kap. 2 §). Denna skyldighet gäller även under ett skuldsaneringsförfarande. Budget- och skuldrådgivningen är kostnadsfri för den enskilde. Enligt Konsumentverkets rekommendationer som tagits fram för den kommunala budget- och skuldrådgivningen ska rådgivningen, som innefattar frågor av såväl ekonomisk, juridisk och social karaktär, bland annat erbjudas i tid och utifrån en kartläggning av personens skulder och övriga förutsättningar, allt i syfte att hitta en lösning på en svår skuldsituation (se Konsumentverkets rekommendationer för kommunal budget- och skuldrådgivning” från den 2 april 2024).

Budget- och skuldrådgivningen som socialnämnden i varje kommun ansvarar för spelar en central roll i samhällets arbete att motverka överskuldssättning och främja ekonomisk trygghet för privatpersoner. Genom att i olika former erbjuda kostnadsfri, opartisk och professionell rådgivning fungerar kommunens skuldrådgivare som ett viktigt stöd för människor i ekonomisk utsatthet. Regeringen konstaterar att den kommunala budget- och skuldrådgivningen stämmer väl överens med direktivets krav. Några ytterligare åtgärder, i linje med vad

Kronofogdemyndigheten efterfrågar, bedöms inte som nödvändiga för att genomföra 2023 års direktiv i denna del.

I 2023 års direktiv uppställs även krav på att kreditgivaren ska säkerställa att oberoende skuldrådgivningstjänster görs tillgängliga för konsumenter. Det handlar om att kreditgivaren ska ha infört förfaranden och strategier för tidig upptäckt av konsumenter med ekonomiska svårigheter (artikel 36.2). Kreditgivaren ska även hänvisa konsumenter som har svårt att uppfylla sina ekonomiska åtaganden till lättillgängliga skuldrådgivningstjänster (artikel 36.3). Begreppet ekonomiska svårigheter omfattar enligt direktivet en mängd olika situationer, exempelvis att konsumenten har skjutit upp återbetalningen av en skuld i mer än 90 dagar (se skäl 81). Begreppet, som alltså ges en vid tolkning, omfattar en konsument som har svårt att uppfylla sina ekonomiska åtaganden, ett uttryck som också förekommer i direktivet.

Den nuvarande konsumentkreditlagen saknar krav på att kreditgivare ska ha rutiner och riktlinjer för att identifiera konsumenter med ekonomiska svårigheter. Utredningen och bland annat Yrkesföreningen för budget- och skuldsamordnare i kommunal tjänst anser att kreditgivare redan bör ha rutiner för att bland annat fånga upp konsumenter som är i betalningsdröjsmål. Sådana rutiner bedöms dock främst vara inriktade på att säkerställa återbetalning, snarare än för att upptäcka konsumenter med behov av hjälp. Till skillnad från utredningen föreslår regeringen att det i den nya lagen bör införas ett uttryckligt krav på kreditgivare att ha sådana rutiner på plats.

Som framgår i avsnitt 6.12 föreslås att avtalet ska innehålla information om budget- och skuldrådgivningstjänster samt en rekommendation till konsumenten att vid dröjsmål med betalningen vända sig dit. Utredningen föreslår att kreditgivarens skyldighet att hänvisa konsumenten dit ska fullgöras innan några verkställighetsåtgärder vidtas. Enligt utredningen bör tidpunkten preciseras på detta sätt för att underlätta bestämmelsens tillämpning och efterlevnad.

Enligt regeringen kan krav på kreditgivaren att i olika situationer hänvisa till skuldrådgivningstjänster bidra till att konsumenter med ekonomiska svårigheter söker hjälp i ett tidigare skede, vilket ökar förutsättningarna för att komma till rätta med problemen. För att skyldigheten ska få avsedd effekt bör konsumenten hänvisas till budget- och skuldrådgivare så snart dennes ekonomiska svårigheter kommer till kreditgivarens kännedom. Det är dock fullt tänkbart att kreditgivaren får sådan kännedom redan innan en betalningsförpliktelse inträder. Det är därför inte ändamålsenligt med en reglering som innebär att skyldigheten ska fullgöras i ett så sent skede som innan verkställighetsåtgärder vidtas. Kreditgivarens skyldighet att hänvisa till budget- och skuldrådgivare bör i stället utformas närmare i anslutning till direktivets lydelse så den omfattar konsumenter som har ekonomiska svårigheter. Det bör därför föreskrivas att om kreditgivaren upptäcker att konsumenten har ekonomiska svårigheter ska kreditgivaren informera konsumenten om vart han eller hon kan vända sig för att få stöd i budget- och skuldfrågor. Genom de rutiner och riktlinjer som kreditgivare ska ha enligt förslaget för att tidigt identifiera tecken på konsumenter med ekonomiska svårigheter, bedöms det finnas goda förutsättningar för att en sådan ordning ska kunna tillämpas på ett ändamålsenligt och effektivt sätt. Sådana faktorer i e-

handeln som *Yrkesföreningen för budget- och skuldsamordnare i kommunal tjänst* lyfter fram kommer omfattas av informationsskyldigheten om betalningsanståndet lämnas av en tredje part. För att inte skapa onödig administration för många företag som inte har som huvuduppgift att lämna krediter bör skyldigheten däremot inte utvidgas till att gälla även sådana ränte- och avgiftsfria betalningsanstånd som inte omfattas av direktivet.

6.20 Lagval

Regeringens bedömning

Den nya konsumentkreditlagen bör inte innehålla några regler om lagval.

Utredningens förslag

Utredningens förslag överensstämmer med regeringens.

Remissinstanserna

Remissinstanserna tillstyrker eller har inga synpunkter på utredningens bedömning.

Skälen för regeringens bedömning

I 47 § i 2010 års konsumentkreditlag anges att avtalsvillkor som anger att lagen i ett land utanför Europeiska ekonomiska samarbetsområdet (EES) ska tillämpas på kreditavtalet inte gäller i fråga om regler om kreditavtal, om den lag som annars skulle gälla är lagen i ett land inom EES och den lagen ger konsumenten ett bättre skydd. Lagvalsbestämmelsen infördes för att genomföra artikel 22.4 i 2008 års direktiv, enligt vilken medlemsstaterna ska vidta de åtgärder som behövs för att konsumenterna inte berövas det skydd som de ges enligt direktivet genom att lagen i ett tredje land väljs som tillämplig lag på kreditavtalet.

Regler om tillämplig lag är numera en del av EU-rätten genom Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 593/2008 av den 17 juni 2008 om tillämplig lag för avtalsförpliktelser (Rom I). Förordningen är bindande och direkt tillämplig i EU:s medlemsstater. Enligt artikel 23 ska förordningen som huvudregel inte inverka på tillämpningen av unionsrättsliga bestämmelser som på särskilda områden fastställer lagvalsregler för avtalsförpliktelser. Eftersom bestämmelsen om skydd mot lagvalsklausuler i artikel 2.4 i 2008 års direktiv avvek från Rom 1-förordningen bedömdes det behövas en bestämmelse som säkerställde att konsumenten inte berövades det skydd som följde av direktivet (se prop. 2009/10:242 s. 81).

Det nya konsumentkreditdirektivet innehåller inte någon motsvarande lagvalsregel som i 2008 års direktiv. Det finns därför varken något behov eller någon möjlighet att i den nya lagen införa en lagvalsregel

motsvarande den som finns i 47 § i 2010 års konsumentkreditlag. Någon bestämmelse om lagval bör alltså inte tas in i den nya lagen.

7 Kreditupplysningsverksamhet

Regeringens förslag

Den som bedriver kreditupplysningsverksamhet ska informera en fysisk person som inte är näringsidkare om att en uppgift om kreditmissbruk eller betalningsförsummelse i anledning av ett kreditavtal har registrerats inom 30 dagar från registreringen.

Regeringens bedömning

Svensk rätt uppfyller redan direktivets övriga krav på databaser för kreditupplysningsändamål.

Utredningens förslag och bedömning

Utredningen förslag och bedömning överensstämmer i huvudsak med regeringens. Utredningen föreslår att det i kreditupplysningslagen (1973:1173) anges att uppgift om förvaltare endast får hanteras i syfte att kontrollera rätten att ingå avtal. Utredningen har även i övrigt valt en annan lagteknisk lösning.

Remissinstanserna

De flesta remissinstanserna tillstyrker eller har inga synpunkter på utredningens förslag. *Integritetsskyddsmyndigheten* anger att de inte har något emot att en uppgift om förvaltare i kreditupplysningsverksamhet endast får användas för vissa syften eller att kreditmissbruk och betalningsförsummelse omfattas av informationsskyldigheten, men efterfrågar vissa förtydliganden. *Creditsafe i Sverige AB*, *Dun & Bradstreet Credit AB* och *UC AB* avstyrker utredningens förslag och anser att en uppgift om förvaltare bör kunna hanteras för flera syften. De anser vidare att kreditgivare och inte kreditupplysningsföretag bör ansvara för den föreslagna informationsskyldigheten och att den under alla förhållanden endast ska omfatta registrering av sådana uppgifter som utväxlas med stöd av 5 a § kreditupplysningslagen. *UC AB* anser att informationsbestämelsen bör anpassas till kreditupplysningslagens terminologi. Ett antal remissinstanser, däribland *Finansbolagens Förening*, *Swedish FinTech Association* och *Svensk Handel*, efterfrågar ett nationellt skuldregister.

Skälen för regeringens förslag och bedömning

Allmänt om direktivets krav och gällande rätt

2023 års direktiv innehåller, i likhet med 2008 års direktiv, vissa regler om databaser för kreditupplysningsändamål. I 2008 års direktiv tar regleringen

sikte på åtkomst till databaser vid kreditgivning över landsgränserna samt att konsumenten vid avslag på en kreditansökan utan dröjsmål ska få information om resultatet av kreditansökan och vilken databas som har använts. Motsvarande bestämmelser finns även i 2023 års direktiv (artikel 19.1 respektive 19.6). 2023 års direktiv innehåller därutöver ytterligare bestämmelser om databaser för kreditupplysningsändamål. Bland annat finns regler om att endast kreditgivare som står under tillsyn av en nationell behörig myndighet och som efterföljer dataskyddsförordningen ska få tillgång till databaser (artikel 19.2), regler om innehållet i databaserna (artikel 19.4), ett förbud mot att kreditgivare inte får behandla känsliga uppgifter eller uppgifter från sociala medier som kan finnas i databaser (artikel 19.5), informationskrav vid registrering av uppgifter i databaser (artikel 19.7) och klagomålsförfaranden för att underlätta för konsumenten att ifrågasätta innehållet i databaser (artikel 19.8).

I en svensk kontext utgörs databaser som används för att bedöma konsumentens kreditvärdighet av sådan kreditupplysningsverksamhet som bedrivs med stöd av kreditupplysningslagen. Kreditupplysningslagen innehåller regler för kreditupplysningsverksamhet som bedrivs yrkesmässigt. Lagen syftar till att undanröja risker för att kreditupplysningar ska medföra ett otillbörligt intrång i enskildas personliga integritet, men är samtidigt avsedd att bidra till en effektivt fungerande kreditupplysningsverksamhet genom att möjliggöra att uppgifter om bland annat lämnade krediter, kreditmissbruk och betalningsförsummelser hanteras och tillgängliggörs för kreditupplysningsändamål (se 2, 5 och 5 a §§).

Gällande rätt lever upp till flera av direktivets krav

I direktivet anges att kreditgivare vid gränsöverskridande kreditgivning ska ges åtkomst till databaser i andra medlemsstater som används för att utföra en kreditprövning. Som konstaterades vid genomförandet av 2008 års direktiv finns inte i svensk rätt någon bestämmelse som hindrar utländska kreditgivare från att inhämta information från svenska kreditupplysningsföretag. Någon åtgärd för att genomföra artikeln ansågs inte behövas (se prop. 2009/10:242 s. 59 och prop. 2015/16:197 s. 96). Det saknas skäl att nu göra en annan bedömning.

Enligt direktivet ska medlemsstaterna säkerställa att endast de kreditgivare som står under den nationella behöriga myndighetens tillsyn och som fullt ut uppfyller kraven i dataskyddsförordningen har tillgång till de databaser som används för att bedöma konsumentens kreditvärdighet. Dataskyddsförordningen är direkt tillämplig i Sverige och Integritetskyddsmyndigheten utövar tillsyn över dess efterlevnad. Kreditupplysningslagens regler har anpassats för att vara förenliga med förordningen (se prop. 2017/18:120). Direktivets krav får förstås som att kreditgivare för att få tillgång till innehållet i kreditupplysningsdatabaser måste följa dataskyddsförordningen och vara föremål för tillsyn enligt den. Dessa krav får anses redan vara uppfyllda i svensk rätt.

Vidare innehåller direktivet krav på att databaser för kreditupplysningsändamål och som innehåller information om kreditavtal för konsumenter åtminstone ska innehålla information om konsumenternas relevanta utestående kreditfordringar, om typen av kredit och om kreditgivarens identitet (artikel 19.4). Med utestående kreditfordringar får förstås information

om konsumentens försenade betalningar. Regeringen konstaterar att kreditupplysningslagen möjliggör för kreditgivare som står under tillsyn av Finansinspektionen att bryta sin sekretess och för kreditupplysningsändamål utväxla uppgifter om lämnade krediter, betalningsförsummelse och kreditmissbruk. Bland annat får uppgifterna lämnas till kreditupplysningsföretag som har tillstånd att bedriva kreditupplysningsverksamhet enligt lagen. Dessa bolag kan alltså hantera sådana uppgifter som anges i direktivet och som är relevanta för kreditupplysningsändamål. Svensk rätt lever därmed upp till direktivets krav i detta hänseende.

Ett antal remissinstanser efterfrågar att det införs ett nationellt skuldregister eller att ytterligare uppgifter ska få hanteras inom ramen för kreditupplysningsverksamhet. Bland andra *Finansbolagens Förening*, *Svensk Handel*, *Svensk Inkasso* och *Sveriges Konsumenter* anser att det kan vara svårt att leva upp till de nya kraven på kreditprövning utan att det införs ett nationellt skuldregister. Regeringen behandlade nyligen i sin proposition 2024/25:17 Ett förstärkt konsumentskydd mot riskfylld kreditgivning och överskuldssättning ett förslag om ett system för skuld- och kreditregister som innebar förslag om ändringar i kreditupplysningslagen. Riksdagen har tillkännagett för regeringen att frågan bör utredas på nytt och ett nytt förslag tas fram (se civilutskottets betänkande 2024/25:CU5). Tillkännagivandet bereds för närvarande och det är inte möjligt att hantera frågan inom ramen för detta lagstiftningsprojekt.

UC AB anser att det för ett korrekt genomförande av direktivet bör finnas möjlighet att behandla uppgifter om överlåtna fordringar i kreditupplysningsverksamhet samt att inkassobolag ska ingå i den krets av aktörer som kan utbyta information. Enligt bolaget följer detta krav av definitionen av kreditgivare omfattar även den som övertar den ursprungliga kreditgivarens fordran. Regeringen konstaterar att den definition av kreditgivare som valts i svensk rätt har en vidare innebörd än motsvarande definition i 2023 års direktiv. Direktivet ställer därmed inte krav på att överlåtna fordringar ska hanteras i databaser för kreditupplysningsändamål. Regeringen anser i stället, i likhet med *Integritetsskyddsmyndigheten*, att de uppgifter som får hanteras enligt kreditupplysningslagen är tillräckliga för att leva upp till direktivets krav.

I direktivet finns en bestämmelse som hindrar kreditgivare och kreditförmedlare från att behandla känsliga personuppgifter enligt artikel 9.1 i dataskyddsförordningen som kan finnas i databaser för kreditupplysningsändamål. Detsamma gäller personuppgifter från sociala nätverk (artikel 19.5). Förbudet som riktar sig till kreditgivare hindrar i och för sig inte att uppgifterna behandlas i kreditupplysningsverksamhet. Ett förbud mot att hantera känsliga uppgifter finns dock i kreditupplysningslagen (6 §), vilket även hindrar att kreditgivare får tillgång till dessa. I kreditupplysningslagen anges att förbudet inte hindrar att uppgift om förvaltare enligt 11 kap. 7 § föräldrabalken (1949:318) behandlas. Utredningen föreslår att artikel 19.5 ska genomföras genom en ändring i bestämmelsen som går ut på att en uppgift om förvaltare får behandlas i kreditupplysningsverksamhet endast i syfte att kontrollera rätten att ingå avtal. *Creditsafe i Sverige AB*, *Dun & Bradstreet Credit AB* och *UC AB* invänder mot en sådan begränsning då uppgiften kan ha betydelse i andra sammanhang än vid ingående av kreditavtal.

Regleringen om förvaltare utgör en skyddsreglering för personer som till följd av sjukdom, psykisk störning, försvagat hälsotillstånd eller liknande är ur stånd att vårda sig själv eller sin egendom (11 kap. 4 och 7 §§ föräldrabalken). Genom ett förordnande om förvaltare hindras den enskilde från att själv eller genom att utnyttjas av andra ingå ofördelaktiga eller skadliga avtal. Som regeringen redogör för i avsnittet om kreditprövningskravet (se avsnitt 6.10) följer det redan av det kravet att en uppgift om förvaltare inte får användas i syfte att bedöma konsumentens återbetalningsförmåga. Någon begränsning av möjligheten att i kreditupplysningsverksamhet hantera en uppgift om förvaltare behövs därför inte.

Enligt direktivet ska medlemsstaterna när det gäller kreditavtal säkerställa att det finns klagomålsförfaranden för att underlätta för konsumenterna att ifrågasätta innehållet i databaser, inbegripet information som kan erhållas av tredje parter genom de databaserna (artikel 19.8). Kreditupplysningslagen innehåller bestämmelser om rättelse, komplettering och radering av uppgifter som behandlas i kreditupplysningsverksamhet (12 §). Om det finns anledning att misstänka att en uppgift som behandlas i kreditupplysningsverksamhet under den senaste tolv månadersperioden är oriktig eller missvisande, är den som bedriver verksamheten skyldig att utan dröjsmål vidta skäligen åtgärder för att utreda förhållandet. Om det visar sig att uppgiften är felaktig, ska den rättas, raderas eller kompletteras. Om en oriktig eller missvisande uppgift tagits in i en kreditupplysning som lämnats ut ska rättelse eller komplettering så snart det kan ske tillställas den som under den senaste tolv månadersperioden fått del av uppgiften. Bestämmelsen förutsätter att den som uppgiften avser kan göra en framställning till kreditupplysningsbolaget gällande fråga om rättelse eller liknande åtgärd (se 12 § sjätte stycket). Enligt regeringens mening tillgodoser bestämmelsen direktivets krav på klagomålsförfaranden. Några ytterligare lagstiftningsåtgärder för att genomföra artikel 19.8 behövs därför inte.

Information om registrerade uppgifter

Enligt direktivet ska databasleverantörer ha rutiner för att säkerställa att informationen i deras databaser är aktuell och korrekt samt att konsumenterna informeras inom 30 dagar efter registreringen av eventuella utestående kreditfordringar och om sina rättigheter i enlighet med dataskyddsförordningen (artikel 19.7).

Enligt kreditupplysningslagen ska kreditupplysningsverksamhet bedrivas så att den inte leder till att oriktiga eller missvisande uppgifter lämnas ut (5 §). Kreditupplysningsbolag har en skyldighet att gallra uppgifter om en fysisk person när det inte längre är nödvändigt att bevara uppgiften med hänsyn till ändamålet med behandlingen (8 §). Genom dessa bestämmelser, liksom bestämmelserna om rättelse, komplettering och radering av uppgifter (12 §) lever svensk rätt redan upp till kravet på att databasleverantörer ska ha rutiner för att säkerställa att informationen i deras databaser är korrekt.

Vad gäller direktivets krav på information till konsumenterna vid registrering av utestående kreditfordringar finns i kreditupplysningslagen bestämmelser om att när en kreditupplysning om en person lämnas ut, ska den som upplysningen gäller samtidigt få information om detta med visst

innehåll (11 §). Det finns däremot inga regler om att information ska lämnas redan vid registrering av uppgiften. Syftet med bestämmelsen i 2023 års direktiv är att säkerställa konsumenternas medvetenhet. Konsumenten kan informeras till exempel genom att det skickas en varning till honom eller henne via e-post med uppmaning om att få tillgång till databasen för att se sin egen information om försenade betalningar av krediter (skäl 57). Något motsvarande krav finns inte i svensk rätt och för att leva upp till direktivets krav bör sådana regler införas.

Utredningen föreslår att informationsskyldigheten ska gälla när en uppgift om betalningsförsummelse eller kreditmissbruk registreras och att informationsskyldigheten ska åligga kreditupplysningsbolaget.

Regeringen konstaterar att informationsskyldigheten enligt direktivet gäller för databasleverantören och inte kreditgivaren. Det är vidare kreditupplysningsföretag som samlar in och registrerar uppgifter som utöver att komma från kreditgivare kan ha sitt ursprung i bland annat utslag från Kronofogdemyndigheten eller domar från domstol. Till skillnad från vad *Creditsafe i Sverige AB*, *Dun & Bradstreet Credit AB* och *UC AB* anser, bör därför informationsskyldigheten ligga på kreditupplysningsföretaget. Bolagen anser vidare att informationsskyldigheten under alla förhållanden endast bör avse uppgifter som utbyts med stöd av 5 a § kreditupplysningslagen. Detta skulle utesluta information av registrering av flera relevanta uppgifter. Att begränsa informationsskyldigheten till uppgifter som utväxlas med stöd av 5 a § är därför inte förenligt med direktivet. Däremot bör informationsskyldigheten inte bli mer omfattande än vad direktivet kräver. Som även *Integritetsskyddsmyndigheten* påpekar rör de angivna uppgifterna även andra fordringar än kreditfordringar. Ett sådant krav följer inte av direktivet. Uppgifter som rör andra betalningsförsummelser än de kopplade till kreditavtal bör därför inte omfattas av bestämmelsen.

Regeringen anser också, i likhet med *UC AB*, att den terminologi som används i kreditupplysningslagen bör användas i paragrafen. I stället för konsument bör därmed uttrycket en fysisk person som inte är näringsidkare, användas.

UC AB anger att informationsskyldigheten kommer att leda till en ökad administrativ börda och att kreditupplysningsbolag kan behöva skicka brev till personer som de inte har mejladress eller telefonnummer till. Bolaget efterfrågar därför en sekretessbrytande bestämmelse som innebär att kreditgivare får dela med sig av uppgifter om mejladress till kreditupplysningsbolag. Regeringen konstaterar att direktivet medger att informationen lämnas på olika sätt, som exempelvis via e-post, telefon eller digital brevlåda. Det är tillräckligt att informationen omfattar att en registrering skett, utan närmare uppgifter om uppgiftens innehåll, om konsumenten har möjlighet att själv vända sig till kreditupplysningsbolaget och få reda på vad uppgiften rör, till exempel genom att logga in på deras webbplats. Det bör också vara möjligt för kreditupplysningsbolag att lämna information om registrering av flera uppgifter i ett sammanhang, givet att den första uppgiften registrerades inom 30 dagar från det att informationen lämnas. Bestämmelsen medför därmed ett mått av flexibilitet. Regeringen anser inte att det föreligger något behov av en sekretessbrytande bestämmelse.

Direktivet föreskriver också att konsumenten ska ha rätt till information om sina rättigheter enligt dataskyddsförordningen i samband med registreringen. Då kreditupplysningslagen är anpassad efter dataskyddsför-

ordningen, bör informationen omfatta information om rätt till en kreditupplysningskopia enligt 11 §, möjligheten till rättelse, radering eller komplettering enligt 12 § och rättigheter enligt dataskyddsförordningen.

8 En ny näringsrättslig reglering för konsumentkrediter

8.1 Tillämpningsområde och vissa följdändringar

Regeringens förslag

Lagen om verksamhet med bostadskrediter ska byta namn till lagen om verksamhet med bostadskrediter och vissa andra konsumentkrediter. Lagens tillämpningsområde ska utvidgas till sådan verksamhet med kreditgivning, kreditförmedling och rådgivning som omfattas av den föreslagna konsumentkreditlagens tillämpningsområde. Vissa regler ska dock även i fortsättningen gälla specifikt för bostadskrediter.

I lagen ska införas ett nytt kapitel som ska reglera förutsättningarna för sådana kreditgivare och kreditförmedlare som inte huvudsakligen ägnar sig åt kreditgivning eller kreditförmedling att bedriva verksamhet med andra krediter än bostadskrediter. Det ska också införas regler om ingripande och sanktioner.

Näringsidkare som lämnar värdepapperskrediter och vissa fakturakrediter ska inte omfattas av lagen. Den som redan har tillstånd enligt andra regelverk eller som inte behöver tillstånd ska undantas från stora delar av lagen. Det gäller kreditinstitut, betalningsinstitut, institut för elektroniska pengar och vissa mindre företag.

Utredningens förslag

Utredningens förslag överensstämmer i huvudsak med regeringens.

Remissinstanserna

Remissinstanserna tillstyrker eller har inga synpunkter på utredningens förslag.

Skälen för regeringens förslag

I avsnitt 5.3 föreslår regeringen att 2023 års direktivs regler som ställer krav på kreditgivares verksamhet ska genomföras genom bestämmelser i lagen om verksamhet med bostadskrediter som samtidigt får ett utökat tillämpningsområde. Lagen bör därmed byta namn till lagen om verksamhet med bostadskrediter och vissa andra konsumentkrediter.

Lagens tillämpningsområde bör anpassas till tillämpningsområdet för den föreslagna nya konsumentkreditlagen. Det innebär att verksamhet med pantbanks- och statsmedelslån samt hyres- och leasingavtal utan

skyldighet eller möjlighet att förvärva varan inte bör omfattas. Därutöver bör tillämpningsområdet begränsas till verksamhet med sådana kredittyper som omfattas av direktivet. Det innebär att värdepapperskrediter och vissa fakturakrediter bör undantas. För att underlätta tillämpningen av lagen bör detta komma till uttryck genom en definition av vad som i lagen avses med konsumentkrediter, där undantagen framgår. Några andra uttryck som används i lagen – näringsidkare, rådgivning och mindre företag – bör vara desamma som i den föreslagna nya konsumentkreditlagen. Vissa regler som inte har någon motsvarighet i direktivet bör även i fortsättningen gälla specifikt för bostadskrediter.

Lagen bör gälla för näringsidkares verksamhet med kreditgivning, kreditförmedling och rådgivning i fråga om konsumentkrediter. Att tillämpningsområdet ändras från att gälla yrkesmässig verksamhet till att gälla näringsidkares verksamhet är nödvändigt för att genomföra 2023 års direktiv. Därigenom säkerställs att även sådan verksamhet där kreditgivningen, kreditförmedlingen eller rådgivningen inte utgör en självständig del av verksamheten omfattas. För verksamhet med bostadskrediter innebär det i praktiken inte någon ändring.

För företag som ägnar sig åt kreditgivning eller kreditförmedling, men vars huvudsakliga verksamhet är någon annan än att lämna eller förmedla krediter till konsumenter, föreslås i avsnitt 8.2 att det för sådana aktörer bör införas tillståndsplikt. Detta för att uppfylla kravet i 2023 års direktiv på tillfredsställande godkännandeförfarande. I lagen bör det därför införas ett nytt kapitel som innehåller krav på tillstånd för sådana företag och föresättningar för att få sådant tillstånd.

Kreditinstitut, betalningsinstitut, institut för elektroniska pengar och viss verksamhet som drivs av ett mindre företag föreslås undantas från kravet på tillstånd och bör därför även undantas från stora delar av lagen tillämpningsområde. För ett korrekt genomförande av direktivet bör dock vissa regler om verksamhet med konsumentkrediter gälla för dessa aktörer fullt ut vilket uttryckligen bör framgå i lagens inledande kapitel.

Genom lagens utvidgade tillämpningsområde blir flertalet bestämmelser generellt tillämpliga. Det föreslås även gälla vissa regler om verksamhet med bostadskrediter, bland annat kraven på hederlighet, kunskap och kompetens, rådgivning och ersättningssystem. Därigenom genomförs motsvarande krav i direktivet. Det medför ett behov av att omstrukturera bestämmelser i kapitlet som fortsatt ska gälla enbart för verksamhet med bostadskrediter. Vad gäller de befintliga kraven som anges där avseende uppdragsavtal och tystnadsplikt om enskildas förhållanden finns ingen motsvarighet i direktivet. Det är emellertid vanligt i näringsrättslig lagstiftning med bestämmelser som gäller möjligheterna för ett företag att uppdra åt någon annan att utföra ett visst arbete, för att undvika att tillståndspliktig verksamhet hanteras av någon annan än det företag som har tillstånd utan att tillsynsmyndigheten har kännedom om det. Detsamma gäller bestämmelser om tystnadsplikt som innebär att uppgifter hos en kreditgivare eller en kreditförmedlare om enskilda kunders förhållanden inte ska få röjas obehörigen. Bland annat fanns regler om uppdragsavtal och tystnadsplikt i den upphävda lagen om viss verksamhet med konsumentkrediter (13 och 14 §§). Motsvarande krav bör gälla även för verksamhet med andra konsumentkrediter som föreslås omfattas av lagen (jämför prop. 2015/16:197 s. 136–138 och 151).

8.2 Tillståndsplikt

Regeringens förslag

För att driva verksamhet med andra krediter än bostadskrediter ska det införas krav på tillstånd av Finansinspektionen. Tillståndsplikten ska omfatta kreditgivare och kreditförmedlare som inte huvudsakligen ägnar sig åt kreditgivning eller kreditförmedling. Tillstånd ska få ges endast till ett svenskt aktiebolag eller en svensk ekonomisk förening. Det ska även krävas tillstånd för svenska företag som vill etablera filial utomlands och för utländska företag.

Tillståndskravet ska inte gälla för aktörer som redan har tillstånd enligt andra regelverk. Det gäller kreditinstitut, betalningsinstitut, institut för elektroniska pengar och bostadskreditinstitut. Tillstånd ska inte heller behövas för viss verksamhet som bedrivs av mindre företag.

Finansinspektionen ska föra register över de som har tillstånd att driva verksamhet med kreditgivning och kreditförmedling av andra konsumentkrediter än bostadskrediter.

Utredningens förslag

Utredningens förslag överensstämmer i huvudsak med regeringens. Utredningens förslag är inte anpassade utifrån att lagen om viss verksamhet med konsumentkrediter har upphävts. Utredningen föreslår att alla subsidiära kreditgivare och kreditförmedlare som omfattas av tillståndsplikten ska omfattas av regler om penningtvätt.

Remissinstanserna

De flesta remissinstanserna tillstyrker eller har inga synpunkter på utredningens förslag. *Finansinspektionen* välkomnar förslaget om ett utvidgat tillståndskrav och ansluter till utredningens bedömning att vissa mindre företag bör undantas. Inspektionen framhåller att lagen måste utformas så att kravet på tillstånd att driva bank- och finansieringsrörelse för att driva verksamhet som har till ändamål att lämna eller förmedla krediter till konsumenter inte kringgås. Även *Konkurrensverket* lämnar synpunkter i denna del och anser att utredningens resonemang är bristfälligt. Verket anser att det saknas tillräckligt underlag för att bedöma förslaget och menar att det inte kan uteslutas att den utformning som utredningen föreslår riskerar att utestänga aktörer från marknaden och därigenom hämma en effektiv konkurrens.

Vissa remissinstanser, däribland *Finansbolagens Förening*, lyfter frågan om inte direktivets krav skulle kunna tillgodoses på ett mindre ingripande sätt, exempelvis genom ett registreringsförfarande. Om tillståndsplikt ändå införs anser föreningen att utredningens förslag kan godtas så länge rörelsereglerna blir förutsebara för de företag som i dag inte omfattas av tillståndsplikt, exempelvis genom att upplysningsbestämmelser införs. Föreningen påpekar dock att möjligheten enligt direktivet att undanta vissa mindre företag som medverkar subsidiärt som kreditförmedlare inte förutsätter att det är fråga om en kredit som finansierar ett köp av företagets

vara eller tjänst. *Svensk Handel* förespråkar ett registreringsförfarande likt det som gäller för finansiella institut.

Finansbolagens Förening och vissa andra remissinstanser, däribland *Swedish FinTech Association*, *Enklare Ekonomi Sverige AB*, *Företagarna*, *Lendo AB* och *Lånekoll (Consector AB)*, anser att ett krav på tillstånd till bank- och finansieringsrörelse som omfattar förmedling av konsumentkrediter är i strid med direktivet, bland annat eftersom företag enligt direktivet ska kunna bedriva enbart verksamhet med kreditförmedling. Vissa remissinstanser ifrågasätter också om kravet är förenligt med unionsrätten i övrigt, bland annat när det gäller principerna om likabehandling och proportionalitet. Etableringsfriheten och den fria rörligheten för tjänster är också principer som vissa remissinstanser i detta avseende lyfter fram. *Sveriges advokatsamfund* och *American Express* liksom flera andra remissinstanser, påpekar att utredningen inte gör en tillräcklig analys av hur detta krav förhåller sig till direktivet. Samfundet framhåller även att väsentliga frågeställningar riskerar att förbises till följd av att direktivet i denna del har behandlats i två parallella lagstiftningsprocesser.

Skälen för regeringens förslag

Det ska införas ett krav på tillstånd för kreditgivare och kreditförmedlare som inte huvudsakligen ägnar sig åt kreditgivning eller kreditförmedling

I 2023 års direktiv finns krav på att kreditgivare och kreditförmedlare ska omfattas av ett tillfredsställande godkännandeförfarande och av registreringsarrangemang (artikel 37). Kravet tar sikte på de krediter som omfattas av direktivet, och utgår alltså inte såsom svensk lagstiftning från ett företags verksamhetsområde. För att undvika en onödig dubbelreglering innehåller direktivet vissa undantag för företag som enligt annan unionslagstiftning redan omfattas av motsvarande förfaranden och arrangemang, exempelvis kreditinstitut. Direktivet ger medlemsstaterna även möjlighet att under vissa förutsättningar undanta varu- och tjänstleverantörer som är mindre företag.

Direktivets krav på ett tillfredsställande godkännandeförfarande bedöms i svensk rätt motsvaras av tillståndsplikt. I jämförelse med företag som enbart omfattas av ett registreringsförfarande medför ett krav på tillstånd bland annat större möjligheter för Finansinspektionen att kontrollera den verksamhet som bedrivs. Det är därför inte tillräckligt för att uppfylla direktivet att såsom bland annat *Finansbolagens Förening* förespråkar införa ett registreringsförfarande i stället för tillståndsplikt. Denna bedömning stämmer även överens med den som gjordes avseende motsvarande krav i bolånedirektivet (se prop. 2015/16:197 s. 117 och 123) och är också en bedömning som *Finansinspektionen* delar.

Sedan den 1 juli 2025 är utgångspunkten att det krävs tillstånd att driva bank- och finansieringsrörelse för att få driva näringsverksamhet som har till ändamål att lämna eller förmedla krediter till konsumenter (1 kap. 7 a § lagen [2004:297] om bank- och finansieringsrörelse). Verksamhet som avser konsumentkrediter och bedrivs av andra aktörer än kreditinstitut, till exempel bostadskreditinstitut och betalningsinstitut, är undantagen i den utsträckning som deras tillämpliga lagstiftning tillåter sådan verksamhet.

Några remissinstanser anser att kravet på tillstånd till bank- och finansieringsrörelse som även omfattar kreditförmedlare är i strid med direktivet, och menar att direktivet kräver att företag ska kunna bedriva enbart verksamhet med kreditförmedling. Enligt några remissinstanser strider det även mot vissa EU-rättsliga principer och utgör därför inte ett tillfredsställande godkännandeförfarande i den mening som avses i direktivet. Liknande synpunkter framfördes i samband med att kravet på tillstånd till bank- och finansieringsrörelse infördes. Regeringen framhöll då att 2023 års direktiv inte innehåller några närmare regler om hur kravet på tillfredsställande godkännandeförfarande och registreringsarrangemang ska se ut. Direktivet innehåller inte heller några harmoniserade regler om vare sig kreditgivares eller kreditförmedlares etableringsfrihet eller frihet att tillhandahålla tjänster, t.ex. med innebörd att en medlemsstat inte kan kräva att verksamhet endast får bedrivas efter tillstånd från världlandsmyndigheten. Det uttalades även att direktivet inte medför en skyldighet för medlemsstaterna att ha en särskild reglering som gör det möjligt för alla som uppfyller definitionen av kreditförmedlare i direktivet att bedriva sådan verksamhet. Bland annat mot denna bakgrund ansågs varken direktivet eller unionsrätten i övrigt utgöra något hinder mot att införa ett krav på tillstånd att driva bank- eller finansieringsrörelse för verksamhet som har till ändamål att lämna eller förmedla krediter till konsumenter (prop. 2024/25:138 s. 47–48). Enligt regeringens mening saknas det skäl att nu göra någon annan bedömning.

I direktivet undantas uttryckligen vissa aktörer från direktivets krav på tillfredsställande godkännandeförfarande och registreringsarrangemang. Det handlar om sådana aktörer som redan omfattas av tillståndsplikt, såsom kreditinstitut. Detsamma gäller betalningsinstitut som tillhandahåller tjänster i enlighet med 1 kap. 2 § 4 lagen (2010:751) om betaltjänster, t.ex. en fakturabetalning som en betaltjänstleverantör erbjuder som betalningssätt på en e-handelsplattform (se prop. 2022/23:9 s. 19). Även institut för elektroniska pengar som får bevilja kredit vid tillhandahållande av betaltjänster i enlighet med 3 kap. 6 § andra stycket lagen (2011:755) om elektroniska pengar undantas i direktivet. I den utsträckning sådana institut avser att bedriva annan verksamhet med konsumentkrediter än den som är tillåten enligt den för dem tillämpliga lagstiftningen måste dessa aktörer ansöka om tillstånd att driva bank- eller finansieringsrörelse (se prop. 2024/25:138 s. 36). Detsamma gäller för bostadskreditinstitut, det vill säga företag som har tillstånd att bedriva verksamhet med bostadskrediter enligt 2 kap. eller 3 kap. lagen om verksamhet med bostadskrediter. Verksamhet med konsumentkrediter som bedrivs av dessa institut är alltså antingen undantagen från direktivets krav eller omfattas redan av tillståndsplikt. I förhållande till dessa aktörer krävs därför ingen åtgärd för att uppfylla direktivets krav.

Annan verksamhet med konsumentkrediter än sådan som har till ändamål att lämna eller förmedla krediter till konsumenter, såsom när ett företag inom handeln erbjuder anstånd med betalning, omfattas inte av kravet på tillstånd att bedriva bank- och finansieringsrörelse (se 2 kap. 3 § första stycket 4 lagen om bank- och finansieringsrörelse). Det gäller oavsett hur ett sådant företag har organiserat sin verksamhet, t.ex. om krediten lämnas av ett annat företag inom samma koncern (se prop. 2024/25:138 s. 62–63). I den utsträckning verksamheten avser sådana

krediter som omfattas av direktivet måste dessa aktörer vara tillståndspliktiga för att uppfylla direktivets krav. Lagen om verksamhet med bostadskrediter bör därför kompletteras med ett sådant tillståndskrav, vilket är en ordning som även utredningen föreslår och som flera remissinstanser ställer sig bakom.

Utredningens förslag på tillståndskrav är inte fullt ut anpassat efter att det numera som utgångspunkt krävs tillstånd att driva bank- och finansieringsrörelse för att driva verksamhet med konsumentkrediter. För att inte skapa möjligheter att kringgå det kravet behöver det tillståndskrav som nu föreslås få en snävare avgränsning, något som både utredningen och Finansinspektionen påpekar. Som utredningen är inne på behöver då tillståndsplikten i stället omfatta kreditgivare och kreditförmedlare som inte huvudsakligen ägnar sig åt att lämna eller förmedla krediter till konsumenter. Tillståndsplikten bör omfatta verksamhet med att enbart lämna eller förmedla sådana krediter, liksom verksamhet som inbegriper att både lämna och förmedla sådana krediter. Genom lagens avgränsade tillämpningsområde begränsas tillståndsplikten i huvudsak till verksamhet med de kredittyper som omfattas av direktivet (se avsnitt 6.1 och 8.1). Från de företag som har möjlighet att få ett sådant tillstånd bör företag som har som ändamål att lämna eller förmedla krediter till konsumenter undantas. Dessa aktörer kommer i stället även i fortsättningen kunna bedriva sådan verksamhet genom att ansöka om tillstånd till bank- och finansieringsrörelse. En sådan utformning innebär därför ingen risk för konkurrensen av det slag *Konkurrensverket* lyfter fram. Ett uttryckligt undantag för bostadskreditinstitut på det sätt utredningen föreslår skulle motverka kravet på tillstånd till bank- och finansieringsrörelse och bör därför inte införas.

Vissa företag som kommer att omfattas av den nya tillståndsplikten kan vara finansiella institut enligt lagen (1996:1006) om viss finansiell verksamhet, t.ex. företag som bedriver verksamhet som består av leasing. Finansiella institut ska ansöka om registrering hos Finansinspektionen (2 § lagen om viss finansiell verksamhet) och utgör – på grundval av registreringsplikten – verksamhetsutövare vid tillämpning av lagen (2017:630) om åtgärder mot penningtvätt och finansiering av terrorism (1 kap. 2 §). Dessa företag kommer även i fortsättningen att vara registreringspliktiga enligt lagen om viss finansiell verksamhet och omfattas av lagen om åtgärder mot penningtvätt och finansiering av terrorism. Även företag som bedriver verksamhet med bostadskrediter omfattas av penningtvättsregleringen (1 kap. 2 § första stycket 11 lagen om åtgärder mot penningtvätt och finansiering av terrorism). För att motsvara den unionslagstiftning som finns på området om bland annat ingripande och sanktioner bör utredningens förslag om sådana regler införas. Det handlar bland annat om en möjlighet för Finansinspektionen att ingripa mot personer som ingår i företagets ledning genom att besluta om bland annat sanktionsavgift vid överträdelser av penningtvättsregleringen och om sanktionsavgiftens storlek. Liksom för andra finansiella institut ska sådana frågor tas upp av Finansinspektionen genom ett sanktionsföreläggande. Vidare utvidgas de befintliga reglerna som gäller för Finansinspektionen om samarbete och utbyte av information till att omfatta en skyldighet för myndigheten att även samarbeta och utbyta information med Europeiska centralbanken i den utsträckning som följer

av Sveriges medlemskap i Europeiska unionen. Motsvarande regler finns i den upphävda lagen (2014:275) om viss verksamhet med konsumentkrediter (19 a, 20 a–20 c och 26 a–27 a §§). I den utsträckning reglerna inte särskilt tar sikte på penningtvätt bör de gälla generellt, dvs. även i förhållande till verksamhet med andra konsumentkrediter som omfattas av tillståndsplikt.

Direktivet innehåller inte några harmoniserade regler om gränsöverskridande verksamhet. Medlemsstaterna är alltså fria att anta nationella regler med de begränsningar som följer av Fördraget om Europeiska unionens funktionssätt.

Enligt den upphävda lagen om viss verksamhet med konsumentkrediter gällde tillståndsplikt även för svenska företag som ville etablera filial utomlands. I likhet med vad som gjordes gällande när motsvarande krav infördes för verksamhet med bostadskrediter är förutsättningarna för en effektiv tillsyn bättre om tillsynsmyndigheten har god överblick över de svenska företagen och deras utländska filialer (se prop. 2015/16:197 s. 154). Som utredningen föreslår bör motsvarande krav på tillstånd införas för verksamhet med sådana konsumentkrediter det nu är fråga om. Direktivet tillåter att medlemsstaterna ställer krav på viss juridisk form för verksamheten (se skäl 26). Enligt den upphävda lagen om viss verksamhet med konsumentkrediter kunde endast aktiebolag eller ekonomiska föreningar, liksom motsvarande utländska företag få tillstånd. Det saknas skäl att nu göra någon annan avgränsning i förhållande till svenska aktörer. Ingen remissinstans invänder heller mot det. Motsvarande krav bör därmed gälla för det tillstånd som nu föreslås. Vad gäller utländska kreditgivare och kreditförmedlare föreslås i stället krav på filialetablering, se avsnitt 8.3.

Enligt 5 kap. 1 § lagen om verksamhet med bostadskrediter ska Finansinspektionen föra register över företag som har tillstånd att driva verksamhet enligt lagen. För att nå upp till kraven i 2023 års direktiv på registrering bör denna registreringskyldighet göras generellt tillämplig på alla företag med tillstånd enligt lagen.

Tillståndsplikten för subsidiära kreditgivare och kreditförmedlare ska begränsas till större företag

Utgångspunkten i direktivet är att tillståndsplikt ska gälla generellt för verksamhet med de kredittyper som omfattas av direktivet. I direktivet finns dock en valmöjlighet att från tillståndsplikten undanta vissa av varu- och tjänsteleverantörernas verksamhet med kreditgivning och kreditförmedling (artikel 37.3). I detta sammanhang kan det framhållas att varu- och tjänsteleverantörer för att alls omfattas av tillståndsplikten måste falla in under definitionen av kreditgivare och kreditförmedlare. Dessutom kan verksamhet med vissa betalningsanstånd falla utanför tillståndsplikten redan genom att krediten undantas från det nya direktivets tillämpningsområde. Sådana betalningsanstånd undantas från tillståndsplikten genom att vissa fakturakrediter undantas från den föreslagna definitionen av konsumentkredit. Det innebär att varu- och tjänsteleverantörer som själva lämnar betalningsanstånd som inte medför några kreditkostnader, det vill säga är räntefritt och inte heller förbundet med några andra kostnader för krediten, omfattas inte av tillståndsplikten så länge betalningen ska ske i

sin helhet inom 50 dagar efter att varan eller tjänsten har levererats. Om det är fråga om större företag och avtalet är ett distansavtal som ingås online förutsätter undantaget från tillämpningsområdet att betalningen i stället måste ske inom 14 dagar efter leverans och att kreditgivaren inte får överlåta fordran under avtalets löptid (se avsnitt 6.2). Verksamhet som drivs av både större och mindre företag och under de förutsättningar som nämns ovan kommer alltså inte heller fortsättningsvis omfattas av tillståndsplikt. Därigenom tillgodoses till viss del redan de lättnader som bland andra *Finansbolagens Förening* och *Svensk Handel* efterfrågar.

Valmöjligheten enligt direktivet att undanta ytterligare av varu- och tjänsteleverantörernas verksamhet gäller endast mindre företag. Med mindre företag enligt direktivet avses ett företag som sysselsätter färre än 250 personer och vars årsomsättning inte överstiger 50 miljoner euro, eller vars balansomslutning inte överstiger 43 miljoner euro per år. Vidare gäller valmöjligheten till att börja med sådana mindre företag som medverkar subsidiärt som kreditförmedlare. Att verka subsidiärt som kreditförmedlare innebär enligt direktivet att denna verksamhet inte utgör huvudsyftet med företagets handels-, närings- eller yrkesverksamhet, och där krediten avser ett kreditköp (jämför skäl 43). Undantaget omfattar t.ex. mindre företag som erbjuder betalningsansånd genom en extern kreditgivare. Att mindre företag på detta sätt medverkar subsidiärt som kreditförmedlare kan motiveras av att det medför en mindre administrativ börda för företaget. Det innebär även en snabbare och säkrare betalning, eftersom kreditgivaren är den som står kreditrisken och ofta betalar företaget direkt. Som *Finansbolagens Förening* är inne på uppställer inte direktivet några särskilda krav på den kredit som förmedlas. Undantaget skulle därför omfatta även förmedling av krediter som är förenade med ränta eller avgifter och med betalningsfrister som överstiger 50 dagar. De konsumentskyddande bestämmelser som direktivet innehåller skulle dock fortsatt vara tillämpliga för sådana krediter och de kreditgivare som tillhandahåller krediten kommer att omfattas av tillståndsplikt. Det ligger dessutom i allmänhetens intresse att underlätta förutsättningarna för avbetalningsköp inom handeln. Det finns därför skäl att utnyttja möjligheten till undantag i detta avseende.

Valmöjligheten enligt direktivet gäller även mindre företag som medverkar subsidiärt som kreditgivare för varor eller tjänster som de själva erbjuder. Det förutsätter dock att krediten är ränte- och avgiftsfri och med endast begränsade avgifter på grund av sena betalningar som tas ut i enlighet med nationell rätt. Ett sådant undantag skulle träffa mindre företag som erbjuder betalningsfrister som överstiger 50 dagar (jämför artikel 2.2 h). Som utredningen är inne på kan det vara positivt för konsumenten att även underlätta den administrativa och finansiella bördan i dessa fall, eftersom sådana betalningar kan uppgå till höga belopp. Dessutom kommer krediten även i detta fall att omfattas av övriga konsumentskyddande bestämmelser som följer av direktivet.

Enligt regeringens mening är det alltså motiverat att utnyttja valmöjligheten i direktivet och i enlighet med ovan begränsa tillståndsplikten till större företag.

8.3 Förutsättningarna för att få tillstånd

Regeringens förslag

För att få tillstånd ska det ställas krav på ett företags bolagsordning eller stadgar och att verksamheten kommer att bedrivas i enlighet med lagstiftningen. Det ska även ställas krav på att de ledande personerna inom företaget bedöms som lämpliga, utom för verksamhet som är begränsad till kreditförmedling.

Vid etablering utomlands ska tillstånd ges om det finns skäl att anta att den planerade verksamheten kommer att drivas enligt lag och andra författningar som reglerar företagets verksamhet

Tillstånd för utländska företag ska få ges om företaget öppnar en filial här och det finns skäl att anta att verksamheten kommer att bedrivas enligt lag. Det ska dock gälla under förutsättning att företaget bedriver motsvarande verksamhet i hemlandet och där står under betryggande tillsyn samt att hemlandsmyndigheten har tillåtit en sådan etablering.

Utredningens förslag

Utredningens förslag överensstämmer i huvudsak med regeringens. Utredningen föreslår att kraven för att få tillstånd till att förmedla krediter till konsumenter ska vara desamma som för att lämna sådana krediter. Utredningens förslag är inte anpassat efter ändringar i lagen om bank- och finansieringsrörelse som trädde i kraft den 1 juli 2025.

Remissinstanserna

De flesta remissinstanserna tillstyrker eller har inga synpunkter på utredningens förslag. *Finansinspektionen* invänder mot att kravet på företagets ägare och ledning ska gälla för varu- och tjänsteleverantörer som förmedlar krediter som ett underordnat led i affärsverksamheten.

Sveriges advokatsamfund ifrågasätter kravet på filialetablering för utländska företag, bland annat med hänsyn till EU-rätten, och framhåller att motsvarande krav saknas på andra områden.

Skälen för regeringens förslag

Som föreslås i avsnitt 8.2 ska tillstånd endast ges till ett svenskt aktiebolag eller en svensk ekonomisk förening eller deras utländska motsvarigheter. Förutsättningarna för att få tillstånd bör anges i lagen. För att åstadkomma konkurrensneutrala och proportionerliga krav bör bland annat de krav som gällde enligt den upphävda lagen (2014:275) om viss verksamhet med konsumentkrediter tjäna som utgångspunkt. För att kreditgivare och kreditförmedlare skulle beviljas tillstånd enligt den regleringen uppställdes krav på bolagsordningen eller stadgarna, en prognos om att verksamheten skulle komma att bedrivas i enlighet med lagstiftningen och att de ledande personerna inom företaget bedömdes lämpliga (6–11 §§). Finansinspektionen hanterade tillståndsprövningen och fick ta ut avgifter för prövning av ansökningar (4 och 33 §§). Regeringen eller den myndighet regeringen bestämde fick meddela föreskrifter om vilket

innehåll en ansökan om att få driva verksamhet skulle ha (34 §). Motsvarande krav gäller för verksamhet med bostadskrediter och förekommer även i andra lagar på finansmarknadsområdet.

Även för subsidiära kreditgivare och subsidiära kreditförmedlare är det centralt att verksamheten bedrivs i enlighet med den författning som reglerar företagets verksamhet och att det finns rutiner på plats för att leva upp till konsumentkreditlagens krav. Företag som lämnar egna krediter har dessutom ett långtgående ansvar att exempelvis ha processer för kreditprövningar som motverkar att konsumenter beviljas krediter som de saknar förmåga att betala tillbaka. Det krävs därför en hög nivå av kompetens i bolaget och de personer som är involverade måste vara lämpliga att hantera och leda sådan verksamhet. Det är därför rimligt att i förhållande till subsidiära kreditgivare uppställa motsvarande krav som gällde enligt den upphävda lagen även om krediterna ges som ett underordnat led i affärsverksamheten. Som *Finansinspektionen* gör gällande framstår det däremot som alltför långtgående att uppställa motsvarande krav på ägare och ledning i subsidiära kreditförmedlare som de som ställs på kreditgivande institut när förmedlingen endast utgör en begränsad del av affärsverksamheten. De krediter som förmedlas lämnas dessutom av en kreditgivare som i sin tur måste leva upp till dessa krav. Förutsättningarna för subsidiära kreditförmedlare att beviljas tillstånd bör därför begränsas till att bolagsordningen eller stadgarna inte får strida mot lagen och att det finns skäl att anta att den planerade verksamheten kommer att drivas i enlighet med den lag som reglerar företagets verksamhet.

Enligt den upphävda lagen om viss verksamhet med konsumentkrediter förutsattes för tillstånd för svenska företag som ville etablera filial utomlands att det fanns skäl att anta att den planerade verksamheten skulle drivas enligt lag och andra författningar som reglerar företagets verksamhet. Liksom gjordes gällande när motsvarande krav infördes för svenska företag att från utlandet driva verksamhet med bostadskrediter är förutsättningarna för en effektiv tillsyn bättre om tillsynsmyndigheten har god överblick över de svenska företagen och deras utländska filialer. De krav som gällde enligt den upphävda lagen bör därför gälla även för den tillståndsplikt som nu införs.

När det gäller utländska företag krävdes för att få tillstånd enligt den upphävda lagen om viss verksamhet med konsumentkrediter att företaget hade öppnat en filial här, att det drev motsvarande verksamhet i hemlandet, att det stod under betryggande tillsyn i hemlandet, att hemlandsmyndigheten hade tillåtit etablering här och att det fanns skäl att anta att verksamhet skulle drivas författningens enligt. En sådan ordning har bedömts uppfylla de krav på icke-diskriminering, proportionalitet och ett tvingande allmänintresse som EU-fördraget ställer (jämför prop. 2013/14:107 s. 50–51). De skäl som regeringen anförde för ett krav på filialetablering i den upphävda lagen, bland annat syftet att åstadkomma ett högt konsumentskydd, gör sig fortfarande gällande. Motsvarande krav gäller även för kreditgivning av bostadskrediter (2 kap. 7 § lagen om verksamhet med bostadskrediter). Till skillnad från vad *Sveriges advokatsamfund* anser bör det därför vara ett krav för att få tillstånd att driva verksamhet med andra krediter än bostadskrediter till konsumenter att utländska företag inrättar en filial här.

8.4 Ett övergripande hederlighetskrav

Regeringens förslag

De övergripande krav som gäller för kreditgivare och kreditförmedlare av bostadskrediter på att handla hederligt, rättvist, transparent och professionellt ska utvidgas till att omfatta verksamhet med de krediter som föreslås omfattas av lagens tillämpningsområde. Detsamma gäller kravet på att verksamheten ska grunda sig på information om konsumentens förhållanden och särskilda krav samt rimliga antaganden om de risker för konsumenten som kan uppstå under kreditavtalets löptid.

Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer ska få meddela föreskrifter på området även för verksamhet med andra konsumentkrediter än bostadskrediter.

Utredningens förslag

Utredningens förslag överensstämmer i sak med regeringens.

Remissinstanserna

Remissinstanserna tillstyrker eller har inga synpunkter på utredningens förslag. *Finansinspektionen* anser att direktivets uppföranderegler kräver en precisering av konsumentkreditlagens krav på god kreditgivningssed.

Skälen för regeringens förslag

En sund kreditmarknad bygger på att aktörerna uppträder ansvarsfullt. Det nya konsumentkreditdirektivet innehåller därför krav på att kreditgivare och kreditförmedlare ska agera hederligt, rättvist, transparent och professionellt samt ta hänsyn till konsumentens rättigheter och intressen (artikel 32.1). Kraven gäller när kreditgivare och kreditförmedlare sätter samman och marknadsför kreditprodukter, beviljar, förmedlar eller underlättar beviljande av krediter, tillhandahåller rådgivningstjänster eller kompletterande tjänster samt genomför kreditavtal. Med andra ord gäller kraven under hela kreditprocessen. När det gäller verksamhet som består i att bevilja, förmedla och underlätta beviljande av krediter eller att tillhandahålla rådgivningstjänster finns det dessutom krav på att verksamheten ska grunda sig på information om konsumentens förhållanden och eventuella särskilda krav som framförts, samt rimliga antaganden om riskerna för konsumentens situation under löptiden för kreditavtalet. Rådgivningstjänster ska vidare grundas på den information som kreditgivaren eller kreditförmedlaren är föreskriven att inhämta (se även avsnitt 8.7 om den närmare regleringen av rådgivningstjänster). Reglerna syftar till att ge konsumenterna förtroende för att kreditgivare och kreditförmedlare tar hänsyn till deras intressen, bland annat genom ett ansvarsfullt beteende för att undvika metoder som har negativ inverkan på konsumenterna (skäl 76).

Motsvarande reglering i bolånedirektivet har genomförts i lagen om verksamhet med bostadskrediter. Där föreskrivs att kreditgivare och

kreditförmedlare ska handla hederligt, rättvist, transparent och professionellt, med beaktande av konsumentens rättigheter och intressen (se 4 kap. 1 §). Vidare anges att verksamheten ska grunda sig på information om konsumentens förhållanden och särskilda krav samt rimliga antaganden om de risker för konsumenten som kan komma att uppstå under kreditavtalets löptid. Bestämmelserna har utformats i nära överensstämmelse med bolånedirektivets lydelse och motsvarar vad som i andra lagar på finansmarknadsområdet ofta uttrycks som ett sundhetskrav (jämför prop. 2015/16:197 s. 139). Med stöd av bemyndigande kan Finansinspektionen utfärda föreskrifter om vad en kreditgivare eller kreditförmedlare ska iaktta för att uppfylla kraven.

Utredningens bedömning att 2023 års direktiv bör genomföras på samma sätt som närliggande lagstiftning som genomför EU-direktiv har goda skäl för sig. Enligt regeringen är det tillräckligt att i likhet med bolånedirektivet genomföra kraven på hederligt, rättvist, transparent och professionellt agerande i den näringsrättsliga lagstiftningen. Motsvarande reglering i lagen om verksamhet med bostadskrediter bör därför utvidgas till att omfatta verksamhet med konsumentkrediter generellt. Därmed finns inget behov att, såsom *Finansinspektionen* efterfrågar, precisera bestämmelsen om god kreditgivningssed för närmare överensstämmelse med direktivet i denna del.

Det är angeläget att ge tillsynsmyndigheterna tillräckliga verktyg för att kunna fullgöra sin uppgift. Bemyndigandet för regeringen eller den myndighet regeringen bestämmer att meddela föreskrifter bör därför utsträckas till att även gälla för verksamhet med andra konsumentkrediter än bostadskrediter.

8.5 Kunskap och kompetens

Regeringens förslag

Kraven på kunskap och kompetens för kreditgivare och kreditförmedlare av bostadskrediter ska utvidgas till att omfatta verksamhet med de krediter som föreslås omfattas av lagens tillämpningsområde. För att anpassas till 2023 års direktiv ska göras ett tillägg om att personalen även ska ha tillräcklig kunskap om konsumenters rättigheter.

Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer ska få meddela föreskrifter på området även för verksamhet med andra konsumentkrediter än bostadskrediter.

Utredningens förslag

Utredningens förslag överensstämmer i huvudsak med regeringens. Utredningen föreslår att kravet på tillräcklig kunskap om konsumenters rättigheter enbart ska gälla för verksamhet med andra konsumentkrediter än bostadskrediter.

Remissinstanserna

Remissinstanserna tillstyrker eller har inga synpunkter på utredningens förslag. *Finansbolagens Förening* välkomnar förslaget, men framhåller vikten av att kraven anpassas till de olika aktörer av näringsidkare som omfattas av regleringen.

Skälen för regeringens förslag

Enligt artikel 33.1 i 2023 års direktiv ska medlemsstaterna se till att kreditgivare och kreditförmedlare kräver att deras personal har lämplig kunskap och kompetens för att sätta samman, erbjuda eller bevilja kreditavtal och för att utföra kreditförmedlingsverksamhet eller för att ge råd. Även kunskap och kompetens om de konsumenträttigheter som gäller inom aktuellt handelsområde omfattas. Om ett kreditavtal ingås tillsammans med en kompletterande tjänst ska det krävas lämplig kunskap och kompetens även beträffande denna tjänst. Det är framför allt personal med kundkontakt som omfattas av bestämmelsen, men även annan verksamhetsstödande personal, såsom ledningspersonal och styrelseledamöter, under förutsättning att dessa har en koppling till kreditavtalsprocessen (se skäl 77). Kraven i direktivet är allmänt hållna och överlåter till medlemsstaterna att uppställa minimikrav som i likhet med vad *Finansbolagens Förening* förespråkar är anpassade för olika typer av kreditgivare och kreditförmedlare (artikel 33.2 och skäl 77).

Något generellt krav på kunskap och kompetens för verksamhet med konsumentkrediter finns inte i svensk rätt. För verksamhet med bostadskrediter innehåller dock bolånedirektivet motsvarande krav, vilket har genomförts i lagen om verksamhet med bostadskrediter. Liknande reglering för personal uppställs även på flera andra närliggande områden, såsom vid tillhandahållande av finansiell rådgivning och vid försäkringsdistribution, se 4 § lagen (2003:862) om finansiell rådgivning till konsumenter och 2 kap. 7 § 3 lagen (2018:1219) om försäkringsdistribution.

Till skillnad från det nya konsumentkreditdirektivet är kraven på kunskap och kompetens i bolånedirektivet förhållandevis omfattande och detaljerade, bland annat genom att det uppställs krav på att kunskaps- och kompetensnivån ska fastställas i enlighet med vissa principer som framgår av en bilaga till direktivet. Kraven regleras i lagen om verksamhet med bostadskrediter genom en allmänt hållen bestämmelse som anger att kreditgivare och kreditförmedlare ska ha personal, inklusive dem som direkt leder eller ansvarar för arbetet med bostadskrediter, som har tillräcklig kunskap och kompetens för att sätta samman, erbjuda, bevilja eller förmedla bostadskreditavtal eller ge råd om bostadskrediter. Det föreskrivs vidare att personalen ska ha tillräcklig kunskap och kompetens om kompletterande tjänster som tillhandahålls tillsammans med en bostadskredit (4 kap. 2 §). Som liknande krav för andra aktörer på finansmarknadsområdet regleras de mer specifika kraven efter bemyndigande i föreskrifter på myndighetsnivå.

Regeringen delar utredningens bedömning att samma modell bör användas för regleringen när det gäller personal som arbetar med de krediter som omfattas av 2023 års direktiv. Eftersom bestämmelserna i lagen om verksamhet med bostadskrediter i huvudsak överensstämmer

med de allmänt hållna krav som uppställs i 2023 års direktiv, bör detta genomföras genom att regleringen görs generellt tillämplig på verksamhet med de krediter som föreslås omfattas av lagens tillämpningsområde. För att nå upp till kraven i 2023 års direktiv behöver det dock införas ett tillägg om att personalen även ska ha tillräcklig kunskap om konsumenters rättigheter. Eftersom ett sådant krav är i konsumentskyddande riktning och de minimikrav om kunskap och kompetens som uppställs i bolånedirektivet inte hindrar en sådan ordning, anser regeringen att detta bör gälla även verksamhet med bostadskrediter (jämför prop. 2015/16:197 s. 139–142). De närmare reglerna om vilka kunskaps- och kompetenskrav som ska gälla bör även för verksamhet med andra konsumentkrediter än bostadskrediter bestämmas i föreskrifter som meddelas av regeringen eller den myndighet regeringen bestämmer.

8.6 Om ersättningssystem

Regeringens förslag

Bestämmelserna om ersättningssystem för kreditgivare och kreditförmedlare av bostadskrediter ska utvidgas till att omfatta verksamhet med de krediter som föreslås omfattas av lagens tillämpningsområde.

Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer ska få meddela föreskrifter på området även för verksamhet med andra konsumentkrediter än bostadskrediter.

Utredningens förslag

Utredningens förslag överensstämmer med regeringens.

Remissinstanserna

De flesta remissinstanser tillstyrker eller har inga synpunkter på utredningens förslag. *Lendo* välkomnar särskilt förslaget att ersättningssystemen vid tillhandahållande av rådgivning inte får vara beroende av försäljningsmål, men anser att det är otillräckligt och möjliggör kringgåenden. Enligt *Lendo* bör provisionsbegränsningarna utvidgas till att omfatta alla kreditförmedlare och kreditgivare, oavsett om rådgivning tillhandahålls.

Skälen för regeringens förslag

Artikel 32.2 i 2023 års direktiv innehåller ett allmänt krav för kreditgivare och kreditförmedlare att se till att system för ersättning till personalen inte inkräktar på skyldigheterna enligt artikel 32.1 att bland annat agera hederligt (se avsnitt 8.4). Ersättningar från kreditgivare till kreditförmedlare ska också utformas så att de uppfyller dessa krav. I direktivet uppställs även krav på ersättningssystemen hos kreditgivare för personal som ansvarar för kreditprövning (artikel 32.3). Enligt den proportionalitetsprincip som kommer till uttryck i direktivet ska ersättningssystemen följa de föreskrivna principerna på ett sätt och i den utsträckning som

lämpar sig med hänsyn till bland annat företagets storlek och interna komplexitetsgrad. De principer som avses är att arvoderingsystemet ska vara förenligt med och främja en sund och effektiv riskhantering och inte ge incitament till risktagande som går utöver kreditgivarens tolererade risknivå. Arvoderingsystemet ska dessutom överensstämja med kreditgivarens affärsstrategi, mål, värderingar och långsiktiga intressen samt omfatta åtgärder för att undvika intressekonflikter, särskilt genom att föreskriva att arvodering inte ska vara avhängig av antalet eller andelen godkända kreditansökningar.

När rådgivningstjänster erbjuds ska det säkerställas att ersättningsstrukturen för personalen inte påverkar deras förmåga att agera i konsumentens bästa intresse och inte är avhängig av försäljningsmål. För att uppnå det målet får medlemsstaterna även förbjuda provision som betalas av kreditgivaren till kreditförmedlaren. (Se artikel 32.4.)

Reglerna om ersättningssystem i 2023 års direktiv syftar bland annat till att säkerställa att intressekonflikter som kan uppstå till följd av ersättningar hanteras på ett lämpligt sätt (skäl 76).

Det saknas regler i svensk rätt om ersättningssystem som gäller för verksamhet med konsumentkrediter generellt. Även i detta avseende innehåller bolånedirektivet däremot krav som gäller för verksamhet med bostadskrediter. Dessa har genomförts i lagen om verksamhet med bostadskrediter. Enligt reglerna gäller att kreditgivares och kreditförmedlares system för ersättning till personal som sätter samman, erbjuder, beviljar eller förmedlar bostadskreditavtal eller ger råd om bostadskrediter, inklusive dem som direkt leder eller ansvarar för detta arbete, ska vara uppbyggt på ett sätt som inte negativt påverkar skyldigheterna enligt hederlighetskravet ovan (4 kap. 3 §). Detsamma gäller för ersättningar från en kreditgivare till en kreditförmedlare. Vidare föreskrivs att kreditgivarens system för ersättning till den som direkt leder eller ansvarar för detta arbete, ska vara uppbyggt så att det (1) främjar en sund och effektiv riskhantering, (2) motverkar ett överdrivet risktagande, (3) överensstämmer med kreditgivarens affärsstrategi, mål, värderingar och långsiktiga intressen, och (4) undviker intressekonflikter (4 kap. 4 §). Kreditgivares och kreditförmedlares system för ersättning till personal som tillhandahåller rådgivning om bostadskrediter till konsumenter, inklusive dem som direkt leder eller ansvarar för detta arbete, ska vara uppbyggt så att personalens förmåga att agera i konsumentens bästa intresse inte påverkas negativt. Ersättningssystemen får inte vara beroende av försäljningsmål (4 kap. 5 §). Bedömningen av om ersättningssystemen är utformade på ett godtagbart sätt är beroende av omständigheterna i det enskilda fallet, exempelvis med beaktande av företagets storlek (4 kap. 6 §). Eftersom det vid bolånedirektivets genomförande bedömdes utgöra en given utgångspunkt för utformningen av alla ersättningssystem, är principen generellt tillämplig (prop. 2015/16:197 s. 144).

Regeringen delar utredningens bedömning att regleringen om ersättningssystem för verksamhet med bostadskrediter stämmer väl överens med 2023 års direktivs krav. Att kraven omfattar även personer som direkt leder eller ansvarar för arbetet bedöms vara förenligt med 2023 års direktiv med hänsyn till den innebörd begreppet personal ges i direktivet i andra sammanhang (jämför skäl 77 där innebörden av personal i bestämmelsen om kunskap och kompetens ges en vid betydelse). Vidare

utgör den proportionalitetsavvägning som uppställs i lagen en given utgångspunkt även i förhållande till verksamhet med andra krediter än bostadskrediter. Eftersom 2023 års direktiv inte heller kan anses hindra en sådan ordning föreslår regeringen att bestämmelserna om ersättnings-system i lagen om verksamhet med bostadskrediter ska utvidgas och göras generellt tillämpliga för sådan verksamhet som föreslås omfattas av lagens utvidgade tillämpningsområde. På samma sätt som gäller för verksamhet med bostadskrediter bör regeringen eller den myndighet regeringen bestämmer få meddela föreskrifter på området.

Lendo menar att regeln om provisionsbegränsningar, som enbart föreslås gälla ersättningssystem vid rådgivning, öppnar upp för kringgåenden eftersom rådgivningsmomentet med enkelhet kan tas bort och därmed möjliggöra provisionsbaserade ersättningssystem. Bolaget menar att det skapar incitament som är till nackdel för konsumenten och föreslår därför att provisionsbegränsningarna ska utvidgas till att omfatta alla kreditförmedlare och kreditgivare, oavsett om rådgivning tillhandahålls eller inte. Regeringen konstaterar att den fråga som *Lendo* lyfter inte omfattas av 2023 års direktiv och att den inte heller har övervägts av utredningen. Det saknas därför möjlighet att behandla den inom ramen för detta lagstiftningsarbete. Det bör dock framhållas att den föreslagna regleringen innebär att ersättningssystem i alla sammanhang måste vara uppbyggda på ett sätt som inte negativt påverkar skyldigheten att bland annat handla hederligt och professionellt. Ersättningssystem som riskerar att påverka personalens objektivitet och leda till att konsumenten inte sätts i första rummet kan på goda grunder hävdas stå i strid med dessa principer.

I artikel 32.4 och 32.5 i 2023 års direktiv ges vissa möjligheter för medlemsstaterna att förbjuda provisioner från kreditgivare till kreditförmedlare respektive att förbjuda eller begränsa betalningar från en konsument till en kreditgivare eller en kreditförmedlare. Regeringen delar utredningens bedömning att det inte finns några skäl att använda sig av dessa möjligheter. Detta stämmer även överens med den bedömning som gjordes av motsvarande fråga vid genomförandet av bolånedirektivet.

8.7 Rådgivning

Regeringens förslag

Reglerna om vem som får tillhandahålla rådgivning om bostadskrediter och om rådgivningens standard i lagen om verksamhet med bostadskrediter ska utvidgas till att omfatta verksamhet med de krediter som föreslås omfattas av lagens tillämpningsområde. Detsamma gäller undantaget från rådgivningsförbudet för andra än kreditgivare och kreditförmedlare när det handlar om rådgivning vid enstaka tillfällen.

Utredningens förslag

Utredningens förslag överensstämmer med regeringens.

Remissinstanserna

Remissinstanserna tillstyrker eller har inga synpunkter på utredningens förslag.

Skälen för regeringens förslag

Bestämmelserna om rådgivning i 2023 års direktiv

Artikel 16 i 2023 års direktiv innehåller bestämmelser om rådgivning. Vad som avses med rådgivning behandlas närmare i avsnitt 6.3. Direktivets krav på information och dokumentation vid rådgivning genomförs i den föreslagna nya konsumentkreditlagen, se avsnitt 6.7. Därutöver innebär direktivet att medlemsstaterna ska säkerställa att rådgivningstjänster bara tillhandahålls av kreditgivare och kreditförmedlare (artikel 16.6). Vissa undantag från denna huvudregel får göras, bland annat för dem som ger rådgivning tillfälligt eller utan kommersiellt syfte. Rådgivningen ska grundas på tillräcklig information om konsumenten och ett tillräckligt stort produktutbud. Endast kreditavtal som är lämpliga för konsumenten får rekommenderas (artikel 16.3). Om medlemsstaterna inte inför förbud mot användningen av termer som rådgivning eller rådgivare, ska det fastställas vissa krav för vad som får kallas oberoende rådgivning (artikel 16.4). I avsnitt 6.7 föreslås att dessa bestämmelser, på samma sätt som motsvarande reglering i bolånedirektivet, ska genomföras i den näringsrättsliga lagstiftningen.

Närmare om vem som får tillhandahålla rådgivning

Som framgår ovan gäller enligt 2023 års direktiv att endast kreditgivare och kreditförmedlare får tillhandahålla rådgivning om konsumentkrediter (artikel 16.6). Vid genomförandet av motsvarande krav i bolånedirektivet bedömdes detta innebära att rätten att tillhandahålla kommersiell rådgivning ska förbehållas de näringsidkare som får lämna eller förmedla bostadskrediter. I 1 kap. 5 § första stycket lagen om verksamhet med bostadskrediter anges därför att kreditgivare och kreditförmedlare som bedriver verksamhet enligt lagen får tillhandahålla rådgivning om bostadskrediter till konsumenter. Motsvarande reglering bör uppställas för rådgivning om de krediter som omfattas av 2023 års direktiv. Regleringen bör därför göras generellt tillämplig.

Som framgår ovan får medlemsstaterna göra undantag från huvudregeln att enbart kreditgivare och kreditförmedlare får tillhandahålla rådgivning om konsumentkrediter. Vid genomförandet av bolånedirektivet bedömdes det finnas anledning att utnyttja den möjligheten och införa undantag för personer som utövar rådgivning om bostadskrediter tillfälligt och där rådgivningen sker i samband med annan reglerad yrkesmässig verksamhet. Detta motiverades av att det ansågs som onödigt betungande att aktörer som t.ex. advokater eller skatterådgivare ska ansöka om tillstånd som kreditgivare eller kreditförmedlare för att de vid enstaka tillfällen i samband med sin yrkesutövning kan komma att lämna råd om bostadskrediter (jämför prop. 2015/16:197 s. 133). Regeringen instämmer i utredningens bedömning att samma skäl kan göras gällande även för rådgivning om de krediter som omfattas av direktivet och föreslår att även detta bör göras generellt tillämpligt.

2023 års direktiv medger att undantag från kravet på tillstånd för rådgivning bland annat även kan ges för personer som tillhandahåller offentliga eller frivilliga skuldrådgivningstjänster utan kommersiellt syfte eller för konkursförvaltare i samband med hanteringen av en existerande skuld. Som konstaterades vid genomförandet av bolånedirektivet omfattar lagen enbart kommersiell verksamhet och därigenom inte kommunala skuldrådgivare. Vidare gäller för konkursförvaltare att de under avvecklingen av en verksamhet kan fortsätta att bedriva verksamheten med stöd av kreditgivarens eller kreditförmedlarens tillstånd. Om konkursförvaltaren därutöver i enstaka fall lämnar rådgivning, omfattas han eller hon i regel av undantaget för tillfällig rådgivning som sker i samband med annan reglerad yrkesmässig verksamhet. Något behov av att i dessa avseenden införa ytterligare undantag föreligger därför inte. Det har inte heller i övrigt framkommit något behov av att införa andra undantag.

Rådgivningens standard

I artikel 16.3 uppställs vissa krav på rådgivningen. Det handlar bland annat om att rådgivningen ska grundas på aktuell information om konsumenten och dennes önskemål med hänsyn till de risker som kan uppstå för konsumenten under kreditavtalets löptid. Rådgivningen ska utgå från ett tillräckligt stort urval av kreditavtal, oavsett om det gäller egna produkter eller produkter som erbjuds på marknaden i stort. Vidare får endast lämpliga kreditavtal föreslås.

Även i denna del saknas det reglering som är generellt tillämplig på konsumentkrediter. Motsvarande krav i bolånedirektivet har genomförts i lagen om verksamhet med bostadskrediter (4 kap. 8 och 9 §§). Enligt reglerna i den lagen ska rådgivning ske med utgångspunkt i aktuella upplysningar som har inhämtats om konsumentens ekonomiska och personliga förhållanden samt önskemål och särskilda krav. Rådgivningen ska grundas på en bedömning av ett tillräckligt stort antal bostadskreditavtal. De bostadskreditavtal som rekommenderas ska vidare vara lämpliga för konsumenten med beaktande av hans eller hennes behov, ekonomiska situation och personliga förhållanden. Rådgivaren ska också ta rimlig hänsyn till risker för konsumenten som kan uppstå under kreditavtalets löptid.

Regeringen konstaterar att reglerna stämmer väl överens med de kvalitetskrav som uppställs i artikel 16.3 i 2023 års direktiv. Även dessa bestämmelser bör därför göras generellt tillämpliga för verksamhet med de krediter som föreslås omfattas av lagens utvidgade tillämpningsområde.

Förutsättningar för oberoende rådgivning

Medlemsstaterna ges genom artikel 16.4 i 2023 års direktiv en möjlighet att förbjuda användningen av termer som rådgivning eller rådgivare. I avsnitt 6.7 framgår att regeringen bedömer att den möjligheten inte bör utnyttjas. Enligt samma artikel ska medlemsstaterna om de inte utnyttjar den möjligheten fastställa vissa krav för vad som utgör oberoende rådgivning. Kreditgivare och kreditförmedlare ska till att börja med beakta ett tillräckligt stort antal kreditavtal på marknaden. Dessutom får kreditförmedlare inte ta emot ersättning från någon eller några kreditgivare

för rådgivningstjänsterna. Medlemsstaterna är även fria att införa strängare krav.

Som utredningen konstaterar uppfylls kravet om att oberoende rådgivning ska grundas på en bedömning av ett tillräckligt stort antal kreditavtal genom den förslagna regleringen om rådgivningens standard generellt. Vad gäller frågan om vilket utbud som oberoende rådgivning ska utgå ifrån ansågs det rimligt vid genomförandet av motsvarande krav i bolånedirektivet att den som utger sig för att vara en oberoende rådgivare inte ska kunna tjäna pengar på att rekommendera egna produkter framför andras. Vidare konstaterades att en kreditgivare per definition är den som lämnar en kredit och därmed alltid har egna produkter att erbjuda och att en kreditförmedlare ofta kan ha en så nära anknytning till en eller flera kreditförmedlare att det finns skäl för kreditförmedlaren att rekommendera dessa kreditgivares produkter framför andras. Det föreskrivs därför i lagen om verksamhet med bostadskrediter att en kreditgivare eller en kreditförmedlare som verkar som ombud för eller har en nära förbindelse med en kreditgivare inte får utge sig för att vara en oberoende rådgivare (4 kap. 10 §). Eftersom det bedömdes svårt att i praktiken upprätthålla ett oberoende om rådgivaren har ett eget intresse i förhållande till de råd som lämnas anges också att den som utger sig för att vara en oberoende rådgivare inte får ta emot ersättning i samband med rådgivningen från någon annan än konsumenten (jämför prop. 2015/16:197 s. 135). Motsvarande reglering förekommer även inom andra delar av finansmarknaden, exempelvis för värdepappersinstitut där regleringen grundas på liknande skäl, se 9 kap. 20 § lagen (2007:528) om värdepappersmarknaden.

Regeringen delar utredningens bedömning att skälen som anges ovan även kan göras gällande för de krediter som omfattas av 2023 års direktiv. Bestämmelserna om oberoende rådgivning i lagen om verksamhet med bostadskrediter bör därför göras generellt tillämpliga för verksamhet med de krediter som föreslås omfattas av lagens utvidgade tillämpningsområde. En sådan reglering kan införas genom möjligheten att uppställa strängare regler samtidigt som det också uppfyller kraven i 2023 års direktiv om att kreditförmedlare inte får ta emot ersättning för rådgivningstjänsterna.

8.8 Dokumentation av kreditärendets hantering

Regeringens förslag

Kraven i lagen om verksamhet med bostadskrediter på att en kreditgivares kreditbeslut ska dokumenteras, ska utvidgas till att gälla för verksamhet med de krediter som föreslås omfattas av lagens tillämpningsområde. Skyldigheten för en kreditförmedlare att dokumentera ett ärende om kreditförmedling ska dock fortsatt gälla enbart för verksamhet med bostadskrediter.

Utredningens förslag

Utredningens förslag överensstämmer med regeringens.

Remissinstanserna

Remissinstanserna tillstyrker eller har inga synpunkter på utredningens förslag.

Skälen för regeringens förslag

I avsnitt 6.10 föreslår regeringen vilka ramar som i enlighet med 2023 års direktiv ska gälla för att bedöma konsumentens kreditvärdighet innan ett kreditavtal ingås. Direktivet innehåller bestämmelser om att kreditgivaren ska ha en skyldighet att i det enskilda fallet dokumentera detta förfarande samt dokumentera och bevara den information som inhämtats, bland annat när det gäller uppgifter om kreditprövningen (artikel 18.4).

Någon motsvarande skyldighet för verksamhet med konsumentkrediter generellt finns inte i svensk rätt. Historiskt har det enbart ansetts ligga i näringsidkarens intresse att dokumentera den utförda kreditprövningen (jämför prop. 2009/10:242 s. 57). Till följd av motsvarande krav i bolånedirektivet finns dock för verksamhet med bostadskrediter en skyldighet om att en kreditgivares kreditbeslut ska dokumenteras så att beslutsunderlaget redovisas och att kreditärendets hantering även i övrigt kan följas (4 kap. 14 § första stycket i lagen om verksamhet med bostadskrediter). I samband med att bestämmelsen infördes konstaterades att motsvarande krav gäller för kreditinstitut, vilket bedömdes underlätta tillsynen av verksamheten och främja konsumentskyddet (jämför prop. 2015/16:197 s. 150).

I likhet med utredningen anser regeringen att en sådan reglering skulle uppfylla direktivets krav på dokumentation av kreditärendets hantering. Bestämmelsen bör därför göras generellt tillämplig för verksamhet med de krediter som föreslås omfattas av lagens utvidgade tillämpningsområde. I paragrafen uppställs även krav på att en kreditförmedlare ska dokumentera ett förmedlingsärendes hantering. Eftersom 2023 års direktiv inte innehåller något motsvarande krav bör dock denna skyldighet gälla enbart vid förmedling av bostadskrediter.

9 Tillsyn

9.1 Tillsynsmyndigheternas ansvarsområden

Regeringens förslag

Konsumentverket och Finansinspektionen ska på sina respektive områden utöva tillsyn över att den nya konsumentkreditlagen följs.

Finansinspektionen ska utöva tillsyn över de företag som bedriver verksamhet med konsumentkrediter enligt det tillståndskrav som föreslås i lagen om verksamhet med bostadskrediter och vissa andra konsumentkrediter. För de företag som omfattas av den lagen men som undantas från kravet på tillstånd, ska Konsumentverket utöva tillsyn över att verksamheten bedrivs enligt lagens krav på bland annat kunskap och kompetens, rådgivning och ersättningssystem.

Utredningens förslag

Utredningens förslag överensstämmer i huvudsak med regeringens. Utredningen föreslår en annan lagteknisk lösning när det gäller tillsynsansvaret över de nya näringsrättsliga bestämmelserna. Vidare föreslår utredningen att det särskilt ska anges att tillsynen ska utövas så att den inte vållar större kostnad eller olägenhet än som är nödvändigt.

Remissinstanserna

Remissinstanserna, bland annat *Konsumentverket* och *Finansinspektionen*, tillstyrker eller har inga synpunkter på utredningens förslag. Finansinspektionen tillstyrker förslagen men anser att ansvarsfördelningen mellan myndigheterna bör framgå tydligare i den nya lagen.

Skälen för regeringens förslag

Konsumentverket och Finansinspektionen ska utöva tillsyn över att den nya konsumentkreditlagen följs

I 2023 års direktiv uppställs krav på medlemsstaterna att ställa kreditgivare och kreditförmedlare under tillsyn (artikel 37.1). För detta ändamål ska medlemsstaterna utse nationella myndigheter med befogenhet att se till att direktivet tillämpas och efterlevs. Direktivet uppställer också vissa formella krav som myndigheterna måste uppfylla, bland annat att de ska vara behöriga myndigheter enligt definitionen i artikel 4.2 i förordning (EU) nr 1093/2010 om inrättande av en europeisk tillsynsmyndighet (Europeiska bankmyndigheten), den så kallade EBA-förordningen, och uppfylla vissa kriterier i 2017 års konsumentskyddsförordning (förordning [EU] 2017/2394 om samarbete mellan de nationella myndigheter som har tillsynsansvar för konsumentskyddslagstiftningen). Om det finns fler än en behörig myndighet i en medlemsstat, ska myndigheternas uppdrag vara tydligt definierade och det ska råda ett nära samarbete dem emellan så att de kan fullgöra sina uppdrag på ett effektivt sätt (artikel 41).

Ansvar för tillsynen enligt 2010 års lag är uppdelat mellan Konsumentverket och Finansinspektionen på så sätt att Konsumentverket ansvarar för tillsynen över att lagen följs, med undantag för sådan verksamhet som står under Finansinspektionens tillsyn, det vill säga verksamhet med konsumentkrediter som är tillståndspliktig enligt annan lagstiftning (55 §). När det gäller konsumentkreditlagens marknadsrättsliga bestämmelser, det vill säga bestämmelser om marknadsföring och om information som ska lämnas till konsumenter innan ett kreditavtal ingås, har dock Konsumentverket det primära tillsynsansvaret, även för de företag som står under Finansinspektionens tillsyn. Detta följer av att det är Konsumentverket och Konsumentombudsmannen som hanterar ärenden om överträdelse enligt marknadsföringslagen (2008:486). Fler-talet bestämmelser i konsumentkreditlagen omfattas även av den tillsyn som Konsumentombudsmannen utövar med stöd av lagen (1994:1512) om avtalsvillkor i konsumentförhållanden. Därutöver kan det nämnas att Integritetsskyddsmyndigheten utövar tillsyn över kreditupplysningslagen (1973:1173), vilket också är relevant för direktivets genomförande, se avsnitt 7.

Som utredningen konstaterar är både Konsumentverket och Finansinspektionen behöriga myndigheter enligt EBA-förordningen. Båda myndigheterna uppfyller kriterierna i konsumentskyddsförordningen. Det följer av myndigheternas respektive instruktioner genom att Konsumentverket anges som kontaktkompetensmyndighet och Finansinspektionen som behörig myndighet (3 § 7 förordningen [2009:607] med instruktion för Konsumentverket och 4 § 3 förordningen [2023:910] med instruktion för Finansinspektionen). Myndigheterna har dessutom ett nära samarbete och ska på varandras begäran lämna de uppgifter som behövs för tillsynen enligt konsumentkreditlagen, vilket även det regleras i respektive myndighets instruktion.

Såsom *Finansinspektionen* framhåller har myndigheterna lång erfarenhet av att utöva tillsyn på konsumentkreditområdet med den ansvarsfördelning som gäller i dag. Av allt att döma fungerar samarbetet dem emellan väl. Regeringen delar därför utredningens bedömning att Konsumentverket och Finansinspektionen bör utöva tillsyn över att den nya konsumentkreditlagen följs och att ansvarsfördelningen mellan myndigheterna bör motsvara den som gäller i dag. Det är dessutom i linje med den översyn av myndigheternas ansvarsfördelning som nyligen har gjorts (se prop. 2022/23:9 s. 17–18). Båda myndigheterna har tillstyrkt utredningens förslag. Finansinspektionens tillsynsansvar följer av de regelverk som respektive tillståndspliktig verksamhet lyder under. Att 2010 års lag inte uttryckligen anger att det är Konsumentverket som utövar den marknadsrättsliga tillsynen för samtliga företag skiljer sig inte från hur myndighetens tillsynsansvar på konsumentskyddsområdet i övrigt är reglerat (jämför 1 § 1 förordningen med instruktion för Konsumentverket). Enligt regeringen saknas det anledning att såsom Finansinspektionen efterfrågar förtydliga ansvarsfördelningen ytterligare. Reglerna om tillsynsansvaret i 2010 års lag bör alltså flyttas över till den nya konsumentkreditlagen. Det är dock inte nödvändigt att, såsom utredningen föreslår, även i fortsättningen föreskriva i lagen att tillsynen ska utövas så att den inte vållar större kostnad eller olägenhet än som är nödvändigt. Att detta ändå gäller följer av 9 § förvaltningslagen (2017:900).

Tillsynsansvaret över de nya näringsrättsliga bestämmelserna

I avsnitt 5.3 föreslår regeringen att ett flertal av de näringsrättsliga bestämmelserna i 2023 års direktiv ska genomföras i lagen (2016:1024) om verksamhet med bostadskrediter och att lagen ska byta namn till lagen om verksamhet med bostadskrediter och vissa andra konsumentkrediter. Vidare föreslås att direktivets tillståndskrav ska placeras i samma lag (se avsnitt 8.2). Även dessa regler behöver omfattas av tillsyn. Frågan är vilken myndighet som är mest lämpad att utöva denna tillsyn.

Finansinspektionen är den myndighet som utövar tillsyn över annan tillståndspliktig verksamhet på området. I likhet med utredningen anser regeringen att det framstår som naturligt att Finansinspektionen även utövar tillsyn över verksamhet som omfattas av det nya tillståndskravet.

Vissa mindre företag kommer att omfattas av de nya näringsrättsliga kraven trots att deras verksamhet inte omfattas av tillståndsplikt. Som utredningen konstaterar skulle Finansinspektionens möjligheter till sanktioner för dessa företag vara mer begränsade i förhållande till de

tillståndspliktiga företagen. För att bibehålla en sammanhållen och enhetlig tillsyn på finansmarknaden bör Konsumentverket, som föreslås bedriva tillsyn över dessa företag i förhållande till den nya konsumentkreditlagen, också ansvara för tillsynen över de föreslagna näringsrättsliga bestämmelserna. Såväl Konsumentverket som Finansinspektionen tillstyrker utredningens förslag i dessa delar.

Till skillnad från utredningen anser regeringen att reglerna om tillsynsansvaret i denna del bör placeras i anslutning till de bestämmelser som tillsynen avser, och inte i den nya konsumentkreditlagen.

9.2 Myndigheternas verktyg för tillsyn och ingripande

Regeringens förslag

De nuvarande bestämmelserna om Konsumentverkets verktyg för tillsyn och ingripande ska föras över till den nya konsumentkreditlagen. Bestämmelserna ska gälla även vid myndighetens tillsyn över lagen om verksamhet med bostadskrediter och vissa andra konsumentkrediter.

Marknadsföringslagens sanktionsbestämmelser ska tillämpas vid överträdelser av reglerna om näringsidkarens förklaringskyldighet.

Regeringens bedömning

Svensk rätt uppfyller redan direktivets krav när det gäller Finansinspektionens verktyg för tillsyn av verksamhet med konsumentkrediter. Detsamma gäller direktivets krav på offentlighet av administrativa sanktioner.

Utredningens förslag och bedömning

Utredningens förslag och bedömning överensstämmer i sak med regeringens. Utredningen lämnar inget förslag på sanktion för näringsidkarens förklaringskyldighet. Utredningen föreslår dessutom en annan lagteknisk lösning.

Remissinstanserna

Remissinstanserna, bland annat *Konsumentverket*, tillstyrker eller har inga synpunkter på utredningens förslag.

Skälen för regeringens förslag och bedömning

Myndigheternas möjligheter att utreda företagen

För att Konsumentverket och Finansinspektionen ska kunna fullgöra sina respektive uppdrag på ett effektivt och ändamålsenligt sätt måste de ha befogenhet att utreda företagen. Direktivet uppställer i detta avseende allmänt hållna krav om att de behöriga myndigheterna ska ges tillsyns- och utredningsbefogenheter samt tillräckliga resurser för sitt uppdrag (artikel 41.1). Enligt direktivet ska myndigheterna också kunna kräva att

kreditgivare och kreditförmedlare lämnar de styrkande handlingar som myndigheterna anser nödvändiga för att säkerställa att direktivets krav på kunskap och kompetens uppfylls (artikel 33.3).

Konsumentverket, eller den som verket utser, har enligt 2010 års lag rätt att göra inspektioner hos näringsidkare och att ta del av alla handlingar som behövs för tillsynen. Näringsidkare har också en skyldighet att för detta syfte lämna de upplysningar om verksamheten som begärs. Den näringsidkare som inte tillhandahåller handlingar eller lämnar upplysningar kan Konsumentverket förelägga att vid vite fullgöra skyldigheten (56 §). Lagen innehåller även bestämmelser om hur och om Konsumentverkets beslut kan överklagas (60 §).

Även Finansinspektionen har rätt att enligt de regelverk som den tillståndspliktiga verksamheten lyder under begära upplysningar och genomföra undersökningar. Finansinspektionen har också en skyldighet att ingripa mot den som driver verksamhet utan att ha rätt till det, och får vid osäkerhet om lagen är tillämplig på viss rörelse förelägga den som driver verksamheten att lämna de upplysningar som behövs för att bedöma om så är fallet, se t.ex. 13 kap. 3 och 4 §§ och 15 kap. 18 § lagen (2004:297) om bank- och finansieringsrörelse.

De nuvarande regelverken innebär att myndigheterna har de befogenheter som krävs för att kunna utreda i vilken utsträckning företagen fullgör sina skyldigheter. Genom den generella upplysnings-skyldigheten kan myndigheterna också inhämta nödvändiga handlingar om kunskap och kompetens såsom direktivet kräver. Regleringen i 2010 års lag om Konsumentverkets utredningsmöjligheter bör alltså i sak föras över till den nya lagen oförändrade. För att åstadkomma en effektiv och samordnad tillsyn bör samma befogenheter gälla för myndighetens tillsyn över det näringsrättsliga regelverket. Till skillnad från utredningens förslag bör även detta framgå i lagen om verksamhet med bostadskrediter och vissa andra konsumentkrediter.

Myndigheternas möjligheter att ingripa och besluta om sanktioner

Om myndigheterna finner att en kreditgivare eller kreditförmedlare inte följer tillämpliga regler, måste de också ha möjlighet att ingripa. Enligt 2023 års direktiv ska medlemsstaterna införa sanktioner för överträdelser av nationella bestämmelser som genomför direktivet och vidta alla nödvändiga åtgärder som krävs för att se till att de tillämpas. Medlemsstaterna behåller rätten att bestämma vilka sanktioner, men de som föreskrivs ska vara effektiva, proportionerliga och avskräckande (artikel 44). Medlemsstaterna får ge sina myndigheter befogenheter att dra tillbaka kreditprodukter när ett produktngripande är motiverat (artikel 41.9).

I avsnitt 6.5, 6.8 och 6.12 föreslår regeringen att det liksom enligt dagens reglering ska vara möjligt för Konsumentverket att ingripa enligt marknadsföringslagen, bland annat om en näringsidkare marknadsför produkter i strid med kravet på måttfullhet eller åsidosätter sin informationsskyldighet. Sanktioner för reglerna om näringsidkarens förklarings-skyldighet bör regleras på motsvarande sätt genom marknadsföringslagens bestämmelser. För ett enhetligt regelverk bör detta gälla även i förhållande till bostadskrediter. En näringsidkare kan då enligt den

lagen förbjudas att fortsätta med viss marknadsföring eller åläggas att lämna viss information. Ett sådant förbud eller åläggande ska förenas med vite om det inte av särskilda skäl är obehövt. I avsnitt 6.8 föreslår regeringen även att marknadsstörningsavgift ska kunna påföras vid bristande information.

Ingripande kan även ske utifrån lagen om avtalsvillkor i konsumentförhållanden. Näringsidkaren kan enligt den lagen förbjudas att använda samma eller väsentligen samma villkor. Ett sådant förbud ska förenas med vite om det inte av särskilda skäl är obehövt. Om näringsidkaren eller någon som handlar på näringsidkarens vägnar uppsåtligt eller av oaktsamhet har använt ett avtalsvillkor trots ett sådant förbud kan sanktionsavgift även i ett sådant fall åläggas.

Enligt 2010 års konsumentkreditlag har Konsumentverket möjlighet att meddela en varning till en näringsidkare som inte följer bestämmelserna om kreditprövning. Om överträdelsen inte är ringa ska en varning förenas med en sanktionsavgift. Om näringsidkaren tidigare har meddelats en varning eller om överträdelsen är särskilt allvarlig får Konsumentverket förbjuda näringsidkaren att lämna krediter. Ett sådant beslut får förenas med vite (57–59 §§). Lagen innehåller även bestämmelser om hur sanktionsavgifter ska betalas och om möjligheten att överklaga Konsumentverkets beslut (59 och 60 §§)

Finansinspektionens möjligheter att ingripa mot företag som driver tillståndspliktig verksamhet framgår av respektive regelverk som den lyder under. Tillsynen omfattar att verksamheten drivs enligt den lagen samt andra författningar som reglerar dess verksamhet, däribland konsumentkreditlagen. Myndighetens möjligheter att ingripa när ett företag åsidosätter sina skyldigheter består av att utfärda förelägganden, bland annat om att begränsa verksamheten, meddela förbud eller göra en anmärkning (se exempelvis 15 kap. 1 § lagen om bank- och finansieringsrörelse). Om en överträdelse är allvarlig ska tillståndet återkallas eller, om det är tillräckligt, varning meddelas. Det finns även en begränsad möjlighet att med hänsyn till omständigheterna avstå från ingripande. Vilken åtgärd som framstår som mest ändamålsenlig ska bedömas utifrån hur allvarlig överträdelsen är och hur länge den har pågått. I avsnitt 8.2 föreslår regeringen att motsvarande även ska gälla i förhållande till bostadskreditinstitut. Om ett företag har meddelats beslut om anmärkning eller varning får Finansinspektionen besluta att företaget ska betala en sanktionsavgift.

Den ordning som gäller i dag bedöms fungera väl och bidrar till såväl förtroende på kreditmarknaden som en effektiv tillsyn. Den bedöms också leva upp till det nya direktivets krav på effektiva, proportionerliga och avskräckande sanktioner. Nuvarande bestämmelser i 2010 års lag om Konsumentverkets möjligheter att ingripa bör därför föras över till den nya lagen. Som utredningen föreslår bör Konsumentverket ges möjlighet att ingripa på motsvarande sätt vid bristande efterlevnad av de nya näringsrättsliga reglerna. En hänvisning till dessa regler bör därför införas på samma sätt som föreslås gälla i fråga om Konsumentverkets utredningsmöjligheter. För att möjligheten att meddela förbud enligt dessa bestämmelser ska gälla även i förhållande till kreditförmedling bör en bestämmelse med denna innebörd införas. Eftersom lagen om verksamhet med bostadskrediter föreslås bli tillämplig även för verksamhet med de

konsumentkrediter som omfattas av direktivet kommer Finansinspektionens tillsynsbefogenheter i den lagen att bli generellt tillämpliga. Den unionslagstiftning som ligger till grund för regelverket om penningtvätt medför däremot att kompletterande bestämmelser om bland annat ingripande och tillsyn införs (se avsnitt 8.2). Någon ytterligare åtgärd för att tillförsäkra Finansinspektionens möjligheter till tillsyn krävs inte.

Offentlighet av administrativa sanktioner

Enligt 2023 års direktiv ska de behöriga myndigheterna ges möjlighet att offentliggöra administrativa sanktioner som påförs för överträdelse av bestämmelser som genomför direktivet (artikel 44.3). Domar och myndigheters beslut är som huvudregel offentliga i Sverige och Konsumentverket och Finansinspektionen publicerar besluten på sina webbplatser. Någon särskild bestämmelse om offentliggörande av dessa sanktioner för att genomföra direktivet i denna del behövs därför inte.

9.3 Sekretess i myndigheternas tillsynsverksamhet

Regeringens bedömning

Svensk rätt uppfyller redan direktivets krav på sekretess för anställda vid behöriga myndigheter och på att behöriga myndigheter ska kunna utbyta och överföra information. Någon ytterligare reglering behöver därför inte införas.

Utredningens bedömning

Utredningens bedömning överensstämmer med regeringens.

Remissinstanserna

Remissinstanserna delar eller har inga synpunkter på utredningens bedömning.

Skälen för regeringens bedömning

Enligt 2023 års direktiv ska medlemsstaterna säkerställa att bland annat anställda vid behöriga myndigheter är bundna av tystnadsplikt. Kravet är allmänt hållet och specificerar inte närmare vilka uppgifter som ska omfattas. Direktivet anger vidare att förtrolig information som erhålls i tjänsten inte får röjas till någon person eller myndighet, förutom i sammanfattad eller aggregerad form. Detta ska inte påverka fall som omfattas av straffrätt eller av 2023 års direktiv. De behöriga myndigheterna får dock utbyta eller överföra förtrolig information i enlighet med unionsrätten och nationell rätt (artikel 41.2).

I svensk rätt regleras frågor om sekretess för uppgifter hos myndigheter i första hand i offentlighets- och sekretesslagen (2009:400). Enligt 30 kap. 4 § i denna lag gäller sekretess i en statlig myndighets verksamhet som består av tillståndsgivning eller tillsyn med avseende på bland annat bank-

och kreditväsendet. Sekretessen gäller för uppgifter om affärs- eller driftförhållanden hos den som myndighetens verksamhet avser och för uppgift om ekonomiska eller personliga förhållanden för någon som har trätt i affärsförbindelse eller liknande förbindelse med denne samt för uppgift om bland annat transaktioner med eller innehav av finansiella instrument. Sekretess kan också enligt 30 kap. 5 § offentlighets- och sekretesslagen gälla vid ägarprövning för uppgift om enskilda personliga eller ekonomiska förhållanden. Dessa bestämmelser tar i första hand sikte på Finansinspektionens verksamhet (se prop. 2019/20:173 s 12–14). Därutöver gäller viss sekretess enligt 30 kap. 23 § för annan tillsynsverksamhet i den utsträckning regeringen meddelar föreskrifter. Sådana föreskrifter har meddelats för Konsumentverkets och Konsumentombudsmannens utrednings-, planerings- och tillsynsverksamhet (se 9 § samt bilaga punkten 15 i offentlighets- och sekretessförordningen [2009:641]).

Sekretess gäller alltså för den tillsyns- och tillståndsverksamhet som Finansinspektionen nu föreslås få bedriva. Detsamma gäller för Konsumentverkets tillsynsverksamhet. Att en uppgift i det enskilda fallet bedöms vara sekretessbelagd innebär enligt 2 kap. 1 § och 3 kap. 1 § offentlighets- och sekretesslagen att den inte får röjas, vare sig muntligen, genom utlämnande av allmän handling eller på något annat sätt. Förbudet om att röja uppgiften gäller bland annat för anställda vid myndigheten. Befintliga sekretessbestämmelser uppfyller alltså direktivets krav på tystnadsplikt. Eftersom det är en viss uppgift som är föremål för sekretess och då det i vissa fall krävs att en enskild lider skada eller men för att uppgiften ska vara sekretessbelagd bör sammanfattande och avidentifierade uppgifter såsom direktivet kräver i många fall ändå kunna lämnas ut (jämför prop. 1979/80:2 del A s. 84).

Enligt direktivet får sekretessbestämmelserna dock inte hindra de behöriga myndigheterna från att utbyta eller överföra förtrolig information i enlighet med nationell rätt och unionsrätten. Sekretessbrytande bestämmelser som möjliggör sådant utbyte mellan de behöriga myndigheterna återfinns i bland annat 30 kap. 8–8 b §§ offentlighets- och sekretesslagen. I 8 kap. 3 § samma lag möjliggörs att utlämnande även sker till utländska myndigheter.

Sammantaget innebär detta att svensk rätt redan uppfyller 2023 års direktivs krav. Detta stämmer väl överens med de bedömningar som gjordes vid genomförandet av andra närliggande EU-direktiv med liknande krav på tystnadsplikt såsom bolånedirektivet och MiFID II, direktivet (2014/65/EU) om marknader för finansiella instrument (se prop. 2015/16:197 s. 180–183 och prop. 2016/17:162 s. 508–509 f.).

10 Övriga frågor

10.1 Tvistlösning utanför domstol

Regeringens bedömning

Svensk rätt uppfyller redan direktivets krav på förfaranden för tvistlösning utanför domstol. Någon lagändring behövs därför inte.

Utredningens bedömning

Utredningens bedömning överensstämmer med regeringens.

Remissinstanserna

Remissinstanserna delar eller har inga synpunkter på utredningens bedömning.

Skälen för regeringens bedömning

Förfaranden för tvistlösning utanför domstol

I likhet med 2008 års direktiv ska medlemsstaterna enligt 2023 års direktiv säkerställa att konsumenter har tillgång till förfaranden för tvistlösning utanför domstol (artikel 40). Artikeln överensstämmer i stort med motsvarande krav i 2008 års direktiv. I 2023 års direktiv har det dock förtydligats att förfarandena för tvistlösning inte bara ska vara lämpliga och effektiva utan även snabba och uppfylla de kvalitetskrav som fastställs i Europaparlamentets och Rådets direktiv 2013/11/EU om alternativ tvistlösning vid konsumenttvister. Det förtydligas även att kravet avser förfaranden för tvister mellan konsumenter och kreditgivare eller kreditförmedlare om rättigheter och skyldigheter som avser kreditavtal enligt 2023 års direktiv. I likhet med 2008 års direktiv får befintliga organ användas om så behövs och tvistlösningsorganen ska samarbeta för att lösa gränsöverskridande tvister.

Allmänna reklamationsnämnden (ARN) är en statlig myndighet som prövar tvister mellan konsumenter och näringsidkare, bland annat tvister om konsumentkrediter. Enligt myndighetens instruktion ska en tvist avgöras inom 90 dagar efter det att ärendet är klart för avgörande, se 23 § i förordningen (2015:739) med instruktion för Allmänna reklamationsnämnden. Verksamheten vid ARN ansågs vara tillräcklig för att uppfylla kraven i 2008 års direktiv och motsvarande krav i bolånedirektivet (se prop. 2009/10:242 s. 79–80. och prop. 2015/16:197 s. 183–184). Sedan genomförandet av 2008 års direktiv har ARN dessutom utsetts till en sådan nämnd för alternativ tvistlösning som avses i 4 § lagen (2015:671) om alternativ tvistlösning i konsumentförhållanden. Det innebär att myndigheten även uppfyller de kvalitetskrav på bland annat sakkunskap, oberoende och effektivitet som uppställs i tvistlösningsdirektivet. ARN samarbetar också med andra alternativa tvistlösningsorgan i nätverket

FIN-NET, som inom EU har bildats för de organ som prövar finansiella tvister.

Det finns alltså lämpliga, effektiva och snabba tvistlösningsförfaranden utanför domstol för att lösa konsumenttvister om rättigheter och skyldigheter som avser kreditavtal på det sätt direktivet kräver. Någon ytterligare åtgärd behöver inte vidtas.

10.2 Finansiell utbildning av konsumenter

Regeringens bedömning

Svensk rätt uppfyller redan 2023 års direktivs krav på konsumentutbildning. Någon lagändring behövs därför inte.

Utredningens bedömning

Utredningens bedömning överensstämmer med regeringens.

Remissinstanserna

Remissinstanserna delar eller har inga synpunkter på utredningens bedömning. *Sveriges Konsumenter* och *Yrkesföreningen för budget- och skuldrådgivare i kommunal tjänst* anser dock att det bör vidtas fler åtgärder för finansiell utbildning av konsumenter.

Skälen för regeringens bedömning

För att öka konsumenternas förmåga att fatta välgrundade beslut och sköta sina skulder ska medlemsstaterna enligt 2023 års direktiv främja åtgärder för att stödja utbildning i fråga om ansvarsfullt låntagande och skuldhantering, särskilt avseende kreditavtal. Enligt direktivet ska konsumenter tillhandahållas tydlig och allmän information om kreditgivningsprocessen för att få vägledning. Detta ska särskilt gälla konsumenter som utnyttjar en kredit för första gången och särskilt genom digitala verktyg. Vid utarbetandet och främjandet av dessa åtgärder ska medlemsstaterna samråda med berörda parter, däribland konsumentorganisationer, och säkerställa att det sprids information om den vägledning konsumenter kan få (artikel 34).

Konsumentverket är den centrala myndigheten på konsumentområdet. Myndigheten ansvarar bland annat för att utöva tillsyn enligt vissa konsumentskyddande regler, tillgängliggöra information och vägledning samt stärka konsumenternas ställning på marknaden. Via Konsumentverkets webbplats tillhandahålls vägledning för konsumenter om bland annat privatekonomi med tips för den som behöver hjälp med ekonomin eller har skulder. Här finns även information om vad som är bra att tänka på under hela kreditgivningsprocessen och ett särskilt verktyg för att skapa en hushållsbudget och se hur denna påverkas av olika förändringar.

Även Finansinspektionen utför en central del av arbetet inom privatekonomisk utbildning i Sverige, både genom egna insatser och genom samverkan med andra myndigheter, företag och organisationer.

Myndigheten genomför nationella utbildningsinsatser i privatekonomi riktade till olika målgrupper och tillhandahåller tips och information till konsumenter via sin webbplats, bland annat om hur riskerna med lån kan minskas.

Andra myndigheter, exempelvis Kronofogdemyndigheten, ger stöd och vägledning på det privatekonomiska området, bland annat genom information och utbildningsmaterial på myndigheternas webbplatser. På kommunal nivå finns budget- och skuldrådgivare som ger råd och konkreta förslag på hur ekonomin kan planeras och hur skulder ska hanteras (se vidare avsnitt 6.19). Genom flera bestämmelser i direktivet säkerställs att konsumenter i olika skeden hänvisas dit för stöd och hjälp. Därutöver erbjuder ungefär hälften av kommunerna konsumentvägledning.

Regeringen konstaterar att det redan vidtas åtgärder för att stödja finansiell utbildning och för att tillhandahålla tydlig information till konsumenter enligt direktivets krav. Denna bedömning stämmer även överens med den som gjordes vid genomförandet av liknande krav i bolånedirektivet. *Sveriges Konsumenter* och *Yrkesföreningen för budget- och skuldrådgivare i kommunal tjänst* efterlyser dock ytterligare åtgärder. Några ytterligare åtgärder bedöms inte som nödvändigt för att genomföra 2023 års direktiv. Såsom uttalades i samband med genomförandet av bolånedirektivet delar dock regeringen uppfattningen att det är viktigt att se till att konsumenter har god kunskap och information om sådant som påverkar deras privatekonomi. Regeringen fortsätter därför att följa frågan.

10.3 Förbud mot diskriminering

Regeringens bedömning

2023 års direktivs krav på förbud mot diskriminering uppfylls redan av gällande rätt. Någon lagändring behövs därför inte.

Utredningens bedömning

Utredningens bedömning överensstämmer med regeringens.

Remissinstanserna

Remissinstanserna delar eller har inga synpunkter på utredningens bedömning.

Skälen för regeringens bedömning

Enligt artikel 6 i 2023 års direktiv ska medlemsstaterna säkerställa att de villkor som uppfylls för att en konsument ska beviljas kredit inte på grund av deras nationalitet eller bosättningsort eller på någon av de grunder som avses i artikel 21 i Europeiska unionens stadga om de grundläggande rättigheterna, diskriminerar konsumenter som är lagligen bosatta i unionen, när dessa konsumenter begär, ingår eller innehar ett kreditavtal i unionen. Detta ska dock inte påverka möjligheten att erbjuda olika villkor

för att få tillgång till en kredit när dessa är vederbörligen motiverade av objektiva faktorer. Rättigheten bör inte tolkas som att kreditgivare och kreditförmedlare är skyldiga att tillhandahålla tjänster på områden där de inte bedriver verksamhet (skäl 31). Bestämmelsen saknar motsvarighet i 2008 års direktiv.

Inom unionsrätten är likabehandling en grundläggande princip, vilket bland annat kommer till uttryck i Europeiska unionens stadga om de grundläggande rättigheterna och i EU-domstolens praxis. Enligt stadgans artikel 21 är all diskriminering på grund av bland annat kön, ras, hudfärg, etniskt eller socialt ursprung, genetiska särdrag, språk, religion eller övertygelse, politisk eller annan åskådning, tillhörighet till nationell minoritet, förmögenhet, börd, funktionshinder, ålder eller sexuell läggning förbjuden. Artikel 6 synes därför enbart utgöra en kodifiering av vad som redan gäller på konsumentkreditmarknadens område. Förutom att unionens rättighetsskydd gäller i Sverige och ger ett skydd mot diskriminering uttrycks även den grundläggande principen om alla människors lika värde i 1 kap. 2 § regeringsformen. Därutöver finns förbud mot diskriminering i diskrimineringslagen (2008:567) som bland annat gäller för den som utanför privat- och familjelivet tillhandahåller varor och tjänster (2 kap. 12 § första stycket 1). En konsumentkredit är en sådan tjänst och genom reglerna är det i princip förbjudet att tillämpa olika priser, andra villkor eller olika bemötanden på ett sätt som har samband med diskrimineringsgrunderna i lagen (prop. 2007/08:95 s. 519). Lagen är tvingande och ett avtal som inskränker någons rättigheter eller skyldigheter enligt lagen är utan verkan i den delen (1 kap. 3 §). Diskrimineringsombudsmannen utövar tillsyn över lagen och kan utfärda vitesförelägganden (4 kap. 1 och 4 §§). Den som bryter mot förbuden mot diskriminering kan även bli skyldig att betala diskrimineringsersättning (5 kap. 1 §).

De principer som kommer till uttryck i artikel 6 i 2023 års direktiv är alltså redan gällande rätt i Sverige. Någon särskild bestämmelse för att genomföra artikel 6 i 2023 års direktiv krävs därför inte.

10.4 Ändringar i andra lagar

Regeringens förslag

Hänvisningar till den nuvarande konsumentkreditlagen i andra lagar ska i stället avse den nya konsumentkreditlagen. Hänvisningar till lagen om verksamhet med bostadskrediter ska i stället avse lagen om verksamhet med bostadskrediter och vissa andra konsumentkrediter.

Utredningens förslag

Utredningens förslag överensstämmer med regeringens.

Remissinstanserna

Remissinstanserna tillstyrker eller har inga synpunkter på utredningens förslag.

Skälen för regeringens förslag

I denna lagrådsremiss föreslår regeringen att en ny konsumentkreditlag ska ersätta 2010 års konsumentkreditlag. I vissa lagar hänvisas i dag till den nuvarande konsumentkreditlagen i olika avseenden. Dessa hänvisningar bör ändras till den nya lagen och, i tillämpliga fall, motsvarande bestämmelse i den nya lagen. Det gäller 1 § lagen (1978:599) om avbetalningsköp mellan näringsidkare m.fl., 9 kap. 10 § utsökningsbalken, 3 § lagen (1989:567) om ändrade betalningsvillkor för vissa statliga bostadslån m.m., 3 § lagen (1996:1179) om ändrade förutsättningar för vissa statligt reglerade bostadslån m.m., 2 kap. 16 §, 3 kap. 1, 2 och 13 §§ lagen (2005:59) om distansavtal och avtal utanför affärslokaler, 5 kap. 4 § lagen (2011:914) om konsumentskydd vid avtal om tidsdelat boende eller långfristig semesterprodukt, 8 kap. 15 § mervärdesskattelagen (2023:200), 2 § lagen (2023:254) om vissa produkters och tjänsters tillgänglighet och 8 § lagen (2023:714) om förvärv och förvaltning av nödlidande kreditavtal. Ändringar föreslås även i lagen (2026:000) om begränsning av bostadskrediter (se regeringens förslag i lagrådsremissen Utveckling av makrotillsynsområdet).

Regeringen föreslår även att lagen om verksamhet med bostadskrediter byter namn till lagen om verksamhet med bostadskrediter och vissa andra konsumentkrediter. Även med anledning av detta bör ett antal hänvisningar ändras. Det gäller 3 § lagen (1992:160) om utländska filialer m.m., 30 kap. 5 § offentlighets- och sekretesslagen (2009:400) och 9 kap. 33 § lagen (2022:482) om elektronisk kommunikation. Detsamma gäller 1 kap. 2 § lagen (2017:630) om åtgärder mot penningtvätt och finansiering av terrorism och 1 kap. 3 § lagen om förvärv och förvaltning av nödlidande kreditavtal. Med anledning av lagens utvidgade tillämpningsområde bör det i dessa paragrafer även framgå att de är tillämpliga enbart för verksamhet med bostadskrediter.

11 Ikraftträdande- och övergångsbestämmelser

Regeringens förslag

Den nya konsumentkreditlagen och ändringarna i annan lagstiftning ska träda i kraft den 20 november 2026.

Den upphävda konsumentkreditlagen ska fortfarande gälla för kreditavtal som har ingåtts och för marknadsföring som skett före ikraftträdandet.

Vissa bestämmelser i den nya lagen ska dock tillämpas på kreditavtal med obestämd löptid som har ingåtts före ikraftträdandet.

I fråga om lagen om verksamhet med bostadskrediter ska en kreditgivare eller en kreditförmedlare som ikraftträdandet driver och har rätt att driva verksamhet med kreditgivning eller kreditförmedling av andra konsumentkrediter än bostadskrediter få driva verksamheten utan tillstånd enligt den lagen fram till den 20 november 2027 eller, om

ansökan om tillstånd kommit in till Finansinspektionen inom denna tid, till dess att ansökan har prövats slutligt.

Sanktionsavgifter ska endast få tas ut för överträdelser som har skett efter ikraftträdandet.

Utredningens förslag

Utredningens förslag överensstämmer i huvudsak med regeringens. Utredningen föreslår inte någon regel som innebär att om ansökan om tillstånd kommit in till Finansinspektionen inom övergångsperioden kan verksamheten drivas utan tillstånd till dess att ansökan har prövats slutligt. Utredningen föreslår inte heller några övergångsbestämmelser vad gäller marknadsföring eller sanktionsavgifter.

Remissinstanserna

De flesta remissinstanserna, däribland *American Express*, tillstyrker eller har inga synpunkter på utredningens förslag. *American Express* anser att det är positivt att reglerna i den nya konsumentkreditlagen inte ska tillämpas på befintliga kreditavtal som har ingåtts innan den nya lagens ikraftträdande.

Finansinspektionen efterfrågar ett tillägg i övergångsbestämmelsen till ändringarna i lagen om verksamhet med bostadskrediter som medför att ett företag som före den 20 november 2027 har gett in en ansökan om tillstånd kan bedriva sin verksamhet till dess att ansökan har prövats slutligt.

Skälen för regeringens förslag

Enligt artikel 48.1 i 2023 års direktiv ska direktivet vara genomfört i svensk rätt den 20 november 2026. Den nya konsumentkreditlagen och ändringarna i övrigt bör därför träda i kraft den dagen.

Samtidigt som direktivet börjar gälla, upphävs 2008 års direktiv. På motsvarande sätt bör den nuvarande konsumentkreditlagen upphöra att gälla när den nya lagen träder i kraft.

Av artikel 2.2.1 i direktivet följer att bestämmelserna i direktivet inte är tillämpliga på avtal som ingåtts före ikraftträdandet. Regeringen konstaterar att det förhållandet att de nya bestämmelserna ska tillämpas endast på avtal som har ingåtts efter ikraftträdandet är i enlighet med allmänna principer och därmed gäller även utan en övergångsbestämmelse av den innebörden. Detsamma gäller för marknadsföring som skett efter denna tidpunkt. En övergångsbestämmelse bör dock införas om att den nuvarande konsumentkreditlagen fortfarande ska gälla för kreditavtal som har ingåtts och för marknadsföring som skett före ikraftträdandet.

I artikel 47 tredje stycket i direktivet finns en bestämmelse som tar sikte på kreditavtal med obestämd löptid som har ingåtts före ikraftträdandet av de nationella bestämmelser som genomför direktivet. För dessa kreditavtal ska bestämmelserna i artiklarna 23, 24, 25.1 andra meningen, 25.2, 28 och 39 tillämpas. För att uppfylla direktivets krav behövs en särskild övergångsbestämmelse som anger att motsvarande bestämmelser i den nya konsumentkreditlagen ska tillämpas på sådana kreditavtal med obestämd

löptid som har ingåtts före lagens ikraftträdande. I övrigt kommer äldre bestämmelser att gälla för dessa kreditavtal förutsatt att de har ingåtts före den nya lagens ikraftträdande.

När det gäller ändringarna i lagen om verksamhet med bostadskrediter finns det anledning att beröra frågan om övergångsbestämmelser i förhållande till kravet på tillstånd som införs. För de företag som tidigare inte omfattats av tillståndskrav skulle en reglering utan övergångsbestämmelser riskera att leda till att dessa företag måste upphöra med sin verksamhet. Det finns därför ett behov av att införa övergångsbestämmelser för de företag som inte tidigare omfattats av ett tillståndskrav. Ett nytt system som börjar gälla omedelbart utan en övergångsfas kan inte betraktas som lämpligt. Enligt regeringens mening måste direktivet anses tillåta att ett tillståndssystem för kreditgivare som avses i artikel 37 kan innehålla övergångsbestämmelser (jämför prop. 2015/16:197 s. 191–192). Det bör därför föreskrivas att en kreditgivare och kreditförmedlare som vid lagens ikraftträdande driver och har rätt att driva verksamhet med kreditgivning eller kreditförmedling av andra konsumentkrediter än bostadskrediter får fortsätta att driva verksamhet fram till den 20 november 2027 utan krav på tillstånd. Som *Finansinspektionen* framhåller kan vissa företag komma att ge in en ansökan kort tid före utgången av övergångsperioden. För att minska den administrativa bördan för Finansinspektionen under en period och för att inte dessa företag ska behöva upphöra med sin verksamhet i väntan på att ansökan prövas, bör det som myndigheten föreslår införas en regel som innebär att ett företag som inom denna period har gett in en ansökan om tillstånd kan bedriva sin verksamhet till dess att ansökan har prövats slutligt.

Det bör slutligen införas en övergångsbestämmelse som innebär att en sanktionsavgift får tas ut endast för överträdelser som har skett efter ikraftträdandet (jämför t.ex. prop. 2015/16:197 s. 66). Det saknas skäl för att införa övergångsbestämmelser i övrigt.

12 Konsekvenser

Regeringens bedömning

Förslagen innebär ett starkare skydd för konsumenter på kreditmarknaden, vilket förväntas innebära minskade problem med överskuld-sättning och positiva effekter för samhällsekonomin i stort.

För näringsidkare som bedriver verksamhet med konsumentkrediter kommer förslagen inledningsvis att medföra vissa kostnader, i huvudsak avseende anpassningar till de nya kraven. Mer enhetliga regler inom EU kan förväntas leda till förbättrad konkurrens som på sikt medför besparingar för företagen.

För det allmänna bedöms förslagen medföra endast begränsade merkostnader. De förväntade kostnadsökningarna bedöms kunna hanteras inom berörda myndigheters befintliga anslag.

Utredningens bedömning

Utredningens bedömning överensstämmer med regeringens.

Remissinstanserna

De flesta remissinstanserna delar eller har inga synpunkter på utredningens bedömning. *Regelrådet* anser att konsekvensutredningen inte uppfyller kraven på en konsekvensutredning vid regelgivning, bland annat eftersom det saknas en storleksmässig beskrivning av de företag som berörs. *Konsumentverket* och *Finansinspektionen* anger att det utan en sådan beskrivning är svårt att uppskatta de ekonomiska konsekvenserna för myndigheternas respektive uppdrag. Även *Svensk Handel* anser att konsekvensanalysen har brister.

Några remissinstanser, däribland *Kronofogdemyndigheten* och *Svensk Inkasso*, lyfter förslaget om att införa en skyldighet att i olika situationer hänvisa konsumenten till den kommunala budget- och skuldrådgivningen och efterfrågar en analys av kommunernas kapacitet att hantera den ökade mängden rådsökande som detta kan tänkas medföra.

Kommerskollegium framhåller att vissa av förslagen skulle kunna aktualisera EU:s anmälningsprocedur för informationssamhällets tjänster.

Skälen för regeringens bedömning

Allmänt om konsekvenserna

Förslagen avser genomförande av ett EU-direktiv som fullharmoniserar marknaden för konsumentkrediter. Sverige har en skyldighet att genomföra direktivet och utrymmet för alternativa lösningar är begränsade. I korthet innebär förslagen att den nuvarande konsumentkreditlagen upphävs och att dess bestämmelser, med vissa justeringar och tillägg, förs över till en ny lag. Dessutom införs en ny reglering för hur verksamhet med konsumentkrediter ska bedrivas i lagen om verksamhet med bostadskrediter, som föreslås utvidgas för att även omfatta andra konsumentkrediter än bostadskrediter. De som påverkas av förslagen är i huvudsak näringsidkare och konsumenter, samt till viss del myndigheter som ska utöva tillsyn över att reglerna efterlevs.

Konsekvenser för konsumenter

Det huvudsakliga syftet med de nya reglerna är att stärka konsumentskyddet på marknaden för konsumentkrediter. Åtgärderna bedöms begränsa kreditgivning som riskerar att leda till överskuldssättning och andra ekonomiska svårigheter för konsumenter, vilket innebär positiva effekter på samhällsekonomin i stort.

Genom förbättrad informationsgivning och tydligare avtalsvillkor ges konsumenter bättre förutsättningar att fatta välgrundade och genomtänkta beslut, anpassade efter deras individuella behov och ekonomiska situation. Detsamma gäller kravet på näringsidkaren att lämna tillräckliga förklaringar av de avtal som erbjuds, som kan vara av särskild vikt för exempelvis personer med kognitiv funktionsnedsättning. Tydligare regler för marknadsföring av krediter bedöms kunna minska risken för oöverlagda beslut som leder till att konsumenter ingår kreditavtal som de

saknar ekonomisk förmåga att hantera. De skärpta kraven på kreditprövning förväntas minska risken att lån ges till konsumenter som inte kan betala tillbaka. Att kreditprövningskravet skärps innebär att vissa kreditgivare kan komma att behandla personuppgifter i större omfattning än i dag. Den tillkommande personuppgiftsbehandling som förslaget kan resultera i går dock enligt regeringens bedömning inte längre än vad som redan utgör tillåten personuppgiftsbehandling enligt dagens kreditprövningsregler. Vid personuppgiftsbehandlingen har näringsidkare bl.a. att förhålla sig till bestämmelserna i kreditupplysningslagen (1973:1173) och EU:s dataskyddsförordning. Sammantaget bedömer regeringen att förslagen inte får några konsekvenser för konsumenternas personliga integritet utöver vad som gäller enligt den nuvarande regleringen. Även tilläggen i bestämmelserna om ångerrätt innebär fördelar för konsumenter eftersom det blir tydligt vilka rättigheter och skyldigheter konsumenten har när han eller hon utövar sin ångerrätt. Ett genomförande av direktivet i svensk rätt bidrar också till att skapa enhetliga regler inom EU, vilket kan stärka konkurrensen och ge konsumenterna bättre villkor, oavsett i vilket land avtalet ingås.

Förslagen bedöms inte få någon påverkan på jämställdheten mellan kvinnor och män.

Konsekvenser för näringsidkare

Förslagen innebär i viss utsträckning att högre krav ställs på företag som bedriver verksamhet med konsumentkrediter.

De företag som berörs av förslagen är kreditgivare och kreditförmedlare. Även varu- och tjänsteleverantörer som använder sig av en extern kreditgivare, utan att vara kreditförmedlare, berörs av förslagen liksom näringsidkare som marknadsför konsumentkrediter.

De företag som kommer att behöva genomföra de största anpassningarna återfinns bland de företag vars krediter tidigare undantagits från delar av konsumentkreditlagstiftningens tillämpningsområde. Det innefattar exempelvis räntefria betalningsansånd vid köp hos varu- och tjänsteleverantörer, när krediten erbjuds av en extern kreditgivare. Detsamma gäller andra betalningsansånd beroende på betalningsansåndets längd och den ränta och de avgifter som tas ut. I viss utsträckning bedöms näringsidkare anpassa sina avtalsvillkor så att sådana krediter även framöver undantas från delar av konsumentkreditlagens tillämpningsområde.

Vissa företag som inte har kreditgivning eller kreditförmedling som sin huvudsakliga verksamhet och därmed bedriver sin verksamhet utan krav på tillstånd kan behöva söka tillstånd för sin verksamhet. I denna grupp återfinns exempelvis varu- och tjänsteleverantörer. En grundläggande förutsättning för att omfattas av det utökade tillståndskravet är dock att företaget faller in under definitionen för kreditgivare eller kreditförmedlare. Det innebär exempelvis att varu- och tjänsteleverantörer som har avtal med en extern kreditgivare inte per automatik omfattas av det utökade tillståndskravet, utan detta beror på hur avtalet med kreditgivaren är utformat. Mindre företag undantas i stor utsträckning från tillståndskravet, men kan omfattas om företaget tar ut ränta eller andra avgifter än lagstadgade dröjsmålsavgifter för en kredit som företaget självt lämnar.

Som mindre företag räknas ett företag som sysselsätter färre än 250 personer och vars årsomsättning inte överstiger 50 miljoner euro, eller vars balansomslutning inte överstiger 43 miljoner euro per år. Varu- och tjänsteleverantörer som inte är mindre företag kommer också omfattas av tillståndsplikt om företaget erbjuder längre betalningsanstånd än 50 dagar. Detsamma gäller företag som vid distansavtal som ingås online säljer krediten under kreditavtalets löptid alternativt erbjuder längre betalningsanstånd än 14 dagar. Även i detta avseende kan det antas att företagen kommer att anpassa sin verksamhet för att falla utanför det utvidgade tillståndskravet. Större företag som säljer varor eller tjänster med en tredje part som kreditgivare förväntas i större utsträckning välja att ansöka om tillstånd.

Uppgifter från Statistiska centralbyråns företagsräknare visar att det finns knappt 200 aktiva företag inom detaljhandeln som har minst 250 anställda. Som utredningen påpekar går det dock inte att avgöra hur många av dessa företag som erbjuder varor till konsumenter. Dessutom ingår inte företag som, trots att de har färre än 250 anställda, ändå inte klassas som mindre företag på grund av att deras årsomsättning överstiger 50 miljoner euro eller deras balansomslutning överstiger 43 miljoner euro per år. Även om det alltså är förenat med betydande svårigheter att uppskatta hur många företag som berörs av det utvidgade tillståndskravet bedöms det vara fråga om ett begränsat antal.

Bestämmelserna om näringsidkarens skyldighet att lämna information i olika skeden bedöms initialt medföra vissa marginella kostnader för företagen för att anpassa informationen.

För näringsidkare som är skyldiga att göra en kreditprövning bedöms de nya reglerna medföra vissa merkostnader. Kravet på kreditprövning är dock inte nytt och det kan antas att en stor del av företagen redan har processer på plats som kan anpassas till de föreslagna ändringarna. Tydligare och hårdare krav på kreditprövningen kan dessutom medföra minskade kreditförluster för kreditgivare.

De nya näringsrättsliga kraven som införs och som bland annat gäller rådgivningstjänster, hederlighet, ersättningssystem samt krav på kunskap och kompetens kommer att kräva anpassningar både för företag med tillståndspliktig verksamhet och för vissa företag som även framöver kommer att bedriva sin verksamhet utan krav på tillstånd. I samband med att motsvarande krav infördes för bostadskreditinstitut bedömde Finansinspektionen att de anpassningar som behövdes endast skulle medföra mindre kostnader (Finansinspektionens beslutspromemoria FI dnr 15-9011). För flertalet företag som redan bedriver tillståndspliktig verksamhet gäller dessutom redan ett krav på sundhet i rörelsen och vissa begränsningar för rörlig ersättning till personal. Eftersom förslagen omfattar en rad olika typer av näringsidkare är kostnaderna bland annat beroende av företagets storlek och karaktär, hur näringsidkaren bedriver sin verksamhet i dag, vilka ersättningssystem som tillämpas och den kompetens företagets personal redan besitter.

Finansinspektionen har under utredningen bedömt att tidsåtgången för att ta fram en ansökan om tillstånd enligt den föreslagna regleringen och för att anpassa verksamheten till de krav som ställs kan jämföras med den tidsåtgång för motsvarande arbete som bedömdes krävas i samband med att den nyligen upphävda lagen om viss verksamhet med konsument-

krediter trädde i kraft. Kostnaden för en ansökan enligt den lagen uppskattades då till 200 000–400 000 kr. Regeringen delar utredningens bedömning att den totala kostnaden kan tänkas bli något högre, framför allt med tanke på att den föreslagna näringsrättsliga regleringen är något mer omfattande. För det fall företagen redan besitter den kompetens som krävs bedöms dock kostnaderna bli lägre.

Företagen kommer även behöva betala en ansökningsavgift. För tillstånd enligt lagen om viss verksamhet med konsumentkrediter uppgick ansökningsavgiften och den årliga tillsynsavgiften till 70 000 kr respektive 150 000 kr. Motsvarande tillsynsavgift för bostadskrediter uppgår för närvarande till 100 000 kr. Det kan antas att avgiftsnivån för företag som omfattas av det utvidgade tillståndskravet kommer ligga på liknande nivåer.

Regelrådet efterfrågar bland annat en mer utvecklad beskrivning av antalet företag som berörs och förslagets påverkan på kostnader och tidsåtgång. Även andra remissinstanser lämnar synpunkter på utredningens konsekvensbeskrivning. Som framgår ovan beror de förväntade konsekvenserna på olika faktorer, bland annat företagets storlek och karaktär samt hur företagen kommer att anpassa sina affärsmodeller efter de nya reglerna. Det utökade kravet på tillstånd för bland annat varu- och tjänsteleverantörer som erbjuder krediter genom en extern kreditgivare, beror exempelvis på hur de inblandade aktörerna väljer att utforma sina avtal. I vilken mån företagen omfattas av samtliga krav i den nya konsumentkreditlagen beror också i vissa avseenden på hur avtalsvillkoren för krediten ser ut. Företagen kan därmed i viss utsträckning påverka vilka regler som de kommer att omfattas av och därmed vilka kostnader som kommer att bli aktuella. Eftersom direktivet är ett fullharmoniseringsdirektiv finns det under alla förhållanden endast ett begränsat utrymme för andra nationella regler än de som följer av direktivets bestämmelser. I den utsträckning som det har varit möjligt att välja olika lösningar, har regeringen prioriterat alternativ som minimerar kostnaden för företag samtidigt som de ger ett högt konsumentskydd.

Förslagen bedöms sammanfattningsvis inte medföra annat än begränsade kostnader för företagen, främst i form av omställningskostnader under en övergångsperiod. Samtidigt gör de nya reglerna att lagstiftningen kring konsumentkrediter blir tydligare och mer enhetlig inom EU, vilket bedöms leda till bättre konkurrensvillkor. Tydligare regler kan också minska antalet missnöjda konsumenter och därmed även risken för rättsliga tvister, något som i längden kan spara pengar för företagen. Förslagen bedöms därför på sikt skapa goda förutsättningar för näringsidkarna att bedriva och utveckla sin verksamhet.

Konsekvenser för det allmänna

Den föreslagna regleringen innebär en utökad tillstånds- och tillsynsverksamhet för Finansinspektionen, eftersom kravet på tillstånd för att bedriva verksamhet med konsumentkrediter utökas. I flera avseenden bedrivs dock redan tillsyn över motsvarande bestämmelser för bostadskreditinstituten, vilket bedöms begränsa myndighetens förväntade merkostnader.

För Konsumentverket utökas tillsynsansvaret till följd av att fler företag kommer att omfattas av regleringen i konsumentkreditlagen. För de företag som bedriver verksamhet utan krav på tillstånd kommer Konsumentverkets tillsyn att omfatta även de nya näringsrättsliga bestämmelserna. Myndighetens utökade tillsynsansvar kompenseras dock till viss del av att Finansinspektionen övertar tillsynsansvaret för de företag som omfattas av det utökade tillståndskravet.

Regeringen delar utredningens bedömning att det kan antas att marknaden till viss del kommer att anpassa sin verksamhet för att falla utanför den nya konsumentkreditlagens tillämpningsområde och tillståndskrav. Det är därför svårt att ge en mer utförlig beskrivning av konsekvenserna på det sätt myndigheterna efterfrågar. De eventuella merkostnader det utökade tillsynsansvaret kan innebära bedöms dock alldeles oavsett kunna hanteras inom myndigheternas befintliga anslag.

Förslagen bedöms inte innebära några ökade kostnader för Allmänna reklamationsnämnden, domstolar eller andra myndigheter.

Flera remissinstanser, däribland *Kronofogdemyndigheten* och *Svensk Inkasso*, lyfter fram vikten av att kommunerna har kapacitet att bemöta den ökade mängden rådsökande i den kommunala budget- och skuldrådgivningen som förslagen kan tänkas medföra. Regeringen konstaterar att kommuner enligt lag är skyldiga att lämna budget- och skuldrådgivning till skuldsatta personer och att förslaget om att näringsidkare i något fler situationer ska hänvisa en konsument dit inte innebär någon ändring av den skyldigheten. Förslagen handlar i stället om en skyldighet att informera om den hjälp som finns att få och bedöms därför inte medföra några kostnadsökningar som kräver finansiering.

Övrigt

Kommerskollegium lyfter frågan om förslagen innebär sådana tekniska föreskrifter som behöver anmälas till kommissionen enligt Europaparlamentets och rådets direktiv (EU) 2015/1535 av den 9 september 2015 om ett informationsförfarande beträffande tekniska föreskrifter och beträffande föreskrifter för informationssamhällets tjänster (anmälningsdirektivet). Föreskrifter som genomför EU-lagstiftning behöver som utgångspunkt inte anmälas. Från anmälningsplikten undantas dessutom frågor som omfattas av unionsbestämmelser för finansiella tjänster.

Regeringen konstaterar att de förslag som innebär en ändring av gällande rätt omfattas av unionsbestämmelser som gäller finansiella tjänster. Anmälningsskyldighet enligt anmälningsdirektivet föreligger därmed inte.

13 Författningskommentar

13.1 Förslaget till konsumentkreditlag

Lagen är ny och ersätter konsumentkreditlagen (2010:1846), som fortsättningsvis benämns 2010 års lag. Genom lagen genomförs delvis Europaparlamentets och rådets direktiv (EU) 2023/2225 av den 18 oktober 2023

om konsumentkreditavtal och om upphävande av direktiv 2008/48/EG. Den nya lagen genomför direktivets civil- och marknadsrättsliga bestämmelser. Lagen genomför även delvis direktivets krav på tillsyn.

Lagen är indelad i kapitel. I 1 kap. finns grundläggande bestämmelser om lagens innehåll och tillämpningsområde. Där finns även bestämmelser om uttryck i lagen och dess tvingande natur. Kapitlet innehåller dessutom bestämmelser om god kreditgivningssed och om kostnadsfri information, dokumentation och förklaringar samt en upplysning om regler för särskilda kredittyper. I 2 kap. finns bestämmelser om marknadsföring och information. I 3 kap. finns krav på näringsidkaren innan ett kreditavtal ingås, som gäller bland annat förhandsinformation och kreditprövning. I 4 kap. finns bestämmelser om kreditavtalet. Bestämmelserna behandlar bland annat hur avtalet ska dokumenteras och ändringar i avtalet. Det finns även bestämmelser om den ränta och de kostnader som får tas ut. Därefter följer i 5 kap. bestämmelser om konsumentens ångerrätt och i 6 kap. vissa frågor om betalning och uppsägning. I 7 kap. finns bestämmelser om återtaganderätt vid kreditköp av vara. I 8 kap. anges vad som gäller för bostadskrediter och i 9 kap. finns slutligen bestämmelser om tillsyn och överklagande.

Ett antal paragrafer i 2010 års lag förs över till den nya lagen utan att någon ändring görs i sak. Det gäller i huvudsak de paragrafer som genomför Europaparlamentets och rådets direktiv 2014/17/EU av den 4 februari 2014 om konsumentkreditavtal som avser bostadsfastighet och om ändring av direktivet 2008/48/EG och 2013/36/EU och förordning (EU) nr 1093/2010. Även i övrigt förs ett antal bestämmelser i 2010 års lag över till den nya lagen med i huvudsak språkliga och redaktionella ändringar.

Nytt i förhållande till 2010 års lag är att fler konsumentkrediter omfattas av konsumentskyddande regler. Det gäller t.ex. räntefria krediter som vid ett kreditköp lämnas av någon annan än säljaren. En annan nyhet är möjligheten att vid bristande information kunna påföra näringsidkaren marknadsstörningsavgift. Vidare blir det tydligare att kreditprövningen ska göras i konsumentens intresse och det uppställs krav på vilka uppgifter som då ska beaktas. Det införs även krav på alternativa åtgärder innan verkställighet när en konsument är i betalningssvårigheter och en yttre frist för konsumentens ångerrätt.

För de bestämmelser som har sina motsvarigheter i 2010 års lag är förarbetena till den lagen av fortsatt betydelse och kan tjäna som vägledning också för tillämpningen av den nya lagen (se framför allt prop. 2009/10:242 och prop. 2015/16:197). I bilagorna 5 och 6 finns jämförelsetabeller som beskriver vilka artiklar i direktivet som motsvaras av bestämmelser i den nya lagen och vilka bestämmelser i den nya lagen som motsvaras av bestämmelser i 2010 års lag.

1 kap. Grundläggande bestämmelser

Lagens innehåll

1 § Denna lag innehåller bestämmelser om skydd för konsumenter i förhållande till näringsidkare när det gäller krediter.

Paragrafen innehåller en övergripande beskrivning av lagens huvudsakliga innehåll och innebörd. Den saknar motsvarighet i 2010 års lag. Övervägandena finns i avsnitt 6.1.

I paragrafen anges upplysningsvis att lagen innehåller regler om skydd för konsumenter i förhållande till näringsidkare när det gäller krediter. Med detta avses bland annat regler om marknadsföring, det kreditavtal som ingås och vad som ska gälla under avtalstiden. Vad som avses med konsument och näringsidkare framgår av 3 §. Upplysningen om att lagens bestämmelser gäller till skydd för konsumenter i förhållande till näringsidkare ger uttryck för att lagen utgör en skyddslagstiftning till förmån för konsumenten (se även 8 § om lagens tvingande karaktär). Uttrycket krediter har en vidsträckt innebörd, jämför definitionen av kreditavtal.

2 § Lagen är indelad i följande kapitel.

- Grundläggande bestämmelser (1 kap.)
- Allmän information och marknadsföring (2 kap.)
- Näringsidkarens skyldigheter innan ett avtal ingås (3 kap.)
- Kreditavtalet (4 kap.)
- Konsumentens ångerrätt (5 kap.)
- Betalning av krediten och uppsägning (6 kap.)
- Återtaganderätt vid kreditköp av vara (7 kap.)
- Bostadskrediter (8 kap.)
- Tillsyn och överklagande (9 kap.)

Paragrafen innehåller en innehållsförteckning till lagen. Den saknar motsvarighet i 2010 års lag. Övervägandena finns i avsnitt 5.3.

Uttryck i lagen

3 § I lagen avses med

bostadskredit:

– en kredit som är förenad med panträtt i fast egendom, tomträtt eller bostadsrätt eller liknande rätt eller som är förenad med motsvarande rätt i byggnad som inte hör till fastighet, eller

– en kredit som tas i syfte att förvärva eller behålla äganderätt till sådan egendom, om det inte är fråga om en tillfällig finansieringslösning under övergången till ett annat finansiellt arrangemang och krediten har en obestämd löptid eller ska återbetalas inom 12 månader,

bostadskredit i utländsk valuta: en bostadskredit i en annan valuta än

– valutan i det land inom EES där konsumenten är bosatt,

– valutan som konsumenten får sin inkomst i, eller

– valutan som konsumenten har de tillgångar i som ska användas som betalning av krediten,

effektiv ränta: kreditkostnaden angiven som en årlig ränta beräknad på kreditbeloppet, i förekommande fall med hänsyn tagen till att delbetalningar ska göras under den löpande kredittiden,

förbehåll om återtaganderätt: ett avtalsvillkor som ger kreditgivaren möjlighet att återta en vara, om köparen inte fullgör sin del av kreditköpsavtalet,

konsument: en fysisk person som handlar huvudsakligen för ändamål som faller utanför näringsverksamhet,

kontantpris: det pris till vilket en vara eller tjänst vanligen erbjuds konsumenter mot kontant betalning,

kontokredit: ett kreditavtal som innebär en fortlöpande rätt att utnyttja ett kreditutrymme,

kreditavtal: ett avtal om lån, kontokredit, betalningsansånd eller liknande,
kreditfordran: summan av kreditbeloppet och kreditkostnaden,
kreditförmedlare: en näringsidkare som, utan att vara kreditgivare och mot ersättning, erbjuder ett kreditavtal, bistår en konsument innan ett kreditavtal ingås eller ingår ett kreditavtal som ombud för kreditgivaren,
kreditgivare: den som lämnar krediten eller övertar den ursprungliga kreditgivarens fordran,
kreditkostnad: det sammanlagda beloppet av räntor, avgifter och andra kostnader som konsumenten ska betala med anledning av krediten, inklusive nödvändiga kostnader för värdering, dock med undantag för notariatsavgifter,
kreditköp: ett köp av en vara eller tjänst som finansieras genom en kredit som lämnas av

- säljaren, eller
- annan kreditgivare, om det görs på grund av en överenskommelse mellan denne och säljaren eller om varan eller tjänsten anges i kreditavtalet,

kreditränta: räntekostnaden per år för den vid varje tid obetalda delen av krediten angiven som en ränta,
mindre företag: ett företag som sysselsätter färre än 250 personer och vars årsomsättning inte överstiger 50 miljoner euro, eller vars balansomslutning inte överstiger 43 miljoner euro per år,
näringsidkare: en fysisk eller juridisk person som handlar för ändamål som har samband med den egna näringsverksamheten,
referensvärde: det värde som anges i artikel 3.1.3 i Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2016/1011 av den 8 juni 2016 om index som används som referensvärden för finansiella instrument och finansiella avtal eller för att mäta investeringsfonders resultat, och om ändring av direktiven 2008/48/EG och 2014/17/EU och förordning (EU) nr 596/2014,
rådgivning: personliga rekommendationer till en konsument om kreditavtal,
särskild fakturakredit: ett kreditköp som finansieras genom en kredit som lämnas av säljaren, inte medför några kreditkostnader och ska betalas tillbaka inom 50 dagar från den dag då varan eller tjänsten levererades; om avtalet är ett distansavtal som ingås online och säljaren inte är ett mindre företag ska dock kreditens betalas tillbaka inom 14 dagar och fordran inte säljas under kreditens löptid,
värdepapperskredit: en kredit som lämnas av ett kreditinstitut eller värdepappersbolag för finansiering av ett köp av finansiella instrument från institutet eller bolaget.

I paragrafen förklaras några av de uttryck som används i lagen. Paragrafen motsvarar delvis 2 § i 2010 års lag (jämför prop. 2009/10:242 s. 86–88, prop. 2015/16:197 s. 247–249 och prop. 2018/19:4 s. 132). Paragrafen genomför artiklarna 2.2 h) och 3 i direktivet. Övervägandena finns i avsnitt 6.2.

Jämfört med 2010 års lag behandlas fler uttryck i paragrafen. De är dessutom angivna i bokstavsordning.

I paragrafen införs en definition av uttrycket *förbehåll om återtaganderätt*. Definitionen motsvarar vad som anges i 38 § första stycket i 2010 års lag (jämför prop. 2009/10:242 s. 116).

Vidare införs en definition av uttrycket *kreditförmedlare*. Definitionen motsvarar vad som anges i 48 § i 2010 års lag (jämför prop. 2009/10:242 s. 119–120). Liksom tidigare är det inte tillräckligt att näringsidkaren endast introducerar konsumenten för kreditgivaren.

Definitionen av *mindre företag* saknar motsvarighet i 2010 års lag. Med mindre företag avses ett företag som sysselsätter färre än 250 personer och vars

årsomsättning inte överstiger 50 miljoner euro eller vars balansomslutning inte överstiger 43 miljoner euro per år. Definitionen täcker de företag som anses som mikroföretag eller små och medelstora företag enligt artikel 2 i bilagan till kommissionens rekommendation 2003/361/EG av den 6 maj 2003 om definition om mikroföretag samt små och medelstora företag.

Definitionen av *rådgivning* saknar motsvarighet i 2010 års lag. Med rådgivning avses personliga rekommendationer till en konsument om kreditavtal. Uttrycket har samma innebörd som i hittillsvarande 1 kap. 7 § 8 lagen (2016:1024) om verksamhet med bostadskrediter, men omfattar även andra krediter än bostadskrediter (jämför prop. 2015/16:197 s. 200–201).

Definitionen av *särskild fakturakredit* saknar motsvarighet i 2010 års lag. Uttrycket ringar in vissa särskilda betalningsanstånd som omfattas av lagens tillämpningsområde men för vilka ett antal av lagens bestämmelser inte gäller. En första förutsättning för att en kredit ska omfattas av definitionen är att det är fråga om ett kreditköp som finansieras av säljaren. Ett kreditköp där krediten lämnas av någon annan kreditgivare än säljaren omfattas alltså inte av definitionen (jämför definitionen av kreditköp). Vidare krävs att krediten inte får vara förenad med några kreditkostnader. Krediten ska därmed vara räntefri och inte heller förbunden med några andra kostnader. Detta hindrar inte att dröjsmålsränta och andra kostnader med anledning av dröjsmål tas ut. Möjligheten att ta ut sådana kostnader begränsas dock av 4 kap. 10 §. I lagen (1981:739) om ersättning för inkassokostnader m.m. finns dessutom regler om en gäldenärs skyldighet att ersätta kostnader för åtgärder som syftar till att få gäldenären att betala en förfallen skuld. Därtill gäller att betalningsvillkoren för krediten enligt avtalet är kortare än 50 dagar efter leverans av varan eller tjänsten.

De nu nämnda förutsättningarna gäller både mindre företag och andra företag. Andra krav på betalningsvillkoren gäller dock om säljaren är ett annat företag än ett mindre och avtalet är ett distansavtal som ingås online. I det fallet krävs att krediten ska betalas tillbaka inom 14 dagar från den dag då tjänsten eller varan levererades. Vidare får kreditgivaren i det fallet inte sälja fordran under avtalets löptid. Vad som räknas som ett mindre företag framgår av definitionen av mindre företag. Med distansavtal avses detsamma som i lagen (2005:59) om distansavtal och avtal utanför affärslokaler. Att distansavtalet ska ingås online innebär typiskt sett att det ingås genom en näringsidkares webbplats eller applikation. Kravet utesluter exempelvis sådana distansavtal som ingås vid telefonförsäljning.

Jämfört med 2010 års lag införs en definition av begreppet *värdepapperskredit*. Definitionen motsvarar vad som anges i 4 § femte stycket 2010 års lag (jämför prop. 2009/10:242 s. 89–90).

Lagens tillämpningsområde

4 § Denna lag gäller för krediter som en näringsidkare lämnar eller erbjuder en konsument. Lagen gäller också för krediter som någon annan än en näringsidkare lämnar eller erbjuder en konsument, om en kreditförmedlare agerar som ombud för kreditgivaren.

Paragrafen reglerar lagens tillämpningsområde och motsvarar 1 § första stycket i 2010 års lag (jämför prop. 2009/10:242 s. 85–86). Paragrafen genomför artiklarna 1, 2.1 och 2.2 g. Övervägandena finns i avsnitt 6.1.

5 § Vad som i denna lag sägs om kreditavtal ska också gälla för hyres- och leasingavtal, om konsumenten enligt avtalet har en möjlighet eller skyldighet att förvärva objektet.

Paragrafen anger att vissa hyres- och leasingavtal omfattas av lagen. Den saknar motsvarighet i 2010 års lag. Paragrafen genomför artikel 2.2 g. Övervägandena finns i avsnitt 6.1.

Av paragrafen följer att hyres- och leasingavtal med en möjlighet eller skyldighet att förvärva det hyrda eller leasade objektet omfattas av lagens tillämpningsområde och ska behandlas på samma sätt som ett kreditavtal i lagens mening. Möjligheten eller skyldigheten att förvärva objektet ska föreligga vid avtalets ingående.

6 § Lagen gäller inte författningsreglerade lån som lämnas av offentliga medel och inte heller lån som lämnas i pantbanksverksamhet enligt pantbankslagen (1995:1000).

I paragrafen anges undantag från lagens tillämpningsområde. Den motsvarar 3 § i 2010 års lag (jämför prop. 2009/10:242 s. 88). Paragrafen genomför artikel 2.2 j och 2.2 k. Övervägandena finns i avsnitt 6.1.

7 § Bestämmelserna i 2–7 kap. gäller för bostadskrediter i den utsträckning det framgår av 8 kap.

Lagens bestämmelser gäller inte för särskilda fakturakrediter eller värdepapperskrediter när det är särskilt angivet.

I paragrafen anges vad som gäller i fråga om lagens tillämpning när det gäller vissa kredittyper. Paragrafen saknar motsvarighet i 2010 års lag. Övervägandena finns i avsnitt 6.1 och 6.2.

I *första stycket* framgår att 2–7 kap. gäller för bostadskrediter i den utsträckning det framgår av 8 kap. Vad som avses med bostadskredit framgår av 3 §.

I *andra stycket* anges att lagens bestämmelser inte gäller särskilda fakturakrediter eller värdepapperskrediter när det är särskilt angivet. Bestämmelser som undantar dessa kredittyper från lagens tillämpningsområde finns i 2 kap. 12 §, 3 kap. 21 §, 4 kap. 22 §, 5 kap. 7 § och 6 kap. 13 §. Vad som avses med särskild fakturakredit och värdepapperskredit framgår av 3 §.

Avtalsvillkor som avviker från lagen

8 § Ett avtalsvillkor som i jämförelse med bestämmelserna i denna lag är till nackdel för konsumenten är utan verkan mot denne, om inte något annat anges i lagen.

Paragrafen anger lagens tvingande karaktär och motsvarar 5 § i 2010 års lag (jämför prop. 2009/10:242 s. 90). Paragrafen genomför artikel 43 i direktivet. Övervägandena finns i avsnitt 6.3.

God kreditgivningssed

9 § Näringsidkaren ska i sitt förhållande till konsumenten agera på ett sätt som stämmer överens med god kreditgivningssed. Näringsidkaren ska då ta till vara konsumentens intressen med tillbörlig omsorg.

Paragrafen innehåller grundläggande bestämmelser om hur näringsidkaren ska förhålla sig till konsumenten före och under avtalstiden. Paragrafen motsvarar delvis 6 § i 2010 års lag (jämför prop. 2009/10:242 s. 90–91). Paragrafen genomför delvis artiklarna 10 och 32 i direktivet. Övervägandena finns i avsnitt 6.3.

I förhållande till 2010 års lag saknas det bestämmelser i paragrafen om näringsidkarens skyldighet att ge förklaringar till konsumenten. Att näringsidkaren ska ge de förklaringar som konsumenten behöver framgår av 3 kap. 13 § och 8 kap. 13 §.

Kostnadsfri information

10 § Den information, den dokumentation och de förklaringar som näringsidkaren ska lämna enligt denna lag ska vara kostnadsfri för konsumenten.

I paragrafen anges att information, dokumentation och förklaringar som näringsidkaren ska lämna enligt lagen ska vara kostnadsfri för konsumenten. Paragrafen motsvarar 5 a § i 2010 års lag men omfattar även dokumentation och förklaringar (jämför prop. 2015/16:197 s. 250). Det kan exempelvis röra sig om information, förklaringar eller dokumentation enligt 2 kap. 6 §, 3 kap. 1 och 13 §§ och 4 kap. 4 och 5 §§. Paragrafen genomför artiklarna 5, 10.8, 12.1, 19.6, 21.2 och 25.2 i direktivet. Övervägandena finns i avsnitt 6.3.

2 kap. Allmän information och marknadsföring

Allmän information

1 § Näringsidkaren ska tillhandahålla allmän information om krediter som näringsidkaren erbjuder konsumenterna.

Informationen ska innehålla uppgifter om

1. näringsidkarens namn, organisationsnummer, adress, telefonnummer och e-postadress,

2. de ändamål som krediten får användas för,

3. kreditavtalets löptid,

4. vilket slags kreditränta som kan erbjudas, inklusive huruvida räntan är rörlig eller bunden och vilka räntebindingstider som erbjuds, och en kort beskrivning av vad som kännetecknar olika räntor och vad de innebär för konsumenten,

5. vilket referensvärde som kreditavtalet i förekommande fall hänvisar till och vem som kontrollerar tillhandahållandet av referensvärdet samt en beskrivning av vad det innebär för konsumenten att referensvärdet används,

6. kreditbeloppet, kreditkostnaden, kreditfordran och den effektiva räntan genom att använda representativa exempel,

7. eventuella andra kostnader som ska betalas i samband med ett kreditavtal,

8. olika alternativ för återbetalning av krediten med angivande av amorteringarnas antal, regelbundenhet och belopp,

9. villkoren för återbetalning i förtid,

10. en beskrivning av ångerrätten enligt 5 kap,

11. konsekvenserna av att kreditavtalet inte följs,

12. huruvida det krävs att konsumenten öppnar ett konto som möjliggör betalning av amorteringar och kostnader, och

13. huruvida konsumenten förutsätts köpa andra tjänster för att kunna få krediten på de marknadsförda villkoren och, i så fall, om dessa även kan köpas av någon annan.

Paragrafen innehåller bestämmelser om allmän information som ska tillhandahållas av näringsidkare som erbjuder krediter. Paragrafen motsvarar delvis 6 b § i 2010 års lag (jämför prop. 2015/16:197 s. 251–254). Paragrafen genomför artikel 9 i direktivet. Övervägandena finns i avsnitt 6.4.

Enligt *första stycket* ska näringsidkare tillhandahålla allmän information om de krediter som näringsidkaren erbjuder. Jämfört med vad som gällt hittills utvidgas skyldigheten till att avse andra krediter än bostadskrediter. Att reglerna även fortsättningsvis är tillämpliga för bostadskrediter framgår av 8 kap. 1 §.

Andra stycket innehåller i 13 punkter en uppräkningslista av de uppgifter som informationen ska innehålla. Vissa uppgifter tillförs uppräkningslistan medan andra uppgifter tas bort.

I *första punkten* görs ett tillägg om att informationen även ska omfatta näringsidkarens telefonnummer och e-postadress.

Åttonde punkten, som motsvarar hittillsvarande punkten 10, ändras så att det inte längre föreskrivs att informationen i förekommande fall ska avse att iakttagande av kreditvillkoren inte garanterar att hela kreditbeloppet är återbetalt vid kredittidens slut (jämför 8 kap. 1 § första stycket 3).

Av *tionde punkten*, som saknar motsvarighet i 2010 års lag, framgår att informationen ska innehålla en beskrivning av ångerrätten enligt 5 kap. Med detta avses ångerfristens längd och andra villkor för utövande av ångerrätten om ångerrätt finns.

Tofte punkten, som motsvarar hittillsvarande punkten 14, ändras så att det inte längre föreskrivs att informationen ska avse huruvida konsumenten måste öppna ett konto som möjliggör betalning av amorteringar och kostnader (jämför 8 kap. 1 § första stycket 5).

Hur allmän information ska tillhandahållas

2 § Informationen i 1 § ska tillhandahållas på ett klart och begripligt sätt i en handling eller i någon annan läsbar och varaktig form som är tillgänglig för konsumenten och som konsumenten får välja.

Om informationen tillhandahålls i näringsidkarens lokaler ska den finnas tillgänglig i en handling.

Paragrafen innehåller bestämmelser om hur den allmänna informationen ska tillhandahållas. Paragrafen motsvarar delvis 6 b § tredje stycket i 2010 års lag (jämför prop. 2015/16:197 s. 254). Jämfört med vad som gällt hittills utvidgas skyldigheten till att avse andra krediter än bostadskrediter och de uppgifter som ska lämnas anpassas till direktivet. Att reglerna även fortsättningsvis är tillämpliga på bostadskrediter framgår av 8 kap. 2 §. Paragrafen genomför artikel 9.1 i direktivet. Övervägandena finns i avsnitt 6.4.

Av *första stycket* framgår att informationen i 1 § ska tillhandahållas på ett klart och begripligt sätt. Det innebär att informationen ska ges på ett

sådant sätt att konsumenten normalt inte har några svårigheter att ta del av informationen och förstå den. Vidare framgår att informationen ska tillhandahållas i en handling, exempelvis i näringsidkarens lokaler, eller i en annan läsbar och varaktig form som är tillgänglig för konsumenten, exempelvis i en nedladdningsbar elektronisk form på kreditgivarens webbplats. Det väsentliga är att de uppgifter som avses ges i varaktig form. Jämfört med 2010 års lag framgår att konsumenten ska ha rätt att välja i vilken annan läsbar och varaktig form informationen ska tillhandahållas. Konsumentens valmöjlighet gäller inte sådana typer av varaktig form som inte är allmänt använda i kreditgivningsverksamhet (se skäl 34 i direktivet). Näringsidkaren är alltså inte skyldig att lämna de uppgifter som avses i paragrafen exempelvis på föräldrade sätt. Eftersom informationen inte tar sikte på en enskild avtalssituation innebär valmöjligheten inte att näringsidkaren har en skyldighet att i varje enskilt fall tillfråga konsumenten hur informationen ska lämnas. Konsumenten får i stället göra näringsidkaren uppmärksam på sitt önskemål om att ta emot informationen på något visst sätt.

Av *andra stycket* framgår att information som tillhandahålls i näringsidkarens lokaler ska finnas tillgänglig i ett pappersformat. Det hindrar inte att näringsidkaren även tillhandahåller informationen i någon annan form.

Måttfull marknadsföring

3 § Vid marknadsföring av krediter ska måttfullhet iakttas.

Paragrafen innehåller bestämmelser om måttfullhet vid marknadsföring av krediter. Paragrafen motsvarar delvis 6 a § första stycket i 2010 års lag (jämför prop. 2017/18:72 s. 62 och 63). Paragrafen genomför delvis artikel 7 och 8.7 i direktivet. Övervägandena finns i avsnitt 6.5.

Av 5 § framgår att marknadsföring som strider mot den förevarande paragrafen vid tillämpningen av 5, 23 och 26 §§ marknadsföringslagen (2008:486) ska anses som otillbörlig mot konsumenter.

4 § Marknadsföring av krediter får inte innehålla formuleringar som

1. hos en konsument kan skapa oriktiga förväntningar på krediters tillgänglighet, kostnader eller det sammanlagda belopp som ska betalas av konsumenten,
2. anger att skulder och betalningsförsummelser har liten eller ingen betydelse för kreditprövningen, eller
3. antyder att krediter ersätter besparingar, leder till förbättrade ekonomiska förutsättningar eller ökad levnadsstandard.

Paragrafen innehåller bestämmelser om marknadsföring som är förbjuden. Den saknar motsvarighet i 2010 års lag. Paragrafen genomför artikel 7 andra meningen och artikel 8.7 i direktivet. Övervägandena finns i avsnitt 6.5.

I *första punkten* anges att formuleringar som kan skapa oriktiga förväntningar om en krediters tillgänglighet, kostnader eller det sammanlagda belopp som ska betalas av konsumenten inte får förekomma i marknadsföringen. Bestämmelsen tar sikte på påståenden som typiskt sett kan leda till sådana förväntningar. Det kan exempelvis vara fråga om påståenden som ger intryck av att alla kreditansökningar beviljas eller som

ger en vilseledande bild av kreditens kostnad, till exempel genom att använda uttryck som ”0 % ränta” när avgifter eller andra kostnader ändå tillkommer. Även ett alltför starkt framhävande av ett litet månadsbelopp, när marknadsföringen avser krediter som ska betalas över en längre tid, skulle kunna vara i strid med detta.

Enligt *andra punkten* får marknadsföring inte heller innehålla formuleringar som anger att skulder och betalningsförsummelser har liten eller ingen betydelse för kreditprövningen. Det kan vara fråga om budskap om att kreditupplysningar inte inhämtas eller andra liknande påståenden som lockar konsumenter till att fatta oöverlagda beslut.

Vidare får enligt *tredje punkten* formuleringar som antyder att krediter ersätter besparingar, leder till förbättrade ekonomiska förutsättningar eller förbättrar konsumentens levnadsstandard inte heller förekomma. Det omfattar exempelvis budskap som ”samlå lån och få mer pengar över i sommar” och ”ett smart lån ger mer pengar över”. Det omfattar även marknadsföring som på något annat sätt framställer krediten som en bekymmersfri lösning på konsumentens eventuella ekonomiska problem.

Av 5 § framgår att marknadsföring som strider mot reglerna i den förevarande paragrafen vid tillämpningen av 5, 23 och 26 §§ marknadsföringslagen (2008:486) ska anses som otillbörlig mot konsumenter.

Otillbörlig marknadsföring

5 § Marknadsföring som strider mot 3 eller 4 § ska vid tillämpningen av 5, 23 och 26 §§ marknadsföringslagen (2008:486) anses som otillbörlig mot konsumenter.

Paragrafen innehåller bestämmelser om otillbörlig marknadsföring på konsumentkreditområdet. Paragrafen motsvarar 6 a § andra stycket i 2010 års lag (jämför prop. 2017/18:72 s. 63). Paragrafen genomför artiklarna 41.6 och 44 i direktivet. Övervägandena finns i avsnitt 6.5 och 10.2.

Information vid marknadsföring

6 § Näringsidkaren ska vid marknadsföring av kreditavtal lämna information om den effektiva räntan för krediten med angivande av ett representativt exempel.

Om någon annan räntesats eller sifferuppgift utöver den effektiva räntan anges i marknadsföringen, ska näringsidkaren dessutom, med angivande av ett representativt exempel, lämna information om

1. krediträntan, med angivande av om den är bunden eller rörlig,
2. avgifter och andra kostnader som utgör en del av kreditkostnaden,
3. kreditbeloppet,
4. kreditavtalets löptid,
5. det sammanlagda belopp som ska betalas av konsumenten och antalet avbetalningar och storleken på dessa, och
6. kontantpriset och den kontantinsats som krävs vid kreditköp.

Om konsumenten är skyldig att ingå ett avtal om en kompletterande tjänst till kreditavtalet, ska skyldigheten anges i marknadsföringen i anslutning till informationen om den effektiva räntan.

Paragrafen innehåller regler om vilken information som ska lämnas vid marknadsföring av kreditavtal. Paragrafen motsvarar delvis 7 § första–tredje styckena i 2010 års lag (jämför prop. 2009/10:242 s. 92–93 och

prop. 2015/16:197 s. 255). Paragrafen genomför artikel 8.2, delvis artikel 8.3, artikel 8.4 och 8.5 i direktivet. Övervägandena finns i avsnitt 6.5

I *tredje stycket* utökas skyldigheten att lämna informationen till att avse även sådana situationer där kostnaden för tjänsten kan fastställas i förväg.

I 7 § finns bestämmelser om hur informationen ska lämnas.

Hur information vid marknadsföring ska lämnas

7 § Informationen enligt 6 § ska lämnas på ett klart, kortfattat och framträdande sätt. Den effektiva räntan ska anges i marknadsföringen på ett minst lika framträdande sätt som andra förekommande räntesatser.

Informationen ska i tillämpliga fall lämnas på ett sätt som är anpassat till det medel för distanskommunikation som används. Om informationen lämnas i elektronisk form ska information enligt 6 § andra stycket 1–4 vara omedelbart synlig för konsumenten. Om informationen inte kan lämnas i läsbar form får informationen enligt 6 § andra stycket 5 och 6 utelämnas.

Paragrafen innehåller regler om hur informationen vid marknadsföring av kreditavtal ska lämnas. Första stycket motsvarar delvis 7 § fjärde stycket och 7 a § andra stycket i 2010 års lag (jämför prop. 2009/10:242 s. 91–92 och prop. 2015/16:197 s. 255–256). Paragrafen genomför delvis artiklarna 8.3 och 8.6 i direktivet. Övervägandena finns i avsnitt 6.5.

Andra stycket saknar motsvarighet i 2010 års lag och reglerar vad som ska gälla när informationen lämnas med hjälp av ett medel för distanskommunikation.

Enligt *första meningen* ska informationen lämnas på ett sätt som är anpassat efter det medel för distanskommunikation som används. I begreppet medel för distanskommunikation ingår elektronisk kommunikation, såsom e-post, meddelanden via webbplatser och applikationer, samt andra kommunikationsmedel såsom tidningsannonser, tv och radio. Bestämmelsen innebär att information vid marknadsföring exempelvis ska anpassas till tekniska begränsningar i vissa medier, exempelvis vad gäller skärmar för mobiltelefoner eller läsplattor.

I *andra meningen* regleras särskilt vad som ska gälla när informationen lämnas i elektronisk form, som på en webbplats, i en applikation eller via e-post. Bestämmelsen är tillämplig när informationen visas i en sådan elektronisk form som medger att konsumenten visuellt kan ta del av den. Bestämmelsen möjliggör för näringsidkaren att anpassa informationen på exempelvis en mobiltelefonskärm där all information inte kan vara synlig samtidigt. Information enligt 4 § andra stycket 1–4 ska i sådana fall vara omedelbart synlig för konsumenten. Att informationen ska vara omedelbart synlig innebär att konsumenten ska kunna se viss information och tillgängliggöra sig den utan att behöva agera aktivt genom att exempelvis klicka, skrolla eller svajpa för att få fram informationen. Övrig information, det vill säga information enligt 4 § andra stycket 5 och 6, kan näringsidkaren anpassa på så sätt att den tillhandahålls genom att konsumenten agerar aktivt genom att exempelvis klicka, skrolla eller svajpa. Syftet är att konsumenten ska kunna få en snabb överblick över all viktig information, även när informationen ges via exempelvis en mobiltelefon (se skäl 33 i direktivet).

Om informationen inte kan lämnas i läsbar form, som exempelvis vid radioreklam, får viss information enligt *tredje meningen* utelämnas helt.

Särskild upplysning vid marknadsföring

8 § Näringsidkaren ska vid marknadsföring av kreditavtal även lämna en särskild upplysning med information om att en kredit medför kostnader för konsumenten. Upplysningen ska också innehålla information om riskerna med skuldsättning och om vart konsumenten kan vända sig för att få stöd i budget- och skuldfrågor.

Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer får meddela föreskrifter om innehållet i upplysningen och om hur den ska lämnas i marknadsföringen.

Paragrafen innehåller bestämmelser om information vid marknadsföring av kreditavtal som kompletterar bestämmelserna i 6 §. Den motsvarar 7 b § i 2010 års lag (jämför prop. 2024/25:17 s. 48). Paragrafen genomför artikel 8.1 i direktivet. Övervägandena finns i avsnitt 6.5.

9 § Om ett personligt anpassat erbjudande om en kredit helt grundar sig på en automatiserad behandling av personuppgifter ska konsumenten på ett klart och begripligt sätt upplysas om detta.

Paragrafen reglerar näringsidkarens skyldighet att upplysa konsumenten om att ett personligt anpassat erbjudande om en kredit helt grundar sig på en automatiserad behandling av personuppgifter. Bestämmelsen saknar motsvarighet i 2010 års lag. Paragrafen genomför artikel 13 i direktivet. Övervägandena finns i avsnitt 6.5.

Med ett personligt anpassat erbjudande avses exempelvis att priset har anpassats baserat på information som näringsidkaren har om en potentiell kund. Det kan ske mot bakgrund av att näringsidkaren samlar in uppgifter om enskilda konsumenter, exempelvis utifrån hans eller hennes sökhistorik.

Med automatiserad behandling avses i detta sammanhang behandling som sker helt automatiserat utan att någon person tagit ställning till de uppgifter som rör konsumenten.

Regleringen påverkar inte tillämpningen av Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2016/679 av den 27 april 2016 om skydd för fysiska personer med avseende på behandling av personuppgifter och om det fria flödet av sådana uppgifter och om upphävande av direktiv 95/46/EG (EU:s dataskyddsförordning) som bland annat innebär att en näringsidkare är skyldig att enligt förordningen informera om vilka uppgiftskällor som använts för att anpassa erbjudandet (se artikel 14.2 f i förordningen, jämför skäl 46 i direktivet).

Särskild information vid marknadsföring av kreditförmedling

10 § En kreditförmedlare ska vid marknadsföring lämna information om huruvida förmedlingen sker i samarbete med någon viss kreditgivare eller är oberoende.

Paragrafen innehåller bestämmelser om viss information som ska lämnas av en kreditförmedlare vid marknadsföring. Den motsvarar 48 § första stycket i 2010 års lag (jämför prop. 2009/10:242 s. 119–120). Paragrafen genomför artikel 38 a) i direktivet. Övervägandena finns i avsnitt 6.5.

Påföljd vid utebliven information

11 § Om näringsidkaren inte lämnar information i enlighet med 1, 2 och 6–10 §§ ska marknadsföringslagen (2008:486) tillämpas. Sådan information ska anses vara väsentlig vid tillämpning av 10 § tredje stycket marknadsföringslagen.

Paragrafen anger vad som gäller när en näringsidkare inte lämnar information i enlighet med vad som anges i 1, 2 och 6–10 §§. Den motsvarar delvis 11 § och 48 § tredje stycket i 2010 års lag (jämför prop. 2009/10:242 s. 99 och 120). Paragrafen genomför artiklarna 41.6 och 44 i direktivet. Övervägandena finns i avsnitt 6.8.

Av paragrafen framgår att marknadsföringslagens sanktionssystem ska gälla vid bristande information. Undantaget i 2010 års lag för marknadsföringslagens regler om marknadsstörningsavgift tas bort. Överträdelser av de angivna bestämmelserna kommer alltså att kunna leda till utdömande av marknadsstörningsavgift. Det innebär att marknadsföringslagens sanktionssystem gäller fullt ut vid brister i informationen vid marknadsföring och den allmänna informationen.

Undantag från bestämmelserna om information och marknadsföring

12 § För en särskild fakturakredit gäller inte kraven på information och marknadsföring i 1, 2 och 6–10 §§.

För en värdepapperskredit gäller inte kraven på information i 1 och 2 §§ och kravet på särskild upplysning i 9 §.

I paragrafen anges undantag från ett antal av kapitlets bestämmelser för vissa slags krediter. Paragrafen motsvarar delvis 4 § i 2010 års lag. Paragrafens undantag möjliggörs av artikel 2.2 e och 2.2 h i direktivet. Övervägandena finns i avsnitt 6.2.

I paragrafen görs undantag för särskilda fakturakrediter och värdepapperskrediter. Vad som avses med dessa uttryck framgår av 1 kap. 3 §. För en särskild fakturakredit är inte bestämmelserna om information och marknadsföring i 1, 2 och 6–10 §§ tillämpliga. För en värdepapperskredit är inte bestämmelserna om information i 1 och 2 §§ och kravet på särskild upplysning i 9 § tillämpliga.

3 kap. Näringsidkarens skyldigheter innan ett avtal ingås

Information innan ett kreditavtal ingås

1 § Innan ett kreditavtal ingås ska näringsidkaren lämna information till konsumenten om

1. kreditgivarens och kreditförmedlarens namn, organisationsnummer, adress, telefonnummer och e-postadress,
2. kreditbeloppet,
3. kreditavtalets löptid,
4. krediträntan,
5. den effektiva räntan och det sammanlagda belopp som ska betalas av konsumenten,
6. varan eller tjänsten och dess kontantpris vid kreditköp,
7. dröjsmålsräntan och villkoren för ändring av den samt avgifter som ska betalas när avtalsförpliktelser inte fullgörs,

8. avbetalningarnas storlek, antal och förfallotidpunkter samt den ordning enligt vilken betalningarna ska fördelas på krediter med olika krediträntor; om en betalning inte avräknas utan sparas eller investeras för konsumentens räkning, ska det anges,

9. påföljder vid dröjsmål med betalning,
10. förekomst eller avsaknad av ångerrätt och ångerfristens längd,
11. konsumentens rätt till förtidsbetalning samt kreditgivarens rätt till ränteskillnadsersättning,
12. vilket slags kredit det rör sig om,
13. villkoren för utnyttjandet av krediten,
14. villkoren för krediträntan med angivande av referensindex eller referensräntor samt tidpunkter, förfaranden och andra villkor för ändring av krediträntan,
15. ett representativt exempel som visar den effektiva räntan och det sammanlagda belopp som ska betalas av konsumenten,
16. avgifter med anledning av kreditavtalet och villkoren för ändring av avgifterna,
17. notariatsavgifter,
18. skyldighet att ingå ett avtal om en kompletterande tjänst till kreditavtalet,
19. begärda säkerheter,
20. hur ränteskillnadsersättningen ska beräknas,
21. konsumentens rätt att få information om att en kredit inte beviljats,
22. konsumentens rätt att få ett utkast till ett kreditavtal enligt 9 §,
23. personanpassning av priset på grund av automatiserad behandling av uppgifter,
24. den tid under vilken erbjudandet gäller,
25. vilka möjligheter som finns att få en tvist med näringsidkaren prövad utanför domstol och hur konsumenten i så fall ska gå till väga,
26. påföljder vid konsumentens avtalsbrott samt en förklaring till dessa, och
27. en betalningsplan som visar när kapital, ränta och avgifter under kreditavtalets löptid ska betalas; om olika krediträntor tillämpas under olika omständigheter ska betalningar och återbetalningar baseras på rimliga höjningar av krediträntan.

Om kreditavtalet hänvisar till ett referensvärde, ska näringsidkaren även ge konsumenten information om vilket referensvärde som används och vem som kontrollerar tillhandahållandet av referensvärdet samt en beskrivning av vad det innebär för konsumenten att referensvärdet används.

Paragrafen innehåller bestämmelser om information som ska lämnas till en konsument innan ett kreditavtal ingås. Paragrafen motsvarar delvis 8 § första och tredje styckena i 2010 års lag (jämför prop. 2009/10:242 s. 93–98, prop. 2015/16:197 s. 256–257 och prop. 2018/19:4 s. 133). Paragrafen genomför delvis artikel 10.1, 10.3, 10.5 och 10.9 i direktivet. Övervägandena finns i avsnitt 6.6.

Första stycket innehåller en uppräkningslista över de uppgifter som informationen ska innehålla. I förhållande till regleringen i 2010 års lag tillförs uppräkningslistan ett antal uppgifter. Även ordningsföljden på punkterna struktureras om för att överensstämja med ordningen i direktivet. Det hittillsvarande kravet på att informationen ska lämnas i rimlig tid och ledet om i vilken form informationen ska ges framgår i stället i 2 respektive 4 §§.

I första punkten, som delvis motsvarar hittillsvarande punkten 2, framgår att kreditgivarens och kreditförmedlarens namn, organisationsnummer och adress ska anges. I punkten görs ett tillägg om att även telefonnummer och e-postadress ska anges.

I tionde punkten, som motsvarar hittillsvarande punkten 15, framgår att en förekomst eller avsaknad av ångerrätt ska anges. I punkten görs ett tillägg om att informationens även ska innehålla en uppgift om ångerfristens längd. Ångerfristens längd framgår av 5 kap. 2 §.

Enligt *tjuogoandra punkten*, som motsvarar hittillsvarande punkten 18, ska konsumenten informeras om sin rätt att få ett utkast till kreditavtalet. I punkten görs ett tillägg om att informationen även ska omfatta rätten att få utkastet i en handling eller i någon annan läsbar och varaktig form som är tillgänglig för konsumenten.

Tjugotredje punkten saknar motsvarighet i den hittillsvarande paragrafen och innebär att näringsidkaren ska informera konsumenten om personanpassning av priset på grund av automatiserad behandling. Detta har samma innebörd som den generella informationskyldigheten om personanpassade erbjudanden, se kommentaren till 2 kap. 9 §.

Enligt *tjugofemte punkten*, som saknar motsvarighet i den hittillsvarande paragrafen, ska möjligheten att få en tvist prövad utanför domstol anges och hur konsumenten i så fall ska gå till väga.

I *tjugosjätte punkten*, som även den saknar motsvarighet i den hittillsvarande paragrafen, föreskrivs att informationen ska innehålla en uppgift om påföljder vid konsumentens avtalsbrott. Det är i allmänhet tillräckligt att informationen innehåller uppgift om vad som i vanliga fall kan bli de rättsliga och ekonomiska konsekvenserna av att betalning inte görs enligt avtalet. Informationen kan exempelvis avse uppgift om de kostnader som kan uppstå till följd av åtgärder som näringsidkaren kan vidta för att förmå konsumenten att betala krediten.

Även *tjugosjunde punkten* saknar motsvarighet i den hittillsvarande paragrafen. Enligt denna punkt ska informationen inkludera en betalningsplan som visar när kapital, ränta och avgifter under kreditavtalets löptid ska betalas. Om krediträntan inte är förutbestämd ska betalningarna och återbetalningarna baseras på rimliga höjningar av krediträntan.

2 § Informationen enligt 1 § ska lämnas i rimlig tid innan ett kreditavtal ingås.

Om informationen lämnas senare än en dag innan kreditavtalet ingås, ska näringsidkaren inom sju dagar efter avtalets ingående på nytt ge en konsument som har ångerrätt information enligt 1 § första stycket 10 och om hur ångerrätten utövas. Informationen ska lämnas i en handling eller i den form som konsumenten har valt enligt 4 kap. 3 §.

I paragrafen finns regler om vid vilken tidpunkt förhandsinformationen ska lämnas till konsumenten och följderna av att informationen lämnas senare än en dag innan avtalet ingås. Paragrafens första stycke motsvarar delvis 8 § första stycket i 2010 års lag (jämför prop. 2009/10:242 s. 94). Paragrafen genomför artikel 10.1 i direktivet. Övervägandena finns i avsnitt 6.6.

Enligt *andra stycket*, som saknar motsvarighet i 2010 års lag, ska näringsidkaren, om information lämnas senare än en dag innan avtalet ingås, inom sju dagar och efter avtalets ingående på nytt ge information om ångerrätten enligt 1 § första stycket 10 och om hur ångerrätten utövas. Skyldigheten gäller om konsumenten enligt 5 kap. har ångerrätt. Informationen ska lämnas inom sju dagar efter avtalets ingående i en handling eller i den form som konsumenten har valt enligt 4 kap. 3 §.

Hur information ska lämnas innan ett kreditavtal ingås

3 § Informationen enligt 1 § första stycket ska lämnas i enlighet med formuläret ”Standardiserad europeisk konsumentkreditinformation”. Informationen i formuläret ska begränsas till det som anges i 1 § första stycket. All information ska vara lika framträdande.

Informationen ska lämnas klart och begripligt och i tillämpliga fall på ett sätt som är anpassat till det medel för distanskommunikation som används.

Paragrafen innehåller bestämmelser om hur förhandsinformationen ska ges och struktureras. Paragrafens första stycke motsvarar delvis 8 § andra stycket i 2010 års lag (jämför prop. 2015/16:197 s. 256–257 och prop. 2009/10:242 s. 96–97). Paragrafen genomför delvis artikel 10.1, 10.2 och 10.3 och artikel 10.4 och artikel 10.6 i direktivet. Övervägandena finns i avsnitt 6.6.

I första stycket anges att informationen enligt 1 § första stycket ska ges i formuläret ”Standardiserad europeisk konsumentkreditinformation”. Formuläret finns som bilaga 1 till direktivet. Att informationen i formuläret ska begränsas till det som anges i 1 § första stycket innebär att information enligt 1 § andra stycket och annan information som lämnas samtidigt inte kan lämnas i formuläret. Sådan information ska alltså lämnas separat, t.ex. genom att den bifogas formuläret. Jämfört med vad som hittills gällt anges att all information i formuläret ska vara lika framträdande. Det innebär t.ex. att viss information inte får anges med förminskad textstorlek.

Av *andra stycket*, som saknar motsvarighet i förhållande till 2010 års lag, framgår att informationen ska lämnas klart och begripligt. Ett likalydande krav gäller för den allmänna informationen, se kommentaren till 2 kap. 2 § första stycket. Vidare anges att informationen i tillämpliga fall ska lämnas på ett sätt som är anpassat till det medel för distanskommunikation som används. Ett likalydande krav gäller för information vid marknadsföring av krediter, se kommentaren till 2 kap. 7 § andra stycket.

4 § Informationen enligt 1 § ska lämnas i en handling eller i någon annan läsbar och varaktig form som är tillgänglig för konsumenten och som konsumenten får välja.

Paragrafen innehåller regler om i vilken form förhandsinformationen ska lämnas. Den motsvarar delvis 8 § andra stycket i 2010 års lag (jämför prop. 2015/16:197 s. 257). Paragrafen genomför delvis artikel 10.2, 10.3, 10.4 och 10.5 i direktivet. Övervägandena finns i avsnitt 6.6.

I paragrafen anges att informationen enligt 1 § ska lämnas i en handling eller i någon annan läsbar och varaktig form som konsumenten får välja. Det handlar dels om information enligt 1 § första stycket, som ska lämnas i det formulär som avses i 3 §, dels information enligt 1 § andra stycket. Att konsumenten får välja i vilken form informationen lämnas är en nyhet i förhållande till 2010 års lag. Vad som avses med konsumentens valmöjlighet behandlas i kommentaren till 2 kap. 2 § första stycket. Eftersom den information som ska lämnas innan ett kreditavtal ingås, till skillnad från den allmänna informationen, tar sikte på en specifik avtalssituation bör det ankomma på näringsidkaren att tillfråga konsumenten om i vilken

form han eller hon vill ta emot informationen. Det kan ske genom att näringsidkaren tillhandahåller olika kommunikationssätt som konsumenten kan ange eller bekräfta, exempelvis genom att fylla i en ruta på näringsidkarens webbplats eller i ett formulär. Det finns inte heller något som hindrar att näringsidkaren i kontakten med konsumenten anger ett alternativ som får användas så länge konsumenten inte anger något annat.

Information vid telefonförsäljning

5 § Vid sådan telefonförsäljning av en kredit som avses i 3 kap. 11 § första stycket lagen (2005:59) om distansavtal och avtal utanför affärslokaler tillämpas det stycket och 3 kap. 9 § samma lag i stället för 1 § första stycket. Den beskrivning av den finansiella tjänstens huvudsakliga egenskaper som ska ges enligt den lagen ska innehålla information i enlighet med 1 § första stycket 1–11.

Snarast efter det att avtalet har ingåtts ska näringsidkaren ge konsumenten all den information som avses i 1 § första stycket enligt 3 § i en handling eller i någon annan läsbar och varaktig form som är tillgänglig för konsumenten.

Paragrafen innehåller regler om information som ska lämnas vid telefonförsäljning av krediter. Paragrafen motsvarar delvis 8 § andra stycket andra meningen och 10 § i 2010 års lag (jämför prop. 2009/10:242 s. 98–99). Paragrafen genomför artikel 10.7 i direktivet. Övervägandena finns i avsnitt 6.6.

Första stycket anges att vissa av bestämmelserna i 1 § inte ska tillämpas vid telefonförsäljning. I stället ska vissa bestämmelser i lagen om distansavtal och avtal utanför affärslokaler tillämpas. I jämförelse med 2010 års lag utökas informationsskyldigheten till att genom en hänvisning motsvara de uppgifter som anges i 1 § första stycket 1–11.

Andra stycket ger näringsidkaren en möjlighet att vid telefonförsäljning lämna förhandsinformationen efter att avtalet ingåtts. Bestämmelsen ändras på så sätt att den begränsas till avtal som ingås över telefon. Det förutsätter dock att näringsidkaren snarast efter det att ett avtal ingåtts ger konsumenten fullständig förhandsinformation enligt 1 § första stycket i det standardformulär som avses i 3 §. Vidare ska informationen lämnas i en läsbar och varaktig form som är tillgänglig för konsumenten. Till skillnad från vad som gäller enligt den allmänna bestämmelsen i 4 § om på vilket sätt förhandsinformationen ska ges har konsumenten alltså inte rätt att välja form.

Information och dokumentation vid rådgivning

6 § Konsumenten ska upplysas om huruvida näringsidkaren erbjuder rådgivning om krediter. En sådan upplysning ska lämnas senast när näringsidkaren inhämtat upplysningar om konsumentens ekonomiska och personliga förhållanden samt konsumentens önskemål och särskilda krav.

Paragrafen innehåller bestämmelser om information som ska lämnas till en konsument om möjligheten att få rådgivning om krediter. Paragrafen motsvarar delvis 51 § i 2010 års lag (jämför prop. 2015/16:197 s. 278). Paragrafen genomför artikel 16.1 i direktivet. Övervägandena finns i avsnitt 6.7.

I förhållande till 2010 års lag får paragrafen ett utvidgat tillämpningsområde genom att den omfattar även andra konsumentkrediter än bostads-

krediter. Att reglerna även fortsättningsvis är tillämpliga för bostadskrediter framgår av 8 kap. 9 §. Av 21 § framgår att paragrafen inte gäller för särskilda fakturakrediter eller värdepapperskrediter.

En definition av uttrycket rådgivning finns i 1 kap. 3 §.

7 § Om näringsidkaren erbjuder en konsument rådgivning om krediter, ska konsumenten få information om

1. vilket produktsortiment som rådgivningen utgår från,
2. hur stor avgift konsumenten ska betala för rådgivningen, eller, om beloppet inte kan fastställas, metoden för att beräkna avgiften, och
3. huruvida rådgivningen är oberoende.

Informationen ska ges i rimlig tid innan ett avtal om rådgivning ingås eller, om ett sådant avtal inte ska ingås, innan några råd lämnas. Informationen ska lämnas i en handling eller i någon annan läsbar och varaktig form som är tillgänglig för konsumenten och som konsumenten får välja.

Näringsidkaren ska varna konsumenten om en kredit kan medföra en särskild risk med hänsyn till dennes ekonomiska situation.

Paragrafen innehåller bestämmelser om den information som ska lämnas till en konsument som erbjuds rådgivning om krediter. Paragrafens första och andra stycke motsvarar delvis 52 § i 2010 års lag (jämför prop. 2015/16:197 s. 278–279). Paragrafen genomför artikel 16.2 och 16.5 i direktivet. Övervägandena finns i avsnitt 6.7.

Paragrafen ändras i förhållande till 2010 års lag på så sätt att den får ett utvidgat tillämpningsområde och omfattar andra konsumentkrediter än bostadskrediter. Att bestämmelserna även fortsättningsvis är tillämpliga för bostadskrediter framgår av 8 kap. 9 §. Av 21 § framgår att paragrafen inte gäller för särskilda fakturakrediter eller värdepapperskrediter.

En definition av uttrycket rådgivning finns i 1 kap. 3 §.

Andra stycket innehåller regler om när och på vilket sätt informationen ska ges. För andra krediter än bostadskrediter görs ett tillägg i förhållande till 2010 års lag om att konsumenten ska ha rätt att välja i vilken form informationen ska lämnas. Innebörden av detta berörs i kommentaren till 3 kap. 4 §.

Av *tredje stycket*, som saknar motsvarighet i 2010 års lag, följer att näringsidkaren ska varna konsumenten om en kredit kan medföra en särskild risk med hänsyn till konsumentens ekonomiska situation. Bestämmelsen utgör en precisering av näringsidkarens skyldighet att följa god kreditgivningssed och därvid ta tillvara konsumentens intresse (jämför 1 kap. 9 §). Med särskild risk avses att risken i det specifika fallet, utifrån rimliga antaganden, är särskilt framträdande. Så kan vara fallet om krediten i förhållande till konsumentens ekonomiska förhållanden har ofördelaktiga villkor, t.ex. utifrån typen av kredit eller kreditens återbetalningstid. Vilka krediter som kan erbjudas en konsument begränsas av andra regler, såsom kravet på kreditprövning (jämför med vad som sägs i kommentaren till 15 §).

8 § Näringsidkaren ska dokumentera vilka råd om krediter som har getts till konsumenten och vad som i övrigt förekommit vid rådgivningstillfället. Dokumentationen ska lämnas till konsumenten i en handling eller i någon annan läsbar och varaktig form som är tillgänglig för konsumenten och som konsumenten får välja.

Paragrafen behandlar den dokumentation som ska föras i fråga om rådgivning om krediter. Paragrafen motsvarar delvis 54 § i 2010 års lag (jämför prop. 2015/16:197 s. 280). Paragrafen genomför artikel 16.3 e i direktivet. Övervägandena finns i avsnitt 6.7.

Paragrafen ändras i förhållande till 2010 års lag på så sätt att den får ett utvidgat tillämpningsområde och omfattar även andra konsumentkrediter än bostadskrediter. Att bestämmelserna även fortsättningsvis är tillämpliga för bostadskrediter framgår av 8 kap. 9 §. Av 21 § framgår att paragrafen inte gäller för särskilda fakturakrediter eller värdepapperskrediter.

Det införs också en rätt för konsumenten att välja i vilken form dokumentationen ska ges. Innebörden av detta berörs i kommentaren till 3 kap. 4 §.

Konsumentens rätt till ett utkast till kreditavtalet

9 § Om konsumenten begär det ska näringsidkaren ge honom eller henne ett utkast till kreditavtal. Utkastet ska ges i en handling eller i någon annan läsbar och varaktig form som är tillgänglig för konsumenten.

Paragrafen reglerar konsumentens rätt till ett utkast till kreditavtalet. Den motsvarar delvis 8 § fjärde stycket i 2010 års lag (jämför prop. 2009/10:242 s. 97). Paragrafen genomför artikel 10.8 i direktivet. Övervägandena finns i avsnitt 6.6.

I förhållande till regleringen i 2010 års lag görs ett tillägg om att avtalsutkastet ska lämnas i en handling eller i någon annan läsbar och varaktig form som är tillgänglig för konsumenten. Se kommentaren till 2 kap. 2 § första stycket angående vad som avses med att informationen ska tillhandahållas på detta sätt.

Av 1 kap. 10 § följer att utkastet till kreditavtal ska vara kostnadsfritt för konsumenten.

Vissa skyldigheter för kreditförmedlare

10 § En kreditförmedlare ska informera konsumenten om avgifter som konsumenten ska betala till kreditförmedlaren för dennes tjänster. Sådana avgifter får tas ut endast om informationen har lämnats samt kreditförmedlaren och konsumenten innan kreditavtalet ingås har avtalat om det i en handling eller i någon annan läsbar och varaktig form som är tillgänglig för konsumenten. Kreditförmedlaren ska också informera kreditgivaren om avgifterna.

Paragrafen innehåller bestämmelser om kreditförmedlares informations-skyldighet avseende avgifter. Den motsvarar 48 § andra stycket i 2010 års lag (jämför prop. 2009/10:242 s. 119–120). Att reglerna även fortsättningsvis är tillämpliga för bostadskrediter framgår av 8 kap. 11 §. Paragrafen genomför artikel 38 b–d) i direktivet. Övervägandena finns i avsnitt 6.6.

I 2 kap. 10 § framgår särskilda skyldigheter för kreditförmedlare vid marknadsföring.

11 § En kreditförmedlare ska till kreditgivaren vidarebefordra de uppgifter som konsumenten har lämnat om förhållanden som är av betydelse för kreditprövningen.

Paragrafen behandlar kreditförmedlares skyldighet att vidarebefordra uppgifter av betydelse för en kreditprövning till kreditgivaren. Paragrafen motsvarar 50 § i 2010 års lag (jämför prop. 2015/16:197 s. 277–278). Paragrafen genomför artikel 18.2 i direktivet. Övervägandena finns i avsnitt 6.10.

Jämfört med vad som gällt hittills gäller paragrafen andra krediter än bostadskrediter. Att reglerna även fortsättningsvis är tillämpliga för bostadskrediter framgår av 8 kap. 15 §. I 21 § framgår att paragrafen inte gäller särskilda fakturakrediter.

Påföljd vid utebliven information

12 § Om näringsidkaren inte lämnar information i enlighet med 1–11 §§ ska marknadsföringslagen (2008:486) tillämpas. Sådan information ska anses vara väsentlig vid tillämpning av 10 § tredje stycket marknadsföringslagen.

Paragrafen anger vad som gäller när en näringsidkare inte lämnar information i enlighet med vad som anges i 1–13 §§. Den motsvarar delvis 11 §, 48 § tredje stycket, 49 § tredje stycket och 53 § i 2010 års lag (jämför prop. 2009/10:242 s. 99 och 120 och prop. 2015/16:197 s. 277 och 279–280.). Paragrafen genomför artiklarna 41.6 och 44 i direktivet. Övervägandena finns i avsnitt 6.8.

Av paragrafen följer att marknadsföringslagens sanktionssystem ska gälla vid bristande information. Undantaget i 2010 års lag för marknadsföringslagens regler om marknadsstörningsavgift tas bort. Överträdelser av de angivna bestämmelserna kommer alltså kunna leda till utdömande av marknadsstörningsavgift. Det innebär att marknadsföringslagens sanktionssystem gäller fullt ut vid bristande information och dokumentation.

Näringsidkarens förklaringskyldighet

13 § Näringsidkaren ska på konsumentens begäran ge de förklaringar som konsumenten behöver för att avgöra om avtalet och kompletterande tjänster som erbjuds är anpassade till hans eller hennes behov och ekonomiska situation.

Förklaringarna ska omfatta avtalets viktigaste egenskaper, de verkningar som avtalet kan medföra och information enligt 1, 5 och 10 §§, 19 § andra stycket och 2 kap. 10 §.

Paragrafen reglerar näringsidkarens skyldighet att ge förklaringar av de avtal som erbjuds. Paragrafen motsvarar delvis 6 § i 2010 års lag (jämför prop. 2009/10:242 s. 90–91). Paragrafen genomför artikel 12 i direktivet. Övervägandena finns i avsnitt 6.3.

Skyldigheten enligt paragrafen är till viss del överlappande med de skyldigheter som följer av god kreditgivningssed enligt 1 kap 9 §. Jämfört med 2010 års lag förtydligas i *första stycket* att förklaringarna ska ge konsumenten möjlighet att avgöra om de kompletterande tjänster som erbjuds är anpassade till hans eller hennes behov och ekonomiska situation. Någon ändring i sak är inte avsedd (jämför prop. 2009/10:242 s. 91).

Jämfört med 2010 års lag anges i *andra stycket* omfattningen av de förklaringar näringsidkaren ska ha beredskap att ge konsumenten. Vilka

förklaringar näringsidkaren ska ge i det enskilda fallet beror dock på det behov konsumenten ger uttryck för. En beskrivning av avtalets viktigaste egenskaper kan omfatta hur tjänsten fungerar, avtalets huvudsakliga villkor och det totala pris som konsumenten ska betala. Konsumenten kan också behöva förklaringar för att välja mellan olika tjänster eller för att förstå om en kompletterande tjänst kan avslutas separat och vad konsekvenserna då blir. Förklaringar av avtalets verkningar kan innefatta de rättsliga och ekonomiska konsekvenserna vid konsumentens avtalsbrott, en beskrivning av riskerna med tjänsten eller konsekvenserna av att konsumenten inte skyddar sin personliga behörighetsfunktion för ett konto. Hänvisningen till 1, 5 och 10 §§, 19 § andra stycket och 2 kap. 10 § innebär att näringsidkaren vid behov ska återge eller förklara den närmare innebörden av informationen enligt dessa paragrafer.

Förklaringskyldigheten syftar i första hand till att ge konsumenten ett tillräckligt underlag för att innan avtalets ingående kunna avgöra om krediten i fråga passar hans eller hennes behov. Paragrafen är dock tillämplig under hela avtalstiden.

I 17 § finns bestämmelser om förklaringar som kreditgivaren ska lämna på konsumentens begäran vid kreditprövning.

14 § Om näringsidkaren handlar i strid med 13 § ska marknadsföringslagen (2008:486) tillämpas. Sådant handlande ska vid tillämpningen av 5, 23 och 26 §§ marknadsföringslagen anses som otillbörligt mot konsumenter.

Paragrafen, som saknar motsvarighet i 2010 års lag, reglerar vilka påföljder som kan komma i fråga för en näringsidkare som agerar i strid med 13 § om näringsidkarens förklaringskyldighet. Paragrafen genomför artiklarna 41.6 och 44 i direktivet. Övervägandena finns i avsnitt 9.2.

Hänvisningen innebär att marknadsföringslagens sanktionssystem är tillämpligt om näringsidkaren handlar i strid med 13 §.

Kreditprövning

15 § Näringsidkaren ska pröva om konsumenten har ekonomiska förutsättningar att fullgöra vad han eller hon åtar sig enligt kreditavtalet. Kreditprövningen ska vara grundlig och göras i konsumentens intresse. Krediten får beviljas endast om konsumenten har ekonomiska förutsättningar att fullgöra sitt åtagande.

Om kreditavtalet innebär ett gemensamt åtagande för flera konsumenter ska kreditprövningen göras utifrån konsumenternas gemensamma förutsättningar.

Vid en väsentlig ökning av krediten ska en ny kreditprövning göras.

Paragrafen reglerar näringsidkarens skyldighet att göra en kreditprövning och innehåller övergripande bestämmelser om hur kreditprövningen ska gå till. Paragrafen motsvarar delvis 12 § i 2010 års lag (jämför prop. 2009/10:242 s. 99–101). Paragrafen genomför artikel 18.1, 18.5, 18.6 och 18.10 i direktivet. Övervägandena finns i avsnitt 6.10.

Första stycket andra meningen saknar motsvarighet i 2010 års lag och anger att kreditprövningen ska vara grundlig och göras i konsumentens intresse. Att kreditprövningen ska vara grundlig innebär att det ska göras en noggrann och omsorgsfull kontroll av den enskilda konsumentens möjlighet att återbetala krediten. Att kreditprövningen ska göras i konsumentens intresse tydliggör kreditprövningens huvudsakliga syfte. Detta

syfte är att motverka överskuldssättning genom att en konsument endast ska beviljas en kredit som hon eller han har ekonomiska förutsättningar att återbetala. Intresset av att konsumenten ska kunna återbetala krediten har företrädare framför andra intressen, t.ex. näringsidkarens intresse av att bedöma om de kriterier denne satt upp för sin riskbenägenhet är uppfyllda. En näringsidkare får därmed inte bortse från, eller avstå från att inhämta, tillgängliga uppgifter som kan tala mot att konsumenten har återbetalningsförmåga.

Liksom hittills krävs för att krediten ska få beviljas att konsumenten har ekonomiska förutsättningar att återbetala den. Visar de uppgifter som ska ligga till grund för kreditprövningen enligt 16 § att konsumentens saknar inkomst utöver vad som behövs för att täcka dennes uppehälle saknas i princip betalningsförmåga för krediten. Finns det säkerhet för krediten gäller att konsumenten vid sidan av säkerheten ska ha ekonomiska förutsättningar att kunna betala avgifter, räntor och amorteringar i den takt som har avtalats. Avsaknaden av en betalningsanmärkning kan inte tas som intäkt för att konsumenten har betalningsförmåga och även en konsument som har betalningsanmärkningar kan, baserat på övriga förhållanden, ha betalningsförmåga.

Andra stycket saknar motsvarighet i 2010 års lag och anger vad som gäller vid kreditprövning när flera konsumenter ansöker om kredit som innebär ett gemensamt åtagande att återbetala krediten. Att kreditavtalet ska avse ett gemensamt åtagande innebär att konsumenterna enligt kreditavtalet har ett solidariskt betalningsansvar gentemot kreditgivaren på så sätt att de svarar en för alla för krediten (jämför 2 § lagen [1936:81] om skuldebrev). Kreditprövningen ska då syfta till att utifrån konsumenternas ekonomiska förutsättningar bedöma deras gemensamma återbetalningsförmåga. Krediten får i enlighet med första stycket tredje meningen beviljas endast om konsumenterna har ekonomiska förutsättningar att gemensamt återbetala krediten. Om konsumenterna enligt avtalet ska svara för del av krediten var för sig i förhållande till kreditgivaren ska i stället var och ens återbetalningsförmåga prövas i förhållande till den del av krediten de svarar för. Bestämmelsen utgör ingen lättnad i förhållande till de krav som ställs på vilka uppgifter som kreditprövningen ska grundas på enligt 16 § eller hur kreditprövningen i övrigt ska göras.

16 § Kreditprövningen ska grundas på uppgifter om konsumentens ekonomiska förhållanden.

Uppgifterna ska avse

1. konsumentens inkomster, utgifter och skulder, och
2. de andra ekonomiska förhållanden som är nödvändiga och proportionerliga med hänsyn till vilket slags kredit det rör sig om, kreditavtalets löptid och belopp samt riskerna för konsumenten.

Näringsidkaren ska på ett lämpligt sätt kontrollera uppgifterna.

I paragrafen finns bestämmelser om vilka uppgifter som kreditprövningen ska grundas på. Den motsvarar delvis 12 § i 2010 års lag (jämför prop. 2009/10:242 s. 99–102. Paragrafen genomför artikel 18.3 i direktivet. Övervägandena finns i avsnitt 6.10

Av första stycket framgår att kreditprövningen ska grundas på uppgifter om konsumentens ekonomiska förhållanden. I 2010 års lag anges enbart

att kreditprövningen ska grundas på tillräckliga uppgifter om konsumentens ekonomiska förhållanden. Nu specificeras i stället vilka uppgifter som kreditprövningen ska grundas på i paragrafens andra stycke. Att kreditprövningen ska grundas på uppgifter om konsumentens ekonomiska förhållanden innebär att näringsidkaren i allmänhet är skyldig att skaffa sig en helhetsbild av konsumentens ekonomiska situation. Näringsidkaren ska beakta ekonomiska faktorer som kan ha betydelse för bedömningen av konsumentens återbetalningsförmåga. I detta ligger ett krav på att uppgifterna ska vara rättvisande och aktuella. Andra uppgifter ska inte beaktas vid kreditprövningen. Det gäller bland annat känsliga personuppgifter enligt artikel 9.1 Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2016/679 av den 27 april 2016 om skydd för fysiska personer med avseende på behandling av personuppgifter och om det fria flödet av sådana uppgifter och om upphävande av direktiv 95/46/EG. Uppgifter från sociala medier lever typiskt sett inte upp till att vara rättvisande och aktuella på det sätt som krävs enligt paragrafen och ska därför inte beaktas (se skäl 55 i direktivet). Uppgifterna enligt paragrafen syftar till att göra de bedömningar som framgår av 15 §. Det hindrar inte att andra uppgifter används för ändamål som att kontrollera konsumentens behörighet att ingå avtal. En sådan uppgift kan vara uppgift om förvaltarskap (jämför 6 § första stycket kreditupplysningslagen [1973:1173]).

Andra stycket, som saknar motsvarighet i 2010 års lag, anger i två punkter de uppgifter som kreditprövningen ska grundas på.

Av *första punkten* framgår att kreditprövningen ska grundas på uppgift om konsumentens inkomster, utgifter och skulder. Sådana uppgifter ska alltså alltid hämtas in av näringsidkaren. Utrymmet för näringsidkaren att göra en skönmässig bedömning av vilka uppgifter som ska beaktas i kreditprövningen minskar därmed jämfört med 2010 års lag. Med inkomster avses lön, pension och andra inkomster. Med utgifter avses såväl konsumentens kostnader för boende som övriga levnadskostnader och andra utgifter. När det gäller allmänna levnadskostnader kan det ofta vara tillräckligt för kreditgivaren att utgå från schablonbelopp som svarar mot konsumentens situation. Med skulder avses exempelvis de lån och andra krediter som konsumenten har.

Andra punkten anger att uppgifterna ska avse även de andra ekonomiska förhållanden som är nödvändiga och proportionerliga med hänsyn till vilket slags kredit det rör sig om, kreditavtalets löptid och belopp samt riskerna för konsumenten. Punkten ger uttryck för att fler uppgifter kan behöva inhämtas för kreditprövningen än vad som följer av första punkten för att näringsidkaren ska få en rättvisande bild av konsumentens återbetalningsförmåga. Ekonomiska förhållanden ska tolkas brett och avser alla ekonomiska förhållanden som kan ha betydelse för konsumentens återbetalningsförmåga. Det kan exempelvis röra sig om tillgångar eller att konsumenten ingått ett borgensåtagande för annans skuld. Kreditprövningen ska grundas även på dessa uppgifter om det är nödvändigt och proportionerligt med hänsyn till ett antal uppräknade kriterier. Begreppet nödvändigt syftar till att uppgifterna behövs för att bedöma om konsumenten har återbetalningsförmåga. Kreditgivaren är i sådana fall skyldig att inhämta och grunda sin bedömning även på dessa uppgifter. En proportionalitetsbedömning ska göras i förhållande till vilken slags kredit det rör sig om, kreditavtalets löptid och belopp samt riskerna för konsumenten.

En uppgift om konsumentens banktillgångar kan exempelvis få betydelse om det visar sig att konsumentens inkomster är osäkra. En konsument med tillgångar men låg inkomst kan visa sig ha återbetalningsförmåga. Även risken för konsumenten ska beaktas. En kredit med längre löptid under vilken konsumentens förhållanden kan förändras medför i regel en större risk för konsumenten än en kredit med kortare löptid. Även en kredit om ett högre belopp utan säkerhet eller med en högre räntesats kan motivera att kreditprövningen grundas på ytterligare uppgifter. Risken är i allmänhet lägre vid krediter som avser vardagsinköp för lägre belopp.

Av *tredje stycket* framgår att näringsidkaren på ett lämpligt sätt ska kontrollera uppgifterna. Bestämmelsen motsvarar 12 a § i 2010 års lag men omfattar även andra krediter än bostadskrediter. Att regeln även fortsättningsvis är tillämplig för bostadskrediter framgår av 8 kap. 15 §. En vanlig kontroll av de uppgifter som kreditprövningen grundas på utgörs av att kreditgivaren inhämtar en kreditupplysning. Utgångspunkten enligt bestämmelsen är alltså att en kreditupplysning ska inhämtas. Att kontrollen ska ske på ett lämpligt sätt tar sikte på att kontrollen bör vara proportionell och avse det som är nödvändigt i det enskilda fallet (jämför prop. 2015/16:197 s. 260).

I 15 § finns generella bestämmelser om hur kreditprövningen ska genomföras.

17 § Om kreditprövningen innefattar automatiserad behandling av personuppgifter ska näringsidkaren på konsumentens begäran och genom mänsklig medverkan

1. granska kreditprövningen,
  2. ge en förklaring av kreditprövningen och vilken betydelse den automatiserade behandlingen av personuppgifter haft för beslutet, och
  3. informera om riskerna med den automatiserade behandlingen.
- Näringsidkaren ska i samband med kreditprövningen informera konsumenten om möjligheterna enligt första stycket.

Paragrafen innehåller bestämmelser om näringsidkarens skyldigheter gentemot konsumenten vid en kreditprövning som innefattar automatiserad behandling av personuppgifter. Paragrafen motsvarar delvis 13 § i 2010 års lag. Paragrafen genomför artiklarna 18.8 och 19.6 i direktivet. Övervägandena finns i avsnitt 6.11.

Första stycket innehåller regler om näringsidkarens skyldigheter när kreditprövningen innefattar automatiserad behandling av personuppgifter. Om konsumenten begär det är näringsidkaren skyldig att genom mänsklig medverkan vidta vissa åtgärder. För att bestämmelserna ska vara tillämpliga räcker det att kreditprövningen innefattar automatiserad behandling av personuppgifter. Med automatiserad behandling avses en behandling som sker utan att någon person tagit ställning till de uppgifter som rör konsumenten. Det kan exempelvis röra sig om en situation där näringsidkarens bedömningsunderlag innefattar ett kreditbetyg som inhämtats från ett kreditupplysningsbolag.

Att näringsidkarens skyldigheter aktualiseras på begäran av konsumenten innebär att det är upp till konsumenten att påkalla att näringsidkaren vidtar de åtgärder som framgår av paragrafen. Mänsklig medverkan innebär att konsumenten ska kunna kommunicera med en

människa till exempel genom att ringa till näringsidkarens kundtjänst eller genom en chattfunktion på näringsidkarens webbplats. Chattbotar eller interaktiva verktyg som styrs av artificiell intelligens uppfyller inte kravet på mänsklig medverkan. Genom konsumentens rätt att få en förklaring av kreditprövningen genom mänsklig medverkan ges han eller hon också en möjlighet att samtidigt lämna synpunkter till näringsidkaren.

Enligt *första punkten* ska näringsidkaren granska kreditprövningen. Detta innebär inte att det ska göras en omprövning. I stället kan granskningen begränsas till att kontrollera om de kriterier näringsidkaren uppställt för kreditprövningen har efterlevts.

Näringsidkaren ska vidare, enligt *andra punkten*, ge en förklaring av kreditprövningen och den automatiserade behandlingen och vilken betydelse den haft för beslutet. Med detta avses att näringsidkaren ska upplysa konsumenten om vilken vikt som lagts vid den automatiserade behandlingen. Näringsidkaren är inte skyldig att lämna upplysningar om uppgifter som denne inte disponerar över, som vilka uppgifter som ligger till grund för ett kreditbetyg som näringsidkaren inhämtat från ett kreditupplysningsföretag.

Näringsidkaren ska dessutom, enligt *tredje punkten*, informera om riskerna med den automatiserade behandlingen. Med detta avses de särskilda risker som kan följa av en sådan behandling.

Av *andra stycket* framgår att näringsidkaren ska informera konsumenten om möjligheten att genom mänsklig medverkan begära de åtgärder av näringsidkaren som framgår av första stycket. Informationen ska lämnas i samband med kreditprövningen.

18 § Beviljas inte krediten, ska näringsidkaren snarast underrätta konsumenten om orsaken till det. Beror det på uppgifter som härrör från en extern databas, ska konsumenten underrättas om uppgifterna och vilken databas som använts. Näringsidkaren ska om det finns anledning lämna information om vart konsumenten kan vända sig för att få stöd i budget- och skuldfrågor.

I paragrafen finns bestämmelser om näringsidkarens underrättelseskyldighet till konsumenten när en kredit inte beviljas. Paragrafen motsvarar delvis 13 § i 2010 års lag (prop. 2009/10:242 s. 101–102 samt prop. 2015/16:197 s. 261–262). Paragrafen genomför artikel 18.9 i direktivet. Övervägandena finns i avsnitt 6.11.

Tredje meningen saknar motsvarighet i 2010 års lag. Bestämmelsen föreskriver en skyldighet för kreditgivaren att om det finns anledning till det lämna information till konsumenten om vart denne kan vända sig för att få stöd i budget- och skuldrådgivning. Med detta avses närmast budget- och skuldrådgivning som bedrivs med stöd av 13 kap. 2 § socialtjänstlagen (2025:400). Anledning att hänvisa konsumenten till stöd i budget- och skuldfrågor kan föreligga när det finns en indikation om att konsumenten inte kan betala sina skulder, som när det av kreditprövningen framgår att konsumenten nyligen fått en betalningsanmärkning. Bara den omständligheten att krediten inte beviljas behöver inte innebära att konsumenten har betalningssvårigheter.

Förbud mot villkor om kompletterande tjänster

19 § En näringsidkare får inte ställa upp som villkor för att bevilja en kredit att konsumenten också köper andra finansiella produkter eller tjänster. Näringsidkaren får dock ställa upp som villkor att konsumenten öppnar ett konto.

En näringsidkare som tillsammans med en kredit erbjuder andra finansiella produkter eller tjänster än ett konto eller en annan tjänst som möjliggör betalningar av krediten, utan att det utgör ett villkor för att bevilja krediten, ska förklara för konsumenten vilken ränta som tillämpas om bara ett kreditavtal ingås. Näringsidkaren ska också förklara vilka avgifter och andra kostnader som var och en av de andra produkterna eller tjänsterna medför samt om avtal om dessa kan ingås separat. Förklaringarna ska ges till konsumenten innan ett kreditavtal ingås.

I paragrafen finns bestämmelser om möjligheten att sälja andra finansiella produkter eller tjänster tillsammans med kreditavtal. Paragrafen motsvarar delvis 13 c § första och andra styckena i 2010 års lag (jämför prop. 2015/16:197 s. 265–266). Paragrafen genomför artiklarna 12.1 d, 14.1 och 14.2 i direktivet. Övervägandena finns i 6.9.

Jämfört med 2010 års lag är paragrafen tillämplig på andra krediter än bostadskrediter. En liknande paragraf för bostadskrediter finns dock i 8 kap. 17 §. Jämfört med 2010 års lag är undantagen mot förbudet om villkor för att bevilja en kredit mer begränsade. Förklaringarna enligt andra stycket ska lämnas innan avtalet ingås och formen för förklaringarna regleras inte. Näringsidkaren kan exempelvis välja att lämna förklaringarna i samband med förhandsinformationen. I 1 kap. 10 § finns bestämmelser om att förklaringarna ska vara kostnadsfria för konsumenten.

Att konsumenten har rätt till förklaringar under hela avtalsstiden följer av 13 §.

20 § Att en konsument har haft cancer får inte beaktas vid en kreditgivares erbjudande av försäkring för en kredit, om det har gått 15 år sedan den medicinska behandlingen avslutades.

Paragrafen innehåller regler om de försäkringar en kreditgivare erbjuder tillsammans med krediten. Paragrafen saknar motsvarighet i 2010 års lag. Paragrafen genomför artikel 14.4 i direktivet. Övervägandena finns i avsnitt 6.9.

Av paragrafen framgår att det faktum att en konsument har haft cancer inte får beaktas vid en kreditgivares erbjudande av försäkring för en kredit. Det gäller om det har gått mer än 15 år sedan den medicinska behandlingen avslutades. Det åligger därmed en kreditgivare som erbjuder en försäkring för en kredit att se till att sådan sjukdomshistorik inte har betydelse för försäkringen, varken när det gäller försäkringens beviljande eller dess premie.

Paragrafen är tillämplig för en kreditgivare som erbjuder en försäkring. Det saknar betydelse om det är en tredje part som tillhandahåller försäkringen så länge den erbjuds konsumenten av kreditgivaren. Att försäkringens ska gälla för krediten innebär att det ska finnas en anknytning mellan krediten och försäkringen, såsom om försäkringen täcker återbetalning av krediten om konsumenten får betalningssvårigheter.

Undantag från näringsidkarens skyldigheter innan avtal ingås

21 § För en särskild fakturakredit gäller inte kraven på information enligt 1–9 §§, reglerna om kreditprövning i 15–18 §§ eller kraven på en kreditgivares erbjudande om försäkring i 20 §.

För en värdepapperskredit gäller inte kraven på information i 1–9 §§ eller reglerna om förbud mot villkor om kompletterande tjänster i 19 och 20 §§.

För en kredit som förmedlas av en säljare av varor eller en tjänsteleverantör vid sidan om den huvudsakliga verksamheten gäller inte kraven på förhandsinformation i 1 §.

I paragrafen anges undantag från ett antal av kapitlets bestämmelser för vissa slags krediter. Paragrafen motsvarar delvis 4 § 2010 års lag. Paragrafens undantag möjliggörs av artiklarna 2.2 e och 2.2 h, och genomför artikel 10.10 i direktivet. Övervägandena finns i avsnitt 6.1, 6.6 och 6.9.

I paragrafen görs undantag för särskilda fakturakrediter och värdepapperskrediter. Vad som avses med dessa uttryck framgår av 1 kap. 3 §. Dessutom görs undantag för vissa krediter som förmedlas av en säljare av varor eller en tjänsteleverantör.

För en särskild fakturakredit är inte bestämmelserna om information i 1–9 §§, kreditprövning i 15–18 §§ eller kraven på en kreditgivares erbjudande om försäkring i 20 § tillämpliga. För en värdepapperskredit gäller inte kraven på information i 1–9 §§ eller reglerna om förbud mot villkor om kompletterande tjänster i 19 och 20 §§. För en kredit som förmedlas av en säljare av varor eller en tjänsteleverantör vid sidan om den huvudsakliga verksamheten gäller inte kravet på förhandsinformation i 1 §. Att det ska vara fråga om kreditförmedling vid sidan om den huvudsakliga verksamheten innebär att kreditförmedlingen inte utgör huvudsyftet med företagets handels-, närings- eller yrkesverksamhet (se skäl 43 i direktivet). I sådana fall är det kreditgivaren av den kredit som förmedlas som i enlighet med 1 § ansvarar för att informations-skyldigheten uppfylls.

4 kap. Kreditavtalet

Uttrycklig accept

1 § En konsument är bunden av ett kreditavtal eller ett avtal om en kompletterande tjänst till kreditavtalet, endast om konsumenten uttryckligen samtyckt till att ingå avtalet.

Paragrafen reglerar vad som krävs för att en konsument ska bli bunden av ett kreditavtal eller en kompletterande tjänst till kreditavtalet. Bestämmelsen saknar motsvarighet i 2010 års lag. Paragrafen genomför artiklarna 15 och 17 i direktivet. Övervägandena finns i avsnitt 6.12.

För att avtalsbundenhet ska uppstå krävs att konsumenten uttryckligen samtycker till att ingå ett kreditavtal eller en kompletterande tjänst till kreditavtalet. Samtycket ska uttryckas genom en entydig och tydligt bekräftande handling. Näringsidkaren kan inte utgå från att konsumenten underförstått samtycker till att ingå ett kreditavtal eller en kompletterande tjänst till kreditavtalet. Ett uttryckligt samtycke kan exempelvis ske genom att konsumenten godkänner avtalsvillkoren genom att skriva under en handling eller genom att på fråga acceptera avtalsvillkoren.

En konsument som inte uttryckligen samtyckt till att ingå ett avtal är inte bunden av det. I ett sådant fall kan avtalet inte göras gällande mot konsumenten. Så kan vara fallet om en kompletterande tjänst erbjuds genom att näringsidkaren i förväg kryssar i en ruta med angivande av att konsumenten accepterar tjänsten. Ett avtal om en kompletterande tjänst kan dock ingås genom att konsumenten själv kryssar i en ruta.

Kravet på uttryckligt samtycke gäller även sådana avtalsändringar som kräver konsumentens godkännande. Så kan vara fallet om det är fråga om en ändring som kreditgivaren inte kan vidta inom ramen för avtalet.

Med kompletterande tjänst avses en tjänst som konsumenten erbjuds i anslutning till kreditavtalet, till exempel en försäkring.

Dokumentation av kreditavtalet

2 § Näringsidkaren ska dokumentera kreditavtalet genom att nedteckna avtalet i en handling eller i någon annan läsbar och varaktig form som är tillgänglig för konsumenten. Detsamma gäller ändringar av kreditavtalet.

Dokumentationen av kreditavtalet ska, förutom avtalsvillkoren, innehålla de uppgifter som anges i 3 kap. 1 § första stycket 1–14, 16, 17, 19, 20 och 25. Dokumentationen ska därutöver innehålla uppgifter om

1. konsumentens namn, personnummer, adress, telefonnummer och e-post-adress,
2. den effektiva räntan med de antaganden som ligger till grund för beräkningen av räntan samt det sammanlagda belopp som ska betalas av konsumenten,
3. konsumentens rätt att få en betalningsplan,
4. avseende en kontokredit, förekomsten av en möjlighet för konsumenten enligt avtalet överskrida en kreditgräns,
5. begärda försäkringar,
6. villkor för utövande av ångerrätten, inbegripet den form som konsumenten enligt 3 § valt att lämna ett meddelande om frånträde i, skyldigheten att betala kapital och ränta, samt räntebeloppet per dag,
7. konsumentens rätt att framställa invändningar enligt 19 § vid kreditköp,
8. hur kreditavtalet sågs upp,
9. tillsynsmyndigheten med angivande av adress,
10. den form som konsumenten enligt 3 § valt att ta emot information i, och
11. vart konsumenten kan vända sig för att få stöd i budget- och skuldfrågor samt en rekommendation till konsumenten att vid dröjsmål med betalning vända sig dit.

Uppgifterna ska dokumenteras på ett klart och begripligt sätt.

Konsumenten ska få en kopia av dokumentationen som i tillämpliga fall ska ges på ett sätt som är anpassat till det medel för distanskommunikation som används.

Paragrafen innehåller bestämmelser om dokumentation av kreditavtalet och uppgifter av betydelse med anledning av avtalet. Paragrafen motsvarar 14 § i 2010 års lag men med vissa tillägg och en ändrad numrering och struktur. Paragrafen innebär inte att något formkrav gäller för avtalet (jämför prop. 2009/10:242 s. 102–104). Paragrafen genomför artiklarna 20, 21 och 25.1 i direktivet. Övervägandena finns i avsnitt 6.14.

I *första stycket* framgår att även ändringar av kreditavtalet ska dokumenteras. Ändringar som görs under avtalets löptid ska därmed dokumenteras på samma sätt som kreditavtalet. Vid dokumentation av en ändring ska näringsidkaren enligt fjärde stycket ge konsumenten en kopia. Näringsidkaren behöver dock inte på nytt ge en fullständig dokumentation av avtalet.

I *andra stycket* finns en lista på uppgifter som, förutom avtalsvillkoren, särskilt ska framgå av dokumentationen. Flertalet uppgifter motsvaras av

uppgifter som ska lämnas i förhandsinformationen enligt 3 kap. 1 §, se kommentaren till den paragrafen.

Enligt *första punkten* ska, utöver vad gällt hittills, konsumentens telefonnummer och e-postadress anges.

Fjärde punkten anger en skyldighet att avseende en kontokredit i förekommande fall ange uppgift om att konsumenten har möjlighet att överskrida en kreditgräns. Bestämmelsen saknar motsvarighet i 2010 års lag. Vissa övriga skyldigheter som en kreditgivare har i samband med sådana krediter framgår av 14 § andra och tredje stycket.

I *sjätte punkten* görs ett tillägg jämfört med femte punkten i 14 § andra stycket i 2010 års lag. Tillägget innebär att dokumentationen även ska innehålla en uppgift om i vilken form konsumenten enligt 3 § har valt att lämna ett meddelande om frånträde av kreditavtalet. Av 3 § följer att konsumenten ska ges möjlighet att välja i vilken läsbar och varaktig form han eller hon vill lämna ett meddelande om frånträda i, om det inte ska lämnas i en handling, se kommentaren till den paragrafen. Bestämmelsen begränsar inte konsumentens möjlighet att frånträda avtalet på andra sätt än vad som dokumenterats. Konsumentens ångerrätt och hur den utövas regleras i lagens 5 kap.

Enligt *tionde punkten*, som saknar motsvarighet i 2010 års lag, ska det anges i vilken form konsumenten enligt 3 § valt att ta emot vissa angivna uppgifter i, se 3 § och kommentaren till den paragrafen. .

Enligt *elfte punkten* ska dokumentationen innehålla uppgift om vart konsumenten kan vända sig för att få stöd i budget- och skuldfrågor samt en rekommendation till konsumenten att vid dröjsmål med betalning vända sig dit. Uppgifterna kan närmast bestå av kontaktuppgifter till sådan budget- och skuldrådgivning som bedrivs med stöd av 13 kap. 2 § socialtjänstlagen (2025:400).

I *fjärde stycket* görs ett tillägg jämfört med 2010 års lag om att i de fall dokumentationen ges till konsumenten via ett medel för distanskommunikation, ska informationen ges på ett sätt som är anpassat efter detta medel. Med detta avses detsamma som i 2 kap. 7 § andra stycket, se kommentaren till den paragrafen.

3 § Konsumenten ska ges möjlighet att välja i vilken läsbar och varaktig form han eller hon vill ta emot information enligt 5 § första stycket, 8 och 15 §§, 3 kap. 2 § andra stycket och 6 kap. 10 §, om informationen inte lämnas i en handling. Detsamma gäller ett meddelande som konsumenten ska lämna enligt 5 kap. 3 §.

I paragrafen anges att konsumenten ska ha möjlighet att välja i vilken form viss information ska lämnas i. Paragrafen saknar motsvarighet i 2010 års lag. Paragrafen genomför delvis artikel 21.1 första stycket q och 26.5 första stycket a. Övervägandena finns i avsnitt 6.14 och 6.15.

Av *första meningen* framgår att konsumenten ska ges möjlighet att välja i vilken läsbar och varaktig form han eller hon vill ta emot viss angiven information i, om den inte lämnas i en handling. Det som avses är information vid ändring av kreditavtalet enligt 5 § första stycket, ändring av räntan enligt 8 § och om ångerrätten enligt 3 kap. 2 § andra stycket och en uppsägning eller underrättelse om uppsägning enligt 6 kap. 10 §. Av *andra meningen* framgår att konsumenten även ska ges möjlighet att välja vilken form konsumenten vill lämna ett meddelande enligt 5 kap. 3 §. Med

läsbar och varaktig form och konsumentens valmöjlighet avses detsamma som i 3 kap. 4 § andra stycket, se kommentaren till den paragrafen.

Enligt 2 § andra stycket 10 ska konsumentens val framgå av dokumentationen av kreditavtalet. Konsumenten ska därför ges möjlighet att göra ett val i anslutning till att ett kreditavtal ingås.

Betalningsplan

4 § Konsumenten har rätt att få en betalningsplan som visar när kapital, ränta och avgifter ska betalas. Om räntan inte är bunden eller om avgifter kan ändras, ska betalningsplanen innehålla en upplysning om att den gäller till dess att räntan eller avgifterna ändras.

Paragrafen innehåller bestämmelser om kreditgivarens skyldighet att lämna en sammanställning till konsumenten som visar när betalningar ska ske. Paragrafen motsvarar 16 § i 2010 års lag (jämför prop. 2009/10:242 s. 104–105). Att sammanställningen ska vara kostnadsfri för konsumenten framgår av 1 kap. 10 §. Paragrafen genomför artikel 21.2 i direktivet. Övervägandena finns i avsnitt 6.14.

Information vid ändringar i kreditavtalet

5 § Kreditgivaren ska informera konsumenten om en ändring i kreditavtalet i rimlig tid innan den börjar gälla. Informationen ska lämnas i en handling eller i den form som konsumenten har valt enligt 3 §. Informationen ska innehålla uppgifter om

1. ändringen och att konsumentens samtycke till ändringen krävs,
2. när ändringen börjar gälla eller föreslås börja gälla, och
3. möjligheterna att lämna klagomål till tillsynsmyndigheten.

Särskilda bestämmelser om ändring av ränta och avgifter finns i 6–8 §§ och om kontokrediter i 6 kap. 5 §.

Paragrafen innehåller bestämmelser om informationskrav vid ändringar i kreditavtalet. Den motsvarar 16 a § i 2010 års lag (jämför prop. 2023/24:23 s. 192–193). Paragrafen genomför artikel 22. Övervägandena finns i avsnitt 6.14.

Jämfört med vad som hittills gällt görs ett tillägg i paragrafen om hur information enligt paragrafen ska lämnas. Den ska lämnas i en handling eller i den form som konsumenten har valt enligt 3 §, se kommentaren till den paragrafen.

Ränta och avgifter

6 § Räntesatsen får ändras endast om det har avtalats.

Räntesatsen får ändras till konsumentens nackdel endast i den utsträckning som det motiveras av kreditpolitiska beslut, ökade upplåningskostnader för kreditgivaren eller andra kostnadsökningar som kreditgivaren inte skäligen kunde förutse när avtalet ingicks.

Trots andra stycket får räntesatsen ändras på visst sätt i anslutning till ändringar i en referensränta som kreditgivaren inte har något betydande inflytande över. En sådan referensränta ska vara tydlig och tillgänglig för konsumenten. Ett avtalsvillkor om detta får förenas med ett undantag om att räntesatsen under särskilda förutsättningar ska ändras mer eller mindre än vad som följer av anknytningen till referensräntan. Undantaget ska bestämmas så att det inte blir

mindre förmånligt för konsumenten än för kreditgivaren. Det ska uppfylla kraven i andra stycket.

Kreditgivaren är skyldig att tillämpa ett avtalsvillkor om ränteändringar på samma sätt till konsumentens förmån som till hans eller hennes nackdel.

I paragrafen regleras förutsättningarna för ränteändringar till konsumentens nackdel. Paragrafen motsvarar 17 § i 2010 års lag (jämför prop. 2009/10:242 s. 105 och prop. 2015/16:197 s. 96). Övervägandena finns i avsnitt 6.14.

7 § Konsumenten är skyldig att, utöver eller i stället för ränta, betala andra kreditkostnader endast om det har avtalats och om sådan ersättning avser kostnader som kreditgivaren har för krediten. Om kostnaderna kan särskiljas, får avgift tas ut särskilt för varje sådan kostnad.

Avgifter för krediten får ändras till konsumentens nackdel endast om det har avtalats och i den utsträckning som det motiveras av ökning av de kostnader som ska täckas av avgifterna.

Paragrafen behandlar förutsättningarna för att kreditgivaren ska kunna ta ut andra kreditkostnader än ränta för krediten. Den motsvarar 18 § i 2010 års lag (jämför prop. 2009/10:242 s. 105). Paragrafen genomför delvis artikel 31. Övervägandena finns i avsnitt 6.16.

Jämfört med regleringen i 2010 års lag används uttrycket andra kreditkostnader i stället för ”särskild ersättning för krediten (avgift).” Av 1 kap. 3 § framgår att det med kreditkostnad avses det sammanlagda beloppet av räntor, avgifter och andra kostnader som konsumenten ska betala med anledning av krediten. Andra kreditkostnader i paragrafen refererar till andra kreditkostnader än ränta. Någon ändring i sak är inte avsedd.

8 § Kreditgivaren ska underrätta konsumenten om en ränteändring i rimlig tid innan den börjar gälla. Underrättelsen ska innehålla en upplysning om hur konsumentens betalningar med anledning av krediten påverkas av ränteändringen. Underrättelsen ska lämnas i en handling eller i den form som konsumenten har valt enligt 3 §.

Beror en ränteändring enbart på en ändring i en referensränta som kreditgivaren inte har något bestämmande inflytande över, får konsumenten i stället informeras periodvis, under förutsättning att parterna har avtalat om det och den nya referensräntan har offentliggjorts och är tillgänglig hos kreditgivaren.

Paragrafen behandlar kreditgivarens skyldighet att underrätta konsumenten om ränteändringar. Den motsvarar 19 § i 2010 års lag (jämför prop. 2009/10:242 s. 105–106 och prop. 2015/16:197 s. 268–269). Paragrafen genomför artikel 23 och delvis artikel 24.2 i direktivet. Övervägandena finns i avsnitt 6.14.

Första stycket ändras i förhållande till 2010 års lag genom att det anges att konsumenten ska underrättas i rimlig tid innan ränteändringen börjar gälla och att underrättelsen ska lämnas i en handling eller i den form som anges i dokumentationen av kreditavtalet. Kravet på att underrättelsen ska göras i rimlig tid innebär att konsumenten ska ges tillräcklig tid för att sätta sig in i och överväga informationen. Underrättelsen ska lämnas i en handling eller i den form som konsumenten har valt enligt 3 §, se kommentaren till den paragrafen.

Räntetak och kostnadstak

9 § Krediträntan eller dröjsmålsräntan per år får inte överstiga den vid varje tid gällande referensräntan enligt 9 § räntelagen (1975:635) med ett tillägg av 20 procentenheter.

En konsument som är i dröjsmål med betalning av en kredit är inte skyldig att betala någon annan form av ersättning med anledning av dröjsmålet än dröjsmålsränta.

I paragrafen finns bestämmelser om räntetak för kreditränta och dröjsmålsränta och om vilken ersättning som kreditgivare får ta ut med anledning av dröjsmål med betalningen. Bestämmelsen motsvarar 19 a § i 2010 års lag (jämför prop. 2024/25:17 s. 48–49). Paragrafen genomför artikel 31 och artikel 35.4 i direktivet. Övervägandena finns i avsnitt 6.13.

10 § Kostnaderna för en kredit får inte överstiga ett belopp som motsvarar kreditbeloppet eller, i fråga om en kontokredit, varje enskilt utnyttjande av kreditbeloppet som konsumenten har gjort.

Med kostnader i första stycket avses

1. kreditkostnader,
2. dröjsmålsränta, och
3. kostnader enligt lagen (1981:739) om ersättning för inkassokostnader m.m.

Om kreditgivaren, eller någon annan som kreditgivaren har nära förbindelser med i den mening som avses i 1 kap. 6 § lagen (2004:297) om bank- och finansieringsrörelse, lämnar konsumenten en ny kredit som helt eller delvis finansierar återbetalning av den befintliga krediten, avses med kostnader i första stycket för den nya krediten även sådana kostnader som är hänförliga till den befintliga krediten.

Första–tredje styckena gäller inte för en kontokredit som huvudsakligen avser kreditköp eller för en kredit som avser kreditköp där kreditbeloppet inte överstiger två procent av det prisbasbelopp enligt 2 kap. 6 och 7 §§ socialförsäkringsbalken som gällde när kreditavtalet ingicks.

Paragrafen innehåller bestämmelser om kostnadstak. Den motsvarar 19 b § i 2010 års lag (jämför prop. 2024/25:17 s. 49–50). Paragrafen genomför artikel 31 och artikel 35.4 i direktivet. Övervägandena finns i avsnitt 6.13.

11 § Kreditkostnaden får i den del som avser avgift för uppläggning av en kredit inte överstiga en procent av det prisbasbelopp enligt 2 kap. 6 och 7 §§ socialförsäkringsbalken som gällde när kreditavtalet ingicks.

Paragrafen innehåller en bestämmelse om ett särskilt kostnadstak för uppläggningsavgifter. Den motsvarar 19 c § i 2010 års lag (jämför prop. 2024/25:17 s. 50–51). Paragrafen genomför artikel 31 i direktivet. Övervägandena finns i avsnitt 6.13.

Förlängning av löptiden

12 § Löptiden för en kredit får inte förlängas mer än en gång.

Trots första stycket får löptiden förlängas, om

1. förlängningen inte medför en kostnad för konsumenten, eller
2. konsumenten beviljas en skälig avbetalningsplan för att kunna betala sin skuld.

Om kreditgivaren, eller någon annan som kreditgivaren har nära förbindelser med i den mening som avses i 1 kap. 6 § lagen (2004:297) om bank- och finansieringsrörelse, lämnar konsumenten en ny kredit som helt eller delvis finansierar återbetalning av den befintliga krediten, ska den nya krediten vid tillämpning av första stycket anses vara en förlängning av löptiden för den befintliga krediten.

I paragrafen finns bestämmelser som begränsar möjligheten att förlänga och refinansiera en kredit. Paragrafen motsvarar 36 a § i 2010 års lag (jämför prop. 2024/25:17 s. 51). Paragrafen genomför artikel 31 i direktivet. Övervägandena finns i avsnitt 6.13.

Kontoutdrag och underrättelse vid kontokrediter

13 § För kontokrediter ska kreditgivaren regelbundet, åtminstone en gång i månaden, tillhandahålla konsumenten kontoutdrag. Ett kontoutdrag ska innehålla uppgift om

1. vilken period det avser,
2. föregående kontoutdrags utgående datum och saldo,
3. uttag och datum för uttagen,
4. betalningar och datum för betalningarna,
5. det nya saldot,
6. den kreditränta och de avgifter som tillämpats för perioden, och
7. det belopp som konsumenten är skyldig att betala.

Paragrafen innehåller bestämmelser om kreditgivarens skyldighet att vid kontokrediter skicka kontoutdrag till konsumenten. Paragrafen motsvarar 20 § första stycket i 2010 års lag (jämför prop. 2009/10:242 s. 106–107). Paragrafen genomför artikel 24.1 i direktivet. Övervägandena finns i avsnitt 6.14.

I första meningen görs ett tillägg jämfört med 2010 års lag som innebär att kontoutdrag ska tillhandahållas åtminstone en gång i månaden.

14 § För kontokrediter ska kreditgivaren underrätta konsumenten om en avgiftshöjning i rimlig tid innan den börjar gälla.

Om det enligt avtalet är möjligt för konsumenten att överskrida en kreditgräns, ska kreditgivaren regelbundet underrätta konsumenten om krediträntan och villkoren för krediträntan med angivande av referensindex eller referensräntor samt avgifter och villkoren för ändring av avgifterna. Har överskridandet varat i en månad, ska kreditgivaren snarast underrätta konsumenten om den överskjutande skulden och krediträntan på den skulden, om avgift eller dröjsmålsränta på grund av överskridandet, samt om skuldens förfallodag.

Om det enligt avtalet är möjligt för konsumenten att överskrida en kreditgräns och konsumenten regelbundet överskrider kreditgränsen ska kreditgivaren informera konsumenten om vart denne kan vända sig för att få stöd i budget- och skuldfrågor samt, i de fall rådgivning tillhandahålls av kreditgivaren, erbjuda konsumenten det.

Paragrafen innehåller bestämmelser om skyldighet för kreditgivaren att vid kontokrediter underrätta om avgiftshöjningar, minskningar av kreditutrymmet och om kreditgränsen överskrids. Paragrafens första och andra stycken motsvarar 20 § andra och tredje styckena i 2010 års lag (jämför prop. 2009/10:242 s. 106–107). Paragrafen genomför delvis artikel 24.2

och 3 och artikel 25.1, 2 och 4 i direktivet. Övervägandena finns i avsnitt 5.3 och 6.14.

Första stycket preciseras jämfört med vad som gällt hittills. Det anges att underrättelsen ska ske i rimlig tid innan ändringen börjar gälla. Med rimlig tid avses detsamma som i 4 kap. 5 § (jämför prop. 2009/10:242 s. 93–94).

I *andra stycket* utökas de uppgifter som kreditgivaren ska lämna genom ett tillägg om att kreditgivaren ska underrätta konsumenten även om skuldens förfallodag.

I *tredje stycket* anges att kreditgivaren vid regelbundna överskridanden ska underrätta konsumenten om vart denne kan vända sig för att få stöd i budget- och skuldfrågor. Det kan handla om att ge konsumenten kontaktuppgifter till sådan budget- och skuldrådgivning som bedrivs med stöd av 13 kap. 2 § socialtjänstlagen (2025:400).

Om rådgivning tillhandahålls av kreditgivaren är kreditgivaren dessutom skyldig att erbjuda sådan till en konsument som regelbundet överskrider kreditgränsen. Vad som avses med rådgivning framgår av 1 kap. 3 §. Att ett överskridande sker regelbundet innebär att det sker någorlunda frekvent. Vilka särskilda skyldigheter i övrigt som kreditgivaren har vid rådgivning framgår av 3 kap. 6–8 §§.

15 § Ett kontoutdrag enligt 13 § och en underrättelse enligt 14 § första och tredje styckena ska lämnas i en handling eller i den form som konsumenten har valt enligt 3 §.

Paragrafen innehåller regler om hur kontoutdrag och underrättelser vid kontokrediter ska lämnas. Paragrafen motsvarar 20 § fjärde stycket 2010 års lag. Paragrafen genomför delvis artikel 24.1 och 24.2 och artikel 25.1 och 25.2 i direktivet. Övervägandena finns i avsnitt 6.14.

Jämfört med vad som hittills gällt görs ett tillägg i paragrafen om hur kontoutdrag och underrättelser om avgiftshöjningar och överskridanden ska lämnas. De ska lämnas i en handling eller i den form som konsumenten har valt enligt 3 §, se kommentaren till den paragrafen.

Kontantinsats vid kreditköp

16 § Vid kreditköp av en vara ska säljaren ta ut en kontantinsats av köparen i enlighet med god kreditgivningssed. Kontantinsatsen ska motsvara minst 20 procent av varans kontantpris, om inte särskilda förhållanden ger anledning till något annat.

Som kontantinsats anses inte betalning med medel som köparen får låna av säljaren eller av någon annan kreditgivare på grund av en överenskommelse mellan denne och säljaren.

Paragrafen reglerar vad som gäller beträffande kontantinsats vid kreditköp och motsvarar 26 § i 2010 års lag (jämför prop. 2009/10:242 s. 110). Övervägandena finns i avsnitt 6.12.

17 § Om en näringsidkare för sin egen eller någon annans räkning säljer en vara utan att följa 16 §, ska det anses utgöra en åtgärd i strid med 5 § marknadsföringslagen (2008:486).

Paragrafen reglerar frågan om marknadsrättsliga sanktioner när en näringsidkare inte efterlever 16 §. Paragrafen motsvarar 27 § i 2010 års lag (jämför prop. 2009/10:242 s. 110). Övervägandena finns i avsnitt 6.12.

Konsumentens rättigheter vid överlåtelse av fordran

18 § Om kreditgivaren har överlåtit sina rättigheter enligt kreditavtalet, får konsumenten mot den nye kreditgivaren göra samma invändningar som han eller hon vid överlåtelsen kunde göra mot överlåtaren. Detsamma gäller när kreditgivaren har pantsatt sina rättigheter enligt kreditavtalet.

Överlåtaren ska informera konsumenten om överlåtelsen.

Paragrafen behandlar konsumentens rätt vid överlåtelse och pantsättning av ett kreditavtal. Paragrafen motsvarar 28 § i 2010 års lag (jämför prop. 2009/10:242 s. 110–111). Paragrafen genomför artikel 39 i direktivet. Övervägandena finns i avsnitt 6.12.

Konsumentens rätt att framställa invändningar vid kreditköp

19 § Vid kreditköp får konsumenten mot kreditgivarens krav på betalning framställa samma invändningar på grund av köpet som han eller hon kan göra mot säljaren. Konsumenten får också invända att han eller hon har betalat till säljaren eller har en överenskommelse med denne. Detta gäller dock inte om konsumenten visste att säljaren saknade rätt att ta emot betalningen eller ingå överenskommelsen och inte heller om konsumenten uppsåtligen eller av grov oaktsamhet underlät att skaffa sig kunskap om detta.

Om konsumenten på grund av köpet har anspråk på återbetalning, skadestånd eller annan penningprestation, svarar kreditgivaren lika med säljaren för att anspråket fullgörs. Kreditgivaren är dock inte skyldig att betala mer än vad konsumenten har tagit emot med anledning av krediten.

Paragrafen innehåller bestämmelser om konsumentens rättigheter mot kreditgivaren vid ett kreditköp. Den motsvarar 29 § i 2010 års lag (jämför prop. 2009/10:242 s. 111). Paragrafen genomför artikel 27.2 och 27.3 i direktivet. Övervägandena finns i avsnitt 6.12.

Förbud mot löpande fordringshandling vid kreditköp

20 § Vid kreditköp får kreditgivaren inte ta emot en av konsumenten ingången växelförbindelse som avser en fordran på grund av kreditköpet. Kreditgivaren får inte heller till bevis för sin fordran ta emot ett av konsumenten utfärdat löpande skuldebrev eller någon annan av denne ingången skuldförbindelse som är av ett sådant slag att konsumentens rätt att framställa invändningar på grund av köpet inskränks om skuldförbindelsen överläts eller pantsätts till en borgenär som är i god tro.

Första stycket första meningen gäller inte egna växlar som är utställda av banker.

Den som uppsåtligen bryter mot förbud enligt denna paragraf döms till böter.

I paragrafen föreskrivs ett förbud mot löpande fordringshandlingar vid kreditköp. Paragrafen motsvarar 30 § i 2010 års lag (jämför prop. 2009/10:242 s. 111–112). Övervägandena finns i avsnitt 6.12.

Förbud mot avräkning

21 § Ett belopp som konsumenten betalat för avräkning på en viss fordran på grund av krediten får kreditgivaren inte först räkna av på någon annan fordran.

Paragrafen innehåller ett förbud mot viss avräkning. Paragrafen motsvarar 31 § i 2010 års lag (jämför prop. 2009/10:242 s. 112). Övervägandena finns i avsnitt 5.3.

Undantag från bestämmelserna om avtalet

22 § För en särskild fakturakredit gäller inte kraven på dokumentation i 2 §.

För en värdepapperskredit gäller inte kraven på dokumentation i 2 § andra–fjärde styckena.

I paragrafen anges undantag från ett antal av kapitlets bestämmelser för vissa slags krediter. Paragrafen motsvarar delvis 4 § 2010 års lag. Paragrafens undantag möjliggörs av artikel 2.2 e och 2.2 h. Övervägandena finns i avsnitt 6.1.

I paragrafen görs undantag för särskilda fakturakrediter och värdepapperskrediter. Vad som avses med dessa uttryck framgår av 1 kap. 3 §.

För en särskild fakturakredit är inte bestämmelserna om dokumentation i 2 § tillämpliga. För en värdepapperskredit gäller inte kraven på dokumentation i 2 § andra–fjärde styckena.

5 kap. konsumentens ångerrätt

Ångerrätt och ångerfrist

1 § Konsumenten har rätt att frånträda kreditavtalet (ångerrätt) genom att till kreditgivaren lämna eller sända ett meddelande om detta inom 14 dagar från den dag som anges i 2 § (ångerfrist).

Om det vid kreditköp av en vara har avtalats om öppet köp och den tidsfrist som gäller enligt köpeavtalet är längre än tiden i första stycket, ska ångerfristen för kreditavtalet motsvara tidsfristen för köpet.

Paragrafen innehåller bestämmelser om konsumentens rätt att frånträda ett ingånget kreditavtal. Paragrafens första stycke motsvarar 21 § i 2010 års lag (jämför prop. 2009/10:242 s. 107–108). Paragrafen genomför artikel 26.1 första stycket och 26.3 i direktivet. Övervägandena finns i avsnitt 6.15.

Enligt *andra stycket* är ångerfristen vid kreditköp i vissa fall längre än vad som anges i första stycket. Med begreppet öppet köp avses att det avtalats om en rätt för konsumenten att lämna tillbaka varan med full återbetalning. Om det har avtalats om öppet köp vid kreditköp av en vara som sträcker sig längre än 14 dagar innebär bestämmelsen att ångerfristen för kreditavtalet ska förlängas i motsvarande mån.

Vad som avses med kreditköp av en vara framgår av 1 kap. 3 §.

2 § Ångerfristen börjar löpa den dag då kreditavtalet ingås. Ångerfristen börjar dock löpa tidigast den dag då information och avtalsvillkor i enlighet med 4 kap. 2 § kommer konsumenten till handa.

Om information enligt 4 kap. 2 § andra stycket 6 har lämnats börjar ångerfristen trots första stycket aldrig löpa senare än den dag som infaller ett år efter kreditavtalets ingående.

I paragrafen anges vilken dag ångerfristen börjar löpa. Paragrafens första stycke motsvarar 22 § i 2010 års lag (jämför prop. 2009/10:242 s. 108). Paragrafen genomför artikel 26.1 andra stycket och 26.2 i direktivet. Övervägandena finns i avsnitt 6.15.

Andra stycket innebär att det införs en yttre tidsgräns för ångerfristen. Om konsumenten fått information om ångerrätten i enlighet med 4 kap. 2 § andra stycket 6 börjar, trots vad som sägs i första stycket, ångerfristen löpa senast dagen som infaller ett år efter kreditavtalets ingående. Det innebär att avtalet kan frånträdas senast efter ett år och 14 dagar även om den information och de avtalsvillkor som överlämnats är ofullständiga.

3 § Om konsumenten i rätt tid och i en handling eller i den form som konsumenten har valt enligt 4 kap. 3 § har lämnat eller sänt ett meddelande om att han eller hon frånträder kreditavtalet, får meddelandet åberopas även om det försenas, förvanskas eller inte kommer fram.

Paragrafen innehåller en regel om att det är kreditgivaren som bär risken för att ett meddelande från konsumenten om att avtalet frånträds försenas, förvanskas eller inte kommer fram. Paragrafen motsvarar delvis 23 § i 2010 års lag (jämför prop. 2009/10:242 s. 108). Paragrafen genomför artikel 26.1 tredje stycket och artikel 26.5 första stycket a i direktivet. Övervägandena finns i avsnitt 6.15.

Jämfört med vad som gällt hittills preciseras i vilken form meddelandet ska lämnas eller sändas för att regeln ska vara tillämplig. Det ska ske i en handling eller i den form som konsumenten har valt enligt 4 kap. 3 §. Om konsumenten har lämnat eller sänt meddelandet på detta sätt är det kreditgivaren som bär risken för att meddelandet om att avtalet frånträds försenas, förvanskas eller inte kommer fram. Det begränsar inte konsumentens möjlighet att frånträda avtalet på andra sätt. Konsumenten kan alltså även fortsättningsvis lämna ett meddelande såväl muntligt som skriftligt för att utöva sin ångerrätt.

Verkan av att konsumenten utövar sin ångerrätt

4 § Om konsumenten utövar sin ångerrätt, ska konsumenten snarast och senast inom 30 dagar betala tillbaka vad kreditgivaren betalat till konsumenten. Tiden ska räknas från den dag då konsumenten lämnade eller sände sitt meddelande om att avtalet frånträds.

Konsumenten ska även betala ränta på det belopp som ska återbetalas enligt första stycket från och med den dag då konsumenten fick tillgång till krediten till och med den dag då den återbetalas.

Om kreditgivaren med anledning av kreditavtalet har betalat en avgift till det allmänna som inte återbetalas, är konsumenten skyldig att ersätta kreditgivaren för denna.

Paragrafen anger vilka skyldigheter konsumenten har när ångerrätten utövas. Paragrafen motsvarar 24 § första stycket i 2010 års lag (jämför prop. 2009/10:242 s. 109). Paragrafen genomför artikel 26.5 första stycket b och andra stycket i direktivet. Övervägandena finns i avsnitt 6.15.

5 § Om konsumenten utövar sin ångerrätt, ska kreditgivaren snarast och senast inom 30 dagar betala tillbaka de avgifter som konsumenten har betalat med anledning av krediten. Tiden ska räknas från den dag då kreditgivaren tog emot konsumentens meddelande om att kreditavtalet frånträds.

Paragrafen anger vilka skyldigheter kreditgivaren har när ångerrätten utövas. Paragrafen motsvarar 24 § andra stycket i 2010 års lag (jämför prop. 2009/10:242 s. 109). Paragrafen genomför delvis artikel 26.5 andra stycket i direktivet. Övervägandena finns i avsnitt 6.15.

Anknytande avtal

6 § Om konsumenten utövar sin ångerrätt och det med anledning av kreditavtalet har ingåtts ett anknytande avtal om tjänster som tillhandahålls av kreditgivaren eller av någon annan på grund av en överenskommelse mellan denne och kreditgivaren, ska det anknytande avtalet upphöra att gälla utan att konsumenten får åläggas någon påföljd för detta.

Paragrafen innehåller en bestämmelse om återgång av vissa anknytande avtal. Den motsvarar 25 § i 2010 års lag (jämför prop. 2009/10:242 s. 109–110). Paragrafen genomför artikel 26.6 i direktivet. Övervägandena finns i avsnitt 6.15.

Undantag från bestämmelserna om ångerrätt

7 § För en särskild fakturakredit gäller inte bestämmelserna om ångerrätt i detta kapitel.

I paragrafen anges undantag från kapitlets bestämmelser för särskilda fakturakrediter. Vad som avses med särskild fakturakredit framgår av 1 kap. 3 §. Paragrafen motsvarar delvis 4 § i 2010 års lag. Paragrafens undantag möjliggörs av artikel 2.2 h i direktivet. Övervägandena finns i avsnitt 6.2.

6 kap. Betalning av krediten och uppsägning

Konsumentens rätt att betala krediten i förtid

1 § Konsumenten har rätt att betala krediten till kreditgivaren före den avtalade förfallotiden. Om krediten betalas i förtid, har kreditgivaren rätt till ersättning i den omfattning som anges i 7–9 §§.

Kreditgivaren ska på begäran snarast ge konsumenten information om vad en betalning av krediten i förtid innebär. Om en sådan betalning medför kostnader för konsumenten, ska informationen innehålla en uppskattning av kostnaderna och en förklaring av de antaganden som uppskattningen bygger på. Informationen ska lämnas i en handling eller i någon annan läsbar och varaktig form som är tillgänglig för konsumenten.

I paragrafen finns bestämmelser om konsumentens rätt att betala krediten i förtid. Den motsvarar 32 § i 2010 års lag (jämför prop. 2009/10:242 s. 112 och prop. 2015/16:197 s. 272–273). Paragrafen genomför delvis artikel 29.1 i direktivet. Övervägandena finns i avsnitt 6.16.

Kreditgivarens rätt att få betalning i förtid

2 § Kreditgivaren har rätt att få betalning i förtid endast om det har gjorts förbehåll om detta i avtalet och

1. konsumenten sedan mer än en månad är i dröjsmål med betalning av ett belopp som överstiger tio procent av kreditfordran,

2. konsumenten sedan mer än en månad är i dröjsmål med betalning av ett belopp som överstiger fem procent av kreditfordran och dröjsmålet avser två eller flera poster som förfallit vid olika tidpunkter,

3. konsumenten på något annat sätt är i väsentligt dröjsmål med betalning,

4. säkerhet som ställts för krediten har avsevärt försämrats, eller

5. det står klart att konsumenten genom att avvika, skaffa undan egendom eller förfara på något annat sätt undandrar sig att betala sin skuld.

Om säkerhet som ställts för krediten utgörs av förbehåll om återtaganderätt, har kreditgivaren rätt till betalning i förtid på grund av försämrad säkerhet endast om konsumenten uppsåtligt eller genom grov vårdslöshet har orsakat att säkerheten avsevärt försämrats.

I paragrafen finns bestämmelser om kreditgivarens rätt att få betalt i förtid. Den motsvarar 33 § första–andra styckena i 2010 års lag (jämför prop. 2009/10:242 s. 112–113 och prop. 2015/16:197 s. 273–274). Motsvarigheten till 33 § tredje–fjärde styckena framgår av 8 kap. 32 §. Övervägandena finns i avsnitt 6.16.

3 § Om det i annan lag finns bestämmelser om kreditgivarens rätt till betalning i förtid på grund av att en säkerhet som ställts för krediten har försämrats, får kreditgivaren åberopa dem i stället för 2 § första stycket 4.

I paragrafen finns bestämmelser om att 2 § 4 inte hindrar kreditgivarens rätt till förtidsbetalning när så föreskrivs i annan lag. Den motsvarar 35 § i 2010 års lag (jämför prop. 2009/10:242 s. 113). Övervägandena finns i avsnitt 6.16.

4 § Om kreditgivaren vill få betalt i förtid enligt 2 § första stycket 1–3, gäller en uppsägningstid av minst 30 dagar räknat från den tidpunkt då kreditgivaren sänder ett meddelande om uppsägningen i rekommenderat brev till konsumenten under dennes vanliga adress eller uppsägningen utan en sådan åtgärd kommer konsumenten till handa.

Om kreditgivaren har krävt betalning i förtid enligt 2 § första stycket 1–3, är konsumenten ändå inte skyldig att betala i förtid, om han eller hon före utgången av uppsägningstiden betalar det belopp som förfallit jämte dröjsmålsränta. Det samma gäller om konsumenten vid uppsägning enligt 2 § första stycket 4 eller 5 eller enligt andra stycket i samma paragraf genast efter uppsägningen eller inom medgiven uppsägningstid ställer godtagbar säkerhet för fordran.

Om konsumenten tidigare med stöd av andra stycket har befriats från skyldigheten att betala krediten i förtid, gäller inte det stycket.

Paragrafen innehåller bestämmelser om uppsägningstid i vissa fall när kreditgivaren vill få betalt i förtid och om konsumentens möjlighet att undgå verkan av en uppsägning. Paragrafen motsvarar 34 § i 2010 års lag men ändras på så sätt att uppsägningstiden förlängs från minst 4 veckor till minst 30 dagar (jämför prop. 2009/10:242 s. 113). Övervägandena finns i avsnitt 6.16.

5 § Om kreditgivaren vill säga upp en kontokredit eller ändra avtalsvillkoren för en sådan kredit på så sätt att kreditutrymmet minskar ska konsumenten informeras på ett överenskommet sätt minst 30 dagar innan uppsägningen eller ändringen av avtalsvillkoren får verkan.

Första stycket gäller inte om kreditgivaren med stöd av 10 § andra stycket säger upp en kontokredit att upphöra omedelbart.

Paragrafen innehåller bestämmelser om underrättelse till konsumenten vid uppsägning av en kontokredit eller när avtalsvillkoren ändras för en sådan kredit på så sätt att kreditutrymmet minskar. Paragrafen saknar svarighet i 2010 års lag. Paragrafen genomför artiklarna 24.3 och 25.4 i direktivet. Övervägandena finns i avsnitt 6.16.

Av *första stycket* framgår att en kreditgivare som vill säga upp en kontokredit eller ändra avtalsvillkoren på så sätt att kreditutrymmet minskar ska informera konsumenten minst 30 dagar innan uppsägningen eller ändringen av avtalsvillkoren får verkan. Informationen ska lämnas på det sätt som kreditgivaren och konsumenten kommit överens om. Kreditgivaren och konsumenten kan exempelvis i samband med avtalets ingående komma överens om att även information enligt denna paragraf ska lämnas i den läsbara och varaktiga form som konsumenten kan välja enligt 4 kap. 3 §. En överenskommelse kan även vid en annan tidpunkt göras om att underrättelsen ska skickas på något annat sätt. Vad som avses med kontokredit framgår av 1 kap. 3 §.

Paragrafen reglerar inte förutsättningarna för när en kontokredit får sägas upp eller för att villkoren ska få ändras. Detta följer i stället av bland annat lagen (1915:218) om avtal och andra rättshandlingar på förmögenhetsrättens område och allmänna rättsgrundsatser. För att en ändring eller uppsägning av ett avtal ska få göras krävs även att åtgärden inte står i strid med tvingande regler i denna lag.

Av *andra stycket* framgår att paragrafens första stycke inte gäller om kreditgivaren med stöd av 10 § andra stycket säger upp en kontokredit att upphöra omedelbart. I 10 § finns bestämmelser om uppsägning av avtal med obestämd löptid som är tillämpliga för kontokrediter såvida det saknas en avtalad löptid. Sker en uppsägning enligt 10 § ska konsumenten underrättas enligt den paragrafen.

I 6 § finns särskilda bestämmelser om konsumentens återbetalning när kreditgivaren säger upp en kontokredit eller ändrar avtalsvillkoren för en sådan kredit på så sätt att kreditutrymmet minskar.

I 4 kap. 5 § finns bestämmelser om att konsumenten ska få information om en ändring i kreditavtalet i rimlig tid innan den börjar gälla. För en kontokredit gäller att en ändring av avtalsvillkoren som innebär en minskning av kreditutrymmet måste meddelas på ett överenskommet sätt 30 dagar i förväg.

6 § Om kreditgivaren säger upp en kontokredit eller ändrar avtalsvillkoren för en sådan kredit på så sätt att kreditutrymmet minskar ska kreditgivaren erbjuda konsumenten en möjlighet att återbetala den överskjutande skulden genom tolv lika stora månadsbetalningar jämte kreditränta. Erbjudandet ska lämnas innan verkställighetsåtgärder vidtas.

Paragrafen innehåller bestämmelser om återbetalning av en kontokredit när kreditgivaren säger upp krediten eller ändrar avtalsvillkoren för en

sådan kredit på så sätt att kreditutrymmet minskar. Paragrafen saknar motsvarighet i 2010 års lag. Paragrafen genomför artiklarna 24.4 och 25.5 i direktivet. Övervägandena finns i avsnitt 6.16.

Av paragrafen framgår att kreditgivaren ska erbjuda konsumenten en möjlighet att återbetala ett utnyttjat kreditutrymme för en kontokredit om avtalet antingen sägs upp eller överstiger det avtalade kreditutrymmet till följd av att kreditgivaren ändrat avtalsvillkoren så att kreditutrymmet minskar. I dessa fall ska kreditgivaren erbjuda konsumenten att återbetala den överskjutande skulden genom tolv lika stora månadsbetalningar jämte kreditränta. Vad som avses med kontokredit och kreditränta framgår av 1 kap 3 §. Med överskjutande skuld avses det kreditbelopp som konsumenten utnyttjat och som överstiger kreditutrymmet som gäller enligt det ändrade eller uppsagda avtalet. Att återbetalningen ska ske jämte kreditränta innebär att räntan under återbetalningsperioden inte får vara högre än den som gällde enligt kreditavtalet (jämför definitionen av kreditränta i 1 kap. 3 §). Bestämmelsen hindrar inte kreditgivaren att ta ut en lägre kreditränta (jämför 1 kap. 8 §).

Att kreditgivaren ska erbjuda konsumenten att återbetala kreditbeloppet enligt vad som anges i paragrafen hindrar inte att konsumenten betalar tidigare. Paragrafen hindrar inte heller kreditgivaren från att erbjuda en längre avbetalningstid.

Kreditgivarens erbjudande ska lämnas innan kreditgivaren vidtar verkställighetsåtgärder. Med verkställighetsåtgärder avses detsamma som i 12 §, se kommentaren till den paragrafen. Bestämmelserna i paragrafen är av näringsrättslig natur och är inte avsedda att ha verkan på avtalsförhållandet mellan näringsidkaren och konsumenten.

Paragrafen reglerar inte förutsättningarna för när en kontokredit får sägas upp eller ändras. Regler om uppsägning och ändring av avtal följer i stället av bland annat lagen (1915:218) om avtal och andra rättshandlingar på förmögenhetsrättens område och allmänna rättsgrundsatsen. För att en ändring eller uppsägning av ett avtal ska få ske krävs även att ändringen eller uppsägningen inte står i strid med tvingande regler i denna lag.

Hur kreditfordran ska beräknas vid betalning av krediten i förtid

7 § Vid förtidsbetalning enligt 1–4 §§ ska konsumenten betala ränta för krediten för tiden fram till förtidsbetalningen men inte för tiden därefter. De avgifter och andra kostnader som konsumenten ska betala med anledning av krediten ska sättas ned i förhållande till avtalets återstående löptid. När fordran beräknas ska de grunder som överensstämmer med god kreditgivningssed tillämpas.

Paragrafen innehåller bestämmelser om de kreditkostnader konsumenten ska betala till kreditgivaren vid förtidsbetalning av kredit och att beräkningen av kreditfordran ska göras enligt de grunder som överensstämmer med god kreditgivningssed. Paragrafen motsvarar delvis 36 § första stycket i 2010 års lag (jämför prop. 2009/10:242 s. 113–115 och prop. 2024/25:97 s. 20–21). Paragrafen genomför artikel 29.1. Övervägandena finns i avsnitt 6.16.

Första meningen reglerar nu endast att konsumenten ska betala ränta för tiden fram till förtidsbetalningen men inte för tiden därefter. Att konsumenten är skyldig att betala avgifter och andra kostnader i anledning av krediten framgår i stället av den *andra meningen*. Andra meningen ändras jämfört med 2010 års lag på så sätt att samtliga avgifter och kostnader som konsumenten ska betala i anledning av krediten ska sättas ned vid en förtidsbetalning. Med kostnader och andra avgifter i anledning av krediten avses detsamma som i definitionen av kreditkostnad, se 1 kap. 3 §. Att samtliga avgifter och andra kostnader konsumenten ska betala i anledning av krediten ska sättas ned i förhållande till avtalets återstående löptid innebär att även sådana avgifter för kostnader som kreditgivaren haft under avtalets löptid och som redan är uttömda, så som kostnaden för en kreditprövning eller uppläggningsavgifter, ska reduceras. Det är alltså, till skillnad från vad som hittills gällt, inte bara avgifter och andra kostnader som har en koppling till avtalets löptid som ska sättas ned (jämför prop. 1991/92:83 s. 69 och s. 136–137, se också EU-domstolens avgörande Lexitor, C-383/18, EU:C:2019:702).

Att en nedsättning ska göras i förhållande till kreditavtalets återstående löptid innebär att nedsättningen ska vara proportionerlig i förhållande till den återstående löptiden (se skäl 70 i direktivet).

Att skatter och avgifter som tas ut och betalas direkt till en tredje part inte omfattas av nedsättningen följer av att paragrafen reglerar rättsförhållandet mellan kreditgivaren och konsumenten.

Tredje meningen motsvarar den andra meningen i 36 § första stycket i 2010 års lag. De beräkningsmetoder som i och för sig är förenliga med god kreditgivningssed och som kan användas vid beräkning av kreditgivarens fordran, begränsas dock genom paragrafens andra mening.

8 § Kreditgivaren får inte tillgodoräkna sig någon ersättning för att krediten betalas i förtid. Om krediträntan är bunden när förtidsbetalningen görs, har kreditgivaren dock rätt att ta ut ränteskillnadsersättning av konsumenten enligt 9 § för den tid som återstår, om förbehåll har gjorts om detta och i den utsträckning som det överensstämmer med god kreditgivningssed.

I paragrafen finns bestämmelser om att kreditgivaren som utgångspunkt inte får tillgodoräkna sig någon ersättning för att krediten betalas i förtid samt undantag om krediträntan är bunden när förtidsbetalning görs. Paragrafen motsvarar 36 § andra stycket i 2010 års lag (jämför prop. 2009/10:242 s. 114). Paragrafen genomför artikel 29.2 första stycket i direktivet. Övervägandena finns i avsnitt 6.16.

9 § Ränteskillnadsersättningen får högst motsvara en procent av det förtidsbetalade beloppet eller, om det vid tidpunkten för förtidsbetalningen är kortare tid än ett år kvar av kreditavtalets löptid, en halv procent av det förtidsbetalade beloppet. Ersättningen får dock inte vara större än det belopp som konsumenten skulle ha betalat i ränta under den återstående löptiden enligt kreditavtalet.

Ränteskillnadsersättning får inte tas ut för den del av räntan som motsvaras av en kreditgarantiavgift, när statlig kreditgaranti har lämnats och avgift tas ut för garantin. Ersättning får inte heller tas ut vid en betalning av en kontokredit eller vid en betalning från en försäkring som garanterar återbetalning av krediten.

Om kreditgivaren utnyttjar en rätt att återta varan enligt 7 kap. 1 §, tillämpas 7 kap. 3 och 4 §§ vid den uppgörelse som då ska ske mellan parterna.

I paragrafen finns bestämmelser om beräkning av ränteskillnadsersättningen. Ytterligare förutsättningar för ränteskillnadsersättning finns i 8 §. Paragrafen motsvarar 36 § fjärde–sjätte styckena i 2010 års lag (jämför prop. 2024/25:97 s. 21 och prop. 2009/10:242 s. 114–115). Paragrafen genomför artikel 29.2, 29.3 och 29.5 i direktivet. Övervägandena finns i avsnitt 6.16.

Uppsägning av kreditavtal med obestämd löptid

10 § Konsumenten får när som helst säga upp ett kreditavtal med obestämd löptid. Om någon uppsägningstid inte har avtalats, upphör avtalet att gälla omedelbart. Om en uppsägningstid har avtalats, upphör avtalet att gälla den dag då uppsägningstiden löper ut. Uppsägningstiden får inte vara längre än en månad.

Kreditgivaren får säga upp ett kreditavtal med obestämd löptid endast om det har avtalats. Uppsägningstiden ska vara minst två månader. Har konsumenten inte utnyttjat krediten, får kreditgivaren säga upp kreditavtalet att upphöra omedelbart, om det har avtalats och är skäligt. Konsumenten ska innan han eller hon förlorar rätten till krediten informeras om uppsägningen och om skälen för den. Om det finns särskilda skäl, får information i stället lämnas omedelbart därefter.

En uppsägning eller en underrättelse enligt andra stycket ska lämnas i en handling eller i den form som konsumenten har valt enligt 4 kap. 3 §.

Paragrafen innehåller regler om uppsägning av ett kreditavtal med obestämd löptid, det vill säga avtal som gäller tills vidare. Paragrafen motsvarar 37 § i 2010 års lag (jämför prop. 2009/10:242 s. 71–74). Paragrafen genomför artikel 28 i direktivet. Övervägandena finns i avsnitt 6.16.

Tredje stycket ändras på så sätt att kreditgivaren ska lämna en uppsägning eller en underrättelse enligt andra stycket i en handling eller i den form som konsumenten valt enligt 4 kap. 3 §, se kommentaren till den paragrafen.

Kreditgivarens skyldigheter vid betalningssvårigheter hos konsumenten

11 § En kreditgivare ska ha rutiner och riktlinjer för att tidigt upptäcka om konsumenten har ekonomiska svårigheter.

Om kreditgivaren upptäcker att konsumenten har ekonomiska svårigheter ska kreditgivaren informera konsumenten om vart han eller hon kan vända sig för att få stöd i budget- och skuldfrågor.

Paragrafen ställer krav på rutiner och riktlinjer för att tidigt upptäcka om konsumenten har ekonomiska svårigheter. Paragrafen saknar motsvarighet i 2010 års lag. Paragrafen genomför artikel 36.2 och 36.3. Övervägandena finns i avsnitt 6.19.

Första stycket anges att en kreditgivare ska ha rutiner och riktlinjer för att tidigt upptäcka om konsumenten har ekonomiska svårigheter. Med riktlinjer avses en övergripande plan för vad som gäller för att identifiera ekonomiska svårigheter medan rutiner avser den praktiska tillämpningen av riktlinjerna. Rutinerna och riktlinjerna ska ha den inriktningen att genom tidig upptäckt av ekonomiska svårigheter öka förutsättningarna för konsumenten att komma till rätta med sina problem.

Om kreditgivaren genom sina rutiner och riktlinjer identifierar en konsument som har ekonomiska svårigheter framgår av *andra stycket* att kreditgivaren har en skyldighet att hänvisa konsumenten till budget- och skuldrådgivare. Det kan handla om att ge konsumenten kontaktuppgifter till sådan budget- och skuldrådgivning som bedrivs med stöd av 13 kap. 2 § socialtjänstlagen (2025:400).

12 § Om konsumenten är i dröjsmål med en betalning enligt kreditavtalet ska kreditgivaren, när det är lämpligt, erbjuda konsumenten alternativ till verkställighetsåtgärder som innefattar en ändring av kreditavtalet. Vid bedömningen av om det är lämpligt med ett erbjudande ska kreditgivaren beakta konsumentens personliga omständigheter och återbetalningsförmåga.

Paragrafen ställer krav på att näringsidkaren, när det är lämpligt, ska erbjuda konsumenten ett alternativ till verkställighetsåtgärder. Paragrafen motsvarar delvis 20 d § i 2010 års lag (jämför prop. 2023/24:23 s. 193–194). Paragrafen genomför artikel 35.1, 35.2 och 35.5 i direktivet. Övervägandena finns i avsnitt 6.17.

I *första meningen* framgår att en kreditgivare, när det är lämpligt, ska erbjuda en konsument som är i dröjsmål med betalning enligt kreditavtalet, alternativ till verkställighetsåtgärder. Med verkställighetsåtgärder avses detsamma som i 2010 års lag. Det är kreditgivaren som ska bedöma om det är lämpligt att erbjuda ett sådant alternativ mot bakgrund av de kriterier som framgår av tredje meningen. Alternativet ska innefatta en ändring av avtalsvillkoren. Exempel på ändringar som kan erbjudas är att konsumenten ges skäligen anstånd med en avbetalning eller att kreditgivaren på annat sätt underlättar konsumentens möjligheter att betala krediten. I 4 kap. 12 § finns bestämmelser som begränsar möjligheten att ge upprepade betalningsanstånd. Kreditgivaren kan utöver en ändring av avtalsvillkoren även erbjuda andra typer av åtgärder, som en refinansiering av krediten.

I *andra meningen* framgår att kreditgivaren vid bedömningen av om det är lämpligt att erbjuda ett alternativ till en verkställighetsåtgärd ska beakta konsumentens personliga omständigheter och återbetalningsförmåga. Ett alternativ till verkställighetsåtgärder kan anses lämpligt om det förbättrar konsumentens förutsättningar att återbetala krediten. Så kan vara fallet om konsumentens dröjsmål beror på tillfälliga betalningssvårigheter som inom kort kan undanröjas. Ett alternativ till verkställighetsåtgärder kan inte anses lämpligt om det riskerar att leda till ofördelaktiga kreditvillkor som kan innebära en ökad skuldsättning för konsumenten. Ytterligare ett exempel på när det inte är lämpligt att erbjuda alternativ till verkställighetsåtgärder är om konsumenten har varaktiga betalningsproblem och ett alternativ till verkställighetsåtgärder endast skulle fördröja verkställighetsförfaranden utan att förbättra konsumentens förmåga att återbetala krediten. Kreditgivaren kan även beakta om alternativ tidigare har erbjudits konsumenten. Kreditgivaren är inte skyldig att upprepat erbjuda alternativ om konsumenten inte besvarar erbjudandet inom rimlig tid.

Bestämmelserna i paragrafen är av näringsrättslig natur och är inte avsedda att ha verkan på avtalsförhållandet mellan näringsidkaren och konsumenten.

Undantag från bestämmelserna om betalning av krediten och uppsägning

13 § För en särskild fakturakredit gäller inte bestämmelserna om uppsägning av kreditavtal med obestämd löptid enligt 10 §.

För en värdepapperskredit gäller inte bestämmelserna om uppsägning av kreditavtal med obestämd löptid enligt 10 § eller kreditgivarens skyldigheter vid betalningssvårigheter hos konsumenten enligt 11 och 12 §§.

I paragrafen anges undantag från ett antal av kapitlets bestämmelser för vissa slags krediter. Paragrafen motsvarar delvis 4 § 2010 års lag. Övervägandena finns i avsnitt 5.3. Paragrafens undantag möjliggörs av artikel 2.2 e och 2.2 h.

I paragrafen görs undantag för särskilda fakturakrediter och värdepapperskrediter. Vad som avses med dessa uttryck framgår av 1 kap. 3 §.

För en särskild fakturakredit är inte bestämmelserna om uppsägning av kreditavtal med obestämd löptid enligt 10 § eller näringsidkarens skyldigheter vid dröjsmål med betalning i 11 och 12 §§ tillämpliga. För en värdepapperskredit är bestämmelserna om uppsägning av kreditavtal med obestämd löptid enligt 10 § eller näringsidkarens skyldigheter vid dröjsmål med betalning enligt 11 och 12 §§ inte tillämpliga.

7 kap. Återtaganderätt vid kreditköp av vara

Förutsättningar för återtaganderätt

1 § Ett förbehåll om återtaganderätt får göras gällande endast om

1. säljaren har gjort förbehållet i samband med köpet för att trygga sin rätt till betalning, och

2. den tidpunkt har inträtt då konsumenten enligt 6 kap. 2 och 3 §§ ska fullgöra sin skyldighet att betala i förtid.

Om köparen, innan varan återtas, betalar vad som har förfallit till betalning jämte dröjsmålsränta och kostnader enligt de grunder som anges i 3 § tredje–femte styckena, får kreditgivaren inte återta varan på grund av dröjsmål med betalningen. Grundas återtaganderätten på att säkerhet för krediten har försämrats eller att köparen undandrar sig att betala sin skuld, får kreditgivaren inte återta varan om köparen innan varan återtas ställer godtagbar säkerhet för fordran.

I paragrafen finns bestämmelser om återtaganderätt vid kreditköp. Den motsvarar 38 § andra stycket i 2010 års lag (jämför prop. 2009/10:242 s. 116). Vad som avses med ett förbehåll om återtaganderätt framgår av 1 kap. 3 §. Övervägandena finns i avsnitt 6.18.

2 § Om näringsidkaren använder ett förbehåll om återtagande vid försäljning av en vara som med hänsyn till sin beskaffenhet eller sitt värde eller på grund av förhållandena på marknaden inte är lämpad som creditsäkerhet, kan näringsidkaren förbjudas att i framtiden i liknande fall använda sådana förbehåll. I fråga om förbud gäller i övrigt lagen (1994:1512) om avtalsvillkor i konsumentförhållanden.

I paragrafen finns bestämmelser om möjlighet att i vissa fall förbjuda att en näringsidkare använder sig av återtagandeförbehåll. Den motsvarar 39 § i 2010 års lag (jämför prop. 2009/10:242 s. 116–117). Vad som avses med ett förbehåll om återtaganderätt framgår av 1 kap. 3 §. Övervägandena finns i avsnitt 6.18.

Uppgörelse när vara återtas

3 § Om kreditgivaren vill utnyttja en rätt att återta varan, ska avräkning göras mellan kreditgivaren och köparen.

Vid avräkningen ska köparen tillgodoräknas varans värde vid återtagandet. Värdet beräknas efter vad kreditgivaren kan antas få ut genom att på lämpligt sätt sälja varan.

Kreditgivaren får tillgodoräkna sig den obetalda delen av kreditfordran efter avräkning enligt 6 kap. 7–9 §§ samt i förekommande fall dröjsmålsränta, dock inte enligt högre räntesats än som anges i 6 § räntelagen (1975:635).

Kreditgivaren får dessutom tillgodoräkna sig ersättning för utsökningssavgift, skäligen kostnad för transport av varan samt utgift för inställelse vid förrättning för återtagande, om kreditgivaren har behövt inställa sig för att tillvarata sin rätt. När ersättning bestäms för utgift för inställelse tillämpas bestämmelserna om beräkning av ersättning av allmänna medel till vittne.

I mål om handräckning för återtagande får kreditgivaren tillgodoräkna sig även skäligen ersättning för eget arbete med anledning av målet samt arvode till ombud eller biträde.

Paragrafen reglerar den avräkning som ska göras när en vara återtas. Den motsvarar 40 § i 2010 års lag (jämför prop. 2009/10:242 s. 117). Övervägandena finns i avsnitt 6.18.

4 § Om köparen vid avräkningen tillgodoräknas ett större belopp än kreditgivaren, får varan återtas endast om kreditgivaren betalar mellanskillnaden till köparen eller, när varan värderats av Kronofogdemyndigheten, nedsätter mellanskillnaden hos myndigheten.

Om kreditgivaren för att kunna återta varan har varit tvungen att betala en skuld som köparen har, får kreditgivaren när första stycket tillämpas räkna av sådan betalning mot mellanskillnad till köparens förmån. Detsamma gäller om kreditgivaren för att varan efter återtagande ska kunna användas på avsett sätt har varit tvungen att betala en sådan skuld.

Tillgodoräknas kreditgivaren ett större belopp än köparen, får kreditgivaren inte kräva ut mellanskillnaden (restskulden) i annat fall än då varan har minskat väsentligt i värde genom att köparen vanvårdat varan.

I paragrafen regleras vissa frågor som kan uppkomma vid avräkningen mellan kreditgivaren och konsumenten när en vara återtas. Bestämmelsen motsvarar av 41 § i 2010 års lag (jämför prop. 2009/10:242 s. 117). Övervägandena finns i avsnitt 6.18.

Återlösande av en vara som återtagits

5 § Köparen får inom 14 dagar återlösa en vara som har återtagits. Om köparen vill återlösa varan, ska han eller hon betala kreditgivaren varans värde vid återtagandet samt den restskuld som kan finnas enligt avräkningen.

Paragrafen handlar om köparens rätt att återlösa en vara som har återtagits. Den motsvarar 42 § i 2010 års lag (jämför prop. 2009/10:242 s. 118). Övervägandena finns i avsnitt 6.18.

Handräckning av en vara som återtagits

6 § Kreditgivaren får hos Kronofogdemyndigheten ansöka om handräckning för att återta varan under förutsättning att det för kreditköpet i en handling eller i någon

annan läsbar och varaktig form som är tillgänglig för köparen har dokumenterats uppgifter om förbehållet om återtaganderätt, kontantpriset, kreditbeloppet, kreditavtalets löptid, kreditfordran och tidpunkterna för betalning. Dokumentet ska ha undertecknats av köparen eller skrivits under av denne med en sådan avancerad elektronisk underskrift som avses i artikel 3 i Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 910/2014 av den 23 juli 2014 om elektronisk identifiering och betrodda tjänster för elektroniska transaktioner på den inre marknaden och om upphävande av direktiv 1999/93/EG, i den ursprungliga lydelsen.

En ansökan om handräckning ska göras skriftligen. Det ska anges i ansökan hur stor del av kreditfordran som är obetald. Om kreditgivaren gör anspråk på dröjsmålsränta, ska det också uppges i ansökan vad kreditgivaren fordrar i den delen. En styrkt kopia av det dokument som anges i första stycket ska bifogas ansökan.

Paragrafen behandlar möjligheten att söka handräckning för att återta en vara som har sålts med återtagandeförbehåll. Den motsvarar 43 § i 2010 års lag (jämför prop. 2009/10:242 s. 118, prop. 2011/12:28 s. 26–27 och prop. 2015/16:72 s. 164). Övervägandena finns i avsnitt 6.18.

7 § Handräckning får beviljas endast om det är uppenbart att de förutsättningar för återtagande som anges i 1 § föreligger.

Om ett förbehåll om återtaganderätt har använts i strid med förbud enligt 2 §, får handräckning inte beviljas.

Handräckning eller verkställighet av dom, varigenom köparen har förpliktats att lämna tillbaka en vara som har sålts med förbehåll om återtaganderätt, får inte beviljas i fråga om sådana varor som enligt 5 kap. 1–3 §§ utsökningsbalken ska undantas från utmätning.

I paragrafen anges under vilka förutsättningar handräckning och verkställighet av dom får beviljas. Paragrafen motsvarar 44 § i 2010 års lag (jämför prop. 2009/10:242 s. 118). Övervägandena finns i avsnitt 6.18.

8 § I fråga om handräckning och verkställighet av dom, som anges i 7 § tredje stycket, tillämpas i övrigt 12 § andra och tredje styckena samt 15–18 §§ lagen (1978:599) om avbetalningsköp mellan näringsidkare m.fl. varvid hänvisningen i 16 § tredje stycket till 10 § första stycket ska avse 4 § första stycket denna lag.

I paragrafen hänvisas till lagen om avbetalningsköp mellan näringsidkare m.fl. när det gäller vissa frågor om handräckning och verkställighet av dom. Paragrafen motsvarar 45 § i 2010 års lag (jämför prop. 2009/10:242 s. 118). Övervägandena finns i avsnitt 6.18.

Förbud mot utmätning

9 § En vara som har sålts med förbehåll om återtaganderätt får inte utmätas för en fordran som grundar sig på kreditköpet.

I paragrafen finns ett förbud mot utmätning av den vara som sålts med återtagandeförbehåll för en fordran som grundar sig på köpet i fråga. Paragrafen motsvarar 46 § i 2010 års lag (jämför prop. 2009/10:242 s. 118–119). Övervägandena finns i avsnitt 6.18.

8 Kap. Bostadskrediter

Allmän information

1 § Näringsidkaren ska tillhandahålla allmän information om bostadskrediter som näringsidkaren erbjuder konsumenterna. Informationen ska innehålla de uppgifter som avses i 2 kap. 1 § andra stycket, samt uppgifter om

1. säkerheter som kan komma att krävas för ingående av kreditavtalet,
2. vilken valuta som bostadskrediten kan erbjudas i och, i förekommande fall, en förklaring av vad det innebär för konsumenten att ta en bostadskredit i utländsk valuta,

3. att iakttagande av kreditvillkoren i förekommande fall inte garanterar att hela kreditbeloppet är återbetalt vid kredittidens slut,

4. vilka krav på värdering av en säkerhet som ställs, vem som är ansvarig för att värderingen utförs och huruvida kostnader för värderingen kommer att uppstå för konsumenten, och

5. huruvida det krävs att konsumenten, i stället för att öppna ett konto, ansluter sig till en tjänst som möjliggör betalning av amorteringar och kostnader.

Informationen enligt första stycket behöver inte tillhandahållas av en kreditförmedlare som inte uppträder som ombud för en kreditgivare.

Paragrafen, liksom kapitlet, reglerar vad som gäller för bostadskrediter (se 1 kap. 7 §). Paragrafen innehåller bestämmelser om allmän information som ska tillhandahållas av näringsidkare som erbjuder bostadskrediter. Paragrafen motsvarar delvis 6 b § första och andra styckena i 2010 års lag (jämför prop. 2015/16:197 s. 255–256). Övervägandena finns i avsnitt 6.4.

Genom en hänvisning till 2 kap. 1 § andra stycket framgår att allmän information om bostadskrediter, utöver vad som anges av förevarande paragraf, ska innehålla de uppgifter som avses i det stycket, se kommentaren till den paragrafen.

Hur allmän information ska tillhandahållas

2 § Informationen enligt 1 § ska tillhandahållas på ett klart och begripligt sätt i en handling eller i någon annan läsbar och varaktig form som är tillgänglig för konsumenten eller i någon annan elektronisk form.

Paragrafen innehåller bestämmelser om hur den allmänna informationen ska tillhandahållas. Den motsvarar delvis 6 b § tredje stycket i 2010 års lag (jämför prop. 2015/16:197 s. 254). Övervägandena finns i avsnitt 6.4.

I paragrafen görs ett tillägg om att informationen ska tillhandahållas på ett klart och begripligt sätt. Ett likalydande krav gäller för allmän information om andra krediter än bostadskrediter, se kommentaren till 2 kap. 2 §.

Marknadsföring

3 § För marknadsföring av bostadskrediter gäller 2 kap. 3–5 §§ om måttfull och otillbörlig marknadsföring.

Paragrafen behandlar vad som ska gälla vid marknadsföring av bostadskrediter. Paragrafen motsvarar 6 a § i 2010 års lag (jämför prop. 2017/18:72 s. 62–63). Övervägandena finns i avsnitt 6.5.

Genom hänvisningar till 2 kap. 3–5 §§ framgår att bestämmelser om måttfull och otillbörlig marknadsföring är tillämpliga vid marknadsföring av bostadskrediter, se kommentaren till de paragraferna.

4 § Näringsidkaren ska vid marknadsföring av avtal om bostadskrediter lämna information enligt 2 kap. 6 § och 7 § första stycket. I de fall som avses i 2 kap. 6 § andra stycket ska näringsidkaren även lämna information om

1. näringsidkarens namn, organisationsnummer och adress,
2. huruvida kreditavtalet förutsätter att krediten ska vara förenad med panträtt i fast egendom, tomträtt eller bostadsrätt eller liknande rätt eller vara förenad med motsvarande rätt i byggnad som inte hör till fastighet, och
3. huruvida valutakursförändringar kan komma att påverka de belopp som ska betalas av konsumenten.

Paragrafen innehåller regler om vilken information som ska lämnas vid marknadsföring av avtal om bostadskrediter och hur informationen ska lämnas. Paragrafen motsvarar 7 § och 7 a § första stycket i 2010 års lag (jämför prop. 2015/16:197 s. 255–256). Övervägandena finns i avsnitt 6.5.

Genom hänvisningar i paragrafens *första mening* till framgår att näringsidkaren vid marknadsföring av avtal om bostadskrediter ska lämna information med de uppgifter och på det sätt som anges i 2 kap. 6 § och 7 § första stycket, se kommentaren till de paragraferna.

5 § En kreditförmedlare ska vid marknadsföring av bostadskrediter lämna information om huruvida förmedlingen sker i samarbete med någon viss kreditgivare eller är oberoende.

Paragrafen innehåller bestämmelser om viss information som ska lämnas av en kreditförmedlare vid marknadsföring av bostadskrediter. Paragrafen motsvarar 48 § första stycket i 2010 års lag (jämför prop. 2009/10:242 s. 119–120). Övervägandena finns i avsnitt 6.5.

Information innan avtal om en bostadskredit ingås

6 § Innan ett avtal om en bostadskredit ingås ska näringsidkaren lämna information till konsumenten i enlighet med det standardiserade EU-faktabladet, som ska lämnas i en handling eller i någon annan läsbar och varaktig form som är tillgänglig för konsumenten.

Faktabladet ska lämnas i rimlig tid innan ett kreditavtal ingås och utan onödigt dröjsmål efter det att konsumenten lämnat uppgifter om sina önskemål och behov samt de uppgifter som behövs för en kreditprövning.

Om faktabladet har lämnats före ett bindande erbjudande enligt 18 § och villkoren i erbjudandet skiljer sig från uppgifterna i faktabladet, ska ett nytt faktablad lämnas tillsammans med erbjudandet.

Paragrafen innehåller regler om den information som ska ges till en konsument innan ett avtal om en bostadskredit ingås. Den motsvarar 9 a § första och andra styckena i 2010 års lag (jämför prop. 2015/16:197 s. 257–258). Övervägandena finns i avsnitt 5.3.

7 § Vid sådan telefonförsäljning av en bostadskredit som avses i 3 kap. 11 § första stycket lagen (2005:59) om distansavtal och avtal utanför affärslokaler tillämpas det stycket och 3 kap. 9 § samma lag i stället för 6 §. Den beskrivning av den finansiella tjänstens huvudsakliga egenskaper som ska ges enligt den lagen ska åtminstone innehålla de uppgifter som avses i det i 6 § angivna standardiserade EU-faktabladets del A, avsnitten 3–6.

Paragrafen innehåller särskilda regler om information som ska lämnas vid telefonförsäljning av bostadskrediter. Den motsvarar 10 a § första stycket i 2010 års lag (jämför prop. 2015/16:197 s. 70–71). Övervägandena finns i avsnitt 5.3.

8 § För en bostadskredit där kreditfordran ska betalas tillbaka först i samband med att den egendom som utgör säkerhet överläts med anledning av att låntagaren uppnår en viss ålder eller på grund av låntagarens sviktande hälsa eller död gäller 3 kap. 1 eller 5 § i stället för 6 eller 7 §.

Paragrafen behandlar den information som ska lämnas innan ett avtal om en viss typ av bostadskredit ingås. Den motsvarar 9 a § tredje stycket och 10 a § andra stycket i 2010 års lag (jämför prop. 2015/16:19 s. 257–259). Övervägandena finns i avsnitt 5.3.

Information och dokumentation vid rådgivning

9 § För rådgivning om bostadskrediter gäller kraven på information och dokumentation i 3 kap. 6–8 §§.

Informationen och dokumentationen ska i stället för vad som anges i 3 kap. 7 och 8 §§ lämnas i en handling eller i någon annan läsbar och varaktig form som är tillgänglig för konsumenten.

Paragrafen innehåller bestämmelser om information som ska lämnas till en konsument om möjligheten att få rådgivning om bostadskrediter. Paragrafen motsvarar 51 och 52 §§ i 2010 års lag (jämför prop. 2015/16:197 s. 278). Övervägandena finns i avsnitt 6.7.

Genom hänvisningar i *första stycket* till 3 kap. 6–8 §§ framgår att bestämmelser om information som ska lämnas till en konsument om möjligheten att få rådgivning om krediter, information som ska lämnas till en konsument som erbjuds rådgivning och den dokumentation som ska föras om rådgivning om krediter är tillämpliga för bostadskrediter, se kommentaren till de paragraferna.

Vissa skyldigheter för kreditförmedlare

10 § En kreditförmedlare av bostadskrediter ska i rimlig tid innan kreditförmedling inleds, i en handling eller i någon annan läsbar och varaktig form som är tillgänglig för konsumenten, informera konsumenten om

1. kreditförmedlarens namn, organisationsnummer och adress,
2. det register där kreditförmedlaren är upptagen som kreditförmedlare och hur detta kan kontrolleras,
3. i tillämpliga fall, att kreditförmedlaren förmedlar kreditavtal uteslutande från en eller vissa kreditgivare och vilka dessa är,
4. huruvida kreditförmedlaren kan erbjuda rådgivning,
5. möjligheterna att framställa klagomål mot kreditförmedlaren eller få en tvist prövad utanför domstol,

6. de avgifter som konsumenten ska betala till kreditförmedlaren för dennes tjänster eller, om avgifterna inte kan fastställas i förväg, metoden för att beräkna avgifterna, och

7. den ersättning som kreditförmedlaren får för förmedlingen från någon annan än konsumenten.

Om ersättningen enligt första stycket 7 inte går att fastställa till beloppet när informationen lämnas, ska kreditförmedlaren informera konsumenten om att ersättningsbeloppet kommer att anges i det standardiserade EU-faktabladet. Om ersättningen skiljer sig åt beroende på vilken kreditgivare som konsumenten ingår ett kreditavtal med, ska kreditförmedlaren dessutom informera konsumenten om detta och, om konsumenten begär det, på vilket sätt ersättningen skiljer sig åt. Om kreditförmedlaren får ersättning från konsumenten för samma förmedling, ska kreditförmedlaren även informera konsumenten om huruvida den ersättning som någon annan än konsumenten betalar kommer att räknas av mot den ersättning som konsumenten betalar.

Paragrafen behandlar den information som en kreditförmedlare av bostadskrediter ska ge konsumenten innan förmedling inleds. Paragrafen motsvarar 49 § första och andra styckena i 2010 års lag (jämför prop. 2015/16:197 s. 275–277). Övervägandena finns i avsnitt 5.3.

11 § En kreditförmedlare av bostadskrediter får ta ut avgifter för sina tjänster endast om information om avgifterna har lämnats samt kreditförmedlaren och konsumenten innan kreditavtalet ingås har avtalat om det i en handling eller i någon annan läsbar och varaktig form som är tillgänglig för konsumenten. Kreditförmedlaren ska också informera kreditgivaren om avgifterna.

Paragrafen behandlar förutsättningarna för en kreditförmedlare av bostadskrediter att ta ut avgifter. Paragrafen motsvarar 48 § andra stycket i 2010 års lag (jämför prop. 2009/10:242 s. 119–120). Övervägandena finns i avsnitt 6.6.

Påföljd vid utebliven information

12 § Om näringsidkaren inte lämnar information i enlighet med 1, 2 och 4–11 §§ ska marknadsföringslagen (2008:486) tillämpas. Sådan information ska anses vara väsentlig vid tillämpning av 10 § tredje stycket marknadsföringslagen.

Paragrafen anger vad som gäller när en näringsidkare inte lämnar information i enlighet med vad som anges i 1, 2 och 4–11 §§. Den motsvarar delvis 11 §, 48 § tredje stycket, 49 § tredje stycket och 53 § i 2010 års lag (jämför prop. 2009/10:242 s. 99 och 120 och prop. 2015/16:197 s. 277 och 279–280). Övervägandena finns i avsnitt 6.8.

Av paragrafen framgår att marknadsföringslagens sanktionssystem ska gälla vid bristande information. Undantaget i 2010 års lag för marknadsföringslagens regler om marknadsstörningsavgift tas bort. Överträdelse av de angivna bestämmelserna kommer alltså att kunna leda till utdömning av marknadsstörningsavgift. Det innebär att marknadsföringslagens sanktionssystem gäller fullt ut vid brister i den allmänna informationen och informationen vid marknadsföring, rådgivning och innan ett kreditavtal ingås.

Näringsidkarens förklaringskyldighet

13 § Näringsidkaren ska ge konsumenten förklaringar i anledning av bostadskrediter enligt 3 kap 13 § första stycket. Förklaringarna ska omfatta avtalets viktigaste egenskaper, de verkningar som avtalet kan medföra och information enligt 6 och 7 §§. För en kreditförmedlare av bostadskrediter ska förklaringarna även omfatta information enligt 10 §.

Paragrafen reglerar näringsidkarens skyldighet att ge förklaringar av de avtal som erbjuds. Paragrafen motsvarar delvis 6 § och 13 b § tredje stycket i 2010 års lag (jämför prop. 2009/10:242 s. 90–91). Paragrafen genomför artikel 12 i direktivet. Övervägandena finns i avsnitt 6.3.

I *första meningen* anges att näringsidkare ska ge konsumenten förklaringar enligt 3 kap. 13 § första stycket, se kommentaren till den paragrafen.

I *andra meningen* anges att förklaringarna även ska omfatta information enligt 6 och 7 §§. Av *tredje meningen* framgår att förklaringarna för en kreditförmedlare även ska omfatta information enligt 10 §. Näringsidkaren ska vid behov ska återge eller förklara den närmare innebörden av informationen enligt de paragrafer det hänvisas till.

14 § Om näringsidkaren handlar i strid med 13 § ska marknadsföringslagen (2008:486) tillämpas. Vid tillämpningen av 5, 23 och 26 §§ marknadsföringslagen ska handlandet anses som otillbörligt mot konsumenter.

Paragrafen, som saknar motsvarighet i 2010 års lag, reglerar vilka påföljder som kan komma i fråga för en näringsidkare som agerar i strid med 14 § om näringsidkarens förklaringskyldighet. Övervägandena finns i avsnitt 9.2.

Kreditprövning

15 § Näringsidkaren ska enligt 3 kap. 15 och 16 §§ pröva om konsumenten har ekonomiska förutsättningar att fullgöra vad han eller hon åtar sig enligt ett avtal om en bostadskredit. Näringsidkaren ska vid sin kreditprövning av en bostadskredit även tillämpa 3 kap. 17 och 18 §§.

En kreditförmedlare av bostadskrediter ska till kreditgivaren vidarebefordra de uppgifter som konsumenten har lämnat om förhållanden som är av betydelse för kreditprövningen.

Paragrafen reglerar näringsidkarens skyldigheter vid en kreditprövning. Paragrafen motsvarar 12 och 50 §§ i 2010 års lag. Övervägandena finns i avsnitt 6.10 och 6.11.

I *första stycket* görs genom en hänvisning till 3 kap. 15 och 16 §§ reglerna om kreditprövning tillämpliga även för bostadskrediter, se kommentarerna till de paragraferna. Även näringsidkarens skyldighet att lämna information till konsumenten i anledning av kreditprövningen är genom hänvisningen till 3 kap. 17 och 18 §§ tillämpliga för bostadskrediter, se kommentaren till de paragraferna.

I *andra stycket* framgår att kreditförmedlare av bostadskrediter ska vidarebefordra de uppgifter som konsumenten har lämnat om förhållanden som är av betydelse för kreditprövningen till kreditgivaren.

16 § För en kreditprövning som avser en bostadskredit ska näringsidkaren även på ett klart och begripligt sätt informera konsumenten om vilka handlingar och

uppgifter i övrigt som konsumenten behöver lämna för kreditprövningen och om att brister i detta avseende kan leda till att bostadskrediten inte beviljas.

Om kreditprövningen innebär att uppgifter kommer att inhämtas från en extern databas, ska konsumenten upplysas om detta.

Kreditprövningen får inte till övervägande del grunda sig på att den avsedda säkerhetens värde överstiger kreditbeloppet eller att säkerheten antas komma att stiga i värde. Detta gäller inte för en bostadskredit där kreditfordran ska betalas först i samband med att den egendom som utgör säkerhet överläts med anledning av att låntagaren uppnår en viss ålder eller på grund av låntagarens sviktande hälsa eller död.

Paragrafen innehåller särskilda bestämmelser om kreditprövningen för bostadskrediter och gäller utöver andra bestämmelser om kreditprövning i lagen. Paragrafen motsvarar 12 a § i 2010 års lag (jämför prop. 2015/16:197 s. 260–261). Övervägandena finns i avsnitt 5.3.

Paragrafen är i huvudsak oförändrad i förhållande till 2010 års lag. Näringsidkarens skyldighet att på ett lämpligt sätt kontrollera de uppgifter som ligger till grund för kreditprövningen framgår i stället av 3 kap. 15 § tredje stycket, som genom hänvisningen i 15 § är tillämplig för bostadskrediter.

Förbud mot villkor om kompletterande tjänster

17 § En näringsidkare får inte ställa upp som villkor för att bevilja en bostadskredit att konsumenten också köper andra finansiella produkter eller tjänster. Näringsidkaren får dock ställa upp som villkor att konsumenten öppnar ett konto eller ansluter sig till en annan tjänst som möjliggör betalningar av krediten.

En näringsidkare som tillsammans med en bostadskredit erbjuder andra finansiella produkter eller tjänster än ett konto eller en annan tjänst som möjliggör betalningar av krediten, utan att det utgör ett villkor för att bevilja krediten, ska förklara för konsumenten vilken ränta som tillämpas om bara ett avtal om en bostadskredit ingås. Näringsidkaren ska också förklara vilka avgifter och andra kostnader som var och en av de andra produkterna eller tjänsterna medför samt om avtal om dessa kan ingås separat. Förklaringarna ska ges till konsumenten tillsammans med och i samma form som ett erbjudande enligt 18 §.

Om konsumenten begär att få förklaringar under kreditavtalets löptid, ska kreditgivaren snarast ge konsumenten sådana.

I paragrafen finns bestämmelser om möjligheten att sälja andra finansiella produkter eller tjänster tillsammans med bostadskrediter. Paragrafen motsvarar 13 c § i 2010 års lag (jämför prop. 2015/16:197 s. 265–266). Övervägandena finns i avsnitt 5.3 och 6.9.

Erbjudande om bostadskrediter

18 § En näringsidkare som vill ingå ett avtal om en bostadskredit med en konsument ska lämna konsumenten ett bindande erbjudande i en handling eller i någon annan läsbar och varaktig form som är tillgänglig för konsumenten. Erbjudandet ska innehålla samtliga kreditvillkor.

Näringsidkaren får inte i erbjudandet ge konsumenten en kortare betänketid än sju dagar för att överväga erbjudandet.

Paragrafen innehåller bestämmelser om näringsidkarens bindande erbjudande till konsumenten beträffande en bostadskredit. Paragrafen mot-

svarar 13 a § i 2010 års lag (jämför prop. 2015/16:197 s. 262–263). Övervägandena finns i avsnitt 5.3.

19 § I fråga om en bostadskredit som är förenad med panträtt i fast egendom, tomträtt eller bostadsrätt eller liknande rätt eller som är förenad med motsvarande rätt i byggnad som inte hör till fastighet ska näringsidkaren förklara vilka faktorer som har påverkat den erbjudna räntan. Förklaringen ska ges till konsumenten tillsammans med och i samma form som ett erbjudande enligt 18 §.

Förklaringen ska innehålla information om

1. den genomsnittliga räntan för motsvarande bostadskrediter som allmänheten erbjuds och som kreditgivaren avtalat om under de närmast föregående tolv månaderna med samma räntebindningstid som den konsumenten erbjuds, redovisad per månad,

2. kreditgivarens finansieringskostnad för motsvarande bostadskrediter med samma räntebindningstid som den som konsumenten erbjuds, och

3. vilka faktorer hänförliga till konsumenten, krediten och säkerheten som näringsidkaren har tagit hänsyn till vid bestämmandet av räntan.

Om konsumenten begär att få en förklaring under avtalets löptid, ska kreditgivaren snarast ge konsumenten en sådan.

I paragrafen finns en skyldighet för näringsidkaren att förklara för konsumenten hur räntan för vissa bostadskrediter har bestämts. Paragrafen motsvarar 13 b § i 2010 års lag (jämför prop. 2015/16:197 s. 263–265). Övervägandena finns i avsnitt 5.3.

20 § Näringsidkaren ska senast när ett erbjudande enligt 18 § lämnas föra en diskussion med konsumenten om amortering och lägga fram ett förslag till en individuellt anpassad amorteringsplan som ligger i konsumentens långsiktiga intresse. Amorteringsplanen ska tillhandahållas i en handling eller i någon annan läsbar och varaktig form som är tillgänglig för konsumenten.

Konsumenten har under kreditavtalets löptid rätt till ett nytt förslag till amorteringsplan, om hans eller hennes förhållanden har ändrats på ett sätt som har betydelse för amorteringsvillkoren eller om det annars finns skäl för det.

Paragrafen innehåller bestämmelser om näringsidkarens skyldighet att diskutera och föreslå hur en bostadskredit ska amorteras. Paragrafen motsvarar 13 d § i 2010 års lag (jämför prop. 2015/16:197 s. 266–267). Övervägandena finns i avsnitt 5.3.

Kreditavtalet

21 § För en bostadskredit gäller kraven på uttryckligt samtycke i 4 kap. 1 §, dokumentation av kreditavtalet i 4 kap. 2 § och information vid ändringar i kreditavtalet i 4 kap. 5 §.

I stället för vad som anges i 4 kap. 5 § ska informationen lämnas i en handling eller i någon annan läsbar och varaktig form som är tillgänglig för konsumenten.

I paragrafen anges vilka regler om kreditavtalet som ska gälla bostadskrediter. Paragrafen motsvarar delvis i 14 och 16 a §§ i 2010 års lag. Övervägandena finns i avsnitt 5.3, 6.12 och 6.14.

I *första stycket* finns en hänvisning till 4 kap. 1 § som innebär att en konsument, för att bli bunden av ett avtal om en bostadskredit eller ett avtal om en kompletterande tjänst till kreditavtalet, måste ha uttryckligen samtyckt till att ingå avtalet, se kommentaren till 4 kap. 1 §. Även närings-

idkarens skyldighet att dokumentera kreditavtalet enligt 4 kap. 2 § och information vid ändringar i kreditavtalet i 4 kap. 4 § är tillämpliga vid bostadskrediter, se kommentarerna till dessa paragrafer.

Ränta och avgifter

22 § För en bostadskredit gäller 4 kap. 6–8 §§ om ränta och avgifter.

För en bostadskredit med en ränta som är bunden under viss del av avtalstiden, minst tre månader, har kreditgivaren, utöver vad som anges i 4 kap. 6 § andra stycket, rätt att vid utgången av en sådan del av avtalstiden ändra räntan så att den motsvarar den ränta som kreditgivaren vid den tidpunkten allmänt tillämpar för nya krediter av motsvarande slag. Det gäller dock endast om det finns förbehåll om det i avtalet och det gäller en bostadskredit med en sammanlagd löptid om minst tio år.

För en bostadskredit ska en underrättelse enligt 4 kap. 8 § första stycket, i stället för vad som anges i första stycket, lämnas i en handling eller i någon annan läsbar och varaktig form som är tillgänglig för konsumenten. Kreditgivaren får underrätta konsumenten om en ränteändring även genom annonsering i dagspress. Sker underrättelsen genom annonsering, ska konsumenten underrättas personligen senast i samband med nästa avisering eller kontoutdrag.

I fråga om en bostadskredit ska konsumenten, utöver vad som framgår i 4 kap. 8 § andra stycket, också underrättas personligen om den nya referensräntan senast i samband med nästa avisering eller kontoutdrag.

Av paragrafen framgår vad som gäller i fråga om ränta och avgifter för bostadskrediter. Paragrafen motsvarar delvis 17–19 §§ i 2010 års konsumentkreditlag (jämför prop. 2009/10:242 s. 105–106 och prop. 2015/16:197 s. 96 och s. 268–269). Övervägandena finns i avsnitt 5.3 och 6.16.

Genom hänvisningen i paragrafens *första stycke* till 4 kap. 6–8 §§ framgår att bestämmelser om förutsättningarna för ränteändringar till konsumentens nackdel, förutsättningarna för att kreditgivaren ska kunna ta ut andra kreditkostnader än ränta för krediten respektive kreditgivarens skyldighet att underrätta konsumenten om ränteändringar, är tillämpliga för bostadskrediter. För innebörden av detta, se kommentarerna till 4 kap. 6–8 §§.

Kontokrediter

23 § Om en bostadskredit ges i form av en kontokredit gäller 4 kap. 13–15 §§ och 6 kap. 5 och 6 §§. I stället för vad som anges i 4 kap. 15 § ska kontoutdraget och underrättelsen lämnas i en handling eller i någon annan läsbar och varaktig form som är tillgänglig för konsumenten.

I paragrafen anges att vissa av lagens bestämmelser om kontokrediter även ska gälla en bostadskredit om den ges i form av en kontokredit. Paragrafens motsvarar delvis 20 §. Övervägandena finns i avsnitt 5.3 och 6.14.

Av paragrafen framgår att vissa av lagens regler om kontokrediter ska tillämpas för bostadskrediter som ges i form av en kontokredit. För den närmare innebörden av reglerna, se kommentarerna till de hänvisade paragraferna.

Bostadskrediter i utländsk valuta

24 § En kreditgivare som beviljar en bostadskredit i utländsk valuta ska, om det finns risk för att valutakursförändringar försämrar konsumentens förmåga att betala kreditfordran, tillhandahålla konsumenten ett arrangemang som begränsar risken.

Paragrafen innehåller en bestämmelse om kreditgivarens skyldighet att tillhandahålla ett arrangemang som syftar till att begränsa den särskilda risk som finns vid bolån i utländsk valuta. Den motsvarar 20 a § i 2010 års lag (jämför prop. 2015/16:197 s. 269–270). Övervägandena finns i avsnitt 5.3.

25 § Kreditgivaren ska varna en konsument som har beviljats en bostadskredit i utländsk valuta när beloppet som den återstående krediten eller de regelbundna amorteringarna uppgår till, på grund av valutakursförändringar tar 20 procent mer i anspråk av konsumentens betalningsutrymme än vad beloppet hade gjort när kreditavtalet ingicks.

Varningar ska lämnas regelbundet under den tid de angivna förhållandena består. Varningarna ska tillhandahållas i en handling eller i någon annan läsbar och varaktig form som är tillgänglig för konsumenten och ska, i förekommande fall, upplysa konsumenten om arrangemanget enligt 24 §.

Paragrafen innehåller bestämmelser om kreditgivarens skyldighet att i vissa fall varna konsumenten för valutarisker. Paragrafen motsvarar 20 b § i 2010 års lag (jämför prop. 2015/16:197 s. 270–272). Övervägandena finns i avsnitt 5.3.

26 § Dokumentationen av ett kreditavtal avseende en bostadskredit i utländsk valuta ska innehålla uppgifter om hur konsumenten skyddas mot valutakursförändringar som har inverkan på konsumentens betalningsförmåga.

Paragrafen innehåller en bestämmelse om vissa särskilda uppgifter som ska finnas med i dokumentationen av ett kreditavtal som avser en bostadskredit i utländsk valuta. Paragrafen motsvarar 20 c § i 2010 års lag (jämför prop. 2015/16:197 s. 272). Övervägandena finns i avsnitt 5.3.

Konsumentens rättigheter vid överlåtelse av fordran

27 § Om kreditgivaren har överlåtit sina rättigheter enligt ett avtal om bostadskrediter gäller 4 kap. 18 §.

Paragrafen behandlar konsumentens rätt vid överlåtelse och pantsättning av ett kreditavtal. Paragrafens innebörd motsvarar 28 § i 2010 års lag (jämför prop. 2009/10:242 s. 110–111). Paragrafen genomför artikel 39 i direktivet. Övervägandena finns i avsnitt 6.12.

Förbud mot avräkning

28 § För en bostadskredit gäller 4 kap. 21 § om förbud mot viss avräkning.

Paragrafen innehåller ett förbud mot viss avräkning. Paragrafen motsvarar 31 § i 2010 års lag (jämför prop. 2009/10:242 s. 112). Övervägandena finns i avsnitt 5.3.

Konsumentens rätt att betala krediten i förtid

29 § Konsumenten har rätt att betala en bostadskredit till kreditgivaren före den avtalade förfallotiden. Om krediten betalas i förtid, har kreditgivaren rätt till ersättning i den omfattning som anges i 31–33 §§.

Kreditgivaren ska på begäran snarast ge konsumenten information enligt 6 kap. 1 § andra stycket.

I paragrafen finns bestämmelser om konsumentens rätt att betala krediten i förtid. Den motsvarar 32 § i 2010 års lag (jämför prop. 2009/10:242 s. 112 och prop. 2015/16:197 s. 272–273). Övervägandena finns i avsnitt 6.16.

Kreditgivarens rätt att få betalning i förtid

30 § Kreditgivaren har rätt att få betalning i förtid för en bostadskredit under de förutsättningar som anges i 6 kap. 2–4 §§.

Kreditgivaren har rätt till betalning i förtid på grund av försämrad säkerhet endast om säkerheten har avsevärt försämrats till följd av någon annan orsak än en allmän prisnedgång på den relevanta marknaden.

I fråga om en bostadskredit som har bunden ränta för hela eller en del av avtalstiden, dock minst tre månader, har kreditgivaren trots vad som sägs i andra stycket och 6 kap. 2 § rätt att få betalning i förtid på den dag då den tid för vilken räntan är bunden löper ut. Detta gäller dock endast om det har gjorts förbehåll om det i avtalet och det finns synnerliga skäl.

Om kreditgivaren vill få betalt i förtid enligt tredje stycket gäller en uppsägningstid av minst 30 dagar räknat från den tidpunkt då kreditgivaren sänder ett meddelande om uppsägningen i rekommenderat brev till konsumenten under dennes vanliga adress eller uppsägningen utan en sådan åtgärd kommer konsumenten till handa.

Om kreditgivaren har krävt betalning i förtid vid uppsägning enligt andra stycket är konsumenten ändå inte skyldig att betala i förtid, om han eller hon genast efter uppsägningen eller inom medgiven uppsägningstid ställer godtagbar säkerhet för fordran. Det gäller dock inte om konsumenten tidigare med stöd av detta stycke har befriats från skyldigheten att betala skulden i förtid.

I paragrafen finns bestämmelser om kreditgivarens rätt att få betalt i förtid. Paragrafen motsvarar 33 och 34 §§ i 2010 års lag (jämför prop. 2009/10:242 s. 112–113 och prop. 2015/16:197 s. 273–274). Övervägandena finns i avsnitt 6.16.

Hur kreditfordran ska beräknas vid betalning av skulden i förtid

31 § Vid förtidsbetalning enligt 29 eller 30 § ska konsumenten betala ränta, avgifter och andra kostnader i den mån det framgår av 6 kap. 7 §.

Paragrafen innehåller bestämmelser om de kreditkostnader konsumenten ska betala till kreditgivaren vid förtidsbetalning av kredit. Paragrafen motsvarar delvis 36 § första stycket i 2010 års lag (jämför prop. 2009/10:242 s. 113–115 och prop. 2024/25:97 s. 20–21). Övervägandena finns i avsnitt 6.16.

Enligt paragrafen ska konsumenten vid en förtidsbetalning enligt 29 eller 30 § betala kreditkostnader enligt vad som framgår av 6 kap. 7 §, se kommentaren till den paragrafen.

32 § Kreditgivaren får inte tillgodoräkna sig någon ersättning för att konsumenten betalat bostadskrediten i förtid utom om förutsättningarna att ta ut ränteskillnadsersättning i 6 kap. 8 § är uppfyllda. Har näringsidkaren rätt att ta ut ränteskillnadsersättning för en bostadskredit, ska dock 33 § tillämpas i stället för 6 kap. 9 § för att fastställa vad ränteskillnadsersättningen högst får uppgå till.

I paragrafen finns bestämmelser om att kreditgivaren som utgångspunkt inte får tillgodoräkna sig någon ersättning för att krediten betalas i förtid samt undantag om bland annat krediträntan är bunden när förtidsbetalning görs. Paragrafen motsvarar 36 § andra stycket i 2010 års lag (jämför prop. 2009/10:242 s. 114). Övervägandena finns i avsnitt 6.16.

33 § Ränteskillnadsersättningen för en bostadskredit får högst uppgå till ett belopp som beräknas utifrån den genomsnittliga marknadsräntan för avtal om byte av räntebetalningar under 20 handelsdagar och som motsvarar skillnaden mellan

- marknadsräntan närmast före det att räntebindingstiden inleddes, med en löptid motsvarande räntebindingstiden, och
- marknadsräntan närmast före det att förtidsbetalningen gjordes, med en löptid motsvarande den återstående räntebindingstiden.

I paragrafen finns bestämmelser om beräkning av ränteskillnadsersättning för en bostadskredit. Ytterligare förutsättningar för ränteskillnadsersättning finns i 32 §. Paragrafen motsvarar 36 § tredje stycket i 2010 års lag (jämför prop. 2024/25:97 s. 20–21). Övervägandena finns i avsnitt 6.16.

34 § Om konsumenten är i dröjsmål med en betalning enligt ett avtal om en bostadskredit gäller 6 kap. 12 §.

I paragrafen framgår regler som gäller om konsumenten är i dröjsmål med betalning. Paragrafen motsvarar delvis 20 d § i 2010 års lag. Övervägandena finns i avsnitt 6.17.

Genom en hänvisning till 6 kap. 12 § blir regler om att kreditgivaren, när det är lämpligt, ska erbjuda konsumenten ett alternativ till verkställighetsåtgärder när denne är i dröjsmål med en betalning enligt kreditavtalet, se kommentaren till den paragrafen.

9 Kap. Tillsyn och överklagande

Tillsynsmyndighet

1 § Konsumentverket utövar tillsyn över att denna lag följs. Verkets tillsyn omfattar dock inte Sveriges riksbank, verksamhet som står under tillsyn av Finansinspektionen eller verksamhet hos Kronofogdemyndigheten.

I paragrafen anges vilken myndighet som svarar för tillsyn över att lagens bestämmelser följs. Paragrafen motsvarar 55 § första stycket i 2010 års lag (jämför prop. 2009/10:242 s. 120–121). Paragrafen genomför artiklarna 37 och 41 i direktivet. Övervägandena finns i avsnitt 9.1.

I och med att lagens tillämpningsområde utvidgas i förhållande till 2010 års lag, utvidgas också tillsynsområdet i motsvarande mån. Vilken verksamhet som står under respektive myndighets tillsyn påverkas även av att tillståndskravet för verksamhet med konsumentkrediter utvidgas, vilket innebär att fler företag än tidigare omfattas av Finansinspektionens tillsyn

(se förslaget till 1 kap. 1 och 2 a §§ samt 3 a kap. 1 § lag om verksamhet med bostadskrediter och vissa andra konsumentkrediter).

Den uttryckliga skyldigheten i 55 § andra stycket i 2010 års lag om att tillsynen ska utövas så att den inte vållar större kostnad eller olägenhet än som är nödvändigt tas bort. Att detta ändå gäller följer av 9 § förvaltningslagen (2017:900).

Upplysningar och inspektioner

2 § En näringsidkare som bedriver varuförsäljning eller som i sin yrkesmässiga verksamhet lämnar, förmedlar eller övertar krediter som avses i denna lag ska lämna de upplysningar om verksamheten som Konsumentverket begär för tillsynen.

Konsumentverket, eller den som verket förordnar, har rätt att för tillsynen göra inspektioner hos näringsidkaren och ta del av de handlingar som behövs.

Om näringsidkaren inte lämnar upplysningarna eller inte tillhandahåller handlingarna, får Konsumentverket förelägga näringsidkaren att fullgöra sin skyldighet. Ett sådant föreläggande får förenas med vite.

Paragrafen innehåller bestämmelser om näringsidkarens skyldigheter och om vissa befogenheter Konsumentverket har vid utövandet av tillsynen. Paragrafen motsvarar 56 § första stycket i 2010 års lag (jämför prop. 2009/10:242 s. 121). Paragrafen genomför artiklarna 33.3 och 41.1 i direktivet. Övervägandena finns i avsnitt 9.2.

Konsumentverkets ingripanden

3 § Om näringsidkaren inte följer 3 kap. 15, 16, 17 eller 18 § eller 8 kap. 15 § första stycket första meningen, får Konsumentverket meddela näringsidkaren en varning. En varning ska förenas med en sanktionsavgift, om överträdelsen inte är ringa. Avgiften tillfaller staten.

Om näringsidkaren tidigare har meddelats en varning eller om överträdelsen är särskilt allvarlig, får Konsumentverket förbjuda näringsidkaren att lämna krediter. Ett beslut om förbud får förenas med vite.

Vid bedömningen av om en överträdelse är särskilt allvarlig ska särskild hänsyn tas till om näringsidkaren vid upprepade tillfällen har brutit i sin skyldighet enligt 3 kap. 15, 16, 17 eller 18 § eller 8 kap. 15 § första stycket första meningen och om bristerna är systematiska.

Ett beslut om förbud gäller omedelbart, om inte något annat anges i beslutet.

I paragrafen behandlas Konsumentverkets befogenheter om en näringsidkare inte gör en tillräcklig kreditprovning innan en kredit beviljas. Paragrafen motsvarar 57 § i 2010 års lag (jämför prop. 2015/16:85 s. 14 och 15 och prop. 2013/14:34 s. 17–18). Paragrafen genomför artiklarna 41.6 och 44 i direktivet. Övervägandena finns i avsnitt 9.2.

4 § Sanktionsavgiften ska bestämmas till lägst femtusen kronor och högst tio miljoner kronor.

Avgiften får inte överstiga tio procent av näringsidkarens omsättning närmast föregående räkenskapsår. Om överträdelsen har skett under näringsidkarens första verksamhetsår eller om uppgifter om omsättningen annars saknas eller är bristfälliga, får omsättningen uppskattas.

När avgiftens storlek bestäms ska särskild hänsyn tas till hur allvarlig den överträdelse är som föranlett varningen.

Avgiften får efterges helt eller delvis, om det finns särskilda skäl.

Paragrafen innehåller regler för hur sanktionsavgiftens storlek ska bestämmas. Paragrafen motsvarar 58 § i 2010 års lag (jämför prop. 2013/14:34 s. 18–19). Paragrafen genomför artiklarna 41.6 och 44 i direktivet. Övervägandena finns i avsnitt 9.2.

5 § Sanktionsavgiften ska betalas till Konsumentverket inom 30 dagar från det att beslutet fått laga kraft eller inom den längre tid som anges i beslutet.

Om avgiften inte betalas inom den tid som anges i första stycket ska Konsumentverket lämna den obetalda avgiften för indrivning. Bestämmelser om indrivning finns i lagen (1993:891) om indrivning av statliga fordringar m.m.

Avgiften faller bort i den utsträckning verkställighet inte har skett inom fem år från det att beslutet har fått laga kraft.

Paragrafen reglerar betalning och indrivning av sanktionsavgift m.m. Den motsvarar 59 § i 2010 års lag (jämför prop. 2013/14:34 s. 19–20). Övervägandena finns i avsnitt 9.2.

Regeln i *andra stycket* om att verkställighet vid indrivning får ske enligt utsökningsbalken har tagits bort. Att detta ändå gäller följer av 3 kap. 1 § första stycket utsökningsbalken (jämför prop. 2021/22:206).

Överklagande

6 § Konsumentverkets beslut enligt 2 § tredje stycket, 3 och 4 §§ får överklagas till allmän förvaltningsdomstol. Andra beslut av Konsumentverket enligt 2 § får inte överklagas.

Prövningstillstånd krävs vid överklagande till kammarrätten.

I paragrafen finns bestämmelser om överklagande av Konsumentverkets beslut i tillsynsfrågor. Paragrafen motsvarar 60 § i 2010 års lag (jämför prop. 2013/14:34 s. 20). Övervägandena finns i avsnitt 9.2.

Ikraftträdande och övergångsbestämmelser

1. Denna lag träder i kraft den 20 november 2026.

2. Genom lagen upphävs konsumentkreditlagen (2010:1846).

3. Den upphävda lagen gäller fortfarande för kreditavtal som har ingåtts före ikraftträdandet. För kreditavtal med obestämd löptid gäller dock 4 kap. 8, 13–15 och 18 §§, 6 kap. 5 § första stycket, 6 och 10 §§ från ikraftträdandet.

4. Den upphävda lagen gäller fortfarande för marknadsföring som har skett före ikraftträdandet.

Genom bestämmelserna genomförs artiklarna 2.2 1, 47 och 48 i direktivet. Övervägandena finns i avsnitt 11.

Enligt *första punkten* träder den nya lagen i kraft den 20 november 2026 och enligt *andra punkten* upphävs 2010 års lag vid samma tidpunkt.

Av allmänna principer följer att den nya lagen är tillämplig endast på avtal som har ingåtts efter ikraftträdandet. I *tredje punkten* tydliggörs att 2010 års lag fortfarande gäller för kreditavtal som har ingåtts före ikraftträdandet. Vissa undantag gäller dock för kreditavtal med obestämd löptid. Bestämmelserna i den nya lagen om underrättelse vid ränteändringar (4 kap. 7 §), om kontoutdrag och underrättelser vid konto-

krediter (4 kap. 13–15 §§), om konsumentens rättigheter vid överlåtelse av fordran (4 kap. 18 §), om uppsägning vid kontokrediter (6 kap. 5 § första stycket), om kreditgivarens skyldighet att erbjuda konsumenten att återbetala fordran innan verkställighetsåtgärder vidtas för en kontokredit (6 kap. 6 §) och om uppsägning av kreditavtal med obestämd löptid (6 kap. 10 §) gäller från ikraftträdandet, även om avtalen i fråga ingåtts tidigare.

I *fjärde punkten* framgår att den upphävda lagen ska tillämpas på marknadsföring som har skett före ikraftträdandet. Om en viss marknadsföringsåtgärd har vidtagits både före och efter ikraftträdandet finns det inga hinder mot att tillämpa den nya lagen.

13.2 Förslaget till lag om ändring i kreditupplysningslagen (1973:1173)

5 a § Vad som gäller om tystnadsplikt i verksamheten hos svenska kreditinstitut, betalningsinstitut, institut för elektroniska pengar, värdepappersbolag och företag som med tillstånd driver verksamhet enligt lagen (2016:1024) om verksamhet med bostadskrediter *och vissa andra konsumentkrediter*, hindrar inte att uppgifter om lämnade krediter, betalningsförsummelse och kreditmissbruk utväxlas för kreditupplysningsändamål inom en krets som utgörs av dessa företag samt sådana företag som har tillstånd av Integritetsskyddsmyndigheten enligt 3 § första stycket.

I den krets som anges i första stycket ingår även utländska kreditinstitut som avses i 4 kap. 1, 2, 4 och 6 §§ lagen (2004:297) om bank- och finansieringsrörelse, utländska företag som avses i 3 kap. 26 och 27 §§ lagen (2010:751) om betaltjänster, utländska företag som avses i 3 kap. 26–28 §§ lagen (2011:755) om elektroniska pengar, utländska företag som avses i 4 kap. 1 och 4 §§ lagen (2007:528) om värdepappersmarknaden och utländska företag som avses i 1 kap. 3 § lagen om verksamhet med bostadskrediter *och vissa andra konsumentkrediter*.

Bestämmelser om användningen av uppgifter om betalningsförsummelse och kreditmissbruk finns även i 7 §.

Paragrafen innehåller regler med undantag från tystnadsplikt för uppgifter som vissa aktörer utväxlar för kreditupplysningsändamål. Ändringarna i första och andra stycket är redaktionella och görs i anledning av att lagen om verksamhet med bostadskrediter byter namn. Övervägandena finns i avsnitt 7.

10 a § *När en uppgift om betalningsförsummelse eller kreditmissbruk i anledning av ett kreditavtal registreras och uppgiften gäller en fysisk person som inte är näringsidkare, ska den som avses med uppgiften informeras om registreringen inom 30 dagar från att registreringen sker. Informationen ska även omfatta personens rättigheter enligt 11 och 12 §§ samt EU:s dataskyddsförordning.*

Paragrafen är ny och innehåller en informationsskyldighet för den som bedriver kreditupplysningsverksamhet. Paragrafen genomför artikel 19.7 i direktivet. Övervägandena finns i avsnitt 7.

Vid registrering av uppgifter är den som bedriver kreditupplysningsverksamhet i vissa fall skyldig att ge information till den som uppgiften rör. En första förutsättning är att uppgiften som registreras rör betalningsförsummelse eller kreditmissbruk i anledning ett kreditavtal. Med kreditmissbruk och betalningsförsummelse avses detsamma som i bland annat

7 § och med kreditavtal avses ett avtal om lån, kontokredit, betalningsanstånd eller liknande. Bestämmelsen innebär att den som bedriver kreditupplysningsverksamhet är skyldig att informera den som uppgiften gäller i de fall betalningsförsummelsen eller kreditmissbruket avser ett kreditavtal, men inte andra fordringar såsom skadeståndsfordringar eller krav i allmänna mål (jämför 7 a §). Bestämmelsen hindrar dock inte att information om att betalningsförsummelse avseende sådana fordringar som registrerats lämnas till den de berör.

Ytterligare en förutsättning för informationsskyldigheten är att uppgiften rör en fysisk person som inte är näringsidkare. Med detta avses samma grupp av personer som i 7–9 §§ (jämför prop. 1996/97:65 s. 67–69). Det finns därmed inte någon skyldighet enligt bestämmelsen att informera näringsidkare när registrering sker.

Informationen ska lämnas till den som uppgiften berör inom 30 dagar från registrering. Information kan därmed lämnas om flera uppgifter i ett sammanhang, givet att det inte gått mer än 30 dagar efter att den första uppgiften registrerades. Registrering sker när uppgiften lagras i register som används i kreditupplysningsverksamhet.

Bestämmelsen uppställer inget krav på hur informationen ska lämnas. Det kan exempelvis ske via e-post, digital e-brevlåda, post eller genom att informationen hålls tillgänglig på en hemsida där konsumenten kan logga in.

Utöver information om registrering av betalningsförsummelse eller kreditmissbruk, ska det också lämnas allmän information till konsumenten. Den informationen ska avse rätten till en kreditupplysningskopia enligt 11 § och möjligheten till rättelse, komplettering och radering enligt 12 § samt de rättigheter som följer av Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2016/679 av den 27 april 2016 om skydd för fysiska personer med avseende på behandling av personuppgifter och om det fria flödet av sådana uppgifter och om upphävande av direktiv 95/46/EG. Hänvisningen till EU:s dataskyddsförordning avser förordningen vid varje tidpunkt gällande lydelse, en s.k. dynamisk hänvisning. Information ska lämnas i den mån förordningen är tillämplig på kreditupplysningsverksamhet.

13.3 Förslaget till lag om ändring i lagen (2016:1024) om verksamhet med bostadskrediter

Lagen byter namn till lagen om verksamhet med bostadskrediter och vissa andra konsumentkrediter. Lagen gäller för näringsidkares verksamhet med kreditgivning, kreditförmedling och rådgivning. Lagens tillämpningsområde utvidgas och anpassas till den nya konsumentkreditlagens tillämpningsområde. Det innebär att lagen omfattar verksamhet med bostadskrediter och andra konsumentkrediter. Vissa bestämmelser gäller dock även fortsättningsvis specifikt för bostadskrediter. Genom lagändringarna genomförs delvis Europaparlamentets och rådets direktiv (EU) 2023/2225 av den 18 oktober 2023 om konsumentkreditavtal och om upphävande av direktiv 2008/48/EG. Lagändringarna genomförs bland

annat direktivets krav på tillstånd för kreditgivare och kreditförmedlare, på kunskap- och kompetens, ersättningssystem, rådgivning och tillsyn.

I 1 kap. görs ändringar som tar sikte på det nya tillämpningsområdet. I 2 kap. och 3 kap. görs ändringar som preciserar att reglerna bara gäller för bostadskrediter. I lagen införs ett nytt kapitel, 3 a kap, som innehåller krav på tillstånd för verksamhet med andra konsumentkrediter än bostadskrediter och förutsättningar för att få sådant tillstånd. Som en följd av det utökade tillämpningsområdet upphävs det hittillsvarande 4 kap. samtidigt som det införs ett nytt 4 kap. som också får ett nytt namn: Bestämmelser om verksamhet med konsumentkrediter. I 5 kap. införs nya regler om Konsumentverkets tillsyn och i 6 kap. nya regler om ingripande och sanktioner. Vissa ändringar görs även i 7 och 8 kap.

1 kap. Inledande bestämmelser

Lagens tillämpningsområde

1 § Denna lag gäller *näringsidkares* verksamhet med kreditgivning, kreditförmedling och rådgivning i fråga om *konsumentkrediter* och överbrygningskrediter till konsumenter.

Bestämmelser om *konsumentkrediter* finns också i lagen (2026:000) om begränsning av bostadskrediter och *konsumentkreditlagen* (2026:000).

I paragrafen anges lagens tillämpningsområde. Paragrafen innehåller även en upplysningsbestämmelse. Övervägandena finns i avsnitt 8.1.

I *första stycket* ändras tillämpningsområdet från yrkesmässig verksamhet till näringsidkares verksamhet. Av 6 § framgår att med näringsidkare avses detsamma som i den nya konsumentkreditlagen (se 1 kap. 3 § i den lagen). Genom ändringen omfattas även sådan verksamhet där kreditgivningen, kreditförmedlingen eller rådgivningen inte utgör en självständig del av verksamheten, exempelvis verksamhet med fakturakrediter som ges i samband med kreditköp (se dock undantag i 2 a § andra stycket). Vidare ändras tillämpningsområdet så att lagen omfattar även andra konsumentkrediter än bostadskrediter.

Vad som avses med konsumentkrediter framgår av 7 § 6.

I *andra stycket* ändras hänvisningen till den nya konsumentkreditlagen.

2 § För verksamhet *med bostadskrediter* som drivs av ett kreditinstitut enligt lagen (2004:297) om bank- och finansieringsrörelse gäller denna lag endast såvitt avser

1. 4 kap. 1–9 och 13–15 §§ samt 7 kap. 1 § 5–9, om institutet är svenskt, och

2. 4 kap. 1, 2, 7–9 och 13 §§ samt 7 kap. 1 § 5 och 6, om institutet är utländskt.

I paragrafen görs undantag från lagens tillämpningsområde för verksamhet med bostadskrediter som drivs av ett kreditinstitut. Övervägandena finns i avsnitt 8.1.

Ändringarna görs till följd av en ändrad numrering av paragraferna i 4 kap.

2 a § För verksamhet *med andra konsumentkrediter än bostadskrediter som drivs av ett kreditinstitut enligt lagen (2004:297) om bank- och finansieringsrörelse, ett betalningsinstitut enligt lagen (2010:751) om betaltjänster eller ett*

institut för elektroniska pengar enligt lagen (2011:755) om elektroniska pengar gäller denna lag endast såvitt avser 4 kap. 1–9 och 11 §§ samt 7 kap. 1 § 5–7 och 9.

För verksamhet med andra konsumentkrediter än bostadskrediter som drivs av ett mindre företag och som avser en kredit som lämnas av företaget för att finansiera ett köp av företagets vara eller tjänst om krediten är räntefri och inte förbunden med andra avgifter än lagstadgade dröjsmålsavgifter, eller förmedling av en kredit, gäller denna lag endast såvitt avser 4 kap. 1–9 och 11 §§, 5 kap. 2 a § samt 7 kap. 1 § 5–7 och 9.

I paragrafen, som är ny, görs undantag från lagens tillämpningsområde för verksamhet med andra konsumentkrediter än bostadskrediter som drivs av ett kreditinstitut, betalningsinstitut, institut för elektroniska pengar och mindre företag. Paragrafen motsvarar delvis 5 § i den upphävda lagen (2014:275) om viss verksamhet med konsumentkrediter (jämför prop. 2013/14:107 s. 82). Genom undantagen, som möjliggörs av artikel 37.3 i direktivet, genomförs artikel 37.1 och 37.2. Övervägandena finns i avsnitt 8.1 och 8.2.

Vad som avses med konsumentkrediter i lagen framgår av 7 § 6.

Av *första stycket* framgår att kreditinstitut, betalningsinstitut och institut för elektroniska pengar ska följa lagens rörelseregler om krav på hederlighet, kunskap och kompetens, ersättningssystem, oberoende kreditförmedling och dokumentation. Även föreskrifter som har meddelats med stöd av relevanta bemyndiganden ska tillämpas.

Av *andra stycket* framgår att mindre företag som bedriver viss verksamhet med andra konsumentkrediter ska följa lagens rörelseregler om krav på hederlighet, kunskap och kompetens, ersättningssystem, oberoende kreditförmedling och dokumentation. Undantaget från lagen i övrigt gäller så länge företagets verksamhet med andra konsumentkrediter är begränsad till sådan verksamhet som anges i andra stycket. Av 6 § framgår att med mindre företag avses detsamma som i den nya konsumentkreditlagen (se 1 kap. 3 § i den lagen).

Verksamhet med kreditgivning och kreditförmedling som bedrivs av mindre företag omfattas av undantaget i två situationer. I den första situationen avses krediter som lämnas av företaget för att finansiera konsumentens köp av företagets vara eller tjänst, alltså så kallade kreditköp (se 1 kap. 3 § i den nya konsumentkreditlagen). När företaget själv lämnar krediten krävs det dessutom att den är räntefri och inte förbunden med några andra avgifter än lagstadgade dröjsmålsavgifter. Att krediten ska vara räntefri hindrar inte att en dröjsmålsränta tas ut. Lagstadgade dröjsmålsavgifter kan exempelvis vara inkassokostnader enligt lagen (1981:739) om ersättning för inkassokostnader m.m. Däremot får näringsidkaren inte ta ut andra avgifter, exempelvis fakturaavgifter.

Verksamheten omfattas även av undantaget i den andra situationen om företaget i stället förmedlar en kredit som lämnas av en extern kreditgivare. Det innebär att undantaget exempelvis omfattar varu- och tjänsteleverantörer som vid sidan av sin huvudsakliga verksamhet förmedlar krediter, även andra än de som avses i den första situationen.

Verksamhet som faller in under första eller andra stycket undantas alltså från lagens regler om tillståndsplikt och registrering. Ett kreditinstitut, betalningsinstitut och ett institut för elektroniska pengar kan därmed

bedriva kreditgivning, kreditförmedling och rådgivning beträffande andra konsumentkrediter än bostadskrediter utan tillstånd enligt denna lag. Regler om tillståndsplikt, registrering, tillsyn och ingripanden avseende verksamhet med konsumentkrediter som bedrivs av sådana aktörer finns i stället i respektive verksamhets rörelselag.

Mindre företag undantas endast från lagens regler om tillstånd och registrering under förutsättning att verksamheten är sådan som anges i paragrafens andra stycke. I fråga om dessa företag regleras tillsyn och ingripanden i denna lag (se 5 kap. 2 a §). I den utsträckning mindre företag bedriver verksamhet med fakturakrediter kan verksamheten vara undantagen redan genom bestämmelserna om lagens tillämpningsområde (se 1 kap. 1 § och 7 § 6).

3 § För utländska kreditgivares och kreditförmedlares verksamhet i Sverige gäller denna lag i tillämpliga delar. Beträffande 4 kap. gäller för utländska kreditförmedlare av *bostadskrediter* från ett land inom EES endast 1, 2 och 7–9 och 13 §§.

Bestämmelser som gäller för filialer till utländska kreditgivare och kreditförmedlare finns också i lagen (1992:160) om utländska filialer m.m.

Paragrafen anger vilka bestämmelser som är tillämpliga i fråga om utländska kreditgivare och kreditförmedlare som bedriver verksamhet i Sverige. Övervägandena finns i avsnitt 8.1.

I *första stycket andra meningen* preciseras att den särskilda regleringen för utländska kreditförmedlare från ett land inom EES endast omfattar kreditförmedlare av bostadskrediter.

Rådgivning

5 § Kreditgivare och kreditförmedlare som driver verksamhet enligt denna lag får tillhandahålla rådgivning om *konsumentkrediter*.

Andra än de som anges i första stycket får tillhandahålla rådgivning om *konsumentkrediter* endast om det sker vid enstaka tillfällen i samband med annan yrkesmässig verksamhet som regleras av bestämmelser i lag eller annan författning eller av etiska regler som avser yrkesverksamheten i fråga.

I paragrafen anges vilka som får tillhandahålla rådgivning. Paragrafen genomför artikel 16.6 i direktivet. Övervägandena finns i avsnitt 8.4.

I paragrafen ändras tillämpningsområdet till att omfatta även andra konsumentkrediter än bostadskrediter.

Av 6 § framgår att med rådgivning avses detsamma som i den nya konsumentkreditlagen (se 1 kap. 3 § i den lagen).

6 § Med kreditförmedlare, konsument, bostadskredit, *näringsidkare*, *rådgivning* och *mindre företag* avses detsamma som i konsumentkreditlagen (2026:000).

Enligt paragrafen avses med vissa uttryck samma sak som i den nya konsumentkreditlagen. Övervägandena finns i avsnitt 8.1.

Förutom att hänvisningen ändras till att avse den nya konsumentkreditlagen införs det en hänvisning för definitionerna av näringsidkare, rådgivning och mindre företag.

Uttryck i lagen

7 § I denna lag avses med

1. *behörig myndighet*: en utländsk myndighet eller ett annat utländskt organ som har utsetts av ett annat land enligt bolånedirektivet,

2. *bolånedirektivet*: Europaparlamentets och rådets direktiv 2014/17/EU av den 4 februari 2014 om konsumentkreditavtal som avser bostadsfastighet och om ändring av direktiven 2008/48/EG och 2013/36/EU och förordning (EU) nr 1093/2010, i den ursprungliga lydelsen,

3. *EES*: Europeiska ekonomiska samarbetsområdet,

4. *filial*: ett avdelningskontor med självständig förvaltning, varvid även en utländsk kreditgivares eller kreditförmedlares etablering av flera driftställen ska anses som en enda filial,

5. *hemland*: det land där en kreditförmedlare är upptagen i ett register över kreditförmedlare enligt bolånedirektivet,

6. *konsumentkredit*: en kredit som omfattas av konsumentkreditlagens (2026:000) tillämpningsområde, med undantag för värdepapperskrediter och särskilda fakturakrediter enligt 1 kap. 3 § i den lagen,

7. *kreditgivare*: den som lämnar konsumentkredit,

8. *kvalificerat innehav*: ett direkt eller indirekt ägande i ett företag, som innehavet, beräknat på det sätt som anges i 1 kap. 5 a § lagen (2004:297) om bank- och finansieringsrörelse, representerar 10 procent eller mer av kapitalet eller av samtliga röster eller annars möjliggör ett väsentligt inflytande över ledningen av företaget,

9. *utländsk kreditförmedlare av bostadskrediter från ett land inom EES*: en fysisk eller juridisk person som är upptagen i ett register över kreditförmedlare i ett annat land inom EES enligt bolånedirektivet, och

10. *överbryggningskredit*: en kredit som har en obestämd löptid eller ska återbetalas inom 12 månader och som tas av en konsument som en tillfällig finansieringslösning under övergången till ett annat finansiellt arrangemang, i syfte att förvärva eller behålla äganderätt till fast egendom, tomträtt eller bostadsrätt eller liknande rätt eller motsvarande rätt i byggnad som inte hör till fastighet.

I paragrafen förklaras några av de uttryck som används i lagen. Övervägandena finns i avsnitt 8.1.

I *sjätte punkten*, som är ny, införs en definition av uttrycket konsumentkredit. Med konsumentkredit avses en kredit som omfattas av den nya konsumentkreditlagens tillämpningsområde (1 kap. 4–6 §§ i den lagen). Det innebär att författningsreglerade lån som lämnas av offentliga medel och lån som lämnas i pantbanksverksamhet samt hyres- och leasingavtal utan skyldighet eller möjlighet att förvärva objektet inte omfattas av definitionen. I definitionen undantas även uttryckligen värdepapperskrediter och vissa fakturakrediter såsom de definieras i den nya konsumentkreditlagen (se 1 kap. 3 § i den lagen). En bostadskredit omfattas alltså av definitionen av konsumentkredit.

I *sjunde punkten* ändras definitionen av kreditgivare till att avse den som lämnar konsumentkrediter.

Definitionen av rådgivning i *åttonde punkten* överförs till 1 kap. 3 § i den nya konsumentkreditlagen (se 6 §).

I *nionde punkten* preciseras att definitionen endast omfattar utländska kreditförmedlare av bostadskrediter från ett land inom EES.

Övriga ändringar är redaktionella.

2 kap. Förutsättningar för kreditgivare att driva verksamhet med bostadskrediter

Svenska kreditgivare

Tillståndsplikt

1 § Ett svenskt aktiebolag, en svensk ekonomisk förening eller ett svenskt försäkringsföretag kan få tillstånd av Finansinspektionen att driva verksamhet med kreditgivning *av bostadskrediter* enligt denna lag.

Paragrafen innehåller bestämmelser om krav på tillstånd för svenska kreditgivare att driva verksamhet med bostadskrediter och om vilka som kan få ett sådant tillstånd. Övervägandena finns i avsnitt 8.1.

I paragrafen preciseras att den enbart gäller för verksamhet med kreditgivning av bostadskrediter.

Godkännande av bolagsordning eller stadgar

4 § En svensk kreditgivares bolagsordning eller stadgar ska godkännas av Finansinspektionen i samband med att kreditgivaren får tillstånd att driva verksamhet *med bostadskrediter* enligt denna lag.

Om kreditgivaren har beslutat att ändra sin bolagsordning eller sina stadgar, ska kreditgivaren ansöka om godkännande av ändringen hos Finansinspektionen. Ändringen ska godkännas om bolagsordningen eller stadgarna inte strider mot denna lag eller mot andra författningar av betydelse för verksamheten och i övrigt innehåller de särskilda bestämmelser som behövs med hänsyn till omfattningen och arten av verksamheten.

Ett beslut om ändring av bolagsordning eller stadgar får inte registreras innan det har godkänts.

Paragrafen innehåller bestämmelser om Finansinspektionens godkännande av bolagsordning eller stadgar för svenska kreditgivare. Övervägandena finns i avsnitt 8.1.

I *första stycket* preciseras att paragrafen enbart gäller för verksamhet med bostadskrediter.

Ägarförändringar

5 § Bestämmelserna om prövning av ägarförändringar i kreditinstitut i 14 kap. lagen (2004:297) om bank- och finansieringsrörelse ska tillämpas även beträffande en svensk kreditgivare som driver verksamhet *med bostadskrediter* enligt denna lag. Bestämmelsen i 14 kap. 2 a § ska dock inte tillämpas.

Första stycket gäller inte företag som omfattas av motsvarande bestämmelser om ägarprövning enligt annan lag.

Paragrafen innehåller bestämmelser om prövning vid ägarförändringar. Övervägandena finns i avsnitt 8.1.

I *första stycket* preciseras att paragrafen enbart gäller för verksamhet med bostadskrediter.

Verksamhet som drivs utomlands genom filial

6 § En svensk kreditgivare som driver verksamhet *med bostadskrediter* enligt denna lag får efter tillstånd av Finansinspektionen inrätta filial i ett annat land. Ett sådant tillstånd ska ges om det finns skäl att anta att den planerade verksamheten

kommer att drivas i enlighet med denna lag och andra författningar som reglerar kreditgivarens verksamhet.

Paragrafen innehåller bestämmelser om krav på tillstånd för svenska kreditgivare som vill driva verksamhet med bostadskrediter enligt denna lag genom filial i utlandet. Övervägandena finns i avsnitt 8.1.

I paragrafen preciseras att den enbart gäller för verksamhet med bostadskrediter.

Utländska kreditgivare

7 § En utländsk kreditgivare får ges tillstånd av Finansinspektionen att driva verksamhet *med bostadskrediter* i Sverige enligt denna lag från en filial här i landet. Tillstånd ska ges om

1. företaget driver motsvarande verksamhet i det land där det har sitt säte,
2. företaget står under betryggande tillsyn av en myndighet i det land där det har sitt säte och har tillåtelse att etablera sig i Sverige, och
3. det finns skäl att anta att verksamheten här i landet kommer att drivas i enlighet med denna lag och andra författningar som reglerar verksamheten.

Paragrafen anger förutsättningarna för en utländsk kreditgivare att driva verksamhet med bostadskrediter enligt denna lag i Sverige. Övervägandena finns i avsnitt 8.1.

I paragrafen preciseras att den enbart gäller för verksamhet med bostadskrediter.

3 kap. Förutsättningar för kreditförmedlare att driva verksamhet med bostadskrediter

Svenska kreditförmedlare

Tillståndsplikt

1 § Ett svenskt aktiebolag, en svensk ekonomisk förening eller ett svenskt försäkringsföretag kan få tillstånd av Finansinspektionen att driva verksamhet med kreditförmedling *av bostadskrediter* enligt denna lag.

Tillstånd behövs inte för sådan kreditförmedling som sker vid enstaka tillfällen i samband med annan yrkesmässig verksamhet som regleras av bestämmelser i lag eller annan författning eller av etiska regler som avser yrkesverksamheten i fråga.

Paragrafen innehåller bestämmelser om krav på tillstånd för svenska kreditförmedlare att driva verksamhet med bostadskrediter enligt denna lag och om undantag från detta krav. Övervägandena finns i avsnitt 8.1.

I *första stycket* preciseras att paragrafen enbart gäller för verksamhet med bostadskrediter.

Bolagsordning, stadgar och ägarförändringar

3 § Bestämmelserna i 2 kap. 4 och 5 §§ gäller även för svenska kreditförmedlare *av bostadskrediter*.

I paragrafen anges att vissa bestämmelser i lagen även gäller för svenska kreditförmedlare av bostadskrediter. Övervägandena finns i avsnitt 8.1.

I paragrafen preciseras att den enbart gäller för verksamhet med förmedling av bostadskrediter.

5 § En svensk kreditförmedlare som driver verksamhet *med bostadskrediter* enligt denna lag får efter tillstånd av Finansinspektionen inrätta filial i ett land utanför EES. Ett sådant tillstånd ska ges om det finns skäl att anta att den planerade verksamheten kommer att drivas i enlighet med denna lag och andra författningar som reglerar kreditförmedlarens verksamhet.

Paragrafen innehåller bestämmelser om krav på tillstånd för svenska kreditförmedlare att driva verksamhet med bostadskrediter genom filial i ett land utanför EES. Övervägandena finns i avsnitt 8.1.

I paragrafen preciseras att den enbart gäller för verksamhet med bostadskrediter.

Kreditförmedlare från ett land utanför EES

7 § En kreditförmedlare *av bostadskrediter* från ett land utanför EES får ges tillstånd av Finansinspektionen att driva verksamhet i Sverige enligt denna lag från en filial här i landet.

Tillstånd ska ges om företaget uppfyller kraven i 2 kap. 7 § 1–3 och 3 kap. 2 § första stycket 4 och 6.

Paragrafen innehåller bestämmelser om verksamhet i Sverige som drivs av en utländsk kreditförmedlare från ett land utanför EES. Övervägandena finns i avsnitt 8.1.

I *första stycket* preciseras att paragrafen enbart gäller för verksamhet med bostadskrediter.

3 a kap. Förutsättningar för kreditgivare och kreditförmedlare att driva verksamhet med andra konsumentkrediter än bostadskrediter

Svenska kreditgivare och kreditförmedlare

Tillståndsplikt

1 § Ett svenskt aktiebolag eller en svensk ekonomisk förening kan få tillstånd av Finansinspektionen att driva verksamhet med kreditgivning eller kreditförmedling av andra konsumentkrediter än bostadskrediter enligt denna lag.

Tillstånd enligt första stycket får inte ges till ett företag som driver sådan verksamhet som kräver tillstånd enligt 1 kap. 7 a § lagen (2004:297) om bank- och finansieringsrörelse.

Paragrafen innehåller bestämmelser om krav på tillstånd av Finansinspektionen för att driva verksamhet med andra konsumentkrediter än bostadskrediter enligt lagen. Paragrafen genomför artikel 37.1 i direktivet. Övervägandena finns i avsnitt 8.2.

Av *första stycket* framgår att ett svenskt aktiebolag eller en svensk ekonomisk förening kan få tillstånd. Tillståndsplikten omfattar verksamhet med att enbart lämna eller förmedla andra konsumentkrediter än bostadskrediter, liksom verksamhet som inbegriper att både lämna och förmedla sådana krediter.

Enligt *andra stycket* får tillstånd inte ges till ett företag som driver sådan verksamhet som kräver tillstånd enligt 1 kap. 7 a § lagen (2004:297) om bank- och finansieringsrörelse. Av den paragrafen framgår att bara ett svenskt eller utländskt kreditinstitut får driva sådan verksamhet som har till ändamål att lämna eller förmedla krediter till konsumenter, om inte annat är särskilt föreskrivet.

Av 1 kap. 2 a § framgår att verksamhet som bedrivs av kreditinstitut, betalningsinstitut, institut för elektroniska pengar och viss verksamhet som bedrivs av mindre företag endast omfattas av vissa bestämmelser i lagen. Sådan verksamhet kräver alltså inte tillstånd enligt den förevarande paragrafen.

Förutsättningar för tillstånd

2 § Tillstånd enligt 1 § ska ges om

1. bolagsordningen eller stadgarna inte strider mot denna lag eller någon annan författning,

2. det finns skäl att anta att den planerade verksamheten kommer att drivas i enlighet med denna lag och andra författningar som reglerar företagets verksamhet,

3. den som har eller kan förväntas komma att få ett kvalificerat innehav i företaget bedöms som lämplig att utöva ett väsentligt inflytande över ledningen i företaget, och

4. den som ska ingå i företagets styrelse eller vara verkställande direktör, eller vara ersättare för någon av dem, har tillräcklig insikt och erfarenhet för att delta i ledningen och även i övrigt är lämplig för en sådan uppgift.

Om företaget har eller kan förväntas komma att få en nära förbindelse med någon annan, får dock tillstånd ges bara om förbindelsen inte hindrar en effektiv tillsyn av företaget.

Bedömningen enligt första stycket 3 av om en innehavare är lämplig ska göras i enlighet med 2 kap. 3 §.

Första stycket 3 och 4 gäller inte för verksamhet som avser endast kreditförmedling.

I paragrafen anges förutsättningarna för att få tillstånd att driva verksamhet med kreditgivning eller kreditförmedling med andra konsumentkrediter än bostadskrediter enligt denna lag. Paragrafens första till tredje stycke motsvarar vad som gäller för verksamhet med kreditgivning av bostadskrediter enligt 2 kap. 2 och 3 §§ (jämför prop. 2015/16:172 s. 202–204). Paragrafen genomför artikel 37.1 i direktivet. Övervägandena finns i avsnitt 8.3.

Vad som avses med kvalificerat innehav framgår av 1 kap. 7 § 8.

I *fjärde stycket* anges att första stycket 3 och 4 inte gäller för verksamhet som endast avser kreditförmedling. Det innebär att det för tillstånd till sådan verksamhet krävs att förutsättningarna enligt 1 och 2 är uppfyllda, det vill säga att bolagsordningen eller stadgarna inte strider mot denna lag eller någon annan författning och att det finns skäl att anta att den planerade verksamheten kommer att drivas i enlighet med denna lag och andra författningar som reglerar företagets verksamhet.

3 § Bestämmelserna i 2 kap. 4 § gäller även för svenska kreditgivare och kreditförmedlare av andra konsumentkrediter än bostadskrediter. För sådana svenska kreditgivare gäller även 2 kap. 5 §.

I paragrafen anges att 2 kap. 4 § om godkännande av bolagsordning och stadgar som gäller för svenska kreditgivare som driver verksamhet med bostadskrediter, också gäller för svenska kreditgivare och kreditförmedlare av andra konsumentkrediter än bostadskrediter. Vidare anges att för sådana svenska kreditgivare gäller även 2 kap. 5 § om ägarförändringar. Paragrafen genomför artikel 37.1 i direktivet. Övervägandena finns i avsnitt 8.3.

Verksamhet som drivs utomlands genom filial

4 § En svensk kreditgivare eller kreditförmedlare som driver verksamhet med andra konsumentkrediter än bostadskrediter får efter tillstånd av Finansinspektionen inrätta filial i ett annat land. Ett sådant tillstånd ska ges om det finns skäl att anta att den planerade verksamheten kommer att drivas i enlighet med denna lag och andra författningar som reglerar kreditgivarens och kreditförmedlarens verksamhet.

Paragrafen innehåller bestämmelser om krav på tillstånd för svenska kreditgivare och kreditförmedlare som vill driva verksamhet enligt detta kapitel genom filial i utlandet. Paragrafen genomför artikel 37.1 i direktivet. Övervägandena finns i avsnitt 8.3.

Paragrafen motsvarar vad som gäller för verksamhet med kreditgivning av bostadskrediter som drivs utomlands genom filial enligt 2 kap. 6 § (jämför prop. 2015/16:197 s. 204–205).

Utländska kreditgivare och kreditförmedlare

5 § En utländsk kreditgivare eller kreditförmedlare får ges tillstånd av Finansinspektionen att driva verksamhet i Sverige med andra konsumentkrediter än bostadskrediter från en filial här i landet. Tillstånd ska ges om

1. företaget driver motsvarande verksamhet i det land där det har sitt säte,
2. företaget står under betryggande tillsyn av en myndighet i det land där det har sitt säte och har tillåtelse att etablera sig i Sverige, och
3. det finns skäl att anta att verksamheten här i landet kommer att drivas i enlighet med denna lag och andra författningar som reglerar verksamheten.

Tillstånd enligt första stycket får inte ges till ett företag som driver sådan verksamhet som kräver tillstånd enligt 1 kap. 7 a § lagen (2004:297) om bank- och finansieringsrörelse.

Paragrafen anger förutsättningarna för en utländsk kreditgivare eller kreditförmedlare att i Sverige driva verksamhet enligt detta kapitel. Övervägandena finns i avsnitt 8.3.

Paragrafens första stycke motsvarar vad som gäller enligt 2 kap. 7 § för en utländsk kreditgivare att driva verksamhet med bostadskrediter enligt denna lag i Sverige (jämför prop. 2015/16:197 s. 205).

Av *andra stycket* framgår att tillstånd inte får ges till ett företag som driver sådan verksamhet som kräver tillstånd enligt 1 kap. 7 a § lagen om bank- och finansieringsrörelse. Av den paragrafen framgår att bara ett svenskt eller utländskt kreditinstitut får driva verksamhet som har till ändamål att lämna eller förmedla krediter till konsument, om inte annat är särskilt föreskrivet.

4 kap. Bestämmelser om verksamhet med konsumentkrediter

Allmänna bestämmelser

Övergripande krav

1 § Kreditgivare och kreditförmedlare ska handla hederligt, rättvist, transparent och professionellt, med beaktande av konsumentens rättigheter och intressen. Verksamheten ska grunda sig på information om konsumentens förhållanden och särskilda krav samt rimliga antaganden om de risker för konsumenten som kan komma att uppstå under kreditavtalets löptid.

Paragrafen innehåller allmänna krav på hur en kreditgivare eller kreditförmedlare ska bedriva sin verksamhet. Den motsvarar hittillsvarande 1 § (jämför prop. 2015/16:197 s. 211–212). Paragrafen genomför artikel 32.1 i direktivet. Övervägandena finns i avsnitt 8.4.

Kunskap och kompetens

2 § Kreditgivare och kreditförmedlare ska ha personal, inklusive dem som direkt leder eller ansvarar för arbetet med konsumentkrediter, som har tillräcklig kunskap och kompetens för att sätta samman, erbjuda, bevilja eller förmedla konsumentkreditavtal eller ge råd om konsumentkrediter. Personalen ska även ha tillräcklig kunskap och kompetens om kompletterande tjänster som tillhandahålls tillsammans med en konsumentkredit samt om konsumenters rättigheter.

Paragrafen innehåller bestämmelser om krav på kunskap och kompetens hos kreditgivares och kreditförmedlares personal. Den motsvarar delvis hittillsvarande 2 § (jämför prop. 2015/16:137 s. 212–213). Paragrafen genomför artikel 33.1 och 33.2 i direktivet. Övervägandena finns i avsnitt 8.5.

Ändringarna i *första meningen* innebär att paragrafen gäller konsumentkrediter och konsumentkreditavtal och inte enbart bostadskrediter och bostadskreditavtal. Det innebär en förändring jämfört med vad som hittills gällt. Även i *andra meningen* ändras bostadskredit till konsumentkredit. Vidare införs en skyldighet för personalen att även ha tillräcklig kunskap om konsumenters rättigheter. Med detta avses framför allt konsumenters rättigheter enligt den nya konsumentkreditlagen, såsom rätten att betala krediten i förtid och, för andra konsumentkrediter än bostadskrediter, rätten att ångra ett avtal.

Ersättningssystem

3 § Kreditgivares och kreditförmedlares system för ersättning till personal som sätter samman, erbjuder, beviljar eller förmedlar konsumentkreditavtal eller ger råd om konsumentkrediter, inklusive dem som direkt leder eller ansvarar för detta arbete, ska vara uppbyggt på ett sätt som inte negativt påverkar skyldigheterna enligt 1 §. Detsamma ska gälla för ersättningar från en kreditgivare till en kreditförmedlare.

I 9 och 13 §§ finns särskilda bestämmelser om ersättning till oberoende rådgivare och kreditförmedlare.

Paragrafen innehåller allmänna bestämmelser om kreditgivares och kreditförmedlares ersättningssystem. Den motsvarar delvis hittillsvarande

3 § (jämför prop. 2015/16:197 s. 213). Paragrafen genomför artikel 32.2 i direktivet. Övervägandena finns i avsnitt 8.6.

Ändringarna i *första stycket* innebär att paragrafen gäller konsumentkreditavtal och konsumentkrediter och inte enbart bostadskreditavtal och bostadskrediter.

4 § En kreditgivares system för ersättning till den som utför kreditprövning av konsumenten, och till den som direkt leder eller ansvarar för detta arbete, ska vara uppbyggt så att det

1. främjar en sund och effektiv riskhantering,
2. motverkar ett överdrivet risktagande,
3. överensstämmer med kreditgivarens affärsstrategi, mål, värderingar och långsiktiga intressen, och
4. undviker intressekonflikter.

Ersättningen får inte vara beroende av antalet eller andelen beviljade låneansökningar.

Paragrafen innehåller särskilda bestämmelser om ersättning till personal och andra som utför kreditprövningar. Den motsvarar hittillsvarande 4 § (jämför prop. 2015/16:197 s. 213–214). Paragrafen genomför delvis artikel 32.3 i direktivet. Övervägandena finns i avsnitt 8.6.

5 § Kreditgivares och kreditförmedlares system för ersättning till personal som tillhandahåller rådgivning om konsumentkrediter, inklusive dem som direkt leder eller ansvarar för detta arbete, ska vara uppbyggt så att personalens förmåga att agera i konsumentens bästa intresse inte påverkas negativt. Ersättningssystemen får inte heller vara beroende av försäljningsmål.

Paragrafen innehåller särskilda bestämmelser om ersättning till personal som tillhandahåller rådgivning. Den motsvarar delvis hittillsvarande 5 § (jämför prop. 2015/16:197 s. 214–215). Paragrafen genomför artikel 32.4 i direktivet. Övervägandena finns i avsnitt 8.6.

Ändringen i *första meningen* innebär att den gäller för rådgivning om konsumentkrediter och inte enbart för rådgivning om bostadskrediter.

Av 1 kap. 6 § framgår att med rådgivning avses detsamma som i den nya konsumentkreditlagen (se 1 kap. 3 § i den lagen).

6 § En kreditgivares eller kreditförmedlares ersättningssystem enligt 3–5 §§ ska vara utformat på ett sätt som är lämpligt med hänsyn till företagets storlek och interna organisation samt verksamhetens art, omfattning och komplexitet.

Paragrafen innehåller bestämmelser om anpassning av ersättningssystemen efter det aktuella företaget och verksamheten. Den motsvarar hittillsvarande 6 § (jämför prop. 2015/16:197 s. 215). Paragrafen genomför artikel 32.2, 32.3 och 32.4 i direktivet. Övervägandena finns i avsnitt 8.6.

Rådgivning

7 § Rådgivning om konsumentkrediter ska ske med utgångspunkt i aktuella upplysningar som har inhämtats om konsumentens ekonomiska och personliga förhållanden samt önskemål och särskilda krav.

Paragrafen innehåller bestämmelser om de uppgifter om konsumenten som behövs för rådgivning om konsumentkrediter. Den motsvarar delvis hittillsvarande 8 § (jämför prop. 2015/16:197 s. 215–216). Paragrafen genomför artikel 16.3 a) och b) i direktivet. Övervägandena finns i avsnitt 8.7.

Ändringen innebär att paragrafen gäller för rådgivning om konsumentkrediter och inte enbart för rådgivning om bostadskrediter.

Av 1 kap. 6 § framgår att med rådgivning avses detsamma som i den nya konsumentkreditlagen (se 1 kap. 3 § i den lagen).

8 § Rådgivning ska grundas på en bedömning av ett tillräckligt stort antal konsumentkreditavtal.

De konsumentkreditavtal som rekommenderas ska vara lämpliga för konsumenten med beaktande av hans eller hennes behov, ekonomiska situation och personliga förhållanden. Rådgivaren ska ta rimlig hänsyn till risker för konsumenten som kan uppstå under kreditavtalets löptid.

Paragrafen behandlar vilket urval av konsumentkreditavtal som rådgivningen ska utgå från och vilka avtal som ska rekommenderas för konsumenten. Den motsvarar delvis hittillsvarande 9 § (jämför prop. 2015/16:197 s. 216–217). Paragrafen genomför artikel 16.3 c) och d) i direktivet. Övervägandena finns i avsnitt 8.7.

Ändringarna innebär att paragrafen gäller för konsumentkreditavtal och inte enbart för bostadskreditavtal.

Av 1 kap. 6 § framgår att med rådgivning avses detsamma som i den nya konsumentkreditlagen (se 1 kap. 3 § i den lagen).

I 3 kap. 10 § i den nya konsumentkreditlagen finns bestämmelser om att rådgivaren ska informera konsumenten om vilka produkter rådgivningen utgår från.

9 § En kreditgivare får inte utge sig för att vara en oberoende rådgivare. Detsamma gäller en kreditförmedlare som verkar som ombud för eller har en nära förbindelse med en kreditgivare.

Den som utger sig för att vara en oberoende rådgivare får inte ta emot ersättning i samband med rådgivningen från någon annan än konsumenten.

Paragrafen handlar om oberoende rådgivning. Den motsvarar hittillsvarande 10 § (jämför prop. 2015/16:197 s. 217–218). Paragrafen genomför artikel 16.4 i direktivet. Övervägandena finns i avsnitt 8.7.

Av 1 kap. 6 § framgår att med rådgivning avses detsamma som i den nya konsumentkreditlagen (se 1 kap. 3 § i den lagen).

Uppdragsavtal

10 § Kreditgivare och kreditförmedlare som driver verksamhet enligt denna lag får uppdra åt någon annan att utföra ett visst arbete eller vissa operativa funktioner som ingår i verksamheten. En kreditförmedlare av bostadskrediter får dock ge ett sådant uppdrag endast till en annan kreditförmedlare som har rätt att förmedla bostadskrediter. Uppdragsgivaren ska anmäla detta till Finansinspektionen.

Uppdrag åt någon annan att utföra sådant som är av väsentlig betydelse för verksamheten får ges bara om uppdragsgivaren ansvarar för att

1. verksamheten drivs av uppdragstagaren under kontrollerade och säkerhetsmässigt betryggande former, och

2. uppdraget inte väsentligt försämrar kvaliteten på verksamhetens internkontroll och Finansinspektionens möjligheter att övervaka att uppdragsgivaren följer de regler som gäller för den.

Paragrafen innehåller bestämmelser om uppdragsavtal. Den motsvarar delvis hittillsvarande 4 kap. 13 § (jämför prop. 2015/16:197 s. 220–221). Övervägandena finns i avsnitt 8.1.

I första stycket andra meningen preciseras att begränsningen för kreditförmedlare endast gäller för kreditförmedlare av bostadskrediter.

Dokumentation

11 § En kreditgivares kreditbeslut ska dokumenteras så att beslutsunderlaget redovisas och att kreditärendets hantering även i övrigt kan följas.

En kreditförmedlare av bostadskrediter ska dokumentera ett förmedlingsärendes hantering.

Paragrafen handlar om kreditgivares och kreditförmedlares dokumentationsskyldighet. Den motsvarar delvis hittillsvarande 14 § (jämför prop. 2015/16:197 s. 220–221). Paragrafen genomför artikel 18.4 i direktivet. Övervägandena finns i avsnitt 8.8.

I andra stycket preciseras att skyldigheten för en kreditförmedlare att dokumentera ett förmedlingsärendes hantering endast gäller för kreditförmedlare av bostadskrediter.

Tystnadsplikt

12 § Enskildas förhållanden till ett företag som driver verksamhet enligt denna lag får inte obehörigen röjas.

I det allmänna verksamhet tillämpas offentlighets- och sekretesslagen (2009:400) i stället för första stycket.

Ansvar enligt 20 kap. 3 § brottsbalken ska inte följa för den som bryter mot förbudet i första stycket.

I 5 a § kreditupplysningslagen (1973:1173) finns bestämmelser om att det som gäller om tystnadsplikt enligt första stycket inte hindrar att uppgifter i vissa fall utväxlas för kreditupplysningsändamål.

I paragrafen finns bestämmelser om skyddet för uppgifter om enskildas förhållanden. Den motsvarar hittillsvarande 15 § (jämför prop. 2015/16:197 s. 221). Övervägandena finns i avsnitt 8.1.

Vissa särskilda bestämmelser för verksamhet med bostadskrediter

Oberoende kreditförmedling

13 § En kreditförmedlare av bostadskrediter får utge sig för att vara oberoende endast om kreditförmedlaren i sin förmedlingsverksamhet utgår från ett tillräckligt stort antal kreditavtal från kreditgivarna på marknaden.

Den som utger sig för att vara en oberoende kreditförmedlare får inte ta emot ersättning i samband med kreditförmedlingen från någon annan än konsumenten.

Paragrafen innehåller bestämmelser om oberoende kreditförmedling av bostadskrediter. Den motsvarar hittillsvarande 7 § (jämför prop. 2015/16:197 s. 215). Övervägandena finns i avsnitt 8.1.

Riktlinjer för utlåning

14 § En kreditgivare av bostadskrediter ska fastställa och tillämpa riktlinjer för sin utlåning, inbegripet vilken typ av egendom som accepteras som säkerhet för en bostadskredit. Riktlinjerna ska bevaras hos kreditgivaren.

Paragrafen innehåller bestämmelser om en kreditgivares riktlinjer för sin utlåningsverksamhet avseende bostadskrediter till konsumenter. Den motsvarar delvis hittillsvarande 11 § (jämför prop. 2015/16:197 s. 218). Övervägandena finns i avsnitt 8.1.

I paragrafen preciseras att den endast gäller för bostadskrediter.

Värdering av säkerheten för krediten

15 § Vid en värdering av en konsuments bostad som ställs som säkerhet för en bostadskredit ska kreditgivaren se till att i förväg fastställda riktlinjer tillämpas. Av riktlinjerna ska framgå vilka tillförlitliga standarder som ska användas vid värderingen.

Den som utför en värdering ska vara tillräckligt oberoende i förhållande till kreditriskbedömningen och ha den kunskap och kompetens som krävs för att fastställa ett tillförlitligt värde.

Dokumentation av värderingen ska bevaras hos kreditgivaren.

Paragrafen innehåller bestämmelser om värdering av en bostad som en konsument ställer som säkerhet för en bostadskredit. Den motsvarar hittillsvarande 12 § (jämför prop. 2015/16:197 s. 218–219). Övervägandena finns i avsnitt 8.1.

5 kap. Tillsyn

Registreringsmyndighet

1 § Finansinspektionen ska föra ett register över kreditgivare och kreditförmedlare som har tillstånd att driva verksamhet enligt denna lag och över utländska kreditförmedlare av *bostadskrediter* från ett land inom EES som driver verksamhet här i landet.

Paragrafen innehåller en bestämmelse om ett register över kreditgivare och kreditförmedlare. Paragrafen genomför artikel 37.1 i direktivet. Övervägandena finns i avsnitt 8.2.

I paragrafen preciseras att registreringsplikten för utländska kreditförmedlare endast gäller för sådana som driver verksamhet med bostadskrediter. För verksamhet med andra konsumentkrediter saknas motsvarande möjlighet för utländska kreditförmedlare att driva verksamhet enligt lagen utan tillstånd (se 3 kap. 6 § och 3 a kap. 5 §).

Tillsynens omfattning

2 § Finansinspektionen har tillsyn över kreditgivare och kreditförmedlare. *Finansinspektionens tillsyn omfattar dock inte verksamhet enligt 1 kap. 2 a § andra stycket.* Tillsynen omfattar att verksamheten drivs enligt

1. denna lag,
2. andra författningar som reglerar verksamheten,
3. företagets bolagsordning eller stadgar, och

4. interna instruktioner som har sin grund i författningar som reglerar företagets verksamhet.

För utländska kreditgivare och kreditförmedlare omfattar tillsynen dock inte företagets bolagsordning eller stadgar.

Paragrafen innehåller bestämmelser om vilken myndighet som ansvarar för tillsynen över att lagens bestämmelser följs och om omfattningen av denna tillsyn. Övervägandena finns i avsnitt 9.1.

I *andra meningen* införs ett undantag som innebär att verksamhet enligt 1 kap. 2 a § andra stycket undantas från Finansinspektionens tillsyn. Denna tillsyn utövas i stället av Konsumentverket (se 2 a §).

2 a § *Konsumentverket har tillsyn över verksamhet enligt 1 kap. 2 a § andra stycket. Tillsynen omfattar att verksamheten drivs enligt 4 kap. 1–9 och 11 §§.*

För Konsumentverkets tillsyn enligt denna lag tillämpas 9 kap. 2–6 §§ konsumentkreditlagen (2026:000). Hänvisningen i 9 kap. 3 § första stycket till 3 kap. 15, 16, 17 eller 18 § och 8 kap. 15 § första stycket första meningen i den lagen ska avse 4 kap. 1–9 och 11 §§ i denna lag. Det som sägs i den paragrafen om att Konsumentverket får förbjuda näringsidkaren att lämna krediter ska även gälla förbud att förmedla krediter.

I paragrafen, som är ny, anges den verksamhet Konsumentverket utövar tillsyn över och omfattningen av denna tillsyn. Paragrafen genomför artiklarna 37.1 och 41 i direktivet. Övervägandena finns i avsnitt 9.1.

Enligt *första stycket* har Konsumentverket tillsyn över verksamhet som omfattas av 1 kap. 2 a § andra stycket, det vill säga verksamhet som bedrivs enligt lagen utan krav på tillstånd. Vidare framgår att tillsynen omfattar att verksamheten bedrivs enligt 4 kap. 1–9 och 11 §§ som bland annat innehåller krav på hederlighet, kunskap och kompetens samt ersättningssystem.

Genom hänvisningar i *andra stycket* till 9 kap. 2–6 §§ i den nya konsumentkreditlagen framgår att för Konsumentverkets tillsyn enligt denna lag gäller samma utrednings- och ingripandemöjligheter som för den tillsyn myndigheten utövar enligt den nya konsumentkreditlagen. I paragrafen anges även att hänvisningen i 9 kap. 3 § till 3 kap. 15, 16, 17 eller 18 § och 8 kap. 15 § första stycket första meningen i den lagen ska avse 4 kap. 1–9 och 11 §§ i denna lag. Det anges även att det som sägs i den paragrafen om att Konsumentverket får förbjuda näringsidkaren från att lämna krediter ska även gälla förbud att förmedla krediter. Genom hänvisningen till 9 kap. 6 § i den nya konsumentkreditlagen framgår att ett beslut som Konsumentverket meddelar med stöd av paragrafen kan överklagas på samma sätt som andra beslut enligt konsumentkreditlagen som myndigheten meddelar.

4 a § *Finansinspektionen får förelägga var och en att lämna upplysningar och tillhandahålla de handlingar som behövs i ett ärende om tillämpningen av 1 kap. 5 § eller 4 kap. 7, 8, 9, 11, 13 eller 14 §.*

I paragrafen finns bestämmelser om upplysningsskyldighet och tillhandahållande av utredningsmaterial i ett ärende om tillämpningen av bestämmelserna om rådgivning, oberoende kreditförmedling, riktlinjer för utlåning och dokumentation. Övervägandena finns i avsnitt 9.2.

Ändringarna i paragrafen är enbart redaktionella som en följd av att paragraferna i 4 kap. struktureras om.

Upplysningar och undersökningar

7 § Finansinspektionen ska i sin tillsynsverksamhet *över verksamhet med bostadskrediter* samarbeta och utbyta information med behöriga myndigheter och *Europeiska centralbanken i den utsträckning som följer av Sveriges medlemskap i Europeiska unionen*. Finansinspektionen får begära Europeiska bankmyndighetens bistånd i de fall som anges i artiklarna 34 och 37 i bolånedirektivet.

Paragrafen innehåller bestämmelser om Finansinspektionens samarbete och informationsutbyte i tillsynsverksamheten. Övervägandena finns i avsnitt 8.1.

I *första meningen* preciseras att den enbart gäller vid tillsyn över verksamhet med bostadskrediter. Vidare görs ett tillägg om att samarbete och informationsutbyte även ska ske med Europeiska centralbanken. Det införs även en hänvisning till Sveriges medlemskap i Europeiska unionen i stället för en hänvisning till bolånedirektivet. Första meningen motsvarar 19 a § i den upphävda lagen (2014:275) om viss verksamhet med konsumentkrediter (jämför prop. 2018/19:150 s. 99).

9 § Efter underrättelse till Finansinspektionen kan en behörig myndighet genomföra en undersökning hos en i Sverige inrättad filial till en utländsk kreditförmedlare *av bostadskrediter* från ett land inom EES.

Paragrafen innehåller en bestämmelse om möjligheten för utländska myndigheter att genomföra undersökningar av utländska kreditförmedlare som verkar genom en filial i Sverige. Övervägandena finns i avsnitt 8.1.

I paragrafen preciseras att den enbart gäller för bostadskrediter.

6 kap. Ingripanden

Ingripande mot andra än utländska kreditförmedlare av bostadskrediter från ett land inom EES

1 § Om en kreditgivare *eller en annan kreditförmedlare än en utländsk kreditförmedlare av bostadskrediter från ett land inom EES* åsidosätter sina skyldigheter enligt denna lag, andra författningar som reglerar företagets verksamhet, bolagsordning, stadgar eller interna instruktioner som har sin grund i en författning som reglerar verksamheten, ska Finansinspektionen ingripa.

Finansinspektionen ska då utfärda ett föreläggande för företaget att inom viss tid vidta en åtgärd för att komma till rätta med situationen, ett förbud att verkställa beslut eller en anmärkning. Om överträdelsen är allvarlig, ska kreditgivarens eller kreditförmedlarens tillstånd återkallas eller, om det är tillräckligt, varning meddelas.

Paragrafen innehåller bestämmelser om Finansinspektionens möjligheter att ingripa mot kreditgivare och kreditförmedlare. Paragrafen genomför artikel 41.1 i direktivet. Övervägandena finns i avsnitt 9.2.

I *första stycket* preciseras att paragrafen inte omfattar utländska kreditförmedlare av bostadskrediter från ett land inom EES. För sådan verksamhet gäller särskilda regler om ingripande (se 14 och 15 §§).

Det hittillsvarande *tredje stycket* flyttas med vissa justeringar till 1 b §.

1 a § *Finansinspektionen ska ingripa mot någon som ingår i företagets styrelse eller är dess verkställande direktör, eller ersättare för någon av dem, om företaget har befunnits ansvarigt för överträdelse av lagen (2017:630) om åtgärder mot penningtvätt och finansiering av terrorism eller föreskrifter som meddelats med stöd av den lagen.*

Ett ingripande enligt första stycket får ske endast om överträdelsen är allvarlig, upprepad eller systematisk och personen i fråga uppsåtligen eller av grov oaktsamhet orsakat överträdelsen.

Ingripande sker genom

- 1. beslut att personen i fråga under en viss tid, lägst tre och högst tio år, inte får upprätthålla en funktion som avses i första stycket hos ett företag, eller*
- 2. beslut om sanktionsavgift.*

Paragrafen, som är ny, innehåller regler om ingripande mot personer i ett företags ledning vid överträdelser av lagen om åtgärder mot penningtvätt och finansiering av terrorism eller föreskrifter som meddelats med stöd av den lagen. Den motsvarar 20 a § i den upphävda lagen (2014:275) om viss verksamhet med konsumentkrediter (jämför prop. 2016/17:173 s. 647–648). Övervägandena finns i avsnitt 8.2.

Av den föreslagna ändringen i 1 kap. 2 § 11 lagen om åtgärder mot penningtvätt och finansiering av terrorism följer att bestämmelserna i den lagen endast gäller för verksamhet med bostadskrediter enligt den förevarande lagen.

1 b § *Vid valet av ingripande ska Finansinspektionen ta hänsyn till hur allvarlig överträdelsen är och hur länge den har pågått. Särskild hänsyn ska tas till skador som har uppstått och graden av ansvar.*

Finansinspektionen får avstå från ingripande om

- 1. en överträdelse är ringa eller ursäktlig,*
- 2. företaget gör rättelse eller om den fysiska personen verkat för att företaget gör rättelse, eller*
- 3. någon annan myndighet har vidtagit åtgärder mot företaget eller den fysiska personen och dessa åtgärder bedöms tillräckliga.*

Paragrafen, som är ny, innehåller bestämmelser om omständigheter som ska beaktas vid val av ingripande, samt förutsättningarna för att underlåta ett ingripande. Den motsvarar 20 b i den upphävda lagen (2014:275) om viss verksamhet med konsumentkrediter (jämför prop. 2016/17:173 s. 648–649). Övervägandena finns i avsnitt 8.2.

1 c § *I försvårande riktning ska det beaktas om företaget tidigare har begått en överträdelse eller om den fysiska personen tidigare orsakat en sådan överträdelse.*

I förmildrande riktning ska det beaktas om

- 1. företaget eller den fysiska personen i väsentlig utsträckning genom ett aktivt samarbete har underlättat Finansinspektionens utredning, och*
- 2. företaget snabbt har upphört med överträdelsen, eller den fysiska personen snabbt verkat för att överträdelsen ska upphöra, sedan den anmälts till eller påtalats av Finansinspektionen.*

Paragrafen, som är ny, innehåller bestämmelser om försvårande och förmildrande omständigheter som, utöver vad som anges i 1 b §, ska beaktas vid val av ingripande mot ett företag eller en fysisk person i

ledningen för ett sådant företag. Den motsvarar 20 c § i den upphävda lagen (2014:275) om viss verksamhet med konsumentkrediter (jämför prop. 2016/17:173 s. 649). Övervägandena finns i avsnitt 8.2.

2 § Finansinspektionen ska återkalla tillståndet för en kreditgivare *eller en annan kreditförmedlare än en utländsk kreditförmedlare av bostadskrediter från ett land inom EES*, om kreditgivaren eller kreditförmedlaren

1. har fått tillståndet genom att lämna oriktiga uppgifter eller på något annat otillbörligt sätt,
2. under en sammanhängande tid av sex månader inte har drivit sådan verksamhet som tillståndet avser,
3. inte uppfyller villkoren för tillstånd i 3 kap. 2 § första stycket 5 eller 6,
4. har förklarat sig avstå från tillståndet,
5. har överlåtit hela sin verksamhet, eller
6. har försatts i konkurs eller om beslut har fattats om att företaget ska gå i tvångslikvidation.

I fall som avses i första stycket 1–3 får i stället varning meddelas, om det är tillräckligt.

Paragrafen innehåller bestämmelser om Finansinspektionens möjligheter att återkalla ett tillstånd som har lämnats enligt lagen. Paragrafen genomför artikel 44 i direktivet. Övervägandena finns i avsnitt 9.2.

I *första stycket* preciseras att paragrafen inte omfattar utländska kreditförmedlare av bostadskrediter från ett land inom EES. För sådan verksamhet gäller särskilda regler om ingripande (se 14 och 15 §§).

3 § Om någon som ingår i styrelsen eller är verkställande direktör för en kreditgivare *eller en annan kreditförmedlare än en utländsk kreditförmedlare av bostadskrediter från ett land inom EES*, inte uppfyller de krav som anges i 2 kap. 2 § första stycket 4, 3 kap. 2 § första stycket 4, respektive 3 a kap. 2 § *första stycket* 4, ska Finansinspektionen återkalla företagets tillstånd. Det får dock bara ske om inspektionen först beslutat att anmärka på att personen ingår i styrelsen eller är verkställande direktör och om han eller hon, sedan en av inspektionen bestämd tid om högst tre månader har gått, fortfarande finns kvar i styrelsen eller är verkställande direktör.

I stället för att återkalla tillståndet får Finansinspektionen besluta att en styrelseledamot eller verkställande direktör inte längre får vara det. Inspektionen får då förordna en ersättare. Ersättarens uppdrag gäller till dess företaget har utsett en ny styrelseledamot eller verkställande direktör.

Det som sägs i första och andra styckena om verkställande direktör ska tillämpas även på en ställföreträdare eller ersättare för verkställande direktör.

Paragrafen innehåller bestämmelser om hur Finansinspektionen kan ingripa om en ledande befattningshavare hos en kreditgivare eller en kreditförmedlare inte är lämplig för sin befattning. Övervägandena finns i avsnitt 9.2.

I *första stycket* preciseras att paragrafen inte omfattar utländska kreditförmedlare av bostadskrediter från ett land inom EES. För sådan verksamhet gäller särskilda regler om ingripande (se 14 och 15 §§).

Vidare införs ett tillägg som innebär att Finansinspektionen även ska återkalla företagets tillstånd om någon som ingår i styrelsen eller är verkställande direktör för en kreditgivare av andra konsumentkrediter än bostadskrediter inte uppfyller kraven i 3 a kap. 2 första stycket 4.

4 § Om en behörig myndighet i ett annat land inom EES underrättar Finansinspektionen om att en svensk kreditförmedlare *av bostadskrediter* har överträtt föreskrifter för förmedlarens verksamhet som gäller i det land där den behöriga myndigheten finns, ska inspektionen vidta åtgärd enligt 1–3 §§, om det föreligger någon omständighet som avses där.

Inspektionen ska underrätta den behöriga myndigheten om vilka åtgärder som vidtas.

Paragrafen handlar om Finansinspektionens ingripanden mot en svensk kreditförmedlare av bostadskrediter efter påpekande från myndigheter i ett annat land. Övervägandena finns i avsnitt 9.2.

I *första stycket* preciseras att paragrafen gäller för bostadskrediter.

6 § Om en kreditgivare *eller en annan kreditförmedlare än en utländsk kreditförmedlare av bostadskrediter från ett land inom EES* har fått en anmärkning eller varning enligt 1 § andra stycket, får Finansinspektionen besluta att företaget ska betala en sanktionsavgift.

I paragrafen regleras Finansinspektionens rätt att besluta om sanktionsavgift. Paragrafen genomför artikel 44 i direktivet. Övervägandena finns i 9.2.

I paragrafen preciseras att den inte omfattar utländska kreditförmedlare av bostadskrediter från ett land inom EES. För sådan verksamhet gäller särskilda regler om ingripande (se 14 och 15 §§).

7 § Sanktionsavgiften ska uppgå till lägst 5 000 kronor och högst 50 miljoner kronor. Avgiften får inte överstiga tio procent av kreditgivarens eller kreditförmedlarens omsättning det närmast föregående räkenskapsåret.

Om överträdelsen har skett under företagets första verksamhetsår eller om uppgifter om omsättningen annars saknas eller är bristfälliga, får omsättningen uppskattas.

För ett företag som även driver annan verksamhet än den tillståndspliktiga enligt denna lag ska omsättningen avse endast verksamheten med *konsumentkrediter*.

Paragrafen innehåller bestämmelser om ramarna för sanktionsavgiftens storlek. Paragrafen genomför artikel 44 i direktivet. Övervägandena finns i avsnitt 9.2.

I *tredje stycket* preciseras att om ett företag även driver annan verksamhet än den tillståndspliktiga enligt denna lag, ska omsättningen avse endast verksamheten med konsumentkrediter och inte som hittills gällt verksamhet enbart med bostadskrediter.

7 a § När det är fråga om en överträdelse av lagen (2017:630) om åtgärder mot penningtvätt och finansiering av terrorism eller föreskrifter som har meddelats med stöd av den lagen gäller i stället för 7 § att sanktionsavgiften ska uppgå till lägst 5 000 kronor och som högst fastställas till det högsta av

1. tio procent av företagets omsättning närmast föregående räkenskapsår eller, i förekommande fall, motsvarande omsättning på koncernnivå,

2. två gånger den vinst som företaget gjort till följd av regelöverträdelsen, om beloppet går att fastställa, eller

3. ett belopp i kronor motsvarande fem miljoner euro.

Paragrafen, som är ny, innehåller bestämmelser om ramarna för sanktionsavgiftens storlek vid överträdelse av lagen (2017:630) om åtgärder mot penningtvätt och finansiering av terrorism. Den motsvarar 26 a § i den upphävda lagen (2014:275) om viss verksamhet med konsumentkrediter (jämför prop. 2016/17:173 s. 649–650). Övervägandena finns i avsnitt 8.2.

Av den föreslagna ändringen i 1 kap. 2 § 11 lagen om åtgärder mot penningtvätt och finansiering av terrorism följer att bestämmelserna i den lagen endast gäller för verksamhet med bostadskrediter enligt den förevarande lagen.

7 b § *En sanktionsavgift för en fysisk person enligt 1 a § ska som högst fastställas till det högsta av*

1. två gånger den vinst som den fysiska personen gjort till följd av regelöverträdelsen, om beloppet går att fastställa, eller

2. ett belopp som per den 25 juni 2015 i kronor motsvarade fem miljoner euro. Avgiften tillfaller staten.

Paragrafen, som är ny, innehåller bestämmelser om det högsta belopp som sanktionsavgiften ska kunna bestämmas till vid ingripande mot fysiska personer i ett företags ledning enligt 1 a §. Den motsvarar 26 b § i den upphävda lagen (2014:275) om viss verksamhet med konsumentkrediter (jämför prop. 2016/17:173 s. 650–651). Övervägandena finns i avsnitt 8.2.

8 § *När sanktionsavgiftens storlek beslutas ska hänsyn tas till sådana omständigheter som anges i 1 b § första stycket och 1 c § och företagets eller den fysiska personens finansiella ställning och, om det går att fastställa, den vinst som gjorts till följd av regelöverträdelsen.*

Paragrafen innehåller bestämmelser om de omständigheter som ska beaktas när sanktionsavgiftens storlek fastställs. Övervägandena finns i avsnitt 8.2.

I paragrafen införs en hänvisning till de nya bestämmelserna i 1 b och 1 c §§. Vidare anges att hänsyn ska tas till företagets eller den fysiska personens finansiella ställning och, om det går att fastställa, den vinst som gjorts till följd av överträdelsen. Ändringarna innebär att det införs ytterligare omständigheter som ska beaktas vid fastställande av sanktionsavgiftens storlek. Den motsvarar 27 § i den upphävda lagen (2014:275) om viss verksamhet med konsumentkrediter (jämför prop. 2016/17:173 s. 651–652).

8 a § *Frågor om ingripanden mot fysiska personer för överträdelser enligt 1 a § tas upp av Finansinspektionen genom sanktionsföreläggande.*

Finansinspektionen ska då tillämpa bestämmelserna om sanktionsföreläggande i 15 kap. 9 a–9 d §§ lagen (2004:297) om bank- och finansieringsrörelse.

Paragrafen, som är ny, reglerar förfarandet för beslut om sanktioner mot fysiska personer. Den motsvarar 27 a § i den upphävda lagen (2014:275) om viss verksamhet med konsumentkrediter (jämför prop. 2016/17:173 s. 651). Övervägandena finns i avsnitt 8.2.

9 § Om en kreditgivare eller en annan kreditförmedlare än en utländsk kreditförmedlare av bostadskrediter från ett land inom EES inte i tid lämnar de upplysningar som kreditgivaren eller kreditförmedlaren är skyldig att lämna enligt föreskrifter som meddelats med stöd av 7 kap. 1 § 12, får Finansinspektionen besluta att företaget ska betala en förseningsavgift på högst 100 000 kronor.

Avgiften tillfaller staten.

Paragrafen innehåller bestämmelser om förseningsavgift. Paragrafen genomför artikel 41.1 i direktivet. Övervägandena finns i avsnitt 9.2.

I första stycket preciseras att den inte omfattar utländska kreditförmedlare av bostadskrediter från ett land inom EES. För sådan verksamhet gäller särskilda regler om ingripande (se 14 och 15 §§).

13 a § Om en näringsidkare genom sitt agerande på internet bryter mot 1 kap. 5 § andra stycket eller 4 kap. 7, 8, 9, 11, 13 eller 14 § och inga andra effektiva medel är tillgängliga, får Finansinspektionen förelägga näringsidkaren, en värdtjänstleverantör eller en internetleverantör att upprätta ett varningsmeddelande som tydligt visas i samband med besök på webbplatsen.

Ett föreläggande som avses i första stycket får bara meddelas om

1. överträdelsens allvar motiverar det, och
2. webbplatsen inte omfattas av tryckfrihetsförordningens eller yttrandefrihetsgrundlagens skydd.

Varningsmeddelandet ska ange i vilket avseende agerandet bryter mot någon av bestämmelserna som anges i första stycket och i övrigt vara utformat på ändamålsenligt sätt.

Paragrafen innehåller bestämmelser om varningsmeddelande vid vissa överträdelser. Övervägandena finns i avsnitt 5.3.

Ändringen görs till följd av en ändrad numrering av paragraferna i 4 kap.

16 § Om någon driver verksamhet med kreditgivning, kreditförmedling eller rådgivning i fråga om *konsumentkrediter* utan att ha rätt till det, ska Finansinspektionen förelägga den som driver verksamheten att upphöra med den. Inspektionen får besluta hur avvecklingen av verksamheten ska ske.

Om det är osäkert om lagen är tillämplig på en viss verksamhet, får inspektionen förelägga den som driver verksamheten att lämna de upplysningar om verksamheten som inspektionen behöver för att bedöma om så är fallet.

Ett föreläggande enligt denna paragraf som avser ett utländskt företag får riktas mot såväl företaget som den som i Sverige är verksam för företagets räkning.

Paragrafen innehåller bestämmelser om Finansinspektionens skyldighet att ingripa mot den som driver verksamhet enligt lagen utan att ha rätt till det. Paragrafen genomför artikel 41.1 i direktivet. Övervägandena finns i avsnitt 9.2.

I första stycket anges att den omfattar konsumentkrediter och inte enbart bostadskrediter.

7 kap. Bemyndiganden

1 § Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer får meddela föreskrifter om

1. vilket innehåll en ansökan om tillstånd enligt denna lag ska ha,

2023/2225

30.10.2023

EUROPAPARLAMENTETS OCH RÅDETS DIREKTIV (EU) 2023/2225
av den 18 oktober 2023
om konsumentkreditavtal och om upphävande av direktiv 2008/48/EG

EUROPAPARLAMENTET OCH EUROPEISKA UNIONENS RÅD HAR ANTAGIT DETTA DIREKTIV

med beaktande av fördraget om Europeiska unionens funktionssätt, särskilt artikel 114,

med beaktande av Europeiska kommissionens förslag,

efter översändande av utkastet till lagstiftningsakt till de nationella parlamenten,

med beaktande av Europeiska ekonomiska och sociala kommitténs yttrande ⁽¹⁾,

i enlighet med det ordinarie lagstiftningsförfarandet ⁽²⁾, och

av följande skäl:

- (1) Europaparlamentets och rådets direktiv 2008/48/EG ⁽³⁾ fastställer regler på unionsnivå om konsumentkreditavtal.
- (2) År 2014 lade kommissionen fram en rapport om genomförandet av direktiv 2008/48/EG. År 2020 lade kommissionen fram en andra rapport om genomförandet av det direktivet och ett arbetsdokument från kommissionens avdelningar med resultaten av en utvärdering av det direktivets ändamålsenlighet och resultat, som omfattade ett brett samråd med berörda parter.
- (3) Dessa rapporter och samråd visade att direktiv 2008/48/EG delvis har varit ändamålsenligt när det gäller att säkerställa en hög nivå av konsumentskydd och främja utvecklingen av en inre marknad för krediter, och att dess mål fortfarande är relevanta. Skälen till att det direktivet endast delvis har varit ändamålsenligt har delvis med själva direktivet att göra, till exempel otydliga formuleringar i vissa artiklar, men hänger också samman med externa faktorer, såsom utvecklingen i samband med digitalisering, den praktiska tillämpningen och tillsynen i medlemsstaterna samt det faktum att vissa aspekter av konsumentkreditmarknaden inte omfattas av det direktivet.
- (4) Digitaliseringen har bidragit till att marknaden utvecklats på ett sätt som inte förutsågs när direktiv 2008/48/EG antogs. Den snabba tekniska utvecklingen sedan det direktivet antogs har lett till betydande förändringar på konsumentkreditmarknaden, både på utbuds- och efterfrågesidan, såsom framväxten av nya produkter och utvecklingen av konsumenters beteende och preferenser.
- (5) Den vaga formuleringen av vissa bestämmelser i direktiv 2008/48/EG, som gör det möjligt för medlemsstaterna att anta avvikande bestämmelser som går utöver dem som föreskrivs i det direktivet, ledde till ett fragmenterat regelverk i unionen när det gäller ett antal aspekter av konsumentkreditavtal.
- (6) Den praktiska och rättsliga situation som följer av dessa nationella skillnader leder i vissa fall till snedvridning av konkurrensen mellan kreditgivare i unionen och skapar hinder på den inre marknaden. Situationen begränsar konsumenternas möjligheter att dra nytta av ett gradvis ökande utbud av gränsöverskridande krediter, som förväntas växa ytterligare till följd av digitaliseringen. Denna snedvridning och begränsning kan i sin tur leda till minskad efterfrågan på varor och tjänster. Situationen leder också till ett otillräckligt och ojämnt konsumentskydd i hela unionen.

⁽¹⁾ EUT C 105, 4.3.2022, s. 92.

⁽²⁾ Europaparlamentets ståndpunkt av den 12 september 2023 (ännu inte offentliggjord i EUT) och rådets beslut av den 9 oktober 2023.

⁽³⁾ Europaparlamentets och rådets direktiv 2008/48/EG av den 23 april 2008 om konsumentkreditavtal och om upphävande av rådets direktiv 87/102/EEG (EUT L 133, 22.5.2008, s. 66).

Sammanfattning av delbetänkandet Ett nytt konsumentkreditdirektiv (SOU 2024:69)

Bakgrund

Under de senaste åren har marknaden för konsumentkrediter genomgått stora förändringar. Kreditavtal ingås oftare över internet och nya marknadsaktörer erbjuder nya typer av kreditavtal. Den tekniska utvecklingen har bl.a. lett till att såväl konsumenter som kreditgivare fattar snabbare beslut, att det uppstått nya sätt att lämna information och att kreditprövning kan ske genom automatiska beslutssystem. På grund av utvecklingen inom konsumentkreditsektorn har Europaparlamentet och rådet antagit ett nytt konsumentkreditdirektiv (det nya konsumentkreditdirektivet)¹. Det nya konsumentkreditdirektivet ersätter det tidigare direktivet om konsumentkrediter från 2008 (2008 års direktiv)².

Det nya konsumentkreditdirektivet

Det nya konsumentkreditdirektivet har fått ett utvidgat tillämpningsområde jämfört med 2008 års direktiv. Exempelvis omfattas ränte- och avgiftsfria krediter i fler fall än tidigare. En kredit som lämnas av en tredje part vid köp av varor och tjänster omfattas alltid av reglerna i det nya direktivet, oavsett om den är räntefri eller inte.

En rad av bestämmelserna i det nya konsumentkreditdirektivet har genomgått förändringar i förhållande till motsvarande bestämmelser i 2008 års direktiv. Det gäller bland annat bestämmelserna om marknadsföring, information och ångerrätt. Även reglerna kring kreditprövning har förändrats och utökats.

Det nya direktivet innehåller också bestämmelser som inte har någon motsvarighet i 2008 års direktiv. Bland dessa kan nämnas regler om rådgivningstjänster, krav på kunskap och kompetens hos kreditgivares och kreditförmedlares personal, krav på stöd till konsumenter i ekonomiska svårigheter samt bestämmelser om skyldigheter för kreditgivare att vidta anståndsåtgärder innan verkställighet begärs. Dessutom innehåller direktivet regler om förbud mot kopplingsförbehåll, dvs. att en näringsidkare kräver att konsumenten för att få en kredit också måste köpa andra produkter eller tjänster. Direktivet innehåller därtill krav på förfaranden för registrering, tillstånd och tillsyn över kreditgivare och kreditförmedlare.

¹ Europaparlamentets och rådets direktiv (EU) 2023/2025 av den 18 oktober 2023 om konsumentkreditavtal och om upphävande av direktiv 2008/48/EG.

² Europaparlamentets och rådets direktiv 2008/48/EG av den 23 april 2008 om konsumentkreditavtal och om upphävande av rådets direktiv 87/102/EEG.

Utredningens uppdrag

Utredningens uppdrag har varit att analysera och föreslå vilka författningsförändringar och andra åtgärder som behövs för att genomföra det nya konsumentkreditdirektivet i svensk rätt. I uppdraget har ingått att analysera, jämföra och ta ställning till de valmöjligheter som det nya konsumentkreditdirektivet erbjuder. Utgångspunkten för uppdraget har varit att fokusera på de delar av direktivet där det krävs att de svenska reglerna ändras.

Övergripande om utredningens förslag

Utredningen föreslår att det nya konsumentkreditdirektivets artiklar av främst civil- och marknadsrättslig karaktär genomförs genom bestämmelser som förs in i en ny konsumentkreditlag. Den nya konsumentkreditlagen ska i huvudsak ha samma innehåll och tillämpningsområde som 2010 års konsumentkreditlag. Lagen struktureras dock om och delas in i kapitel. Vissa bestämmelser i 2010 års konsumentkreditlag föreslås föras över till den nya lagen oförändrade, såsom bestämmelserna om lagens tvingande karaktär, vissa bestämmelser om ränta och avgifter, köparens rätt att framställa invändningar vid kreditköp och samtliga regler om återtaganderätt vid kreditköp av vara. Även flertalet bestämmelser som gäller särskilt för bostadskrediter överförs oförändrade. Avseende andra bestämmelser görs anpassningar till det nya direktivet. Exempelvis ska konsumenten i flera fall ha möjlighet att välja vilket varaktigt medium som information ska mottas på och information som lämnas via ett medel för distanskommunikation ska anpassas. I lagen införs även bestämmelser som saknar motsvarighet i 2010 års lag.

Utredningen föreslår vidare att det nya direktivets artiklar av näringsrättslig karaktär ska genomförs i lagen om verksamhet med bostadskrediter. Lagen föreslås få ett utvidgat tillämpningsområde och därför byta namn till lagen om verksamhet med bostadskrediter och vissa andra konsumentkrediter. Flertalet bestämmelser i kap. 5–8 görs generellt tillämpliga medan kap. 2 och 3 enbart ska gälla bostadskrediter. Kap. 4 ska innehålla de rörelse regler som uppställs på verksamheter med konsumentkrediter. Det föreslås därutöver att ett nytt kapitel, 3 a, ska införas. Kapitlet ska innehålla bestämmelser om förutsättningarna för kreditgivare och kreditförmedlare att driva verksamhet med andra konsumentkrediter än bostadskrediter. Till följd av detta föreslås att lagen om viss verksamhet med konsumentkrediter upphävs.

I kreditupplysningslagen genomförs de bestämmelser som ställer krav på kreditdatabasleverantörers verksamhet.

Utredningens förslag innehåller även flertalet följdändringar.

Lagens grundläggande bestämmelser

Utgångspunkterna för den nya konsumentkreditlagens tillämpningsområde är desamma som 2010 års konsumentkreditlag. Den ska fortsatt gälla i princip alla krediter som näringsidkare lämnar eller erbjuder konsumenter. I den nya konsumentkreditlagen anges dock uttryckligen att lagen inte ska tillämpas på hyres- eller leasingavtal avseende en vara om inte konsumenten enligt avtalet har en skyldighet eller möjlighet att förvärva varan. Lagen föreslås också få ett något utvidgat tillämpningsområde genom att undantagen inskränks. Pantbanks- och statsmedelslån ska fortsatt helt undantas från lagens tillämpningsområde. Även bostads- och värdepapperskrediter samt abonnemangsavtal ska fortsatt undantas från några av lagens bestämmelser. Därutöver föreslås lagen endast göra undantag för vissa kortfristiga räntefria kreditköp som finansieras genom en kredit som lämnas av säljaren.

Reglerna om god kreditgivningssed överförs till den nya lagen och görs i alla delar generellt tillämpliga på krediter som omfattas av lagens tillämpningsområde. Lagen ska även föreskriva att näringsidkaren är skyldig att lämna såväl information som förklaringar kostnadsfritt.

Marknadsföring och allmän information

I den nya lagens paragraf om krav på måttfull marknadsföring föreslås ett tillägg som innebär att viss typ av marknadsföring aldrig är att anse som måttfull. Tillägget föreskriver att marknadsföring som anger att lämnade krediter, betalningsförsummelse och kreditmissbruk saknar betydelse för kreditprövningen eller antyder att krediter leder till förbättrade ekonomiska förutsättningar eller förbättrar konsumentens situation på något annat sätt aldrig är att anse som måttfull.

Den information som näringsidkaren ska lämna vid marknadsföring av kreditavtal förtydligas och anpassas till det nya direktivet.

Den nya lagen föreslås också innehålla bestämmelser om att näringsidkaren ska vara skyldig att tillhandahålla allmän information om krediter som näringsidkaren erbjuder konsumenter. Denna skyldighet ska alltså inte längre begränsas till bostadskrediter.

Näringsidkarens skyldigheter innan ett avtal ingås

Den nya konsumentkreditlagen föreslås i likhet med 2010 års lag innehålla en skyldighet för näringsidkare att ge konsumenten viss information innan ett kreditavtal ingås. Informationen ska dock anpassas till de utökade krav som uppställs i det nya direktivet. Det ska i vissa delar preciseras hur informationen ska lämnas och informationen ska omfatta fler uppgifter. Förhandsinformationen ska ges i formuläret ”Standardiserad europeisk konsumentkreditinformation” som föreslås tillhandahållas av Konsumentverket. Särregleringen för distansavtal inskränks till att endast omfatta avtal som ingås genom telefonförsäljning.

Det ska vidare införas en generell skyldighet för näringsidkaren att lämna viss information om näringsidkaren erbjuder rådgivning. I de fall en kredit innebär en särskild risk för konsumentens ekonomiska förhållanden, ska näringsidkaren upplysa konsumenten om detta.

Reglerna om kreditprövning föreslås utvidgas och ändras i förhållande till motsvarande bestämmelser i 2010 års lag. Det ska införas en bestämmelse om att kreditprövningen ska vara grundlig och göras i konsumentens intresse. Kreditprövningen ska, i stället för på tillräckliga uppgifter, grundas på nödvändiga och relevanta uppgifter om konsumentens ekonomiska förhållanden. Det föreslås att det införs en presumtion för att uppgifterna ska avse såväl konsumentens inkomster, som utgifter, tillgångar och skulder samt uppgifter om andra ekonomiska åtaganden, om det inte med hänsyn till vilket slags kredit det rör sig om, kreditavtalets löptid och belopp samt kreditens risker för konsumenten skulle vara oproportionerligt. Det föreslås vidare att skyldigheten att kontrollera de uppgifter som inhämtats ska göras generellt tillämplig på alla kredittyper som omfattas av kravet på kreditprövning, och att det införs en bestämmelse som innebär att kreditprövningen ska göras utifrån konsumenternas gemensamma ekonomiska förutsättningar.

Det föreslås att en konsument ska ha vissa rättigheter i de fall en kreditprövning innefattar automatisk behandling av personuppgifter och att kreditgivaren ska vara skyldig att informera om rättigheterna.

Kreditgivarens informationsskyldighet när krediten inte beviljas föreslås utökas. Näringsidkaren ska i relevanta fall hänvisa konsumenten till budget- och skuldrådgivare. När ett beslut om att inte bevilja en kredit helt grundar sig på en automatisk behandling av personuppgifter ska kreditgivaren vara skyldig att upplysa konsumenten om sin rätt att få beslutet omprövat av någon person.

I den nya konsumentkreditlagen föreslås införas en generell bestämmelse som reglerar näringsidkarens möjlighet att sälja andra finansiella produkter eller tjänster tillsammans med ett kreditavtal.

Kreditavtalet

I den nya konsumentkreditlagen föreslås det införas vissa krav som säkerställer att ingåendet av ett kreditavtal är ett aktivt val från konsumentens sida.

Näringsidkaren ska fortsatt vara skyldig att dokumentera kreditavtal. Skyldigheten föreslås anpassas till det nya direktivets krav och ska omfatta fler uppgifter, såsom ändringar av avtalet. Dokumentationskravet vid rådgivning föreslås gälla alla kredittyper som omfattas av lagen. Den nya lagen ska också innehålla generella bestämmelser om räntetak och kostnadstak. Den information och de underrättelser näringsidkaren är skyldig att ge konsumenten vid ändringar av kreditavtalet, ränteändringar och kontokrediter ska anpassas till det nya direktivet.

I den nya lagen föreslås en skyldighet för kreditgivaren att under vissa förutsättningar erbjuda ett alternativ till att vidta en verkställighetsåtgärd. Sådana alternativ ska bestå av att erbjuda en ny kredit som helt finansierar återbetalningen av den befintliga krediten eller en ändring av kreditavtalet. Innan verkställighetsåtgärder vidtas ska kreditgivaren också hänvisa konsumenten till budget- och skuldrådgivare.

Konsumentens ångerrätt

Den nya konsumentkreditlagens regler om ångerrätt ska anpassas till det nya direktivet. Det föreslås införas en yttre gräns för ångerfristen.

Ångerfristen ska aldrig börja löpa senare än ett år efter kreditavtalets ingående. Detta ska dock inte gälla om konsumenten inte fått föreskriven information om sin ångerrätt. För kreditköp föreslås också att konsumenten under vissa förutsättningar ska ha en förlängd ångerfrist som korresponderar med ångerfristen för varan eller tjänsten.

Betalning av skulden i förtid och uppsägning av kreditavtal

Den nya konsumentkreditlagens regler om betalning av skulden i förtid och uppsägning av kreditavtal med obestämd löptid ska anpassas till det nya direktivet. För kontokrediter föreslås det vissa särskilda bestämmelser. En särskild uppsägningstid ska gälla för kontokrediter. Uppsägningsfristen ska vara 30 dagar räknat från den dag då kreditgivaren på ett överenskommet sätt underrättat konsumenten. En kreditgivare som vill få betalt för en kontokredit i förtid ska ha en skyldighet att först, innan verkställighetsåtgärder vidtas, erbjuda konsumenten att betala fordran under ett års tid.

Vid förtidsbetalning föreslås kreditgivarens fordran beräknas med beaktande av alla kostnader som konsumenten enligt kreditavtalet ska betala. Den nedsättning som konsumenten har rätt till ska alltså inte endast avse sådana kostnader som är beroende av kreditavtalets löptid, utan även andra kostnader såsom uppläggningsavgifter som redan betalats.

Tillsyn och överklagande

För att nå upp till kraven i det nya direktivet justeras i viss mån bestämmelserna om tillsyn i den nya konsumentkreditlagen. Konsumentverkets tillsynsansvar och befogenhet att ingripa föreslås även gälla i förhållande till de näringsrättsliga rörelsereglerna i lagen om verksamhet med bostadskrediter och vissa andra konsumentkrediter. Det föreslås även att marknadsföringslagens sanktionssystem ska gälla fullt ut om näringsidkaren inte följer den nya konsumentkreditlagens informationsbestämmelser. Detta innebär att undantaget för bestämmelserna om marknadsstörningsavgift i 2010 års lag tas bort.

Förslagen i lag om verksamhet med bostadskrediter och vissa andra konsumentkrediter

Lagens inledande bestämmelser

Lagens tillämpningsområde föreslås utvidgas och ska, utöver bostadskrediter, omfatta verksamhet med krediter som faller in under det nya direktivets tillämpningsområde. Lagen ska därmed gälla för näringsidkares verksamhet med kreditgivning, kreditförmedling och rådgivning i fråga om konsumentkrediter. Med konsumentkrediter avses krediter som omfattas av konsumentkreditlagens tillämpningsområde, med undantag för abonnemangsavtal, värdepapperskrediter och vissa fakturakrediter.

Näringsidkare med tillstånd som kreditinstitut, betalningsinstitut och institut för elektroniska pengar föreslås undantas från stora delar av lagens utökade tillämpningsområde, vilket bl.a. innebär att dessa företag inte behöver ansöka om tillstånd enligt lagen. Undantag görs även för

verksamhet med andra konsumentkrediter än bostadskrediter som drivs av ett mindre företag och som avser (1) en kredit som lämnas av företaget för att finansiera ett köp av företagets vara eller tjänst om krediten är räntefri och inte förbunden med andra avgifter än lagstadgade dröjsmålsavgifter, eller (2) förmedling av en kredit som finansierar ett köp av företagets vara eller tjänst.

Det föreslås att bestämmelsen som anger vilka som får tillhandahålla rådgivning görs generellt tillämplig för alla konsumentkrediter.

Tillståndskrav för verksamhet som omfattas av direktivet

Lagen föreslås innehålla en generell tillståndsplikt för näringsidkares verksamhet med kreditgivning och kreditförmedling av andra konsumentkrediter än bostadskrediter. Från kravet på tillstånd ska dock bostadskreditinstitut undantas. Vissa andra verksamheter undantas genom lagens begränsade tillämpningsområde. Förutsättningarna för att få tillstånd ska i huvudsak motsvara vad som för närvarande gäller för att få tillstånd enligt lagen om viss verksamhet med konsumentkrediter.

Kraven på verksamhet med konsumentkrediter

Det föreslås att vissa av lagens rörelseregler ska bli tillämpliga på verksamhet som omfattas av det nya konsumentkreditdirektivets tillämpningsområde. Detta gäller de övergripande kraven på hur en kreditgivare eller en kreditförmedlare ska bedriva sin verksamhet samt på kunskap och kompetens hos personal. Detsamma gäller bestämmelserna om ersättningssystem, rådgivning och dokumentation av kreditbeslut. Bestämmelserna om uppdragsavtal och tystnadsplikt föreslås bli tillämpliga på de verksamheter som omfattas av tillståndskravet.

Förslaget till ändringar i kreditupplysningslagen

I kreditupplysningslagen föreslås ett förtydligande om att det endast är i syfte att kontrollera rätten att ingå avtal som uppgifter om förvaltarskap får behandlas. Det föreslås även att en ny informationskyldighet införs i lagen. En fysisk person ska inom 30 dagar informeras av ett kreditupplysningsföretag som registrerat en uppgift om betalningsförsummelse eller kreditmissbruk. Informationen ska också innehålla uppgift om de rättigheter som den registrerade har.

Ikraftträdande och övergångsbestämmelser

Bestämmelser som genomför det nya konsumentkreditdirektivet måste träda i kraft den 20 november 2026. Författningsförslagen föreslås därför i huvudsak träda i kraft vid den tidpunkten. Gällande tillstånd enligt lagen om viss verksamhet med konsumentkrediter föreslås fortsatt gälla som tillstånd att bedriva verksamhet med andra konsumentkrediter än bostadskrediter. Vidare föreslås att kreditgivare och kreditförmedlare som enligt gällande rätt får driva verksamhet utan tillstånd ska få fortsätta driva sådan verksamhet utan krav på tillstånd till den 20 november 2027.

Förslagets konsumentskyddande syfte medför att reglerna ska gälla för fler kredittyper och att kraven på näringsidkarna i många fall blir högre. Förslagen bedöms leda till minskad överskuldssättning, vilket medför positiva effekter för samhällsekonomin.

För att leva upp till dessa krav måste näringsidkarna anpassa sina verksamheter, vilket innebär kostnader. Verksamheter som redan bedrivs med tillstånd och omfattas av konsumentkreditlagens tillämpningsområde kommer behöva anpassa sin verksamhet till de förändrade och utökade kraven. Detta gäller exempelvis de utökade kraven på information och på kreditprövning samt de nya rörelsereglerna såsom reglerna om ersättningssystem. Förslagen kommer innebära än större anpassningar för verksamheter med krediter som omfattas av den nya konsumentkreditlagens utökade tillämpningsområde eller det utökade tillståndskravet som föreslås införas i lagen om verksamhet med bostadskrediter och vissa andra konsumentkrediter. Det kan dock antas att marknaden till viss del kommer att anpassa sin verksamhet för att falla utanför direktivets tillämpningsområde och direktivets tillståndskrav.

Regleringen kan också till viss del innebära ökade kostnader för det allmänna. Konsumentverket och Finansinspektionen kommer initialt behöva anpassa sina verksamheter till de nya reglerna. Kostnaderna för dessa myndigheter bedöms kunna rymmas inom befintliga ekonomiska ramar.

Eftersom utredningens förslag i huvudsak är en följd av ett EU-direktiv, finns det ingen möjlighet att avstå från att genomföra en reglering som når upp till de krav som direktivet uppställer.

Delbetänkandets lagförslag

1. Förslag till konsumentkreditlag

Härigenom föreskrivs¹ följande.

1 kap. Grundläggande bestämmelser

Lagens innehåll

1 § I denna lag finns bestämmelser om skydd för konsumenter när det gäller krediter.

Uttryck i lagen

2 § I lagen avses med

bostadskredit:

– en kredit som är förenad med panträtt i fast egendom, tomträtt eller bostadsrätt eller liknande rätt eller som är förenad med motsvarande rätt i byggnad som inte hör till fastighet, eller

– en kredit som tas i syfte att förvärva eller behålla äganderätt till sådan egendom, om det inte är fråga om en tillfällig finansieringslösning under övergången till ett annat finansiellt arrangemang och krediten har en obestämd löptid eller ska återbetalas inom 12 månader,

bostadskredit i utländsk valuta: en bostadskredit i en annan valuta än

– valutan i det land inom EES där konsumenten är bosatt,

– valutan som konsumenten får sin inkomst i, eller

– valutan som konsumenten har de tillgångar i som ska användas som betalning av krediten,

effektiv ränta: kreditkostnaden angiven som en årlig ränta beräknad på kreditbeloppet, i förekommande fall med hänsyn tagen till att delbetalningar ska göras under den löpande kredittiden,

konsument: en fysisk person som handlar huvudsakligen för ändamål som faller utanför näringsverksamhet,

kontantpris: det pris till vilket en vara eller tjänst vanligen erbjuds konsumenter mot kontant betalning,

kontokredit: ett kreditavtal som innebär en fortlöpande rätt att utnyttja ett kreditutrymme,

kreditavtal: ett avtal om lån, kontokredit, betalningsanstånd eller liknande,

kreditfordran: summan av kreditbeloppet och kreditkostnaden,

kreditförmedlare: en näringsidkare som inte endast introducerar konsumenten för kreditgivaren och som, utan att vara kreditgivare och mot ersättning, erbjuder ett kreditavtal, bistår en konsument innan ett kreditavtal ingås eller ingår ett kreditavtal som ombud för kreditgivaren,

kreditgivare: den som lämnar krediten eller övertar den ursprungliga kreditgivarens fordran,

¹ Jfr Europaparlamentets och rådets direktiv (EU) 2023/2225 av den 18 oktober 2023 om konsumentkreditavtal och om upphävande av direktiv 2008/48/EG.

kreditkostnad: det sammanlagda beloppet av räntor, avgifter och andra kostnader som konsumenten ska betala med anledning av krediten, inklusive nödvändiga kostnader för värdering, dock med undantag för notariatsavgifter,

kreditköp: ett köp av en vara eller tjänst som finansieras genom en kredit som lämnas av

– säljaren, eller

– annan kreditgivare, om det görs på grund av en överenskommelse mellan denne och säljaren eller om varan eller tjänsten anges i kreditavtalet,

kreditränta: räntekostnaden per år för den vid varje tid obetalda delen av skulden angiven som en ränta,

näringsidkare: en fysisk eller juridisk person som handlar för ändamål som har samband med den egna näringsverksamheten,

mindre företag: ett företag som sysselsätter färre än 250 personer och vars årsomsättning inte överstiger 50 miljoner euro, eller vars balansomslutning inte överstiger 43 miljoner euro per år,

referensvärde: det som anges i artikel 3.1.3 i Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2016/1011 av den 8 juni 2016 om index som används som referensvärden för finansiella instrument och finansiella avtal eller för att mäta investeringsfonders resultat, och om ändring av direktiven 2008/48/EG och 2014/17/EU och förordning (EU) nr 596/2014,

rådgivning: personliga rekommendationer till en konsument om kreditavtal.

Lagens tillämpningsområde

3 § Denna lag gäller kredit som en näringsidkare lämnar eller erbjuder en konsument. Lagen gäller också kredit som lämnas eller erbjuds en konsument av någon annan än en näringsidkare, om krediten förmedlas av en näringsidkare som ombud för kreditgivaren.

Lagen innehåller också bestämmelser om vissa särskilda skyldigheter för kreditförmedlare.

4 § Lagen gäller inte författningsreglerade lån som lämnas av statsmedel och inte heller lån som lämnas i pantbanksverksamhet enligt pantbankslagen (1995:1000).

Lagen gäller inte heller ett hyres- eller leasingavtal avseende en vara om inte konsumenten enligt avtalet har en skyldighet eller möjlighet att förvärva varan.

5 § För ett räntefritt kreditköp som finansieras genom en kredit som lämnas av säljaren, som inte är förbunden med andra avgifter än lagstadgade dröjsmålsavgifter och som ska betalas tillbaka inom 50 dagar från varans avlämnande eller tjänstens leverans, gäller inte bestämmelserna om information i 2 kap. 2–8 §§ och 3 kap. 1–11 §§, om kreditprövning i 3 kap. 16–18 §§, om dokumentation i 4 kap. 2 och 3 §§, om näringsidkarens skyldigheter vid dröjsmål med betalning i 4 kap. 19 §, om underrättelse vid en överlåtelse i 4 kap. 22 § andra stycket, om ångerrätt i 5 kap. 1–5 §§, eller om uppsägning av kreditavtal med obestämd löptid i 6 kap. 8 §.

Om säljaren inte är ett mindre företag och köpet är ett sådant distansavtal som avses i 1 kap. 2 § lagen (2005:59) om distansavtal och avtal utanför affärslokaler, gäller första stycket endast om krediten inte säljs under kreditavtalets löptid. Krediten ska dessutom i sådana fall betalas tillbaka inom 14 dagar från varans avlämnande eller tjänstens leverans.

De bestämmelser som anges i första stycket gäller inte heller för en räntefri kredit som inte är förbunden med mer än en obetydlig avgift och som ska betalas tillbaka inom tre månader om krediten avser fortlöpande leverans av tjänster eller varor.

6 § För en bostadskredit gäller inte bestämmelserna om en särskild upplysning i 2 kap. 5 §, om information i 3 kap. 1–5, 7 och 11 §§, om betalningsplan i 4 kap. 4 §, om ränte- och kostnadstak i 4 kap. 9–11 §§, om förlängning av löptiden i 4 kap. 12 §, om ångerrätt i 5 kap. 1–5 §§ eller om uppsägning av kreditavtal med obestämd löptid i 6 kap. 8 §. För en bostadskredit där kreditfordran ska betalas först i samband med att den egendom som utgör säkerhet överläts med anledning av att låntagaren uppnår en viss ålder eller på grund av låntagarens sviktande hälsa eller död gäller dock bestämmelserna om information i 3 kap. 1 § första stycket och 7 §.

7 § För en kredit som lämnas av ett kreditinstitut eller värdepappersbolag för finansiering av ett avtal med institutet eller bolaget om köp av finansiella instrument gäller inte bestämmelserna om information i 2 kap. 7 och 8 §§ samt 3 kap. 1–11 §§, om kopplingsförbehåll i 3 kap. 20 §, om dokumentation i 4 kap. 2 § andra–fjärde styckena och 4 kap. 3 §, om näringsidkarens skyldigheter vid dröjsmål med betalning i 4 kap. 19 § eller om uppsägning av kreditavtal med obestämd löptid i 6 kap. 8 §.

Avtalsvillkor som avviker från lagen

8 § Ett avtalsvillkor som i jämförelse med bestämmelserna i denna lag är till nackdel för konsumenten är utan verkan mot denne, om inte annat anges i lagen.

God kreditgivningssed

9 § Näringsidkaren ska i sitt förhållande till konsumenten iaktta god kreditgivningssed. Näringsidkaren ska därvid ta till vara konsumentens intressen med tillbörlig omsorg och ge de förklaringar som konsumenten behöver.

Förklaringarna ska även omfatta andra tjänster som erbjuds tillsammans med krediten.

Kostnadsfri information

10 § Den information och de förklaringar som näringsidkaren ska lämna enligt denna lag ska ges utan kostnad för konsumenten.

Måttfullhet vid marknadsföring

1 § Vid marknadsföring av krediter ska måttfullhet iakttas. Marknadsföring som anger att lämnade krediter, betalningsförsummelse och kreditmissbruk saknar betydelse för kreditprövningen eller antyder att krediter leder till förbättrade ekonomiska förutsättningar eller förbättrar konsumentens situation på något annat sätt är aldrig att anse som måttfull.

Marknadsföring som strider mot första stycket ska vid tillämpningen av 5, 23 och 26 §§ marknadsföringslagen (2008:486) anses som otillbörlig mot konsumenterna.

Information vid marknadsföring

2 § Näringsidkaren ska vid marknadsföring av kreditavtal, med angivande av ett representativt exempel, lämna information om den effektiva räntan för krediten.

Om någon annan räntesats eller sifferuppgift än den effektiva räntan anges i marknadsföringen, ska näringsidkaren dessutom, med angivande av ett representativt exempel, lämna information om

1. krediträntan, med angivande av om den är bunden eller rörlig,
2. avgifter och andra kostnader som utgör en del av kreditkostnaden,
3. kreditbeloppet,
4. kreditavtalets löptid,
5. det sammanlagda belopp som ska betalas av konsumenten och antalet avbetalningar och storleken på dessa, och
6. kontantpriset och den kontantinsats som krävs vid kreditköp.

Om konsumenten är skyldig att ingå ett avtal om en kompletterande tjänst till kreditavtalet, ska skyldigheten anges i marknadsföringen i anslutning till informationen om den effektiva räntan.

3 § I fråga om en bostadskredit ska näringsidkaren i de fall som avses i 2 § andra stycket även lämna information om

1. näringsidkarens namn, organisationsnummer och adress,
2. huruvida kreditavtalet förutsätter att krediten ska vara förenad med panträtt i fast egendom, tomträtt eller bostadsrätt eller liknande rätt eller vara förenad med motsvarande rätt i byggnad som inte hör till fastighet, och
3. i förekommande fall, att valutakursförändringar kan komma att påverka de belopp som ska betalas av konsumenten.

Hur information vid marknadsföring ska ges

4 § Informationen enligt 2 och 3 §§ ska lämnas på ett klart, kortfattat och framträdande sätt. Den effektiva räntan ska anges i marknadsföringen på ett minst lika framträdande sätt som andra förekommande räntesatser.

Om ett medel för distanskommunikation används ska informationen ges på ett sätt som är anpassat till det medel som används. Om det medel för distanskommunikation som används inte gör det möjligt att lämna informationen på ett framträdande sätt ska informationen enligt 2 § andra stycket 5 och 6 i stället göras omedelbart tillgänglig för konsumenten på

något annat lämpligt sätt. Om informationen inte kan ges i läsbar form ska informationen enligt 2 § andra stycket 5 och 6 dock utelämnas.

Särskild upplysning vid marknadsföring

5 § Näringsidkaren ska vid marknadsföring av kreditavtal även lämna en särskild upplysning med information om att en kredit medför kostnader för konsumenten. Upplysningen ska också innehålla information om riskerna med skuldsättning och om vart konsumenten kan vända sig för att få stöd i budget- och skuldfrågor.

Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer får meddela föreskrifter om innehållet i upplysningen och om hur den ska lämnas i marknadsföringen.

Särskild information vid marknadsföring av kreditförmedling

6 § En kreditförmedlare ska vid marknadsföring som riktas mot konsumenter lämna information om huruvida förmedlingen sker i samarbete med viss kreditgivare eller är oberoende.

Allmän information

7 § Näringsidkaren ska tillhandahålla allmän information om krediter som näringsidkaren erbjuder konsumenter. Sådan information behöver avseende bostadskrediter inte tillhandahållas av en kreditförmedlare som inte uppträder som ombud för en kreditgivare.

Informationen ska innehålla uppgifter om

1. näringsidkarens namn, organisationsnummer och adress,
2. de ändamål som krediten får användas för,
3. kreditavtalets löptid,
4. vilket slags kreditränta som kan erbjudas, bland annat huruvida räntan är rörlig eller bunden och vilka räntebindningstider som erbjuds, och en kort beskrivning av vad som kännetecknar olika räntor och vad de innebär för konsumenten,
5. i förekommande fall, vilket referensvärde som kreditavtalet hänvisar till och vem som kontrollerar tillhandahållandet av referensvärdet samt en beskrivning av vad det innebär för konsumenten att referensvärdet används,
6. kreditbeloppet, kreditkostnaden, kreditfordran och den effektiva räntan genom att använda representativa exempel,
7. eventuella andra kostnader som ska betalas i samband med ett kreditavtal,
8. olika alternativ för återbetalning av krediten med angivande av amorteringarnas antal, regelbundenhet och belopp,
9. villkoren för återbetalning i förtid,
10. konsekvenserna av att kreditavtalet inte följs,
11. huruvida det krävs att konsumenten öppnar ett konto, och avseende bostadskrediter ansluter sig till en tjänst, som möjliggör betalning av amorteringar och kostnader, och
12. huruvida konsumenten förutsätts köpa andra tjänster för att kunna få krediten på de marknadsförda villkoren och, i så fall, om dessa även kan köpas av någon annan.

För andra krediter än bostadskrediter ska informationen även innehålla uppgifter om näringsidkarens telefonnummer och e-postadress samt en beskrivning av ångerrätten.

För bostadskrediter ska informationen även innehålla uppgifter om

1. säkerheter som kan komma att krävas för ingående av kreditavtalet,
2. vilken valuta som bostadskrediten kan erbjudas i och, i förekommande fall, en förklaring av vad det innebär för konsumenten att ta en bostadskredit i utländsk valuta,
3. i förekommande fall, att iakttagande av kreditvillkoren inte garanterar att hela kreditbeloppet är återbetalt vid kredittidens slut, och
4. vilka krav på värdering av en säkerhet som ställs, vem som är ansvarig för att värderingen utförs och huruvida kostnader för värderingen kommer att uppstå för konsumenten.

Hur allmän information ska ges

8 § För andra krediter än bostadskrediter ska informationen finnas tillgänglig i en handling eller i någon annan läsbar och varaktig form som är tillgänglig och som konsumenten har möjlighet att välja. Om informationen tillhandahålls i näringsidkarens lokaler ska den, avseende sådana krediter, åtminstone finnas tillgänglig i en handling.

För bostadskrediter ska informationen, i stället för vad som anges i första stycket, finnas tillgänglig i en handling eller i någon annan läsbar och varaktig form som är tillgänglig för konsumenten eller i någon annan elektronisk form.

Påföljd vid utebliven information

9 § Den information som ska lämnas enligt 2–8 §§, ska anses vara väsentlig vid tillämpningen av 10 § tredje stycket marknadsföringslagen (2008:486).

3 kap. Näringsidkarens skyldigheter innan ett avtal ingås

Information innan ett kreditavtal ingås

1 § Näringsidkaren ska i rimlig tid innan ett kreditavtal ingås ge konsumenten information om

1. kreditgivarens och kreditförmedlarens namn och organisationsnummer,
2. kreditbeloppet,
3. kreditavtalets löptid,
4. krediträntan,
5. den effektiva räntan och det sammanlagda belopp som ska betalas av konsumenten,
6. varan eller tjänsten och dess kontantpris vid kreditköp,
7. dröjsmålsräntan och villkoren för ändring av den samt avgifter som ska betalas när avtalsförpliktelser inte fullgörs,
8. avbetalningarnas storlek, antal och förfallotidpunkter samt den ordning enligt vilken betalningarna ska fördelas på krediter med olika krediträntor; om en betalning inte avräknas utan sparas eller investeras för konsumentens räkning, ska det anges,

9. påföljder vid dröjsmål med betalning,
10. förekomst eller avsaknad av ångerrätt och ångerfristens längd,
11. konsumentens rätt till förtidsbetalning samt kreditgivarens rätt till ränteskillnadsersättning,
12. kreditgivarens och kreditförmedlarens adress, telefonnummer och e-postadress,
13. vilket slags kredit det rör sig om,
14. villkoren för utnyttjandet av krediten,
15. villkoren för krediträntan med angivande av referensindex eller referensräntor samt tidpunkter, förfaranden och andra villkor för ändring av krediträntan,
16. ett representativt exempel som visar den effektiva räntan och det sammanlagda belopp som ska betalas av konsumenten,
17. avgifter med anledning av kreditavtalet och villkoren för ändring av avgifterna,
18. notariatsavgifter,
19. skyldighet att ingå ett avtal om en kompletterande tjänst till kreditavtalet,
20. begärda säkerheter,
21. hur ränteskillnadsersättningen ska beräknas,
22. konsumentens rätt att få information om att en kredit inte beviljats,
23. konsumentens rätt att få ett utkast till ett kreditavtal,
24. att priset helt grundar sig på en automatisk behandling av uppgifter,
25. den tid under vilken erbjudandet gäller,
26. vilka möjligheter som finns för att få en tvist med näringsidkaren prövad utanför domstol och hur konsumenten i så fall ska gå till väga,
27. de rättsliga och ekonomiska påföljderna vid konsumentens avtalsbrott samt en förklaring till dessa, och
28. en återbetalningsplan som innehåller alla betalningar och återbetalningar under kreditavtalets löptid. Om olika krediträntor tillämpas under olika omständigheter ska betalningar och återbetalningar baseras på rimliga höjningar av krediträntan.

Om kreditavtalet hänvisar till ett referensvärde, ska näringsidkaren även ge konsumenten information om vilket referensvärde som används och vem som kontrollerar tillhandahållandet av referensvärdet samt en beskrivning av vad det innebär för konsumenten att det värdet används.

2 § Om informationen enligt 1 § ges mindre än en dag innan kreditavtalet ingås ska näringsidkaren inom sju dagar ge konsumenten en påminnelse om dennes ångerrätt samt informera om villkoren för utövande av ångerrätten enligt 5 kap. 1–5 §§. Påminnelsen ska ges i den form som i enlighet med 4 kap. 2 § andra stycket 10 anges i dokumentationen av kreditavtalet.

3 § När ett personligt anpassat erbjudande om en kredit helt grundar sig på en automatisk behandling av personuppgifter, ska konsumenten underrättas om detta.

Hur information ska ges innan ett kreditavtal ingås

4 § Informationen enligt 1 § ska ges i formuläret ”Standardiserad europeisk konsumentkreditinformation”. Informationen i formuläret ska begränsas till det som anges i 1 § första stycket. All information ska vara lika framträdande.

Uppgifterna i 1 § första stycket 1–12 ska framgå av formulärets första sida. Om alla dessa uppgifter inte på ett tydligt sätt kan framgå på första sidan, ska uppgifterna lämnas på två sidor, varav uppgifterna i 1 § första stycket 1–7 ska framgå av första sidan.

Uppgifterna i 1 § första stycket 1–12 ska visas tydligt åtskilda från uppgifterna i första stycket 13–28.

5 § Formuläret som avses i 4 § ska lämnas i en handling eller i någon annan läsbar och varaktig form som är tillgänglig och som konsumenten har möjlighet att välja.

Om ett medel för distanskommunikation används ska informationen ges på ett sätt som är anpassat till det medel som används.

Särskilt om information innan ett bostadskreditavtal ingås

6 § I fråga om en bostadskredit ska näringsidkaren ge konsumenten information i enlighet med det standardiserade EU-faktabladet, som ska tillhandahållas i en handling eller i någon annan läsbar och varaktig form som är tillgänglig för konsumenten. Faktabladet ska överlämnas utan onödigt dröjsmål efter det att konsumenten lämnat uppgifter om sina önskemål och behov samt de uppgifter som behövs för en kreditprövning. Överlämnandet ska vidare ske i rimlig tid innan ett kreditavtal ingås.

Om faktabladet har lämnats före ett bindande erbjudande enligt 21 § och villkoren i erbjudandet skiljer sig från uppgifterna i faktabladet, ska ett nytt faktablad lämnas tillsammans med erbjudandet.

Första och andra styckena gäller dock inte för en bostadskredit där kreditfordran ska betalas först i samband med att den egendom som utgör säkerhet överläts med anledning av att låntagaren uppnår en viss ålder eller på grund av låntagarens sviktande hälsa eller död.

Särskilt om information vid telefonförsäljning

7 § Vid sådan telefonförsäljning av en kredit som avses i 3 kap. 4 a § första stycket lagen (2005:59) om distansavtal och avtal utanför affärslokaler tillämpas det stycket i stället för 1 § första stycket. Den beskrivning av den finansiella tjänstens huvudsakliga egenskaper som ska ges enligt det stycket ska innehålla information i enlighet med 1 § första stycket 1–12.

Näringsidkaren ska, i en handling eller i någon annan läsbar och varaktig form som är tillgänglig för konsumenten, snarast efter det att avtalet har ingåtts ge konsumenten information i enlighet med 1 och 4 §§.

8 § Vid sådan telefonförsäljning av en bostadskredit som avses i 3 kap. 4 a § första stycket lagen (2005:59) om distansavtal och avtal utanför affärslokaler gäller att den beskrivning av den finansiella tjänstens huvudsakliga egenskaper som ska ges enligt det stycket åtminstone ska

innehålla de uppgifter som avses i det i 6 § angivna standardiserade EU-faktabladets del A, avsnitten 3–6.

Första stycket gäller dock inte för en bostadskredit där kreditfordran ska betalas först i samband med att den egendom som utgör säkerhet överläts med anledning av att låntagaren uppnår en viss ålder eller på grund av låntagarens sviktande hälsa eller död.

Särskilt om information vid rådgivning

9 § Konsumenten ska upplysas om huruvida näringsidkaren erbjuder rådgivning om krediter. En sådan upplysning ska lämnas senast när näringsidkaren inhämtat upplysningar om konsumentens ekonomiska och personliga förhållanden samt konsumentens önskemål och särskilda krav.

10 § Om näringsidkaren erbjuder en konsument rådgivning om krediter, ska konsumenten få information om

1. vilket produktsortiment som rådgivningen utgår från,
2. hur stor avgift konsumenten ska betala för rådgivningen, eller, om beloppet inte kan fastställas, metoden för att beräkna avgiften, och
3. huruvida rådgivningen är oberoende.

Informationen ska ges i rimlig tid innan ett avtal om rådgivning ingås eller, om ett sådant avtal inte ska ingås, innan några råd lämnas. Informationen ska lämnas i en handling eller i någon annan läsbar och varaktig form som är tillgänglig och som konsumenten väljer. Såvitt avser bostadskrediter ska informationen i stället lämnas i en handling eller i någon annan läsbar och varaktig form som är tillgänglig för konsumenten.

Om en kredit innebär en särskild risk för konsumenten med hänsyn till dennes ekonomiska förhållanden ska näringsidkaren upplysa konsumenten om detta.

Konsumentens rätt till ett utkast av kreditavtalet

11 § Om konsumenten begär det, ska näringsidkaren i en handling eller i någon annan läsbar och varaktig form som är tillgänglig för konsumenten och utan kostnad ge honom eller henne ett utkast till ett kreditavtal.

Vissa särskilda skyldigheter för kreditförmedlare

12 § En kreditförmedlare ska informera konsumenten om avgifter som konsumenten ska betala till kreditförmedlaren för dennes tjänster. Sådana avgifter får tas ut endast om informationen har getts samt kreditförmedlaren och konsumenten innan kreditavtalet ingås har avtalat om det i en handling eller i någon annan läsbar och varaktig form som är tillgänglig för konsumenten. Kreditförmedlaren ska också informera kreditgivaren om avgifterna.

13 § En kreditförmedlare av bostadskrediter ska i rimlig tid innan kreditförmedling inleds, i en handling eller i någon annan läsbar och varaktig form som är tillgänglig för konsumenten, informera konsumenten om

1. kreditförmedlarens namn, organisationsnummer och adress,

2. det register där kreditförmedlaren är upptagen som kreditförmedlare och hur detta kan kontrolleras,

3. i tillämpliga fall, att kreditförmedlaren förmedlar kreditavtal utslutande från en eller vissa kreditgivare och vilka dessa är,

4. huruvida kreditförmedlaren kan erbjuda rådgivning,

5. möjligheterna att framställa klagomål mot kreditförmedlaren eller få en tvist prövad utanför domstol,

6. de avgifter som konsumenten ska betala till kreditförmedlaren för dennes tjänster eller, om avgifterna inte kan fastställas i förväg, metoden för att beräkna avgifterna, och

7. den ersättning som kreditförmedlaren får för förmedlingen från någon annan än konsumenten.

Om ersättningen enligt första stycket 7 inte går att fastställa till beloppet när informationen lämnas, ska kreditförmedlaren informera konsumenten om att ersättningsbeloppet kommer att anges i det standardiserade EU-faktabladet. Om ersättningen skiljer sig åt beroende på vilken kreditgivare som konsumenten ingår ett kreditavtal med, ska kreditförmedlaren dessutom informera konsumenten om detta och, om konsumenten begär det, på vilket sätt ersättningen skiljer sig åt. Om kreditförmedlaren får ersättning från konsumenten för samma förmedling, ska kreditförmedlaren även informera konsumenten om huruvida den ersättning som någon annan än konsumenten betalar kommer att räknas av mot den ersättning som konsumenten betalar.

14 § En kreditförmedlare ska till kreditgivaren vidarebefordra de uppgifter som konsumenten har lämnat om förhållanden som är av betydelse för kreditprövningen.

Påföljd vid utebliven information

15 § Den information som ska lämnas enligt 1–13 §§, ska anses vara väsentlig vid tillämpningen av 10 § tredje stycket marknadsföringslagen (2008:486).

Kreditprövning

16 § Näringsidkaren ska pröva om konsumenten har ekonomiska förutsättningar att fullgöra vad han eller hon åtar sig enligt kreditavtalet. Kreditprövningen ska vara grundlig och göras i konsumentens intresse.

Kreditprövningen ska grundas på nödvändiga och relevanta uppgifter om konsumentens ekonomiska förhållanden. Uppgifterna ska avse konsumentens inkomster, utgifter, tillgångar och skulder och uppgifter om andra ekonomiska åtaganden, om det inte med hänsyn till vilket slags kredit det rör sig om, kreditavtalets löptid och belopp samt kreditens risker för konsumenten skulle vara oproportionerligt.

Näringsidkaren ska på ett lämpligt sätt kontrollera uppgifterna.

Krediten får beviljas endast om konsumenten har ekonomiska förutsättningar att fullgöra sitt åtagande. Om åtagandet enligt kreditavtalet avser mer än en konsument ska kreditprövningen göras utifrån konsumenternas gemensamma ekonomiska förutsättningar.

Vid en ökning av krediten som är väsentlig ska en ny kreditprövning göras.

17 § Om kreditprövningen innefattar en automatisk behandling av personuppgifter ska konsumenten ha rätt att på begäran

- få beslutet omprövat av någon person,
- få information om vad som har styrt den automatiserade behandlingen som lett fram till beslutet, och
- få information om riskerna med den automatiserade behandlingen.

Konsumenten ska även ha rätt att framföra sina synpunkter till kreditgivaren.

Kreditgivaren ska i samband med kreditprövningen informera konsumenten om rättigheterna enligt första och andra stycket.

18 § Beviljas inte krediten, ska näringsidkaren snarast underrätta konsumenten om orsaken till det. Beror det på uppgifter som härrör från en extern databas, ska konsumenten underrättas om uppgifterna och vilken databas som använts. Näringsidkaren ska i relevanta fall hänvisa konsumenten till budget- och skuldrådgivare. Om beslutet helt grundar sig på en automatisk behandling av uppgifter, ska konsumenten upplysas om detta och sin rätt att få beslutet omprövat av någon person.

Särskilda skyldigheter vid kreditprövning som avser en bostadskredit

19 § Om kreditprövningen avser en bostadskredit ska konsumenten på ett klart och begripligt sätt informeras om vilka handlingar och uppgifter i övrigt som konsumenten behöver lämna för kreditprövningen och om att brister i detta avseende kan leda till att bostadskrediten inte beviljas.

Om kreditprövningen innebär att uppgifter kommer att inhämtas från en extern databas, ska konsumenten upplysas om detta.

Kreditprövningen får inte till övervägande del grunda sig på att den avsedda säkerhetens värde överstiger kreditbeloppet eller att säkerheten antas komma att stiga i värde. Detta gäller inte för en bostadskredit där kreditfordran ska betalas först i samband med att den egendom som utgör säkerhet överläts med anledning av att låntagaren uppnår en viss ålder eller på grund av låntagarens sviktande hälsa eller död.

Kopplingsförbehåll

20 § En näringsidkare får inte ställa upp som villkor för att bevilja en kredit att konsumenten också köper andra finansiella produkter eller tjänster. Näringsidkaren får dock ställa upp som villkor att konsumenten öppnar ett konto eller, såvitt avser bostadskrediter, ansluter sig till en annan tjänst som möjliggör betalningar av krediten.

En näringsidkare som tillsammans med en kredit erbjuder andra finansiella produkter eller tjänster än ett konto eller en annan tjänst som möjliggör betalningar av krediten, utan att det utgör ett villkor för att bevilja krediten, ska förklara för konsumenten vilken ränta som tillämpas om bara ett kreditavtal ingås. Näringsidkaren ska också förklara vilka avgifter och andra kostnader som var och en av de andra produkterna eller

tjänsterna medför samt om avtal om dessa kan ingås separat. Förklaringarna ska ges till konsumenten innan ett kreditavtal ingås. Såvitt avser bostadskrediter ska förklaringarna dock ges till konsumenten tillsammans med och i samma form som ett erbjudande enligt 21 §.

Om konsumenten begär att få förklaringar under kreditavtalets löptid, ska kreditgivaren snarast ge konsumenten sådana.

Erbjudande om bostadskrediter

21 § En näringsidkare som vill ingå ett avtal om en bostadskredit med en konsument ska lämna konsumenten ett bindande erbjudande i en handling eller i någon annan läsbar och varaktig form som är tillgänglig för konsumenten. Erbjudandet ska innehålla samtliga kreditvillkor.

Näringsidkaren får inte i erbjudandet ge konsumenten en kortare betänketid än sju dagar för att överväga erbjudandet.

22 § I fråga om en bostadskredit som är förenad med panträtt i fast egendom, tomträtt eller bostadsrätt eller liknande rätt eller som är förenad med motsvarande rätt i byggnad som inte hör till fastighet ska näringsidkaren förklara vilka faktorer som har påverkat den erbjudna räntan. Förklaringen ska ges till konsumenten tillsammans med och i samma form som ett erbjudande enligt 21 §.

Förklaringen ska innehålla information om

1. den genomsnittliga räntan för motsvarande bostadskrediter som allmänheten erbjuds och som kreditgivaren avtalat om under de närmast föregående tolv månaderna med samma räntebindningstid som den konsumenten erbjuds, redovisad per månad,

2. kreditgivarens finansieringskostnad för motsvarande bostadskrediter med samma räntebindningstid som den som konsumenten erbjuds, och

3. vilka faktorer hänförliga till konsumenten, krediten och säkerheten som näringsidkaren har tagit hänsyn till vid bestämmandet av räntan.

Om konsumenten begär att få en förklaring under avtalets löptid, ska kreditgivaren snarast ge konsumenten en sådan.

23 § Näringsidkaren ska senast när ett erbjudande enligt 21 § lämnas föra en diskussion med konsumenten om amortering och lägga fram ett förslag till en individuellt anpassad amorteringsplan som ligger i konsumentens långsiktiga intresse. Amorteringsplanen ska tillhandahållas i en handling eller i någon annan läsbar och varaktig form som är tillgänglig för konsumenten.

Konsumenten har under kreditavtalets löptid rätt till ett nytt förslag till amorteringsplan, om hans eller hennes förhållanden har ändrats på ett sätt som har betydelse för amorteringsvillkoren eller om det annars finns skäl för det.

4 kap. Kreditavtalet

Avtalsbundenhet

1 § En konsument är bunden av ett kreditavtal eller ett avtal om en kompletterande tjänst till ett sådant avtal, endast om avtalsbundenheten

har tydliggjorts före accepten och konsumenten uttryckligen har accepterat avtalet.

Dokumentation av kreditavtalet

2 § Näringsidkaren ska dokumentera kreditavtalet genom att nedteckna avtalet i en handling eller i någon annan läsbar och varaktig form som är tillgänglig. Detsamma gäller ändringar av kreditavtalet.

Dokumentationen av kreditavtalet ska, förutom avtalsvillkoren, innehålla de uppgifter som anges i 3 kap. 1 § första stycket 1–9, 11–15, 17, 18, 20, 21 och 26. Dokumentationen ska därutöver innehålla uppgifter om

1. konsumentens namn, personnummer, adress, telefonnummer och e-postadress,
2. den effektiva räntan med de antaganden som ligger till grund för beräkningen av räntan samt det sammanlagda belopp som ska betalas av konsumenten,
3. konsumentens rätt att få en betalningsplan,
4. avseende en kontokredit; förekomsten av en möjlighet för konsumenten att enligt avtalet överskrida en kreditgräns,
5. begärda försäkringar,
6. förekomst eller avsaknad av ångerrätt, ångerfristens längd och andra villkor för utövande av ångerrätten, inbegripet huruvida underrättelsen enligt 5 kap. 1 § ska lämnas i en handling eller en annan läsbar och varaktig form som är tillgänglig och som konsumenten har valt, skyldigheten att betala kapital och ränta, samt räntebeloppet per dag,
7. konsumentens rätt att framställa invändningar enligt 23 § vid kreditköp,
8. förfarandet för att säga upp kreditavtalet,
9. tillsynsmyndigheten med angivande av adress,
10. den läsbara och varaktiga form som är tillgänglig och på vilken konsumenten har valt att ta emot uppgifterna i 5 § första stycket, 8, 13 och 14 §§, 3 kap. 2 § och 6 kap. 8 §, och
11. vart konsumenten kan vända sig för att få stöd i budget- och skuldfrågor samt en rekommendation till konsumenten att vid dröjsmål med betalning vända sig dit.

Uppgifterna ska lämnas på ett klart och kortfattat sätt. Om ett medel för distanskommunikation används ska informationen ges på ett sätt som är anpassat till det medel som används.

Konsumenten ska utan kostnad få en kopia av dokumentationen.

Dokumentation av rådgivning

3 § Näringsidkaren ska i fråga om rådgivning om krediter dokumentera vilka råd som har getts till konsumenten och vad som i övrigt förekommit vid rådgivningstillfället. Dokumentationen ska lämnas till konsumenten i en handling eller i någon annan läsbar och varaktig form som är tillgänglig och som konsumenten väljer. Såvitt avser bostadskrediter ska informationen i stället lämnas i en handling eller i någon annan läsbar och varaktig form som är tillgänglig för konsumenten.

4 § Konsumenten har rätt att utan kostnad få en sammanställning som visar när kapital, ränta och avgifter ska betalas. Om räntan inte är bunden eller om avgifter kan ändras, ska sammanställningen innehålla en upplysning om att den gäller till dess att räntan eller avgifterna ändras.

Ändring av kreditavtalet

5 § Kreditgivaren ska, i en handling eller i den form som i enlighet med 2 § andra stycket 10 anges i dokumentationen av kreditavtalet, informera konsumenten om en ändring i kreditavtalet i rimlig tid innan den börjar gälla. Underrättelsen ska innehålla uppgifter om

1. ändringen och att konsumentens samtycke till ändringen krävs,
  2. när ändringen börjar gälla eller föreslås börja gälla, och
  3. möjligheterna att lämna klagomål till tillsynsmyndigheten.
- Särskilda bestämmelser om ändring av ränta och avgifter finns i 6–8 §§.

Ränta och avgifter

6 § Räntesatsen får ändras endast om det har avtalats.

Räntesatsen får ändras till konsumentens nackdel endast i den utsträckning som det motiveras av kreditpolitiska beslut, ökade upplåningskostnader för kreditgivaren eller andra kostnadsökningar som kreditgivaren inte skäligen kunde förutse när avtalet ingicks. Vid en bostadskredit med en sammanlagd löptid om minst tio år och med en ränta som är bunden under viss del av avtalstiden, minst tre månader, har dock kreditgivaren, om det finns förbehåll om det i avtalet, rätt att vid utgången av en sådan del av avtalstiden ändra räntan så att den motsvarar den ränta som kreditgivaren vid den tidpunkten allmänt tillämpar för nya krediter av motsvarande slag.

Trots andra stycket får räntesatsen ändras på visst sätt i anslutning till ändringar i en referensränta som kreditgivaren inte har något betydande inflytande över. En sådan referensränta ska vara tydlig och tillgänglig för konsumenten. Ett avtalsvillkor om detta får förenas med ett undantag om att räntesatsen under särskilda förutsättningar ska ändras mer eller mindre än som följer av anknytningen till referensräntan. Undantaget ska bestämmas så att det inte blir mindre förmånligt för konsumenten än för kreditgivaren. Det ska uppfylla kraven i andra stycket.

Kreditgivaren är skyldig att tillämpa ett avtalsvillkor om ränteändringar på samma sätt till konsumentens förmån som till hans eller hennes nackdel.

7 § Kredittagaren är skyldig att, utöver eller i stället för ränta, betala särskild ersättning för krediten (avgift) endast om det har avtalats och om sådan ersättning avser kostnader som kreditgivaren har för krediten. Om kostnader kan särskiljas, får avgift tas ut särskilt för varje sådan kostnad.

Avgifter för krediten får ändras till konsumentens nackdel endast om det har avtalats och i den utsträckning som det motiveras av öknings av de kostnader som ska täckas av avgifterna.

8 § Kreditgivaren ska underrätta konsumenten om en ränteändring i rimlig tid innan den börjar gälla. Underrättelsen, som ska lämnas i en

handling eller i den form som i enlighet med 2 § andra stycket 10 anges i dokumentationen av kreditavtalet, ska innehålla en upplysning om hur konsumentens betalningar med anledning av krediten påverkas av ränteändringen. I fråga om en bostadskredit får kreditgivaren i stället underrätta konsumenten om en ränteändring genom annonsering i dagspress. Sker underrättelsen genom annonsering, ska konsumenten underrättas personligen senast i samband med nästa avisering eller kontoutdrag.

Beror en ränteändring enbart på en ändring i en referensränta som kreditgivaren inte har något bestämmande inflytande över, får konsumenten i stället underrättas periodvis, under förutsättning att parterna har avtalat om det och den nya referensräntan har offentliggjorts och är tillgänglig hos kreditgivaren. I fråga om en bostadskredit ska konsumenten också underrättas personligen om den nya referensräntan senast i samband med nästa avisering eller kontoutdrag.

Räntetak och kostnadstak

9 § Krediträntan eller dröjsmålsräntan per år får inte överstiga den vid varje tid gällande referensräntan enligt 9 § räntelagen (1975:635) med ett tillägg av 20 procentenheter.

En konsument som är i dröjsmål med betalning av en kredit är inte skyldig att betala någon annan form av ersättning med anledning av dröjsmålet än dröjsmålsränta.

10 § Kostnaderna för en kredit får inte överstiga ett belopp som motsvarar kreditbeloppet eller, i fråga om en kontokredit, varje enskilt utnyttjande av kreditbeloppet som konsumenten har gjort.

Med kostnader i första stycket avses

1. kreditkostnader,

2. dröjsmålsränta, och

3. kostnader enligt lagen (1981:739) om ersättning för inkassokostnader m.m.

Om kreditgivaren, eller någon annan som kreditgivaren har nära förbindelser med i den mening som avses i 1 kap. 6 § lagen (2004:297) om bank- och finansieringsrörelse, lämnar konsumenten en ny kredit som helt eller delvis finansierar återbetalning av den befintliga krediten, avses med kostnader i första stycket för den nya krediten även sådana kostnader som är hänförliga till den befintliga krediten.

Första–tredje styckena gäller inte för en kontokredit som huvudsakligen avser kreditköp eller för en kredit som avser kreditköp där kreditbeloppet inte överstiger två procent av det prisbasbelopp enligt 2 kap. 6 och 7 §§ socialförsäkringsbalken som gällde när kreditavtalet ingicks.

11 § Kreditkostnaden får i den del som avser avgift för uppläggning av en kredit inte överstiga en procent av det prisbasbelopp enligt 2 kap. 6 och 7 §§ socialförsäkringsbalken som gällde när kreditavtalet ingicks.

Förlängning av löptiden

12 § Löptiden för en kredit får inte förlängas mer än en gång.

Trots första stycket får löptiden förlängas, om

1. förlängningen inte medför en kostnad för konsumenten, eller
2. konsumenten beviljas en skälig avbetalningsplan för att kunna betala sin skuld.

Om kreditgivaren, eller någon annan som kreditgivaren har nära förbindelser med i den mening som avses i 1 kap. 6 § lagen (2004:297) om bank- och finansieringsrörelse, lämnar konsumenten en ny kredit som helt eller delvis finansierar återbetalning av den befintliga krediten, ska den nya krediten vid tillämpning av första stycket anses vara en förlängning av löptiden för den befintliga krediten.

Kontoutdrag och underrättelser vid kontokrediter

13 § Vid kontokrediter ska kreditgivaren regelbundet, åtminstone en gång i månaden, tillhandahålla konsumenten kontoutdrag. Ett kontoutdrag ska innehålla uppgift om

1. vilken period det avser,
2. föregående kontoutdrags utgående datum och saldo,
3. uttag och datum för uttagen,
4. betalningar och datum för betalningarna,
5. det nya saldot,
6. den kreditränta och de avgifter som tillämpats för perioden, och
7. det belopp som konsumenten är skyldig att betala.

14 § Vid kontokrediter ska kreditgivaren underrätta konsumenten om en avgiftshöjning i rimlig tid innan den börjar gälla.

Kreditgivaren ska även, på ett överenskommet sätt, underrätta konsumenten om att kreditutrymmet för kontokrediten minskas, åtminstone 30 dagar innan minskningen börjar gälla.

Om det enligt avtalet är möjligt för konsumenten att överskrida en kreditgräns, ska kreditgivaren regelbundet underrätta konsumenten om krediträntan och villkoren för krediträntan med angivande av referensindex eller referensräntor samt avgifter och villkoren för ändring av avgifterna. Har överskridandet varat i en månad, ska kreditgivaren snarast underrätta konsumenten om den överskjutande skulden och krediträntan på den skulden, om avgift eller dröjsmålsränta på grund av överskridandet, samt om skuldens förfallodag.

Vid regelbundna överskridanden ska kreditgivaren informera om vart konsumenten kan vända sig för att få stöd i budget- och skuldfrågor samt, i de fall det tillhandahålls av kreditgivaren, erbjuda konsumenten rådgivning.

15 § Kontoutdrag enligt 13 § och underrättelser enligt 14 § första och tredje styckena ska lämnas i en handling eller i den form som i enlighet med 2 § andra stycket 10 anges i dokumentationen av kreditavtalet.

Bostadskrediter i utländsk valuta

16 § En kreditgivare som beviljar en bostadskredit i utländsk valuta ska, om det finns risk för att valutakursförändringar försämrar konsumentens förmåga att betala kreditfordran, tillhandahålla konsumenten ett arrangemang som begränsar risken.

17 § Kreditgivaren ska varna en konsument som har beviljats en bostadskredit i utländsk valuta när beloppet som den återstående krediten eller de regelbundna amorteringarna uppgår till, på grund av valutakursförändringar tar 20 procent mer i anspråk av konsumentens betalningsutrymme än vad beloppet hade gjort när kreditavtalet ingicks. Varningar ska lämnas regelbundet under den tid de angivna förhållandena består.

Varningarna ska tillhandahållas i en handling eller i någon annan läsbar och varaktig form som är tillgänglig för konsumenten och ska, i förekommande fall, upplysa konsumenten om arrangemanget enligt 16 §.

18 § Dokumentationen av ett kreditavtal avseende en bostadskredit i utländsk valuta ska innehålla uppgifter om hur konsumenten skyddas mot valutakursförändringar som har inverkan på konsumentens betalningsförmåga.

Näringsidkarens skyldigheter vid dröjsmål med betalning

19 § En kreditgivare ska ha rutiner och riktlinjer för att, när det är lämpligt, erbjuda ett alternativ till att vidta verkställighetsåtgärder när konsumenten är i dröjsmål med en betalning enligt kreditavtalet. En kreditgivare som inte erbjuder en ny kredit som helt finansierar återbetalningen av den befintliga krediten, ska erbjuda ändring av kreditavtalet. Kreditgivaren ska vid valet av alternativ beakta konsumentens personliga omständigheter och återbetalningsförmåga.

Innan verkställighetsåtgärder vidtas ska kreditgivaren också hänvisa konsumenten till budget- och skuldrådgivare.

Kontantinsats vid kreditköp

20 § Vid kreditköp av en vara ska säljaren ta ut en kontantinsats av köparen i enlighet med god kreditgivningssed. Kontantinsatsen ska motsvara minst 20 procent av varans kontantpris, om inte särskilda förhållanden föranleder annat.

Som kontantinsats anses inte betalning med medel som köparen får låna av säljaren eller av någon annan kreditgivare på grund av en överenskommelse mellan denne och säljaren.

21 § Om en näringsidkare för sin egen eller någon annans räkning säljer en vara utan att iaktta 20 §, ska det anses utgöra en åtgärd i strid mot 5 § marknadsföringslagen (2008:486).

Konsumentens rättigheter vid överlåtelse av fordran

22 § Om kreditgivaren har överlåtit sina rättigheter enligt kreditavtalet, får konsumenten mot den nye kreditgivaren göra samma invändningar som han eller hon vid överlåtelsen kunde göra mot överlåtaren. Detsamma gäller när kreditgivaren har pantsatt sina rättigheter enligt kreditavtalet.

Överlåtaren ska underrätta konsumenten om överlåtelsen, om inte överlåtaren har åtagit sig att även fortsättningsvis fullgöra de skyldigheter som följer av kreditavtalet.

Köparens rätt att framställa invändningar vid kreditköp

23 § Vid kreditköp får köparen mot kreditgivarens krav på betalning framställa samma invändningar på grund av köpet som han eller hon kan göra mot säljaren. Köparen får också invända att han eller hon har betalat till säljaren eller har en överenskommelse med denne. Detta gäller dock inte om köparen visste att säljaren saknade rätt att ta emot betalningen eller ingå överenskommelsen och inte heller om köparen uppsåtligen eller av grov oaktsamhet underlät att skaffa sig kunskap om detta.

Om köparen på grund av köpet har anspråk på återbetalning, skadestånd eller annan penningprestation, svarar kreditgivaren lika med säljaren för att anspråket fullgörs. Kreditgivaren är dock inte skyldig att betala mer än vad som har mottagits av köparen med anledning av krediten.

Förbud mot löpande fordringshandlingar vid kreditköp

24 § Vid kreditköp får kreditgivaren inte ta emot en av köparen ingången växelförbindelse som avser en fordran på grund av kreditköpet. Kreditgivaren får inte heller till bevis för sin fordran ta emot ett av köparen utfärdat löpande skuldebrev eller någon annan av denne ingången skuldförbindelse som är av ett sådant slag att köparens rätt att framställa invändningar på grund av köpet inskränks om skuldförbindelsen överläts eller pantsätts till en borgenär som är i god tro.

Första stycket första meningen gäller inte egna växlar som är utställda av banker.

Den som uppsåtligen bryter mot förbud enligt denna paragraf döms till böter.

Förbud mot viss avräkning

25 § Belopp som konsumenten erlägger för avräkning på viss fordran på grund av krediten får kreditgivaren inte först avräkna på annan fordran.

5 kap. Konsumentens ångerrätt

1 § Konsumenten har rätt att frånträda kreditavtalet (ångerrätt) genom att till kreditgivaren lämna eller sända ett meddelande om detta inom 14 dagar från den dag som anges i 2 § (ångerfrist).

Om konsumenten vid kreditköp har en ångerfrist för köpet av varan eller tjänsten som är längre än tiden i första stycket ska ångerfristen för kreditavtalet motsvara ångerfristen för köpet.

2 § Ångerfristen börjar löpa den dag då kreditavtalet ingås, dock tidigast den dag då dokumentationen enligt 4 kap. 2 § kommer konsumenten till handa.

Ångerfristen börjar aldrig löpa senare än den dag som infaller ett år efter kreditavtalets ingående. Detta gäller dock inte om konsumenten inte fått information om ångerrätten enligt 4 kap. 2 § andra stycket 6.

3 § Har konsumenten i rätt tid och på det sätt som anges i dokumentationen av kreditavtalet enligt 4 kap. 2 § andra stycket 6 lämnat eller sänt ett meddelande om att han eller hon frånträder kreditavtalet, får meddelandet åberopas även om det försenas, förvanskas eller inte kommer fram.

4 § Om konsumenten utövar sin ångerrätt, ska han eller hon snarast och senast inom 30 dagar från den dag då konsumenten lämnade eller sände sitt meddelande betala tillbaka det belopp som erhållits från kreditgivaren, med tillägg för upplupen ränta på beloppet. Räntan ska utgå från och med den dag då konsumenten fick tillgång till krediten till och med den dag då den återbetalas. Om kreditgivaren med anledning av kreditavtalet har betalat en avgift till det allmänna som inte återbetalas, är konsumenten skyldig att ersätta kreditgivaren för denna.

Kreditgivaren ska snarast och senast inom 30 dagar från den dag då kreditgivaren tog emot konsumentens meddelande om att kreditavtalet frånträds betala tillbaka de avgifter som konsumenten har betalat med anledning av krediten.

5 § Om konsumenten utövar sin ångerrätt och det med anledning av kreditavtalet har ingåtts ett anknytande avtal om tjänster som tillhandahålls av kreditgivaren eller av någon annan på grund av en överenskommelse mellan denne och kreditgivaren, ska det anknytande avtalet upphöra att gälla utan att konsumenten får åläggas någon påföljd för detta.

6 kap. Betalning av skulden i förtid och uppsägning av kreditavtal med obestämd löptid

Konsumentens rätt att betala skulden i förtid

1 § Konsumenten har rätt att betala sin skuld till kreditgivaren före den avtalade förfallotiden. Om skulden betalas i förtid, har kreditgivaren rätt till ersättning i den omfattning som anges i 6 och 7 §§.

Kreditgivaren ska på begäran snarast ge konsumenten information om vad en betalning av skulden i förtid innebär. Om en sådan betalning medför kostnader för konsumenten, ska informationen innehålla en uppskattning av kostnaderna och en förklaring av de antaganden som uppskattningen bygger på. Informationen ska lämnas i en handling eller i någon annan läsbar och varaktig form som är tillgänglig för konsumenten.

Kreditgivarens rätt att få betalning i förtid

2 § Kreditgivaren har rätt att få betalning i förtid endast om det har gjorts förbehåll om detta i avtalet och

1. konsumenten sedan mer än en månad är i dröjsmål med betalning av ett belopp som överstiger tio procent av kreditfordran,

2. konsumenten sedan mer än en månad är i dröjsmål med betalning av ett belopp som överstiger fem procent av kreditfordran och dröjsmålet avser två eller flera poster som förfallit vid olika tidpunkter,

3. konsumenten på något annat sätt är i väsentligt dröjsmål med betalning,

4. säkerhet som ställts för krediten har avsevärt försämrats, eller

5. det står klart att konsumenten genom att avvika, skaffa undan egendom eller förfara på något annat sätt undandrar sig att betala sin skuld.

Om säkerhet som ställts för krediten utgörs av förbehåll om återtaganderätt, har kreditgivaren rätt till betalning i förtid på grund av försämrad säkerhet endast om konsumenten uppsåtligen eller genom grov vårdslöshet har orsakat att säkerheten avsevärt försämrats.

Kreditgivaren har rätt till betalning av en bostadskredit i förtid på grund av försämrad säkerhet endast om säkerheten har avsevärt försämrats till följd av någon annan orsak än en allmän prisnedgång på den relevanta marknaden.

I fråga om en bostadskredit som har bunden ränta för hela eller en del av avtalstiden, dock minst tre månader, har kreditgivaren trots första–tredje styckena rätt att få betalning i förtid på den dag då den tid för vilken räntan är bunden löper ut. Detta gäller dock endast om det har gjorts förbehåll om det i avtalet och det finns synnerliga skäl.

3 § Om kreditgivaren vill få betalt i förtid enligt 2 § första stycket 1–3 eller fjärde stycket, gäller en uppsägningstid av minst fyra veckor räknat från den tidpunkt då kreditgivaren sänder ett meddelande om uppsägningen i rekommenderat brev till konsumenten under dennes vanliga adress eller uppsägningen utan en sådan åtgärd kommer konsumenten till handa. I fråga om en kontokredit gäller en uppsägningstid om åtminstone 30 dagar räknat från den dag då kreditgivaren på ett överenskommet sätt underrättar konsumenten.

Om kreditgivaren har krävt betalning i förtid enligt 2 § första stycket 1–3, är konsumenten ändå inte skyldig att betala i förtid, om han eller hon före utgången av uppsägningstiden betalar det belopp som förfallit jämte dröjsmålsränta. Detsamma gäller om konsumenten vid uppsägning enligt 2 § första stycket 4 eller 5 eller enligt andra eller tredje stycket i samma paragraf genast efter uppsägningen eller inom medgiven uppsägningstid ställer godtagbar säkerhet för fordran.

Om konsumenten tidigare med stöd av andra stycket har befriats från skyldigheten att betala skulden i förtid, gäller inte det stycket.

4 § Utan hinder av 2 § första stycket 4 får kreditgivaren åberopa föreskrifter i annan lag om rätt till betalning i förtid på grund av att en säkerhet som ställts för krediten har försämrats.

5 § Om kreditgivaren vill få betalt för en kontokredit i förtid enligt 2 § ska kreditgivaren innan verkställighetsåtgärder vidtas erbjuda konsumenten att betala kreditgivarens fordran beräknad enligt 6 och 7 §§, jämte kreditränta. Betalning ska ske genom tolv lika stora månatliga betalningar, om inte konsumenten väljer att betala tidigare.

Hur fordran ska beräknas vid betalning av skulden i förtid

6 § Vid förtidsbetalning enligt 1–5 §§ ska konsumenten betala ränta och andra kostnader för krediten för tiden fram till förtidsbetalningen men inte för tiden därefter. När kreditgivarens fordran beräknas ska hänsyn tas till alla kostnader som konsumenten enligt kreditavtalet ska betala. Vid beräkningen ska de grunder som står i överensstämmelse med god kreditgivningssed tillämpas.

7 § Kreditgivaren får inte tillgodoräkna sig någon ersättning för att skulden betalas i förtid. Om krediträntan är bunden när förtidsbetalningen sker, har kreditgivaren dock rätt att ta ut ränteskillnadsersättning av kredittagaren för den tid som återstår, om förbehåll har gjorts om detta och i den utsträckning som det överensstämmer med god kreditgivningssed.

Ränteskillnadsersättningen får

1. för en bostadskredit högst motsvara skillnaden mellan räntan på krediten och den ränta som vid betalningstillfället i allmänhet gäller för bostadsobligationer med en löptid som motsvarar återstående räntebindningstid, ökad med en procentenhet, och

2. för en annan kredit högst motsvara en procent av det förtidsbetalade beloppet eller, om det vid tidpunkten för förtidsbetalningen är kortare tid än ett år kvar av kreditavtalets löptid, en halv procent av det förtidsbetalade beloppet. Ersättningen får dock inte vara större än det belopp som konsumenten skulle ha betalat i ränta under den återstående löptiden enligt kreditavtalet.

Ränteskillnadsersättning får inte tas ut för den del av räntan som motsvaras av en kreditgarantiavgift, när statlig kreditgaranti har lämnats och avgift tas ut för garantin. Ersättning får inte heller tas ut vid en betalning av en kontokredit eller vid en betalning från en försäkring som garanterar återbetalning av krediten.

Om kreditgivaren utnyttjar en rätt att återta varan enligt 7 kap. 2 §, tillämpas 7 kap. 4 och 5 §§ vid den uppgörelse som då ska ske mellan parterna.

Uppsägning av kreditavtal med obestämd löptid

8 § Konsumenten får när som helst säga upp ett kreditavtal med obestämd löptid. Om någon uppsägningstid inte har avtalats, upphör avtalet att gälla omedelbart. Om en uppsägningstid har avtalats, upphör avtalet att gälla den dag då uppsägningstiden löper ut. Uppsägningstiden får inte vara längre än en månad.

Kreditgivaren får säga upp ett kreditavtal med obestämd löptid endast om det har avtalats. Uppsägningstiden ska vara minst två månader. Har konsumenten inte utnyttjat krediten, får kreditgivaren säga upp kreditavtalet att upphöra omedelbart, om det har avtalats och är skäligt. Konsumenten ska innan han eller hon förlorar rätten till krediten underrättas om uppsägningen och om skälen för den. Om det finns särskilda skäl, får underrättelse i stället lämnas omedelbart därefter.

En uppsägning eller en underrättelse enligt andra stycket ska lämnas i en handling eller i den form som i enlighet med 4 kap. 2 § andra stycket 10 angetts i dokumentationen av kreditavtalet.

7 kap. Återtaganderätt vid kreditköp av vara

Förutsättningarna för återtaganderätt

1 § Med förbehåll om återtaganderätt avses ett avtalsvillkor som ger kreditgivaren möjlighet att återta en vara, om köparen inte fullgör sin del av kreditköpsavtalet.

2 § Ett förbehåll om återtaganderätt får göras gällande endast under förutsättning

1. att säljaren har gjort förbehållet i samband med köpet för att trygga sin rätt till betalning, samt

2. att den tidpunkt har inträtt då konsumenten enligt 6 kap. 2 och 3 §§ ska fullgöra sin skyldighet att betala i förtid.

Om köparen, innan varan återtas, betalar vad som förfallit till betalning jämte dröjsmålsränta och kostnader enligt de grunder som anges i 4 § tredje–femte styckena, får kreditgivaren inte återta varan på grund av dröjsmål med betalningen. Grundas återtaganderätten på att säkerhet för krediten har försämrats eller att köparen undandrar sig att betala sin skuld, får kreditgivaren inte återta varan om köparen innan varan återtas ställer godtagbar säkerhet för fordran.

3 § Använder näringsidkare förbehåll om återtagande vid försäljning av en vara som med hänsyn till sin beskaffenhet eller sitt värde eller på grund av förhållandena på marknaden inte är lämpad som kreditsäkerhet, kan näringsidkaren förbjudas att i framtiden i liknande fall använda sådana förbehåll. I fråga om förbud gäller i övrigt lagen (1994:1512) om avtalsvillkor i konsumentförhållanden.

Uppgörelse när en vara återtas

4 § Om kreditgivaren vill utnyttja en rätt att återta varan, ska avräkning göras mellan kreditgivaren och köparen.

Vid avräkningen ska köparen tillgodoräknas varans värde vid återtagandet. Värdet beräknas efter vad kreditgivaren kan antas få ut genom att på lämpligt sätt sälja varan.

Kreditgivaren får tillgodoräkna sig den obetalda delen av kreditfordran efter avräkning enligt 6 kap. 6 och 7 §§ samt i förekommande fall dröjsmålsränta, dock inte enligt högre räntesats än som anges i 6 § räntelagen (1975:635).

Kreditgivaren får dessutom tillgodoräkna sig ersättning för utsökningsavgift, skälig kostnad för transport av varan samt utgift för inställelse vid förrättning för återtagande, om kreditgivaren har behövt inställa sig för att tillvarata sin rätt. När ersättning bestäms för utgift för inställelse tillämpas bestämmelserna om beräkning av ersättning av allmänna medel till vittne.

I mål om handräckning för återtagande får kreditgivaren tillgodoräkna sig även skälig ersättning för eget arbete med anledning av målet samt arvode till ombud eller biträde.

5 § Om köparen vid avräkningen tillgodoräknas ett större belopp än kreditgivaren, får varan återtas endast om kreditgivaren betalar mellan-

skillnaden till köparen eller, när varan värderats av Kronofogdemyndigheten, nedsetter mellanskillnaden hos myndigheten.

Har kreditgivaren för att kunna återta varan varit tvungen att betala en skuld som köparen har, får kreditgivaren när första stycket tillämpas avräkna sådan betalning mot mellanskillnad till köparens förmån. Detsamma gäller om kreditgivaren för att varan efter återtagande ska kunna användas på avsett sätt har varit tvungen att betala en sådan skuld.

Tillgodoräknas kreditgivaren ett större belopp än köparen, får kreditgivaren inte kräva ut mellanskillnaden (restskulden) i annat fall än då varan har minskat väsentligt i värde genom att köparen vanvårdat varan.

Återlösande av en vara som återtagits

6 § Köparen får inom 14 dagar återlösa en vara som har återtagits. Vill köparen återlösa varan, ska han eller hon betala kreditgivaren varans värde vid återtagandet samt den restskuld som kan finnas enligt avräkningen.

Handräckning för återtagande av vara m.m.

7 § Kreditgivaren får hos Kronofogdemyndigheten söka handräckning för att återta varan under förutsättning att det rörande kreditköpet i en handling eller i någon annan läsbar och varaktig form som är tillgänglig för köparen har dokumenterats uppgifter om förbehållet om återtaganderätt, kontantpriset, kreditbeloppet, kreditavtalets löptid, kreditfordran och tidpunkterna för betalning. Dokumentet ska ha undertecknats av köparen eller skrivits under av denne med en sådan avancerad elektronisk underskrift som avses i artikel 3 i Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 910/2014 av den 23 juli 2014 om elektronisk identifiering och betrodda tjänster för elektroniska transaktioner på den inre marknaden och om upphävande av direktiv 1999/93/EG, i den ursprungliga lydelsen.

En ansökan om handräckning ska göras skriftligen. Det ska anges i ansökan hur stor del av kreditfordran som är obetalad. Om kreditgivaren gör anspråk på dröjsmålsränta, ska det också uppges i ansökan vad kreditgivaren fordrar i den delen. En styrkt kopia av det dokument som anges i första stycket ska fogas till ansökan.

8 § Handräckning får beviljas endast om det är uppenbart att de förutsättningar för återtagande som anges i 2 § föreligger.

Om ett förbehåll om återtaganderätt har använts i strid mot förbud enligt 3 §, får handräckning inte beviljas.

Handräckning eller verkställighet av dom, varigenom köparen har förpliktats att lämna tillbaka en vara som har sålts med förbehåll om återtaganderätt, får inte beviljas i fråga om sådana varor som enligt 5 kap. 1–3 §§ utsökningsbalken ska undantas från utmätning.

9 § I fråga om handräckning och verkställighet av dom, som anges i 8 § tredje stycket, tillämpas i övrigt 12 § andra och tredje styckena samt 15–18 §§ lagen (1978:599) om avbetalningsköp mellan näringsidkare m.fl., varvid hänvisningen i 16 § tredje stycket till 10 § första stycket ska avse 5 § första stycket denna lag.

10 § En vara som har sålts med förbehåll om återtaganderätt får inte utmätas för en fordran som grundar sig på kreditköpet.

8 kap. Tillsyn och överklagande m.m.

Tillsynsmyndighet

1 § Konsumentverket utövar tillsyn över att denna lag följs och att verksamheten bedrivs enligt 4 kap. 1–9 och 11 §§ lagen (2016:1024) om verksamhet med bostadskrediter och vissa andra konsumentkrediter. Verkets tillsyn omfattar dock inte Sveriges riksbank, verksamhet som står under tillsyn av Finansinspektionen eller verksamhet hos Kronofogdemyndigheten.

Tillsynen ska utövas så att den inte vållar större kostnad eller olägenhet än som är nödvändigt.

Inspektion och upplysningar

2 § För tillsynen har Konsumentverket eller den som verket förordnar rätt att företa inspektion hos näringsidkare som bedriver varuförsäljning eller som i sin yrkesmässiga verksamhet lämnar, förmedlar eller övertar kredit som avses i denna lag och att ta del av samtliga handlingar som behövs för tillsynen. Näringsidkaren ska lämna de upplysningar om verksamheten som begärs för tillsynen.

Om en näringsidkare inte tillhandahåller handlingar eller lämnar upplysningar i ett sådant fall som avses i första stycket, får Konsumentverket förelägga näringsidkaren att fullgöra sin skyldighet. Ett beslut om föreläggande får förenas med vite.

Konsumentverkets ingripanden

3 § Om näringsidkaren inte följer 3 kap. 16 § denna lag eller 4 kap. 1–9 och 11 §§ lagen (2016:1024) om verksamhet med bostadskrediter och vissa andra konsumentkrediter, får Konsumentverket meddela näringsidkaren en varning. En varning ska förenas med en sanktionsavgift, om överträdelsen inte är ringa. Avgiften tillfaller staten.

Om näringsidkaren tidigare har meddelats en varning eller om överträdelsen är särskilt allvarlig, får Konsumentverket förbjuda näringsidkaren att lämna eller förmedla krediter. Ett beslut om förbud får förenas med vite.

Vid bedömningen av om en överträdelse är särskilt allvarlig ska särskild hänsyn tas till om näringsidkaren vid upprepade tillfällen har brustit i sin skyldighet enligt 3 kap. 16 § denna lag eller enligt 4 kap. 1–9 och 11 §§ lagen (2016:1024) om verksamhet med bostadskrediter och vissa andra konsumentkrediter och om bristerna är systematiska.

Ett beslut om förbud gäller omedelbart, om inte något annat anges i beslutet.

4 § Sanktionsavgiften ska bestämmas till lägst femtusen kronor och högst tio miljoner kronor.

Avgiften får inte överstiga tio procent av näringsidkarens omsättning närmast föregående räkenskapsår. Om överträdelsen har skett under näringsidkarens första verksamhetsår eller om uppgifter om omsättningen annars saknas eller är bristfälliga, får omsättningen uppskattas.

När avgiftens storlek bestäms ska särskild hänsyn tas till hur allvarlig den överträdelse är som föranlett varningen.

Avgiften får efterges helt eller delvis, om det finns särskilda skäl.

5 § Sanktionsavgiften ska betalas till Konsumentverket inom 30 dagar från det att beslutet vunnit laga kraft eller inom den längre tid som anges i beslutet.

Om avgiften inte betalas inom den tid som anges i första stycket, ska Konsumentverket lämna den obetalda avgiften för indrivning. Bestämmelser om indrivning finns i lagen (1993:891) om indrivning av statliga fordringar m.m. Vid indrivning får verkställighet ske enligt utsökningsbalken.

Avgiften faller bort i den utsträckning verkställighet inte har skett inom fem år från det att beslutet vunnit laga kraft.

Överklagande

6 § Konsumentverkets beslut enligt 2 § andra stycket, 3 och 4 §§ får överklagas till allmän förvaltningsdomstol. Andra beslut av Konsumentverket enligt 2 § får inte överklagas.

Prövningstillstånd krävs vid överklagande till kammarrätten.

---

1. Denna lag träder i kraft den 20 november 2026 då konsumentkreditlagen (2010:1846) ska upphöra att gälla.

2. I fråga om kreditavtal som har ingåtts före ikraftträdandet gäller den upphävda lagen. För kreditavtal med obestämd löptid gäller dock 4 kap. 8, 13–15 och 22 §§, 6 kap. 3 § första stycket andra meningen, 5 § och 8 § från ikraftträdandet.

2. Förslag till lag om ändring i kreditupplysningslagen (1973:1173)

Bilaga 3

Härigenom föreskrivs¹

dels att 5 a och 6 §§ kreditupplysningslagen (1973:1173) ska ha följande lydelse, och

dels att det i lagen ska införas en ny paragraf, 10 a §.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

5 a §²

Vad som gäller om tystnadsplikt i verksamheten hos svenska kreditinstitut, betalningsinstitut, institut för elektroniska pengar, värdepappersbolag och företag som med tillstånd driver verksamhet enligt *lagen (2014:275) om viss verksamhet med konsumentkrediter* eller *lagen (2016:1024) om verksamhet med bostadskrediter*, hindrar inte att uppgifter om lämnade krediter, betalningsförsummelser och kreditmissbruk utväxlas för kreditupplysningsändamål inom en krets som utgörs av dessa företag samt sådana företag som har tillstånd av Integritetsskyddsmyndigheten enligt 3 § första stycket.

I den krets som anges i första stycket ingår även utländska kreditinstitut som avses i 4 kap. 1, 2, 4 och 6 §§ *lagen (2004:297) om bank- och finansieringsrörelse, utländska företag som avses i 3 kap. 26 och 27 §§ lagen (2010:751) om betaltjänster, utländska företag som avses i 3 kap. 26–28 §§ lagen (2011:755) om elektroniska pengar, utländska företag som avses i 4 kap. 1 och 4 §§ lagen (2007:528) om värdepappersmarknaden, utländska företag som avses i 2 § lagen (2014:275) om viss verksamhet med konsumentkrediter* och

Vad som gäller om tystnadsplikt i verksamheten hos svenska kreditinstitut, betalningsinstitut, institut för elektroniska pengar, värdepappersbolag och företag som med tillstånd driver verksamhet enligt *lagen (2016:1024) om verksamhet med bostadskrediter och vissa andra konsumentkrediter*, hindrar inte att uppgifter om lämnade krediter, betalningsförsummelser och kreditmissbruk utväxlas för kreditupplysningsändamål inom en krets som utgörs av dessa företag samt sådana företag som har tillstånd av Integritetsskyddsmyndigheten enligt 3 § första stycket.

I den krets som anges i första stycket ingår även utländska kreditinstitut som avses i 4 kap. 1, 2, 4 och 6 §§ *lagen (2004:297) om bank- och finansieringsrörelse, utländska företag som avses i 3 kap. 26 och 27 §§ lagen (2010:751) om betaltjänster, utländska företag som avses i 3 kap. 26–28 §§ lagen (2011:755) om elektroniska pengar, utländska företag som avses i 4 kap. 1 och 4 §§ lagen (2007:528) om värdepappersmarknaden och utländska företag som avses i 1 kap. 3 § lagen (2016:1024)*

¹ Jfr Europaparlamentets och rådets direktiv 2023/2225 av den 18 oktober 2023 om konsumentkreditavtal och om upphävande av direktiv 2008/48/EG.

² Senaste lydelse 2020:1109.

utländska företag som avses i om verksamhet med bostadskrediter
1 kap. 3 § lagen (2016:1024) om och vissa andra konsumentkrediter.
verksamhet med bostadskrediter.

Bestämmelser om användningen av uppgifter om betalningsförsummelser och kreditmissbruk finns även i 7 §.

6 §³

Personuppgifter som avses i artikel 9.1 i EU:s dataskyddsförordning (känsliga personuppgifter) får inte behandlas i kreditupplysningsverksamhet. Det hindrar inte att uppgifter om förvaltarskap enligt 11 kap. 7 § föräldrabalken behandlas.

Personuppgifter som avses i artikel 9.1 i EU:s dataskyddsförordning (känsliga personuppgifter) får inte behandlas i kreditupplysningsverksamhet. Det hindrar inte att uppgifter om förvaltarskap enligt 11 kap. 7 § föräldrabalken behandlas *i syfte att kontrollera rätten att ingå avtal.*

Uppgifter om lagöverträdelse som innefattar brott, domar i brottmål, straffprocessuella tvångsmedel eller administrativa frihetsberövanden får inte utan medgivande av Integritetsskyddsmyndigheten behandlas i kreditupplysningsverksamhet. Ett medgivande får lämnas endast om det finns synnerliga skäl för det.

Andra stycket hindrar inte att uppgifter om betalningsförsummelser, kreditmissbruk eller näringsförbud behandlas i kreditupplysningsverksamhet.

10 a §

När en uppgift om en fysisk persons betalningsförsummelse eller kreditmissbruk registreras av den som bedriver kreditupplysningsverksamhet, ska denne inom 30 dagar informera den fysiska personen som avses med uppgiften om registreringen och om sina rättigheter enligt 11 och 12 §§ samt dataskyddsförordningen.

Denna lag träder i kraft den 20 november 2026.

3. Förslag till lag om ändring i lagen (1978:599) om avbetalningsköp mellan näringsidkare m.fl.

Bilaga 3

Häri genom föreskrivs att 1 § i lagen (1978:599) om avbetalningsköp mellan näringsidkare m.fl. ska ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

1 §¹

Denna lag gäller avbetalningsköp som sluts mellan näringsidkare i deras yrkesmässiga verksamhet eller som annars faller utanför konsumentkreditlagen (2010:1846).

Denna lag gäller avbetalningsköp som sluts mellan näringsidkare i deras yrkesmässiga verksamhet eller som annars faller utanför konsumentkreditlagen (2025:000).

Med avbetalningsköp avses avtal om köp av vara, om

1. betalningen ska erläggas i särskilda poster, varav minst en sedan varan har lämnats ut till köparen, och

2. avtalet innehåller villkor som ger säljaren möjlighet att återta varan om köparen inte fullgör sin del av avtalet (förbehåll om återtaganderätt).

Har avtalet betecknats som uthyrning eller betalningen som vederlag för varans nyttjande föreligger ändå avbetalningsköp, om det är avsett att den till vilken varan utlämnas ska bli ägare av denna.

Denna lag träder i kraft den 20 november 2026.

¹ Senaste lydelse 2010:1847.

4. Förslag till lag om ändring i utsökningsbalken (1981:774)

Härigenom föreskrivs att 9 kap. 10 § i utsökningsbalken (1981:774) ska ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

9 kap.

10 §¹

Har utmätning skett av egendom som gäldenären har förvärvat på kredit under förbehåll om återtaganderätt för kreditgivaren, får egendomen säljas endast om köpeskillingen förslår till betalning av kreditgivarens fordran eller försäljningen med kreditgivarens samtycke i målet sker med förbehåll för hans eller hennes rätt enligt avtalet.

Kreditgivarens fordran bestäms enligt 36 § konsumentkreditlagen (2010:1846) eller enligt 5 § lagen (1978:599) om avbetalningsköp mellan näringsidkare m.fl. Är inte någon av dessa lagar tillämplig på avtalet, bestäms fordringen likväl enligt sistnämnda paragraf, varvid jämkning får ske efter vad som är skäligt.

Kreditgivarens fordran bestäms enligt 6 kap. 6 och 7 §§ konsumentkreditlagen (2025:000) eller enligt 5 § lagen (1978:599) om avbetalningsköp mellan näringsidkare m.fl. Är inte någon av dessa lagar tillämplig på avtalet, bestäms fordringen likväl enligt sistnämnda paragraf, varvid jämkning får ske efter vad som är skäligt.

Sker försäljningen med förbehåll för kreditgivarens rätt, svarar därefter den som förvärvar egendomen i stället för gäldenären för dennes skyldigheter enligt avtalet.

Denna lag träder i kraft den 20 november 2026.

5. Förslag till lag om ändring i lagen (1989:567) om ändrade betalningsvillkor för vissa statliga bostadslån m.m.

Bilaga 3

Härigenom föreskrivs att 3 § i lagen (1989:567) om ändrade betalningsvillkor för vissa statliga bostadslån m.m. ska ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

3 §²

Om en låntagare säger upp ett sådant bostadslån som anges i 1 a eller 1 b § till omedelbar betalning eller gör inbetalning utöver föreskriven amortering, har långivaren rätt att av låntagaren ta ut ersättning för sin förlust, beräknad med utgångspunkt i skillnaden mellan räntan på lånet och långivarens återplaceringsränta. I fråga om lån som lämnats huvudsakligen för enskilt bruk har dock långivaren rätt till ersättning endast i den utsträckning det följer av en tillämpning av 36 § konsumentkreditlagen (2010:1846).

Om en låntagare säger upp ett sådant bostadslån som anges i 1 a eller 1 b § till omedelbar betalning eller gör inbetalning utöver föreskriven amortering, har långivaren rätt att av låntagaren ta ut ersättning för sin förlust, beräknad med utgångspunkt i skillnaden mellan räntan på lånet och långivarens återplaceringsränta. I fråga om lån som lämnats huvudsakligen för enskilt bruk har dock långivaren rätt till ersättning endast i den utsträckning det följer av en tillämpning av 6 kap. 6 och 7 §§ konsumentkreditlagen (2025:000).

Denna lag träder i kraft den 20 november 2026.

² Senaste lydelse 2010:1849.

6. Förslag till lag om ändring i lagen (1992:160) om utländska filialer m.m.

Härigenom föreskrivs att 3 § i lagen (1992:160) om utländska filialer m.m. ska ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

3 §¹

Om rätt för vissa utländska företag att driva verksamhet i Sverige finns särskilda bestämmelser, nämligen

1. för kreditinstitut 4 kap. 1, 2 och 4–6 §§ lagen (2004:297) om bank- och finansieringsrörelse,

2. för värdepappersföretag 4 kap. 1 och 4 §§ lagen (2007:528) om värdepappersmarknaden,

3. för finansiella institut 4 kap. 3 § lagen om bank- och finansieringsrörelse,

4. för utländska försäkringsgivare lagen (1998:293) om utländska försäkringsgivares och tjänstepensionsinstituts verksamhet i Sverige,

5. för börser 12 kap. 9 § lagen om värdepappersmarknaden,

6. för förvaltningsbolag och fondföretag 1 kap. 6–7, 10 och 11 §§ lagen (2004:46) om värdepappersfonder,

7. för utgivare av elektroniska pengar 3 kap. 26–28 §§ lagen (2011:755) om elektroniska pengar,

8. för utländska försäkringsförmedlare 3 kap. lagen (2018:1219) om försäkringsdistribution,

9. för företag som tillhandahåller betaltjänster 3 kap. 26 och 27 §§ lagen (2010:751) om betaltjänster,

10. för utländska AIF-förvaltare 5 kap. lagen (2013:561) om förvaltare av alternativa investeringsfonder,

11. för företag som bedriver verksamhet med konsumentkrediter 2 och 8 §§ lagen (2014:275) om viss verksamhet med konsumentkrediter,

12. för företag som bedriver verksamhet med *bostadskrediter* 2 kap. 7 § och 3 kap. 6 och 7 §§ lagen (2016:1024) om verksamhet med bostadskrediter,

13. för kreditförvaltare 5 kap. 5 och 6 §§ lagen (2023:714) om förvärv och förvaltning av nödlidande kreditavtal, och

14. för clearingbolag 1 kap. 2 § lagen (2024:114) om clearing och avveckling av betalningar.

11. för företag som bedriver verksamhet med *konsumentkrediter* 2 kap. 7 §, 3 kap. 6 och 7 §§ och 3 a kap. 6 § lagen (2016:1024) om verksamhet med bostadskrediter och vissa andra konsumentkrediter,

12. för kreditförvaltare 5 kap. 5 och 6 §§ lagen (2023:714) om förvärv och förvaltning av nödlidande kreditavtal, och

13. för clearingbolag 1 kap. 2 § lagen (2024:114) om clearing och avveckling av betalningar.

Denna lag träder i kraft den 20 november 2026.

7. Förslag till lag om ändring i lagen (1996:1006) om valutaväxling och annan finansiell verksamhet

Härigenom föreskrivs att 2 § i lagen (1996:1006) om valutaväxling och annan finansiell verksamhet ska ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

2 §¹

En fysisk eller juridisk person som avser att bedriva valutaväxling eller annan finansiell verksamhet ska ansöka om registrering av sin verksamhet hos Finansinspektionen. Ansökan behöver inte göras av

1. företag som avses i 1 kap. 2 § första stycket 1–3, 6, 8, 9 och 11–13 lagen (2017:630) om åtgärder mot penningtvätt och finansiering av terrorism, och

1. företag som avses i 1 kap. 2 § första stycket 1–3, 6, 8, 9, 11 och 12 lagen (2017:630) om åtgärder mot penningtvätt och finansiering av terrorism, och

2. fysiska eller juridiska personer som bedriver försäkringsdistribution enligt lagen (2018:1219) om försäkringsdistribution.

Finansinspektionen ska registrera den som har kommit in med en ansökan, om

1. det finns skäl att anta att verksamheten kommer att bedrivas på ett sätt som är förenligt med lagen om åtgärder mot penningtvätt och finansiering av terrorism och föreskrifter som har meddelats med stöd av den lagen, och

2. kravet på ägare och ledning i 3 § första stycket är uppfyllt.

Den som har blivit registrerad ska tas bort ur registret när ett beslut om föreläggande enligt 11, 12 eller 13 § att upphöra med verksamheten har fått laga kraft. Ett finansiellt institut ska också tas bort ur registret om det anmäler att det inte längre bedriver verksamhet som omfattas av lagen eller om det på något annat sätt framgår att registreringsplikt inte längre gäller.

Denna lag träder i kraft den 20 november 2026.

8. Förslag till lag om ändring i lagen (1996:1179) om
ändrade förutsättningar för vissa statligt reglerade
bostadslån m.m.

Bilaga 3

Härigenom föreskrivs att 3 § i lagen (1996:1179) om ändrade förutsättningar för vissa statligt reglerade bostadslån m.m. ska ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

3 §¹

Vid tillämpningen av avtalsvillkoren ska låneförvaltaren ta till vara låntagarens intressen med tillbörlig omsorg och även i övrigt iaktta god kreditgivningssed.

Konsumentkreditlagen
(2010:1846) gäller inte i fråga om
sådana lån eller lånedelar som av-
ses i 1 §.

Konsumentkreditlagen
(2025:000) gäller inte i fråga om
sådana lån eller lånedelar som av-
ses i 1 §.

Denna lag träder i kraft den 20 november 2026.

¹ Senaste lydelse 2010:1851.

9. Förslag till lag om ändring i lagen (2005:59) om distansavtal och avtal utanför affärslokaler

Härigenom föreskrivs att 2 kap. 16 § samt 3 kap. 1, 2 och 13 §§ i lagen (2005:59) om distansavtal och avtal utanför affärslokaler ska ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

2 kap.

16 §¹

Om konsumenten utövar sin ångerrätt och med anledning av avtalet har ingått ett anknytande avtal med näringsidkaren eller med någon annan på grund av en överenskommelse mellan denne och näringsidkaren, ska det anknytande avtalet upphöra att gälla utan att konsumenten får åläggas någon påföljd för detta. Detsamma ska gälla om konsumenten utövar ångerrätten och det är fråga om ett sådant kreditköp som avses i konsumentkreditlagen (2010:1846).

Om konsumenten utövar sin ångerrätt och med anledning av avtalet har ingått ett anknytande avtal med näringsidkaren eller med någon annan på grund av en överenskommelse mellan denne och näringsidkaren, ska det anknytande avtalet upphöra att gälla utan att konsumenten får åläggas någon påföljd för detta. Detsamma ska gälla om konsumenten utövar ångerrätten och det är fråga om ett sådant kreditköp som avses i konsumentkreditlagen (2025:000).

3 kap.

1 §²

Detta kapitel gäller för distansavtal mellan en näringsidkare och en konsument om kredit, försäkring, betalning eller andra finansiella tjänster eller om överlåtelse eller emission av finansiella instrument. Kapitlet gäller även för avtal utanför affärslokaler mellan en näringsidkare och en konsument om finansiella tjänster. Kapitlet gäller dock inte för ett sådant avtal, om det pris som konsumenten sammanlagt ska betala understiger 400 kronor eller om avtalet omfattas av konsumentkreditlagen (2010:1846).

Detta kapitel gäller för distansavtal mellan en näringsidkare och en konsument om kredit, försäkring, betalning eller andra finansiella tjänster eller om överlåtelse eller emission av finansiella instrument. Kapitlet gäller även för avtal utanför affärslokaler mellan en näringsidkare och en konsument om finansiella tjänster. Kapitlet gäller dock inte för ett sådant avtal, om det pris som konsumenten sammanlagt ska betala understiger 400 kronor eller om avtalet omfattas av konsumentkreditlagen (2025:000).

Bestämmelserna gäller inte för de enskilda tjänster eller överlåtelser som utförs inom ramen för ett avtal om fortlöpande tjänster eller återkommande överlåtelser. Om parterna inom ett år ingår ett nytt avtal om samma slag av

¹ Senaste lydelse 2014:14.

² Senaste lydelse 2018:1321.

finansiella tjänster eller finansiella instrument, behöver näringsidkaren inte Bilaga 3
på nytt lämna information enligt 3 och 4 a §§.

Med finansiella instrument avses detsamma som i lagen (1991:980) om handel med finansiella instrument. Det som sägs i detta kapitel om finansiella instrument gäller också andra finansiella produkter.

2 §³

Bestämmelserna om ångerrätt i 7–12 §§ gäller inte avtal om

1. finansiell tjänst eller överlåtelse av finansiellt instrument, om priset beror på sådana svängningar på finansmarknaden som näringsidkaren inte kan påverka och som kan inträffa under ångerfristen,

2. deltagande i emission eller annan likartad aktivitet, om priset för den rättighet som aktiviteten avser efter teckningstidens utgång kommer att bero på sådana svängningar på finansmarknaden som sägs i 1,

3. en bostadskredit enligt 2 § konsumentkreditlagen (2010:1846), eller 3. en bostadskredit enligt 1 kap. konsumentkreditlagen 2 § (2025:000), eller

4. försäkring med en avtalad giltighetstid om en månad eller mindre.

Bestämmelserna om ångerrätt gäller inte heller om båda parter på konsumentens begäran har fullgjort sina förpliktelser enligt avtalet.

13 §⁴

I fråga om kreditavtal enligt konsumentkreditlagen (2010:1846) tillämpas 21–25 §§ den lagen i stället för 7–12 §§.

I fråga om kreditavtal enligt konsumentkreditlagen (2025:000) tillämpas 5 kap. 1–5 §§ den lagen i stället för 7–12 §§.

Denna lag träder i kraft den 20 november 2026.

³ Senaste lydelse 2016:1028.

⁴ Senaste lydelse 2010:1854.

10. Förslag till lag om ändring i offentlighets- och sekretesslagen (2009:400)

Häri genom föreskrivs att 30 kap. 5 § i offentlighets- och sekretesslagen (2009:400) ska ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

30 kap.

5 §¹

Sekretess gäller för uppgift om en enskilds personliga eller ekonomiska förhållanden, om det kan antas att den enskilde lider skada eller men om uppgiften röjs och uppgiften förekommer i ett ärende hos en statlig myndighet om innehav av

1. aktier i bankaktiebolag, kreditmarknadsbolag, värdepappersbolag, fondbolag, försäkringsaktiebolag eller tjänstepensionsaktiebolag,

2. andelar i medlemsbank eller kreditmarknadsförening, eller

3. aktier eller andelar i börs, central motpart, clearingbolag, svensk värdepapperscentral, betalningsinstitut, institut för elektroniska pengar, kreditförvaltare eller företag som driver verksamhet enligt *lagen (2014:275) om viss verksamhet med konsumentkrediter eller lagen (2016:1024) om verksamhet med bostadskrediter.*

3. aktier eller andelar i börs, central motpart, clearingbolag, svensk värdepapperscentral, betalningsinstitut, institut för elektroniska pengar, kreditförvaltare eller företag som driver verksamhet enligt *lagen (2016:1024) om verksamhet med bostadskrediter och vissa andra konsumentkrediter.*

Sekretessen gäller inte beslut av myndigheten och inte heller för uppgift från en annan myndighet om uppgiften inte är sekretessreglerad där.

För uppgift i allmän handling gäller sekretessen i högst tjugo år.

Denna lag träder i kraft den 20 november 2026.

11. Förslag till lag om ändring i lagen (2011:914) om konsumentskydd vid tidsdelat boende eller långfristig semesterprodukt

Härigenom föreskrivs att 5 kap. 4 § i lagen (2011:914) om konsumentskydd vid tidsdelat boende eller långfristig semesterprodukt ska ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

5 kap.

4 §

Bestämmelserna i 28–30 §§ konsumentkreditlagen (2010:1846) ska tillämpas då näringsidkaren har lämnat konsumenten anstånd med betalningen eller då någon del ska betalas med ett belopp som konsumenten har lånat av näringsidkaren eller någon annan kreditgivare på grund av en överenskommelse mellan denne och näringsidkaren.

Bestämmelserna i 4 kap. 22–24 §§ konsumentkreditlagen (2025:000) ska tillämpas då näringsidkaren har lämnat konsumenten anstånd med betalningen eller då någon del ska betalas med ett belopp som konsumenten har lånat av näringsidkaren eller någon annan kreditgivare på grund av en överenskommelse mellan denne och näringsidkaren.

Denna lag träder i kraft den 20 november 2026.

12. Förslag till lag om upphävande av lagen (2014:275) om viss verksamhet med konsumentkrediter

Härigenom föreskrivs att lagen (2014:275) om viss verksamhet med konsumentkrediter ska upphöra att gälla.

---

1. Denna lag träder i kraft den 20 november 2026.
2. Den upphävda lagen gäller till den 20 november 2027 för företag som före ikraftträdandet undantogs från tillstånd enligt den lagen

13. Förslag till lag om ändring i lagen (2016:1024) om verksamhet med bostadskrediter

Bilaga 3

Härigenom föreskrivs¹ i fråga om lagen (2016:1024) om verksamhet med bostadskrediter

dels att 4 kap. ska upphöra att gälla,

dels att 1 kap. 1 och 2–7 §§, 2 kap. 1, 5–7 §§, 3 kap. 1, 3, 5 och 7 §§, 5 kap. 1, 4 a, 7 och 9 §§, 6 kap. 1, 2–4, 6, 7, 8, 9, 13 a och 16 §§, 7 kap. 1 §, 8 kap. 1 §, rubriken till lagen samt rubrikerna närmast före 6 kap. 1 och 8 a § ska ha följande lydelse,

dels att rubriken närmast före 6 kap. 14 § ska lyda ”Ingripanden mot utländska kreditförmedlare av bostadskrediter från ett land inom EES”, och

dels att det i lagen ska införas sju nya paragrafer, 1 kap. 2 a §, 6 kap. 1 a–c, 7 a, 7 b och 8 a §§ samt två nya kapitel, 3 a och 4 kap. av följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

Lag om verksamhet med bostadskrediter

Lag om verksamhet med bostadskrediter och vissa andra konsumentkrediter

1 kap.

1 §

Denna lag gäller *yrkesmässig* verksamhet med kreditgivning, kreditförmedling och rådgivning i fråga om *bostadskrediter till konsumenter*.

Bestämmelser om *bostadskrediter* finns också i konsumentkreditlagen (2010:1846).

Denna lag gäller *näringsidkares* verksamhet med kreditgivning, kreditförmedling och rådgivning i fråga om *konsumentkrediter*.

Bestämmelser om *konsumentkrediter* finns också i konsumentkreditlagen (2025:000).

2 §

För verksamhet som drivs av ett kreditinstitut enligt lagen (2004:297) om bank- och finansieringsrörelse gäller denna lag endast såvitt avser

1. 4 kap. 1–12 §§ samt 7 kap. 1 § 5–9, om institutet är svenskt, och

2. 4 kap. 1, 2 och 7–10 §§ samt 7 kap. 1 § 5 och 6, om institutet är utländskt.

För verksamhet *med bostadskrediter* som drivs av ett kreditinstitut enligt lagen (2004:297) om bank- och finansieringsrörelse gäller denna lag endast såvitt avser

1. 4 kap. 1–9 och 13–15 §§ samt 7 kap. 1 § 5–9, om institutet är svenskt, och

2. 4 kap. 1, 2, 7–9 och 13 §§ samt 7 kap. 1 § 5 och 6, om institutet är utländskt.

2 a §

¹ Jfr Europaparlamentets och rådets direktiv 2023/2225 av den 18 oktober 2023 om konsumentkreditavtal och om upphävande av direktiv 2008/48/EG.

För verksamhet med andra konsumentkrediter än bostadskrediter som drivs av ett kreditinstitut enligt lagen (2004:297) om bank- och finansieringsrörelse, ett betalningsinstitut enligt lagen (2010:751) om betaltjänster eller ett institut för elektroniska pengar enligt lagen (2011:755) om elektroniska pengar gäller denna lag endast såvitt avser 4 kap. 1–9 och 11 §§ samt 7 kap. 1 § 5–7 och 14.

För verksamhet med andra konsumentkrediter än bostadskrediter som drivs av ett mindre företag och som avser en kredit som lämnas av företaget för att finansiera ett köp av företagets vara eller tjänst om krediten är räntefri och inte förbunden med andra avgifter än lagstadgade dröjsmålsavgifter, eller förmedling av en kredit som finansierar ett köp av företagets vara eller tjänst, gäller denna lag endast såvitt avser 4 kap. 1–9 och 11 §§.

3 §

För utländska kreditgivares och kreditförmedlares verksamhet i Sverige gäller denna lag i tillämpliga delar. Beträffande 4 kap. gäller för utländska kreditförmedlare från ett land inom EES endast 1, 2 och 7–10 §§.

För utländska kreditgivares och kreditförmedlares verksamhet i Sverige gäller denna lag i tillämpliga delar. Beträffande 4 kap. gäller för utländska kreditförmedlare *av bostadskrediter* från ett land inom EES endast 1, 2 och 7–10 §§.

Bestämmelser som gäller för filialer till utländska kreditgivare och kreditförmedlare finns också i lagen (1992:160) om utländska filialer m.m.

4 §²

Bestämmelser om skyldighet för företag som driver verksamhet med kreditgivning, kreditförmedling och rådgivning i fråga om *bostadskrediter* att medverka till att förhindra penningtvätt och finansiering av terrorism finns i lagen (2017:630) om åtgärder mot penningtvätt och finansiering av terrorism.

Bestämmelser om skyldighet för företag som driver verksamhet med kreditgivning, kreditförmedling och rådgivning i fråga om *konsumentkrediter* att medverka till att förhindra penningtvätt och finansiering av terrorism finns i lagen (2017:630) om åtgärder mot penningtvätt och finansiering av terrorism.

5 §

Kreditgivare och kreditförmedlare som driver verksamhet enligt denna lag får tillhandahålla rådgivning om *bostadskrediter till konsumenter*.

Andra än de som anges i första stycket får tillhandahålla rådgivning om *bostadskrediter till konsumenter* endast om det sker vid enstaka tillfällen i samband med annan yrkesmässig verksamhet som regleras av bestämmelser i lag eller annan författning eller av etiska regler som avser yrkesverksamheten i fråga.

Kreditgivare och kreditförmedlare som driver verksamhet enligt denna lag får tillhandahålla rådgivning om *konsumentkrediter*.

Andra än de som anges i första stycket får tillhandahålla rådgivning om *konsumentkrediter* endast om det sker vid enstaka tillfällen i samband med annan yrkesmässig verksamhet som regleras av bestämmelser i lag eller annan författning eller av etiska regler som avser yrkesverksamheten i fråga.

6 §

Med kreditförmedlare, konsument och bostadskredit avses detsamma som i konsumentkreditlagen (2010:1846).

Med kreditförmedlare, konsument, bostadskredit, *näringsidkare, rådgivning* och *mindre företag* avses detsamma som i konsumentkreditlagen (2025:000).

7 §

I denna lag avses med

1. *behörig myndighet*: en utländsk myndighet eller ett annat utländskt organ som har utsetts av ett annat land enligt bolånedirektivet,

2. *bolånedirektivet*: Europaparlamentets och rådets direktiv 2014/17/EU av den 4 februari 2014 om konsumentkreditavtal som avser bostadsfastighet och om ändring av direktiven 2008/48/EG och 2013/36/EU och förordning (EU) nr 1093/2010, i den ursprungliga lydelsen,

3. *EES*: Europeiska ekonomiska samarbetsområdet,

4. *filial*: ett avdelningskontor med självständig förvaltning, varvid även en utländsk kreditgivares eller kreditförmedlares etablering av flera driftställen ska anses som en enda filial,

5. *hemland*: det land där en kreditförmedlare är upptagen i ett register över kreditförmedlare enligt bolånedirektivet,

6. *kreditgivare*: den som lämnar *bostadskredit*, 6. *kreditgivare*: den som lämnar *konsumentkredit*,

7. *kvalificerat innehav*: ett direkt eller indirekt ägande i ett företag, om innehavet, beräknat på det sätt som anges i 1 kap. 5 a § lagen (2004:297) om bank- och finansieringsrörelse, representerar tio procent eller mer av kapitalet eller av samtliga röster eller annars möjliggör ett väsentligt inflytande över ledningen av företaget,

8. *rådgivning*: *personliga rekommendationer till en konsument om bostadskreditavtal*,

8. *konsumentkredit*: *en kredit som omfattas av konsumentkreditlagens (2025:000) tillämpningsområde, med undantag för krediter som avses i 1 kap. 5 och 7 §§ den lagen*,

9. utländsk kreditförmedlare från ett land inom EES: en fysisk eller juridisk person som är upptagen i ett register över kreditförmedlare i ett annat land inom EES enligt bolånedirektivet.

2 kap.

1 §

Ett svenskt aktiebolag, en svensk ekonomisk förening eller ett svenskt försäkringsföretag kan få tillstånd av Finansinspektionen att driva verksamhet med kreditgivning enligt denna lag.

Ett svenskt aktiebolag, en svensk ekonomisk förening eller ett svenskt försäkringsföretag kan få tillstånd av Finansinspektionen att driva verksamhet med kreditgivning av *bostadskrediter* enligt denna lag.

5 §

Bestämmelserna om prövning av ägarförändringar i kreditinstitut i 14 kap. lagen (2004:297) om bank- och finansieringsrörelse ska tillämpas även beträffande en svensk kreditgivare som driver verksamhet enligt denna lag. Bestämmelsen i 14 kap. 2 a § ska dock inte tillämpas.

Bestämmelserna om prövning av ägarförändringar i kreditinstitut i 14 kap. lagen (2004:297) om bank- och finansieringsrörelse ska tillämpas även beträffande en svensk kreditgivare som driver verksamhet *med bostadskrediter* enligt denna lag. Bestämmelsen i 14 kap. 2 a § ska dock inte tillämpas.

Första stycket gäller inte företag som omfattas av motsvarande bestämmelser om ägarprövning enligt annan lag.

6 §

En svensk kreditgivare som driver verksamhet enligt denna lag får efter tillstånd av Finansinspektionen inrätta filial i ett annat land. Ett sådant tillstånd ska ges om det finns skäl att anta att den planerade verksamheten kommer att drivas i enlighet med denna lag och andra författningar som reglerar kreditgivarens verksamhet.

En svensk kreditgivare som driver verksamhet *med bostadskrediter* enligt denna lag får efter tillstånd av Finansinspektionen inrätta filial i ett annat land. Ett sådant tillstånd ska ges om det finns skäl att anta att den planerade verksamheten kommer att drivas i enlighet med denna lag och andra författningar som reglerar kreditgivarens verksamhet.

7 §

En utländsk kreditgivare får ges tillstånd av Finansinspektionen att driva verksamhet i Sverige enligt denna lag från en filial här i landet. Tillstånd ska ges om

En utländsk kreditgivare får ges tillstånd av Finansinspektionen att driva verksamhet *med bostadskrediter* i Sverige enligt denna lag från en filial här i landet. Tillstånd ska ges om

1. företaget driver motsvarande verksamhet i det land där det har sitt säte,

2. företaget står under betryggande tillsyn av en myndighet i det land där det har sitt säte och har tillåtelse att etablera sig i Sverige, och

3. det finns skäl att anta att verksamheten här i landet kommer att drivas i enlighet med denna lag och andra författningar som reglerar verksamheten.

3 kap.

1 §

Ett svenskt aktiebolag, en svensk ekonomisk förening eller ett svenskt försäkringsföretag kan få tillstånd av Finansinspektionen att driva verksamhet med kreditförmedling enligt denna lag.

Ett svenskt aktiebolag, en svensk ekonomisk förening eller ett svenskt försäkringsföretag kan få tillstånd av Finansinspektionen att driva verksamhet med kreditförmedling *av bostadskrediter* enligt denna lag.

Tillstånd behövs inte för sådan kreditförmedling som sker vid enstaka tillfällen i samband med annan yrkesmässig verksamhet som regleras av bestämmelser i lag eller annan författning eller av etiska regler som avser yrkesverksamheten i fråga.

3 §

Bestämmelserna i 2 kap. 4 och 5 §§ gäller även för svenska kreditförmedlare.

Bestämmelserna i 2 kap. 4 och 5 §§ gäller även för svenska kreditförmedlare *av bostadskrediter*.

5 §

En svensk kreditförmedlare som driver verksamhet enligt denna lag får efter tillstånd av Finansinspektionen inrätta filial i ett land utanför EES. Ett sådant tillstånd ska ges om det finns skäl att anta att den planerade verksamheten kommer att drivas i enlighet med denna lag och andra författningar som reglerar kreditförmedlarens verksamhet.

En svensk kreditförmedlare som driver verksamhet *med bostadskrediter* enligt denna lag får efter tillstånd av Finansinspektionen inrätta filial i ett land utanför EES. Ett sådant tillstånd ska ges om det finns skäl att anta att den planerade verksamheten kommer att drivas i enlighet med denna lag och andra författningar som reglerar kreditförmedlarens verksamhet.

7 §

En kreditförmedlare från ett land utanför EES får ges tillstånd av Finansinspektionen att driva verksamhet i Sverige enligt denna lag från en filial här i landet.

En kreditförmedlare *av bostadskrediter* från ett land utanför EES får ges tillstånd av Finansinspektionen att driva verksamhet i Sverige enligt denna lag från en filial här i landet.

Tillstånd ska ges om företaget uppfyller kraven i 2 kap. 7 § 1–3 och 3 kap. 2 § första stycket 4 och 6.

3 a kap. Förutsättningar för kreditgivare och kreditförmedlare att driva verksamhet med andra konsumentkrediter än bostadskrediter

Tillståndsplikt

1 § Ett svenskt aktiebolag, en svensk ekonomisk förening eller motsvarande utländskt företag kan få tillstånd av Finansinspektionen att driva verksamhet med kreditgivning och kreditförmedling av andra konsumentkrediter än bostadskrediter enligt denna lag.

2 § Tillstånd enligt detta kapitel behövs inte för företag med tillstånd enligt 2 eller 3 kap.

Förutsättningar för tillstånd för svenska kreditgivare och kreditförmedlare

3 § Tillstånd enligt 1 § ska ges ett svenskt aktiebolag eller en svensk ekonomisk förening om

1. bolagsordningen eller stadgarna inte strider mot denna lag eller någon annan författning,

2. det finns skäl att anta att den planerade verksamheten kommer att drivas i enlighet med denna lag och andra författningar som reglerar företagets verksamhet,

3. den som har eller kan förväntas komma att få ett kvalificerat innehav i företaget bedöms som lämplig att utöva ett väsentligt inflytande över ledningen av företaget, och

4. den som ska ingå i företagets styrelse eller vara verkställande direktör, eller vara ersättare för någon av dem, har tillräcklig insikt och erfarenhet för att delta i ledningen och även i övrigt är lämplig för en sådan uppgift.

Om företaget har eller kan förväntas komma att få en nära förbindelse med någon annan, får dock tillstånd ges bara om förbindelsen inte hindrar en effektiv tillsyn av företaget.

Bedömningen av en innehavares lämplighet enligt första stycket 3 ska göras i enlighet med 2 kap. 3 §.

4 § Bestämmelserna i 2 kap. 4 och 5 §§ gäller även för svenska kreditgivare och kreditförmedlare av andra konsumentkrediter än bostadskrediter.

5 § En svensk kreditgivare eller kreditförmedlare som driver verksamhet med andra konsumentkrediter än bostadskrediter får efter tillstånd av Finansinspektionen inrätta filial i ett annat land. Ett sådant tillstånd ska ges om det finns skäl att anta att den planerade verksamheten kommer att drivas i enlighet med denna lag och andra författningar som reglerar kreditgivarens och kreditförmedlarens verksamhet.

6 § En utländsk kreditgivare eller kreditförmedlare får ges tillstånd av Finansinspektionen att driva verksamhet i Sverige med andra konsumentkrediter än bostadskrediter från en filial här i landet. Tillstånd ska ges om

1. företaget driver motsvarande verksamhet i det land där det har sitt säte,
2. företaget står under betryggande tillsyn av en myndighet i det land där det har sitt säte och har tillåtelse att etablera sig i Sverige, och
3. det finns skäl att anta att verksamheten här i landet kommer att drivas i enlighet med denna lag och andra författningar som reglerar verksamheten.

4 kap. Bestämmelser om verksamhet med konsumentkrediter

Allmänna bestämmelser

Övergripande krav

1 § Kreditgivare och kreditförmedlare ska handla hederligt, rättvist, transparent och professionellt, med beaktande av konsumentens rättigheter och intressen. Verksamheten ska grunda sig på information om konsumentens förhållanden och särskilda krav samt rimliga antaganden om de risker för konsumenten som kan komma att uppstå under kreditavtalets löptid.

Kunskap och kompetens

2 § Kreditgivare och kreditförmedlare ska ha personal, inklusive dem som direkt leder eller ansvarar för arbetet med konsumentkrediter, som har tillräcklig kunskap och kompetens för att sätta samman, erbjuda, bevilja eller förmedla kreditavtal eller ge råd om konsumentkrediter. Personalen ska även ha tillräcklig kunskap och kompetens om kompletterande tjänster som tillhandahålls tillsammans med en konsumentkredit samt, för verksamhet med andra konsumentkrediter än bostadskrediter, om konsumenters rättigheter.

Ersättningsystem

3 § Kreditgivares och kreditförmedlares system för ersättning till personal som sätter samman, erbjuder, beviljar eller förmedlar konsumentkreditavtal eller ger råd om konsumentkrediter, inklusive dem som direkt leder eller ansvarar för detta arbete, ska vara uppbyggt på ett sätt som inte negativt påverkar skyldigheterna enligt 1 §. Detsamma ska gälla för ersättningar från en kreditgivare till en kreditförmedlare.

I 9 och 13 §§ finns särskilda bestämmelser om ersättning till oberoende kreditförmedlare och rådgivare.

4 § En kreditgivares system för ersättning till den som utför kreditprövning av konsumenten, och till den som direkt leder eller ansvarar för detta arbete, ska vara uppbyggt så att det

1. främjar en sund och effektiv riskhantering,
2. motverkar ett överdrivet risktagande,
3. överensstämmer med kreditgivarens affärsstrategi, mål, värderingar och långsiktiga intressen, och
4. undviker intressekonflikter.

Ersättningen får inte vara beroende av antalet eller andelen beviljade låneansökningar.

5 § Kreditgivares och kreditförmedlares system för ersättning till personal som tillhandahåller rådgivning om konsumentkrediter, inklusive dem som direkt leder eller ansvarar för detta arbete, ska vara uppbyggt så att personalens förmåga att agera i konsumentens bästa intresse inte påverkas negativt. Ersättningssystemen får inte heller vara beroende av försäljningsmål.

6 § En kreditgivare eller kreditförmedlares ersättningssystem enligt 3–5 §§ ska vara utformat på ett sätt som är lämpligt med hänsyn till företagets storlek och interna organisation samt verksamhetens art, omfattning och komplexitet.

Rådgivning

7 § Rådgivning om konsumentkrediter ska ske med utgångspunkt i aktuella upplysningar som har inhämtats om konsumentens ekonomiska och personliga förhållanden samt önskemål och särskilda krav.

8 § Rådgivning ska grundas på en bedömning av ett tillräckligt stort antal kreditavtal.

De kreditavtal som rekommenderas ska vara lämpliga för konsumenten med beaktande av hans eller hennes behov, ekonomiska situation och personliga förhållanden. Rådgivaren ska ta rimlig hänsyn till risker för konsumenten som kan uppstå under kreditavtalets löptid.

9 § En kreditgivare får inte utge sig för att vara en oberoende rådgivare. Detsamma gäller en kreditförmedlare som verkar som ombud för eller har en nära förbindelse med en kreditgivare.

Den som utger sig för att vara en oberoende rådgivare får inte ta emot ersättning i samband med rådgivningen från någon annan än konsumenten.

Uppdragsavtal

10 § Kreditgivare och kreditförmedlare som driver verksamhet enligt denna lag får uppdra åt någon annan att utföra ett visst arbete eller vissa operativa funktioner som ingår i verksamheten. En kreditförmedlare av bostadskrediter får dock ge ett sådant uppdrag endast till en annan kreditförmedlare som har rätt att förmedla bostadskrediter. Uppdragsgivaren ska anmäla detta till Finansinspektionen.

Uppdrag åt någon annan att utföra sådant som är av väsentlig betydelse för verksamheten får ges bara om uppdragsgivaren ansvarar för att

1. verksamheten drivs av uppdragstagaren under kontrollerade och säkerhetsmässigt betryggande former, och

2. uppdraget inte väsentligt försämrar kvaliteten på verksamhetens internkontroll och Finansinspektionens möjligheter att övervaka att uppdragsgivaren följer de regler som gäller för den.

Dokumentation

11 § En kreditgivares kreditbeslut ska dokumenteras så att beslutsunderlaget redovisas och att kreditärendets hantering även i övrigt kan följas.

En kreditförmedlare av bostadskrediter ska dokumentera ett förmedlingsärendes hantering.

Tystnadsplikt

12 § Enskildas förhållanden till ett företag som driver verksamhet enligt denna lag får inte obehörigen röjas.

I det allmännas verksamhet tillämpas offentlighets- och sekretesslagen (2009:400) i stället för första stycket.

Ansvar enligt 20 kap. 3 § brottsbalken ska inte följa för den som bryter mot förbudet i första stycket.

I 5 a § kreditupplysningslagen (1973:1173) finns bestämmelser om att det som gäller om tystnadsplikt enligt första stycket inte hindrar att uppgifter i vissa fall utväxlas för kreditupplysningsändamål.

Vissa särskilda bestämmelser för verksamhet med bostadskrediter

Oberoende kreditförmedling

13 § En kreditförmedlare av bostadskrediter får utge sig för att vara oberoende endast om kreditförmedlaren i sin förmedlingsverksamhet utgår från ett tillräckligt stort antal kreditavtal från kreditgivarna på marknaden.

Den som utger sig för att vara en oberoende kreditförmedlare får inte ta emot ersättning i samband med kreditförmedlingen från någon annan än konsumenten.

Riktlinjer för utlåning

14 § En kreditgivare av bostadskrediter ska fastställa och tillämpa riktlinjer för sin utlåning, inbegripet vilken typ av egendom som accepteras som säkerhet för en bostadskredit. Riktlinjerna ska bevaras hos kreditgivaren.

Värdering av säkerheten för krediten

15 § Vid en värdering av en konsuments bostad som ställs som säkerhet för en bostadskredit ska kreditgivaren se till att i förväg fastställda riktlinjer tillämpas. Av riktlinjerna ska framgå vilka tillförlitliga standarder som ska användas vid värderingen.

Den som utför en värdering ska vara tillräckligt oberoende i förhållande till kreditriskbedömningen och ha den kunskap och kompetens som krävs för att fastställa ett tillförlitligt värde.

Dokumentation av värderingen ska bevaras hos kreditgivaren.

Amorteringskrav

16 § Kreditgivare som till konsumenter lämnar krediter som är förenade med panträtt i fast egendom, tomträtt eller bostadsrätt eller liknande rätt, eller som är förenade med motsvarande rätt i byggnad som inte hör till fastighet, ska tillämpa återbetalningsvillkor som är förenliga med en sund amorteringskultur och motverkar alltför hög skuldsättning hos hushållen.

Finansiella obalanser på kreditmarknaden

17 § En kreditgivare av bostadskrediters verksamhet ska, utöver vad som i övrigt följer av denna lag och andra författningar som reglerar verksamheten, drivas på ett sådant sätt att företaget inte bidrar till finansiella obalanser på kreditmarknaden.

Erkännande av utländska krav

18 § Krav som ställs upp i en offentlig reglering i ett annat land inom EES och som motsvarar kravet i 16 eller 17 § får erkännas i Sverige. När ett sådant krav har erkänts gäller det för den verksamhet som en svensk kreditgivare av bostadskrediter driver i det landet.

5 kap.

1 §

Finansinspektionen ska föra ett register över kreditgivare och kreditförmedlare som har tillstånd att driva verksamhet enligt denna lag och över utländska kreditförmedlare från ett land inom EES som driver verksamhet här i landet.

Finansinspektionen ska föra ett register över kreditgivare och kreditförmedlare som har tillstånd att driva verksamhet enligt denna lag och över utländska kreditförmedlare *av bostadskrediter* från ett land inom EES som driver verksamhet här i landet.

4 a §³

Finansinspektionen får förelägga var och en att lämna upplysningar och tillhandahålla de handlingar som behövs i ett ärende om tillämpningen av 1 kap. 5 § eller 4 kap. 7, 8, 9, 10, 11 eller 14 §.

Finansinspektionen får förelägga var och en att lämna upplysningar och tillhandahålla de handlingar som behövs i ett ärende om tillämpningen av 1 kap. 5 § eller 4 kap. 7, 8, 9, 11, 13 eller 14 §.

7 §

Finansinspektionen ska i sin tillsynsverksamhet samarbeta och utbyta information med behöriga myndigheter i den utsträckning som följer av *bolånedirektivet*. Finansinspektionen får begära Europeiska bankmyndighetens

Finansinspektionen ska i sin tillsynsverksamhet samarbeta och utbyta information med behöriga myndigheter *och Europeiska centralbanken* i den utsträckning som följer av *Sveriges medlemskap i Europeiska unionen*. Finansinspektionen får begära Europeiska bank-

bistånd i de fall som anges i artiklarna 34 och 37 i bolånedirektivet.

myndighetens bistånd i de fall som anges i artiklarna 34 och 37 i bolånedirektivet.

Bilaga 3

9 §

Efter underrättelse till Finansinspektionen kan en behörig myndighet genomföra en undersökning hos en i Sverige inrättad filial till en utländsk kreditförmedlare från ett land inom EES.

Efter underrättelse till Finansinspektionen kan en behörig myndighet genomföra en undersökning hos en i Sverige inrättad filial till en utländsk kreditförmedlare av *bostadskrediter* från ett land inom EES.

6 kap.

Ingripande mot kreditgivare, svenska kreditförmedlare och kreditförmedlare från ett land utanför EES

Ingripande mot andra än utländska kreditförmedlare av bostadskrediter från ett land inom EES

1 §

Om en kreditgivare, en svensk kreditförmedlare eller en kreditförmedlare från ett land utanför EES åsidosätter sina skyldigheter enligt denna lag, andra författningar som reglerar företagets verksamhet, bolagsordning, stadgar eller interna instruktioner som har sin grund i en författning som reglerar verksamheten, ska Finansinspektionen ingripa.

Om en kreditgivare eller en annan kreditförmedlare än en utländsk kreditförmedlare av *bostadskrediter* från ett land inom EES åsidosätter sina skyldigheter enligt denna lag, andra författningar som reglerar företagets verksamhet, bolagsordning, stadgar eller interna instruktioner som har sin grund i en författning som reglerar verksamheten, ska Finansinspektionen ingripa.

Finansinspektionen ska då utfärda ett föreläggande för företaget att inom viss tid vidta en åtgärd för att komma till rätta med situationen, ett förbud att verkställa beslut eller en anmärkning. Om överträdelsen är allvarlig, ska kreditgivarens eller kreditförmedlarens tillstånd återkallas eller, om det är tillräckligt, varning meddelas.

Finansinspektionen får avstå från ingripande om en överträdelse är ringa eller ursäktlig, om kreditgivaren eller kreditförmedlaren gör rättelse eller om någon annan myndighet har vidtagit åtgärder mot kreditgivaren eller kreditförmedlaren och dessa åtgärder bedöms tillräckliga.

1 a § *Finansinspektionen ska ingripa mot någon som ingår i företagets styrelse eller är dess verkställande direktör, eller ersättare för någon av dem, om företaget har befunnits ansvarigt för överträdelse av lagen*

(2017:630) om åtgärder mot penningtvätt och finansiering av terrorism eller föreskrifter som meddelats med stöd av den lagen.

Ett ingripande enligt första stycket får ske endast om överträdelsen är allvarlig, upprepad eller systematisk och personen i fråga uppsåtligt eller av grov oaksamhet orsakat överträdelsen.

Ingripande sker genom

1. beslut att personen i fråga under en viss tid, lägst tre och högst tio år, inte får upprätthålla en funktion som avses i första stycket hos ett företag, eller

2. beslut om sanktionsavgift.

1 b § Vid valet av ingripande ska Finansinspektionen ta hänsyn till hur allvarlig överträdelsen är och hur länge den har pågått. Särskild hänsyn ska tas till skador som har uppstått och graden av ansvar.

Finansinspektionen får avstå från ingripande om

1. en överträdelse är ringa eller ursäktlig,

2. företaget gör rättelse eller om den fysiska personen verkat för att företaget gör rättelse, eller

3. någon annan myndighet har vidtagit åtgärder mot företaget eller den fysiska personen och dessa åtgärder bedöms tillräckliga.

1 c § I försvårande riktning ska det beaktas om företaget tidigare har begått en överträdelse eller om den fysiska personen tidigare orsakat en sådan överträdelse.

I förmildrande riktning ska det beaktas om

1. företaget eller den fysiska personen i väsentlig utsträckning genom ett aktivt samarbete har underlättat Finansinspektionens utredning, och

2. företaget snabbt har upphört med överträdelsen, eller den fysiska personen snabbt verkat för att överträdelsen ska upphöra, sedan den anmälts till eller påtalats av Finansinspektionen.

2 §

Finansinspektionen ska återkalla tillståndet för en kreditgivare, en svensk kreditförmedlare eller en kreditförmedlare från ett land utanför EES, om kreditgivaren eller kreditförmedlaren

Finansinspektionen ska återkalla tillståndet för en kreditgivare eller en annan kreditförmedlare än en utländsk kreditförmedlare av bostadskrediter från ett land inom EES, om kreditgivaren eller kreditförmedlaren

1. har fått tillståndet genom att lämna oriktiga uppgifter eller på något annat otillbörligt sätt,

2. under en sammanhängande tid av sex månader inte har drivit sådan verksamhet som tillståndet avser,

3. inte uppfyller villkoren för tillstånd i 3 kap. 2 § första stycket 5 eller 6,

4. har förklarat sig avstå från tillståndet,

5. har överlätit hela sin verksamhet, eller

6. har försatts i konkurs eller om beslut har fattats om att företaget ska gå i tvångslikvidation.

I fall som avses i första stycket 1–3 får i stället varning meddelas, om det är tillräckligt.

3 §

Om någon som ingår i styrelsen eller är verkställande direktör för en kreditgivare, *en svensk kreditförmedlare eller en kreditförmedlare från ett land utanför EES* inte uppfyller de krav som anges i 2 kap. 2 § första stycket 4 respektive 3 kap. 2 § första stycket 4, ska Finansinspektionen återkalla företagets tillstånd. Det får dock bara ske om inspektionen först beslutat att anmärka på att personen ingår i styrelsen eller är verkställande direktör och om han eller hon, sedan en av inspektionen bestämd tid om högst tre månader har gått, fortfarande finns kvar i styrelsen eller är verkställande direktör.

Om någon som ingår i styrelsen eller är verkställande direktör för en kreditgivare eller *en annan kreditförmedlare än en utländsk kreditförmedlare av bostadskrediter från ett land inom EES*, inte uppfyller de krav som anges i 2 kap. 2 § första stycket 4, 3 kap. 2 § första stycket 4 respektive *3 a kap. 3 § första stycket 4*, ska Finansinspektionen återkalla företagets tillstånd. Det får dock bara ske om inspektionen först beslutat att anmärka på att personen ingår i styrelsen eller är verkställande direktör och om han eller hon, sedan en av inspektionen bestämd tid om högst tre månader har gått, fortfarande finns kvar i styrelsen eller är verkställande direktör.

I stället för att återkalla tillståndet får Finansinspektionen besluta att en styrelseledamot eller verkställande direktör inte längre får vara det. Inspektionen får då förordna en ersättare. Ersättarens uppdrag gäller till dess företaget har utsett en ny styrelseledamot eller verkställande direktör.

Det som sägs i första och andra styckena om verkställande direktör ska tillämpas även på en ställföreträdare eller ersättare för verkställande direktör.

4 §

Om en behörig myndighet i ett annat land inom EES underrättar Finansinspektionen om att en svensk kreditförmedlare har överträtt föreskrifter för förmedlarens verksamhet som gäller i det land där den behöriga myndigheten finns, ska inspektionen vidta åtgärd enligt 1–3 §§, om det föreligger någon omständighet som avses där.

Om en behörig myndighet i ett annat land inom EES underrättar Finansinspektionen om att en svensk kreditförmedlare *av bostadskrediter* har överträtt föreskrifter för förmedlarens verksamhet som gäller i det land där den behöriga myndigheten finns, ska inspektionen vidta åtgärd enligt 1–3 §§, om det föreligger någon omständighet som avses där.

Inspektionen ska underrätta den åtgärder som vidtas.

behöriga myndigheten om vilka

6 §

Om en kreditgivare, *en svensk kreditförmedlare eller en kreditförmedlare från ett land utanför EES* har fått en anmärkning eller varning enligt 1 § andra stycket, får

Om en kreditgivare eller *en annan kreditförmedlare än en utländsk kreditförmedlare av bostadskrediter från ett land inom EES* har fått en anmärkning eller varning enligt 1 § andra stycket, får Finans-

Finansinspektionen besluta att företaget ska betala en sanktionsavgift. inspektionen besluta att företaget ska betala en sanktionsavgift.

Avgiften tillfaller staten.

7 § Sanktionsavgiften ska uppgå till lägst 5 000 kronor och högst 50 miljoner kronor. Avgiften får inte överstiga tio procent av kreditgivarens eller kreditförmedlarens omsättning det närmast föregående räkenskapsåret.

Om överträdelsen har skett under företagets första verksamhetsår eller om uppgifter om omsättningen annars saknas eller är bristfälliga, får omsättningen uppskattas.

För ett företag som även driver annan verksamhet än den tillståndspliktiga enligt denna lag ska omsättningen avse endast verksamheten med *bostadskrediter*.

För ett företag som även driver annan verksamhet än den tillståndspliktiga enligt denna lag ska omsättningen avse endast verksamheten med *konsumentkrediter*.

7 a § När det är fråga om en överträdelse av lagen (2017:630) om åtgärder mot penningtvätt och finansiering av terrorism eller föreskrifter som har meddelats med stöd av den lagen gäller i stället för 7 § att sanktionsavgiften ska uppgå till lägst 5 000 kronor och som högst fastställas till det högsta av

1. tio procent av företagets omsättning närmast föregående räkenskapsår eller, i förekommande fall, motsvarande omsättning på koncernnivå,

2. två gånger den vinst som företaget gjort till följd av regelöverträdelsen, om beloppet går att fastställa, eller

3. ett belopp i kronor motsvarande fem miljoner euro.

7 b § En sanktionsavgift för en fysisk person ska som högst fastställas till det högsta av

1. två gånger den vinst som den fysiska personen gjort till följd av regelöverträdelsen, om beloppet går att fastställa,

2. ett belopp som per den 25 juni 2015 i kronor motsvarade fem miljoner euro.

Avgiften tillfaller staten.

8 §

När sanktionsavgiftens storlek beslutas ska *särskild* hänsyn tas till hur allvarlig den överträdelse är som har föranlett anmärkningen eller varningen och hur länge överträdelsen har pågått.

När sanktionsavgiftens storlek beslutas, ska hänsyn tas till *sådana* omständigheter som anges i 1 b § första stycket och 1 c § och företagets eller den fysiska personens finansiella ställning och, om det går att fastställa, den vinst som gjorts till följd av regelöverträdelsen.

Sanktionsföreläggande

8 a § Frågor om ingripanden mot fysiska personer för överträdelser enligt 1 a § tas upp av Finansinspektionen genom sanktionsföreläggande.

Finansinspektionen ska då tillämpa bestämmelserna om sanktionsföreläggande i 15 kap. 9 a–9 d §§ lagen (2004:297) om bank- och finansieringsrörelse.

9 §⁴

Om en kreditgivare, *en svensk kreditförmedlare eller en kreditförmedlare från ett land utanför EES* inte i tid lämnar de upplysningar som kreditgivaren eller kreditförmedlaren är skyldig att lämna enligt föreskrifter som meddelats med stöd av 7 kap. 1 § 15, får Finansinspektionen besluta att företaget ska betala en förseningsavgift på högst 100 000 kronor.

Om en kreditgivare eller *en annan kreditförmedlare än en utländsk kreditförmedlare av bostadskrediter från ett land inom EES* inte i tid lämnar de upplysningar som kreditgivaren eller kreditförmedlaren är skyldig att lämna enligt föreskrifter som meddelats med stöd av 7 kap. 1 § 15, får Finansinspektionen besluta att företaget ska betala en förseningsavgift på högst 100 000 kronor.

Avgiften tillfaller staten.

13 a §⁵

Om en näringsidkare genom sitt agerande på internet bryter mot 1 kap. 5 § andra stycket eller 4 kap. 7, 8, 9, 10, 11 eller 14 § och inga andra effektiva medel är tillgängliga, får Finansinspektionen förelägga näringsidkaren, en värdtjänstleverantör eller en internetleverantör att upprätta ett varningsmeddelande som tydligt visas i samband med besök på webbplatsen.

Om en näringsidkare genom sitt agerande på internet bryter mot 1 kap. 5 § andra stycket eller 4 kap. 7, 8, 9, 11, 13 eller 14 § och inga andra effektiva medel är tillgängliga, får Finansinspektionen förelägga näringsidkaren, en värdtjänstleverantör eller en internetleverantör att upprätta ett varningsmeddelande som tydligt visas i samband med besök på webbplatsen.

Ett föreläggande som avses i första stycket får bara meddelas om

1. överträdelsens allvar motiverar det, och
2. webbplatsen inte omfattas av tryckfrihetsförordningens eller yttrandefrihetsgrundlagens skydd.

Varningsmeddelandet ska ange i vilket avseende agerandet bryter mot någon av bestämmelserna som anges i första stycket och i övrigt vara utformat på ändamålsenligt sätt.

16 §

Om någon driver verksamhet med kreditgivning, kreditförmedling eller rådgivning i fråga om *bostadskrediter* utan att ha rätt till det, ska Finansinspektionen förelägga den som driver verksamheten

Om någon driver verksamhet med kreditgivning, kreditförmedling eller rådgivning i fråga om *konsumentkrediter* utan att ha rätt till det, ska Finansinspektionen förelägga den som driver verksam-

⁴ Senaste lydelse 2017:1343.

⁵ Senaste lydelse 2020:343.

att upphöra med den. Inspektionen får besluta hur avvecklingen av verksamheten ska ske.

heten att upphöra med den. Inspektionen får besluta hur avvecklingen av verksamheten ska ske.

Om det är osäkert om lagen är tillämplig på en viss verksamhet, får inspektionen förelägga den som driver verksamheten att lämna de upplysningar om verksamheten som inspektionen behöver för att bedöma om så är fallet.

Ett föreläggande enligt denna paragraf som avser ett utländskt företag får riktas mot såväl företaget som den som i Sverige är verksam för företagets räkning.

7 kap.

1 §⁶

Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer får meddela föreskrifter om

1. vilket innehåll en ansökan om tillstånd enligt denna lag ska ha,
2. de krav på insikt och erfarenhet som ska gälla för deltagande i ledningen av en kreditförmedlare enligt 3 kap. 2 § första stycket 4,
3. sådan försäkring för skadeståndsskyldighet som avses i 3 kap. 2 § första stycket 6,
4. vilka uppgifter som ska ingå i en anmälan enligt 3 kap. 4 §,
5. vad en kreditgivare eller kreditförmedlare ska iaktta för att uppfylla skyldigheterna i 4 kap. 1 §,
6. vilka krav som ska gälla avseende kunskap och kompetens enligt 4 kap. 2 §,
7. en kreditgivares eller kreditförmedlars ersättningssystem enligt 4 kap. 3–6 §§,

8. vilka uppgifter som ska ingå i en anmälan enligt 4 kap. 10 § och vad en kreditgivare eller kreditförmedlare i övrigt ska iaktta när det gäller uppdragsavtal,

9. vad som ska ingå i dokumentation enligt 4 kap. 11 §,

8. riktlinjer för utlåning enligt 4 kap. 11 §,

10. riktlinjer för utlåning enligt 4 kap. 14 §,

9. riktlinjer för värdering av säkerhet enligt 4 kap. 12 § och vad som ska iaktas när det gäller dokumentation av värderingen,

11. riktlinjer för värdering av säkerhet enligt 4 kap. 15 § och vad som ska iaktas när det gäller dokumentation av värderingen,

10. vad en kreditgivare ska iaktta för att uppfylla skyldigheterna i 4 kap. 12 a §,

12. vad en kreditgivare ska iaktta för att uppfylla skyldigheterna i 4 kap. 16 §,

11. vad en kreditgivare ska iaktta för att uppfylla skyldigheterna i 4 kap. 12 b §,

13. vad en kreditgivare ska iaktta för att uppfylla skyldigheterna i 4 kap. 17 §,

12. erkännande av utländska krav enligt 4 kap. 12 c §,

14. erkännande av utländska krav enligt 4 kap. 18 §, och

13. vilka uppgifter som ska ingå i en anmälan enligt 4 kap. 13 § och vad en kreditgivare eller kreditförmedlare i övrigt ska iaktta när det gäller uppdragsavtal,

14. vad som ska ingå i dokumentation enligt 4 kap. 14 §, och

15. vilka upplysningar ett företag ska lämna till Finansinspektionen för dess tillsynsverksamhet enligt 5 kap. 3 och 5 §§.

8 kap.

1 §⁷

Finansinspektionens beslut enligt denna lag får överklagas till allmän förvaltningsdomstol. Finansinspektionens beslut enligt 6 kap. 16 § andra stycket får dock inte överklagas.

Finansinspektionens beslut enligt denna lag får överklagas till allmän förvaltningsdomstol. Finansinspektionens beslut enligt 6 kap. 16 § andra stycket *och beslut om sanktionsföreläggande* får dock inte överklagas.

Prövningstillstånd krävs vid överklagande till kammarrätten.

Finansinspektionen får bestämma att ett beslut om förbud, föreläggande eller återkallelse ska gälla omedelbart.

---

1. Denna lag träder i kraft den 20 november 2026.

2. Tillstånd som vid lagens ikraftträdande gäller för ett företag att driva verksamhet enligt lagen om viss verksamhet med konsumentkrediter ska fortsätta gälla som tillstånd att driva verksamhet enligt 3 a kap. denna lag.

3. En kreditgivare eller en kreditförmedlare som vid tidpunkten för lagens ikraftträdande driver och har rätt att driva verksamhet med kreditgivning eller kreditförmedling av andra konsumentkrediter än bostadskrediter får driva verksamheten utan tillstånd enligt denna lag fram till den 20 november 2027.

⁷ Senaste lydelse 2018:858.

14. Förslag till lag om ändring i lagen (2017:630) om åtgärder mot penningtvätt och finansiering av terrorism

Härigenom föreskrivs att 1 kap. 2 §, 2 kap. 6 och 7 §§, 3 kap. 5, 6, 18, 22, 25 och 32 §§, 4 kap. 9 §, 5 kap. 9 §, 7 kap. 1 § och 8 kap. 1 § i lagen (2017:630) om åtgärder mot penningtvätt och finansiering av terrorism ska ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

1 kap.

2 §¹

Denna lag gäller för fysiska och juridiska personer som driver

1. bank- eller finansieringsrörelse enligt lagen (2004:297) om bank- och finansieringsrörelse,

2. livförsäkringsrörelse, dock inte

a) sådan som drivs av försäkringsföreningar som har beviljats undantag enligt 1 kap. 19 d § försäkringsrörelselagen (2010:2043), eller

b) tjänstepensionsverksamhet enligt lagen (2019:742) om tjänstepensionsföretag,

3. värdepappersrörelse enligt 2 kap. 1 § lagen (2007:528) om värdepappersmarknaden,

4. verksamhet som kräver ansökan hos Finansinspektionen enligt lagen (1996:1006) om valutaväxling och annan finansiell verksamhet,

5. försäkringsdistribution enligt lagen (2018:1219) om försäkringsdistribution, i fråga om sådan verksamhet rörande livförsäkring, bedriven av sådana försäkringsförmedlare som har tillstånd enligt 2 kap. 1 § den lagen eller bedriver verksamhet enligt 3 kap. 1 § andra stycket 2 eller 3 § den lagen,

6. verksamhet för utgivning av elektroniska pengar enligt lagen (2011:755) om elektroniska pengar,

7. fondverksamhet enligt lagen (2004:46) om värdepappersfonder,

8. verksamhet med att som betalningsinstitut tillhandahålla betaltjänster enligt lagen (2010:751) om betaltjänster,

9. verksamhet med att tillhandahålla betaltjänster enligt lagen om betaltjänster utan att vara betalningsinstitut, dock inte om verksamheten uteslutande avser kontoinformationstjänster,

10. verksamhet som förvaltare av alternativa investeringsfonder enligt lagen (2013:561) om förvaltare av alternativa investeringsfonder,

11. verksamhet med konsumentkrediter enligt lagen (2014:275) om viss verksamhet med konsumentkrediter,

12. verksamhet med bostadskrediter enligt lagen (2016:1024) om verksamhet med bostadskrediter,

11. verksamhet med konsumentkrediter enligt lagen (2016:1024) om verksamhet med bostadskrediter och vissa andra konsumentkrediter,

13. verksamhet som leverantör av gräsrotsfinansieringstjänster enligt Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2020/1503 av den 7 oktober 2020 om europeiska leverantörer av gräsrotsfinansieringstjänster för företag och om ändring av förordning (EU) 2017/1129 och direktiv (EU) 2019/1937, om företaget är en juridisk person som är etablerad i Sverige,

14. verksamhet som fastighetsmäklare eller fastighetsmäklar-företag med särskild registrering för hyresförmedling eller fullständig registrering enligt fastighetsmäklarlagen (2021:516),

15. spelverksamhet som bedrivs med licens eller registrering enligt spellagen (2018:1138),

16. yrkesmässig handel med varor, om det kan antas att det i verksamheten eller i en del av verksamheten genomförs eller kommer att genomföras transaktioner, enstaka eller sådana som kan antas ha samband, som innebär att ett utbetalt eller mottaget belopp i kontanter uppgår till motsvarande 5 000 euro eller mer,

17. verksamhet enligt pantbankslagen (1995:1000),

18. verksamhet som auktoriserad eller godkänd revisor eller registrerat revisionsbolag,

19. yrkesmässig verksamhet som avser bokföringstjänster eller revisionstjänster som inte omfattas av 18,

20. yrkesmässig rådgivning avseende skatter och avgifter (skatterådgivare),

21. verksamhet som advokat eller advokatbolag, till den del verksamheten avser tjänster som anges i 4 § första stycket,

22. yrkesmässig verksamhet som annan oberoende jurist än den som avses i 21, till den del

12. verksamhet som leverantör av gräsrotsfinansieringstjänster enligt Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2020/1503 av den 7 oktober 2020 om europeiska leverantörer av gräsrotsfinansieringstjänster för företag och om ändring av förordning (EU) 2017/1129 och direktiv (EU) 2019/1937, om företaget är en juridisk person som är etablerad i Sverige,

13. verksamhet som fastighetsmäklare eller fastighetsmäklar-företag med särskild registrering för hyresförmedling eller fullständig registrering enligt fastighetsmäklarlagen (2021:516),

14. spelverksamhet som bedrivs med licens eller registrering enligt spellagen (2018:1138),

15. yrkesmässig handel med varor, om det kan antas att det i verksamheten eller i en del av verksamheten genomförs eller kommer att genomföras transaktioner, enstaka eller sådana som kan antas ha samband, som innebär att ett utbetalt eller mottaget belopp i kontanter uppgår till motsvarande 5 000 euro eller mer,

16. verksamhet enligt pantbankslagen (1995:1000),

17. verksamhet som auktoriserad eller godkänd revisor eller registrerat revisionsbolag,

18. yrkesmässig verksamhet som avser bokföringstjänster eller revisionstjänster som inte omfattas av 17,

19. yrkesmässig rådgivning avseende skatter och avgifter (skatterådgivare),

20. verksamhet som advokat eller advokatbolag, till den del verksamheten avser tjänster som anges i 4 § första stycket,

21. yrkesmässig verksamhet som annan oberoende jurist än den som avses i 20, till den del

verksamheten avser tjänster som anges i 4 § första stycket,

23. yrkesmässig verksamhet till den del verksamheten avser tjänster som anges i 4 § andra stycket och verksamhetsutövaren inte är en sådan person som avses i 18–22, eller

24. yrkesmässig verksamhet som avser förmedling, förvaring eller handel med konstverk, om det kan antas att det i verksamheten eller i en del av verksamheten genomförs eller kommer att genomföras transaktioner, enstaka eller sådana som kan antas ha samband, som innebär att ett utbetalt eller mottaget belopp uppgår till motsvarande 10 000 euro eller mer.

verksamheten avser tjänster som anges i 4 § första stycket,

22. yrkesmässig verksamhet till den del verksamheten avser tjänster som anges i 4 § andra stycket och verksamhetsutövaren inte är en sådan person som avses i 17–21, eller

23. yrkesmässig verksamhet som avser förmedling, förvaring eller handel med konstverk, om det kan antas att det i verksamheten eller i en del av verksamheten genomförs eller kommer att genomföras transaktioner, enstaka eller sådana som kan antas ha samband, som innebär att ett utbetalt eller mottaget belopp uppgår till motsvarande 10 000 euro eller mer.

2 kap.

6 §²

En verksamhetsutövare som avses i 1 kap. 2 § första stycket 1–13 får inte tillhandahålla anonyma konton, motböcker eller värdefack.

En verksamhetsutövare som avses i 1 kap. 2 § första stycket 1–12 får inte tillhandahålla anonyma konton, motböcker eller värdefack.

7 §³

En verksamhetsutövare som avses i 1 kap. 2 § första stycket 1–13 får inte etablera eller upprätthålla korrespondentförbindelser med brevlådebanker och ska se till att sådana förbindelser inte heller etableras eller upprätthålls med institut som tillåter att deras konton används av sådana banker.

En verksamhetsutövare som avses i 1 kap. 2 § första stycket 1–12 får inte etablera eller upprätthålla korrespondentförbindelser med brevlådebanker och ska se till att sådana förbindelser inte heller etableras eller upprätthålls med institut som tillåter att deras konton används av sådana banker.

3 kap.

5 §⁴

En verksamhetsutövare som avses i 1 kap. 2 § första stycket 15 ska, utöver vad som följer av 4 § första stycket, vidta åtgärder för kundkännedom

En verksamhetsutövare som avses i 1 kap. 2 § första stycket 14 ska, utöver vad som följer av 4 § första stycket, vidta åtgärder för kundkännedom

² Senaste lydelse 2021:903.

³ Senaste lydelse 2021:903.

⁴ Senaste lydelse 2021:903.

1. vid enstaka transaktioner som avser utbetalning av vinster eller betalning av insatser som uppgår till ett belopp motsvarande 2 000 euro eller mer, och

2. vid transaktioner som understiger ett belopp motsvarande 2 000 euro och som verksamhetsutövaren inser eller borde inse har samband med en eller flera andra transaktioner som tillsammans uppgår till minst detta belopp.

6 §⁵

En verksamhetsutövare som avses i 1 kap. 2 § första stycket 16 ska, i stället för vad som följer av 4 §, vidta åtgärder för kundkännedom

En verksamhetsutövare som avses i 1 kap. 2 § första stycket 15 ska, i stället för vad som följer av 4 §, vidta åtgärder för kundkännedom

1. vid etableringen av en affärsförbindelse, om det när förbindelsen ingås är sannolikt eller under förbindelsens gång står klart att utbetalt eller mottaget belopp i kontanter inom ramen för affärsförbindelsen uppgår till motsvarande 5 000 euro eller mer,

2. vid enstaka transaktioner där utbetalt eller mottaget belopp i kontanter uppgår till ett belopp motsvarande 5 000 euro eller mer, och

3. vid transaktioner där utbetalt eller mottaget belopp i kontanter understiger ett belopp motsvarande 5 000 euro och som verksamhetsutövaren inser eller borde inse har samband med en eller flera andra transaktioner i kontanter som tillsammans uppgår till minst detta belopp.

18 §⁶

När en korrespondentförbindelse som innefattar betalning etableras mellan en verksamhetsutövare som avses i 1 kap. 2 § första stycket 1–13 och ett kreditinstitut eller finansiellt institut från ett land utanför EES, ska verksamhetsutövaren utöver åtgärder enligt 7, 8 och 10–13 §§ åtminstone

När en korrespondentförbindelse som innefattar betalning etableras mellan en verksamhetsutövare som avses i 1 kap. 2 § första stycket 1–12 och ett kreditinstitut eller finansiellt institut från ett land utanför EES, ska verksamhetsutövaren utöver åtgärder enligt 7, 8 och 10–13 §§ åtminstone

1. inhämta tillräckligt med information om motparten för att kunna förstå verksamheten och utifrån offentligt tillgänglig information bedöma motpartens anseende och tillsynens kvalitet,

2. bedöma motpartens kontroller för att förhindra penningtvätt och finansiering av terrorism,

3. dokumentera respektive instituts ansvar att vidta kontrollåtgärder och de åtgärder som det vidtar,

4. inhämta godkännande från en behörig beslutsfattare innan korrespondentförbindelsen ingås, och

5. förvissa sig om att motparten har kontrollerat identiteten på kunder som har direkt tillgång till konton hos kreditinstitutet eller det finansiella

⁵ Senaste lydelse 2021:903.

⁶ Senaste lydelse 2021:903.

institutet och fortlöpande följer upp dessa kunder samt på begäran kan lämna relevanta kunduppgifter.

22 §⁷

Med utomstående enligt 21 § avses

1. fysiska eller juridiska personer med verksamhet som anges i 1 kap. 2 § första stycket 1–3, 5–8 och 10–15 eller motsvarande verksamhet, auktoriserade eller godkända revisorer och advokater som är etablerade inom EES, och

2. fysiska eller juridiska personer med verksamhet som anges i 1 kap. 2 § första stycket 1–3, 5–8 och 10–15 eller motsvarande verksamhet, auktoriserade eller godkända revisorer och advokater som är etablerade utanför EES, om de

- a) tillämpar bestämmelser om kundkännedom och bevarande av handlingar som motsvarar kraven i denna lag, och
- b) står under tillsyn över att dessa bestämmelser följs.

1. fysiska eller juridiska personer med verksamhet som anges i 1 kap. 2 § första stycket 1–3, 5–8 och 10–14 eller motsvarande verksamhet, auktoriserade eller godkända revisorer och advokater som är etablerade inom EES, och

2. fysiska eller juridiska personer med verksamhet som anges i 1 kap. 2 § första stycket 1–3, 5–8 och 10–14 eller motsvarande verksamhet, auktoriserade eller godkända revisorer och advokater som är etablerade utanför EES, om de

25 §⁸

En verksamhetsutövare som tillhandahåller konto som kunden innehar i syfte att förvalta medel som tillhör kundens verkliga huvudman behöver inte vidta de åtgärder för kundkännedom som avses i 8 § i fråga om den verkliga huvudmannen, om kunden

1. är en fysisk eller juridisk person med verksamhet som anges i 1 kap. 2 § första stycket 1–3, 5–8 och 10–15 eller motsvarande verksamhet, auktoriserad eller godkänd revisor, advokat eller advokatbolag med hemvist inom EES,

2. är en fysisk eller juridisk person med verksamhet som anges i 1 kap. 2 § första stycket 1–3, 5–8 och 10–15 eller motsvarande verksamhet, auktoriserad eller godkänd revisor, advokat eller advokatbolag med hemvist utanför EES, och

- a) tillämpar bestämmelser om kundkännedom och bevarande av handlingar som motsvarar kraven i denna lag, och
- b) står under tillsyn över att dessa bestämmelser följs, eller

1. är en fysisk eller juridisk person med verksamhet som anges i 1 kap. 2 § första stycket 1–3, 5–8 och 10–14 eller motsvarande verksamhet, auktoriserad eller godkänd revisor, advokat eller advokatbolag med hemvist inom EES,

2. är en fysisk eller juridisk person med verksamhet som anges i 1 kap. 2 § första stycket 1–3, 5–8 och 10–14 eller motsvarande verksamhet, auktoriserad eller godkänd revisor, advokat eller advokatbolag med hemvist utanför EES, och

⁷ Senaste lydelse 2021:903.

⁸ Senaste lydelse 2021:903.

3. till följd av föreskrift i lag eller annan författning är skyldig att hålla medel som förvaltas för någon annans räkning avskilda från egna tillgångar och medel.

Första stycket får tillämpas endast om den risk som kan förknippas med kunden enligt 2 kap. 3 § bedöms som låg och om verksamhetsutövaren utan dröjsmål på begäran kan få del av uppgift om identiteten hos den för vars räkning kunden förvaltar medlen och den dokumentation som ligger till grund för uppgifterna.

32 §⁹

Verksamhetsutövare som avses i 1 kap. 2 § första stycket 1–13 får ta emot betalning med ett anonymt betalningsinstrument som getts ut i ett land utanför EES bara om instrumentet uppfyller kraven i 31 §.

Verksamhetsutövare som avses i 1 kap. 2 § första stycket 1–12 får ta emot betalning med ett anonymt betalningsinstrument som getts ut i ett land utanför EES bara om instrumentet uppfyller kraven i 31 §.

4 kap.

9 §¹⁰

En verksamhetsutövare eller den som är verksam hos verksamhetsutövaren får inte för en kund eller någon utomstående obehörigen röja att en bedömning enligt 2 § utförs, har utförts eller kommer att utföras eller att uppgifter har lämnats enligt 3 eller 6 §.

Som obehörigt röjande avses inte att

1. uppgifter lämnas till en tillsynsmyndighet eller en brottsbekämpande myndighet,

2. uppgifter lämnas mellan verksamhetsutövare som avses i 1 kap. 2 § första stycket 1–13 med hemvist i EES och som ingår i samma koncern eller mellan sådana verksamhetsutövare och deras filialer och dotterföretag belägna i ett land utanför EES, förutsatt att filialerna och dotterföretagen utanför EES tillämpar gemensamma rutiner som fastställts enligt 2 kap. 8 eller 9 § eller motsvarande krav enligt lagstiftningen i det land där filialen finns eller dotterföretaget har hemvist,

2. uppgifter lämnas mellan verksamhetsutövare som avses i 1 kap. 2 § första stycket 1–12 med hemvist i EES och som ingår i samma koncern eller mellan sådana verksamhetsutövare och deras filialer och dotterföretag belägna i ett land utanför EES, förutsatt att filialerna och dotterföretagen utanför EES tillämpar gemensamma rutiner som fastställts enligt 2 kap. 8 eller 9 § eller motsvarande krav enligt lagstiftningen i det land där filialen finns eller dotterföretaget har hemvist,

3. uppgifter lämnas mellan advokater, andra oberoende jurister, revisorer, tillhandahållare av bokföringstjänster, skatterådgivare och fastighetsmäklare som omfattas av Europaparlamentets och rådets direktiv (EU) 2015/849, i den ursprungliga lydelsen, eller likvärdiga bestämmelser i ett land utanför EES och som är anställda eller på annat sätt verksamma inom samma juridiska person eller olika juridiska personer

⁹ Senaste lydelse 2021:903.

¹⁰ Senaste lydelse 2022:1537.

med gemensamt ägande, gemensam ledning eller gemensam efterlevnadskontroll,

4. uppgifter som rör samma kund och samma transaktion och som omfattar fler än en verksamhetsutövare lämnas mellan sådana juridiska och fysiska personer som anges i 1 kap. 2 § första stycket 1–13 och 18–22, förutsatt att de tillhör samma verksamhets- eller yrkeskategori och omfattas av skyldigheter i fråga om tystnadsplikt och skydd för personuppgifter som följer av denna lag,

5. en kund får kännedom om att åtgärder enligt första stycket vidtas eller kan komma att vidtas, när ett röjande inte kan undvikas till följd av verksamhetsutövarens skyldighet att avstå från en transaktion, att avstå från att inleda en affärsförbindelse eller att avsluta en affärsförbindelse enligt 3 kap. 1–3 §§, och

6. uppgifter lämnas i samverkan enligt 4 a kap.

Bestämmelser om ansvar för den som bryter mot tystnadsplikten enligt första stycket finns i 20 kap. 3 § brottsbalken.

5 kap.

9 §¹¹

Förbudet i 8 § gäller inte samkörning av register med en filial till en verksamhetsutövare som avses i 1 kap. 2 § första stycket 1–13 som är etablerad i ett land utanför EES, om kraven enligt 2 kap. 10 och 11 §§ är uppfyllda i fråga om filialen.

Förbudet i 8 § gäller inte heller samkörning av register som sker mellan verksamhetsutövare som avses i 1 kap. 2 § första stycket 1–13 och som ingår i samma koncern, om verksamhetsutövarna har hemvist i Sverige eller inom EES.

Om en verksamhetsutövare som avses i andra stycket har hemvist i ett land utanför EES gäller andra stycket om kraven enligt 2 kap. 10 och 11 §§ är uppfyllda i fråga om den verksamhetsutövaren.

Förbudet i 8 § gäller inte samkörning av register med en filial till en verksamhetsutövare som avses i 1 kap. 2 § första stycket 1–12 som är etablerad i ett land utanför EES, om kraven enligt 2 kap. 10 och 11 §§ är uppfyllda i fråga om filialen.

Förbudet i 8 § gäller inte heller samkörning av register som sker mellan verksamhetsutövare som avses i 1 kap. 2 § första stycket 1–12 och som ingår i samma koncern, om verksamhetsutövarna har hemvist i Sverige eller inom EES.

7 kap.

1 §¹²

¹¹ Senaste lydelse 2021:903.

¹² Senaste lydelse 2021:903.

Detta kapitel tillämpas i fråga om tillsyn över och ingripanden mot verksamhet som avses i 1 kap. 2 § första stycket 16, 19, 20 och 22–24. Regeringen kan med stöd av 8 kap. 7 § regeringsformen meddela föreskrifter om vilka myndigheter som utövar tillsyn enligt detta kapitel.

Bestämmelser om tillsyn över och ingripanden mot verksamhet som avses i 1 kap. 2 § första stycket 21 finns i 8 kap. rättsgångsbalken och i 7 a kap. denna lag.

Bestämmelser om tillsyn över och ingripanden mot annan verksamhet som avses i 1 kap. 2 § första stycket finns i de lagar som reglerar dessa verksamhetsutövare.

Detta kapitel tillämpas i fråga om tillsyn över och ingripanden mot verksamhet som avses i 1 kap. 2 § första stycket 15, 18, 19 och 21–23. Regeringen kan med stöd av 8 kap. 7 § regeringsformen meddela föreskrifter om vilka myndigheter som utövar tillsyn enligt detta kapitel.

Bestämmelser om tillsyn över och ingripanden mot verksamhet som avses i 1 kap. 2 § första stycket 20 finns i 8 kap. rättsgångsbalken och i 7 a kap. denna lag.

8 kap.

1 §¹³

Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer får meddela föreskrifter om

1. undantag för vissa speltjänster från tillämpning av lagen eller bestämmelser i den,

2. innehållet i och omfattningen av den allmänna riskbedömningen enligt 2 kap. 1 § och om faktorer som kan tyda på låg eller hög risk för penningtvätt eller finansiering av terrorism,

3. undantag från kravet på dokumenterade riskbedömningar enligt 2 kap. 2 §,

4. riskklassificering av kunder enligt 2 kap. 3 §, inbegripet faktorer som kan tyda på låg eller hög risk för penningtvätt eller finansiering av terrorism,

5. innehållet i och omfattningen av interna och gemensamma rutiner enligt 2 kap. 8 och 9 §§,

6. innehållet i rutiner för lämplighetsprövning enligt 2 kap. 13 §,

7. dokumentation av genomförda utbildningar och vilken information och utbildning som ska tillhandahållas anställda enligt 2 kap. 14 §,

8. nödvändiga åtgärder och rutiner enligt 2 kap. 15 § och 6 kap. 4 a §,

9. åtgärder för identitetskontroll enligt 3 kap. 7 och 8 §§,

10. vad som avses med förenklade åtgärder för kundkännedom och i vilka situationer som förenklade åtgärder är tillåtna enligt 3 kap. 15 §,

11. vad som avses med skärpta åtgärder för kundkännedom och i vilka situationer som skärpta åtgärder ska vidtas enligt 3 kap. 16 och 17 §§,

12. hur rapportering till Polismyndigheten ska göras enligt 4 kap. 3 §,

13. hur uppgifter ska lämnas enligt 4 kap. 6 §,

14. system för uppgiftslämning enligt 4 kap. 7 §,

15. bevarande av handlingar och uppgifter enligt 5 kap. 3 §,

¹³ Senaste lydelse 2022:1537.

16. förutsättningarna för förlängt bevarande av handlingar och uppgifter enligt 5 kap. 4 §,

17. innehållet i och omfattningen av rutiner för intern kontroll och modellriskhantering enligt 6 kap. 1 §,

18. kriterierna för när funktioner som avses i 6 kap. 2 § första stycket ska inrättas samt de krav som ska gälla i fråga om funktionernas organisation, befogenheter och oberoende,

19. organisation, kompetens, befogenheter, funktion och oberoende för den centrala kontaktpunkten enligt 6 kap. 3 §,

20. det särskilda rapporteringssystemet enligt 6 kap. 4 §, och

21. skyldighet för verksamhetsutövare som avses i 1 kap. 2 § första stycket 1–13, 16, 17, 19, 20 och 22–24 att periodiskt eller på begäran lämna uppgifter om sin verksamhet, sina kunder och andra förhållanden som är nödvändiga för att tillsynsmyndigheter ska kunna bedöma den risk som kan förknippas med de verksamhetsutövare som står under tillsyn.

21. skyldighet för verksamhetsutövare som avses i 1 kap. 2 § första stycket 1–12, 15, 16, 18, 19 och 21–23 att periodiskt eller på begäran lämna uppgifter om sin verksamhet, sina kunder och andra förhållanden som är nödvändiga för att tillsynsmyndigheter ska kunna bedöma den risk som kan förknippas med de verksamhetsutövare som står under tillsyn.

Denna lag träder i kraft den 20 november 2026.

15. Förslag till lag om ändring i lagen (2022:482) om elektronisk kommunikation

Bilaga 3

Härigenom föreskrivs att 9 kap. 33 § i lagen (2022:482) om elektronisk kommunikation ska ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

9 kap.

33 §¹

Den som tillhandahåller ett elektroniskt kommunikationsnät eller en elektronisk kommunikationstjänst som inte är en nummeroberoende interpersonell kommunikationstjänst och som har fått del av eller tillgång till en uppgift som avses i 31 § första stycket ska på begäran lämna

1. en uppgift som avses i 31 § första stycket 1 till

a) en myndighet som i ett särskilt fall behöver en sådan uppgift för delgivning enligt delgivningslagen (2010:1932), om myndigheten bedömer att det kan antas att den som söks för delgivning håller sig undan eller att det annars finns synnerliga skäl,

b) Finansinspektionen, om inspektionen bedömer att uppgiften är av väsentlig betydelse för utredningen av en misstänkt överträdelse av Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 596/2014 av den 16 april 2014 om marknadsmissbruk (marknadsmissbruksförordning) och om upphävande av Europaparlamentets och rådets direktiv 2003/6/EG och kommissionens direktiv 2003/124/EG, 2003/125/EG och 2004/72/EG,

c) Finansinspektionen, om inspektionen bedömer att uppgiften är av väsentlig betydelse i ett ärende om tillsyn när det gäller någon av bestämmelserna i 4 a kap. 1–8 §§ lagen (2010:751) om betaltjänster eller 1 kap. 5 § eller 4 kap. 7, 8, 9, 10, 11 eller 14 § lagen (2016:1024) om verksamhet med bostadskrediter,

c) Finansinspektionen, om inspektionen bedömer att uppgiften är av väsentlig betydelse i ett ärende om tillsyn när det gäller någon av bestämmelserna i 4 a kap. 1–8 §§ lagen (2010:751) om betaltjänster eller 1 kap. 5 § eller 4 kap. 7, 8, 9, 11, 13 eller 14 § lagen (2016:1024) om verksamhet med bostadskrediter och vissa andra konsumentkrediter,

d) Konsumentombudsmannen, om ombudsmannen bedömer att uppgiften är av väsentlig betydelse i ett ärende om tillsyn enligt lagen (1994:1512) om avtalsvillkor i konsumentförhållanden eller marknadsföringslagen (2008:486), när det är fråga om en misstänkt överträdelse av unionslagstiftning som skyddar konsumenternas intressen enligt bilagan till Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2017/2394 av den 12 december 2017 om samarbete mellan de nationella myndigheter som har tillsynsansvar för konsumentskyddslagstiftningen och om upphävande av förordning (EG) nr 2006/2004,

e) Konsumentverket, om verket bedömer att uppgiften är av väsentlig betydelse i ett ärende om tillsyn enligt lagen (2019:59) med kompletterande bestämmelser till EU:s geoblockeringsförordning,

¹ Senaste lydelse 2024:330.

f) Kronofogdemyndigheten, om myndigheten behöver uppgiften i exekutiv verksamhet och myndigheten bedömer att uppgiften är av väsentlig betydelse för handläggningen av ett ärende,

g) Läkemedelsverket, om verket bedömer att uppgiften är av väsentlig betydelse i ett ärende om tillsyn när det gäller bestämmelserna om marknadsföring i 12 kap. läkemedelslagen (2015:315),

h) Polismyndigheten, om myndigheten bedömer att uppgiften behövs i samband med underrättelse, efterforskning eller identifiering vid olyckor eller dödsfall eller för att myndigheten ska kunna fullgöra en uppgift som avses i 12 § polislagen (1984:387),

i) Polismyndigheten, om myndigheten bedömer att uppgiften behövs i ett särskilt fall för att myndigheten ska kunna lokalisera en person som är dömd till fängelse, rättspsykiatrisk vård eller slutna ungdomsvård i syfte att möjliggöra verkställighet av påföljden,

j) Polismyndigheten eller en åklagarmyndighet, om myndigheten bedömer att uppgiften behövs i ett särskilt fall för att myndigheten ska kunna fullgöra en underrättelseskyldighet enligt 33 § lagen (1964:167) med särskilda bestämmelser om unga lagöverträdare,

k) Skatteverket, om verket bedömer att uppgiften är av väsentlig betydelse för handläggningen av ett ärende som avser kontroll av skatt eller avgift eller rätt folkbokföringsort enligt folkbokföringslagen (1991:481), och

l) Säkerhetspolisen, om myndigheten bedömer att uppgiften behövs i ett särskilt fall för att myndigheten ska kunna lokalisera en utlännings som inte har fullgjort sin anmälningsskyldighet enligt lagen (2022:700) om särskild kontroll av vissa utlännings,

2. en uppgift som avses i 31 § första stycket 1 och som gäller brottslig verksamhet eller misstanke om brott till Ekobrottsmyndigheten, Polismyndigheten, Säkerhetspolisen, Tullverket, Åklagarmyndigheten eller någon annan myndighet som ska ingripa mot brottet eller den brottsliga verksamheten,

3. en uppgift som avses i 31 § första stycket 1 eller 3 till en regional alarmeringscentral som avses i lagen (1981:1104) om verksamheten hos vissa regionala alarmeringscentraler,

4. en uppgift som avses i 31 § första stycket 1 eller 3 samt uppgift om i vilket geografiskt område en viss elektronisk kommunikationsutrustning finns eller har funnits till Polismyndigheten, om myndigheten bedömer att uppgiften behövs i samband med efterforskning av personer som har försvunnit under sådana omständigheter att det kan antas att det då fanns eller fortfarande finns fara för deras liv eller allvarlig risk för deras hälsa, och

5. en uppgift som avses i 31 § första stycket 3 om vilka övriga tillhandahållare av elektroniska kommunikationsnät eller elektroniska kommunikationstjänster som har deltagit vid överföringen av ett meddelande som omfattas av ett föreläggande enligt 27 kap. 16 § rättegångsbalken att bevara en viss lagrad uppgift till den myndighet som meddelat föreläggandet.

Ersättning för att lämna ut andra uppgifter enligt första stycket 3 än lokaliseringssuppgifter ska vara skälig med hänsyn till kostnaderna för utlämnandet.

Denna lag träder i kraft den 20 november 2026.

16. Förslag till lag om ändring i mervärdesskattelagen (2023:200)

Härigenom föreskrivs att 8 kap. 15 § i mervärdesskattelagen (2023:200) ska ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

8 kap.

15 §

Om en vara återtas med stöd av förbehåll om återtaganderätt enligt konsumentkreditlagen (2010:1846) eller lagen (1978:599) om avbetalningsköp mellan näringsidkare m.fl., får leverantören minska beskattningsunderlaget med vad denne vid avräkning med förvärvaren tillgodoräknar förvärvaren för den återtagna varans värde. Denna rätt gäller bara om leverantören kan visa att den ingående skatt som hänför sig till förvärvet av varan inte till någon del varit avdragsgill för förvärvaren.

Om en vara återtas med stöd av förbehåll om återtaganderätt enligt konsumentkreditlagen (2025:000) eller lagen (1978:599) om avbetalningsköp mellan näringsidkare m.fl., får leverantören minska beskattningsunderlaget med vad denne vid avräkning med förvärvaren tillgodoräknar förvärvaren för den återtagna varans värde. Denna rätt gäller bara om leverantören kan visa att den ingående skatt som hänför sig till förvärvet av varan inte till någon del varit avdragsgill för förvärvaren.

Denna lag träder i kraft den 20 november 2026.

17. Förslag till lag om ändring i lagen (2023:254) om vissa produkters och tjänsters tillgänglighet¹

Bilaga 3

Härigenom föreskrivs att 2 § i lagen (2023:254) om vissa produkters och tjänsters tillgänglighet ska ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

2 §

I denna lag avses med

audiovisuella medietjänster: beställ-tv och tv-sändningar enligt 3 kap. 1 § 6 och 22 radio- och tv-lagen (2010:696),

banktjänster för konsumenter: tillhandahållande för konsumenter av följande banktjänster och finansiella tjänster:

– kreditavtal som omfattas av konsumentkreditlagen (2010:1846),

– kreditavtal som omfattas av konsumentkreditlagen (2025:000),

– tjänster som anges i 2 kap. 1 § 1, 2, 4 och 5 samt 2 § 1, 2, 4 och 5 lagen (2007:528) om värdepappersmarknaden,

– betaltjänster enligt 1 kap. 2 § lagen (2010:751) om betaltjänster,

– tjänster med anknytning till öppnande, användning och avslutande av ett betalkonto, däribland betaltjänster och betalningstransaktioner som omfattas av 1 kap. 7 § 1 lagen om betaltjänster samt kontokrediter och tjänster som tillåter överskridande av behållningen på ett bankkonto, och

– elektroniska pengar enligt 1 kap. 2 § 2 lagen (2011:755) om elektroniska pengar,

betalningsterminal: anordning vars huvudsyfte är att göra det möjligt att genomföra betalningar med användning av betalningsinstrument enligt 1 kap. 4 § lagen om betaltjänster vid ett fysiskt försäljningsställe men inte i en virtuell miljö,

distributör: fysisk eller juridisk person i leveranskedjan, förutom tillverkaren eller importören, som tillhandahåller en produkt på marknaden,

e-bok: tjänst som innefattar ett tillhandahållande av digitala filer som innehåller en elektronisk version av en bok som mestadels finns som text eller i grafisk form,

e-handelstjänster: tjänster som tillhandahålls på distans, genom webbplatser och tjänster för mobila enheter, på elektronisk väg och på individuell begäran av en konsument i syfte att ingå ett konsumentavtal,

ekonomisk aktör: tillverkare, representant, importör, distributör eller tjänsteleverantör,

elektroniska biljetter: system i vilka resebevis, i form av en eller flera resebiljetter, reseabonnemang eller resekredit, lagras elektroniskt på ett fysiskt transportkort eller en annan enhet i stället för att skrivas ut som pappersbiljett,

elektroniska biljettförsäljningstjänster: system i vilka biljetter för persontrafik köps, inbegripet onlineköp med hjälp av en enhet med interaktiv datorkapacitet, för leverans till köparen i elektronisk form för att

¹ Denna lag träder i kraft den 28 juni 2025.

möjliggöra att de kan skrivas ut i pappersform eller visas upp på en mobil enhet med interaktiv datorkapacitet,

elektronisk kommunikationstjänst: detsamma som i 1 kap. 7 § lagen (2022:482) om elektronisk kommunikation,

harmoniserad standard: harmoniserad standard enligt artikel 2.1 c i Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 1025/2012 av den 25 oktober 2012 om europeisk standardisering och om ändring av rådets direktiv 89/686/EEG och 93/15/EEG samt av Europaparlamentets och rådets direktiv 94/9/EG, 94/25/EG, 95/16/EG, 97/23/EG, 98/34/EG, 2004/22/EG, 2007/23/EG, 2009/23/EG och 2009/105/EG samt om upphävande av rådets beslut 87/95/EEG och Europaparlamentets och rådets beslut 1673/2006/EG,

importör: fysisk eller juridisk person som är etablerad inom unionen och som släpper ut en produkt från ett tredjeland på unionsmarknaden,

interaktiv datorkapacitet: funktion till stöd för interaktion mellan människa och utrustning som möjliggör behandling och överföring av data, tal eller video, eller en kombination därav,

konsument: fysisk person som handlar huvudsakligen för ändamål som faller utanför näringsverksamhet,

läsplatta: särskild utrustning, inklusive både maskinvara och programvara, som används för att disponera, navigera i, läsa och använda e-bokfiler,

mikroföretag: företag med färre än tio anställda och som har en årsomsättning eller en årlig balansomslutning som inte överstiger 2 miljoner euro,

operativsystem: programvara som bland annat hanterar gränssnittet till yttre maskinvara, schemalägger uppgifter, tilldelar lagring och presenterar ett standardgränssnitt för användaren när inget tillämpningsprogram körs, inklusive ett grafiskt användargränssnitt, oavsett om sådan programvara är inbyggd i datormaskinvara med generella användningsområden som är avsedd för konsumenter eller utgör fristående programvara som är avsedd att köras på datormaskinvara med generella användningsområden som är avsedd för konsumenter, men exklusive operativsystemladdare, bios (basic input-output system) eller andra fasta program som behövs vid start av en dator eller när operativsystemet installeras,

passagerartransporttjänster med buss: tjänster som anges i artikel 2.1 och 2.2 i Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 181/2011 av den 16 februari 2011 om passagerares rättigheter vid busstransport och om ändring av förordning (EG) nr 2006/2004,

passagerartransporttjänster med fartyg: persontrafiktjänster enligt artikel 2.1 i Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 1177/2010 av den 24 november 2010 om passagerares rättigheter vid resor till sjöss och på inre vattenvägar och om ändring av förordning (EG) nr 2006/2004, med undantag för de tjänster som avses i artikel 2.2 i den förordningen,

passagerartransporttjänster med luftfartyg: kommersiella luftfartstjänster för passagerare enligt artikel 2 l i Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 1107/2006 av den 5 juli 2006 om rättigheter i samband med flygresor för personer med funktionshinder och personer med nedsatt rörlighet i samband med avfärd från, transitering genom eller ankomst till en flygplats, när flygplatsen är belägen inom en medlemsstats territorium, inbegripet flygningar som avgår från en flygplats som är belägen i ett

tredjeland till en flygplats som är belägen inom en medlemsstats territorium, om tjänsterna tillhandahålls av ett unionslufttrafikföretag

passagerartransporttjänster med tåg: persontrafik på järnväg enligt artikel 2.1 i Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2021/782 av den 29 april 2021 om rättigheter och skyldigheter för tågresenärer,

produkt: ämne, preparat eller annan vara framställd genom en tillverkningsprocess, dock inte livsmedel, foder, levande växter eller djur, produkter av mänskligt ursprung samt produkter av växter eller djur med direkt koppling till deras framtida fortplantning,

regionaltransporter: regional trafik enligt artikel 3.7 i Europaparlamentets och rådets direktiv 2012/34/EU av den 21 november 2012 om inrättande av ett gemensamt europeiskt järnvägsområde, i den ursprungliga lydelsen, dock endast avseende järnväg, buss, tunnelbana, spårväg och trådbuss,

representant: fysisk eller juridisk person som är etablerad inom unionen och som enligt en skriftlig fullmakt från tillverkaren har rätt att i dennes ställe utföra särskilda uppgifter,

släppa ut på marknaden: det första tillhandahållandet av en produkt på unionsmarknaden,

stads- och förortstransporter: stads- och förortstrafik enligt artikel 3.6 i Europaparlamentets och rådets direktiv 2012/34/EU, i den ursprungliga lydelsen, dock endast avseende järnväg, buss, tunnelbana, spårväg och trådbuss,

tekniska specifikationer: tekniska specifikationer enligt artikel 2.4 i Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 1025/2012 som ger förutsättningar för att uppfylla de tillgänglighetskrav som gäller för en produkt eller tjänst,

tillhandahållande på marknaden: leverans av en produkt för distribution, förbrukning eller användning på unionsmarknaden i samband med kommersiell verksamhet, mot betalning eller kostnadsfritt,

tillverkare: fysisk eller juridisk person som tillverkar eller låter konstruera eller tillverka en produkt och saluför den produkten, i eget namn eller under eget varumärke,

tjänst: tjänst enligt 4 § lagen (2009:1079) om tjänster på den inre marknaden,

tjänsteleverantör: fysisk eller juridisk person som tillhandahåller en tjänst på unionsmarknaden eller som erbjuder sig att tillhandahålla en sådan tjänst till konsumenter i unionen,

tjänster som ger åtkomst till audiovisuella medietjänster: tjänster som överförs via ett elektroniskt kommunikationsnät som används för att identifiera, välja, ta emot information om samt använda sådana audiovisuella medietjänster och eventuella tillhandahållna funktioner (såsom undertexter för döva eller hörselskadade personer, syntolkning, talad textning eller teckenspråkstolkning) som följer av att tjänsterna tillgängliggörs i enlighet med 5 kap. 12 § radio- och tv-lagen.

Denna lag träder i kraft den 20 november 2026

18. Förslag till lag om ändring i lagen (2023:714) om förvärv och förvaltning av nödlidande kreditavtal

Härigenom föreskrivs att 1 kap. 3 och 8 §§ i lagen (2023:714) om förvärv och förvaltning av nödlidande kreditavtal ska ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

1 kap.

3 §

I denna lag avses med

1. *bostadskreditinstitut*: ett institut som inte är ett kreditinstitut och som står under tillsyn av Finansinspektionen enligt lagen (2016:1024) om verksamhet med bostadskrediter eller av en behörig myndighet i ett annat land inom EES i enlighet med artikel 35 i direktiv 2014/17/EU när det bedriver verksamhet i det landet,

1. *bostadskreditinstitut*: ett institut som *bedriver verksamhet med bostadskrediter och som* inte är ett kreditinstitut och som står under tillsyn av Finansinspektionen enligt lagen (2016:1024) om verksamhet med bostadskrediter *och vissa andra konsumentkrediter* eller av en behörig myndighet i ett annat land inom EES i enlighet med artikel 35 i direktiv 2014/17/EU när det bedriver verksamhet i det landet,

2. *EES*: Europeiska ekonomiska samarbetsområdet,

3. *hemland*: det land där en kreditförvaltare, en kreditförvärvare, en representant eller en låntagare har hemvist eller registrerat säte eller, om aktören enligt sin nationella rätt inte har något registrerat säte, huvudkontor,

4. *konsumentkreditinstitut*: ett institut som inte är ett kreditinstitut och som står under tillsyn av Finansinspektionen enligt *lagen (2014:275) om viss verksamhet med konsumentkrediter* eller av en behörig myndighet i ett annat land inom EES i enlighet med artikel 20 i *direktiv 2008/48/EG* när det bedriver verksamhet i det landet,

4. *konsumentkreditinstitut*: ett institut som inte är ett kreditinstitut *eller ett bostadskreditinstitut* och som står under tillsyn av Finansinspektionen enligt *lagen (2016:1024) om verksamhet med bostadskrediter och vissa andra konsumentkrediter* eller av en behörig myndighet i ett annat land inom EES i enlighet med *artikel 37 i direktiv (EU) 2023/2225* när det bedriver verksamhet i det landet,

5. *kreditförvaltare*: en juridisk person med tillstånd att inom ramen för sin näringsverksamhet inom EES bedriva kreditförvaltning för en kreditförvärvares räkning av ett nödlidande kreditavtal,

6. *kreditförvaltning*: att vidta en eller flera av följande åtgärder när det gäller ett nödlidande kreditavtal:

a) indrivning av betalning från en låntagare för en kreditförvärvares räkning,

b) omförhandling av villkor med en låntagare enligt en kreditförvärvares instruktioner,

c) hantering av en låntagares klagomål, och

d) hantering av information till en låntagare om den fordran som är förfallen till betalning, om avgifter eller om förändring av ränta,

7. *kreditförvärvare*: en fysisk eller juridisk person som inte är ett kreditinstitut och som inom ramen för sin näringsverksamhet förvärvar ett nödlidande kreditavtal,

8. *kreditinstitut*: detsamma som kreditinstitut och utländskt kreditinstitut enligt lagen (2004:297) om bank- och finansieringsrörelse,

9. *kvalificerat innehav*: ett direkt eller indirekt ägande i ett företag, om innehavet, beräknat på det sätt som anges i 1 kap. 5 a § lagen om bank- och finansieringsrörelse, representerar tio procent eller mer av kapitalet eller av samtliga röster eller annars möjliggör ett väsentligt inflytande över ledningen av företaget,

10. *mindre företag*: ett företag som sysselsätter färre än 250 personer och vars årsomsättning inte överstiger 50 miljoner euro, eller vars balansomslutning inte överstiger 43 miljoner euro per år,

11. *nödlidande kreditavtal*: ett kreditavtal som har ingåtts av ett kreditinstitut, eller en kreditgivares rättigheter enligt ett sådant kreditavtal, som klassificeras som en nödlidande exponering enligt artikel 47a i Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 575/2013 av den 26 juni 2013 om tillsynskrav för kreditinstitut och värdepappersföretag och om ändring av förordning (EU) nr 648/2012,

12. *representant*: en fysisk eller juridisk person som företräder en kreditförvärvare från ett land utanför EES och som har hemvist eller registrerat säte, eller, om representanten enligt nationell rätt inte har något registrerat säte, huvudkontor, inom EES,

13. *tillhandahållare av kreditförvaltningstjänster*: en fysisk eller juridisk person som för en kreditförvaltares räkning utför kreditförvaltningsverksamhet, och

14. *värdland*: ett annat land inom EES än hemlandet där en kreditförvaltare har etablerat en filial eller utför kreditförvaltning.

8 §

Bestämmelser om inkassoverksamhet finns i inkassolagen (1974:182).

Ytterligare bestämmelser som gäller för krediter som har lämnats till en konsument finns i konsumentkreditlagen (2010:1846).	Ytterligare bestämmelser som gäller för krediter som har lämnats till en konsument finns i konsumentkreditlagen (2025:000).
--	---

Denna lag träder i kraft den 20 november 2026.

Förteckning över remissinstanserna

Remissyttranden över delbetänkandet Ett nytt konsumentkreditdirektiv (SOU 2024:69) har lämnats av Allmänna reklamationsnämnden, Credit-safe i Sverige AB, Domstolsverket, Finansbolagens Förening, Finansinspektionen, Fondbolagens förening, Företagarna, Förvaltningsrätten i Karlstad, Förvaltningsrätten i Stockholm, Göteborgs tingsrätt, Integritetsskyddsmyndigheten, Justitiekanslern, Kammarrätten i Göteborg, Kammarrätten i Stockholm, Kommerskollegium, Konkurrentverket, Konsumentverket, Konsumentvägledarnas förening, Kronofogdemyndigheten, Lunds universitet, Regelrådet, Skatteverket, Sparbankernas Riksförbund, Stockholms tingsrätt (Patent- och marknadsdomstolen), Stockholms universitet, Svea hovrätt (Patent- och marknadsöverdomstolen), Svensk Försäkring, Svensk Handel, Svensk Inkasso, Svenska Bankföreningen, Svenska Pantbanksföreningen, Sveriges advokatsamfund, Sveriges Annonörer, Sveriges Konsumenter, Sveriges riksbank, Swedish FinTech Association, Tidningsutgivarna, UC AB, Uppsala universitet, Yrkesföreningen för budget- och skuldrådgivare i kommunal tjänst.

Yttranden har också inkommit från Riverty Sweden AB, Lånekoll (Consector AB), Sambla Group AB, Lendo, Enklare Ekonomi Sverige AB, Zalando, American Express Europe (Sweden branch) S.A., Klarna Bank AB och Dun & Bradstreet Credit AB.

Centrala studiestödsnämnden, Föreningen Sveriges Kronofogdar, Konsumenternas Bank- och finansbyrå, Konsumenternas Försäkringsbyrå, Motorbranschens Riksförbund, Näringslivets Regelnämnd, Reklamombudsmannen, Svensk Värdepappersmarknad, Svenskt Näringsliv och Sveriges Marknadsförbund har avstått från att yttra sig.

En sammanställning av bestämmelser i 2023 års direktiv och motsvarande eller närmast motsvarande bestämmelser i föreslagen svensk lagstiftning. Om ingen annan lag anges avses den föreslagna nya konsumentkreditlagen.

2023 års direktiv	Svensk rätt
Artikel 1	1 kap. 1 §
Artikel 2.1	1 kap. 1 och 4 §§
Artikel 2.2	1 kap. 3, 4, 5, 6, 9 §§, 2 kap. 12, 3 kap. 21 §, 4 kap. 22, 5 kap. 7, 6 kap. 13
Artikel 2.3–8	Ingen motsvarighet ¹
Artikel 3.1	1 kap. 3 §
Artikel 3.2	1 kap. 3 §
Artikel 3.3	1 kap. 3 §
Artikel 3.4	Ingen motsvarighet
Artikel 3.5	1 kap. 3 §
Artikel 3.6	1 kap. 3 §
Artikel 3.7	1 kap. 3 §
Artikel 3.8	1 kap. 3 §
Artikel 3.9	Ingen motsvarighet
Artikel 3.10	Ingen motsvarighet
Artikel 3.11	Ingen motsvarighet
Artikel 3.12	1 kap. 3 §
Artikel 3.13	Ingen motsvarighet
Artikel 3.14	Ingen motsvarighet
Artikel 3.15 och 3.16	Ingen motsvarighet (jfr dock 3 kap. 19 §)
Artikel 3.17	1 kap. 3 §
Artikel 3.18	1 kap. 3 §
Artikel 3.19	Ingen motsvarighet
Artikel 3.20	1 kap. 3 §
Artikel 3.21	Ingen motsvarighet
Artikel 3.22	Ingen motsvarighet
Artikel 4	Ingen motsvarighet
Artikel 5	1 kap. 10 §
Artikel 6	1 kap. 2 § regeringsformen samt diskrimineringslagen (2008:567)
Artikel 7	2 kap. 3 och 4 §§
Artikel 8.1	2 kap. 8 §
Artikel 8.2–6	2 kap. 6 och 7 §§
Artikel 8.7	2 kap. 4 §

¹ I det fall det antecknas ”Ingen motsvarighet” i högerspalten är bedömningen att ingen genomförandeåtgärd i form av lagstiftning behövs.

2023 års direktiv	Svensk rätt
Artikel 8.8	Ingen motsvarighet
Artikel 9	2 kap. 1 och 2 §§
Artikel 10.1 första stycket	3 kap. 1 och 2 §§ samt 3 § andra stycket
Artikel 10.1 andra stycket	3 kap. 2 §
Artikel 10.2	3 kap. 3 och 4 §§
Artikel 10.3	3 kap. 1 §, 3 § första stycket och 3 §
Artikel 10.4	3 kap. 4 §
Artikel 10.5	3 kap. 1 § och 3 §
Artikel 10.6 första stycket	3 kap. 3 §
Artikel 10.7	3 kap. 5 §
Artikel 10.8	1 kap. 10 § och 3 kap. 9 §
Artikel 10.9	3 kap. 1 § 8
Artikel 10.10	3 kap. 22 §
Artikel 11	Ingen motsvarighet
Artikel 12	1 kap. 10 och 3 kap. 13 §
Artikel 13	2 kap. 9 §
Artikel 14.1 och 2	3 kap. 19 §
Artikel 14.3	Ingen motsvarighet
Artikel 14.4	3 kap. 20
Artikel 14.5	Ingen motsvarighet
Artikel 15	4 kap. 1 §
Artikel 16.1	3 kap. 6 §
Artikel 16.2	3 kap. 7 § första och andra styckena
Artikel 16.3 a och b	4 kap. 7 § lagen om verksamhet med bostadskrediter och vissa andra konsumentkrediter
Artikel 16.3 c och d	4 kap. 8 § lagen om verksamhet med bostadskrediter och vissa andra konsumentkrediter
Artikel 16.3 e	3 kap. 8 §
Artikel 16.4	4 kap. 9 § lagen om verksamhet med bostadskrediter och vissa andra konsumentkrediter
Artikel 16.5	3 kap. 7 § tredje stycket
Artikel 16.6	1 kap. 5 § lagen om verksamhet med bostadskrediter och vissa andra konsumentkrediter
Artikel 17	4 kap. 1 §, lagen (1915:218) om avtal och andra rättshandlingar på förmögenhetsrättens område
Artikel 18.1	3 kap. 15 § första stycket
Artikel 18.2	3 kap. 11 §
Artikel 18.3	3 kap. 16 § och 6 § kreditupplysningslagen (1973:1173)

2023 års direktiv**Svensk rätt**

Bilaga 5

Artikel 18.4	4 kap. 11 § lagen om verksamhet med bostadskrediter och vissa andra konsumentkrediter
Artikel 18.5	3 kap. 15 § andra stycket
Artikel 18.6	3 kap. 15 § första stycket
Artikel 18.7	Lagen (1915:218) om avtal och andra rättshandlingar på förmögenhetsrättens område,
Artikel 18.8	3 kap. 20 §
Artikel 18.9	3 kap. 18 §
Artikel 18.10	3 kap. 15 § tredje stycket
Artikel 18.11	Ingen motsvarighet
Artikel 19.1 och 3	Kreditupplysningslagen (1973:1173)
Artikel 19.2	3 § förordningen (2018:219) med kompletterande bestämmelser till EU:s dataskyddsförordning och 6 kap. 1 och 2 §§ lagen (2018:218) med kompletterande bestämmelser till EU:s dataskyddsförordning
Artikel 19.4	7 § kreditupplysningslagen (1973:1173)
Artikel 19.5	3 kap 15 § och 6 § kreditupplysningslagen (1973:1173)
Artikel 19.6	1 kap. 10 §, 3 kap. 17 och 18 §§
Artikel 19.7	10 a och 12 §§ kreditupplysningslagen (1973:1173)
Artikel 19.8	12 § kreditupplysningslagen (1973:1173)
Artikel 20	4 kap. 2 §
Artikel 21.1	4 kap. 2 och 3 §§
Artikel 21.2	1 kap. 10 § och 4 kap. 4 §
Artikel 21.3	4 kap. 2 §
Artikel 22	4 kap. 5 §
Artikel 23	4 kap. 8 §
Artikel 24.1	4 kap. 13 och 15 §§
Artikel 24.2	4 kap. 8 §, 14 § första stycket och 15 §
Artikel 24.3	6 kap. 5 § första stycket
Artikel 24.4	6 kap. 6 §
Artikel 24.5	Ingen motsvarighet
Artikel 25.1 första meningen	4 kap. 2 §
Artikel 25.1 andra meningen	4 kap. 13 § andra stycket första meningen och 14 §
Artikel 25.2	1 kap. 10 §, 4 kap. 14 § tredje stycket och 15 §
Artikel 25.3	Ingen motsvarighet

2023 års direktiv	Svensk rätt
Artikel 25.4	6 kap. 5 § första stycket
Artikel 25.5	6 kap. 6 §
Artikel 25.6	Ingen motsvarighet
Artikel 26.1 första	5 kap. 1 § första stycket
Artikel 26.1 andra stycket	5 kap. 2 § första stycket
Artikel 26.1 tredje stycket	5 kap. 3 §
Artikel 26.2	5 kap. 2 § andra stycket
Artikel 26.3	5 kap. 1 § andra stycket
Artikel 26.4	Ingen motsvarighet
Artikel 26.5	4 kap. 3 § och 5 kap. 3 och 4 §§
Artikel 26.6	5 kap. 6 §
Artikel 26.7	3 kap. 13 § lagen (2005:59) om distansavtal och avtal utanför affärslokaler ²
Artikel 26.8 och 9	Ingen motsvarighet
Artikel 27.1	2 kap. 16 § och 3 kap. 12 § ³ lagen (2005:59) om distansavtal och avtal utanför affärslokaler
Artikel 27.2 och 3	4 kap. 19 §
Artikel 28	6 kap. 10 §
Artikel 29.1	6 kap. 1 och 7 §§
Artikel 29.2, 3 och 5	6 kap. 8 och 9 §§
Artikel 29.4	Ingen motsvarighet
Artikel 30	förordningen (2010:1855) om beräkning av effektiv ränta vid konsumentkrediter
Artikel 31	4 kap. 7, 9–12 §§ samt lagen (1981:739) om ersättning för inkassokostnader m.m.
Artikel 32.1	4 kap. 1 § lagen om verksamhet med bostadskrediter och vissa andra konsumentkrediter
Artikel 32.2	4 kap. 3 och 6 §§ lagen om verksamhet med bostadskrediter och vissa andra konsumentkrediter
Artikel 32.3	4 kap. 4 och 6 §§ lagen om verksamhet med bostadskrediter och vissa andra konsumentkrediter
Artikel 32.4	4 kap. 5 och 6 §§ lagen om verksamhet med bostadskrediter och vissa andra konsumentkrediter
Artikel 32.5	Ingen motsvarighet

² Se 3 kap. 16 § lagen (2005:59) om distansavtal och avtal utanför affärslokaler enligt prop. 2025/26:84.

³ Se 3 kap. 21 § lagen (2005:59) om distansavtal och avtal utanför affärslokaler enligt prop. 2025/26:84.

2023 års direktiv

Artikel 33.1 och 2

Artikel 33.3

Artikel 34

Artikel 35. 1 och 2

Artikel 35.3

Artikel 35.4

Artikel 35.5

Artikel 36.1

Artikel 36.2 och 3

Artikel 37.1

Artikel 37.2

Artikel 37.3

Artikel 38 a

Artikel 38 b–d

Artikel 39

Artikel 40

Artikel 41.1

Artikel 41.2

Artikel 41.3

Artikel 41.4

Svensk rätt

4 kap. 2 § lagen om verksamhet med bostadskrediter och vissa andra konsumentkrediter samt föreskrifter

9 kap. 2 § nya konsumentkreditlagen samt 5 kap. 2–6 §§ lagen om verksamhet med bostadskrediter och vissa andra konsumentkrediter

Ingen motsvarighet

6 kap. 12 §

Lagen (1981:739) om ersättning för inkassokostnader m.m.

4 kap. 9 § andra stycket och lagen (1981:739) om ersättning för inkassokostnader m.m.

Ingen motsvarighet

13 kap. 2 § socialtjänstlagen (2025:400)

6 kap. 11 §

9 kap. 1 § nya konsumentkreditlagen samt 1 kap. 2 a §, 3 a kap. och 5 kap. 1 och 2 a §§ lagen om verksamhet med bostadskrediter och vissa andra konsumentkrediter

1 kap. 2 a § första stycket lagen om verksamhet med bostadskrediter och vissa andra konsumentkrediter

1 kap. 2 a § andra stycket lagen om verksamhet med bostadskrediter och vissa andra konsumentkrediter

2 kap. 10 §

3 kap. 10 §

4 kap. 18 §

Ingen motsvarighet

9 kap. nya konsumentkreditlagen samt 5 och 6 kap. lagen om verksamhet med bostadskrediter och vissa andra konsumentkrediter (Konsumentverket och Finansinspektionen)

Offentlighets- och sekretesslagen (2009:400)

Konsumentverket och Finansinspektionen är behöriga myndigheter enligt förordning (EU) nr 1093/2010

3 § 7 förordningen (2009:607) med instruktion för Konsumentverket och 4 § 3 förordningen (2023:910) med instruktion för Finansinspektionen

2023 års direktiv

Artikel 41.5

Artikel 41.6

Artikel 41.7

Artikel 41.8

Artikel 41.9

Artikel 42

Artikel 43

Artikel 44

Artikel 47 andra och tredje stycket (samt artikel 2.2 l)

Artikel 48

Svensk rätt

Ingen motsvarighet

Konsumentverket: 2 kap. 11 §, 3 kap. 12 och 14 §§ och 9 kap. 3–5 §§ nya konsumentkreditlagen jämte marknadsföringslagen (2008:486) samt 5 kap.

2 a § lagen om verksamhet med bostadskrediter och vissa andra konsumentkrediter. Finansinspektionen: 13 kap. och 15 kap. lagen (2004:297) om bank- och finansieringsrörelse, 8 kap. lagen (2010:751) om betaltjänster, 5 kap. lagen (2011:755) om elektroniska pengar, 5 och 6 kap. lagen om verksamhet med bostadskrediter och vissa andra konsumentkrediter

6 § 2 förordningen (2009:607) med instruktion för Konsumentverket, 15 § förordningen (2023:910) med instruktion för Finansinspektionen och 5 § förordningen (2016:1033) om verksamhet med bostadskrediter och vissa andra konsumentkrediter

Ingen motsvarighet

15 kap. 1 § lagen om bank- och finansieringsrörelse, 8 kap. 8 § lagen om betaltjänster, 5 kap. 8 § lagen om elektroniska pengar samt 6 kap. 1 § lagen om verksamhet med bostadskrediter och vissa andra konsumentkrediter

Ingen motsvarighet

1 kap. 8 §

2 kap. 5 och 11 §§, 3 kap. 12 och 14 §§, 9 kap. 3–5 §§ nya konsumentkreditlagen samt 6 kap. lagen om verksamhet med bostadskrediter och vissa andra konsumentkrediter

Övergångsbestämmelserna

Övergångsbestämmelserna i såväl den nya konsumentkreditlagen som i lagen om verksamhet med bostadskrediter och vissa andra konsumentkrediter

Jämförelsetabell: Den nuvarande och den nya konsumentkreditlagen

Bilaga 6

En sammanställning av bestämmelser i den föreslagna nya konsumentkreditlagen och helt eller delvis motsvarande bestämmelse i 2010 års konsumentkreditlag.

Nya konsumentkreditlagen	2010 års konsumentkreditlag
1 kap. 1 §	-
1 kap. 2 §	-
1 kap. 3 §	2 §, delvis 4 § femte stycket, 38 § första stycket och delvis 48 § första stycket (samt 1 kap. 7 § 8 lagen om verksamhet med bostadskrediter)
1 kap. 4 §	1 § första stycket
1 kap. 5 §	-
1 kap. 6 §	3 §
1 kap. 7 §	-
1 kap. 8 §	5 §
1 kap. 9 §	6 §
1 kap. 10 §	5 a och delvis 14 och 16 §§
2 kap. 1 §	6 b § första och andra styckena
2 kap. 2 §	6 b §
2 kap. 3 §	6 a § första stycket
2 kap. 4 §	-
2 kap. 5 §	6 a § andra stycket
2 kap. 6 §	7 § första–tredje styckena
2 kap. 7 §	7 § fjärde stycket
2 kap. 8 §	7 b §
2 kap. 9 §	-
2 kap. 10 §	48 § första stycket
2 kap. 11 §	11 § och 48 § tredje stycket
2 kap. 12 §	Delvis 4 §
3 kap. 1 §	8 § första och tredje styckena
3 kap. 2 §	8 § första stycket
3 kap. 3 §	8 § andra stycket
3 kap. 4 §	8 § andra stycket
-	9 §
3 kap. 5 §	10 § och delvis 8 § andra stycket
3 kap. 6 §	51 §
3 kap. 7 §	52 §
3 kap. 8 §	54 §
3 kap. 9 §	8 § fjärde stycket
3 kap. 10 §	48 § andra stycket
3 kap. 11 §	50 §

Nya konsumentkreditlagen**2010 års konsumentkreditlag**

3 kap. 12 §	11 §, 48 § tredje stycket, 49 § tredje stycket och 53 §
3 kap. 13 §	Delvis 6 §
3 kap. 14 §	-
3 kap. 15 §	12 §
3 kap. 16 §	12 och 12 a §§
3 kap. 17 §	13 §
3 kap. 18 §	13 §
3 kap. 19 §	13 c §
3 kap. 20 §	-
3 kap. 21 §	Delvis 4 §
4 kap. 1 §	-
4 kap. 2 §	14 §
-	15 §
4 kap. 3 §	-
4 kap. 4 §	16 §
4 kap. 5 §	16 a §
4 kap. 6 §	17 §
4 kap. 7 §	18 §
4 kap. 8 §	19 §
4 kap. 9 §	19 a §
4 kap. 10 §	19 b §
4 kap. 11 §	19 c §
4 kap. 12 §	36 a §
4 kap. 13 §	20 § första stycket
4 kap. 14 §	20 § andra och tredje styckena
4 kap. 15 §	20 § fjärde stycket
4 kap. 16 §	26 §
4 kap. 17 §	27 §
4 kap. 18 §	28 §
4 kap. 19 §	29 §
4 kap. 20 §	30 §
4 kap. 21 §	31 §
4 kap. 22 §	Delvis 4 §
5 kap. 1 §	21 §
5 kap. 2 §	22 §
5 kap. 3 §	23 §
5 kap. 4 §	24 § första stycket
5 kap. 5 §	24 § andra stycket
5 kap. 6 §	25 §
5 kap. 7 §	Delvis 4 §
6 kap. 1 §	32 §
6 kap. 2 §	33 § första och andra styckena
6 kap. 3 §	35 §

Nya konsumentkreditlagen**2010 års konsumentkreditlag****Bilaga 6**

6 kap. 4 §	34 §
6 kap. 5 §	-
6 kap. 6 §	-
6 kap. 7 §	36 § första stycket
6 kap. 8 §	36 § andra stycket
6 kap. 9 §	36 § fjärde–sjätte styckena
6 kap. 10 §	37 §
6 kap. 11 §	-
6 kap. 12 §	20 d §
6 kap. 13 §	Delvis 4 §
7 kap. 1 §	38 § andra stycket
7 kap. 2 §	39 §
7 kap. 3 §	40 §
7 kap. 4 §	41 §
7 kap. 5 §	42 §
7 kap. 6 §	43 §
7 kap. 7 §	44 §
7 kap. 8 §	45 §
7 kap. 9 §	46 §
-	47 §
8 kap. 1 §	6 b § första och andra styckena
8 kap. 2 §	6 b § tredje stycket
8 kap. 3 §	6 a §
8 kap. 4 §	7 § och 7 a § första stycket
8 kap. 5 §	48 § första stycket
8 kap. 6 §	9 a § första och andra styckena
8 kap. 7 §	10 a § första stycket
8 kap. 8 §	9 a § tredje stycket och 10 a § andra stycket
8 kap. 9 §	51 och 52 §§
8 kap. 10 §	49 § första och andra styckena
8 kap. 11 §	48 § andra stycket
8 kap. 12 §	Delvis 11 §, 48 § tredje stycket, 49 § tredje stycket och 53 §
8 kap. 13 §	Delvis 6 § och 13 b § tredje stycket
8 kap. 14 §	-
8 kap. 15 §	12 och 50 §§
8 kap. 16 §	12 a §
8 kap. 17 §	13 c §
8 kap. 18 §	13 a §
8 kap. 19 §	13 b § första och andra styckena
8 kap. 20 §	13 d §
8 kap. 21 §	14 och 16 a §§
8 kap. 22 §	17–19 §§

Bilaga 6

Nya konsumentkreditlagen	2010 års konsumentkreditlag
8 kap. 23 §	20 §
8 kap. 24 §	20 a §
8 kap. 25 §	20 b §
8 kap. 26 §	20 c §
8 kap. 27 §	28 §
8 kap. 28 §	31 §
8 kap. 29 §	32 §
8 kap. 30 §	33 § och 34 § första stycket
8 kap. 31 §	36 § första stycket
8 kap. 32 §	36 § andra stycket
8 kap. 33 §	36 § tredje stycket
8 kap. 34 §	20 d §
9 kap. 1 §	55 § första stycket
9 kap. 2 §	56 § första stycket
9 kap. 3 §	57 §
9 kap. 4 §	58 §
9 kap. 5 §	59 §
9 kap. 6 §	60 §